

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Digesto novo 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 1. Apr. 1493

[Liber xlvi.] De fideiussoribus et mandatoribus. Rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-319562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319562)

De fideiuf. forib' et mādatorib' ru.

dā cū filium. s. de here. insti.

De fideiuf. foribus z mādatorib'. Rubri. Ex Rubrica.

Que fit differentia inter fideiuf. z mādatorē.

Querit glo. que est dñia inter fideiuf. z mādatorē. Dicit gl. q' fideiuf. semp seqt. mādator pcedit: vt in gl. sed hoc vñ cōtra. l. pe. z. l. si stipulat. j. eo. s. by. sustinet hoc mō si p' fideiuf. ras modū obligatiōis p' trahēde: z tūc añ z post pōt accipi: si p' fideiuf. ras p' ueniēdi effectū: z tūc nō pōt nisi post effectū obligatiōis p'ncipalis cōueniri. Que est ergo dñia. Et dicit fideiuf. for añ z p' mādator añ: vt in auē. e. post p' n. z. l. si nō. s. p' creditā. s. mād. Itē fideiuf. for obligat' h'bis tñ: vt. l. si hereditatē. s. i. s. mā. z. l. blādīt'. C. e. z. l. v. s. satis acceptio. s. de n. ob. Itē mādator con sensu: vt. l. si hereditatē. s. i. s. mā. Itē fideiuf. for actōe stricti iuris ex stipulatu tenet. mādator nō ex bone fidei iudicio: vt ex dicta differentia appet. Quero qd vult dicere rubrica dū dicit de fideiuf. forib' z mādatorib'. Dicebat Rug. i. de fideiuf. forib' mandatorib'. q. d. de fideiuf. foribus z de his pro qbus qd fideiuf. for dñr mādatores. Sz gl. nō stat in ista z merito: q' d' cōtractu mādati i ter fideiuf. forē z p'ncipalem tractat' in ti. s. man. nō hic. vnde dicit: vt in gl. z probatur. j. e. l. si mādato meo. z. l. vrannius.

Ex. l. sequenti.

An obligatio que descendit ex maleficio z an obligatiōi naturali z an ciuili possit accedere fideiuf. for.

De omni obligationi.

Omni obligatiōi z ciuili z naturali pōt accedere fideiuf. for. h. d. cū. l. seq. C. op. j. eo. l. cū lege. z. l. nō dubiū. C. de legi. So. ibi nulla est obligatiō: q' lex resistit. hic subest obligatiō fm glo. z Ja. de are. C. op. de. l. i. C. ne fideiuf. do. de. So. q' ibi fallit. z hic ponit gñā singuloz nō singula genex: q' oī obligatiōi accedit nō singulis obligatiōib'. Quero an obligatiōi q' ex maleficio nascitur: possit fideiuf. for accedere. Glo. dicit q' sic. nō allegat. p' baf. in. l. grece. s. s. si ex delicto. z. l. si a reo. s. pe. j. e. ti. gl. no. in p' n. insti. eo. C. scdo q'ro an obligatiōi naturali tñ. possit accedere fideiuf. for. Lerte sic: vt hic. z. l. ij. z. l. si fideiuf. for. s. i. z. l. marcell. j. e. q' intellige. nisi eēt talis naturalis cui' effect' esset extinet': vt. j. e. l. si q' postq'. Quero an ciuili obligatiōi possit accedere fideiuf. for. Et gl. dicit q' sic C. de nō nu. pe. l. si cui. Cōtrariā glo. hēs in. l. si stipulat. j. e. Aduerte. d. by. dicit meli' q' Be trus. qdam est obligatiō ciuilis q' h'z effectū ex actiōis: vt obligatiō ex snia. ista h'z vinculu z ciuile nō naturale: vt. l. iul. de p' di. inde. l. quidā dicāt q' ēt naturale si nō appellat: vt. l. ab eo. C. quō z qñ iudex. Sed cōis opi. est q' ciuilis tñ nascat. z in hoc pōt iteruenire fideiuf. for: vt. l. iij. s. si ex p' uentōe. s. de re iudi. z. j. e. l. grece. s. z post litē. Quedā est q' nō h'z exactionē: q' re' h'z exceptio nez nō numerate pec. z nō pōt accedere fideiuf. for: vt. l. si stipulat. j. eo. ti. z ibi no. qd' intellige i effectū: q' ipso iure tenet. s. h'z exceptōez sicut ipē p'ncipalis: vt no. gl. j. e. l. fideiuf. for. s. fideiuf. z isti. e. ti. in p' n. z ibi gl. exprimit q' fideiuf. for h'z illā exceptōz q' h'z p'ncipalis. C. sz cōtra p' dicta op. q' vñ p' tra. l. iij. s. i. s. de cōsti. pe. Sol. si actio ciuilis subest: naturalis nō de iure pretorio ē sub lata pōt fideiuf. for accedere p' stipulationē: s' ei cōpetit exceptio q' z p'ncipali. sed q' stitui nō pōt

rō est: q' cōstitutio fuit inducta ex edicto p' toris sed vbi nō est debitū de iure pretorio. tūc consti tui nō pōt: vt in cōtrario facit. s. de cōstitutā. in sti. d. acti. Quero an p' eo qui tenet offō iudi cis possit accedere fideiuf. for. dicā. j. e. l. marcel. Ex. l. sequenti.

Qualiter ex cōtractu depositi z cōmodati: te neatur pupillus.

De cōmodati. Quero q'li ter ex p' tra ctu depositi z cōmodati teneat. Et dicit glo. q' si dolo fecit q' tūc teneat naturaliter z ci uiliter: vt. l. i. s. an in pupillū. s. de posi. z si est fa ctus locupletior: vt. l. iij. in p' n. s. pmo. z indistin cte fideiuf. for tenet. Sed qd' si nō dolo: s' culpā cōmiser. Et dicit glo. q' in p' modato tenet natu raliter p'pter culpā. in deposito nō tenet natura liter p'pter culpā: nisi ex dolo. qd' vult dicere ista gl. vos habetis vnā regulā q' in qbus maior tenet naturaliter z ciuiliter: in illis pupillus tenet natu raliter tñ: vt. j. ti. i. l. i. z dicā ibi q' in cōmoda to maior tenet de lata z leui culpa ciuiliter z natu raliter. ergo minor tenet de lata z leui nāliter tñ eodē mō. s' fideiuf. for tenet ciuiliter i depōsi to: maior nō tenet nisi ex dolo: z per p'ncipalē fideiuf. for. s' certe i depōsito vñ ēt culpa latior z culpa lata: vt. s. de po. l. qd' nerua. z. C. de po. l. i. z istis casib' pupill' tenet naturaliter z etiā fideiuf. for accedit. Quero qd' de seruo: Rñ. idē fm glo. regula est q' in oibus in qbus liber hō obligat' naturaliter z ciuiliter: s' obligat' naturaliter tñ p' batur de pecul. l. nō solū. s. si. Ex. l. sequenti.

An q' dat fideiuf. forē q' de iure possit p' ueniri: nō de facto videat fideiuf. forē dare: ibi. Quero. Et ad qd' p' dicit querere an fili' habeat pecu liū: ibi. Sed q'ro. Et an mulier fideiuf. for sit tuta velleiano ipso iure: ibi. Quero. Et an q' accipit fideiuf. forē inhabilē cōueniēdi facultate: siue sci ens siue ignorās sibi p' iudicē: ibi. Quero hic dñ. Et an mulier possit renūciare velleiano. Et an fi clerico def fideiuf. for sit satisfactū. z an si fideiuf. for datus sit effect' nō soluēdo itez dare teneat. vide in fine.

De satisfidare. Qui dat reum illum qui nō potest conueniri: vel nō est spes vt fiat idoneus statu murato nō videtur satisfida re. alias secus. hoc dicit. Dicitur hic q' non suffi cit satisfidare de facto. Contra de. l. meuius. s. de condi. z demō. Glo. nō soluit. sed dicit q' ibi erat talis conditio que de iure ipleri nō potest. vnde sufficit si de facto fiat. l. mulier. s. i. s. de condi. i sti. hic poterat ipleri de iure. By. hic dicit q' de bet dari fideiuf. for qui possit cōueniri z obligari. Quero quid si dat aliquem qui possit de iure. sed nō de facto conueniri. Glo. dicit q' videtur acti de iure nō possit cōueniri: vt. l. ij. in prin. s. qui satisfidare cog. z ibi glo. Quero in quibus casib' detur actio de peculio ex facto serui. Bre uiter si in causa peculiari fideiuf. for tenetur. alias non: vt. l. licet. s. i. s. de pecu. Quero in quib' casibus actio de peculio detur propter cōtractū filij. dicit vt in gl. Sed q'ro quid hoc est dicere: quia video q' filiūfamī. obligatur ex contractu suo ciuiliter z naturaliter: vt. l. filius. C. eo. z. l. li cet. s. si filius. s. de pecu. quid ergo ad rumbum si nō habet peculium: q' idem est in eo quod in debitore qui nō est soluendo. Breuiter Jac. de are. dicit q' aliud est in filio q' in alio dbitore: q' ratione p'ncipali status nō potest presumi q' pof

in. l. lueri. j. eo. vbi alle. gl. in. l. i. pso/ nā. s. de pac. b. Adni ob o ligatiōi. q'ro an ciuili vide bal. i. d. l. ficur. z q' ē rō quare nō pōt quis sic p'stituere ci uiliter tñ de bitū. hēs. l. i. s. de bitū. de p' sti. pec. vbi ipse no. C. si satis. q' dare. an idēz sit. z an sit vez: siue scit siue igno rat. An autē ista distinctio hēat locū. vi de eleganter bar. i. l. si cuz dotē. s. si mu lier. j. so. ma. z s. in. l. q' d' bitore. p' gl. imol. vō sub dubio i. d. s. si mulier. dicit q' ista dif ferētia p'cedit in fideiuf. fore sec' i de legāte p. l. in ter cas. s. hab ec. s. mā. For te tñ i cā do. tis dicit locū habere illam. l. vel dic. s. si mulier bñ dixit q' ex iu sta ignorātia possit pati re stitutiōē in integrum ex clausula si q' mibi. ar. l. i. i. h. z in. l. s. si p' pretorē. s. hec clausula. ff. ex qb' cau. maio. s. tene as opi. bar. p. l. p' mittēdo s. si debitore i d'bo scis a p'rio sensu. d iure do. Sz pau. de cast. suit ibi i alia opi. quā vid ibi per euz q' parū valet. z idem t'z bar. in. l. meuia. i prin. sol. ma.

Si sciuit. In dubio tñ presumit creditore sciuisse illu fuisse inope. ar. ter. in. l. qui cu alio. ff. de re. iur. Et hoc no. voluit ang. in. l. i. s. si qd cau-
Dic sunt opi. Sed qd si mulier vel minor: accepit fideiussore inbabile
 scietur qualiter succurret gl. formauit hoc dubiu z no decidit i. l. de die.
 s. si seruus. s. q. fatif. cog. Et ibi vide bar. z doc. z no. gl. in. l. mulierib. j.
 de regu. iur.
Et ista fa-
 ciunt q debi-
 toris q dant
 expromisso-
 res mercato-
 res quos sci-
 unt de prio
 decocturos
 es alienu seu
 dicif fallitu-
 ros: vt no p
 fit eis pp do
 lu. sed rema-
 net obligati
 pma obliga-
 tione. vel sal-
 te q ipsos da-
 tur actio de
 dolo. ita die
 no. bal. z ag.
 p illu ter. cu
 ibi no. in. l. si
 cu dote. s. si
 mulier. solu-
 ma. s. z limi-
 ta nor. scdm
 3mol. vt ibi
 p cu nisi iste
 delegano dz
 here tñdem
 ab eode mer-
 catore in pe-
 cunia qua d
 legauit: quia
 tuc cessat: lz
 etiã isto casu
 posset succur-
 ri: vt ibi per
 eu illi credi-
 tori. ad bar
 to. in. l. singu-
 laria. si cer-
 pe. z dicta h
 per bar. itelli-
 gas scdm ca-
 sum notabile
 14. si pupilli i
 .s. si forer. j.
 de so. z q ibi
 bar. i. ea. l. s.
 si. nisi inopia
 superuenierit
 post delega-
 tionē vel ces-
 sionē: qz tuc
 indistincte ē
 piculuz eius
 cui delegat.
 vel cedit: vt
 ibi. qd nor. z
 no. bar. i. l. p
 toric. la. ij. d
 pto. stip. z ad
 de bal. z ag.
 l. l. si quis. ff.
 si quis. i ius
 voc. no ierit.
ADDE q p
 hac. l. bal. co-
 suluit in ciui-
 tate ancone.
 cu dacia lici
 tarē vltiate
 duo licitasset
 sz vltim. p
 obtulisset: et
 tpe vendi. si
 ende: iste vl-
 tim. no fuit
 reptus i pa-
 tria. z re pe-
 ricbatur no
 icioneus con-
 ueniēdo pe-
 nultim. lici-

set effici diues: cum fm ista tempora acquireret
 patri: hodie quo ad usufructum in alio est spes
 q fiet diues: vt. l. si defunctus. C. ar. tu. l. cura.
 s. deficientuz. j. de mu. z ho. Dicitur hic q mu-
 lier iuuaf velleiano. Quero an ipso iure sit tu-
 ra. Glo. dicit q tenetur. sed ope exceptōnis fiet
 tuta. vide glo. que incipit hic no tenet. cōtrariuz
 glo. habes. C. de repu. que sunt in iudicio. l. i.
 Ista glo. hic est vera. probat per tex. l. si mulier.
 in iure ad velleia. z. l. stichuz aut pampbilu. j. de
 sol. s. aliquando hodie fallit in casibus positis i
 .l. antiqua. C. ad velle. Quero hic dicitur com-
 probatū zē. an idē sit si sciuit siue ignorauerit
 z gl. dicit hic maxime. si sciuit. q. d. siue sciuit si-
 ue ignorauit idem. Contra. no. z melius in. l. in
 ter causas. s. abesse. s. man. z. l. si is a quo. s. fin.
 s. vt in possessio. le. z est rex. z glo. in. l. si stipula-
 tus fuerim stichum aut pampbilum. s. si. s. de ver-
 bo. obli. sz q no preiudicatur ignorantī. z hoc
 tenet Dy. facit. s. sol. ma. l. si cum dotez. s. si mu-
 lier. z. s. de iur. do. l. promittēdo. s. si a debitore.
 Et hoc cōmuniter tenēt omnes doc. q qualiter
 procedat dicam statim. Quero vtrum primo
 casu huius. l. quando dedit fideiussorez inbabi-
 lem conueniendi facultate debeat distingui. an
 quis accepit scienter aut ignorāter. de hoc in gl.
 Dic sunt opi. Nam glo que incipit sic. s. zē. di-
 cit maxime si ignorāter accepit talem. q. d. idem
 siue sciens siue ignorans acceperit. z idēz siue er-
 rauerit in iure siue in facto. z hoc in primo casu
 legis fm quosdam: vt dicitur in vltima glo. hic.
Et no. hic duo mirabilia q tolleratur ignorā-
 tia iuris. sed facti non. q. d. in primo casu errans
 in iure no sibi preiudicat. in secundo casu errās
 etiāz in facto preiudicat sibi. sed hoc vltimū no
 est verum scdm opi. Dy. z alioruz: vt. s. dixi. z. j.
 declarabo. Alij dicunt q etiam in primo casu. l.
 debet intelligi de errante in facto. quod dicit: vt i
 glo. quid dicemus. certe glo. que est in. l. i. si quis
 in ius vocan. non ie. in fi. secunde glo. tenz q in
 primo casu huius legis etiam inscienter sibi no
 preiudicat. Sed que posset esse ratio. dicūt qui-
 dā: ratio est: qz in prio cāu offenditur. l. in secun-
 do casu hō. arg. de iure pa. l. libertus. s. de pact.
 l. ius publicū. sed certe potest bñ offēdi. l. ab eo.
 in cuius fauorem est inducta: vt. C. de pac. l. pe-
 nul. Preterea est expressum: qz recipiendo no
 idoneum eo modo quo dicit in prima parte hu-
 ius. l. possum mihi preiudicare: vt. l. si ticius. j. e.
 ti. Unde posses assignare aliam rationē que col-
 ligitur ex. l. si nomen. s. de here. vel acti. ven. naz
 in primo cāu huius. l. qui dat talem fideiussorez
 nihil agit nec debitore constituit: vt. l. debitor. j.
 de verbo. signi. secus si est no idoneus facultati-
 bus: qz debitorem esse certuz est: vt. d. l. si nomē.
 Sed hoc videtur contra predictam. l. si nomen.
 ibi dū dicit: nisi aliud puenit. z contra. l. si ticius
 j. eo. quid ergo dicemus: Respondeo qz princi-
 pium huius. l. potest intelligi in sciēte z ignoran-
 te. z eodez modo finis prin. put loquitur i igno-
 rante planum est. prout loquitur in sciēte itel-
 ligas de sciētia simplici absqz dolo creditoris re-
 cipientis. naz si eius dolo talis fideiussor iterces-
 sisset sibi preiudicaret: vt. d. l. si ticius. vel si spe-
 cialiter fuerit actum. alias simplex scientia no no-
 ceret: vt. d. l. si nomen. Item finis potest intelli-

tator dicebat se libez per vltimā licita. ipse rfidit penultimū teneri: qz pa-
 ria erant no subesse licitatore z esse no idoneū. vide eius cōsi. cxxij. l. lib.
Sed cōtra. Idem vult ang. in. d. l. quoties. Quero idē dicam
 in eo q fideiussit cū iuramēto: vt dixi post bar. l. i. s. si qd ius vo. si ferit
 Quero qd. vide gl. in. d. l. i. vbi gl. videt mihi loqui scundū vnaqz sol.
 vide remissi-
 ue alex. in. l.
 ij. in fi. prin.
 qui fatif. co-
 s. s. foroz.
 Et ibi vide.
 qsi cedo tibi
 actioēs q ali
 que nūqd il-
 lud piculum
 illius nois p
 tincat ad cel-
 honariū.
S Otest.
 p accipit
 promif
 for. Nota de
 promissoria
 indēnitatē: z
 ille pprie ap-
 pellat spōr
 quod no. de
 quo vide. in
 l. i. C. de co-
 uen. fil. debi-
 tori. l. x. z. j.
 de duo. rca
 in. l. iij. i. pn.
 z ibi dixi.
Enera
 s. accipit. h
 de iussu
 ria extinguif
 Alde q re-
 gula h. l. vi.
 dicitur limitā
 da vltra hic
 no. nisi super
 fideiussoria
 fit lis ptes. p
 tex. no. in. l. si
 seru. s. i. s.
 de infā. sedz
 ang. hic. z. in
 d. l. seruus. z
 ibi bal. z vrb
 pau. de cast.
 bic. z qd in
 cessionario
 succedēte p
 lit. cōtest. ce-
 deti. vrb bal.
 in. l. i. in pe-
 col. i. viij. q.
 C. de acti. et
 obli. z ibi ēē
 qd ecōtra in
 v. q.
Inventariū
 scilicet si fideiussor
 succedit
 principali cū
 beneficio in-
 uentarij. adde
 Cy. in. l. si. in
 s. in cōputa-
 tione. C. d. iu-
 re dli. z aliof
 doc. in. l. de
 bitori. C. de
 pac. z de bac
 materia per
 bal. l. l. si uxoz
 de bo. auc.
 iud. pos. z cū
 bar. trāsit fa-
 li. in. v. l. de-
 bitori. C. de
 pac. z ibi per
 pau. de cast.
 in fi. z vide i
 .l. si mādato
 meo. j. co. z
 ibi pau. d. ca.

gi in sciēte. z fm hoc no contineret dubitatiōz:
 vt. l. si ab arbitro. s. qui satisfda. cog. vbi hoc est
 expressum z hic. Item potest loqui in ignorante
 z tunc dico q vt eum approbare quo ad hoc: vt
 amplius no possit agere: vt satisfderur: vt hic: qa
 promissionem impleuit. sed potest agere ad inter-
 esse quatenus fideiussor datus no est soluendo
 vt. d. l. si stipularus. s. si. s. de verbo. obli. C. s.
 contra predicta videtur. l. si is a quo. s. si. in pn.
 vt i pos. le. So. aut quis tenet satisfdare iure acti-
 onis: z tūc dādo non idoneum facultatibus li-
 beratur a prima obligatione: z tenetur ad inter-
 esse: vt dictum est. fallit. s. sol. ma. l. si cum dotez.
 s. si mulier fauore dotis: vt ibi nor. sed qsi quis
 tenet satisfdare officio iudicis. tunc si dedit non
 idoneum ignorantī no liberatur: qz adhuc du-
 rat equitas: que officium iudicis mouet: vt. d. l.
 si is a quo. s. si. z. d. l. si ab arbitro. s. fin. z sic de-
 bet intelligi. l. quoties. z. l. de die. s. i. qui satisfda.
 cog. Quero quid si mulier renunciat velleia-
 no. Puto q sufficiat fm opi. cōem que tenet q
 posset renūciari. ar. p hoc. s. figs in ius voca. no
 ie. l. i. Quero quid si dederit fideiussore de-
 ricum videtur q no valeat: vt in primo casu hu-
 ius. l. z. d. l. i. s. si quis ius vo. no ie. z quod no.
 in. l. quoties. s. qui satisfd. co. Sed credo q illud
 sit verum in fideiussore de iudicio fisti: qz oport-
 tet q sit eius fori in quo agitur iudiciū. sec
 in simplici fideiussore. sufficit enim q possit sine
 exceptione cōueniri. Quero an si talis fideiuf-
 sor datus efficiatur postea no soluēdo debitor. an
 debeat iterum satisfdare: Respondeo no per. l. si
 nomen. s. de here. vel act. ven. z. j. de sol. l. pupi-
 li. s. foroz. nec obstat. l. si is a quo. in fi. z. l. si ab
 arbitro. in fi. s. qui satisfda. cog. z. l. pretor. s. pe-
 nul. s. de ope. no. nun. qz ibi loquitur quādo qs
 tenet satisfdare officio iudicis. vnde statim cū de
 finit esse cautū superuenit equitas ex qua oritur
 officium iudicis. sed quando debetur iure obli-
 gationis que est extincta satisfdatione: no pōt. p
 pter superuenientē inopiam reuivisci.

Otest. No. qz fideiussor habet qñ
 actionem negociorum gest. quod dicit: vt
 in glo. Item aduerte q hodie no est quasi i vtu
 q talis fideiussor accipiatur. sed magis accipit
 promissor qui de indēnitatē promittit: qui pro-
 missor differt a fideiussore: vt. C. si man. indē. p
 mit. l. i. z. ij. z. s. ad velleia. l. tutor in prin.

Fideiussor. Dunc. s. intellige qñ
 actio est transitoria de
 sui natura contra heredes. alias secus: vt no. in
 sti. eo. s. fideiussor.

Ex. l. sequenti.

An fideiussor qui succedit principali sit tut^o be-
 neficio inuentarij.

Eneraliter. Obligatio pn-
 cipalis extin-
 quit accessoriā si in eadem psona cōcur-
 rant. secus si in duabus obligatōib^o paris potē-
 tie. h. d. cū. l. se. C. op. de. l. heres a debitore. s.
 q si hoc. j. eo. So. fideiussoria extinguūt^o per
 principalē: quādo principalis est valida. alias se-
 cus: vt in p^otrario. z ex hoc arguif. fideiussor suc-
 cedit reo principali z inuentariū fecit^o mo credi-
 tor puenit fideiussore ex obligatōe principali. ptra

207

Rece iudicio fisti. Sed qd in fideiuffore de defendedo dic idē qd nō tenet post sniam. l. cū querebas. z ibi bar. in fi. prin. j. iud. sol. z vid pau. de ca. bic q dicit qd qui pmittit defendere: pmittit fistere zc. Circa prin. ibi nō tenet post sniam qd est vey et si pro

mississet eum exhibere pere mandatis curie: vt t3 bal. in addi. spe. in ti. de no. ope. nun. in. i. col. 13 in decisum re. linquat in. l. eū pro quo. s. de in ius voca. z vide ibi alex. z vi. de i. l. ij. s. fi. qui satisfidare cog. s.

¶ Cū nō tenet hoc vey nisi pmississet eū repstare totiens quoties sibi videbit. de quo in. l. figo. j. de custo. reo. z no. in. l. ij. s. fin. ff. q satisfidare cogan. p do etc.

¶ Cū nō reperitur alibi. Adde similitē casuz i. d. l. i. i. p. n. fi. ex no. pa. ca. aga. iū eta glo. pua in v. iudiciū z ad h vltra tex. vide bar. in. l. vlti. C. eo. ti.

¶ Cū nō multū. Idē qd h t3 bar. in. l. fi. ue. s. qui satisfid. cog. z vi. de in ista ma. teria oio ale. p. in. l. ij. s. fi. e. ti.

¶ Cū tenet limita qd h dicit nisi iaz esset cōmissa stipulatio: qz h peruentuz sit ad sententiam nihilo minus stipulatio iam cōmissa dicat. ita dicit ang. in. l. fi. vō. in prin. qui satisfid. cog. et ibi remittit alex.

¶ Cū durat lra Quid si dixi pmitto pnta re toties quoties opus fu erit. dicit ag. in. l. ij. s. qui exhibedi. j. de custo. reo. z in. l. fi. finita. in pn. s. de dā. in se. qz liberabit exhibendo bis. l3 multi illd d. ctum nō se. quant. quid si promisi ali quem pnta re simpli. ceter: z cum semel presentauit an sim liberatus. dic q sic. glo. est menti te. nenda in. l. duobus. s. si ci qui. de iureiur. in glo. in ver. exhibucrit: que fuit ex inuentionib' do. bñdi. de plū. pro quo bene facit qd no. per bar. i. l. dotis. s. de iure do. z in. l. cū qui calēdis. de vñ. ob. in. l. boues. s. hoc ser. mone de v. sig. per bar. in. l. i. j. ad. l. iul. maies. de cui' intellectu vide alex.

quam opponit beneficiū inuentarij: si ex obligatione fideiufforia conuenire vult cum creditor. tunc dicit fideiuffor perēpta est confusione. S3 By. dicit qd est confusa inquantū pōt conseq ex bonis debitoris. alias nō: vt. d. l. heres a debito. re. s. si hic seruus. z l. si debitor. s. de sepa. z ibi de hoc. z hoc vult ne beneficiuz fideiufforis i alterius preiudiciuz vertatur: vt. l. nec auus. C. de emanci. libe. dicam plenius in. l. stichum aut pā philum. s. q vulgo. j. de so.

Ex. l. sequenti.

¶ Cū cum due obligationes pncipales residēt in vna psona electioe vnus alia tollatur.

¶ Reus stipulandi.

¶ Mo. q natura duaz obligationuz refidentium in vna z eadē persona hec est: vt p constationē litis: vna electa alia tollat. ¶ Contra de. l. itez illa in fi. s. de consti. pecu. Sol. fm By. hic sunt ambe pncipales. ibi vna pncipalis: z alia accessoria. Sed hoc nō pl3. Quare dic due pncipales obligationes passiuē nō tollunt electione: vt ibi. z l. ij. s. de duo. reis. hic in obligationibus que actiue dantur. ¶ Opp. de. l. fi. is q stichuz. op. s. de acti. z obli. Sol. hic pariter erāt due obligationes pncipales: z contra eundē. ibi nō due pncipales z contra diuersos.

¶ Stipalatus sum a reo.

¶ Continuat cū. l. sequenti. ¶ Quoerō an pro obligatione ciuili possit accedere fideiuffor. Et glo. dicit q nō. dic vt dixi. s. e. l. i.

Ex. l. sequenti.

¶ Fideiuffor de iudicato soluēdo an teneat pempta instantia: z an post appellationem.

¶ Rece.

¶ Et post.

¶ Post litis cōtestationē pōt accipi fido iuffor z fidiuffor de iudicio fisti nō tenet post sniaz. h. d. z hic ē casus q bene nō reperit alibi. ¶ Opp. C. eo. l. penul. Glo. multū se inuoluit. ¶ De. dicit z bene q qñq actor est sollicitus i psequēdo litem: z tūc tenetur donec durat lra: vt hic. aliquādo vero actor est negligens: z tunc liberatur spacio duoz mensium: nisi in cā publi ca: vel in scriptis sit fideiuffor. ¶ Quoerō quid si nō est snia lata: sed cursu tps est preempra instantia. dic q nō tenet: vt no. gl. in. l. pe. C. eo. l. si seruus. s. de diuer. z temp. prescri. l. mortua l. te. j. iudi. sol. ¶ Quoerō qd si est appellatū an teneatur post appellationē fideiuffor iudi. solui. Est glo. in. l. eā. j. iudi. sol. In fideiuffore de iudicio fisti glo. habemus in cor. de his q ingre. ad appel. col. v. in prin. ¶ Quoerō vtruz fideiuffor de iudicio fisti patiatur executionē. dicam in l. i. j. iudi. solui.

Ex. s. sequenti.

¶ Si pncipalis promissit. x. fideiuffor. xx. an teneat. Et an vtile per inutile vitief. z quotuplex

in. l. ij. s. fi. qui satisfid. cog. s. z qd si pmissi fisterē quotiens placuerit vsq ad quantū tps durat ista promissio. vide bar. in. d. l. si qd reū. j. de custo. reorum. z qd ibi no. bar. de dispositoe toties z ang. in. d. l. si finita in pn. Et no. gl. in. l. cū qd. C. de leg. z bal. in. l. i. C. de his q pene nomi. z p pdi cta videt tex. itelligi hic qd pmissio facta est de iudicio fisti pro pntente in iudicio

fit in diuiduum: ibi. Quoerō.

¶ Illud cōe.

¶ Iste. s. est subtilis. Fideiuffor nō pōt teneri i grauiorem cām q reus pncipalis. sed in leuiorem sic. h. d. C. Op. de. l. ij. s. e. z. s. l. propi. Respon. deo fideiuffor nō potest accedere in causam grauiorem altero de quattuor modis. s. re loco tpe z causa: vt in sti. de act. s. plus aut. z gl. vult hoc dicere: z melius in. l. si pupillus. s. de vbo. obli. ¶ Quoerō pncipalis pmissit. x. fideiuffor. xx. an i aliqō teneatur fideiuffor. Et gl. hic z oēs cōmuniter tenent q in nullo teneat: z hoc pbatur: qz hic dicit oīno eos nō obligari: z format By. negatio postposita signo vniuersali facit equipollere suo contrario: vt. l. legitimos. s. an ergo. s. de leg. tu. z l. in bello. s. i. j. de capti. sed hic post ponitur signo vniuersali. ergo zc. Ja. de are. dicit oīno nō. i. nullo modo. z pbatur per. l. iij. s. i. in fine. s. de admini. tuto. z l. iij. s. i. j. rem pupil. sal. fore. De significatione omnino. siue nō. habes in tex. in. l. si cuz exceptio. s. quatenus. s. quod me. cau. in duabus glo. Secūdo probat opi. Jo. fideiuffor nō pōt plus teneri tēpore. in. l. pxi. z l. fideiuffor obligari. s. l. ergo nullo mō teneatur in quantitate. z glo. t3 in. l. pecunie fenebris in fi. s. de vsur. z in sti. e. s. fideiuffor. z ista ē vera opi. Ad contraria rñdeo. primo facit contra vtile per inutile nō potest vitari: vt. l. sancim. C. de dona. z c. vtile extra de reg. iur. li. vj. z l. ij. s. si stipulanti. s. de verbo. obli. By. dicit q obligatio est res incorporalis z per pñs in diuidua: vt. l. i. s. si usufructus. s. ad. l. sal. si in diuidua vtile per inutile vitatur: vt. l. i. s. illud. s. de aqua quoti. z esti. z l. pecunie. s. de vsur. Istud est nihil dicere: qz obligatio censetur diuidua z in diuidua fm rē super qua interponitur: vt dicit ipse By. in. l. eadem. s. cato. s. de vbo. obli. sed res super q interponitur est diuidua. ergo zc. guil. de cu. in. l. certi cōdictio. s. quoniā. s. si cert. pe. dicit q hic erat in diuiduuz ratione forme: quia tex. disponit hic super forma ipsius obligatiōis qualiter fiat: z hic actus dicitur in diuiduus: z iō vtile per inutile vitatur. hoc tenet Ja. bu. sequēdo opi. Guil. z sol. huius brocardi vtile per inutile ponit By. in. c. vtile per inutile extra de reg. iur. lib. vj. Ep. in. l. sancimus. C. de don. z Guil. hic. in. d. s. quoniā. Tu dic tenēdo glo. in. l. pecunie. s. de vsur. aut loqmur in diuiduis z nō se parabilibus z vtile per inutile vitat. Aut loqmur in diuiduis z separabilibus: z tunc nō vitatur. z probatur in. l. i. s. illud. z s. trebatius. s. s. aqua quoti. z esti. Et dī in diuiduū altero de qtuor modis. quoddā est in diuiduū hoc z insepabile de natura: vt. d. s. illud. z s. cato. Quoddā est in diuiduū rōne volūtatis z trahētū: vt. l. pendit. s. de arbi. Quoddā est in diuiduum rōe de pendētie: vt pncipale z accessorium: vt. l. tunc inutile de pe. le. Quoddā est in diuiduū rōe forme: vt hic. z ista erant verba Ja. bu. C. Op. secūdo de. l. hactenus. in fi. cum. l. se. s. de consti. pe.

te in iudicio secus si est facta p eo qui nō venit ad iudiciuz. sed dedit fideiuffores de pntado. nā p pntatōnem fideiuffor est libera: ita loquitur. s. si qd in ius voca. nō ferit: z ita de clarat bar. in. l. i. in pn. s. si quis i ius vocat: nō terit: z dicit doc. in. d. l. ij. s. fi. qui satisfid. cog. z ad pntatōnem. adde q dixi. j. in. d. l. figo. reū de custo. reo. z per ro. in rub. C. de carbo. edic. i ij. car. AD DE q pmitteat pntare toties qñs si libere pntam do tenent idē alex. p. c. xv. z c. l. ij. ij. li. S3 ro. pñ. xv. se. quitur ang. Quid si quis pmittat ad oēs requisitionem iudicis presentare aliquem. an liberetur presentando non requisitus. vide ro. pñ. c. xv. s. C. Cursu tēporis. his ēt secūdu ang. in. l. ij. s. fin. cū. l. seq. qui satisfid. cog. add gl. in sti. de fideiuff. in s. s. hodie. AD DE bal. pñ. c. lxxij. in cipiēte ppo. mis. ij. li. vbi ponit an fideiuffor q promissit expensas si actor succubet in cā teneat: si i snia pereat. ¶ Iudicio fisti. Adde bar. in. l. ij. i. col. j. iudi. sol. vbi vide it. Illud cōe qro pncipalis. qd si pncipalis pmissit x. fideiuffor

xx. an in aliquo obliget. bal. in. l. fi vltra. C. e. fm vñū intellectu inducit illā. l. s. opi. By. z aduertit: qz accessorie bene pōt obligare fideiuffor i pñ qz pncipalis putat ad penā. vide in. l. hi q. j. oe. vel ad vsuras: vt. l. cētū. z ibi bar. s. de eo qd cer. lo. z. j. e. l. sicut reus in fi. gl. z l. ij. s. fi. s. q satisfid. cog. z ibi bal. z pau. de ca. bic. h. C. Utra opi. facit ad. q. no. p bal.

In d. l. f. in. in. p. n. r. ang. r. o. s. in. l. i. s. pe. de. v. obli. r. ibi vide de qua p. bar. in. l. si no. fort. s. si centu. de. p. di. ide. a. C. s. S. i. g. s. t. i. c. h. u. m. t. e. x. i. n. u. i. t. An sit vna obligatio pncipalis r. fideiussoria. vide qd dicit bar. i. l. cu. qd sibi aut ticio. circa si. j. de. fo. r. ter. in. e. l. s. h. i. b. i. s. a. i. obligacionem. b. s. J. dubitet. puto vey. No. singulari casuz q. bñficiu. diuisionis pot.

opponi p' lit. pte. qñ dubitat in fi deiusfore an sit soluendo r. s. riu videt sentire bar. i. l. inter eos. in. s. h. j. e. r. vide bal. i. d. l. exceptioes. i. v. q. vide leg. bon. j. d. iure sit ponit et bal. i. d. l. exceptio qd in bñficio ex cussiois. de. q. p. bal. i. a. u. e. h. si debitor. in fi. de. pigno. r. ad bar. hic adde bal. i. l. fi. C. de. p. sti. pe. Quid de exceptioe ce dendaz. vid. bal. in. a. u. e. p. sente. C. de. fi. deius. r. limi. ta. vt. p. bar. i. l. i. j. s. h. s. d. duo. reis. Et adde q. exce ptio cededa. riu pot oppo ni ante sniaz ad ipsaz ipe dienda: r. si no fuerit tuc opposita an pot oppoi p' ipsam sniam vide oino p. pau. de. cast. i. l. si mandato meo. j. e. r. q. ibi de excep. diuisionis q. oritur ex sen tētia: vt. in. ca. su. l. paul. la. ij. de. re. iudi. opponi pot post sniam si simpliciter re nunciat bñ. neficio diu. sionis no vi detur renun ciare benefi. cius diuisionis qd mibi ppe tit ex snia. c. Ita demu amittit bñfi. cium. Adde tamē q. talis negis videt recupare bñ. ficiuz si peni teat ante lit. contest. l. ele ctio. s. si is que. cum ibi no. r. ibi bal. s. de. nora. r. ang. r. imol. in. l. sed. h. ita s. i. de. re. iu. di. r. ang. hic Itē nisi eum pēteat nega tionis itē q. agens euz p.

Solu. aliud in constituta pecunia: vt. l. si no. s. post creditam. s. manda. C. p. de. l. pecunie. s. de. vsur. Solu. ibi in separabilibus. C. oppo. de. l. rogatus. s. manda. Solu. ibi intercessit in maiorem quantitatem q. sibi mandatum esset. non in maiorem q. principalis teneatur. C. p. po. de. l. si a reo. i. r. i. s. o. j. eo. Solu. ibi pendente conditione nulla est obligatio. r. ideo durior iudicari no potest. C. oppo. de. l. i. i. j. r. i. i. j. s. man. Sol. ibi in his que inuicem tenentur: r. tenentur actione mādati no principaliter sed accessorie.

Si quis stichum. Alternatiue obligati oni no potest accedere fideiussor. b. d. Glo. hic nihil dicunt. Tex. innuit hic q. vna r. eadem sit obligatio principalis r. fideiussoria: vt. in. vers. sed quia in alia r. r. ex. in. l. generaliter. s. e. vide tur dicere q. sint diuerse. So. dic. q. sunt due. sed respectu plurium est vna. ar. l. i. i. j. in. fi. s. de. duo. reis. r. l. nemo est qui nesciat. C. Quero qd vult dicere glo. que incipit: quia hic de tota. r. vult in nuere q. fideiussor i toto principalis in parte no est verum in parte: quia teneor ad exhibenduz: vt. l. stichum. sed vult dicere alia: vt. l. i. s. si quis simpliciter. s. de. verbo. obliga. r. sic alia dicitur: quia fideiussor alternativē pncipalis pure: r. no eodem modo est in obligatione res eadez.

Idem iulianus ait. Quo ad elec tionem fideiussor non potest in causam duriorē accedere. sed in causam leuiorem sic. hoc dicit. C. oppo. de. l. stichum. j. eo. in. princi. Solu. ibi erat electio rei. hic creditoris. naz si esset electio debitoris accipitur fideiussor. tunc est alia obli gatio: quia vnum volet debitor r. aliud fideius for: vt. in. p. rario. hic vero est electio creditoris. ideo no est alia.

Ex. l. sequenti.

Can beneficium diuisionis opponi possit an litem contestatam: ibi. Quero an. Et an post li tem contestatam possit opponi exceptio diuisionis: ibi. Quero an post.

J dubitet. Si dubitetur an fideiussor sit sol uendo non potest opponi beneficium diuisionis simpliciter hoc dicit. C. Quero vtruz beneficiuz diuisionis possit opponi post solutio nem. r. dicit By. q. non: vt. l. si in testamēto. s. i. ver. sed verior. j. eo. Quero an beneficium di uisionis possit opponi ante litem contestatio. Et By. dicit qñqz est certum fideiussorem esse sol uendo: r. tunc indistincte potest: vt. l. fina. C. eo. r. s. si plures. in. sti. eo. ti. Fallit in casibus ibi no tatis. quandoqz est certum q. fideiussor non est soluēdo: r. tunc no pot opponi: vt. l. inter fideiuf forem. j. e. In dubio stamus huic. l. ita dicit By. Sed none prius debet excuti vnus. r. p. talem ex cussionem debet probare creditor illum non eē soluēdo: vt dicitur in duobus reis: vt. in. a. u. e. de. duo. re. s. i. sed no potest aliud dici: nisi q. secus sit in isto beneficio q. in beneficio de duobus reis vt colligit ex verbis. l. nam epistola ita demum cōcedit beneficiu diuisionis: si cōfideiussor ē sol uendo. vnde ille q. opponit exceptionez diuisionis ex epistola dz probare id qd est cā sue intētio nis. l. cōfideiussorez esse soluendo. vel satisfidare:

bet esse fideiussore. l. de etate. s. h. r. ibi bal. de interro. acti. facit. l. si. j. de rei vendi. r. ibi vide que dixi post bar. Et no. qz per istu ter. no. bal. i. a. u. e. s. qui p. p. r. i. a. in. i. j. col. C. de no. nun. pe. q. negans se fideiussore eē perdit bñficiu excussionis r. cedendaz. Et no. qd opent ista verba nego narrata prout narrant. Et etiā no. istud dictu: qz imol. dicit se alias bene fuisse lu

vt hic. sed per auc. de duobus reis. diuisionis dz fieri simpliciter. excipitur si apparuerit correum esse absentē: vel no esse soluendo. vnde reus hz exce ptionē sine aliqua cōditione. actor no si vult illā excludere dz oñdere de discussione p. quā appa reat iopia vel abñtia correi. r. sic dz docere id qd est cā sue replicationis. Quero an post lit. pte possit opponi exceptio diuisionis ex epistola. gl. q. no insti. eo. s. si plures. r. sic dicit q. est excep tio anormala: vt. ibi no. Sed De. dicit idē q. an litis p. restatio dz opponi. tñ dicit q. est dilatoria qz no principaliter opponit ad p. mēdu: s. ad derimēdu: vt. d. s. si plures. r. idez r. Ly. C. de p. ba. in. l. exceptioes. i. vltia. q. r. C. e. l. fideiussor Sed tex. r. gl. in. l. fideiussor. C. eo. dicunt q. pot opponi an sniaz. r. idē r. By. r. idē Spe. de renū ci. r. cōclu. s. i. h. in primis. r. h. se. qd puto vey. qz bec exceptio vere est pemptoria. nā facta diui sione fideiussor p. altero no pot teneri: vt. j. e. l. inter eos. s. cū inter. vn idē est petere diuisionem r. petere pemptionē actōis p. parte p. fideiussoris vñ no est vey. qd dicit De. nec ob. s. si plures. r. j. e. l. inter eos. s. i. g. dicit in spici: an sit soluēdo tpe lit. p. ref. qz faciūt p. ista pte. quō eniz possz sci ri an sit soluēdo tpe lit. p. ref. nisi lis eēt iam cōte stata. vñ qd. s. dixi q. ante possit opponi: p. cedo. sed dz referuari post. nec obstat si dicat q. in lit. cōtes. negauit: vt. j. dicā. p. r. i. o. s. De exceptioe di uisionis q. p. p. r. i. o. r. i. b. idē dico: qz h. mōi exē plo ē introducta: vt. l. i. s. nunc tractemus. s. de tu. r. ra. distra. saluo eo qd dicā in. l. iter eos. s. i. j. e. de beneficio no diuisionis qd cōpetit duobus reis: dic idē qd in beneficio. au. e. de fideiussorib. vt dicā in. l. excep. s. de excep. an at possit oppoi post sniam exceptio ex hac epistola. By. dicit q. no. quod intelligo: nisi sit appellatum: vt. l. fide iussor. C. eo. ti. r. ibi no. r. in Specu. ti. de renū. r. condu.

Ex. s. sequenti.

Can negans se fideiussore pdat beneficiuz di uisionis. r. quid operentur illa verba: nego nar rata prout narratur.

Ita demum. Bñficiuz q. fideiussor q. negat amittit bñfici um diuisionis. Et ex hoc tex. cōcludunt quidaz q. post lit. contest. no possit opponi: qz lit. p. ref. vt plurimū sit p. negationē. sed dic q. per mēda cius circa illud qd est cā beneficii facit p. dere bñ. ficiuz: vt si socius negat se socium: perdit bene ficium societatis: vt. l. si vnus. s. pro so. simile in filio qui est in potestate: si negat se esse vel fuisse in potestate: tunc amittit beneficiuz. l. si ex parte r. l. i. s. qd cū eo. ita hic i fideiussore: si negat se fi deiussisse perdit beneficiu diuisionis: quia negat id quod est causa beneficii: vt. l. sed hoc ita. s. s. re iudi. sed in lit. contestati. nego narrata: prout narratur esse vera. non dico me no esse fideius forem. ideo no perdo beneficium.

Ex. s. sequenti.

Can condemnato filio durante p. r. i. a potestate possit fieri executio. Et qualiter filius obligetur accessorie r. principaliter: ibi. Ad hñ.

Filiussami. Filiussa. pro patre vtili pater qd iussu r. de in re verso tenet r. filio eman cipato soluēti de peculio castrēsi subuenit. b. d.

cratu de hoc dicto r. quod no. bar. in. l. etiaz. s. i. j. s. fo. ma. r. leg. tur. Imol. in. d. l. sed hoc ita. i. s. i. r. qd no. bar. i. l. si p. r. i. v. op. prie p. r. i. s. de ope. no. nun. Et qd no. in sti. de acti. s. eque. in. l. i. s. bar. p. a. r. e. r. sic vide hic bar. q. p. talē negationem no videt ne gare libellā circumstantiā idem dicit bar. n. r. h. d. te possit oib. in. d. l. si cui. s. i. de leg. i. allegādo spe. r. vide bal. in. l. i. C. de ed. acti. in. i. j. col. r. fac qd dicit Imno. in. c. sup. lite ris. de refer. ptis. vbi di. xit. q. si vnū narraf r. aliū concluditur tali casu p. l. uo incipitur r. cōtra bar. videtur tene re bal. C. de lit. p. r. e. s. t. a. l. i. cū opt. bart. hic trāsit sim pliciter pau. de cast. r. vid. q. scripti post Imol. in. d. l. sed hoc ita s. allega.

vsqz ad fi. **C**op. q. fili. non possit fideiubere pro pre qui ceter eadez psona. C. de ipub. z ali. substi. l. fi. So. ceter eadez psona quo ad qd z no p oia. **Q**uero an sit veru q filiussa. teneat inquatu facere pot. hic videt dici q sic. L. oia p dicta. l. pe. s. qd cu eo. vbi insolidu teneat: lz beat exceptioez. z ex hoc hem formā libelli q insolidu pot agere ipse no pot exceptionez opponere. **Q**uero dicitur hic q fili durate pfa prate pot insolidu pdenari. lz an durate pfa prate pot fieri executio. z gl. in. l. iij. s. lz vtru. s. de mino. in s. p. inde. in glo. sup s. bo coueniri tenet q no: vt. l. q. si minor. s. qd su. e. ti. **B**oc. ibi tenet qra. ga posito q non possit fieri executio tui pot cedere bonis: vt. l. filij. C. q. bo. ce. pos. z isti. de noxa. s. fi. cu sua glo. lz si fili no cederet bonis dberet detru di i carcerē. z sic pz q fit executio. z hoc tenet glo. s. so. ma. l. fi. filio. la. ij. **A**d s. lz an op. obligatio pncipalis z accessoria no pnt pcurere in eadez psona: vt. l. generaliter. s. e. ti. sed hic dicit q tenet pf vt pncipalis. z qd iussu. ergo zc. **S**o. Ja. de are. dicit hic q filiussa. fideiussit pncipaliter aio nouadi. pmittēdo. merito tenet q iussu. **A**d aliud qd dicit de in re. No. dicit q tenet alteri mutuū filiū fm gl. vel filiussa. intercessit aio nouadi. z sic nūq reperit q teneat pncipaliter z accessorie. **T**u dicit q no pot teneri vt pncipalis. z fideiussor pro seipso. lz bñ pot teneri pncipaliter pro se z accessorie pro alio: vt pro filio: lz ille due obligatioes tederēt ad idē. ar. s. de duo. reis. l. reos. i. pn. **V**enio ad s. plane. **C**op. q. debem i spicere tps ptract: vt. l. fi. s. ti. i. z. l. fi. fili. s. de s. ob. z sic no hēret filiussa. actōez. **G**l. so. q. hic iteruenit nou ptract. **S**z hoc no placet: ga hic no qrit de actōe q orit ex illa solutione. lz ex veteri ptractu. **I**te hic no posses dicere q fit p dntio pncipalia. nā non retrotrahit: ga hic soluit ex necessitate. z sic retrotrahit: vt. l. i. s. q. po. in pig. ha. **V**era ergo est solutio q hic dicit q daf vtilis ex eqtate vel in factū non ex pambulo ptractu. lz ex l. rōne pambuli ptract. **I**ra dicitur in. l. fi. no non remuneradi. s. fi. filio. s. manda. **C**op. fm By. ga ab initio tenet pf filio naturaliter tm. ergo no pot pfirmari: vt. s. de ac. z ob. l. obligatio nes. z. l. qd ab initio. j. de reg. iur. **S**o. hic iteruenit nou act. **V**el dicit vt dicit q no daf ex pcedēti ptractu. lz a lege vtilis. **C**op. de. l. liber hō. s. de s. obl. vbi dicit q ex q cā qrit mibi ex eadez cā no possuz tibi obligari. **S**o. dicit By. hic fideiubēdo pro pre no obligat illuz apud quē fideiussit sibi. z iō no possit qrere pfi. immo obligat se ei. z iō pf obligat sibi. **H**oc no placet: quia hic no qrit de obligatōe q orit ex pmissiōe scā a filio creditori. lz de obligatōe q orit ex mādato. qd videtur fieri a pre ipsi filio fideiussori q soluat: vt. l. idēbitam. s. de pdi. ide. quo casu si filio mādaret ab alio qrere pf. z sic ob. ptractu. **D**ic ergo q hic pf no tenet ex cōtractu. lz vtili data a lege. **C**op. q. fili. solues pro pre videat donare: vt. C. de neg. ge. l. fi. fili. **D**icit By. solue vt ibi. **T**u dicit q ibi fili soluit spōte. hic ex necessitate pambuli cōtract: z sic nemo i necessitatib liberalis existit: vt. l. re. legatā. s. de adi. leg. facit. l. hēdes. s. fi. filius. s. fa. ber. z facit ad ea q dicit i. l. stichū. de pecu. le.

Ubi nulla subest obligatio no pot accedē fideiussor. b. d. **C**op. q. pf dando fideiussorē vt approbare ptractu: vt. l. s. z iul. s. pe. z. l. se. s. ad macedo. **S**o. **D**y. dicit q hoc dicitur qn pf errauit. secus si sciuisset: quia tūc vt approbare: vt. l. s. z iul. s. pe. z. l. se. s. ad macedo. **A**lij doc. dicit cōtra z bene. z idē Ray. de forl. ga dicit By. qra istū tex. cū nulla est obligatio post mortē. ergo pf no posset eā approbat. cōtraria loquunt filio viuēte. **Q**uero an hec. l. hēat locū hodie. **E**t dicit q no: ga filius hz heredez hodie q eius psonā sustinet: vt in auē. de heredi. q abintesta. z ita tenet glo. s. ad macedo. l. creditorez. **C**op. q. pf

no teneat de peculio filio accipere mutuū: vt. l. pe. C. ad macedo. **S**o. dicit glo. itelligo hic alio celebrato cōtractu. z sic no referas ad mutuū. **V**el aliter dicit glo. i. d. l. creditore. q. ptra patrem daf actio: lz obstat exceptio. z iō dādo fideiussorē vt approbare obligationez de peculio. z hic solutio magis placet. z videt probari in tex. d. l. pe. C. ad macedo.

I mādato meo. **G**lo. op. et non soluit. vide eā z icipit vt supra. ibi si reus: lz ibi erāt pariter pncipales z ptra eundē. hic ptra diuersos **D**y.

E m reus. **D**icit glo. q. hec. l. dicitur telligi qn exceptio cōpetens fideiussori erat psonalis. ita q sibi tm cōpetebat. qd placet: ga si cōpeteret pncipali opponeret eā ex psona sua. **P**reterea sicut obligatio fideiussoria no pfūdīt p pncipalē qn noceret actori: vt. j. e. l. heres. s. q. si suus. ita quādo noceret debitori: vt hic cum glo. quod tene menti.

I stipulatus esses a me. **F**ideiussor potest opponere exceptionem ex persona rei eo inuito. b. d. **E**x. s. sequenti.

Cū creditor obstat exceptio reddendarū: ibi. **E**t ideo. **E**t an obstat exceptio cedēday cū ille ptra quez fieri dicit non est soluēdo: ibi. **Q**uero. **E**t an cū creditor restituit pign. debitori obstat exceptio cessiōis si agat cōtra fideiussorē vide in fi.

S i ex duobus. **P**actū vnus de fideiussorib no p iudicat creditori ptra aliū fideiussorē agēti. **C**op. fideiussori dicitur cedi actio: vt. l. ut fideiussor. j. e. s. lz si creditor non pot cedere repellit exceptio cedēday: ut. l. stichū. s. si creditor. j. de solu. z. l. si pupillū alterū. s. de adm. tu. **T**imore huius ptractū sit plures solutioes. **V**na est q ille q pmo liberaf si tenet in effectu: vt. l. q. uis. s. marcellus. z. s. si mulier. s. ad velle. z. l. si tici. j. e. z illa est q in se. lz sit diuinare. z est q in p. l. si pcurator. s. liber hō. s. mada. **S**cōda solutio est q fideiussor pferat libe ratiōi alteri. z tūc no pot opponere exceptioem cedēday. **I**ta glo. z in. l. ij. C. e. z ibi t. **D**y. z dicit q **D**y. eo audire tenebat eā. **H**ic ē t. gl. in. l. nisi. s. de pac. z ista est q in se: lz sit diuinare. **T**ertia est q illū libera uit ad tps. **I**lla non est bona: ga ad tps obstat exceptio: vt. l. si tibi mādauero. in pn. s. m. **A**lia est q ille cū quo fuit trāfactū fuit fideiussor fideiussoris. **T**ruffa est lz sit q in se. **A**lia est q bñficio cedēday renuncia uit. **I**sta est no. gl. z eā in. l. nisi. s. de pac. tū lz q nō bñ pgruit lre. **A**lia est q ibi de rigore. hic de eqtate z glo. in. l. ij. C. e. eā lz no placet: ga tex. dicit hic nullā excep tioem. lz ois exceptio est de eqtate: vt. l. q. eqtate. s. de excep. do. **E**t hoc apparet q nulla eqtate repellit creditor. **A**lia solutio ē q p cū no intercessit s. datio: ut no peteret qd gl. reprobat z bñ. qd no. ga ex hoc. pbat q sicut in vltimis voluntatib mod. adiect. inducat dispositio nez z ex eo pot agi: vt. l. fi. C. de his q sub mo. ita in cōtractib. qd no. **A**lia so. est **A**har. q. t. z. **A**zo. z illa est qra. z Ja. de are. t. eaz z dicit qnqz fideiussores fideiubēt respectu mutui piculi: ga no fideiuberē sine te nec tu sine me. z tūc hz locū bñficiū cedēday. qnqz fideiubēt respectu mutui piculi: vt si pmo fideiussit: postea tu z sic no pteplatōe alteri pmo fideiussit. z tūc in casu isto si liberauit scōm fideiussorē non possuz opponere bñficiū cedēday. **E**t ista vt pbari p. l. si tici. j. e. z ista t. **O**ldra. z mibi placet. **A**lij dicit q in ptractis libera uit pncipalē hic liberauit fideiussorē. z ita dicit **D**y. dixisse. **R**ō est ga liberato pncipali nullū remediū hz fideiussor. ar. ei. qd no. j. e. l. vt fideiussor. **S**z no placet ga eadē ē rō i p fideiussore q ē i correo. ergo zc. vt. l. fi

C s. filius familias. **Q**uero an. **A**dde **D**ar. in. l. maritū. z ibi **S**aly. s. so. ma. et l. ex diuerso. s. fi. e. ti. z in. l. sut q in id. s. d re iudic. **A**dde. l. ii. s. quod cum eo. z. l. eius rei. z i. l. fi. ex alio. **C**. quod cū eo.

Quero dicitur. **A**d de bar. in. l. quotiens. la. ii. de noxa. z bal. in. l. fi. ex alio. **C**. quod cū eo. die no. hoc pro filiussa. mercatorib si nolunt de trudi in carcerē faciant se emancipare et vult hoc dicere: qz fili eman cipat et sui iur. si tenet nisi iquātuz facere pot. **S**cōda filiofa. qui tenet in solidū: vt in l. ii. z ibi no. s. quod cū eo. an autēz possit fieri executio in bōis patris quaten. sibi debetur pro legitia. pau. de cast. hinc pōt z gult. in. l. si qua pena. s. de his q sūt sui vel alic. iur. spe. de exc. senten. s. fi. ver. qd si filius insolidū dic vt in. l. ii. et ibi no. quod cū eo.

I m. s. p. latus esse a me. **E**t ad hēc. l. bñ facit tex. no. i. l. si cui. **C**. de non nu. pecu.

RS RS RS

a Si ex du obus. ob. ex ceptio. Quid de ista mate ria no. p. spe cu. i. titu. de cessi. actio. §. i. ver. s. qd debitor me us. z ibi Jo. an. L. y. in. l. ii. i. iii. z. iiii. q. C. de pi gnori. z L. y. z Ja. bu. in. d. l. i. i. ubem. C. ad vel. z specul. de re nu. z cōclu. ver. s. pone eius domū. et ver. qd si creditor cō fenfit. b Quero liberaui. ad de nota. per bar. et L. y. in. l. i. C. de transacti. et bar. in. d. l. eadem. c Idei iussor obligari. q. ro an. Uide in. l. cū notis simi. C. de p scrip. xxx. an no. i. gl. q. i. ci pit s. cū pso nalis. et ibi bal. i. iiii. col. et ag. z bal. i. l. h. de be redi. vel ac. vē. s. an ces sa psoali vi deatur cessa hypothe ca. vid bar. in. l. si heres pecuniaz. j. ad treb. et i l. heres a de bitore. j. c. z no. p. bal. in. l. si isolutū. C. de ac. et ob. istis add gl. et bar. in. l. si pignori. s. fa. her. et vide bal. i. l. herede. i. ii. col. de here. acti. et gl. in. d. l. si heres pecuniaz. bal. alle. p. singu lari i. l. cū oz. s. fin. C. de bo. q. lib. et ibi i. d. s. h. hēs tex. et gl. et bal. q. hypothe ca. s. h. ante qz obligatio p soalis s. h. af quod no. d C Quis p sonalis. vi de bar. in. l. si cōstāte. in pe. q. iii. q. p. et quod no. j. ca. l. s. finali.

pupillus. s. de admi. tu. Preterea sup est aliud reme diū. f. actio mādati ptra pncipalē. vñ tene primā. Et iō p declaratiōe distingue. qñqz creditor n̄ pōt vēdere actōez ex natura obligatiōis: qā sibi nulla ppetit actio. z tūc n̄ obstat sibi exceptio cedēday. l. qñis. §. mulier z. §. marcel. s. ad velleia. z. l. si pcurator. §. liber hō. s. māda. z. hic in pma solutiōe. Quisqz n̄ pōt cedere facto debitoris. z idē vt. l. in his. §. si duos. in fi. j. de solu. et hic in fi. gl. Quisqz n̄ pōt cedere scō ipsius creditoris: z tūc aut ille aliq petiit cessionē cōsensit liberatiōi: z tūc iputet sibi vt hic. z. C. e. l. ij. in. ij. gl. mag. z in. l. nisi. s. de pac. aut n̄ p̄sensit liberatiōi. z tūc aut fuit renūciatū bñficio cedēday z secur est creditor: vt hic s̄m vñā so lutōez. z no. s. de pac. l. ij. aut nō p̄sensit: z tūc aut fide iusserunt simul: aut diuersis t̄pib. Primo casu ob. ex ceptio cedēday: vt. l. Stichuz. §. si creditor. j. de solu. z. l. si pupill. s. de admi. tu. rō est: qā vident fideiubere rōne mutui piculi. Scdo casu aut fuit liberat ille fide iussor q itercessit postea: z agit ptra p̄mū. aut econtra. Primo casu nō pōt opponi exceptio cedēday credi tori: qā ille n̄ itercessit p̄tēplatiōe illi vltimi fideiussor is: vt hic s̄m sol. z. Bar. z. Azō. q̄ vera est nisi ab initio erat p̄tētū q̄ ali daret: qā tūc vident simul dari: vt. j. de sol. l. modestin. Scdo casu obstat exceptio: qā scōs fideiussit p̄tēplatiōe p̄mī. s. in pignore hoc nō hēret lo cū: qā semp q̄s vt itercedere p̄tēplatiōe obligatiōis bo noz p̄ntiū z futuroz: vt. C. q̄ res pigno. obli. pos. l. fi. z obligatio pignoris dz cedi sicut obligatio ptra fide iussorē: vt. l. ij. C. eo. z intellige q̄ ab initio fuit ptracta obligatio psonalis cū obligatiōe bonoz: vt no. p. doc. C. e. l. ij. Quero pone q̄ in eo casu in quo dz fieri ces sio ille ptra quē dz fieri n̄ ē soluēdo. ego dico ego libe raui eū qā n̄ erat soluēdo. an ob. exceptio. Et vt q̄ nō: qā teneor ad sc̄m si n̄ facio qd debeo teneor ad itereē: vt. l. si stipulat. in fi. s. de s̄b. ob. mō facis dolo petere id qd tua n̄ itereē: s. tua n̄ itereē q̄ tibi cedat actio. er go z. z. hoc vt tenere gl. i. d. l. nisi. s. de pac. Sz cōtra hoc facit: qā vt liberādo eū accipe pecuniā z sibi dōa re. C. de iure do. l. vir ab eo. preterea potuisset effici sol uēdo. z hoc placet. Quero liberaui fideiussorē. sed pncipalis est soluēdo. an fideiussor mō p̄tēt p̄ssit op ponere exceptōez cedēday. Et vt q̄ nō: qā sua nō ite rest. Bico sic in pignore si creditor hēat pign apud se z restituit cū debebat illud tradere fideiussori tūc ob stat sibi exceptio: qā itererat potius eius nō soluere et pignus retinere q̄ in psonaz agere: vt. j. de fur. l. itaqz fullo. s. si hēbat solū bona sibi obligata: tunc sufficit si cedat actōez z p̄mittat debitorē eē idoneū. s. i fideiussore puto si creditor est paratus ei dimittere q̄tū ē de terius nomē debitoris propter fideiussorē liberatū q̄ tūc sibi non ob. exceptio. ar. eius qd no. s. de arbi. l. vti qz. Letera quando liberauit pignora. dic vt. C. eo. l. ij. Ex. l. sequenti.

Ex. l. sequenti.

Idiussor obligari.

Seipsam sumat. C. Op. s. e. l. ij. So. dicit gl. fallit ibi. Tu dic q̄ ibi est naturalis obligatio q̄ est pncipalis. C. Op. de. lites si fuus. in fi. s. de stip. ser. So. vt ibi. Quero an hypothe ca possit cedi sine pncipali. ar. q̄ nō: vt hic. z. j. ea. l. s. fideiussor. z. l. si mibi. aut ticio. ar. ptra. l. ex sextate. §. latinus. s. de excep. rei iudi. ad treb. l. debitor. C. de lui. pigno. l. ij. Dicit Dy. credo q̄ n̄ possit cedi sine pncipali. ar. ll. pmo allegata rū. Ad ptra. rñdeo q̄ in casib illaz. ll. superat natura lis s̄m vep̄ itellectū eaz. ll. s̄m Dy. s. in. l. debitor. fuit cōfusa ciuilis z naturalis. Tñ pro eo ē glo. C. de here. vel acti. vēdi. l. fi. In p̄trariū est gl. C. de pigno. l. vsuca pio. z. s. de pigno. l. i. §. cū p̄diuz. L. y. in. d. l. fi. dicit q̄ Dy. se audiete cōcordauit illas gl. qā hypothe ca n̄ pōt cedi c̄neo: vt. l. fi. C. de here. vē. ipsi pncipali debi

tori sic: vt. l. vsucapio. C. de pig. Istud idē t̄z Spec. in ti. de cessio. actio. §. i. s. s. qd si cessi. Ego dico q̄ indi stincte pōt cedi hypothe ca sine pncipali: vt. s. de le ga. iij. l. iulianus. in p̄n. s. pig. l. grege. §. cū pignori. C. si pig. pig. da. sit. l. ij. Nec obstat hec lex qā fateor q̄ n̄ pōt p̄stitui ab initio hypothe ca seu fideiussoria obli gatio sine pncipali: vt hic cū similib. s. bene cōstituta pōt separi: vt dictis. ll. Nec obstat q̄ no. C. de heredi. vel act. vē. l. fi. vbi d̄ q̄ sequere q̄ si cedēs ageret pso nali q̄ cessionari p̄deret hypothe ca: qā p hoc nō p̄cludit q̄ cessio nō valeat: s. q̄ possibile est q̄ erit sine effectu. Hui ergo grā vidēdū est q̄s est effectus hui ces sionis. f. qñ cedif hypothe ca sine pncipali. Ad hoc rñdeo: qā qñ cedif hypothe ca sola: qā psonalis nō subest: vt. l. ij. C. de lui. pigno. z tūc h̄z effectu: qā aliter agere n̄ pōt psonali. qd ē t̄tingit qñ cedif ipsi debitor i: vt. d. l. vsucapio. de pig. z. s. s. pigno. l. i. §. cū p̄diū. Quisqz psonalis subest z fit cessio c̄neo. z tūc aduerte aut cessio fit ex cā mere donatiōis. z tūc h̄z effectum vt possit pign retineri donec sibi donatario soluat: vt. l. iulia. in pnc. s. de leg. iij. Et puto q̄ si donator vel h̄s eius ageret psonali q̄ teneat ipsi donatario vel legata rio q̄si ipsius dolo sc̄m fit: vt res donata vel legata ite reat: vt no. s. de trasac. l. fi. Si nō cessit ex alia cā puto inspiciēdū cām q̄re cessit. si enī cessit ex cā eptōis idēz: vt. l. i. §. nō tm̄. z. §. fecisse. s. de here. vē. Si nō ex cā pi gnoris. idē cū debitor soluendo debitū faceret cessare p̄suptiōem doli: vt. C. de cri. stel. l. i. Itēz talis creditor non possit agere hypothe ca nisi vsqz ad q̄ntitatem sui debiti.

Ex. s. sequenti.

Quis proprie dicatur debitor z an ex naturali nascatur actio.

Qui certo loco. Non pōt obligari fi deiusor in diuiores cām. b. d. vsqz ad. §. cū fideiussor. C. Mo. istū tex. q̄ de bitor. pprie d̄ a quo iuito potest extorqueri. alias debi tor d̄ abusive: vt. j. de s̄. fi. l. debitor. qd facit ad mul ta. Quero vtrū ex naturali sola nascat actio. Si d̄ cit q̄ sic: aliqñ ex nudo pacto: vt. l. fi. q̄s. ar. C. de dōa. z de do. p̄mis. l. ad exactōez. Cōtra. no. s. de ac. z obli. l. naturalis. Altramātani dicūt q̄ i obligatiōe q̄ p̄sensu p̄trabit ex sola naturali nascat obligatio. nec est ibi vinculū ciuile. Ita no. in. l. legē. C. de pac. Tu dic. quā doqz lex fouet p̄m grā ipsi pacti: vt in p̄tractib d̄est dei. tūc p̄m d̄ vestitū p̄sensu. z tūc orif actio ex eis. z sic nō orif ex nudo p̄cō. vt in p̄tractib q̄ p̄trabunt cō sensu. z ita est in p̄tractu dotis de iure antiquo: vt. d. l. ad exactōez. hodie nō est ibi tacita stipulatio per ti. de rei vro. acti. Quisqz. l. fouet pactū rōne p̄sone. z tūc p̄ actū remanet nudū. z ex hoc pacto orif actio: vt. l. eniaz. s. de vsur. Et isto casu possit dicere vep̄ ista gl. Quisqz lex nō fouet pactū: s. p̄ pactū p̄ducit actōez: vt. C. de dona. l. fi. q̄s. ar. tunc pactū remanet nudū z orif actio ex p̄cō. sed ex lege p̄ pactū. z sic hec glo. in exēplo qd ponit nō bñ dicit. Ita dicit Ja. bu. i. d. l. legē. C. s̄ pac. obligatio

Stipulatione in diē.

obligatio d̄ i p̄dēti. ptra. s. ti. i. l. vsufruct. So. l. illa h̄z locū qñ ab initio vitii stipulationis est certuz: vel ex pte rei vel ex pte p̄sone stipulantis: vt ibi plene dixi.

Ex. s. sequenti.

An cū q̄s p̄misit soluere ad certū t̄ps sub pena z n̄ soluit z anq̄ iterpellaret mortuus ē an h̄f des soluere possint vt euitēt penam vide: ibi. Quero quidam.

Quomodo fideiussor.

Fideiussoris obli gatio p̄cepta si re pncipalis n̄ soluerit ex mora rei pncipalis vel ex eius morte cōmittit. b. d. ad p̄mū qd dicit ex mora p̄mittit. C. Op. de. l. ita stipulat. s. de s̄. ob. Sol. gl. z bñ hoc ideo: qā p̄cessit dispositio in psonā rei cuius mora no

et fideiuffori. fecus si simpliciter iēpisset a pre-
cedenti p̄ditōe negatiua. scōo hētis no. ex. l. nfa
q̄ si per defunctū reū nō est iplēta nō pōt eā im-
plere hēs. **C** S̄ p̄tra id op. q̄a idē p̄mitti d̄z be-
redi q̄s defūctō. l. diē. §. nec vrimur. z. l. q̄uis. §.
de arbi. gl. dicit q̄ hic decessit sine herede. **P**e.
de bel. p̄ti. C. de p̄di. insti. l. pe. in. iij. q. dicit cre-
do q̄ huic glo. dyabolus reuelauit id q̄s dicit z
pessimie dicit. **A**d p̄trariū r̄idet. ius iplēde p̄di-
tionis trāsit ad h̄rē ad euitandū penā. hoc est
vex q̄n in eadē p̄sona p̄cessit dispositio z condi-
tio: vt in p̄trario. hic in p̄sona vni^o p̄cessit dispo-
sicio: in p̄sona alterius p̄ditio. ideo trāsit ad he-
redē. **D**y. hic v̄ tenere glo. istā. **Q**uid dicemus
Credo. **P**e. melius dicere. p̄mo per. l. istā. scōo
per. l. q. rome. §. augurius. §. de h. ob. tertio pro
bo per. l. postq̄. in p̄n. §. vt le. no. caue. vbi d̄r q̄
si p̄ditio obligatōis fideiufforie existit cū p̄sona
p̄ncipalis nō subest nō cōmittit. **R**ō est: q̄a tunc
nō est p̄sona in qua cōsistat obligatio. mō si po-
nis istū decessisse sine h̄rēdibus: tūc nō est p̄sona
in qua possit cōsistere p̄ncipalis obligatio. ideo
fideiuffor nō pōt eē obligatus cū ista p̄ditio im-
pleat post mortē: q̄a post mortē vex est eū non
soluisse. **S**ed p̄tra hoc facit. §. de admi. tu. l. sine
herede. in p̄n. z. l. stichū aut p̄p̄hilū. circa p̄nc.
j. de sol. **S**o. q̄n fideiuffor est iam obligat^o pōt
remanere obligatus etiā p̄ncipali decedēte sine
h̄rē. §. q̄n nō est obligatus: §. obligat^o d̄s: requi-
ritur q̄ p̄sona sit t̄pe existētis p̄ditōis. **I**tē pos-
ses dicere q̄ in. l. postq̄: loquit in captiuo q̄ de-
cessit sine h̄rē: z q̄ sic itelligat hēs gl. no. in. l.
.i. §. idē p̄ponitur in si. §. depo. §. hic est heredi-
tas iacēs q̄ representat p̄sonā pro q̄ pōt accede-
re fideiuffor: vt. j. e. l. mortuo. **S**z dico q̄ tūc he-
reditas dicit q̄n est spes vt ad ea: §. cū oēs desi-
ciūt de q̄bus est spes ad eundē. tūc dicunt bona
vacantia: vt. l. ij. in p̄n. z. §. an bona. de iure fil. l.
non p̄nt. C. de bo. va. §. hic decessit cū h̄rē: z te-
neo opi. **P**e. **Q**uero q̄dā promisit soluere.
q̄s si nō solueret: tunc p̄misit penā mortuus est
anteq̄ interpellet. an trāseat ad heredem facul-
tas soluēdi ad euitandū penā. **D**ic vt in gl. f. q̄
nō teneas q̄ sine h̄rē. imo cū h̄rē. z incepta
p̄cedenti p̄uentione in eadē p̄sona: z d̄z interpel-
lari si dies nō est exp̄sa vel tacita: vt. l. ad diē. §.
de ver. ob. z. l. diē. §. de arbitris: q̄a tūc dies iter-
pellaret pro hoīe. **Q**uero an debeat interpel-
lari in iudicio vel eē. **G**lo. dicit alterutrū sufficit
Similez gl. hūistis in. l. qui rome. §. coheres. §.
de ver. ob. z. l. amplius. j. rē ra. ha. **Q**uero an
sit cōditionalis obligatio fideiufforia. **E**t gl. d̄r
cit q̄ nō. §. male: q̄a hic fuit appofita dicitio si q̄
cōditionē facit: vt. l. si decē cū petiero. §. de h̄b.
obli. z. no. ibidem per glo.

Ideifforibus. **Q**ue
cessio debeat fieri in solidū an pro rata.
Et dic q̄ pro rata. **A**lie gl. aliter dicit in. l. i. C.
de duo. re. z in. l. si plures. de admi. tu. **D**icaz in
.l. modestinus. j. de solu. **Q**uero an hypothe-
caria debeat cedi. **L**erte sic: vt. C. eo. l. ij. **C** Et
glo. q̄siuit **A**ber. de bobio z **D**y. hic creditor n̄
egit cōtra fideiufforē. §. fideiuffor sua spōte vult
cogere creditorē vt cedat soluēdo p̄us z offerē-
do debitū an possit. ponit **L**y. in. l. ij. C. e. deter-
minationē **D**y. de h̄bo ad h̄buz z bene. **D**ic vt
ibi dicit: z hic nō scribo cā breuitatis. **Q**uero
quo iure petat cessio. **D**icā. j. d̄ so. l. modestin^o.

Ui debitorē. **I**ntellige
h̄c. l. vt. l.

inter causas. §. abesse. §. mā. z tetigi. in. l. iij. §. e.
ti. **G**lo. signat ar. cōtraria z nō soluit. vide eā ibi
§. qui reprobos. §. ibi ignoranter recepit. ideo
nō p̄iudicat sibi. hic sciēter: z ideo nocet. ar. §.
de iure doti. l. p̄mittēdo. §. si debitorē. **D**y.

Eruus inscio. **S**i p̄ ser-
uiffione soluat pecunia d̄nica v̄dicat.
si peculiaris pro debito nō repetit pro idebito
cōdicat. §. si d̄ns soluat ipse ab eo cui soluit repe-
tit. h. d. **C** Ad euidētā. suus eē peculiarē cām
nō pōt fideiubere: vt. l. ij. §. §. z si filius. §. de pe-
cu. **C** Op. nemo cōdicat rē suā p̄terq̄ a fure: vt
.l. si. §. quē ad. v̄usu. caue. §. istius pecunie non
est trāslatū d̄niū. ergo pōt v̄dicari. q̄ nō sit trāslatū
patet: q̄a si nō est cā habilis trāsserendi do-
minū ipsum nō trāsserit. l. nunq̄. §. de acq. re.
do. §. hic fideiuffio fuit nulla. z sic nō erat causa
habilis. **P**retetea l̄ cōcessa est sibi administratio
nō tū videt p̄ hoc cōsensuz h̄e vt donet vel alie-
net in h̄c cām: vt. l. cōtra iuris in fi. §. de pac. z
.l. si is. §. flauius. j. de sol. **G**lo. tenet hic q̄ pōt
cōdici hic a fure vel cōditione triticaria a possel-
fore. **S**ed hoc nō placet mihi: q̄a sm hoc nō eēt
d̄nia an de peculiari vel d̄nica soluat q̄s tex. req̄-
rit. **T**eneo ergo q̄ est trāslatū d̄niū. q̄a erat ad-
ministrato credens cām subesse. hoc tenet **R**u-
ge. nihil allegat. **D**ic vt. §. de cōdi. inde. l. cū in
debitū in p̄n. z ibi no. z istā teneo. **C** Venio ad
.l. sequē. z op. de. l. si suus alienus. dicit glo. q̄
hic d̄ns errauit. alias videtur approbare. q̄s nō
placet: q̄a cum obligatio sit nulla nō pōt appro-
bari: vt. l. obligatiōes. §. de actio. z obli. **E**t ibi
agebat mādati. hic nō. q̄s nō placet eadē rōne.
Dic ergo sm **D**y. sic q̄ hic soluit d̄ns pro fide-
iufforis obligatiōe q̄ est nulla merito repetit. ibi
pro obligatiōe p̄ncipalis q̄ est aliq̄ q̄a v̄ mādas
se suo q̄ pro eo solueret. vnde d̄ns soluēdo ap-
probat cōtractū illū mādati. **Q**uerit v̄trū ex-
tā fideiuffionis suus obliget naturaliter. **E**t gl.
tenet q̄ nō: hic in duab^o glo. z idēz tenet in. l. in
p̄sonā. §. q. pecuniā. in gl. §. z suus z. §. d̄ pac.
q̄s puto eē vex q̄a lex resistit obligatiōi. z ideo
nō orit nec ciuilis nec naturalis: vt. l. si nō fortē
in p̄n. §. de cōdi. inde. z quia talis iuffio cōtinet
donationē q̄ aliena est a suo: vt. §. q̄ res pigno.
obli. pos. l. ij. **Q**uero v̄trū cōsumptiōe secuta
liberet debitor p̄ncipalis. **E**t gl. dicit q̄ sic. sed
male dicit: q̄a secuta cōsumptio illud opaf q̄ a
principio d̄niū translatio: vt. l. si filius. §. si certū
petat. sed dominij translatio nō liberat: vt hic.
ergo nec cōsumptio.

Eres a debitore.

Actiōes q̄site h̄rē ex suo facto nō trā-
seūt in fideiufforū vel in eū q̄ euincit per cō-
tra tab. nisi facta cessiōe. h. d. **C** Op. eē gl. de. l.
.i. z p̄ totū ti. §. ad treb. vbi trāseūt sine cessiōe.
So. dicit q̄ ibi trāseūt actiōes h̄rēditarie ad h̄rē.
hic in fideiufforē: q̄ nunq̄ fuerūt penes h̄rē ex
p̄sona defūcti: §. ex p̄sona sua. z istud p̄bat in. l.
si h̄s pecuniā ad treb. **I**tē op. cessiōe facta
cōtra p̄ncipalē v̄ scā cessio cōtra fideiufforē: vt
.C. de here. v̄. l. ēptori. z. l. si in solutis. C. de ac.
z ob. z. l. ēptori. §. de here. vel act. v̄di. z ibi no.
ergo cū hic trāseat p̄ncipalis d̄z transire fideiuf-
soria. **S**ol. ex trebelliano trāseūt actiōes cessiōe
legali. in cōtrarlū est cessio hoīs. z ideo transeūt
actiōes cōtra fideiufforē et scō hoīs. **C** Op. sm
gl. de. l. si tibi. §. cū possessor. §. de pac. vbi euin-
cētī nō prodest p̄cū scām a possessore. **S**o. ponit

cit fideiuffo-
ri vt possit
repetere a
p̄ncipali de-
bitore licet
bar. contra
eum teneat
in. l. duob^o
§. a fideiuf-
fore. §. de iu-
re iurādo. vi-
de p̄ si. pau-
-ccccx. et
-cccc. z ita
dicit fuisse
cōsultū per
fran. rega.

Eres
a de-
bitore.
Ites op.
Dic p̄ bar. l.
.l. si heres
pecuniā ad
treb. z bal. i.
.l. i. ver. q̄ro
testator le-
ganit mihi
.C. cōia de
leg. z imol.
aliquid in. l.
dotale solu-
ma.

Opi. pe.
vide pau. d̄
ca. hic in fi.

Ide-
iuffo-
rib^o.
Adde. l. si is
cui. §. flau^o
z quod ibi
babetur.

Ui de
q̄ bitore
ADDE q̄
pau. d̄ ca. re-
fert hic p̄su-
luisse q̄ si
creditor p̄si-
tetur se rece-
pisse debitū
a fideiuffo-
nec de vera
soluti. appa-
reat q̄ ista
p̄cessio fuit

C Seruo tuo. No. qd non potest esse debitor et fideiusor. s; an vno respectu possit qd esse debitor alio fideiusor. bal. tagit in. l. si mandato. C. quod cu eo. et dicit ibi esse casum de hac. q. q. sic et in. l. in cu. s. taberne. s. de insti. s; simile est in. l. romanus apulus de tu. et cur. da. ab his. et qd ibi bar. Itē si mile est in. l. reos in pn. s. de duo. reis. et d. l. romanus. allegat bal. in. d. l. si mandato. C. qd cum eo. vide i. l. si dubitetur. s. filius. s. eo. facit qd no. bar. s; in ribus dire. et is. et vtilibus i. l. si be res. s. ad tre bella.

Quod si stipulator. no. q. no. q. missio i oia bda debitoris et cessio bonorū per debitorē nō liberat fideiusorē. imo dicit bal. i. l. cōsentaneuz C. qhō et qh iudex. q. lz fit vnus modus exequē di puta p te nuta; nō tñ ipedit alius modus etiā eē casuz istū de fideiusso re. s; imo regularit ita ē in quolibet pro quo facit. et glo. in l. iiii. s. ex cō uctōe. de re iudi. Et dicit bal. in. l. i. ad si. qd ius dicit. nō obtēp. qd si teneo debitorē meū in carcerib; tñ possūz tenu tā bonorū accipe: quia vnus remediū n̄ excludit aliud ad quod bñfacit. qm̄ frequenter. s. fi. vt li. nō cōte. et est no. multuz fm̄ bal. ibi et no. bar. in. d. l. cōsentaneuz in si. bñfacit. l. q. legati. C. vt in pos. leg. et qd no. bar. in. l. quāuis de pig. ac. et hic add bal. in. l. et. C. de fideius. cum ibi no. vbi licet actuz sit hypotheca.

Non est nouū. Due obligatōes fideiusorie pos sunt pcurrere in psonā vnus. h. d. C. Op. de. l. qui vis. s. de ver. ob. dicit ibi. vide glo. quaz recita vt iacet.

Seruo tuo. Nō potest qd fideiube re pro seipso sec' pro alio. h. d. et hic est notabilis tex.

Quod si hic seruus. Iste est bonus tex. Si debitor succedit fideiusori extinguit accessoria si pncipalis est vtilis. sec' si inutilis. h. d. Lōcordat. s. de separa. l. si debitor i pn. et l. stichū. s. qd vulgo. j. de so. C. Op. q. due ciuiles pnt eē simul. vt. l. generaliter. s. e. ti. So. qd dī i tex. ciuilib. subaudi quaz vtraq; ē efficac. et subaudi et ineqūis. vna fideiusoria. alia pncipalis. alias nō eēt bona rō. et s. e. l. generaliter. Et facit ad id qd dicit de iuratorio. s. e. l. generaliter. et dicit. j. de so. l. stichū. s. aliqñ. C. Quero dī hic si obligatio ciuilib. pcat: quō potest p̄ire. Glo. dicit acceptilatiōe vel tpe. S; in eo qd dicit de acceptilatiōe nō dicit bene: qd tunc extingueret pncipalis: vt. l. et per iusurādū. s. et si fideiusor. j. de acceptil. Aliud exemplū de tpe est bonum.

Quod si stipulator. Si pncipalis reus succedit creditori oīs obligatio extinguitur. si fideiusoria sola fideiusoria obligatio extinguit. h. d. l. ista cū sequē. s. q. sequēs. s. ē subtilis in tex. ibi debitoris. subaudi latitatis. Et alias ē in gl. et tūc subaudi ibi. vel dic cedētis bonis: vt inuit gl. mag. No. q. missio i oia bda nō liberat fideiusorē vt hic: et insti. de replica. in si. C. Quero q̄liter adaptat ad casum istud argumētū qd fit in tex. Glo. pmo ponit qm̄ est scā missio i oib; bonis et q cessit bonis. quo casu lz liberat cedēs bonis n̄ liberant fideiussores. ita hic ecōtra liberat fideiusor et nō debitor. s; fm̄ hoc inuit qd p cessionē bonorū debitor liberet qd nō est ver: vt. l. is q bōis. s. de cessi. bo. qd examina bo. j. e. l. vbiq; q. C. Ad dicit dicit gl. q. refertur ad. s. q. si su. et pcedit sine scrupulo. S; nō est verisimile qd retulerit se ad ita remota. vnde dicit tertio vt dī in sequē. gl. qm̄ sit missio in bonis debitoris latitatis p quā n̄ liberat fideiusor. idē si cedat bonis vt dcm̄ est. et ē pbat insti. de replica. s. fi. et iste casus nō sic reperitur alibi. De eo vero cuius bona publicantur dicam. j. e. l. si de

ria s; debitorē vel aliū nō liberat fideiusor. Itē pcedēte lite s; fideiussores nō ipedit executio s; pncipalē. ecōtra tex. est in. l. h. et quod ibi bal. C. de fideius. qd bñ no. lz s; p̄dicta videat qd no. bal. in. l. creditor. ff. si cer. pet. et ibi retuli illud dicitū bal. et dicitū bar. in. d. l. p̄sentancū allegat pau. de ca. in. l. si stichū. s. i. j. ti. i. vbi iducit tex. ibi. ADDE q. Ro. cōsi. cxxxiij. cōsuluit q si vigoze istru. guarētionati possum incipere a captura. et faciā tibi statucere terminū. xv. diebus q non p̄beo: redire ad capturā. C. Lū fideiusor. nō habet. vtruz successio habeat locū seu vim cōfessionis vel solutionis tñ. Adde bar. post glo. j. eo. l. si debitorē. la. ii. et l. si focer. in pn. post glo. s. solu. matrī.

Ortuo. facit. l. si a te. s. vt lega. no. ca. et vide f p̄bari hic q̄ appella tiōe p̄sone veniat vniuersitas. Ita die bal. l. i. metū. s. aiadecerten dū. s. quod me. ca. et vide bal. in. l. qdūq; in. iiii. col. C. de ser. fug. vbi idē dicit et subdit qd venit tā mascul' q; femina p bal. no. i. l. oēs populi. i. pe. col. s. de iusti. et iur. et p bal. i. rub. C. ad treb. vbi q̄rit an appellatio

bitori deportato. Cum tu. Potest vnus esse fideiusor duoz correoz. h. d. Ex. s. sequenti.

Successio quando habeat vim solutionis. Cum fideiusor. Successio n̄ h̄ loco solutionis ad lucrū h̄dis. h. d. C. Op. de. l. si ei. s. de euic. Glo. q̄ ē hic ponit casuū diuersitatis. S; ad uerte hic ē qdā fictio: qd a seipso dī exegisse. et i ducat pp eqtates ne h̄s remaneret i dāno: vt. l. si ei. s. de euic. s; si h̄s vult istud iducere ad suū cōmodū n̄ possit vt hic. eēt enī sibi cōmodū qd h̄ret actōez mādati q̄ ē bone fidei cū obligatio qua tenebat pncipalis erat forte stricti iuris. itē si eēt h̄di dānū successio n̄ h̄z vīz solutiōis: vt. s. pxi. s. put intelligit qm̄ creditor successit vni correoz fm̄ q h̄z vīz solutiōis ad hoc vt dānū euiter dicā. j. e. l. vrāni. et casus ē i. l. stichū aut p̄ p̄hiluz. s. aliqñ. j. de solu. tangā in repetitio. l. si is qui pro emptore. s. de vfuca. in. q. que incipit que fuit causa fictionis. et ibi plenius dicit.

Ortuo. Si obligatio p̄sistit i p̄sone rep̄ntata potest accipi fideiusor. h. d. Quiddam h̄nt in tex. vice defucti et qdam n̄. et i hoc differt h̄ditas a curia et societate et collegio in qbus rep̄ntat p̄sone viuentis: vt dixi. s. ti. i. l. usufructus.

Mibi aut ticio. Adiect' fideiussores recipe nō potest. h. d. Rō est: qd in eius persona non p̄sistit obligatio. Ex. l. sequenti.

Litteris credētie quando credendum sit. Cuius ticius. Pro pte tñ p̄fusiōe extinguit obligatio. s; h̄ditaria fideiussores vel mādatōris n̄ tenent soliduz. h. d. C. No. ex ista. l. q. lre iste p̄iudicat scribenti. qd n̄ ē dubiū qm̄ p̄inet certū: vt hic fuit. C. Sed qd de lris q̄ dicunt i vulgari lre credētie. Circa eas ē sciēdū. nā qm̄q; sūt multū generales: vt tali latori p̄ntiū i his q̄ vobis dixerit dabitis plena fidē. tūc vigoze eaz n̄ poterit agere talis lator i p̄iudiciū scribētis: qm̄ iste lre sūt magis cōmēdatorie. q. d. iste lator ē fidelis p̄sōa potestis de ipso p̄sidere. et sic n̄ obligat scribētē. C. qd cū eo. l. si. s. de dolo. l. elegāter. s. fi. s. mā. l. si nō n̄ remunerādū. s. cū qdā. Fallit si ex q̄litate p̄sone scribētis appeat aliū ex quo generalitatis illa certificaretur: vt si ille de quo scribebat erat factor seu iutor scribētis i aliq̄ mercātia: qd tunc v̄r diceret qd ei adhibeat fidē i negocio illi' mercātie. Casus ē de hoc no. s. de insti. l. cuiq; s. s; et cū fullo. s. plane. ar. s. de p̄bo. obliga. l. triticum. et ibi no. Item fallit si dicit i epistola. Et adhibete ei plena fides sup me vel meo piculo: vt. s. mā. l. si

no. hic tex. qd potest vt mādatōr i recedere absq; stipulatōe lz nō vt fideiusor: i. l. blādūt. C. de fideius. et bar. i. rub. s. v. f. C. Littere credētie. No. hic de litteris credētie. et p bal. i. d. l. si. C. qd cū eo. et i rub. C. de cōsi. pe. et dicitur credētie seu secreta ea q̄ vulg' ignorat. ar. de hjo q̄ deie. vel effu. l. i. s. suma. cū vtilitate fm̄ bal. de pa. cōsā. i s; bo i noie r̄p̄i. Alibi dicit secretū qd dñs n̄ vult sciri. iux illud. nescit su' qd fac dñs su': vt no. in. l. et' q. i. si cer. pe. ita refert bal. i. c. j. q. mo. seu. amit. et adde hic no. qd no. p do. ato. i. c. post cessionē. de p̄ba. et ad bar. hic adde bar. i. l. si pupilli. in. s. si pcurator. s. de ne. ge. et bal. i. addi. spe. in. ti. de fo. in. v. si mercator. no. in. l. si mei. cā. s. cōmo. et qd ibi bal. et Ja. bu. et qd de litteris cōmēda-

ne picne ve niat ciuitas respublica et collegium p̄situto p̄curatore p̄tra oēm p̄sonaz mūdū cē. ve nut tñ fideus appellatiōe hois: vt est gl. i. l. eos. i vbo hois. C. de vfu. quā dī singula re. s; in tra ctatu de in uentario. dī xit tñ do. an. in. c. graue. de p̄rbē. q̄ statutum lo quēs de p̄sone nā n̄ h̄z lēcū in capitulo. S; i. c. i. s. p̄uenticū. de pace iu. ra. fr. vide f p̄bari q̄ ap pellatiōe p̄sone nō venit collegiū seu vniuersitas. s; alit tñ in casu qm̄ iu. rare te desē dere s; oēm p̄sonā vel hoies mūdū. q̄ casu ē vt mit collegiū vel vniuersitas s; bal. i. c. i. de noua forma fidelitatis vbi tūc oēs cōpben duntur ecce pta p̄sone q̄ est ita prior tpe sic natu ra est poten tior et prior accidēte et ēt exercit' p̄pte rea ipator et supio: puta p̄nceps vt ibi latius. ADDE an appella. p̄sone veniat di uersitas et collegiū vid Ro. p̄si. cccc xxxvi et qd i statutis qm̄ statutuz ē q̄ p̄sone tenē tur ad com p̄missū vi de p̄ eundē cōsilio. cccc. l. c. i. ti.

niciis an ob
ligent. vide
quod no. d
iurepatro. i
.c. i. i. cle. in
glo. diocefa
nis. i. h. vtrū
autē litteris
puati credif
vide i. cle. i.
in glo. litte
ris. de pecu.
z in. c. ii. de
fol. Et de lit
teris comē
daticus. ad
de bal. in. l.
fi litteras. C
mādati. Et
de litteris
credentie ē
vīd baldū. z
imol. i. c. fra
terminatio. d
ele. nō ref.
z de litteris
comēdaticis.
vide ē
bal. i. l. fi vō
in. §. cū qdā
i reportatis
antiquis. §.
māda. etiaz
bal. in. l. i. i.
tor. de i. i. r.
in. l. i. §. i. §.
qd iusu vbi
gl. add bal.
in rub. C. d
cōsti. pecu. i
verfi. venio
ad finiam: et
melius i. i. i.
eol. in fi. §.
deide qro.
ADDE an
littere cābi
mercatorū q
bus mādat
q tali soluat
q cētū an
faciāt fidez
p iplum feri
bentz vide
bal. cōfi. i. i. i.
primo libro
C. Luz tali
nūcio. Con
trariū tenet
ipemet bar.
in. l. z. de
cōfi. pecu.
dicit bal. in
tractatu de
cōfi. i. v. q.
principali. i
fi. que icipit
vō ad cāz
nota.
Ar
m
cel
lus
regreditur.
qd fi statu
to cauet q
filiuffa. non
poffit obli
gari in con
tractu. an fi
fideiuffor obli
getur. vide
bal. in. l. i. §.
eo. q sic. z
qd no. Ly. i
.l. decretuz
.C. qd cum
to.

ho fi remunerādi. §. fi qd mādauerit. i. fi. §. Qñ
qz ifte lfe fūt magis fpāles: vtputa. tali latorī p/
fentiū de itentiōe nra plenarie iformato dabitur
plenā fidē: vel fup tali negocio dabitur plenā fi
dez. Et hic aduerte qa mādaf tm vt tali credaf
id qd ei refert. nō aut mādaf vt cū eo aliqs con
tract° celebref. aliud est enī credere referenti qa
hoc nullā difpofitōez ptinet. aliud est ptabere.
Si ergo cū tali aliqs celebref ptract° nō obligat
mādātē: qa excefif fines mādati: vt. §. mā. l. dūli
gēter. z qd no. de pcur. l. qui pcurato. in pn. j. de
fo. l. hoc iure. Fallit rōne pfone: vt fi eēt inftitor
vt dixi fateor tū q fi fūm paffus dānuz occafioe
illius credulitatis poffum recupare p actionem
mādati. puta ille lator lfaz dixit mibi ex pte fcri
bētis q fi ego vellē talē librum pro tāta qritate
mitterē: ego credēs mifi z in hoc expēdi. dñs nō
vult dare librū. iftud dānū repeterē: vt. §. mā. l.
fi tibi mādauero. §. fi. Sz pone q ille lator lfaz
dixit talis fecit me pcuratorē ad ptabēdū tecū
ego credidī z tāq cū pcuratore ptracti. an pteiu
dicet dño. Bico q nō. nō enī dz credi ei qñ nar
rat aliqd qd fpectet ad ipfuz referētē p qd ei ac
quirat comodū vel offm nifi qtenus lris eēt ex
preffum ne def materia malignādī: vt. d. l. fi. C.
qd cū eo. vñ est neceffe q in lris pmittat q pof
fit cū tali nūcio ptabere generaliter vel fpéciali
ter: vt. d. l. fi. z. §. qd iuffu. l. i. in pn. C Sed qro
an tali latorī debeat credi fine iuramēto. Et vñ
q nō. l. theopōp. §. de do. ple. Sz puto cōtra:
qa fides huiufmōi est approbata ab vtraqz pte
.l. amittēte z ab eo qui recipit. ergo zc. vt no. §.
de fer. l. i. Sz cōtrariū loquif. d. l. theopompus.
Ex. l. fequenti.

AN super eo q offō iudicis pōt exigi poffit fi
deiuflor iteruenire: ibi. Quero. Et an cū fideiuf
for itercedit p pupillo tutore auctore a quo re
peter: ibi. Quero qd. Et qñ fideiuffor furiofi z
prodigi obligetur: ibi. Ex predictis.

Arcellus. Qui fideiubet p
m pupillo furiofo vt
prodigo naturaliter obligatis efficaciter tenet nec ptra eos p mādati actōez regreditur. b. d. Buidio tibi glo. Ista pma ps glo. tra
ctat de fideiuffore p pupillo. fca de fideiuffore
pro pdigo z furiofo. fa ibi. qd aut. C Op. cōtra
pmū. imo vñ q fideiuffor pupilli hēat actionem
mādati vel ne. ge. vt. l. fi pupilli in pn. §. de neg.
ge. vt. l. at fi qs. §. q mādati. §. de religio. Tmo
re hui' ptracti dicit glo. q ifta loquif de pupillo
naturaliter tm obligato z i quo nō hz fideiuffor
regreffuz. fca fi eēt naturaliter z ciuilitur pupill'
obligat' vel qa locupletior effect' vel alio mō et
tūc bēret regreffum. z vide gl. C Op. pupillus
nō obligat naturaliter nec ciuilitur: vt. l. fi pupil
lo. §. de auc. tu. z. l. pupill'. §. de ac. z ob. So. in
telligē qñ naturaliter tm obligat. qd qñ fit dicā
.j. ti. i. l. i. C Op. qa fi fuccurrit minori: z fideiuf
fori fuccurrit: vt. l. fi minor. §. de pcur. z. C. de fi
deiufl. mi. l. i. z. ij. hic tex. ptradicit gl. dicit q fide
iuffori nō fuccurrit nec p refitutōez i itegrū ni
fi ficut fi interceffiffet p quolibet maiore vel pro
adulto. z fic gl. inuit q hoc cafu qñ pupill' obli
gat naturaliter tm refituaat. z tunc talis refitua
tio aliqñ pdest fideiuffori. p quo facit. §. de con
di. ide. l. interdū. Sz fitas ē q pupill' tm natura
liter obligat' aduersus illā obligatōez naturalez
nō refituit. ergo ē nec fideiuffor: vt gl. meli' di
cit i. l. fi pupill'. §. d. arbi. z. l. fi minor. §. de pecu.
in gl. ma. z ifti. q. mo. tol. ob. §. p. rera. z. §. de n.
ob. l. puberes. z pbat in. l. i. cāe. la. ij. §. de mino.

Nec ob. l. interdū. qa ibi refituit aduersus solu
tionē nō aduersus obligatōem naturalē: vt. C. fi
aduer. folu. l. fi. Vel fi diceres eū refitui aduer
sus obligatōez naturalē ē vez qñ p eā pupill' le
dit: qa iaz foluit: vt ibi. alias fec'. Sz fateor q fi
dolo eēt iduct' fuccurreret p actōez de dolo ex
pfona fua. Principiū ergo glo. z ifta pte fūmo
fic. aut fideiuffor interceffit p minore ciuilitur z
naturaliter obligato. z tūc fideiuffor tenet vtili
ter nifi refituaat ex pfona minoris. dic vt. l. fi mi
nor. §. de pecu. z. l. ij. C. de fideiuf. mi. aut fideiuf
for interceffit p pupillo naturaliter tm obligato
z nō iuuat aliquo mō vt hic. z. §. e. l. ij. aut inter
ceffit p eo q nullo mō erat obligat'. z tūc nō pōt
aliquo mō teneri: vt. §. e. l. §. z. fi fui dñs. z. l. fi fi
deiuflor obligari i pn. ¶ Quero qd p eo q nul
la obligatōe tenet: fz pōt offō iudicis exigi. an
poffit accedere fideiuffor. Audef q nō: qa nō p
fupponit obligatōem: vt. l. q p collufione. §. de
ac. ep. z. vñ. z. l. cū poffulaflez. §. de dā. ifec. Ego
dico q accedit fideiuffor. z ē cafus in. l. pecunie
rbū. §. fi. p. iuncto. §. pe. euifdē. l. j. de n. fi. expf
fius. j. de fol. l. cū qs. §. fi qs p eo. z de offō iudi
cis mercenariō ē expfuz. §. de eo qd cer. lo. l. cē
tū capue. z. l. fi. z. loca. l. qro. z. j. rē pupil. fal. fo.
.l. fi poftea. z p3 ex hac. l. q falfa fit opinio illoz
qui dicūt q qñ fideiuffor accedit naturali obli
gatōe hz exceptōez de q tāgit gl. §. e. l. qd enim.
¶ Quero qd fi fideiuffor interceffit pro pupillo
auctoritate tutoris. Et vñ q fit aliud: quia fi au
ctoritas tutoris interceffit i ptractu mādati fide
iuffor repeteret a pupillo. z tūc vñ debere subue
niri. z gl. hic inuit in fa pte glo. fz nō est vez: qa
hz hēat regreffuz ptra pupillū pōt tm pupill' refi
tutōez i itegrū poffulare aduersus actōez māda
ti q daf fideiuffori. Cafus ē in. l. ij. C. de fideiuf.
mi. ¶ Quero qñter ponitur in tex. ifta rō qñ is
zc. Gl. dicit pōt eē rō recta z remota hoc ē dice
re recta rō p quā dictū pbat hoc mō. iō fideiuf
fori nō subuenit: qa rei pncipalis nō itereft. Et
q ipfi' rei nō itereft pbat: qa ptra eū nō daf actio
mādati. Sca mō pōt itelligi q fit rō remorua
hoc ē rō qdā p quā tollit z remouet id qd in cō
trariū dicit poffet. z hoc mō vñ q subueniat fide
iuffori ficut pncipali. Ad qd mōde q illud ē ue
rū qñ pncipalis itereftet. fz hic nō itereft. ergo
zc. Et q nō itereft pbat: qa nō est bitur' regref
fum zc. z fic in idē recidit. ¶ Venio ad fecū daz
pte glo. dñ hic q fideiuffor interceffit p furiofo z
pdigo z tenet ptra. l. is cui. §. de n. ob. z. l. i. ne
gocijs. j. de reg. iur. ¶ Qui timore fūt qrtuor fo.
¶ Ana ē fateor q nō refituit: qa nō tenet. fi enīz
teneret tūc refitueret. ¶ Mo. iftud q furiofos
z pdig' fi fūt lefi ex ptractu eo q fūt obligati cū
effectū q refituantur: qa refitueret fideiuffor
multomagis z ipfi furiofi. z hanc tenet Dy. hic
Cōtrariū tenet Ly. in. l. fi infanti. C. de iure de
li. Sz truffa est: qa fi refituit abfens z pupillus
qui habent itellectū qre nō furiofos ex generali
claufula. §. ex q. cau. ma. l. i. z ifta folutio est bōa
in fe tota. fz nō placet ad. l. qa qñ una difpofitio
refert ad duas pfonas dz itelligi equaliter: ut
.l. iaz hoc iure. §. de vul. z pupil. fubfti. z. l. hfdi
tatē. C. de ipu. z ali. fubfti. ¶ Sca folutio q ifti
fideiuffores intercefferit pro furiofo uel pdigo
obligatōe ptracta an uel poftea ptracta reipfa.
Ista folu. ēt est fa in fe fz nō qrtū ad. l. qa tūc fi
deiuflor teneret cuz effectū z poffet actōe neg.
ge. repeterē: ut. l. ij. §. furiofos. §. de ne. gef. z. l.
pupilli. in pn. j. eo. ti. ¶ Alia fol. est q hic nō in
teruenit fideiuffor in p iudiciū pdigi uel furiofi.

C Offō iu
dicis. fide
iuffor: pōt i
teruenire p
eo q iudicis
offō pōt cō
ueniri. adde
bal. in. l. pe.
.C. qd cum
eo. z ibi re
fert q Ly.
tenet q rea
li actioi nō
pōt accede
re fideiuffor
fz ipfe tenet
cōtra: qz fal
tē largo mō
dicitur obli
gatus. facit
qd idez no.
in. d. l. fi. C.
de cōpenfa
d C §. fi. Et
aduerte q
ille tex. i. d.
.l. pecunie. i
.§. pfectio
nis optime
probat hoc
mō. ¶ Iaz fi
deicōmiffuz
illo iure vi
gestozū pe
tebatur offi
cio iudicis
nō iure act
iuiti. de fide
iuffo. in pn.
z. d. §. pofe
cutiois. sed
pro fide ac
cedit fideiuf
for p totū ti
tulū vt le
ga. no. caue.
C Mo. iftd
An furiofos
z pdigus re
fuitant in i
tegruz ficut
minor. ad
de bar. in. l.
.i. §. de bo
pof. fur. z. l.
fan. dela. et
bal. in. fi. C.
q admitti. z
bar. p' Ly.
in. l. fi infan
ti. C. d. iure
vcl. z bal. i
.l. fi pcura
torē habens
de in itegrū
refi. minor
vbi allegat
bonaz glo.
z Jo. an. in
addi. fpe. fu
per rubri. d
priefcrip. et
pau. bic.

a **C** Et oppo. No. limitationē auct. pñte. C. de fideiuf. Adde bar. in. d. l. iii. j. de fo. z in. l. cū qd. in. §. si qd. p. reo. j. co. ri. Adde tñ aliā limitatiōnē. l. vbi fideiuf. iurasset fm bal. in. c. ex. refcripto de iureiurā. Itē si sit fideiuf. vt principalis scriberetur: tñ fideiuf. ē: ut in. l. si fideiuf. §. de pac. z qd. ibi bar. z quod dicit Ja. de are. in. l. i. §. cū aūt. §. de exercit. z qñ fideiuf. for. obligetur ut prin. cipalis z nō ut fideiuf. for. z qñ ca. sibus nō nisi ut fideiuf. for. z de mo. dis. interce. dendi. p. alio habes glo. magistrā in ctis dictis bar. in. l. i. p. sonaz. §. i. in glo. magna. §. de pac. unū adde q. quoties sūt plures obligati z dubitatur de q. busdā illoz an sint obligati ut fideiuf. sores vel ut principales z sūt hic inde plures pecunie: dic q. ubi pñt ad quos ex illis ligatis puenit pecunia mutua a creditore: z tunc alii ad quos aliqd. de illa pecunia si puenit psumitur obligati ut fideiuf. sores: z ita sūt obtentuz p. gl. i. l. iul. in. §. item si duos. i. v. p. uenit. §. ad macedo. z p. hoc ē allegabatur qd. no. in. l. vir uxori. ad uel l. ca. ad hoc adde no. p. bar. in. l. iii. v. vii. qritur. §. de duob. reis: et in. l. si ut certo. §. si duob. uehiculū. §. como. fac. l. unuz qritur co. ti. p. do hoc facit. l. si nō singuli et ibi glo. et docto. C. si cer. pe. et in. d. l. sed iul. in. §. v. nō solū. Et pñt etis adde singulariter bal. in. l. antie. C. ad uelle. et spe. de do. et cō. tu. §. si. uer. cū in. pñ. cū v. pcedenti. bal. et glo. i

Sed in pñdiciū ipsoz. fideiubentū sed istā rephendit glo. z bene. **C** Daf quarta sol. quā te neo tñ oz q. diuinemus: z dicit q. hic loqur in furioso z pdigo naturaliter obligato. **C** Quo aut accedere possint naturali obligatiōi. **D**ic q. nudo pacto pmiserāt ante q. esset furiosus: uel succellit cuidā naturaliter obligato dū erat in furore. **I**stā tenebat Rai. de forl. z istam teneo p. vera. **E**x pñdictis sumemus. qñq. intercessit p. furioso z pdigo nullo mō tenef. qñq. p. furioso ciuilitate z naturaliter obligato: z tunc tenef naturaliter: sed cōtra eos bz regressum. f. p. actionez mādati: ut. l. si a reo. §. si a furioso. j. eo. qñq. intercessit p. obligato naturaliter tñ: z tūc tenef: sed nō bz regressum p. actionē mādati. **C** Alterius op. hic **B**y. z uidet q. nō possit teneri i. pl. q. principalis: ut. l. grece. §. illud cōe. z. §. si stichuz. So. nō tenef in plus sed efficacius: ut. l. si pupillus. §. de v. obli. z ibi tñ dicit. **T**ñ op. q. l. ista nō possit pcedere fm iura hodierna quia prius d. z discuti pñcipalis: ut in auct. pñte. C. de fideiuf. sed hic nō pōt discuti pñcipalis: ergo nō discutiē fideiuf. So. **B**y. q. hec auct. d. z intelligi qñ de iure uel d. facto pōt discuti: quod hic nō ē. iō remanet hec. l. z p. hoc. §. de duo. re. l. si ex duobus. z p. hoc habes declarā. l. iij. §. si is p. quo. §. qd. qsq. iuris. q. l. patit eadem cōtraria. z tene mēti. **C** Op. de. l. idē. §. z generaliter. §. mā. ubi si est aliqd. beneficiū qd. ppeteret principaliter nō fideiuf. tūc pñcipalis d. z sume re iudiciū in se z opponere exceptionē ex pso na sua: z sic suscipiet pupillus inuito creditore: ut. l. pcurator ad exhibēdū. §. i. j. rē ra. ha. z. d. l. idē. §. z gñaliter. **B**i. soluit q. p. traria loquū in eo q. est habiturus regressum cōtra pñcipalē. z sic qñ pñcipalis defendit de necessitate q. a fideiuf. bz regressum cōtra eū. Et pñdca faciūt ad qñē quā disputauit: de q. dixi in. l. pcurator ad exhibēdū. §. i. j. rē ra. ha. **C** Ultimo **B**i. di stinguit i materia. qd. dic. ut. l. bi q. accessiōis. j. e.

Ater fideiuflores.

Si ante diuisione unius fideiuf. effi ciat nō soluēdo uel sine herede decedit ad periculū ceteroz. spectat. h. d. **C** Dōtra q. nō ptine at ad periculū ceteroz. j. e. l. iter eos. §. cuz iter. So. ibi diuisio facta erat lz exactio nō secuta. hic no. d. z intelligi an diuisione scāz. **C** Quero qd. si ipso iure ē diuisa. Et gl. dicit q. nō erit idē. **B**i. allegat. l. cuz ita. §. idem rñdit legatorum. §. de le. ij. alias icipit lex legator. p. hoc. §. ad. l. rho. de iac. l. ij. §. antepe. ibi p. bar. istaz distinctionez. **E**x. l. sequenti.

C An hec. l. habeat locū cū fideiuflores iterceserunt separatim: ibi. **L**irca. Et an illud q. d. in fideiuf. sores hēat locum in duobus reis: ibi. **Q**uero. Et an actio reddat ipso iure uel p. restō nem in itegrū: ibi. **Q**uerit.

I plures. Fideiuf. q. tenef sub cōditiōne facit locū beneficio epistole. sed si tūc soluēdo nō esset in alios fideiuflores actio restituēf. h. d. **L**irca. l. n. fam. formant tres qñes. **A**na est an ista. l. hēat locuz si intercesserūt separatim. **D**lo. dicit q. nō. q. a tunc nō hñt beneficiū diuisionis: ut. j. eo. l. si a ticio. z hāc tenet **S**pe. de re

l. fideiuf. in. §. si qd. q. satis. co. et ultra ista uide post bar. i. rub. j. iud. fo. **A**DDē ut p. Ro. cōsilio. cxliiii. **b** **C** pñt discuti. qd. intellige nisi pñcipalis nō possit discuti de iure suo facto creditous: ut est glo. ibi cōiter approbata in. l. nisi. §. de pac. **c** **I** plures. Ja. de arc. An aut p. iuramentū ipso iure an p. exceptiōem uide bar. in. l. iul. §. de cōdi. ide. et in. xvii. col. et ibi dicit. **d** **C** pñte. rea. cōputat uires. in bonis pñcipalis pputant uires fideiuf. sores §. bal. in. au. §. bo. die. C. de ac. tio. et ob. et in. l. mulier. C. de iure do. ubi dicit idē cōtra. **S** an in bonis alicuius pputent bona alienata i fraudē. uide no. bar. i. d. l. bona. §. euz de iure fit. j.

I pñt dat. of. ficium iudicio. Et hoc no. q. beneficiū diuisionis petis officio iudicis et idem in beneficio cōfisiōis: ut no. i. l. si res obligata. §. de lega. i. ad de **B**ar. i. l. iii. §. nunc de effecta. §. de lib. lega. et. §. pro. so. cio. in. l. si societatem. §. arbitrorum i. iii. col. ubi querit quis in isto casu erit iudex adēdus ut pñctet exceptionē mihi cōpetere et aduersario imponere: et dicit q. iudex mei rei petētis apud quez me habuisset necesse trabe. **E**t iura q. hic allegat tur nō bene pbat si bene que res. forte istud dēsi nō ponitur alibi: sed ipis refert do. an. i. c. si clericus laicū de fo. compe. fac. quod. no. ip. femet **B**ar. in. l. cum bi. §. r. r. factio nis. §. de trāf.

nun. z conclu. §. i. **D**ns **B**i. z **J**a. de are. tenent cōtra. z bene p. l. si ticio. j. eo. ubi uidet casus z ibi dicam. nec ob. l. si a ticio. quia ibi fideiuf. sores erāt accepti a diuersis. z hoc tenet **L**y. in. l. si fideiuf. sores. C. e. ti. in. fi. **Q**uero utruz istud qd. hic d. in duobus fideiuf. sores habeat locū in duobus reis. Et glo. dicit q. nō. alle. l. si ex duobus. §. de duo. re. nō distinguit quo iure uel ueteri vel nouo. **D**lo. in autē. hoc ita. C. d. duo. re. dubitat. **B**i. determinat in. l. si ex duobus. dicit ut ibi. **Q**uerit glo. an ipso iure uel restōne in integrum reddat actio. Et glo. dicit q. restōne in integrum. Sed quare nō ipso iure: ut. §. l. proxi. Et glo. dicit q. uidet liberatus p. epistola z absoluit p. sniam: quia cū est condēnatus in parte uidet in parte absolutus. z hoc inuit tex. dū dicit actionē restituēdam. **C** Sed cōtra hoc op. po. quia epistola nō tollit actionem ipso iure: ut. §. l. pxi. ergo nō est necesse q. restituat cum cōperat. unde possit forte dici q. glo. nō bene dicit. Et q. hic d. actionē restituēdam. dicit. i. exercitium actionis restituēdū ipso iure cum apparet eum nō esse soluēdo. **P**ro hoc facit tex. qui dicit q. ei succurrit vt iterum nō cōueniat. ergo post pōt cōueniri. **B**ico q. si qdem sic esset pñciatum vt iterum cōditiōne pendēte contēniat in iurlem: tūc cōditiōne finita ipso iure possit agere: ut. l. iperator. ff. de postu. z de le. ij. l. statulibe. §. stichum. Sed si esset pronunciatū simpliciter actionē diuidēdam: tūc ipso iure tollere tur actio z op. esset restōni. z ita loquitur hec glo. **N**ec ob. §. l. proxi. quia uer. est q. epistola nō diuidit ipso iure. sed postq. est opposita hec exceptio diuisionis z in ea est obtentū: tunc perimit ipso iure actionē pro parte cōfideiuf. sores: ut. j. e. l. iter eos. §. cum iter. z ideo dixi hanc exceptionē eē peremptoriā: ut. l. si dubitet in. prin. §. e. Et p. hoc apparet so. qñis no. per **L**y. C. de excep. l. exceptionē. f. vtrū actio perimat ipso iure p. exceptionē postq. uenit ad cōfictuz. **J**a. de are. q. sic. **P**e. p. tra: ut ibi patet. **T**u dic aut ibi uenit ad cōfictum p. solā propositionē nec ē su per ea obtentū z nō perimit actionē. qd. pater: quia actio pōt replicatione adiuuari: ut isti. de replica. in. prin. z ita intelligit **P**e. Fallit in exceptione cōpensationis que statim perimit cū opponit: q. a habet vim solutionis. aut sup. ea ē obtentū: z tūc perimit ipso iure. **C**asus ē hic z ita intelligit dēni **J**a. de ra. **C** Item op. q. cōdēnatus in parte nō uideat absolutus in alia parte: ut no. C. si aduer. rem iud. l. i. So. istud iō quia cōtra aliam partem erat opposita exceptio peremptoria. **Q**uero quid si nullo modo extitit conditio: **D**icit glo. idem quod hic.

Preterea. Fideiuf. sores hñt z ei cōfideiuf. sores daf beneficiū epistole respectu fideiuf. sores. secus respectu rei principalis. z in bonis principalis cōputant uires fideiuf. sores. h. d. qd. no. **D**lo. assignat ar. contra. z non soluit. z uide eaz que icipit sic. C. ad uel. z. l. ibi. §. soli. sed ibi est beneficiū mere psonale. sic. §. so. ma. l. marituz. cū. l. se.

I contendat. **I**sta. l. h. a. gularem glo. **Q**uero qd. iplicat ista dictio ē. **D**lo. dicit q. iplicat q. nō soluz ppetit exceptio

ac. quod no. Circa fi. ibi z filietius sponatur qd no. bal. in. l. ij. C. ne fili. p. pa. et in rubri. C. de codi. ex. l. in. i. col. z bal. in. l. i. eo. ti. in. ij. q. z in. l. ficut. de pferip. rry. an. p. bal. z fal. in. l. ij. C. de cefsi. bo. ubi glo. qua no. vt ibi p. cum z ibi tex. q. vbi qd timet grauari pot petere vt filietiu ipo naf. do. an. in. c. fi aut. de rferip. vbi allegat ista glo. z p. dcm Jo. de imo. m. c. signifi. cauit. de te. fi. vbi et di. stinguit ista glo.

ADDE fz pau. de ca. Anno. in. c. abbate post prin. d. vbo. fi. vbi dicit q. fi essez in possessione alicui rei in qua no haberez ius et dubitare in ea molestari a te scies q. et tu no habes ius in eadez q. no possuz agere ad de claraduz te nullu ius habere i illa re sed tunc demu possuz agere q. p. tredo me ius bere vt illd declarez q. die pau. singularit no. q. limitat z declarat il. lud ad qd allegat bec. l. p. quo d. cto dicit v. deri casum i. l. circa pn. s. fi po. be. redi.

Sub impossibili con ditione. C. No. ubi aliqd promittit sub conditione impossibili nec naturalis nec ciuilis obligatio contrahit: qd no pot fideiussor accedere: ut hic. z q. no nascatur ciuilis nec naturalis determinat Bi. in. c. impossibilium nulla e obligatio. extra de regu. iu. li. vj.

Personam. Vide glo. q. i. c. pit vt madata ribus. ibi de p. pensatio. ut. s. de p. pensatio. l. si quis a fideiussore. ibi tanti temporis: ut j. co. l. si testis. §. i.

Ex. l. sequenti. C. Utrū instantia possit in heredē vniuersalē continuari. ibi. Et iō. Et an instantia trāseat in fidei commissariū vniuersalē: ibi. Quero. Et an trāseat ad singularem successorē: vide in fi.

Et cum hoīem. Instātia cause trāsit ad heredē quo no defendēte cōmittit stipulatio ptra fideiussorē datū a defūcto iudicatum solui: nisi heres seruus fuerit petitoris. h. d.

Quero q. satisfactio fuit ista. Et dicit qd q. de iudicio fisti. z v. itelligi q. fista i iudicio ille fu. q. petif. alias si ipse re. tunc morte rei eet extincta: ut. l. si decesserit. §. q. satisfactio. co. z sic glo. no bñ diceret. Alij dicit de iudicatio soluēdo: z hoc puto vey p. tex. j. q. dicit ob re no defensaz.

C. Op. isti. de satisfactio. §. sed hodie. z. s. q. satisfactio. co. l. iul. Glo. dicit q. hodie no satisfactio de iudicatio soluēdo. olim secus: z vide in glo. eadē. ibi sicut hax legū tpe z. habem. glo. variates: ga. j. iudi. solu. sup. rubrica ē glo. q. dicit q. siue sup. reali siue sup. psonali debeat satisfactio de iudicatio soluēdo. Contraria glo. ē q. satisfactio. co. l. iul. vbi dicit q. in reali tñ satisfactio de iudicatio soluēdo. z illa ē vera: ut hic dicit By. z in. l. i. z sup. rubrica. j. iudi. sol. z p. l. sed z be. §. defendere. s. de p. cu. z. l. si pluri. §. i. s. de noxa. l. bec. aut. in

z q. heres suus no pot dānari. tex. ē in. l. i. §. si iuncta glo. in vbo pena z in prin. fm. primā lecturā. s. si q. ius dicē. no obtēpe. z hoc facit q. cōtumacia delictū est. alibi dicit q. ex delicto defūcti heres no tenet: qd no. q. sorte dixisse s. ium si no vidisses. Sed s. ium tenet bal. in. l. si pater. si pendē. ap. C. De hoc vtrum z quo transeat instātia in successorē: vide Ly. in. d. l. i. C. si pendē. ap. p. do. an. in. c. q. v. ex de iudi. p. pau. de leaza. l. disputatione sua icipit. lata in. l. i. z ibi plene pferatur. an trāseat in successore z in dignitate. z qd notat bar. in. l. post iniam. C. de susp. tu. z in. l. ii. §. si de pto. stipu. z bal. in. l. ii. C. de vsur. z fruc. lega. p. imo. in. l. penales in pn. s. ad. l. fal. et adde p. Ly. in. l. i. in fi. s. ne ex delict. defun. z ibi tangit qd de instātia criminali de quo in. l. diui frēs. j. de accusa. z aliqd p. bal. in. d. l. si seruus. de ifami. C. Et an instātia vel acta trāseat z heredem an li. cōte. vide p. bar. in. d. l. penales. alex. C. Et quot modis trāseat instātia de uno ad aliū: vide bar. in. l. i. in fi. s. ad trebel. C. Et an instātia trāseat si q. ingrediat monasteriū: vide bal. in. d. l. i. C. si pendē. ap. C. Adde tñ q. l. i. instātia cepta cū defuncto ad heredē trāseat: illud est verū si facta ē coraz iudice. secus tñ ē corā arbitratore fm. s. i. in. c. ex parte. de arbi. z est rō in. l. die pferre. in. §. i. de arbi. C. Sed an mortuo dño possit pcurator litē psequi. Ja. bu. dicit q. si in. l. nulla. ubi est tex. C. de p. cu. C. Sed vtrū iudicium nundū ceptū detur z heredē vtrū pone impetratū ē rēscriptū p qd datur unus iudex z ticiū: ticiū moritur ante q. sit citatus. heres

eius no poterit cōueniri. facit. l. neratius: cū ibi no. de regu. iu. Anno. tñ immut s. ium in. c. significasti. de rferip. qui dicit q. qñ nomē rei fuit expressum tranfit. secus si no fuit expressum sed cōtinebatur sub illa clausula z quocūq. alios: z sequuntur doc. in. l. sed si decesserit. qui satis. cog. C. Adde q. vbi cūq. ea res super qua pēdet iudicium scobatum cōtra de

fuctum no ē transitoria ad heredem vniuersalēz ibi: nūq. iudicium pendens ē transitorium ad heredē. Casus est multuz no. in. l. si operaruz. s. de ope. li. be. Et dicit Jo. hic hāc esse suaz nouaz regulā. Adde Bal. in. l. i. C. si pendens. appella. z in. l. si seruus. de ifami. z do. anto. i. c. ga. v. de iudicij. C. Et nūq. d. sola citatione dicitur instātia cepta vt transeat ad heredem: ui de bal. q. sic in. d. l. i. C. si pendens. appella. mors l. terue. b. C. Oppo. insti. Adde quod voluit bar. in. l. hoc autē. §. si. qui. ex. cā. in posses. ca. tur et late p. Bar. in rubri. j. iudi. sol. z ad hoc vide Bal. i. l. i. C. de pac. qñ ac. tiones passi ue transeat. c. Siue su per psonali. Adde quod no. Bal. in. l. i. C. ne fi. li. pro pa. et vide Bar. in. l. i. in. iii. col. s. de cō. di. ex. l. d. C. Oppo. de. l. Alia fu it opi. quā ponit bar. in. d. l. i. si cōstante. §. si. Jaco. de are. sed bal. z Ange. ibi fuerunt in alia opi. quā ibi reprehēdit Anno. z ipse ponit aliam opinio nem de quo ibi late. Et nunquid ista materia habeat locum mortuē reo sicut mortuē actore: vide per doc. in. l. si cōstante. §. si. vnuz. tamē dicit Bal. z Ange. ibi q. quotiens succeditur bonis z no persone nunq. instātia tranfit in heredem. per hoc dicit q. in casu autē. bona dānatorum instātia no trāsit in heredem: quia no succeditur persone sed bonis. quod no. si est verum quia persona fuit annihilata. nec ob. opi. in. d. §. si. quem reprehendunt doc. ibi z merito per rōem p. eos allegatam: z ibi vide ludo. quo ad intellectum. d. §. si. z vide bal. in. l. si post finitum. de suspec. tuto. e. C. Iudicium parit. istam approbat Ja. de ra. z Ly. in. l. i. C. si pendē. ap. pella. f. C. Habet iudices. Hāc solutionem etiam sequitur Bar. in. d. l. i. si cōstante. §. si. z An. de bu. et Anno. in. c. quia. v. de iudi. et Bal. in. l. i. C. si pendē. appel. Et ange. in. l. tam ex cōtractibus. s. de iudi. et per hoc isert domi. Anto. et Bal. in locis p. callega. q. in clericum succedētem no trāsbīt instātia scobata cum laico quod pēdet a veritate harum solutionum. de q. bus per doc. hic in. d. §. si. quā ibi reprehēdit Anno. sed ipse ponit aliaz. et alia fuit ludo. z ibi vide late. g. C. Tanq. heredi. Adde bar. z doc. in. d. l. cū hereditas. et vide no. p. bar. to. l. i. post finitam. s. de suspec. tuto.

nō trāsit de necessitate: 7 tūc iſtātia nō trāsit: vt
l.ij. §. nō solū. C. de her. vē. 7 l. si pigno. in fi. §.
fami. her. 7 l. ij. C. de her. vē. 7 no. in fi. q̄ iacēte
bereditate nō cōmittit^a clausula de defendēdo.
Ex. l. sequenti.

Cū ē disparitas ī obligatione fideiussoris 7
pncipalis an obliget fideiussoris: ibi. Et ergo.
Et an cū pncipalis ē obligatus simpliciter: fideiussor
ho ē obligat^o p infirm guarēgiatū va
leat obligatio fideiussoris: ibi. Quero. Et an si
fideiussor renūciauit aliqbus exceptionibus q̄
b^o si renūciauit pncipalis an valeat: ibi. Tertio.
Et qd si vere fideiussor ē pncipalis an possit ī
plus teneri: ibi. Quarto. Et an ille q̄ pmittit pncipaliter
suscipiendo in se obligationem possit ī
plus teneri: vide in fi.

¶ Qui accessionis.

In cām leuiorē pōt q̄s itercedere nō in
grauiorē. b. d. C. Op. q̄ nō debeat attēdi mors
s. de trāfac. l. cuz hi. §. si. So. bic attendit id ad
q̄d res naturaliter tēdit: ibi secus: l. gl. nō soluat
By. C. Op. de. l. grece. §. si is q̄ stichum. §. mar
cellus aut. s. eo. ti. glo. neutrobī soluit. Ja. d. ra.
dicit ibi ponit casus ecōuerso: q̄a hic reus alter
natiue. fideiussor pure. ibi ecōtra reus pure. fideiussor
alternatiue. 7 iō ibi fideiussor in cām gra
uiorē est acceptus^b. Videte fateor q̄ruz ad istā
regulā de cā grauiori solutū est p̄trarium. s. alia
regula seu rō ponit in. l. p̄tra. p̄pter quā ob. cō
trariuz. s. q̄a alia ē obligatio fideiussoris. alia pncipalis.
7 sic fideiussio nulla q̄d aliqñ mibi visuz
est vey. ar. s. de ver. ob. l. iter stipulante. §. si sti
pulāte. mibi mō videt aliter: q̄a vey ē q̄ talis di
uersitas iter interrogatōne 7 rñsionem vitiat: q̄a
alia obligatio est. nā in obligatione simplici res
ē in obligatione simpliciter. in alternatiua ho lz
fit in obligatione mī soluēdo aliā creditore iui
to vitiat. sed talis diuersitas nō vitiat obligati
onē fideiussoris. q̄a si pncipalis pmittit stichum
aut p̄p̄hilū 7 fideiussor pmittit stichum simpli
citer: in dubio videt promittere eo mō quo pncipalis
vt soluēdo p̄p̄hiluz liberef: vt. j. e. l. si
vt. pponit. Sed si hoc eēt expresse actū q̄ soluē
do p̄p̄hilū nō liberef: tūc videt adiectus in
aliā obligatōne 7 in duriorē cām. 7 ita loquit
l. p̄traria: q̄a cuz fideiussor pmittat alternatiue
7 pncipalis pure: tunc non pōt dici q̄ fideiussor
teneat eo modo quo pncipalis: imo exp̄s
sum est in p̄trarium. ¶ Et ergo liqueat ista mate
ria: sciēdum est q̄ circa istā materiā By. posuit
vnam distinctionē. s. e. l. marcellus. que nō est p
fecta. 7 ideo put modo est mibi possibile dic sic.
Quāq̄ in obligatione pncipalis 7 fideiussoris
est oīno paritas: tunc sine dubio valet: vt. s. e. l.
i. 7 quasi p totum. Quāq̄ in obligatione est di
sparitas 7 hic est aduertēdum. quāq̄ est dispari
tas in tpe p̄trahende obligationis: 7 tunc nō vi
tiat siue p̄cedat siue sequat: ut. s. e. l. si stipulat^o
§. adhiberi. 7 hoc dicebat By. Si vero ē dispa
ritas in ipsa obligatione iam p̄tracta: 7 tunc di
co aliter q̄ By. q̄a aut est disparitas in efficacia
obligatōis. aut in re in obligatōne dducta. aut
in qualitate: aut in quātitate. aut in tpe. aut ī lo
co. de quolibet videamus. ¶ Primus casus est
q̄n disparitas ē in obligatōnis efficacia: tūc si q̄
dem obligatio rei ē efficacior: ut q̄a pncipalis
vtrōq̄ mō est obligatus fideiussor vero obliga
tus sit naturaliter tñ 7 valet: ut in st. q. mo. tol.
obli. §. p̄tere. j. ti. i. l. i. in fi. Si ho ecōuerso obli

gatio fideiussoris est efficacior: idem vt. s. de ho
bo. obli. l. si pupillus. s. eo. l. ij. 7 l. marcellus. 7 l.
fideiussor obligari. §. fideiussor. s. eo. ¶ Circa
secūndum quando est diuersitas in re deducta
ī obligationem. tunc aut loquitur in obligatio
ne dādi 7 nō tenetur fideiussor: ut. j. eo. l. si ita 7
ibi no. aut in obligatione faciēdi. 7 dic vt. j. eo. l.
si q̄s. p. eo. in prin. ¶ Circa tertū q̄n est diuersi
tas in qualitate. istud pōt cōtingere multis mo
dis. nam quāq̄ p̄tingit p̄ appositionem p̄ditio
nis. quāq̄ p̄pter alternatōne. quāq̄ p̄pter generali
tatem 7 spālitate. quāq̄ p̄pter adiectionez p̄sone
ad solutionē. Primo casu q̄n p̄pter p̄ditionez
aut pncipalis pmittit pure fideiussor sub p̄ditio
ne: ut. j. eo. l. si a reo. §. i. aut pncipalis pmit
tit in diem fideiussor sub p̄ditione 7 est in p̄dē
ti: ut. s. eo. l. fideiussor obligari. §. pe. aut ecōtra
pncipalis sub p̄ditione fideiussor pure: 7 non
tenet: ut. d. l. si a reo. §. i. j. eo. 7 itelligo fideiussor
forem obligari pure si expresse hoc actū est. ali
as simpliciter pmittendo videt p̄mittere sub ea
cōditione qua pncipalis: ut. l. si vt. pponit. j. e.
aut uterq̄ pmittit sub p̄ditione: 7 tūc si qd eēt
eadem p̄ditio nō est dubiū. si vero diuerse sunt
dic vt. l. si a reo in pn. 7. §. i. j. e. ¶ Secōdo casu q̄n
diuersitas qualitatē p̄tingit p̄pter alternatio
nez: tūc aut pncipalis pmittit pure plures res
7 fideiussor alternatiue illas res 7 valet: ut. l. gre
ce. §. pe. s. e. aut reus pmittit vnū simpliciter. fideiussor
plura alternatiue: 7 nō tenet: ut. l. gre
ce. §. si q̄s stichū. s. eo. aut ecōtra reus plura p
mittit alternatiue. fideiussor unum ex his simpli
citer: 7 tunc aut fuit actum vt nō possit aliū sol
uere 7 nō tenet q̄a alia obligatio est durior cō
ditio. aut p̄mittit simpliciter: 7 valet q̄a melior ē
eius cōditio: ut hac. l. in fi. 7. s. dixi. aut uterq̄ p
mittit easdem res alternatiue sed est diuersitas ī
eligēdi p̄tate: 7 tunc aut in obligatione rei ē ele
ctio creditoris. in obligatione ipsius est electio
fideiussoris: 7 obligatio valet quia in cām leui
orem: ut. s. e. l. grece. §. pe. nec videt alia obliga
tio: q̄a illum videt eligere creditor quem elegerit
fideiussor. aut in obligatione rei ē electio rei.
in obligatione fideiussoris est electio creditoris
7 nō valet: quia in cām duriorē: ut. d. l. grece. §.
idem iul. aut in obligatione rei est electio rei. in
obligatione fideiussoris est electio fideiussoris
7 nō valet: q̄a p̄nt discordare: ut. j. eo. l. stichum
in prin. ¶ Tertio casu quādo hoc cōtingit p̄
generalitatē 7 specialitatē: tunc quia hoc nō ha
bemus expresse in tex. est eundem p̄ rōnes. 7
ideo si pncipalis pmittit stichuz. fideiussor ho
minem in genere: nō valet quia cā durior. ar. d.
l. grece. §. si q̄s stichum. aut econtra 7 valet. ar.
huius. l. in fi. 7 argu. j. e. l. si a reo. §. si reo. sed si
uterq̄ pmitteret genus 7 esset diuersitas in ele
ctione. dic ut. s. dixi. ¶ Quarto casu q̄n diuersi
tas cōtingit p̄ p̄sonā adiectā in solutione. tūc
aut in p̄sona rei nō adijcitur: in p̄sona fideiussor
is adijcitur 7 valet. aut ecōtra 7 nō valet: ut hic.
aut in p̄sona pncipalis adijcitur vnus. in p̄sona fi
deiussoris alius: 7 tūc idem: q̄a nō valet. eo enī
ipso q̄ nō h̄z facultatē soluēdi illi p̄sone cui pōt
pncipalis soluef durior cā ē: ut hic. d. j. n. p̄sona
rei īspici: ut. l. si testō. in fi. j. eo. ¶ Circa quartum
q̄n est diuersitas in quātitate dic vt. l. grece. §. il
lud. s. eo. ¶ Circa quintum q̄n ē diuersitas in tpe
dic aut fideiussor pmittit tpe lōgiori 7 valet: ut
in st. e. §. item si ille. aut promittit tempore bre
uiori 7 nō valet: quia videtur acceptus in durio
rem cām. fallit si fideiubeat cōstituendo: vt. l. j.

a C. nō cō
mittit. Ad
de qd no.
ang. 7 doc.
in. l. iiii. §. p
tor. s. d. dā.
insec. et lu
do. hic. s. an
institia tran
seat et cōti
neatur ī be
reditate ia
cente: vide
bal. in. l. h.
C. si pen. ap
pella. mors
interuene.

b ¶ Qui
acces
sionis. ē ac
ceptus. vide
7 tene mēti
glo. no. in. l.
stich. j. e. in
fi. glo. ma
gne.
ADDE in
quantū bar
to. j. p̄ori.
dicit q̄ obli
gatus ex p̄
cepto guarē
tigie dicit
obligat^o effi
caciuz nō ī
plus: q̄ ideo
legitur Ro.
cōstio. c. j. j.

77

Promissio fit pena vtz fideiussor pmittere pot fit causa seu penaz qua si pmissit pncipalis. adde glo. singula rez. z ibi an ge. z ibi an ge. l. sicur. j. e. que dicit q sic quam sequit bal. l. h. pro ca. i. vi. q. C. mada. vide qd no. bal. in. l. si test. s. h. j. e. z idē tenet bar. i. l. centuz. in fi. ij. col. s. de eo qd certo loco.

Concludit. vide an ge. in. l. h. s. h. s. de eo p que factu e.

Renuncia ut. vtrū pos sit renunciari noue pntiati. d. fideiussor. z epi. stole diui a. driani z de alijs renun. ciationibus. vide p spec. i. ti. de renū. s. coclu. post medium.

C. l. si fideiussor. p. Per glo. i. auē. d. fideiussor. in pti. z Bar. sentit q sic i. l. cu. quis in. s. si quis ad fi. de fo. s. de istis est ordi. z ibi docto. in. l. nisi. s. d. p. ticio de duo bus reit. no. gl. bal. i. auē. hoc ita. C. d. duo. reit. et h. sit renun. ciati oibus bñficijs: nō tñ intelligit renūciatum eē bñficio ce dendarum. bal. in. l. si di uisa. C. loca.

Quinto qro. Quid i eo q p alio p mittit susci. piendo obli gationē i se. an possit in plus teneri. adde qd de hoc dicto ē gl. no. i. auē. d. fideiuf. s. h. z facit. i. l. sicur. z ibi dicit. j. e. vid tñ qd no. in. l. si paternā. C. ad velle.

z si ceteriori. s. de cōsti. pecu. Circa sextū qñ ē diuersitas in loco. z tunc aut est diuersitas in lo co in quo fit pmissio. aut in loco in quo dz fieri solutio. primo casu valet z habetur ratio loci ex persona vtriusqz: vt. l. si testō. s. h. j. eo. secundo casu credo q nō valet fideiussio. nā eo ipso q si deiusfor pōt cōueniri alio loco q pncipalis: est ei cā durior z sic nō valet: vt hic z in. d. l. si te stamēto. in fi. j. eo. **Q**uero circa p̄dicta. pone pncipalis est obligatō simpliciter. fideiussor ve ro est obligatō publico istrumēto cōtinēte in se capitulū guarētigie: ita q bz paratā executionē sicut inia: an valeat. Et videt q nō: qa in durio rez cāz ergo zc. **C**ōtra credo. nō enī est obligatō tus in pl^o sed efficac^o: vt. s. eo. l. i. z. l. marcell^o. z. s. de h. ob. l. si pupillus. z ibi no. **Q**uero. se cūdo pone q pncipalis est obligatō simpliciter fideiussor hō pmissit penaz: an teneat. Et vide tur q nō: qñ ei cā sit durior. ergo zc. vt hic. **B**i co sic. aut fideiussor pmittit penā pro mora rei: cū ipse nō pmissit: z tūc nō tenet: qa cā du rior: vt hic. aut pmittit pro mora sua z tenet: qa nō est incōgruū q ex sua mora teneat i plus q pncipalis: vt. l. mora. s. de h. ob. z. l. si seruuz. s. nūc videam^o. e. ti. Et ex hoc cōcludit^o q in obligatiōe facti in quib^o fideiussor ex sua mora teneri nō pōt fm ea que dixi in. l. cū filius. s. i. de h. ob. q tūc fideiussor nō pōt pmittere penā si pncipalis nō pmittit: lz possit pmittere iteresse: qa ad illud ē pncipalis obligatō: vt. j. e. l. si sti pulat^o. est. z no. j. eo. l. si quis pro eo. in pnci. **T**ertio qro qd si fideiussor renūciat qbus daz exceptionib^o qb^o nō renūciat pncipalis: an teneat: **R**ūdeo. aut sūt exceptiōes puenien tes ex psona fideiussoris que ad pncipales non trāseūt: z istis pōt renunciari: vt. l. si fideiussor^o. s. quedā. z ibi no. s. mā. Si hō sunt exceptio nes que cōpetebāt pncipali. tūc si quidē sūt exce ptiones dilatorie nō valet fideiussio: qa fm hoc debet plus tpe: vt dictū est. Si hō eēt pempro rie in totū vel in partē: z tūc idē: qa nō valet fi deiussio: qa sic tenet in pl^o: vt. s. de duo. re. l. eā dem. s. i. z. s. de consti. pecu. l. iij. s. i. **Q**uarto quero. quid si in veritate fideiussor est pncipalis z ad eū pncipaliter negociū spectet: an possit re neri in plus: **R**ūdeo. quedā sūt que respiciūt ef fectū. z in istis illud qd est in veritate inspicit: vt. l. sed z iulian^o. s. i. ad mace. z ad velle. l. sed et si cū. z. l. aliqñ. z. s. de pac. l. sed z si tm. **Q**uedā sūt que respiciūt formā fideiubēdi. z in istis nō curo quid sit in veritate. semp inspiciū^o formaz hoc est quis assumat vt pncipalis quis vt fide iussor. vnde cū hoc sit de forma q fideiussor nō obliget in plus vt dixi i. l. grece. s. illud. puto q obligatiōe vitaret: z hoc est qd hic dicit. hi q accessiōis loco accipiunt zc. sufficit enī q acci piat loco accessiōis: nec curo quid sit i veritate. **Q**uinto quero qd in eo qui pro alio pmittit pncipaliter in se suscipiēdo obligationes an pos sit teneri i plus. **G**lo. dicit q nō. s. e. l. grece. s. illud. per illū tex. qui generaliter loquit o oibus qui pro alijs itercedūt. Ego cōtra puto. aut. n. quis promittit pro alio animo nouādi: z tūc cō stat q potest obligari in plus: vt. j. ti. i. l. in diez. **I**dē si ab initio suscepit obligatiōe pro alio ea dē rōne. **I**dē si pncipaliter pmittit pro alio re manēte in obligatiōe: vt patet in eo qui pro alio cōstituit se soluturus: vt. l. sed z si ceteriori. s. de cōsti. pecu. z hoc ē qd hic dicit tex. hi q accessio nis loco zc. q. d. secus in his qui pncipaliter assumuntur.

Ex. l. sequenti.
Actio que est iunilis cedenti est utilis cessio nerio. Et an exceptio que obstat cedenti obstat cessionario. Et cū creditor nō vult cedere actio nem quo iure pōt agi.

Amis. Fideiussori soluēti debēt actiones cedi: qa soluēdo videtur eas emisse. h. v. **C**Mo. q soluēs videt emere actiōes. **I**tē no. q actio iunilis ce denti est utilis cessionario. **C**Oppo. q post so lutionē nō possit cedi: vt. l. modestin^o. j. de solu. **G**lo. hic dicit q hic cessit incōtinēti: vel soluit hoc acto q cederet: vel dixi soluo vt cedas: qd idē est. glo. diceret verū in his q pncipaliter te nenf: vt. d. l. modestin^o. sed i his q tenent acces sorie semp soluēs pro suis obligationib^o videt solvere: vt. l. sed z si filius. s. de in re. ver. z. l. pa pinianus. s. manda. z per **B**y. in. l. modestin^o. j. de solutio. **C**Oppo. de. l. nemo ideo. j. de re gu. iur. **S**olu. ibi est regula a contrario sumpta. **C**Oppo. q exceptio que obstat cedenti z ces sionario: vt. l. apud celsum. s. de auctore. s. de do. exceptio. sed hic cedens poterat repelli ex ceptione. ergo zc. **G**lo. dicit q istud ideo: quia iste cessionario etiam sine cessione soluēs erat habiturus actionem. Sed ista ratio concludit contra reum principalem non contra fidei iussorez: vt. l. ut fideiussor. j. eo. **I**deo dicit **B**y. inheretas rationi tex. Sed certe per rationē tex. non tollitur contra. ideo dic q quādo illud qd est causa exceptionis purgatur z tollitur facta cessione. tunc exceptio que obstat cedenti non obstat cessionario: ut hic. z. l. fi. in pnci. C. de iure do. alias secus: ut. l. apud celsum. s. de au ctore. **Q**uerit glo. pone q creditor non vult cedere actionem quo iure potest agi: z remedia sunt q iudicis officio: vt. l. modestinus. j. de so lutio. per **B**y. z. l. si res. s. i. s. de lega. i. glo. hic dat remedium q potest condicere tanq̄ idebi tum quod no. z si opponeret creditor q est de bitum: tunc dic q non cessit. **Q**uero an in partem vel insolidum: z dic ut dicam in. l. mo destinus. j. de solu. **Ex. l. sequenti.**

An ille qui tēpore est liberatus sit liberatus a ciuili z naturali.

I quis postquam. **Q**uero de quo errore. Et gl. dicit facti. **B**y. dicit uel iuris: ut. l. i. s. ut in pos. le. **Q**ue ro quid si ex certa scientia. Et glo. dicit q tene retur: ut. l. sed z si quis. s. fi. s. si qs cau. fm hoc itelligas quod hic dicitur fideiussio est nulla. s. in effectu: quia liberatio potest condici: quia cō ditio hic cessat propter scientiam. Sed si intel ligeres q est nulla iplo iure quod uidetur veri tus: ut. j. dicam: tunc fideiussor ex certa scientia non teneretur: quia non est obligatio cui acce dat. **Q**uero utrum ille qui est liberatus tem pore sit liberat^o a ciuili z naturali uel a ciuili tā tū. Et hic videt casus q a naturali z ciuili: qa si a ciuili tm: tūc teneret fideiussor qd hic negat. **I**n contrarium est veritas: ut. l. obligationū fe re. s. placet. s. de ac. z obliga. z. l. si pupillus. s. de admi. tu. z. l. at q natura. i. pn. s. de nego. ge. glo. tāgit. z p **B**y. i. l. ult. j. rē ra. ha. z ibi plene dicit. z per **L**y. in. l. cū qs. C. de iur. z fac. igno. s. hic fuit error z p errore itercessit. **C**Sz istud fac me pl^o dubitare: qa si ē naturalis: tūc fideiuf for dz teneri z dz pdici liberatio: ut. l. i. in pn. s. ut i pos. le. Sed rūdeo q obligatio ē aliq: s. nō in effectu. Sed glo. in. d. l. i. sup. uerbo ex testō

z qd ibi si gulariter g magistra i h. Bal. in. l. pe. i. v. col. C. de ecce. rei iudi. z in. l. dictatib^o. C. de testa. sed an cōsti tutus p alio z etiā mada tarius beāt bñficiū de fi deiussorib^o. vide bal. in rubri. de fi deiussor. C. **L**y. in auē. pñte. co. ti. Et de eo q constituit se pncipalē. vi de spe. de re nūcia. z con elu. ver. sed si fideiussor. s. glo. in cor pore de fide iussoribus. i prin. quā se quitur do. abb. in. c. ij. de fideiuf. z p imol. hic. z an habeāt pncipales se obligatē be neficiū diui sionis. vide **L**y. i. l. si di uisa. C. loca. in. x. q. z vid bal. in. l. cu. z fidei. d. nō nupe. pecu. z i auē. hoc ampl^o. i. pe. col. C. de fi deiussor. s. q ille q ut pncipalis cum alto obligat non habeat hoc benefici um diuisio nis. bal. i. l. pe. C. d. exe rei. iudi. et i. d. l. dictan tibus.

Uz is. actio i unilis. Et vid bar. in. l. q se de bere. de con di. ob cau. z vide bar. in. l. et heredi. in. d. s. nos autem. s. de pac.

Fideiussori tangit hic glo. Adde qd pau. de ca. in quibusdaz lec. dicit in. l. si nomen. ff. de heredi. uel acti. vendi. qd creditor debet se ostendere creditorem: & sic ostendere instrumentu pncipalis debitor: alias non pot petere executione sine. & io si nqz sniam obtinuit cōtra si de iussore: nō poterit petere executionē illius cū nō habeat qd cedat. Et ita dicit te. nere alber. tū galeoti i margarita. qd est no. re fert ergo in .l. sciendū. d. uer. obli. qd bonum eet si in instru. mento fidei. ussionis sic ret metio d debito pncipali: quia tūc non ha. bebūt neces. se ostendere prin. instru. mentū. AD. DE q bal. & ange. i. d. .l. sciendū. dicunt q si petis execu. tio instrumē. ti ptra fidei. us. nō oport. tere ostēde. re instrumē. tū pncipalis dūmō fiat d eo declara. tio in instru. mento fidei. us. nō ob. q no. i autē. si qo i aliquo de edendo: q: ibi loquit qn pducit i strumētūz cōfectū iter alias psonas seu si inter easdē d quo rū ptiū volū. tate cōfe. ctū est instru. mentūz p. l. optimaz. C. de ptaben. & comit. si. & cum hac opt. ibi tran. sit imo. et pau. de ca. & ang. i. auē. spōsalia lar. gi. s. & hoc insuper.

Idem tibi. Exceptione que nō impu. gnat sniam pot opponi post sniaz. C. de. l. pemptorias. C. sen. res. can. nō pos. Glo. dicit q speciale est hic. Sz illa ē veritas: qā iō opponi pot: qā nō ipugnat sen. tentiaz. alias nō posset opponi. Ista fuerūt ver. ba Dy. relata per Ly. in. d. l. i. C. de iuris & fac. igno. C. de. l. fideiussor. s. e. So. ibi impu.

tenet qd hic ipso iure est nulla. vñ oportet nos i. telligere hanc. l. eo casu quo tēpore tollit natu. ralis obligatio uel omnis eius effect. qd dic. vt. plene dicā. j. rem. ra. ha. l. si.

Istichū aut pāphi lum. Ibi quaten noluisset: sz simpliciter bene possum fideiussorem accipere: qā tunc non posset eligere aliud q pncipalis: vt. s. e. l. grece. §. stichum. Rai.

Actio qui mibi. Si tempore existētis cō. ditiois nō est res vel psona que in obligationez deducit fideiussor nō obligat. hoc dicit.

Fideiussori. Fideiussor nō dat actio nisi cessa. hoc d.

Cop. q imo sit dāda: vt. s. e. l. fideiussoribus. C. e. l. cū alter. So. nō dat a lege sz cedit a cre. ditore: vt in cōtrario. qd qñ fiat tangit hic glo. Sed dic vt dixi. s. e. l. cū is. C. de. imo q sine cessione agat: vt de tu. & ra. dista. l. i. §. nūc tra. ctemus. So. aliud in tutorib. & similib. Sz que ro que ē rō diuersitatis. Glo. assignat vñ rōnē: qā illi ex necessitate. hi ex volūtate obligantur. Sed hoc nō cōcludit: qā fm hoc nec cōtra reuz pncipalē debēt dari: qā voluntarie fideiuber. Itē vnus de correis hz actionē cōtra aliu: licet volūtarie se obligent: vt. l. i. C. de duo. reis. Dat aliā rationē glo. qā fideiussor hz regressuz cōtra illū: sed tutor & magistratus nō. Et ista ratio nō cōcludit. pone q pncipalis nō est soluēdo vel nō dat regressus cōtra pncipalē: vt. l. marcellus. s. eo. Quare dicit doc. q ratio est: qā fideiussor soluēs negociū pncipale genit nec spectat ad cōfideiussorē in veritate: ideo cōtra euz nōm dat actio nisi cessa. Cōtra pncipales nō sub. uenit: sz i tutorib. & duob. reis secus: qā equali ter ad vtrūqz spectat. Et glo. tangit i fi. magne glo. l. si ex duob. s. de neg. ge. & i. l. i. fi. magne glo. C. de trasac. & p. Ly. i. d. l. cū alter.

Fideiussores. Si fideiussor in defectū pncipalis accipit eo existēte soluēdo fideiussor nō tenet. h. d. C. de. p. & videtur q non sit curandū: an heres sit soluēdo vel nō: sed statiz pot cōueniri: vt. l. fideiussor. s. fi. s. eo. ti. qd soluit glo. q ibi decessit sine herede: qd nō placet: vt ibi dixi. Sic ergo q hic debet discuti heres sicut defunctus: qā fuit habitus respect. ad rez. quod apparet: quia discussio dz fieri ipso volente soluere: vt. l. decem. in fi. s. de ver. obli. sed in. l. fideiussor. in fi. fuit habitus respect. ad personaz. qd apparet: qā eo ipso q est i mora stipulatio implet: licet sit soluendo.

Ex. §. sequenti.

Exceptio q nō ipugnat sniaz potest opponi post sententiaz.

poni non poterit beneficium diuisionis: quia impedit sniam: sed benefi. cium cessionis sic: qz non impedit executionē fieri in solidū: dūmodo ce. dat. Sed si statutum non diceret non obstante exceptio: tunc etiam po. terit opponi beneficium diuisionis: licet post sententiaz obici non possit. latius hic uide.

gnat sniam beneficium diuisionis.

Ex. l. sequenti.

Si pncipalis promittit. x. corbes frumenti & fideiussor extimationē: an valeat.

Ita fideiussorem. Si pncipalis pmittit pecuniā fideiussor i aliā qritatē nō tenet. h. d. Sz dñ hic fideiussor nō pot obligari i aliā rē q pncipalis. C. de. l. i. §. anpe. s. d. p. pe. So. illd i pstitutore. ali. ud i fideiussore. Ratio qā q pstituit nō ita acces. sorie tenet. C. Quert glo. pone q pncipalis pmittit decē corbes frumēti. fideiussor extimatio. nē. Tex. uidet inuere q ualet. Glo. dicit cōtra. i. l. grece. §. si qz stichū. s. eo. Sz cōtra istā glo. alia gl. ē. i. l. si qz p. eo. i. pri. j. e. & uidet casus. j. .e. l. stipulat. es. Dic qñqz uenit i obligatiōe qd dari: & tūc loquit ista glo. sed si pncipalis pmittit factū: tūc fideiussor pot pmitttere pecuniaz: ut in cōtrario. Et rō est: qā in obligatiōe dari nō uenit itereffe sed in obligatiōe facti sic: ut. l. sti. pulatōes nō diuidunt. & iō qā ē spes ut dueniat ad extiationē fideiussor pot pecuniā pmitttere.

Ia actio. Fideiussores diuerso rum non recipiūt be. neficium diuisionis.

Ex. l. sequenti.

Can aduocatus i cā sua posset petere salariuz qd alteri aduocato daret.

Stipulatus es. Contra cui nō stat p ditiōe nō iplēta nō iudicat pene cōmissionē. h. d. Tu hēs hic tria notabilia mul. tū. Primū q si pncipalis pmittit factū fideiuf. for pot pmitttere pecuniā. & no. i. l. cū fili. §. i. d. §. ob. Secōdo no. q ptract. cui nō stat non facit cōmitttere stipulationē. Itē no. q ē par si ego fa. cio ac si alteri locasse. Et facit ad qñē q si emi. domū & fuit a me euicta: & ego fui aduocat. an. posses petere salariū meū. Et uidet hic cas. q no. Sz ista. l. nihil facit: qā hic tenet fideiussor sub illa conditiōe: qua fuit stipulatio pcepta. l. qñt alii locassez & c. Quidā tñ istud idēz tenet p. l. q si dom. i. fi. & l. habitatores. s. loc. Specu. tāgit istaz. q. i. ti. d. expē. §. postremo. §. qd si vi. ctor. & dērmiat idē p. l. §. & si lege. §. q aut. i. fi. s. d. peti. here. q nihil facit: qā ibi expresse uere. erāt facte. i. q. pposita nō erāt facte expresse. iō illa plectura hic nō hz locū. Sz determino sic. i. istis obligatōib. empti & uēditi uenit itereffe. iō agā ptra te ad itereffe: qā desij pp hoc lucrari ex alia aduocatiōe i qua nō potui eē pp hāc cāz: & iō vincā. s. de ac. emp. l. i. i. pn. & C. de euic. l. fi. cū qō. aut ego volo petere salariū meū ppriū & nō possū: ut. C. de fruc. & li. expē. l. fi. §. scōaz lec. facit ad p dicitā. l. nō ignorat. C. d. fru. & li. expē.

Ex. l. sequenti.

Can fideiussor possit statim agere cum se obli. gavit per instrumentū guarētigie.

Fideiussor pro uen. ditore. Fideiussor postq est cōdēnatus pot agere. hoc dicit. C. No. cōdusionē libelli al. ternariū: hz tex. in. l. lucius. s. manda. uideatur dicere q possit agere simpliciter: ut. l. liberef. sz illa supplet p istā. & s. mada. l. si mādato meo.

Ita fideiussor. uideatur No. q fideiussor pro. mittit aliud q pncipa. lis. Adde .j. co. l. si sti. pulatus. et glo. in. l. cūz filius. §. i. in. fi. d. uer. ob. que uideatur scēssē i mul. tis uerbis il. lud q sentit glo. & Bar. hic.

Stipulatus es. petere salariuz meuz. l. fi. ad fi. de fruc. & li. expen. & ibi bar. i. fi. ubi etiā ange. di. cit q nō p. cedit quan. do agit ad i. tereffe si for. te aduocat. propter istā non potuit itereffe aliis aduocatio. nibus. & u. de bar. in. l. si qz domū. s. loca. & ad. de qd no. ad. dit bal. in. l. omne bono rez. C. quo. appcl. nō re. ci. Contrari. um tamē te. net Ly. m. l. aretusa. s. d. sta. bomi.

Fideiussor agere simpliciter. Uide Bal. in. l. facere. s. solu. ma. tri. & p spec.

777

in ti. de iudi. §. spiritualia. uerfi. fideiuffor. per bal. in. l. si pro ea. C. mada. et in. l. lucius. ff. manda. in repetitione antiqua: et in. l. si. C. de usur. rei iu di. et ibi qrit qd si fideiuffor iaz est cōdēnatus qūo debeat formare libel luz. de forma libelli qñ fideiuffor agit antequā soluat. adde bal. in. l. si pro ea. in. iii. q. C. manda. et. l. si diuerfa. C. eo. et. l. si mādato meo. §. i iudicio. ff. manda.

¶ Per in
strumentuz.
Circa eādez
l. no. q. quā
do fideiuf.
for obligat
se p istrumē
tū guarenti
giatū hz exe
cutionez pa
ratā: qz pōt
icōtinētū pe
tere a pñci
pali se libera
ri. idē tenet
Bal. in. l. si
p ea. C. mā.
in. ii. q. sed
Ludo. hic i.
mut cōtrari
uz quod no.
ad limitatio
nē. d. l. l. uel
hic alleg. et
opi. Bar. se
gtur Bal.
et ibi Ly. in
l. certuz. in
iii. col. C.
sa. here. ubi
idez dicit si
est obligat
p scripturaz
mercatoruz
que fm for
mam statuti
hz executio
nez paratā.
et uide qd
no. Bal. i. l.
lucius. §. mā.
in repor. an
tiquis. cum
Bar. tenet
ange. imol.
et de hac. q.
hz in tracta
tu guaren. i
vi. q. ii. pñs
pripialis.
ADDE q
pau. de ca.
bic refert an
ge. repzoba
re Bar. i eo
q uult q qñ
fideiuffor ē
obligatus p
istrumētuz
cōfessionatū
possit statiz
agere: quia
sciebat fide
iuffor a prin
cipio posse
incipi ab exe
cutio. et ni
bilomin⁹ fi
dē dedit de
soluēdo un
de decipere
tur debitor
si statim ab
eo possit mo
lestari ipō a
creditore ad
huc non mo
lestato. ideo
cōcludit nō
posse agere
nisi diu hete
rit in obligatiōe. qd pau. placet. l. d. alex. alleget ange. p. opi. Bar.

circa prin. z hic est ar. q. quando fideiuffor obli gat se per instrumentū cōfessionatū vel guarē tigiātū qz hz paratā executionē sicut snia ex for ma statuti qz statiz possit agere.

Ex. l. sequenti.

¶ An quādo lex resistit ptractui nascat obliga tio naturalis: z possit accedere fideiuffor: ibi. His premissis. Et an cū statutū dicit qz mulier vel minor nō possint vendere sine cōsensu con sanguineoz: an per hoc impediatur obligatio na turalis: ibi. Sed iuxta.

¶ **Am lex.** Ubi lex resistit vendi tioni nō tenet fideiuf for. h. d. C. Op. de. l. z si is. C. §. pñdi. mi. So. hic loquit qñ lex resistit odio emptoris: vt quia dolo vel metu extorsit venditiōē. ibi vero resistit psonē puilegio. z hec est vna lec. fm quā dz hic intelligi qz ab initio fideiuffor tenet ipso iure: sed liberaf per actionē qd metus cā. vel de dolo: z hz exceptionē: vt. §. qd me. cā. l. si cū exce ptione. §. labeo. z. l. metū. §. sed qz pretor. z. §. de excep. l. exceptiones. §. rei. Uel soluit. glo. hic lequit qñ lex resistit ppter naturā rei cui nō est cōmerciuz: vt qa res sacra vel religiosa vel liber homo. In cōtrario vero ppter priuilegiuz pso ne: vt insti. de ptractē emp. §. si. z fm istam lec. qz hic dicit liberaf. expone. i. ab initio nō tenetur. Uel dic vt ibi dicit glo. Sed non curo de solu. qz ibi ponunt. Tu potes dicere qz si in. l. z si is. lex nō resistit venditiōi: hz resistit alienatiōi hoc est trāslatiōi dñij que nō pōt fieri. ideo qz obligatio ni psonali pōt accedere fideiuffor cū p hoc non puidicetur minori. Ita tenet Be. z Ly. refert C. de legib. l. nō dubiū. qd satis placet: vt. j. di caz: l. z etiā p dicitē so. placeāt. C. Op. ad rationē hui. l. nā vt cōfideiuffori succurrat cōtra prin cipalē fideiuffor nō liberaf: hz liberaf pncipalis: vt. l. i. C. de fideiuf. mi. Dicit glo. fateor qz p istā rōnē fideiuffor nō semp excusaf: qd non placet: qa fm hoc rō nō eēt generalis. Bic ergo qz i. l. cōtraria minor pōt in itegrū restitui cōtra fide iufforē sicut cōtra reū principalē. ideo fideiuffo ri nō succurrif: qa in effectu nō hz regressuz cō tra minorē. C. Op. cōtra secūdā lec. §. positā: z uidef qz ualeat vēditio rei sacre vel liberi hois: vt. l. liberi. z. l. z liberi. §. de ptractē. emp. si ergo tenet pncipalis non excusaf fideiuffor: hz possit hēre regressuz cōtra pncipalē. So. dicit glo. fa teor ptractū: nisi poneres venditorē ignorasse. alias fideiuffor nō pōt excusari ppter reū hz pp se sic: si ex psona sua haberet aliquā exceptionē. C. Sz cōtra istā glo. op. z uidetur qz scientia vel ignorātia vēditoris nō dz attēdi: vt. d. l. liberi. z. l. z liberi. So. dicit By. qz nō dz attēdi qñtū ad emptionē ptractendā: vt ibi. sed qñtū ad hoc vt ea cōtracta teneat venditor ad itereffe curaf vt hic: sed certe saltē ad restitutionez precij tenet: vt. l. emptorē. §. si. de ac. emp. ergo ad illud saltē tenet fideiuffor. z sic hec so. nō placet. dic ergo qz hic dicit in glo. venditorē ignorasse. subaudi z emptorē sciuisse: vt. l. ptractiuz. tūc pcedit hec

¶ Non tenetur. Sed glo. et bal. i. d. l. si pñdium. hoc intelligunt quādo emptor sciuit fundum esse dotales. sed si ignorauit. et ibi uide bal. quā do interuenit cōsensu uiri: an ualidet uenditionem. ad bar. hic uide et pondera uerba bal. in. d. l. si pñdium. in. ii. q. in uerfi. nunc succedit alia questio et ibi in fi. quid si interuenit iuramentū. cōtrarium tenet Bal.

in. l. si. C. in qui. cau. in integ. resti. nō ē neces. d. C. Quādo lex resistit. Et ad infra dicta p bar. uide do. an. to. in. c. cum cōtingat. de iureiurā. et ibi p Imol. in. viii. mē. bro picipa li. et. l. xlviii. charta cum sequen. ¶ Statutū dicit. uide d. hoc qd ha betur i. l. j. de noua. per bar. in. ul. col. et bal. i. l. nō dubiū in pe. q. C. de leg. ubi oino uide in. xi. col. in v. ea q supra dicta sūt. et ibi etiā i. pe. col. allegat bar. hic con cordat bal. in. l. cuz qz. C. de iur. et fac. ignozā. Sed qz oia tur natura lis obligatō uidetur i di scursu tene re bal. in. l. fi. C. de do. promif. et p Imol. in. c. cū cōtingat in. viii. mē. bro. de iure iuran. ADDE ad. q. formatā p bar. Ro. cōsilio. cccc xxxvii. ¶ Nō ipe ditur. Et ad materiā ad de qz testa tor dat certā formā actui fiendo et nō ultra pcedit annullando ctuz forma nō fuata ni bilomin⁹ te net cōtract⁹ quādo alias talio act⁹ va leret de iure dicta forma non seruata fm bal. in. l. si testator. d. leg. ii. fecus si lex daret ipsaz formā quia tunc li cet lex ipsā

¶ Ultra non procedat annullando actum non propterea, ualebit contract⁹ per. d. l. non dubium. quā limita singulariter per glo. in. cl. i. de iure pa tro. de hoc uide no. i. l. certa rōne. et ibi bal. C. qñ puo. nō ē neces. et bal. in. l. cōparatiōes. C. de fi. instru. i. in. oppo. et uide qd plene no. bar. in. l.

¶ Ut lex uel soluit. Collige ex hac no. glo. qñ dicitur res esse i cōmer cio: et quādo non. quod optime declarat Bal. in. l. et si dotis. i. ul. ti ma col. C. de iure do.

si ita quis. in. §. ea lege. j. de verbo. obli. et. l. vniuersa. C. de precio impe. offeren. adde ad id quod dixi de. l. non dubium. C. de legibus. Quod li. mitatur per glo. in dicta cle. q. idē tenet glo. in. c. tue. de spon. duo. vide. licet q. vbi lex non vltra procedit annullādo actū: actus est ipso iure nul. lus: forma iuris nō seruata. v. l. nō dubiū. hoc est verū si ille act⁹ habeat ppetuā cau. sam phibiti onis. secus si tēporale: ga tunc nō tenebit nisi opponat an nullato: iuz⁹ decretū. ita dicit. v. glo. nota. sed ad ea que. §. di xi fm bal. vi de glo. not. in. d. cle. i. d iur. patro. 7 3o. an. in. c. h. d. resti. spo lia. que glo. 73. forte con trariū. adde que no. bar. in. l. pzetoz. i. p. de ope. no. nū. 7 ro. bic et imol. bic. 7 qd no bal. ange. 7 imol. in. l. i. §. de libe. et posthu. i. gl. et glo. in. c. statutū. sup vbo cōmitti tur circa me diū d. rescri. in. vi. et gl. i. d. cle. i. alle. gaui tibi in ij. col. et ibi post bar. i. l. vniuersa. C. de preci. im pe. offc. 7 gl. in. l. plataz. C. de sentē. quā gl. etiaz singularē fa cit pe. de an cha. in. c. sta tutū. in. fi. d. rescrip. li. vi ad quā glo. facit qd die bal. i. d. l. p. lata. in. ij. co lū. C. d. sen. tē. idē in or. dine dato a pncipe. 7 vi de bal. in. d. l. certi. q. v. bi statutū an nullat: nec dat formam annullādi a. ctus nō est stati nullus: nisi petatur annullari. 7 die Inno. i. c. cū dilecta de rescri. q. vbi datur certus ordo a papa et ille nō seruaf actus est ipso iure nullus.

a C. Quid ipotat. Adde bar. 7 quod ibi dixi in. d. l. vniuersa. idem not. bal. in. l. i. §. vbi aut. in penulti. colū. de cadu. tollen.

b C. Tertio dixi. Adde bar. in. d. l. i. §. i. ff. ad trebel.

c C. Officium iudicis. Et sic poterit tunc iudex ex officio compellere. vi. de Inno. in. c. nulli. de accu. et ad hoc vide bal. in. l. non dubiū. in vlti. q. C. de legi. circa fi. l. vbi exēplū lex dicit. que res minoris ec. Aduerte tñ: quia qñ minor vedit pcedium suū sine decreto 7 sine auctoritate curato ris l3 cōtractus sit nullus in pcediū miorū. l. si ad resoluēdi. C. de pre di. mio. Et tūc an ex illo obligetur naturaliter. vide bar. in. l. j. de noua. tñ ex dicto pctu ligatur maior cōtrahēs cum eo. vnde si minor fuerit fa ctus perfecte etatis pōt cogere aduersariū iplere illū cōtractū. Et idem

vt. d. l. i. 7. ij. C. que res vendi nō pol. p̄trea dī cere q̄ non possit p̄trahere nil est aliud q̄ aufer re p̄tate 7 facultate uēdēdi. S3 qñ auferf facultas cōtrahēdi ipedif obligatio naturalis: vt. C. de sacrosan. eccle. l. i. ubem⁹. p̄iucta. l. nō dubiū. C. de legi. ergo 7c. Nō obstat. §. alteri. ga ibi lo gtur d̄ presenti. f. alteri stipulari nemo pōt. 7 sic declarat q̄ ius nō assistit illi obligatiōi. nō autē aliquid phibet in futurū nec aliquā facultatem aufert: sed dicit q̄ nō pōt. sed in questione p̄nti aufert potestate in futurū dū dicit nō possit 7c. Secō dixi q̄ qñq3 lex resistit obligatiōi: quia dixit lex aliqñ ex aliquo cōtractu non obligari: an ex hoc ipediatur naturalis obligatiō: videt q̄ non: quia dicit. l. q̄ pupillus obligari nō po test: ut. l. pupillus. in. p̄n. 7. l. obligari. in. p̄n. §. d̄ aucto. tuto. S3 predicta nō faciūt: quia loquū tur per p̄bum potest: qd̄ presentis t̄pis est. 7 sic nō resistit: sed nō assistit: ut dixi. §. p̄oxi. Bic er go q̄ quādo lex resistit obligatiōi ipedit ciuilez 7 naturalē obligatiōē: ut. §. e. l. sed 7 si serui. 7 ibi no. 7 ibi dixi. 7 pbatur expresse. C. ad velle. l. antique. §. fi. Sed pone q̄ lex dicit q̄ talis con tractus iter tales nō valeat qd̄ iportat⁹ hoc ver bū nō ualeat: R̄sideo siquidē dicit q̄ nō ualeat ab initio: tunc videtur phibita naturalis 7 ciu ilis obligatiō. hoc pbat. §. de do. iter vi. 7 vxo. l. i. vbi dicit donationē iter vix 7 vxorē nō valere quod itelligit etiā quo ad naturalē obligatiōēz qd̄ pater: quia ei nō pōt accedere fideiussor: ut l. iij. §. si vxor viri. §. de dona. iter vi. 7 vxo. sic de bet itelligi. C. ad velle. auē. si qua mulier. 7 i cor po. vnde sumif. Si nō cōtractus ab initio valet sed si ex postfacto aliqd̄ nō obseruet lex dicit q̄ nō valeat: tūc nō impeditur obligatiō: sed para tur exceptio. q. d. nō valet in effectu: ut. C. d̄ pre cio ipera. offeren. l. vniuersa. 7 ibi est expresse. 7 ideo statutūz huius ciuitatis quod dicit q̄ istru mēta donationū debeāt insinuari infra sex men ses: alias nō valeant non irritat donationē ipso iure sed p̄ducit exceptionē. sed si lex diceret ex postfacto tales cōtractus cassamus 7c. tunc tol leretur ciuilez tñ 7 remaneret naturalis: vt dicā in rescripto p̄ncipis. j. e. l. ubi cūq3. C. Tertio dixi q̄ lex qñq3 resistit actioni seu petitiōi: vt quia lex dicit q̄ ex tali contractu actio petitiōe non detur: vel talis non audiat. 7 tūc si ille act⁹ super quo lex sic loquitur erat talis ex quo alias de iure cōmuni oriebatur actio: tūc p̄ dicta ver ba non ipeditur actio oriri: s3 paratur exceptio: vt. §. ad velleia. l. iij. §. i. 7. §. ad mace. l. i. in. p̄n. 7 §. ad trebel. l. i. in. p̄n. 7. §. i. que sunt multū notā da p̄pter statuta. Si vero ex illo actu non orie baf actio sed solū officū iudicis. tunc dicta uer/

si adhuc minor paratus sit facere solēnia 7 necessaria ad ipsum interveni re 7 incontinenti per tex. in. l. iulianus. in. §. si quis colludēte. cum sequē. de actio. empti. et insti. de aucto. tuto. in. p̄n. Idem dicunt cano. in. eccle. sia alienante rem sine debitis solēnitatib⁹: vt not. Inno. in. c. i. de his que si. a ma. par. capi. adde quod de hoc expresse glo. in. c. i. ne sede vacan. 7 i

ba inducunt ut nullo mō audiat ut. C. qui 7 ad uer. quos. l. fi. qd̄ patz: ga cū nulla subsit obliga tiō s3 solū sibi detur audiētia per officūz iudicis ea audientia denegata denegabit sibi totū. 7 iō bene dicit 3a. de are. q. dicit q̄ in criminalibus dicta verba videlicet sibi nō def petitiō: iducūt q̄ ipso iure nō audiat 7 bene dicit: quia accusa tores nō fiunt per actionem 7 obligatiōēz sed per accusatiōēz: vt insti. de pub. iudi. in. p̄n. igif cum denegēf audientia denegaf totūz. facit. C. de his qui ad eccle. cōsu. l. si seruis. C. Quart o dixi q̄ lex aliqñ resistit executioni. exemplū. l. di cit q̄ res minoris nō alienēf p̄ tutorē vel res do talis. ex eo enī q̄ interdicit alienationem nō in terdit cōtractum vel obligatiōem vel actiōēz sed effectū hoc ē trāslatiōē dominij qd̄ seq̄f ex traditione que est executio obligatiōis. sed l3 predicta nō phibeant expresse tñ uident phi beri: ga sūt p̄abula ad alienatiōē. ar. l. oratio §. d̄ spō. 7 iō est aduertēdū. nā tacite uidef phi bit⁹ cōtract⁹ obligatiō 7 actio q̄tenus ei⁹ favore ē pro hibita alienatiō 7 p̄ cōsequēs videt phibit⁹ cō tract⁹ obligatiō 7 actio. 7 iō si minor se obliga ret nō teneat ciuilitet nec naturaliter nec possz accedere fideiussor ut hic. sed si extrane⁹ pmit ret de euic. 7 daret fideiussorēz teneretur: vt. d. l. si is. idem in muliere: vt. §. dixi.

§ debitori depor

tato Pro deportato ex maiori obliga tione non potest accipi fideiussor. hoc dicit. C. Quero an liberef reus ab obligatiōe ciuili 7 naturali. 7 dic q̄ sic vt hic. 7 iure transfusiois quia in fiscum est translatum. dicam. j. eo. l. vbi cūq3. C. Op. de. l. fi. §. de duo. reis. So. pro fis co pōt intercedere vel pro alia obligatiōe sim pliciter. vnde potest accedere fideiussor p̄ ipso reo deportato.

Si filius. Si fili⁹ numerat post emā apationem acquiritur sibi actio l3 tempore patrie potestatis fuerit stipula tus. h. d. de isto casu dixi plene in. l. filius. 7 in. l. quidam cū filium. §. fi. §. de h. ob. 7. l. si dubite tur. §. filius. §. eo.

§ ficius. Fideiussor qui non potest effectualiter conueniri facit locuz beneficio diuifio nis nisi confideiussor fuerit sciens vel errās in iuste vel ex intervallo intercesserit: nisi his casu bus fuerit in dolo creditor. h. d. Et hic est tex. ex quo fūdo vnā opi. i. l. si stipular⁹ i fi. §. e. q̄ si diuersis tēporib⁹ itercedūt fideiussorēz vnus contēplatiōē alteri⁹ nō videt fideiubere. 7 ideo

lere sine solēnitate: intelligūtur de cōtractu alicuius solutionis. secus in lucratiuo: vt no. docto. in. l. ij. de nouatio. p̄imā partem videtur expres se tenuisse: Joannes de ligna. in. c. constitutus. de rescrip. vnde potes il lud dictum limitare vt ibi per imol. 7 istud dictum refert 7 sequitur bal. in p̄ludijs feudorū. Itē vide que scripsi post bar. i. l. pzetoz. in. p̄n. §. de oper. no. nun. 7 que dixi post bar. in. l. oēs populi. in. q. an statutū iuratus reuocetur. Item facit glo. fi. in. c. venerabilem. de electio. ADDE q̄ statutū prohibens cōtractū mulieris sine solēnitate: nō debet intelligi de lucratiuo. Ro. cōsilio. cclxxx. 7 de minorē. cccclij.

d § ficius. fundo vnā opinio. 7 vide bar. et alios oīno in. l. si ex duo bus. §. i. j. de duo. reis. Circa idem ibi alius fideiussor: tenetur p̄o parte tñ. adde quod no. bal. in. l. antique. C. ad velleia.

l. cum hi. §. eam trāfacti onē. §. d̄ trā factio. l3 ibi bar. 7 bur. te neat p̄riū. 7 no. bene. p q̄ adde glo. in. l. iurifgē. §. pzetoz. ait in verbo do lo. 7 ibi an ge. §. d̄ pac. et bal. in. l. j. in. ij. col. C plus valere quod agit. Idem glo. i l. a diuo. de ritu nuptia. quam singu la. not. bal. i l. nō dubiūz in pe. colū. C. de leg. et glo. et doc. bal. in. l. iu bemus. §. fa ne. el. i. C. de sacrosanctis ecclesi. Sed quid si con tract⁹ ex par te mioris si potest vale re: an saltē i ei⁹ p̄sona va leat. dic q̄ sic ut no. bal in. l. non du bium. C. de legi. l. y. col. in. xi. oppo. et est tex. l. i. sed et si ga. et ibi bar. C. de p̄dij. mi. et predicta i tellige etiaz i dolo cō trahente: vt no. do. abb. in. c. dilecti. de empti. et vēdi. nisi cō tract⁹ est a lege probi bit⁹: vt not. per glo. i. d. l. a diuo. et adde glo. et bar. in. d. l. elegāter. de dolo. §. in p̄in. et ideo dicit baldus i. l. nec tuto res. C. de p̄ ben. 7 cōmit ten. stipu. q̄ statuta nolē tia cōtractū mulieris va

777

Sed in minore. Ex hoc no. per gl. z docto. collige an co trabes cum minore psu matur cu sci re minorez. z no. in. l. q cu alio. d re gu. iur. z ad hic no. se re mittit bal. i. l. in fi. C. si aduer. cre. adde not. p glo. z doc. i. l. i. C. si mi nor se maio. di. z adde q habes cura toze bz pre sumptionez pro se q sit minor: vt no. bal. in. ij. s. quod obser uari. de iur. calu. tu om nino vide i l. v. s. si a pu pillo. vbi p bar. s. p em pto. s. q nul lus psu ma tur mior ni si pbeur est ter. z ibi bal in fi. in. l. si maior. C. co muni di. tu late vide p bal. in. l. cu z te. C. de pro batio. qd qo dicatur mi nor vel ma ior: et cui in cubat onus pbadi. vide qd not. bal. in. l. de etate in. ij. q. pn. de minoz. b s. I te. stame to. s. quod si duo. iteru diuidi pot. vide bar. in l. i. s. de con di. inde. i. vl ti. col. z l. v. l. cum quis. C. de iur. q fac. igno.

non habet beneficiu cedendaru. Itz fundabat ex illo tex. s. e. l. sed si plures. q si duo ex iternal lo fideiusserut q habet bnficiu diuisionis qui pot alter effectualiter coueniri. sec° si no possit effe ctualiter coueniri: ut hic. C. Op. C. ad velle. l. si paternā. vbi mulier subducta d medio ali° fide iussor tenet p parte tātū. Soluit glo. ibi iterce sserut pncipaliter obligationē suscipiēdo. z sic q libet tenet p parte cū nō fuerit dictū insolidū. hic iterce sserut fideiubēdo. z sic tenent insolidū etiā si nō sit dictū. C. Op. C. de repu. q hūit i iudicio. l. i. So. fallit hic in odiuz dolosi credito ris. C. Op. d. l. q. s. ad velle. So. ibi nō fuit in dolo: hic sic. C. Querit gl. qd vult dicit ex. p pter icertū etatis zē. dic ut in ea. C. Quero qd si minor pmo scōo maior intercessit ex interual lo. z glo. dicit q idē vult dicere qa dubitabā de minore ne restitueret. ideo scōz fideiussorē acci pi. sec° qn simpliciter fuit acceptus qa tūc respe ctu mutui periculi videt intercedere z haberet beneficiu diuisionis sicut si simul fuisset accepti. C. Quero que ē differētia inter mulierē z mino rē: dic qa mulierē qz scit uel scire dz nō posse in tercedere uel errat i iure. s. in minore° potest eē error facti. z sic probabiliter errat fideiussor. vn de si i muliere ponerem° iustū eē errorē eēt idēz qd in minore. si i minore ponerē errorē iproba bilē qa omnib° aspectu videbat minor esset idē qd in muliere. Unde distigue qūqz fideiussor nō potest pueniri effectualiter. z tūc aut hoc cō tingit pp ei° inopia z nō est locus diuisioni: vt. s. e. l. iter. aut alias: z tūc aut vn° fideiussor fuit ac cept° pp timorē hūc ne alius iuuaret z nō ē lo cus diuisioni: ut hic in glo. aut non fuit sic ac ceptus. z tūc aut intercesserūt simul aut vn° post aliū. pmo cāu aut cōfideiussor sciuit aliū nō pos se intercedere cū effectu z nō est locus diuisioni. aut ignorauit eū: z tūc aut fuit iusta ignorantia aut supina. pmo casu ē loc° diuisioni: vt hic put loquit de minore. scōo casu nō put loquitur hic de muliere. scōo casu quādo vnus fideiussor in tercessit pmo alius postea: tūc ille q primo inter cessit nō bz beneficiu diuisionis ut hic. ille uero qui intercessit secūdo bz eodē modo quo quan do simul intercesserūt per hāc. l. vbi cūqz dixi di uisionis bnficiū nō habere locū fallit si dolo cre ditoris ali° fideiussor fuit accept° ut hic in fine. qd nota. facit. j. de solu. l. q res. s. huic.

I testō liberatū. Ex cep tio q cōpetit pncipali cōpetit fideiussor ri. hoc dicit. C. Op. de. l. si qs reū. s. de libe. le. Sol. ibi fideiussor nō habebat regressum cōtra principalem. hic sic.

Ex duobus. Vbi solutus pot re peti uel redditu tene ri talis solutio nō parit liberationē. h. d. Ibi p terea q creditor zē. iste ver. nō reperit alibi ita bene. z hic videt cāus q naturalis obligatio q quis tenet ad antidora ipedit repetitionē inde biti soluti. sed glo. s. de iusti. z iur. l. ex hoc iure. circa fi. glo. magne. dicit q nō ipedit semper: ut l. si nō sortē. s. libertus. s. de cōdi. inde. q. d. re gulariter impedit casualiter nō. sed certe in. s. li bertus. illa naturalis erat redacta ad prestandi necessitatez s. glo. ibi posita. vnde circa hoc sic dicas. aut talis obligatio est redacta ad necessi tatez: z tūc aut talis obligatio est redacta p ius ciuile ad necessitatē. z tūc aut talis obligatio re spicit prestationē certe rei uel facti ut est libert° qui naturaliter tenet ad operas obsequiales. z

isto casu ipedit dictū. s. libertus. s. m alios qui i telligūt q ibi opere obsequiales erāt omnino ide bite. nā si essent debite frustra tractaret de cōdi tiōe indebiti. facit. s. de cōdi. inde. l. cū is. s. pe. put loquit ibi in matre. p hoc qa si naturalis pcedēs ex pacto nudo impedit: multo fortius ea que pcedit ab ipsa natura q fortior est adeo q pacto non pot tolli: ut. l. iura sanguinis. j. de reg. iur. z de pac. l. ius agnationis. aut nō respicit certā prestationē sed stat in suo genere: ut bnfa cieti bnfaciam°. tunc aut indebite soluitur illud idē uel tātūde ppter quod fuit cōtracta obliga tio naturalis z ipedit repetitio: ut hoc ver. aut soluitur aliud z nō ipedit repetitio: qa talis effe ctus nō reperit in iure. facit. l. sed z si lege. s. cō suluit. s. de peti. here. cuz glo. z glo. d. l. ex hoc. cū enī ista obligatio p tineat icertū nō est efficax ut. l. triticum. s. de hbo. obli. de iure doti. l. cuz post. s. gener.

Ex. s. sequenti. An tutus exceptione fauorabili repetat.

Quod si duo fideiusso

res. Lex. xij. tabularū diuidit obligationē inter heredes ipso iure: ideo qd soluitur vltra debitū potest cōdici: secus in diuisione que fit ex episto la. hoc dicit. Iste. s. est subtilis z est de legibus. nūquid possit vnus ex heredib° soluere partē su am. dixi in. l. ij. s. ex his. s. de hbo. ob. z doc. i. l. iij. C. de nego. ges. z. l. penul. de cōdi. i. ser. C. Se cūdo no. q exceptio epistole diui adriani nō fa cit locū repetitioni. C. Nota q semel diuisum itez diuidi potest. ar. cōtra ad hoc. l. fi. j. rē pu. sal. fore. z ibi dicā. Op. tutus exceptioe fauora bili soluēs indebitū repetit. l. qui exceptionē. s. de cōdi. ide. sed hic est tut° exceptioe fauorabili ergo zē. So. hic fauorabilis sed nō ppetua: qa potest esse q alter nō est soluēdo. sed Dy. dicit q est dubia z ideo ppetua: ut. l. sufficit. s. de cō di. inde. nō dicit plus. glo. insti. e. s. si plures. di cit q nō est sic fauorabilis q possit repeti: z sic inuit q sit odiosa. sed si illa glo. esset nā: tūc nō posset beneficio diuisionis renūciari: ut. l. tā z si. s. ad mace. sed huic bnificio pot renūciari: ut in auē. de duo. reis. z auē. hoc ita. C. de duo. reis. l. si stipulatus. s. eo. ergo est fauorabilis. qd di cemus: dixi. s. eo. l. si dubites. q exceptio diuifi onis respicit modū exigēdi nō ipsaz obligatiōez ideo illa exceptio nō parit indebiti repetitionez quia. l. vult ut tuū recipias nō venit principalit perimēdo ius actoris effectualiter. z rō est in. l. si dubitetur. s. eo. quia non est facilis emptio ideo diuidit. s. hic cessat illa rō post q eniz soluit z videbat facilis emptio: vel hoc erat ex pressuz in epistola ut hic. z per hoc habes q ins diuisionis respicit modū z formā agēdi nō ip sam obligationē perimēdo effectualiter.

Quesitum est. Ex psona rei pnci

palis z fideiussor ris habetur ratio taciti temporis propter locū. hoc dicit. C. Extra glo. oppo. de lege mora. in fi. s. de hbo. obli. ubi fideiussor tenet ex sua mo ra. hic dicitur contra. Sol. in his que ueniūt tē pore stipulationis ptracte nō potest teneri fide iussor ex psona sua in plus q pncipalis: ut hic sed in his que emergūt postea potest fideiussor amplius teneri ex sua mora. sed nō propria obli gatione fideiussoria tenetur sed vtili: ut ibi dicit tex. s. m. Oldra.

Ex lege sequenti. Quando successio habet vim solutionis.

C. Questū op. de lege. Adde no. p bar. i. l. bi q in vfi. ex bis cōcluditur. s. eo.

I debitori credi

tor. Pro qua quantitate creditor debitori succedit p ea prate solutionis obligatio extinguitur. h. d. C. Dppo. de. l. vranus. j. e. So. successio z solutio eparant no per oia: ut hic. Eodem mo rñ detur ad. l. si focer. in pn. s. fo. ma. dixi tibi i. l. heres a debitore. s. fi. s. eo. qz successio habet viz solutionis ut heres euitet danuz: ut. l. si ei. s. de cuic. no bz vim solutionis ut heres habeat lucruz: ut. l. heres a debitore. s. fi. s. eo. Itē no habet viz solutionis si heres incidere in danu: ut. l. vranus. j. e. sed qñ no affert danu vel lucru haberet vim tuc utruqz potest dicere iure pfusionis z prate solutionis: ut. l. stichu aut paphi lu. s. aliqui. j. de fo. z istud vltimu e veri ut hic.

Inter eos.

Inter fideiussores qui tenentur insolidu est loc epistole: sec si interceserint in virili. hoc dicit.

Ex. s. sequenti.

An creditor dicat eligere vel diuidere: ibi. Sz cum queritur.

Fideiussor.

Iste. s. e subtilis z no bz glo. hoc dicit. Ad est solutu no venit in diuisionis rone ex epistola de rigore: sec d eqtate. h. d. C. No. ex isto tex. z isti. e. s. si plures. qz bñficiu diuisionis non pot opponi post lit. coref. ut qda dicit. z dixi. s. e. l. si dubites. C. Dp. C. de pba. l. iij. So. in fideiussore qui tenet ex uoluntate ispicit tps litis coref. ut hic. i plurib tutorib qui de necessitate tenentur inspicit tps quo pus ueniri poterit: ut. l. iij. C. d pba. p. Ly. C. Quero q est ista exceptio de q tex. loqur: glo. dicit de exceptioe descendente ex epistola uel doli ppter electione. pmu est veru ga cotra id qd dixerat. s. Itē fm q dicit doli ppter electione no bñ dicit: ga electio non piu dicat: ut. C. e. l. reos. l. diuifio p iudicaret: ut. l. li bez. C. e. L. diuigas ergo q ista exceptio orit ex epistola p iucta cu eqtate. tu dices mihi q diuifio bñ parit exceptione: sz hic no fuit diuifio sz electio. L. otra. ga recipiedo pte videor diuidere: ut. l. si creditores. C. de pac. sz hic parte recipit. ergo zc. Ja. s. are. dicit z soluit qz hic soluit fideiussor simpliciter. sec si dixisset soluo p obligatioe mea: ut. l. si creditores. Sed no placet p istu tex. q dicit pte suo noie zc. D. l. soluit qz hic in duobus fideiussoribus. ibi in duobus reis. z hoc ideo: ga necessario habebat istud facere. f. parte accipe: ga habebaz bñficiu diuifiois. z io no videor diuidere ex quo iducal tacitu pactu quia nemo in necessitatib zc. ar. l. fideicomissa. s. si re. s. de le. iij. z. l. re legat. de adi. le. sed in duobus reis fm ista tpa possuz insolidu petere ideo videor diuidere: ut. d. l. si creditores. C. de pac. hodie in illis casibus in qbus duo rei habent bñficiu diuifiois creditor pte recipiedo non videt diuidere sz eligere. Ex pdictis habes qz diuifio preiudicat: electio no: fm veraz opi. Jo. in. l. reos. z. l. liberu. C. eo. ¶ Sed cu qrit an videatur diuidere creditor uel eligere: sic distingue. aut creditor couenit in iudicio: aut pecuni am recepit extra iudiciu. Primo casu: aut couenit omnes pro parte z videtur diuidere. aut couenit vnu tm p parte vel insoliduz z non videt diuidere sed eligere: ut. l. reos. z. l. liberu. C. eo. z ex hoc apparet glo. in. l. si creditores. C. de pac. no bene in oibus dicere. aut recipit partem extra iudiciu: z tunc aut recipit ab eo a quo poterat cogi parte recipere per beneficiuz diuifio-

Inter eos. s. fideiussor. se cus de equitate. vide in materia no. s. e. l. si ticius. z omni no bar. in. l. ex duob re is.

nis: z tuc videtur eligere z no diuidere: ut hic. aut ab eo a quo no poterat cogi parte recipere: z tuc videtur diuidere pte recipiedo: ut. l. si creditores. C. d pac. fallit fauore vltime uoluntatis. s. de lega. l. l. si ex toto. s. i.

Ex. s. sequenti.

An cu plures fideiussores interuenerut pro pluribus reis: an habeat locu beneficiu diuisionis. Et an fideiussores habeat diuisionis beneficiu ex persona principalium reoru.

Duo rei.

Inter fideiussores diuersoru non est locus diuisionis beneficii. hoc dicit. C. Quero vnu. pone qz plures fideiussores intercesserunt simpliciter p pluribus reis: an sit locus beneficii diuisionis: z Ja. de are. qz sic: ut. l. si duo. in pn. s. de adm. tuto. C. Secundo quero fm Dy. duo rei habet hodie beneficiu diuisionis: an fideiussores habent ex persona principalium reoz: Et Dy. dicit qz sic: ut. l. pupillus. s. de fide. tuto. cotracta. l. si. j. rem pupil. fal. fo.

Creditor.

No cogitur quis pus pignus distrabere q ad fideiussores uenire. h. d. C. Quero an corrigat p au. de fideicom. Et glo. ibi dicit q no. Do. Dy. distinguit. aut pignus no pot uedi sine magna difficultate z ita loqur ibi. aut pot uedi sine difficultate: z dicit Dy. qz prius debet uedi. pbo p rone. ga fiscus debet pus excutere bona obitoris ante qz uenire ad fideiussores: ut. l. mo scbis. j. de iure fis. sic pus cogitur pignu uedere: ut. l. fideiussor magistratu. s. j. j. eo. z hodie est ius coe ut pus pncipalis qz fideiussor discutiatur: ergo prius uedetur pignora. Sed credo distinctionem Dy. ueram esse.

Quid inter fideiussores.

Post factam diuisionem periculum pertinet ad creditorem. hoc dicit.

Ex. s. sequenti.

Fiscus an habeatur hoco heredis.

Bonis danati.

Fiscus ut heres fideiussoris beneficiu diuifiois implorare pot. h. d. ibi danati ppter dicitu. z fm hoc vno mo legit hic. Alia lec. est qz hic no habet sz pois. C. e. l. fideiussor. qz fuit danat in ca fideiussoria z postea bona ouenerunt ad fisci. vñ cu fiscus uenit iudicari petit diuifione. C. Ad ista lec. op. C. e. l. fideiussor. Ja. de are. dicit qz speciale est hic priuilegio fisci. sed glo. i. l. fideiussor. C. e. dicit qz hic appellauerat. Sz hoc no pcedit: ga post appellatione no possunt oppoi exceptiones q debet oppoi an litis pte sta. ut. l. ita demu. C. de pecu. sz hoc e de illis fm opi. qua tenui in. l. si dubites. s. e. Tene ergo qz ex ca delicti no fideiussoria erat danat. z ista sine scrupulo pcedit. C. Quero an danat debeat danari uel fisci: Et glo. dicit qz ille z no fisci: ga no p oia fisci habet loco heredis. z in hoc qz fiscus no habet p oia loco heredis bñ dicit glo. vt videbitis in. l. quonies. i. fi. j. ti. i. sz in eo qz gl. dicit qz fideiussor sic danat fuerit: no est veruz. ga post qz est in totu liberat no pot danari: ut. l. si debitori. s. eo. nisi esset restitutus: ut. l. si debitor. C. de sen. pas. z resti.

Missa ruina.

Datum a missi pignoris ad creditore no spectat. hoc dicit.

Inter fideiussores.

Ibi dabit nec restituit minor cu vsus sit iure coi: ut. s.

b Credito pignu distrahere. vtrum debeat uedi pignora an teqz deueniatur ad fideiussores. ad de bal. i vno vbo in. l. obmissis. C. e. z Ly. in aut. te. presente. t3 opi. Dy. hic. z Ly. al legat glo. in coipe de fideiuf. i aut. ADDE q pau. de cahic dicit dicitu Dy. singulare ad limitatione illius aut. qz sz pncipalis fit soluendo z bona imobilia non possunt comode vendi: qz poterit coueniri fideiussor cui pecunia debetur creditori. z qz alibi nescit istud dicitu. c Bonis danati. Ad ea q habent vide omnino bar. in. l. si qo p condenato. s. q satisfada. cog.

d a Missa s. inter fideiussores Circa. l. faciunt no. per bar. in. l. i. j. de iure fisci.

vij

Apitis deter- minatu fuit. Cōtrariū t3 bar. in. d. l. fi dubitet. cir- ca prin. l. fed et fi aliquis i pn. Et no. Dy. in. d. l. i ter eos. et i l. fi vo. i pn. q fatida. co gan. ADDE q pau. de cast. trāst cū de- dēfioe ita. ADDE q pau. d. ca. di- cit mirari d bar. qz ipe p riu tenet i. l. fi. de iurciu- ran. et in. l. adultis. s. fi eo tpe. de a- dul. qz aliud in fua q fer tur p vtilita tē ptis. ali- ud in iuramē to quod vo luntate par tis. et ita di fputando te nuit Ricar. malū. et i cā criminali: vt abfoluto ma lefatore pn cipali nō fit abfolut^o mā dōs vel ali^o accēfforius.

l. proxi. §. cum inter. Cōp. de. l. etiam. C. si tu to. vel curato. interue. So. & hic non fuit lefus fed ufus iure cōi: quia fuit facta diuifio eo tēpo re quo fideiuffores erāt foluēdo. fed tutores te nētur fi fuerūt negligētes in erigēdo. fed qñ fi- deiuffores nō effent foluēdo tēpore diuifionis: tūc minor effet lefus & reftitueretur.

Fideiuffores a colōis
Iste. §. habet duplicē lec & hoc breuiter dicit se cū dū vnā. Fideiuffor fimpliciter acceptus tene tur ad precium inftumēti fundi.

Plures eiusdē pecūie.
Abfolutoria lata pro vno ex mādatoribus alijs nō prodest. h. d. Iste. §. debet intelligi fm difti ctionē. l. duob^o. §. a fideiuffore. & l. vlti. §. de iu re iur. & l. j. §. fi fideiuffor. q. re. ac. nō da. An ab folutio fuerit facta tanq̄ nō debitū uel quia nō pbatū ē zc. & dixi plene i. l. ex duob^o. §. d. du. re. Ex lege fequenti.

Si facta fit pax inter duas familias & dent fide iuffores: & ab vna parte altera offendatur ita q ppter offentionē ille qui offendit bānitur tamē contra fideiuffores agi poteft.

Apitis. Fideiuffores tenētur lz capite pncipalis fit dānatus. h. d. Do. dy. dicit q qftio fiv it mutine. due erāt dom^o que habebāt inimicitias simul: fecerūt pacē & dederūt iter fe fideiuffo res de nō offēdēdo: vn^o ex vna domoy iterfecit riy. ex alia domo: mō illi de domo iterfecit pte cerūt exbāniri illū iterfecit: deide uolūt pete re a fideiufforibus penā. fideiuffores dicūt non potēstis: quia vfo facto fuit dānat^o talis. deter- miatū fuit q poffit exigi pena ut hic. Csz qd fi fife ageret ad penā fibi pmiffaz: Rūdeo fife^o habet loco heredis qñ fūt bona publicata fisco ut. l. inter eos. §. fi. §. eo. & l. iij. C. ad l. iul. de vi. ga qñ fife^o fuccedit debitori fideiuffor nō tenet ut. l. heres a debitore. §. fi. §. eo. & l. in fraudem §. pncipalis. j. de iure fifei. fec^o fi bona nō funt publicata: ga tūc pōt a fideiuffore petere penā: l. in fraudē. §. pncipalis. j. de iure fife. & hoc ē ve rū de fideiuffore de iudica. foluēdo. fec^o de fide iuffore de iudicio fife: ga in vna caufa dānatus in alia nō tenet fiftre: ut. l. fz & fi qs. in pn. & §. ij. §. fi qs cau. fm Dy. qd dic ut dixi. §. e. l. inter eos. §. fi. & hoc multoties vidi q qñ fuit paces dicūt sub pena tanti: cuius medietas fit partis: alia fit fifei.

In pignore. Qui fide iuffit i pn cipali nō tenet^o in eo qd venit in pigno raticia. h. d. Vide glo. q icipit interest aut. ibi. l. qui aut. §. j. & de hoc interefte plene dic ut. §. de pigno. actio. l. cū debitore. & ibi per glo.

Ita ftipulatus. Si ba sunt apta ad infinitatez toleraf infi nitas. h. d. vide gl. q icipit sic ibi. §. hoc fmōe. fz hec fva erāt apta ad infinitate: ibi fec^o. & d hoc diftynxi. §. de dā. infec. l. fi finita. Ex. l. fequenti.

An cū pncipalis tenet ad faciēdū poffit acce dere fideiuffor. ibi. Pro declaratiōe. Et an iur amētū fit itroductorū obligatiōis de iure ca nonico. ibi. Sed quero. Et an tale iuramētū de iure ciuili obliget naturaliter. ibi. Scōo. Et an qñ reprobaf cōtract^o ga ptra bonos mores fir- mef iuramēto. ibi. Primo. Et qd qñ cōtractus

est phibit^o pncipaliter fauore publice vtilitatis ibi. Secūdo. Et qd qñ fecūdario est reprobat^o rōne publice vtilitatis. ibi. Tertio. Et qd qñ cō tract^o est reprobat^o in odiū creditoris. ibi. Quar to. Et qd qñ phibet fauore debitoris. ibi. Qui to. Et qd cū. l. non reprobat nec affistit. ibi. Sex to. Et an iuramēto firmef ptract^o phibit^o rōne folēnitatis. pbatorie. ibi. Septimo. Et qd qñ p hibe^o rōe folēnitatis formalis. ibi. Octauo. Et an fi iuramētū iterponaf sup re sup q nō habe mus cōmercū an validet ptractum. ibi. Nono. Et an cū ptract^o phibet pp alias fbditoz utili tates: ut sup alimētis firmef iuramēto. vide i fi. Jura- mētuz

Quis pro eo. nō est modus iducēdi obligatiōē i in genuo: ideo ei nō potest accedere fideiuffor. h. d. Et aduertatis ad notabilē legē. C. Mo. q vi ri in fūmario q iuramētū nō est modus inducē de obligatiōis in libero hoie: fed in liberto fic: ut. l. fi. §. de libe. cā. & l. ut iure iuran. in pn. §. de ope. libe. C. Secūdo no. q in obligatiōe facti pōt accedere fideiuffor fi pncipalis effet obliga tus. nā hic ideo tenet quia pncipalis nō teneba tur. C. Ad hoc ultimū op. de diuifioe: vt i glo. q incipit deficit. ibi ftipulatio ita. in pn. & j. e. l. ficur. So. ut in glo. que hāc o. ponit magis pfe cte q aliqua alia. & dic ibi qui per aliū facit. pro hoc est cafus. §. de verbo. ob. l. cōtinuus. §. fi ab eo. De ita materia uos habuiftis vnā glo. in. l. cū filius. §. j. §. de verbo. ob. fed illa pncipaliter loquit quādo pncipalis tenetur ad non faciē dum. hic loquitur qñ tenetur facere. Aliaz glo. habuiftis. §. de duo. re. l. nemo est. Aliaz glo. est j. e. l. ficur. Aliaz ē i. l. inf artificez. j. de fol. fz hec est melior aliqua alia. Pro cuius declaratio ne quādo pncipalis tenetur ad faciēdū an fi deiuffor poffit accedere. diftingue: aut fideiuffor accedit fimpliciter dicendo fideiubeo & ualet. & intelligit fideiubere omni modo quo valere po test: ut. l. quoties. §. de uerbo. obli. & no. in. l. cū filius. §. j. eo. ti. aut in fideiubēdo exprimitur il lud quod pmittit: & tunc aut promittit interes fe aut ipfuz factū. primo cafu ualet: ut. l. fi ftipu latus est. §. eo. & no. hic in fi. glo. Nec ob. §. e. l. fi ita. & qd ibi no. quia ibi in obligatiōe dandi: ut ibi dixi. Aut promittit ipfum factū & hic ad uerte. et tunc aut habetur respectus ad ipfuz fa ctum perfectū: quia hoc est ad id quod refultat ex facto. puta pmitto tibi dare librum manu ta lis fcriptoris fcriptū & tūc ualet: quia potero fa cere q per ipfuz fiet & dabo: ut. l. continu^o. §. fi ab eo. §. de vbo. obli. & fic intelligo glo. hic ibi. in fecūdo minime zc. Si nō habetur respectus ad ipfuz fieri feu ad ipfuz actū faciēdi: tūc aut fi deiuffor pmittit q pncipalis faciet & non va let: ut. j. e. l. ficur. & hic no. in glo. aut promittit fe facturū & curatur q pncipalis faciet: & va let: vt. l. inter ftipulantē. in pn. §. de verbo. obli. & l. ftipulatio ita. §. fi quis doluz. eo. ti. & l. quo tiens quis. aut promittit fe facturū id quod pn cipalis promittit. & tunc aut sunt eiusdez peritie & ualet: ut. l. nemo. §. de duo. reis. alias nō valz quia diuerfum videtur promittere. & fic vitiatur fideiuffio: vt. l. fi ita. §. eo. ita debetis intelligere iftā materiā. fm^o expediti de glo. C. Extra glo. oppo. dicitur hic q iuramētū non est modus i ducende obliga. cōtra. §. de iure iur. i. p to. So. qd ā sunt iuramēta litis deciforia vel alicui^o du bieratis: & ex iftis oritur actio & obligatio ficurū ex fentētia ex ti. §. de iure iur. Sed iuramētum

Apiti gnore non tenetur Sz an fide iuffor q pro miffit in con tractu tene atur ad reso lutionē con tract^o. vide bal. in. l. fi p. diū. ad fi. de edū. actio.

a Obliger. ADDE an ex iuramento oria obligatio ta de iure cano. qz
 ciuili: vide Inno. l. c. nouit. de iudi. z i. c. cu uenit. de insti. z i. c. qntana
 lis. de iureiurado. Anto. de butri. in. c. cu cotingat. z in. c. i. de pac. archi.
 in. c. iuramenti. xxi. q. v. et etiā no. p. q. vij. quoties cordis oculus legistas
 vide in. l. iururadu quod ex couctione. s. de iureiura. z in. l. iurifurandi.
 de op. liber.
 et in. l. seruū
 de ma. testa.
 z in. l. i. c. d
 opio liber. z
 l. c. i. s. sacra
 meta. de pa
 ce iura. fir. i
 vi. feu. z i. l
 cu antea. C.
 de arbitris.
b Quis
 pro eo
 lex precipet.
 Et ad mate
 rias adde q
 licet statutu
 no phibeat
 psonā si tū i
 ualidat con
 tractuz non
 seruata for
 ma certū est
 q iuramētū
 ualidat: tū si
 interueniat
 enormis le
 sio pōt peti
 absolutio a
 iuramento.
 ita firmat pe
 trus de an
 cha. in. c. ca
 nonū statu
 ta. i. v. qd di
 ces de iura
 mēto. faciūt
 ad hoc no.
 per imol. in
 l. supstitio. d
 acqui. here.
 et plene per
 imol. i. c. qn
 tanallio: de
 iureiura. in
 c. cu contin
 gat. in aspe
 nul. charta.
 z p. bal. i. ru
 bi. s. de iur
 e iuran.
c Iuramē
 to pfirmari.
 hoc reproba
 tur cōter p
 moder. i au
 ten. sacrame
 ta. z ibi per
 do. Bene.
 ADDE q
 paul' de ca
 stro in autē.
 sacramenta
 puberum. z
 hic repebē
 dit bar. z ita
 dicit sepi' cō
 suluisse. de q
 in. l. se' z au
 gerius p ip
 sum bar. ff.
 ad. l. fal. z in
 l. io cui bōis
 s. de verbo.
 ob. z i. l. mo
 destim'. s. do
 natio. z in. l.
 cum bi. s. de
 trasac. bal. i
 l. ij. C. de re
 scin. vendi.
 z i. l. qui ha
 bet. s. de tute. et in. l. i. de condi. fur. z in. l. fi. s. filius. C. de bo. que liber.
 bar. in. l. i. j. de solu. z in. l. pe. C. de dona. Jo. an. in ti. de sen. in additōe in
 cipiēte ad hoc que pmissa sunt. in. s. vt autē. z in. ti. de instru. edi. s. pot

introducū p qd uolo vna obligationē de nouo
 iducere quā cōstat nūq' fuisse nō est modus ob
 liga. iducēde: ut hic cū si. **C** S3 cōtra istud op.
 C. si aduer. vēdi. auē. sacramēta. So. ibi est iura
 mētū cōfirmatoriū cōtractus inualidi fauore iu
 rātis: qd pōt fieri ut ibi. nō at pōt p se ob. iduce
 re: ut hic cū si. z iō glo. ibi dicit q nō orif' actio
 ex iureiura. s3 ex ptractu qsi cū iuramēto ptrahe
 ret. z sic habes tres casus. Iuramētū quoddaz
 est declaratoriū z litis decisorū. quoddā ē iro
 ductoriū ob. p se z pncipaliter. quoddā est con
 firmatoriū. Examinem' aliq' circa ista. pmo dixi
 q: quoddā ē iuramētū declaratoriū z litis deci
 sorū. de hoc nihil dico: qa bz ti. p se. Scōo ē iu
 ramētū iroductoriū obligatiōis. istud de iure
 ciuili nō est modus ob. iducēde: nisi in liberto:
 ut hic cū si. **S**3 quero qd d iure canonico. In
 no. videt dicere q idēz. et de iudi. c. nouit. z. c.
 cū uenissent. de isti. studio q Jo. an. in. d. c. cuz
 uenissent. t3 ptra s3 hosti. z hoc plus pl3. cū enī
 dicat in cano. oē iuramētū cē suādū nisi nōgat in
 dispēdiū zē. ut ex. de pac. c. q'uis. li. vi. z i. c. cuz
 cōtingat. et de iureiur. z. c. l3. eo. ti. li. vi. cū si. Ex
 eo q dicit suādū esse: p3 q orif' actio z exceptō
 ex illo casu: ut. l. statuas. s. de acq. re. do. z no. i
 dicta auē. sacramēta. in glo. sup' nōbo obsuabit.
S Scōo qro vtrū de iure ciuili tale iuramentum
 obliget' salti naturaliter. hic videt tex q nō: nā
 si naturaliter obligaret huic naturali posset ac
 cedere fideiussor: ut. s. e. l. ij. z sic tenet hic. z sic
 oportet te dicere q nulla precessit pmissio et ex
 nudo pacto s3 fuit simplex iuramētū. nam si pa
 ctū pcessisset: salti illi naturali obligatiōi accede
 ret fideiussor. z ex hoc p3 q iuramētū nō bz viz
 pacti. nō enī iurādo pmitto pti s3 magis deo. z
 ideo nō est pactū qd ē duoz p'sensus in idēz: ut
 l. i. s. de pactis. merito nō orif' naturalis. z hoc
 circa scōz. **T**enio ad tertiu. dixi q tertiu iura
 mētū est cōfirmatoriū ptract' ualidi. **A**duerta
 tis qa qd dicā alibi nō iueniens. s3 aliq' iter dixi
 i. l. seius z angere'. s. ad. l. fal. s3 dicā nūc plenif
 sime. qnq3 enī z pmo cōtract' reprobaf: qa ē cō
 tra bonos mores. qnq3 z scōo rōne publice uti
 litatis pncipaliter. tertio rōne publice utilitatis
 secundario. qro in odiū creditoris. qnto in fauo
 rē debitoris. sexto quia lex nō assistit sibi nō aut
 reprobaf. septimo ex defectu solēnitatis. pbato
 ric. octauo ex defectu solēnitatis formalis. nono
 ex defectu rei uel materiei sup' qua ptrafib. deci
 mo ppter alias utilitates subiectoz. **A**ideam'
 de quolibet. **P**rimo dixi qnq3 reprobaf con
 tract' quia ptra bonos mores. Istō casu nō vali
 dat iuramēto: ut i. c. nō est obligatoriū. de reg.
 iur. li. vi. iō pactū future successiōis p qd inducū
 uotū captā de mortis alteri' nō pfirmat iuramē
 to: quia contra bonos mores: ut. l. fi. C. de pac.
Itē pactū p qd aufert libera testi factio: ut. s. d
 nōbo. ob. l. stipulatio hoc mō. z ibi dixi. **I**tem pa
 ctū p qd aufert libertas matrimonij: ut. l. ticia. i
 pn. s. de nōbo. obli. z idē dico de qlibet cōuētio
 ne turpi: ut. l. generalif. z. l. si plagij. s. de n. ob.

ro. in vltima additōe p federicū de senis. cōsilio. cclxxv. z cclxxij. z con
 silio. xxx. per ro. cōsilio. xlii. z cccxxvij. abbas cōsilio. viij. ij. li. z cōsilio
 xli. i. libro. pe. de ancha. cōsilio. cccxxvij. pau. de ca. cōsilio. cxi. z. cclvii. z
 cclv. z. cclviii. ange. cōsilio. cxi. alexi. cōsilio. xlii. et. li. i. libro. et. confi
 lio. liii. ij. libro. bal. cōsilio. cclxxi. liii. libro. z cōsilio. cclxxij. ij. libro.

z ibi dixi de ptractu q cōtinet turpe. Si nō esset
 turpiter fact' ut dolo uel metu. dic ut ex de iur
 reiura. in. c. queadmodū. **S** Scōo qm reprobaf
 ptract' fauore publice utilitatis pncipaliter: tūc
 nō pfirmat iuramēto: ut ex de fo. cōpe. c. si dili
 gēti. circa fi. z. C. de agris z cē. l. ij. z. l. queadmo
 dū. z ibi no. li. xi. **E**t p hoc dico q uēditio reruz
 q sunt affixe edib' nō cōfirmat iuramēto: qa rō
 ne publice utilitatis est phibitū: ut. l. certa. s. d
 leg. i. z. l. fenar'. s. de ptrahe. emp. idē in pacto
 p qd porrigat istātia litis quia nō pfirmat iura
 mēto quia ptra utilitatē publicam: ut. l. pperan
 dū. s. sed z siquidē. z qd ibi no. C. de iudi. **I**dē
 i. l. iurifgētiū. s. si pacifcar. s. de pac. z p hoc di
 cebā in ciuitate ista erat statutū quo cauebatur
 sic ad litterā: ut ciuitas ista abūdet hoib' q pos
 sint soluere collectas z laborare p dia: statuim'
 q si quis teneref dare frumētū liberaref certaz
 dādo pecuniā pro quolibet corbe: q si p pactū
 huic statuto renūciat nō ualet renūciatio et cuz
 iuramēto: quia ob publicā utilitatē pncipaliter
 hoc fuit statutū. **P**ro hoc est qsi expressū in. d.
 l. ij. cū sua glo. C. de agri. z censu. li. xi. **T**ertio
 dixi q qnq3 cōtract' nō ualet rōne publice utili
 tatis secundario: ut i aliēatiōe fundi dotalis: cuz
 dos sit fauorabilis rōne publice utilitatis secun
 dario. l. i. s. so. ma. tūc iuramēto pfirmat' fm ius
 canonicū. et de iureiura. c. cū p'rigat. z. c. l3. eo.
 ti. li. vi. **E**t aduerte. l3 illa capitula nō dicūt ptra
 ctū cōfirmari: sed dicūt solū iuramētū esse seruā
 dū: tū satis puto cōtractū remanere ualidū qsi
 iurādo liceat alienare: ut in auē. sacramēta. i. gl.
 sup' n. obsuari. hoc iuestigari est magni effect':
 ut. j. dicā. **A**duerte tū quia p dicta sūt nā qn lex
 phibet ptractuz uel aliēatiōe tū: ut in. l. iul. de
 fun. do. z sic nullū pceptū dirigif ad psonā. sed
 si lex p'aperet' p'one z diceret q mulier nō alie
 net: uel q aliq3 nō emat: tūc talis cōtract' nō
 posset iuramēto confirmari'. pbo hoc: qui facit
 ptra pceptū legis facte ab hūte auctoritatē pec
 cat mortaliter: qm scriptū est. Qui nō obedie
 rit pncipi morte moriaf: ut ex de ma. z obe. c. ij.
Siuē igif alienando uel ille recipiēdo peccauit
 mortaliter. iuramētuz igif iterpositū sup' obser
 uatiōe peti mortalis ē nulluz: quia ita demū de
 bet suari si suatū non nōgit ad dispēdiū salutis
 eterne. **P**ro hoc iduco vnu dictū hosti. z Jo.
 an. qui dicunt q ubi mulier pmo iurauit se non
 alienaturā fundū dotalē: postea aliēauit z iura
 uit de nō ueniēdo ptra: nō ual3 secūda aliēatō'.
 ita no. glo. in. d. c. l3. de iureiur. li. vi. z fm hoc di
 co q si fideiussor p dote pseruāda daref cōtra
 ti. ne fideiuf. do. den. q talis fideiussio iuramen
 to nō pfirmaref. nā ibi phibitio dirigif ad pso
 nā. s. ne mulier det: nec vir recipiat. igif si fieret
 ptra esset factuz ptra pceptū legis. z hoc videt
 sentire ibi glo. dicēs q illi legi nō pōt renūciari
Et hoc uolo te multū notare: ppter statuta di
 uersa q sunt per mūdū: ut semp ispicias an sta
 tutū phibeat psonas cōtrahere: utputa nullus
 ptrahere audeat cū muliere. uel mulier nō ptra

d Pecca
 cat mortali
 ter. vide bar
 to. i. l. nemo
 martires. C
 de sacrosan.
 ecclē.
e Pecca
 uit mortali
 ter. adde qd
 no. bar. i au
 ten. decerni
 m'. C. de ar
 bi. z ibi no.
 paul. z bal. i
 l. iurifgētiuz
 s. z generalif
 ter. de pac.
 Ray. tamen
 hic simplici
 ter tenet cō
 tra bar. p. l.
 i. s. et cū le
 ge. C. de rei
 vro. acti. iū.
 eto. c. cū cō
 tingat. de iu
 re iura. z vi.
 de bal. in. l.
 fi. s. filii' aut.
 C. de bo. q
 libe. z cōtra
 bar. t3 fulgo
 sius in. v. au
 tē. sacramen
 ta puberuz.
 z abbas i. d.
 c. cū contin
 gat. z bal. in
 rubri. ff. de
 iureiuran.
f Dictum
 hostien. C. i.
 de quod scri
 pti post bar.
 in. l. si p'diū.
 C. d. iur. do.
 z no. imol. i
 l. si extima
 tis. s. m. in
 fi. z i. l. cum
 vir. s. d. vfu
 capio.
g Secūda
 alienatio. de
 hoc dixi i. l.
 i. et in. l. exti
 matis. solu.
 matri.
 ADDE q il
 lud quod h
 diē bar. q n
 val3 aliēatio
 scā ppter se
 cūdum iura
 mētū obliā
 te pmo est
 verū quan
 do emēs bz
 noticiā pmi
 iuramēti. ali
 as secus fm
 bal. consilio
 cxxviii. iii. li.
h Non cō
 confirmare
 tur. Contra
 rium t3 hic
 paul. de ca
 stro. vide qd
 scripsi in ti.
 C. ne fideiuf

fo. dotium dentur. vide Imol. in dicto. c. cum contingat. in. r. membzo.
 in. xi. charta. ADDE q paulus de castro consuluit contrarium eius
 consilio. clix. cum sequenti.

Actus i. commissorie. An pactu. i. commissorie valide iuramento. vide quod dixi post Bal. in. l. fi. C. de pac. pig. z de materia vide Bal. in rub. s. de iurcurando.

bC Propter multa. Sz qd si aliqui iuravit solvere vsuras z postea fit absoluit ab epa a vinculo iuramenti: an intelligat p illa abolutione abso-

lutionis adeo q per illa posset ob tinere. vide Bal. z in ol. in. l. bec scri ptura. in dn. de pdi. z de. Itē in acto re nō pcedit libellus dicē do peto me absolui a iuramento z ad uerfariuz cō demnari fm Bal. in. l. edi ta. i. xxi. col. de edē. C. Et nō. q si peto me absolui a iuramento: vt dicā instrumē tū vsurariuz vel furtiū si obtineo ab solutionē de beo postea petere execu tionē instrumē toz corā eodē epō sz bal. in. l. ordi narij. i. i. col. C. de rei vē.

ADDE an soluere iuraf vsuras possit petere abso lutionem ab epō qd. au. d. ca. cōsilio. cc xvi.

cC Contractus fideiussionis si mulier intercedat euz iuramento te nef. q si mu lier eēt mior vide p inno. in. c. cū con tingat. in. x. mēbro. i. iij. q. de iureiu. i. lvi. charta. z h adde tex. in. c. ex rescir pto. z ibi do cto. d. iureiu rā. z do. ant. in. c. si diligē ti. d. fo. ppe.

dC Ad com modū. Vide Bar. in. auē. sacramēta. z in cōsilio in. ciente. qro dicēt statutū q minor.

eC Quod vi ri. Adde q contractus non confir matur tamē teneatur ob seruare iura mentum vel petere annu lationem: vt s. dixi.

fC Sed qro. Sed qrium t3 Bar. in. auē. sacramēta. vide q dixi post bart. in. d. stipulatio ista. s. figs insulam. z quod dixi. s. e. l. fm Bar.

gC Filius matrē. Adde iuramētum bere vim clausula codicillaris. adde

bar. in. l. fi. C. de fideiomi. lib. z qb ibi dixi. z vtruz actus factus a minore sine decreto. vide no. p Bar. i. l. i. C. si aduer. ue. z in auc. ibi posita. C. e. hC Esse stipulatio. Et ad bec faciunt an renuciari possit legibz puidentiū de insinuatiōe. de quo vide p bar. in. l. modestm. in. fi. z qd ibi dixi. s. de dona. ADDE an iuramētū suppleat defectū insinuatiōis z in casu quo sup-

pleat possit peti relaxatō iuramēti. vide abb. q. xi. j. lib. bal. cōsi. xcvj. z. xci. iij. lib. iC An pnci palis. vide bal. in. l. fi. p. diū. i. vi. col. s. scd pone. C. d. iur. do. z vide glo. i. c. ex rescir pto. in. gl. fi. de iureiur. z segtur bal. z ludo. in. l. i. s. figs ita. d. v. obli. vide ange. in. l. bi qui. s. e. hC Nisi sit s fecer. Mo. q iuramētū nō opaf vt ca q ngunt trabā tur ad inco gitata z ico gnita. Adde bar. in. l. scē duz. s. de s. ob. z est glo. i. c. ad nostrā el. ij. de iure iu. z p Inno. in. c. debito res. de iure iurā. in iura mētis aut af fertorijis nul la subintelli gis cōditio: vt no. i. d. c. quē admōdū sz an pdicta intelligant i iuramēto p missionis de futuro. no. l. c. quē admō dū. d. iureiu. z p In. l. d. c. d. bitores. Et ad pmū add q ipse no. i. l. iij. s. qstuz. i. h. figs cau tio. z Bal. i. l. i. C. cōmo. z inno. in. c. veniēs. z ibi est tex. de iure iur. z de oi b7 tacitis cō ditiōibz i iu ramēto late Bal. in. l. fi. C. de nō nu. pecu.

iC Prohibe tur pactum. Adde Bar. in. l. si stipu latio hoc mō. de ver. ob. z in. l. ea lege. in. l. q. s. co. mC Idem in donatōe. bal. t3 qriū in. l. figs iqlinoz s. h. de le. i. vide Bar. in. l. scius. z Ang. ad. l. sal. sed sibimet videz priarī Bar. in. l. cū qo. s. pe. de le. iij. adde bar. in. l. i. s. de dona. inter vi. z vxor. s. ibi Bal. segtur opi. q Bar. idē bal. C. de dona. ante nup. in. l. cū multa

R L L L

i pe. col. z ibi
t3 q non fir
metur. Sed
cum Bar. b
simpliciter
transit Ra-
pha. reprebē
deno rōnem
Ang. tenētis
z bar. z idēz
dicit h raph.
fi i instrumē
to marit' cō
stante matri
monio cōfi-
tes vorez: qz
valebit: vt
dōatio p hoc
no. p Bar. fi
iuramentū i
interuenerit
bal. in repe. l.
ij. in pn. C. d
refcin. vē. t3
cōtra Bart.
z Sali. z ful
go. in. d. l. i.
s. de dona.
inter virum
z vx. Jo. an.
m addi. spec.
in rub. d. do.
na. inter vi. z
vxo. in vl. q.
fi bene inpi-
ciaf. sentit q
iuramentum
z firmat. idē
t3 do. Lar. in
ele. i. s. por-
ro. in. v. q. d
iureiuran. et
bar. in. d. cō
filito incip. q
ro dicit sta-
tutuz. Ang.
l. i. pe. s. mu-
lier. ff. de ma-
tri. t3 opini-
bar. hic. idēz
tenet. Pau-
de ca. i. l. pa-
cta que ptra
C. de pac. vi
de p Bal. in
repe. d. l. ij. i.
ix. z. x. char.
s. de iureiu.
z vide imol.
l. d. l. sigs in
qlinos. z bar
to. in cōfi. m
cipi. ex facto
qritur z con-
suluit Ang. i
cōfi. l. iij. con-
corda: vt p
imo. in. d. c.
cū ptingat. i
vij. mēbro. d
iureiur. put
tenet in. d. l.
donatōe. C.
d colla. z ibi
vide omio.
ADDE q
donatio iter
virū z vxoze
firmet iura-
mēto t3 abb.
confi. xcv. ij.
lib. vbi dicit
eē cōem opi.
z ita dicit cō
suluisse fede.
Idem tenet
Pau. d. ca.
p. h. xvij. in
fi. Cōtrariuz
cōsuluit bal.

amōre quem hēnt adinuicem. Hoc t3 Guil. de
cu. in. l. i. ff. de dona. inter vi. z vxo. z in. l. sed z si
possessori. s. itē si iurauero. s. de iureiurā.

Ex. s. sequenti.

**¶ An hodie ex cā aduenticia possit esse obliga-
tio inter patrem z filium.**

Item si filius a patre:

**¶ Quero pmo q est rō huius. s. Dicit gl. q qñ
filius stipulatur a pte illa obligatio q pf obliga-
tur filio acqrit ipsi patri. vñ ipsemet eēt sibi met
obligat. iō non pōt intercedere fideiuffor. Idē
in seruo. Istud dcm non videt verū. nam pf ob-
ligat filio z dñs suo naturaliter: q naturalis nō
qritur ipsi pti: vt no. in. l. frater a frē. s. de cōdi. i
de. in. i. glo. mag. circa fi. z. l. fi id qd. eo. ti. Pro-
pter qd debes scire q glo. ista nō dicit verū. put
refert se ad naturalē obligationē: sed put refert
se ad civilem dicit verū. C Sed cōtra hoc op. qz
si naturalis qñta filio vel seruo remaneat apud
seruum: ergo ei pōt accedere fideiuffor. z sic nō
erat obligat' eidem pro eodē. Cōtra istū tex. nñ
deo. obligatio naturalis q tenet pf ipsi filio nō
qritur ipsi patri: vt in. d. l. frater a frē. sed obliga-
tio naturalis z civilis q tenet alius bene querit
ipsi patri: ut no. in. l. ff a fratre. p regulaz q vult
q qquid qrit filius qritur patri: vt. l. i. s. sigs a
pa. fu. ma. l. placet. de acq. here. z ideo obligatō
q tenet fideiuffor civilis z naturalis qritur ipsi
patri. vñ de remaneret fideiuffor obligat' eidez
pro eodē qd esse non pōt: ut hic. C Itē cōtra p-
dicta op. q ex eadem cā q stipulādo ab alio mi-
hi qritur ex eadē cā ego pmittendo tibi nō ob-
ligor: ut. l. liber hō. s. de h. ob. Adodo ad ppo-
situm naturalis qua tenet alius ipsi filio qrit pa-
tri. ergo eadē obligatiōe pf pmittendo filio nō
obligatur. Rñdeo regula posita i. l. liber hō ha-
bet locū in civili obligatiōe nō in naturali s3 dy.**

**¶ Quero an hodie ex cā aduenticia possit eē ob-
ligatio civilis inter pfem z filiu: ita q fideiuffor
accedat. glo. hic dicit q sic. sed allegat ar. cōtra i
fi. d. inuti. stip. s. ei qui. So. loqtur fm iura anti-
qua: sed fm iura hodierna orit obligatio civilis
inter pfem z filium. cāus no. in. l. iudem. s. i. C.
ad tre. z no. in auc. vñ si parens. C. de inoffi. te-
sta. z. l. pactū. C. de pac. cōuen. z no. in. l. frater a
fratre. circa pn. mag. glo. s. de pdi. inde. S3 quō
pater obliget filio ex cā aduenticia discutiamus
p aliquos cōtractus. Et pmo videam' in cōtra-
ctu mutui. gl. fatē hoc in. l. frater a frē. q mutu-
um cōsistit inter pfem z filium in pecūia aduenti-
cia. hoc dictū dz intelligi qñ patri nō qritur vsu-
fruct' illius pecunie: vel qz ac lege puenit ad fili-
um: ut in auc. excipitur. C. de bo. q lib. vel pf re-
nunciavit vsufructui: ut. l. cū oportet. C. d bo. q
lib. nam si pti qritur vsufruct' cū pecunia sit res
que vsu consumit' pf hēret dñiūm z ppietatem
pecunie: qz aliter vsufruct' constitui non pōt: ut
hēs p totū ti. de vsufu. earū re. que usu consu. iō
nō consisteret mutuū: qz accipet pf a filio pecu-
niam suā ppiā pti. idem dico in contractu em-
ptiōis z vēditiōis. nā si filius emeret a pte: vidē-
dum est de q pecunia soluit: nā si soluit de pecu-
nia aduenticia cuius dñiūm ptiinet ad pfem non
esset soluere cū ipsi pti deberz qri tanq' ex causa
pfecticia: vt. s. ti. i. l. seru' cōis meuij. s. fi. z per
hoc potes qñsi discurrere p oēs cōtractus in qb'
ex parte filij venit soluēda pecunia: ut in locatio-
ne in societate z similib'. In alijs aut cōtractib'
q interponunt sup re que vsu nō psumit' pcedit
ista gl. sine scrupulo. cōtrahit. n. iter p rez z filiu**

civilis obligatio qd est vey pter q' ex causa dona-
tionis. nā pater ita demū pōt donare filio si pre-
cesserunt merita filij digna illa remuneratōe etiā
si cuilibet extraneo hoc fecisset: qz tunc d' queri
ex cā aduenticia ex opis suis: vt no. in auc. vñde
si parens. C. de inof. testa. lz aliter videatur no. z
nō bene in. l. si donatione. C. de colla.

Si nummos.

**¶ No. rex. ibi. i. oēs
eni causam zc. gl.
querit in. l. si a furioso. in pn. s. si cer. pe. qñ pecu-
nia aliena mutua' secuta cōsumptōe. vñ oriatur
certi pdictio: vel ex cōsumptōe: vel ex numerati-
one pambula: z dicit qz tex. est hic qz ex numera-
tiōe: ita dicit glo. C Op. s. e. l. si in pignore. So-
lu. hic de obligatiōe que orit ex ipsa numeratio-
ne pncipaliter. ibi secundario. C Itē op. de. l. lu-
cius. s. pe. j. ad muni. So. eodē modo. qd plene
dic: vt in. l. qro. s. loca. z. l. centuz capue. s. de eo
qd cer. lo. C Ultimo hic. s. inducit ad qd. an cō-
tra fideiufforem possit fieri executio snie. z facit
hic tex. qz sic. ibi dū dicit in oēm eniz causam zc.
qd dic vt dixi. j. iudi. sol. l. i.**

Ex. s. sequenti.

¶ An populari actōi possit accedere fideiuffor.

Pro furti actiōe.

**¶ Op. d. l. si cui. j.
de ver. fi. So. in popularib' actiōibus distingue
duos casus. nā aut qs agit populari actiōe p ro-
priato cōmodo z pōt accedere fideiuffor. arg.
l. licet. s. de pec. alias ante litis cōte. non poterit
recipere fideiufforē: vt hic. qz non est creditor. sed
post li. cōte. pōt recipere fideiufforē: vt in p'arijs.**

¶ In colono.

**¶ Bixi de hoc. s.
ti. i. l. seruus cō-
munis meuij. s. fi. z. l. stichū. s. stipulatio
s. de ver. ob. dic vt ibi dixi.**

¶ Cum facto.

**¶ Habuistis in. l. si suū
s. segtur. s. de h. ob.**

¶ Aulus.

**¶ Hanc legē habetis. C. d
dolo. l. i. z dic: vt ibi.**

Ex. l. sequenti.

**¶ Exempla cum civilis tollit' z naturalis rema-
net: vide infra.**

¶ Bicumqz.

**¶ Lex ista ē multū
vtilis z subtilis et
hoc intēdit. Si debitor liberat a civili fideiuffor
cū effcū tenet. secus si pma: iure nouatōis tollat
h. d. Habetis ergo duas regulas. z ad pma' pro-
pter quā est facta glo. magna. j. scripta. C Op.
z videt qz vbi civilis tollit' z naturalis remāet qz
fideiuffori cōsulatur: vt. l. exceptiōes. s. rei. s. de
excep. Huius contrarij timore sunt hic due opi.
vna est in fi. glo. qz tenet. sed nō cuz effectuz: z vi-
de glo. ibi. quarto posset dici zc. sed ista so. est cō-
tra tex. qz esset idēz in pmo qd in secūdo qñ ope
exceptiōis liberatur. qz tex. innuit cōtrarium per
aduersatiuaz que ponit in tex. dicit ergo glo. in
pn. qz tollatur civilis bñficio psonali z coherēti
persone nō coherēti rei. z vide in glo. z sic gl. po-
nit qtuor exempla in qbus qs liberatur a civili
z remanet naturalis tñi z oritur exceptio cohe-
rens rei: qz exēpla examinemus. vnū est qñ est li-
beratus p pscriptiōem: z sic inuit qz sola civi-
lis pscriptiōe tollat nō dico hic. tetigi. s. e. l. si
qs postq. dicam. j. rem ra. ha. l. fi. Scdm exēpluz
est in snia absolutoria tollitur civilis: vt. l. iuli. s.
de pdi. inde. s3 ibi dicit verū tex. qñ debitor erat
obligat' vtraqz obligatiōe: sed si erat obligat' ci-
uilit' tñi: vt ex cā iudicati de q dubitabaf: z sic
agebatur: z fuit lata snia absolutoria: tunc tollit'
oē vinculum obligationis civile z naturale ficte**

cōflio. xxix.
iij. lib. ubi de
clarat qualif
dz itelligi q
iuramentū ser-
uandū est qñ
seruari pōt si
ne iteritu sa-
lutis eterne.
C Si num-
mos. Nota
tex. ad istum
tex. vide no.
p bal. in. l. fi. i
fi. C. ad ma.

b v Bican
qz ad
hanc. l. vide
no. bal. i. l. tñ
mādatōri. in
pn. C. de nō
nu. pe.

C Sola civi-
lis. qd re' pte
scribit an pa-
sit fideiuffo-
ri. vide bal. i.
l. tñ mādato-
ri. C. de non
nu. pe.

C Ciuilit' tñi. ad bal.
i. d. l. tñ mā-
datōri. i. iij.
col. in v. qro
fideiuffor in
tercessit. z ibi
dem in v. de
vnoquoqz.

87

a C In iureiur. Sic vt pang. in repe. v. l. i. C. de iudi. & M.oder. in. d. l. i. s. de condi. inde.

b C Quartu exemplum. Adde bal. in. d. l. ta madatori. in. ver. s. vno quero.

c C. l. si debitori. vtrū in deportato & bānito remaneat naturalis obligatio. adde bar. in. l. i. C. e. v. vide Bal. in. l. ch. q. s. in. viij. col. C. de iur. & faci. gno. vbi al. legat hac gl. in exēplo qm bona sūt publica. & ad de bal. in. d. l. ta madatori. & i. l. si v. in. p. n. qui. factis. cog.

d C Quartu exemplum. idē t. q. glo. in. c. si aut digni. c. de homi. sed hoc ē falsus. vt h. p. bar. & Ang. in. l. ne mo carceres d. ex. tribu. li. x. circa fi. vbi pōt vnu no. ad hoc. d. idē bal. in. d. l. cū q. i. viij. col. C. de iur. & faci. gno. & bal. in. dicta. l. ta madatori. in. pe. col. C. de no. nu. pecu.

e C Quia pti uilegiū. Ad. de bal. in. d. l. ta madatori. in. iii. col. & vide tex. & glo. & ibi no. in. l. si v. in. §. si cū reo. §. p. p. quā decidit q. si re. erat obli. gar. ad soluē dum debiti. infra tps da. tū fideiussori demū credi. tor plon. g. ait terminū reo nūq. fideiussor re. maneat obli. gar. & vide q. n. p. tex. i. d. l. itē q. r. f. §. q. impleto loca. l. d.osti. tam & cōter doc. in. c. cō. stitit. de fi. deiuf. viciunt aut fideiuf. for obligauit se ad tps & nullo mō te. netur post tē pus. aut obli. gatō erat pu. ra & sol. erat dilata ad tps tūc remanet fideiussor ob. ligat. proga. to termino ēt eo ignorāter q. etiā absq. progatōe te. nebat. ar. c. dilecti. d. do. & cōtu. & l. i. cellis. de ar. bi. & ita tran. fit ibi glo. et abbd. sic. & ibi

seu intellectu a iure: vel erat obligatus per rescri ptū pncipis: & tunc snia tollit oē vinculum q: est paris potentie. ar. l. de qbuis. in. fi. s. de le. Item intelligo illaz. l. qñ absolutoria segtur qñ non p bar: sed si sequerē absolutoria exceptiois pem. priorie obiectum tūc tollit oē vinculu: vt dixi. s. e. l. si plures. & per doc. in. l. exceptioes. C. de pro. ba. Tertium exēplum est in iureiur. inuit q. tol. latur civilis & naturalis remanet: nō est vep imo naturalis tollitur & civilis elidit: vt. l. stichu. §. naturalis. j. de sol. & l. p. s. de iureiur. & l. ij. eo. ti. sed dicit B. y. verum in iuramento voluntario sed si loquimur in iuramento necessario delato a iudice parte inuita: tunc tollit civilē & natura. lis remanet. ita itelligit Jac. & Guil. in. l. ij. de iu. reiur. Quartu exēplum est in pacto: sed nō pōt dari exemplum q. tollat ciuilem: q. causat ex cō. sensu: & ideo tollit naturalē: sed bene pōt tollere pactū vtrūq: vt. l. si vnus. §. pact. & l. si tibi de. cem. §. qdam. s. de pac. & eo. ti. l. ab emptiōe. nō ergo repio q. tollat ciuilem & remaneat natura. lis. d. ergo intelligi hec. l. qñ tollitur civilis & re. manet naturalis & orif exceptio mere psonalis.

Quero exēpluz glo. que est hic dat multa exē. pla pro maiori pte non vera. primū est in depor. tato. nec ob. l. si debitorā. q. ibi postea fuit acce. ptus. ita dicit glo. dedi vobis glo. discordantes in. l. h. s. de duo. re. sed ista glo. est cōtra casuz. l. quoties. in. fi. iuncta. l. i. j. d. noua. remanet ergo istud exēplū non bonū cū oīs obligatio tollat respectu psonē debitoris: & transfundit in fisciuz vt dixi in. d. l. de duo. re. & d. l. si debitori. Se. cū dum exēplum est de relegato qd B. y. reprehē dit: q. nulla tollitur p relegationē: vt. l. relegati. j. de interd. & rele. Tertiu exēpluz est in capite mi nuto: q. dedit se ad arrogandū: remanet na. turalis & tollitur civilis: vt. l. ij. s. de capi. dimi. §. istud exēplum nō est bonū: q. de iure ciuili: licz tollatur tñ ex edicto ptoris de capi. di. restituit i. eum vtilis: sed tu posses dicere q. nō in totū re. stituit: sed in quātū facere pōt per ti. s. qd cū eo. ergo in eo q. non restituit adaptabitur huic. l. §. dico q. in totū restituitur: nec per ti. qd cū eo tol. litur civilis in aliquo lz p. demnatio moderetur: vt. l. pe. j. e. ti. & sic non pōt adaptari illud exem. plum. Quartu exēplum in cedente bonis q. tol. litur civilis & remanet naturalis. sed tu habuisti glo. in. l. heres a debitore. §. q. si stipulor. s. e. q. vtraq. tollit sed nō est veruz: q. nulla tollit: sed paratur exceptio: vt. l. ex cōtractu. de bo. auc. iu. di. pos. Item apparet q. de postea acq. sitis pōt cōueniri per. l. is qui. & l. qui bonis. s. de cel. bo. no. per L. y. in. l. i. in. viij. q. C. q. bo. ce. pos. Quir. tum exēplū est in debitore q. ius iniquū ipetra. uit. B. y. Jac. de are. & Ray. istud exēplum tenēt tanq. verū. sed videf q. nō sit verum q. a priuile. giū p qd absorbet in totū ius alterius non va. let: ut. l. quotiens. C. de p. ci. impa. offe. nisi dicat q. in puilegio fuit positū. nō obstante tali. l. scilz l. quoties. & l. rescripta. & glo. sic. fo. i. l. iij. §. si is pro quo. s. qd q. s. q. iuris. Item op. q. si hoc ē verū tūc fideiussor hēbit regressum cōtra me: vt. l. cum lex. s. e. & sic puilegiū nullius erit utilita. tis mihi. Ad. ar. aut dicit q. opponā exceptionē ptra fideiussorē: q. impetraui q. a nullo credito re possim pueniri. & sic erat puilegium: sed si po

vide Spe. i. ti. de ap. §. l. v. illd ar queritur. aliao est. §. de fideiussore. & ibi vide p Jo. an. & bal. i. addi. & facit qd no. bar. in. l. labeo ait si ar. biter. aliao icipit ar. biter. §. i. s. de ar. bi. & qd no. Bar. i. l. lutus. §. labeo. s. de admi. tu. vbi ponit qñtionem de castellano.

f C Mon credo. vide. s. in pxi. col. in apostilla q incipit. adde Bal.

nis: vt glo. inuit q. cōtra creditorē hēbam tātuz priuilegiū: tūc ex psona mea subibo iudiciū p fideiussore: ut. l. idē q. §. & gñaliter. s. man. & sic erit bonū exēplum: & hoc sentit glo. vuz alle. §. & gñaliter. Item hoc intellige qñ in obligatiōe ē da tio: ita q. fideiussor pōt cōueniri ex psona sua et esse in mora. secus si esset tale factū q. stipulatio nō pōset cōmitti nisi ex psona pncipalis: vt. l. cū filiuz. §. i. s. de v. obli. & qd no. p. doc. C. de vsur. rei. i. l. h. extra glo. pōt dari exemplum in. l. i. C. de fide. mino. vbi p. restitutionē civilis tollitur. hoc verū est. tñ qdam dicit cōtra & remanet na. turalis cui accedit fideiussor & ipse tenetur. Dat sextu exēplum glo. q. pactū psonale sit factuz q. glo. nō placet: q. tūc naturalis tolleret: non credo q. glo. bene dicat: q. nulla tollitur p illud pactū psonale: sed est dilatoria ad tps incertuz. & ideo non credo q. aliq. tollatur: imo subest na. turalis & civilis cui opponit illa dilatoria: vt in. sti. de excep. §. p. alif. naturalis tñ remanet qd ex emplū nō est bonū. Item non procedit hoc ex. emplum p. l. si vbi. §. pactū. s. de pac. vbi in vita rei. p. est fideiussorib. Septimū exēplum glo. ē q. qdam sunt q. ponit exēplum qñ sublata ē ci uilis naturali remanētē cui accessit fideiussor: & tunc tenet: & differt ista a pcedentib. q. s. pmo fideiussor postea est secuta liberatio a ciuili rema nente naturali. hic s. pmo fuit liberat. a ciuili postea accessit fideiussor naturali. C. Sed op. s. e. l. si q. post q. So. ibi errāter iterscessit. Octa uum exēplum glo. est q. fuit liberat. tpe non p. scriptione sed pacto qd glo. nō placet: q. tūc ēt exceptio coherens rei nō psonē. p. terea B. y. di. cit q. istud tacitū pactū tollit naturalem sicut ex. pressum pactū: vt. l. eū qui ita. s. de ver. obli. vbi d. f. post tpus exceptio taciti pacti obstat: & sic ea dem rōne impedit illud tacitū qua rōne exp. s. s. v. l. cū q. s. §. si cer. pe. C. Quero q. pars est vera istius alternativae: & dicit glo. q. p. ma gl. nō bñ di. cit: q. alternativae. l. vtraq. est vera: vt dixi in. l. si is qui duceta. §. vtrū. s. de re. du. & doct. dicunt i. l. cū qdam. C. de §. sig. p. l. qntus. in. fi. s. de au. & ar. le. & l. i. s. qd ui aut clam. est ergo vtraq. ha i suis casib. q. nouatio qñq. tollit ipso iure qñ q. ope exceptiois: vt. l. pe. j. de pto. sti. & ibi dicā.

Ex. l. sequenti.

¶ An exis in aliquo loco madans homicidiz comitti in alio loco possit pueniri in loco delicti comissi: ibi. Et hoc.

¶ Ut proponitur.

Abandās simpliciter vñ madare in euz locū in que pncipalis pmisit se soluturum. b. d. **¶** Not. q. simpliciter madando tibi q. mutues videor madare etiā q. cōuenias cū debitore de loco solutiōis: & ibi ego videor cōtrahere: & sic tale madatū non restringit ad certū locū. sed vi det referri ad locū in quo p. trahit vere vel ficte: vt hic. Et hoc facit ad qñnem qdam exis i ci uitate ista madauit qbusdā: vt interficerēt quen dam in ciuitate florētie. secutū est homicidium. **¶** Quero an ibi vbi est cōmissum delictū. l. flo rentie ille madans possit accusari & cōueniri. & Ja. de are. format istā. q. hic. & dicit q. sic argue do de p. tractib. ad delicta: vt. l. tā. ex cōtractib. & l. oēs. s. de iudi. p. hoc videf casus in auē. qua

§. s. I vt p. ponit. facit ad que stionē. Quidā exis bo nonie mada uit vni: vt i. terficiat que dam in ciuis tate florētie sequuto ho. micidio: an madans pos sit cōueniri florētie. vid bal. in. l. h. in p. n. C. si a nō ppe. i. u. & l. i. nō soluz. §. si mandato. j. de iniur. & i. l. pto. §. hoc aut edicto. j. ui. bo. rap. per do. Ant. i. c. fi. de fo. ppe. p. gemi. in. c. h. de ho mic. in. vi. p. bar. i. l. si an nua. s. d. an. le. & bal. in. l. nō ideo. C. b. accu. vide q. dixi i. l. libel. lorū. j. de ac. cu. & in. l. qd ait lege. j. de adul. vbi vi. detur tenere opi. richar. d. qua hic. ADDE pau lū de ca. hic & bal. cōsilio eccl. iij. lib. b. Et dicit q. sic. Quid si ptas bono nie cōmittit ptati florentino exalatio nez testis flo rentini q. co. rā co. die fal. sum quio. co. gnoscer. bal. i. l. nullā. C. b. testi. dicit q. ptas bonoie & etiā vterq. & ibi etiā sub dit qd si nū. ci. refert se citasse & non citauit. vbi v3 puniri.

2222ij

Sed aduerte. Adde q si ego existens imole. vñdo tibi existenti bononie p nuncium vel per epistolā. vbi dicitur dicef celebratus bal. per illū tex. i. l. multū in pe. col. C. si qd alteri vel sibi. dicit q bononie. ADDE an delictū ceptū i vno territorio z finitū in alio debeat pūiri p iudicē vbi ceptū ē. vide bal. cōfi. cxxxij. lib. Et an mādans puniat sicut faciens p eundē pñ. l. ij. lib.

C. l. is qui opē. l. i. bar. transit p de. de anc. i. cle. i. ut lit. penden. ad qd i. dicit gl. ibi. c. f. fideiuffor pos. fit numerare vide bar. i. l. non solū. i. s. morte. in. ij. q. pñ. dū tractat de pte. statione ibi. bitoria z maxime in. xij. col. ff. de no. op. nū. z bal. in. d. l. ticius inherēdo illi littere nec faeit mentionē de opi. bart. h. z per bal. i. d. l. tam mādatori. ad fi. **C. l. tā man** datori. Et faeiunt hec ad. q. fideiuffor denūciauit creditori: vt ageret p debitorē: qz for te distipabat bda sua z aliter teneri: no lebat nunqd creditor tenear agere doc. cōiter i. c. cū p quo. e. q. tenent qz nō p istuz ter. nisi fideiuffor cēt acceptat. in id qd nō posset exigia debitorē pncipali. ar. l. fideiuffores. j. e. sed fm abb. i. d. c. cū p quo. istud dictuz non pcederz hodie p auct. pñte. C. de fideiuff. vbi fideiuffor hodie nō potest pueniri: nisi in eo q non pōt exigia pncipali. iō eadem est rō in fideiuffore si ex pñte nō acceptato i eo qd exigia non pōt. iō intelligitur dem doc. qñ fideiuffor remun ciallet puilegio fm euz. z vide pau. d. ca. i. l. fideiuffor. in pñ. s. e. ADDE q pau. bic dicit q si cā su peruenit de

in puincia. C. vbi de cri. agi o. z. fm vnā lec. idem videf tenere Ricar. ma. sed qdaz referunt By. dixisse z cōsuluisse q non pōt cōueniri: nisi in loco in quo fuit mandatū. z assignat rōnez: qa ibi fuit cōmissum delictū. ergo zc. sed nō credo fuis se By. Sed aduerte: vt hanc. q. intelligas opz nos scire vtrū mandans delictū cōmitti puniat ex delicto vel ex mādato. z glo. s. de seruo corrupto. l. i. s. pñuadere. dicit q alias pter q in actōe sui corrupti mādās punif pp mādātū: s. i. actōe serui corrupti punitur nō ex mādato sed pñuasi. one. idēz no. insti. de ob. que ex delict. naf. s. ope. z hoc est qd. l. dicit q ille q pñtat opem furto tenetur furti: vt. l. is q opez. j. de fur. q. d. tenetur ex furto pp opez. z hoc est qd dicit lex q tūc inci pit teneri cū delictū cōmissum est: vt. l. figs vxo. s. neqz vbo. j. de fur. z. l. figs seruo. s. i. eo. ti. vñ ex delicto tenef nō ex mādato. Item videam an ratihabitōe: qa ex ea nō oritur actio: s. ex ne go. gef. pp ratihabitōem fm veraz opi. vt dicit tex. in. l. si pupilli. s. itē qritur. s. de ne. ge. l. z glo. ibi aliter dicat. facit. s. de vi z vi ar. l. i. s. deicasse z. s. seq. vnde sicut ratihabitio trahit ad me negociū z delictum ita mandatū. Sed cōtra hoc: qz videm in cōtractib vbi qd obligatur ex mādato. So. illud est verū in obligatiōe que oritur inter mādantem z eū cui mandat: vt in toto ti. mādātū. s. in obligatiōe qua teneret alteri: vtpu ta mādāsticio: vt gereret negocia mea l. z inter te z ticiū cōtrahat obligatio ex mādato: tū inter te z me oritur obligatio ex negocio gesto ppter mandatū: vt. l. ita autē. s. gessisse. s. de admi. tu. sed in delictis inter mādantē z eū cui mandatur nō orif actio mādātū: qa est nullum: vt. j. e. l. si a reo. s. fi. z. l. si reum. s. rei turpis. s. manda. pcluditur ergo q ex delicto punif. **C. Item ptra** predicta facit. j. s. pe. l. aut facta. in pñ. sed solue: ut ibi. hoc pmissio cum teneaf ex delicto z delictuz est cōmissum florentie: ergo ibi d. z puniri qa ibi deligt. dicaz. j. de iniur. l. non solū. s. fi mādato. **Ex. l. sequenti.**

An cū creditor differt agere in necem fideiufforis sibi p iudicet: ibi. Sed qro. Et an cum fideiuffor denūciat creditori ne numeret possit numerare: ibi. Quero si. Et an cum pmissi sub spe numerationis tenear tibi dare z tu accipere: ibi. Sed tunc.

Fideiuffor. Si ad denūciatōnem fideiufforis debitor idone nō erigitur creditori non iputaf. h. d. **C. Op. de. l. fideiufforis. s. e. Solut.** ibi fuit accept. in eo qd a reo exigia nō posset hic simpliciter fm glo. rō: qz qñ est acceptus simpliciter tūc pncipalem esse idoneuz: vel non: nō est cā dande actiōis in fideiufforē: ideo nō est qd i. putetur creditori. sed in cōtrario pncipalem nō esse soluendo est cā dande actiōis in fideiuffores ideo ei denūciationi d. z credi. **C. Op. s. de euic.** l. si cū venditor. gl. nō soluit. By. soluit qz ibi habebat emptor cām a veditore hic nō. sed **Oldr.** soluit qz ibi nō fiebat denūciatio ad exigēdum: sed cū ad hoc rēderet fiebat: vt aliā actōem itentaret. sed istud est diuēficare casum: sed fm rōnem ad huc durat. cōtra. qre. n. ibi d. z sibi denūciant credi hic nō. dic ergo q illd ibi agere erat cā dande actiōis cōtra denūciationē: ideo d. z fu

nouo q creditor d. z abstinere a numeratione pmissa ad denūciationē fideiufforis: qz etiā si nō denūciasset deberet abstinere ne fiat p iudiciū ipi si fideiuffori q censet fideiuffisse aio recuperandi a pncipali nō fideiufforus si p trariū sciuffet: sed reb sic stantibus. Si vō cā nō supuenit: sed ipse fideiuffor fuit negligēs inuestigare de qualitate illius. Si creditor sine vñdo dia p abstinere d. z facere qa sibi si nō. cet z alteri p dest alias ipe sentit iputandum fideiuffori q diligēter nō inuestigauit.

bi credi. C. Quero vtrū hec. l. sit correctā glo. tā git z non pfecte. puto q ista lex sit correctā: qa hodie reum eē idoneū vel nō: non est cā dande actiōis vel denegāde cōtra fideiuffores p auct. d. fideiuffo. nisi eēt renūciatū illi bñficio. **Sz qro** qd si creditor differt agere in nece z fideiufforis. **Rūideo** nocet sibi: vt. s. d. aq. plu. ar. l. i. s. idēz. de rei vendi. l. in fundo. s. z glo. sed puto q tunc videaf facere in fideiufforis necē qñ hoc ē cā dande actiōis cōtra fideiuffores: vt dixi. alias nō: qa vtitur iure suo: s. z eo casu posset uti fideiuffor remedio. l. fideiufforib. s. e. f. q offerat z petat sibi actiōem cedi vel vtrā remedio. l. fideiuffor. j. e. l. offerre. **Quero** fideiuffor denūciauit creditori ne numeraret: an creditor possit numerare: ita q nō noceat fideiuffori. glo. dicit q ista qd est sabbarina. ista qd tangit per glo. s. de p. cu. l. ticius. z. C. de nō nu. pe. l. tam mādatori. z ibi **Ly.** nil dicit. z in Spec. de fideiuff. s. i. s. qd si fideiuffor. qdā dicit talē denūciatōz valere: vt. l. i. s. s. z si ego. s. qd iussu. **Alij** distinguūt an fideiuffor: hēat iustā cāz denūciādī aut nō: vt. s. mā. l. si hoiez. s. z **Uber.** de bobio. **Alij** dicūt aut erat res integra aut nō. tu dic aut creditor erat obligatus numerare: z tūc denūciatio non pdest ali qd fideiuffori. aut nō erat obligat. z tūc secus. ar. pro hoc. s. de pub. l. figs pñbuerit. z de con. sti. pe. l. vtrū cum. l. seq. z hoc cōiter tenef. **Sz** tūc quero pmissi mibi centū sub spe future numerationis: an sis obligat. recipere z ego tibi dare. ter. videf qz nō: vt. s. fi cer. pe. l. qui pecuniā. sed dico q si creditoris interest debitor tenetur recipere vel interesse prestare: vt. s. de ver. obli. l. q. rome. in pñ. z quod ibi no. nā tpe quo se obligauit videf actū q recipiat. sed in creditore puto q teneaf numerare si debitoris interest vel interesse pñtare: vt. l. si penā. s. de ver. obli. **C. Sed qz** ro vnde oritur obligatio qua creditor tenef. rñ. deo ex stipulatiōe si intercessit: vt. d. l. si penā. ali as l. tpe pmissionis sit actum q numeret: tamē hoc pactū est nudū: nec pōt vestiri ad cōmoduz debitoris coherētia pmissionis que est facta p aduersario. puto tñ qz creditor possit soluere et fideiufforē obligatuz hēbit: quia cogit numerare: vt verecūdiam euiter que eēt ei non obseruare promissa: vt. l. qntus. s. man. z de ali. leg. l. pecunie. in fi. z no. s. de publi. l. figs pñbuerit. qd puto verum si debitor est eiusdē conditiōis. secus si mutauerit statum: ut qa factus est nō soluendo tunc nō esset sibi verecūdia. ar. l. is a quo in fi. vt in pos. lega.

Inter creditorem z debitorem. **C. Ex vbis** cōtractus colligitur fideiufforem tenere in id qd minus ex venditione pignoris posset redigi. h. d.

Sicut reus. Etia fideiubendo non pōt quis factū alienū promittere. h. d. **Glo.** que ē hic non eget alia recitatione: nisi vt dixi. s. e. l. si quis pro eo. in pñ. vbi est bona glo.

Qualiter fideiuffor dicat in culpa propter sententiā ptra eū latam: ibi. Quero. Et an snia lata cōtra fideiufforē sine sui culpa noceat debitori: ibi. Sedo. Et an snia lata cōtra eptorē vel fidei

dia p abstinere d. z facere qa sibi si nō. cet z alteri p dest alias ipe sentit iputandum fideiuffori q diligēter nō inuestigauit. **C. Obligat** recipere. Quā do d. bitor teneaf recipere pecuniā. vide bal. i. d. l. si voluntate. C. de do. pñf. fa. qd no. bar. in. l. ij. s. mutui. s. si cer. pe. adde tñ qz qñ aliqz d. z recipere aliqd q cursu tpi pōt deteriorari: vt vinū vel granum qd nō cogit recipere ante tps z istud ē dcm gnil. de cu. in. l. cōparatōes. C. de fi. instru. **C. Coheren** tia pmissiōis Et sic no. ca sum i quo pactum nuduz est efficax. ad de Bart. in d. l. quintul. Alex. **S. s. Sicut re** no. ter. p cōi practi ca notariozū dicitū in instrumto si de iussiois talis pmissit se facturū z curaturū q tici us soluet qz l. z pmittat factum p priuz nihilominus vt fideiuffor hēbit hodie excussiois beneficium. pro quo vide qd no. Bar. i. l. bi q. s. e. i. fi. vide glo. i. h. adde qd le. z no. in. l. fi. in fi. s. fi cer. pe. ta. vide bar. i. rub. j. tu. fol. prope finez.

iussorem p iniuria noceat alteri quo ad actione danda contra aliu: ibi. Quero. Et de qua culpa intelligat de eo q supra dictu est: ibi. Quero di xi. Et an culpa psumat: ibi. Quero secundo. Et an cu fideiussor succubit in actione madati pos sit petere sumptus litis: vide in fi.

Exceptione. Iniuriosa snia lata ptra fideiuf forem sui culpa no p iudicat debitori. b. d. In tex. ibi iniuria iudicis que puocasti contra te dicendo sibi vituperiu Jac. de are. C. Op. q iniuria facta vni nocet alteri: vt. l. si fundus. l. si. s. loca. r. l. ad eos. s. como. glo. non so. tu dic q hic no nocet alteri quo ad actione danda cōtra alteru: sed ibi nocet ad exceptione paradam cōtra aliu: sed nec etiā ad exceptione pdeset si ipe fuit cā iniurie: vt. l. si merces. §. culpe. s. lo. r. hic r. de hoc Ly. ponit distinctione in. l. si de fundo. C. loca. r. an quo ad exceptione alteri noceat iniuria: dic vt ibi. sed an quo ad actione dā daz ipe non bene dicit: ideo dicā hic. C. Op. C. qū pro uo. nō est ne. l. i. So. hec snia nō continet expres sum errorē. Quero quō fuit cōmissa culpa a fi deiussore. dicit glo. qz dānatus fuit r nō appel lauit: r istud exēplum est bonū in se: nō tū in ista. l. qz nō appellare non est cā dānationis iniuste: sed ē cā nō faciente reuocatiōis. Sol. dicit glo. qz exceptōez no noppofuit qd verū est in se: p. l. si fideiussor. s. mada. sed nō in hac. l. qz tex. dicit qz exceptōez vltus. Aliud exēplum est qz nō pba uit: vel per min idoneos testes: sed istud nō est bonū: qz sic snia eēt iusta: qz fm pbata respectu iusticie humane. dat ergo exēpluz Ja. de are. qz fuit iniuriat iudicis: r dixit sibi vitupium: vel dic qz exceptione opposuit sed inepte: vel dic qz cō duxit aduocatus min peritū q nescuit allegare iura ptis vel nullū cōduxit. ar. eius qd no. s. sol. ma. l. si ab hostibus. §. i. Secūdo qro dicit hic si culpa tua: qd si sine tui culpa. glo. dicit idēz. r hic subaudi maxime fm Ja. r idem By. contra videtur tenere glo. in. l. si per imprudentiam. in pnci. s. de euic. r glo. in. l. si quis prohibuerit. s. de pub. r Ja. de are. dicit qz glo. cōtrarie sunt ve re: r ista no. r allegat. l. ij. §. solent. s. de here. vē. r idem Oldr. sed in istis dicitis duo sunt inculca ta. vñ est vtrum iniuria facta fideiussori noceat pncipali. Scōm est utrum iniuria facta emproxi noceat venditori: r in fideiussore r pncipali te ne opi. Ja. de are. cōtra istaz glo. p istā. l. sumptā a cōtrario sensu: r per. l. si pcurator. §. si ignorā te. s. man. pbo per simile. negociū illud nō pti net pncipaliter ad fideiussorē sed ad reū pncipa lem. mō snia lata contra eū ad que negociuz nō spectat pncipaliter non nocet sibi: sed dno licet iniuriosa: vt. l. etiāz. C. man. r sic in fideiussore r pncipali. In alio vidēz de emprore r venditore male dicūt glo. cōtrarie r Ja. de are. r Oldr. ga dicūt cōtra. l. si per imprudentiā. in pñ. nā qliter pōt poni qz culpa ptis sit imprudentia iudicis. cer te nō: sed culpa ipsius iudicis r eius q fecit eum esse in illo officio: r ideo nō datur regressus ipsi emproxi: qz piculuz casus fortuiti ptnet ad em ptore facta emptione: vt. l. necessario. s. de peri. r como. rei ven. r. l. i. C. de peri. r como. rei uen. sed illud qd fecit iudex fuit casus fortuitus quo ad partes: ideo ad emprore spectat. facit qz do cto. tangūt in. l. emproxi. C. de euic. nō tū dicunt ista ad. l. ij. §. solent. s. de here. vendi. Rūdeo qz ibi ē cāus quersus ad. l. si p imprudentiam: qz ibi fuit lata snia cōtra venditorem ad que nō specta bat piculum rei. Quero r reuoco in dubiū an

snia cōtra vñ lata per iniuria noceat alteri quo ad actione danda contra aliu. Doct. in. d. l. si de fundo. C. loca. dicunt indistincte qz nō. Tu no dic. aut queris an noceat alteri hoc ē ei pro quo est lata: an cuidā exneo. Primo cāu aut est lata pro eo r ad eius vtilitatē r cōmoduz r potest ei nocere: vt ptra eū actio def: qz nō pōt dicere sen tentiā iniquā vel nullā: vt. l. si seruus pluriuz. §. i. s. de leg. i. r no. s. de ver. obli. l. stipulatio ista. circa pñ. in gl. magna. aut est lata pro eo sed nō ad eius vtilitatē: vt in cā crinali: r tunc iniuriosa snia nō pōt accusatori p iudicare vltra id qd per eū petitur: vt ptra eū possit dari actio ex vigo re eius snie: vt. s. de bo. libe. qui cū maior. §. qd ergo. Secūdo cāu dic. aut snia fuit iniusta cul pa ptis r alteri nō nocet: vt ptra eū detur actio: vt hic. sic dōz intelligi. l. si pro eo. C. mā. aut pars nō fuit in culpa: r tūc aut ad illum cōtra que est lata snia non pntnebat negociū pncipaliter: sed ad alium. r tūc pōt alteri nocere: vt cōtra eū ad quem pncipaliter pntnebat detur actio: ut hic a cōtrario sensu. r. C. mā. l. etiā. r. s. man. l. si pcurator. §. si ignorātes: nisi ei possit opponi culpa puocationis omisse: vt. d. §. si ignorātes. aut ne gociū pntnebat pncipaliter ad eū ptra que est lata: r tūc aut ad eū cōtra quem est lata rei picu lum pntnebat: r tūc sibi nocet: vt. l. ij. §. solent. s. de here. vel ac. ven. Quero dixi si culpa sua hoc accidit iputet sibi de qua culpa itelligatur? Rūdeo de illa que venit ex natura cōtractus de quo tractat. Quero secūdo an in dubio presu matur culpa. Glo. qz nō r bñ. r lz alias dicat qz in dubio psumitur p snia: vt. l. herēnius. §. gaia. s. de euic. tūc hic ponit pro cōstanti sniam esse in iustā: sed dubitabat de culpa partis: an ille q di cit dōz pbare: r sic sit cautus aduocatus. Que ro de qua exceptione loquitur hic? Respondeo de ea que pueniebat ex psona rei: vel ei reo po terat pdesse. alias secus: vt no. in. l. si fideiussor. §. qdam. s. mā. Quero an reus teneat dare fi deiussori pbationes ad huiusmōi exceptionez? Rūdeo sic: vt. s. de ac. emp. l. si creditor. C. de fi deiuf. l. instrumēta. Quero qñ fideiussor suc cumbit: an in actōe madati recuperabit sumptus litis. Rūdeo sic. ar. C. mā. l. etiā. r. s. manda. l. si mandato meo. §. si fideiussor. poterit etiā: vt pu to pendente iudicio petere a reo: vt sibi pecuni am pro expēs det: qz eius negociū gerit: vt. l. si vero nō remunerādi. §. si. s. manda.

Ex. l. sequenti.

Stante statuto qz pro vulnere qs soluat. c. et pro homicidio mille. si accusat de vulnere dedit fideiussorem de iudicio fisti: r iudicato soluēdo postea vulnerat moriatur an fideiussor teneat i mille: ibi. Querit By.

Fideiussores magi

stratuū. Qui intercedit p officiali sim pliciter videt intercedere in interesse nō in penaz ex maleficio ipositam. b. d. Mo. facit. j. ad muni. l. bertus. §. si. r ideo sunt hodie stipulatōes ma gis large: vt pmittat ad interesse r penā r solue re oēm cōdemnationē q de eo fieret rē. Querit hic By. statutū ē qz pro vulnere qs soluat. c. pro homicidio qs soluat mille. cōtingit qz accu satus de vulnerib dedit fideiussorem de iudicio fisti r iudicato soluēdo. postea vulnerat ē mor tu r reus est p demnatus in mille: an fideiussor teneat. hic videt qz non. r. j. co. l. si. r. s. de in lit.

endū est. dicit qz nō p istaz rōnem: qz vi det se ad solita obligare. l. fistulas. §. frumēta. s. d. s. empti. dat etiā cautelaz angē. qz sigs stipulat fuis set de euictō ne. r fecit in instrumento poni hec ver ba r qñz alio mō r qualiz tercung: qz tunc veditoz teneat etiāz si res fuisset euicta p cō promissum quo cāu: lz si ueniat cui ctio. l. si dicit. §. si. s. d. cui cti. tñ si fuisset dictū: vt. s. dixi tunc veniret cui ctio. gl. ē fin. in. l. cuz pēa. s. de arbi. de qua etiā me minit bal. in. l. si dom. in §. de euictōe. s. de le. i. Quero. si fideiussor suc cumbit in li te an recupe ret sumptus: r an pendete li te petere pos sit sumptus p lite a reo. ad de quod no. bal. in. l. cum testō. de te sta. ma.

d f fideiuss. fores. statutū est p bal. in. l. ij. cū. l. seq. ff. q la tis. cog. r ibi etiā Ro.

2222 tij

Ecōtra videt p quo ē glo. fin. i. l. q. sic hū. s. d. cō. fel. s. bal. i. l. trāfigere. C. de trāsa. z vi. de bal. i. c. i. qui. mo. seu. amittat. an. homicida in. interim puni. ri. debet. Itē qd ba. bet. adde qd. no. Bar. i. l. senatus. j. de. accu. i. pe. q. ADDE pau. lū. de ca. b. q. dicit inspici. cū ē inq. i. onem si loq. f. de vulnere. simpliciter. vt fideiuffor. nō teneat. si. vō loq. tur d. vulnere. mo. tali. tūc pp. il. laz. aditō. s. fi. censet. inq. fi. tus. ē. d. mo. re. z fideiuffor. tenebitur. z. dicit p. suluis. se. in. ciuitate. Brixie. z. ita. fuisse. iudica. tus. sed. qd. si. aliq. fidei. u. beat. p. aliquo. q. vulnerat. aliq. z. vul. ncrat. moria. tur. ille. vō. au. fugiat. nūq. d. in. aliquo. teneat. fideiuf. for. vide. bal. cō. s. c. c. i. i. j. i. lib. z. vide. q. voluit. Jos. an. in. addit. spe. in. rub. d. fideiuf. Pro. au. relio. Vide. bal. m. l. fide. iuffor. C. eo. titulo.

iur. l. i. de eo qd cer. lo. l. cētum capue. z. j. pxi. §. facit de pe. here. l. itē veniunt. §. s. cū p. diximus. Ecōtra videtur qd teneat: qd tunc videt mortuo us cū fuerit vulneratus: vt. s. ad. l. acq. l. ait lex. z. l. huic scripture. z. de dam. infec. l. damni. §. fa. binus. Itē qd habet pro facto qd de primo fien dum ē: vt. s. de testa. mili. l. pe. z. de excu. tu. l. nō tm. facit. s. e. l. figs pro eo. §. si nūmos. cōiter cō. sicut dēterminari aut tpe quo fideiussit appare. bat vulnus mortale z teneat: vt. s. quoz. le. l. fi. in pn. si nō apparebat nō teneat. arg. s. ad. l. ac. quil. l. qui occidit. z. l. in lege. fm. dy. sed mihi vi. detur qd debeamus aliter dicere. nam fideiuffor. res iudicatū solul z similes nō tenent: nisi cū eēt iudicatū seu cū proceditur sup illa actiōe seu ac. cusatione in qua intercesserūt: vt. l. cū qrebat. j. iudi. so. Est modo videre an sup eadē actione seu accusatiōe sit modo cōdemnar. in qua fide. iuffor intercessit: z de iure cōi bñ diceret verum. Dy. ut. l. dāni. §. sabin. s. de dam. infec. q. fuit i. tentata accusatio ex. l. cornelia. cū mortaliter vul. nerat. teneat enī siue sequatur mors siue nō: z. tunc est p. opi. Dy. q. tunc dicit mortuus a tpe. vulneris. sed de iure statutoz: q. vna ē pena vul. neris: z alia occisiōis fideiuffor iterueniēs sup il. lo vulnere de hōicidīo nō teneat: qd nō sup eadē. accusatiōe est dānatus: vt. j. iudi. sol. l. cū quere. batur. dixi in. l. dāni. §. sabin. s. de dam. infec. z. ibi vide: z p. dicta p. si intercesserit accusatiōe iā. pposita: sed si nulla eēt pposita accusatio s. so. lum sup vulnere p. misit de iudicio fisti z iudica. tum solui: tūc teneat. q. tunc videt fideiussisse in. oēm causam que ex vulnere descēderet: vt. l. figs. pro eo. §. si nūmos. s. eo.

Pro aurelio. Qui intercedit in. sūma nō teneat ad. usuras. h. d. dic. de hoc. ut. l. qro. s. loca. z. l. cen. tum capue. de eo qd cer. lo.

Tutor datus. Si obligatō. fideiufforis. tpe tollitur in aliā transfundit z pncipalif. remanet solutio fideiufforis liberat pncipalez z. mandati actionē contra eū parit. h. d. z est diffi. cilis in tex. z diuido eā. q. pmo format vnam. q. inter tutore z pupillū. scōo ponitur qd inter pnc. ipalem z tutore eundēqz fideiuffore qñ solutio. est facta finita tutela. tertio ponit qd inter tuto. rem z pncipalem z soluit durate tutela. secunda. ibi: q. uis. tertia ibi: s. enī. Nota q. vna actio i. aliā transfundit: ut. l. quotiēs. §. si tpali. s. de ad. mi. tu. z. l. diuor. de neg. ge. Secūdo no. q. in. spicitur cā non titulus actiōis. Itē no. q. tu. tor non pōt se liberare se auctore pncipaliter: s. per quādam pntiam sic. C. Op. de. l. iij. §. idem. scribit. s. de pecu. ubi inspiciat titulus z nō cā. gl. non soluit. L. y. C. ad mace. l. si filius. dixit ibi q. ibi titulus nou. nō trahit originē ab obligatiōe. noua. hic ab antiq: sed illd est nihil dicere: q. hic. etiā ab obligatiōe noua. f. ptractu tutele. Tu dic. q. in cōtrario ex mutatiōe tituli mutat rō legis. sed hic ex mutatiōe tituli nō mutatur ratio legis. qd declara: vt. j. dicā. C. Op. de. l. fi. s. d. auc. tu. So. hic videt tex. rñdere q. sua auctoritate pnc. ipaliter nō liberat sed p qndam pntiaz. S. z cō. tra hoc videtur. l. quotiēs. §. sicut. de admi. tu. glo. dicit ibi cū iudice. Dy. dicit: dic. ut. l. fi. s. de. auc. tu. vbi glo. dicit q. se auctore tutor soluēdo. pōt se liberare indistincte a pupillo: vt. l. quotiēs. §. sicut. alio mō q. per solutionē nō posset prin. cipaliter sed per pntiā sic: vt. l. i. s. de aucto. tu. z. banc tene. Et qd hic dicit q. sua auctoritate effi.

cere nō posset zē. intellige. f. alias q. p solutionē. glo. tñ. s. si cer. pe. l. singularia. in prima gl. dicit. q. est speciale in cā mutui qd est falsuz: vt. l. fistu. las. §. i. s. de ptra. emp. Quero q. lter est fide. iuffor liberatus tpe. Rñdet glo. qd ad tēpus fi. deiussit: z intellige q. talis liberatio nō porrige. batur ad reū. alias hec. l. nō pcederz. facit. s. de. admi. tu. l. pupillus. in fi. z qd ibi no. Quero. qre hic nō mutatur rō ex mutatiōe tituli actiōis: sed sec. in. l. iij. §. idem scribit. s. d. pecu. Rñdeo. pater cōcedendo peculū videt velle q. filius cō. trabat. z sic equū fuit eū obligari ex eius cōtra. ctibus de peculio. s. nō vult q. delinquat. ideo. actione ex delicto non tenet. vñ si ptingit q. illa. actio q. est ex delicto cōuertat in actionē descen. dentē ex cōtractu vel quasi: supuenit ratio egra. tis que vult patrē teneri de peculio. que rō non. erat pns. sed in hac. l. nō mutat rō: quia ideo tu. tor incidit in secūda obligationē: q. tenebatur. ex prima. Item soluēdo ex hac secūda liberat re. tum. vnde egas est. eadem cōtra reum dari actio. nem mandati sicut si soluisset ex prima.

Jareo. Pro obligato sub con. ditione pōt accipi fide. iuffor sub duab. conditiōibus copulati. ue conceptis. si nō disiunctiue inspiciat qd prius. extiterit. h. d. C. Op. s. e. l. grece. §. illud. So. di. cit glo. refert an in qritate vel tpe vel in qlitate. sit plus vel min. q. d. hic ē plus qualitate ibi qñ. titate: vel tēpore qd nō placet: vt. s. e. l. hi qui ac. cessionis. dic. ergo fm. Dy. q. hic cum pēdet con. ditio nullo tpe est obligatus in plus.

Sub diuersis. Si inter obliga. tiōem pncipalis. z fideiufforis est diuersitas pditionis inspiciat. que pcedit. h. d. C. Glo. op. de. l. s. bis. s. ad. le. fal. z nō soluit. Dic. q. hic euent. inspiciat quo ad. impediēdā actionē nasci ex hoc ptractu nō quo. ad tollendam aliā actionē ad eūdem effectū ten. dentem: vt no. per Dy. in. c. actus legitimi. d. re. gu. iur. lib. vi.

Sireo. Si reus promittat fundum po. test accipi fideiuffor in vsufu. ctu. h. d. C. dicitur hic q. si pncipalis pmittit. fundū zē. sed tex. videt dicere cōtra in. l. z p. ius. iurādum. j. de acceptil. §. illud. glo. nō sol. dic. q. in accipiente vsufructū est p. fundi in remitten. te nō: vt ibi. z rō est: si teneris mihi ad vsufructū. formalē qui tradit mihi a te z ab alio habeo p. prietatem: tunc ille vsufruct. formalis penes me. efficietur causalis z erit illud idem: sed in remis. sione hoc nō pōt cōmittere: teneris mihi ad fun. dum z libero te ab vsufructu tñ remanes mihi. obligat. ad pprietatē qua tradita remanet apd. te vsufructus formalis qui nunq. fuit debitus. z. sic eris liberat. ab eo qd non debet: ideo nō va. let: q. alia res est: vt in cōtrario. facit. s. de p. ob. l. si ita stipulat. fuero si ticius. §. i. z qd ibi dixi.

Adeo. C. Op. quia si ipse seruus interro. gat videt fideiuffor teneri. p eodē. apud eūdem cōtra. l. heres a debitore. §. i. s. e. z. j. l. pxi. sol. vt in glo.

Si a furioso. C. Op. s. eo. l. mar. cellus. Solu. vt ibi. Querit glo. qd si scienter intercessit. dicit q. dam eū teneri. glo. cōtra: qd nō est pncipalis cui. accedat qd placet: nisi iurasset: q. tūc videt actū. vt valeat oī modo quo melius pōt: vt dixi. s. e. l. figs pro eo. in pn. z ideo teneat vt pncipalis.

Ex. §. sequenti.

Non valet pmissio indēnitatis facta: vt mā.

d o Jareo. s. id qd vulgo. p fin. dicit. Sindi. cus non pōt. petere sibi ca. ueri de indē. nitate qd te. ne mēti. z vi. de bar. i. auc. nouo iure. C. de pēa iu. g. ma. iudi. se. cus tñ i iudi. ce: vt singu. dixit bar. i. l. figs vxori. i. §. si fugitiuū. j. de furtis. ADDE q. pau. de ca. in. ducit ēt p. so. cios q. faciūt. pacta q. si de. maleficio ve. niēt pōenan. di q. qlibet. cōtribuat qz. tale pēni nō. valz z qñ va. leat pmissio. idēnitatis p. delicto. vide. bal. cō. s. clij. iij. lib.

lescium comittatur.

Id quod uulgo. Pro maleficijs non pot accedere fideiussor: sed p obligatib descendē tibus ex maleficio sic. b. d. **Mo.** si promitto tibi solvere penā si comiseris tale maleficius non valet talis pmissio. qd maxime est notandū pro sindicis comunitatis qui ad petitionē potentuz non denunciant maleficia: z recipiunt pmissio nes de indemnitate: quia non valet. Sed an va leat pactum quod inuicem faciunt consortes in tuscia. s. q. si que eoz cōtingeret cōdemnari pro maleficio oēs cōtribuerent. Et videt q non: vt hic: qz inuitant ad delinquendum.

Ex. l. sequenti.

En si pēdere inqstione accusator legitimus supueniat: an debeat supfederi sup inqstioē. Et an si accusator fuit bānitus debeat procedi: ibi. **Querit Dy.**

Kannius. **I**sta est bona lex z subtilis. z. b.

D. Per cōfusione psona ab obligatione eximit z eius accessorie obligatiōes. sec^o in cor reis pncipaliter obligatis: qz in obligatiōe rema aet. b. d. vsqz ad. s. si ponamus. Et diuide. **Pri mo** pōit thema z. q. z alle. pro vna pte. **Secūdo** ponit qdam cōferentia ad decisiōē. q. **Tertio** ostēdit iuriscōsultus dubitatiōē: z ponit decisi ones. q. **Quarto** cōsultur mādatori de equitate. **Quinto** loqtur qliter cōtra correū pōt agi. **Sexto** ponitur nouus cāus. s. si creditor fideiussori succedat. secūda ibi: z qd. tertia ibi: sed cuz duo rei. quarta ibi: plane. gnta ibi: cū altero autem. sexta ibi: qz si creditor. **Nota** vna regulam qz successio hz vim solutiōis. **Itē** qz apud eūdem p eodē non pōt esse fideiussor. **Item** no. qz suc cessio eximit psonā ab obligatiōe. **Itē** no. qz qz ipediūt cōtrahēda ipediunt iā ptracta. **Mo.** illum tex. qz dicit: aut sunt socij: aut nō. **Et** ex glo. op. qz in n. z qdem. dicit qz successio hz vim solutiōis in n. sed cū duo. qz iure cōfusiōis exi mitur psona. **So.** successio vim solutiōis hz qn ex hoc nullū incōmodū patit heres: vt in n. z quid em. sed cū eēt duo rei hēret incōmodū si hēret vim solutionis successio: ut in n. sed cū duo. z. l. si ei. s. de euic. **Venio** ad glo. dicit hic qz que ipediunt cōtrahēda zc. **Op.** de. l. pfe furioso de his q sunt sui vel alie. i. z. l. plurib^o. s. z si pla cet. s. de n. ob. **So.** hic fuit defect^o cāe finalis in contrarijs secus: vt plene dixi in. d. s. z si placet. **Op.** z nunc venio ad opposi. fortes. dī hic qz fideiussor seu mādator pōt eligere fiscū isolidū. cōtra: qa fiscus non pōt itelligi obligat^o eē: cum successio eximat psonam ab obligatiōe: z sic talis mādator nō soluit p eo. huius timore dicit gl. qz fiscus succedēs debitori z fideiussor ipso iure nō liberat sed ope exceptiōis: sed hoc nō est vep. p. l. in oibus. j. de so. vbi dī qz obligatio ipso iure tollit successione. **Vitas** est dicit **Jac.** de are. fate or qz ille nō est obligat^o: z p eo nō soluit s; pro alio: si soluit tñ cōtra illū hz actionē mandati: vt j. p. s. z liberatio supueniens vni ex coreis nō nocet mādatori qn hz eū obligatum actiōe mā dati insolidū. **Op.** qz mādator nō possit age re ptra qnlibz insolidū: qa nō fuit actū. ergo zc. vt. l. reos. s. cū in tabulis. s. de duo. re. **Sol.** dicit glo. eo ipso qz ipsi pmisserūt insolidū apparet p eis mādatorē teneri isolidū: z sic isolidū contra eos hz actionē mādati qd no. **Extra** glo. op. hic dī qz pōt fiscuz eligere isolidū: cōtra. qz duo rei hnt beneficium diuisionis: vt in cor. de duo.

re. z ex psona eoz mandatores: vt. l. inter eos. s. duo rei. z. s. creditor. s. e. fuit no. per **Dy.** i. l. si pupillus. s. de fideiuss. tu. **So.** dicit **Dy.** z qdā hnt: z qdā n: qz hic pcedit hz iura atiq. sec^o hz iura hodierna: qz ipuret sibi si nō opposuit bñficiū diuisionis. s; istō ē veruz si mādator velle agere cōtra aliuz correū cui fiscus nō successit: s; cōtra ipm fiscuz secus qa fiscus nō potest obijcere cul pam ex qua lucrū sentit: vt. l. cū in fundū. s. qz si mulier. s. de iur. do. nō. n. pōt dicere debuisti mi hi opponere beneficium diuisionis: sed glo. in. d. s. qz si mulier. dicit qz agēdo non possum culpā obijcere ex qua lucrū sentio: sed excipiēdo sic: z ita fiscus pōt opponere excipiēdo qz non pe tist diuisionē: sed nō est verū per. l. vendicantē. z. l. seq. s. de euic. z qd ibi no. **Est** autē intelligas capias breuiter tria vba: qnqz culpa alteri^o ex q lucrū sentio est cā actionis mee: z tūc non possū sibi opponere agēdo: vt. l. cum in fundo. s. qz si mulier. s. de iure do. z. l. nupta. s. i. s. so. ma. qn qz culpa est cā exceptiōis mee: z tūc aut est com missa circa illam actionē cōtra quam volo sibi ex ceptionem opponere: z tūc possuz opponere: vt. d. s. qz si mulier. in gl. que sic dī intelligi. aut est cōmissa illa culpa circa aliud qz circa actionē ex qua agis: z tūc nō possum obijcere culpā ex q lucrū sentio: vt. l. vendicantē. s. de euic. vel veri us z breuius dicit: aut culpā ex qua lucrū sentio volo obijcere alicui ad cōsequēdum vel retinen dum illud lucrū qd inde percepi z possum: vt in vsucapione z pscriptiōe que piunt actiōem z ex ceptiōem: z ita loqtur glo. in. d. l. cuz in fundo. aut habito illo lucro occasione illius culpe volo ad aliud cōtra te agere vel excipe z non possuz: vt. d. s. qz si mulier. z glo. i. d. l. vendicantem. z sic dī intelligi qd. s. dixi. **Venio** ad glo. magnaf z cōtra illud qd dicit insolidū agi si nō est socius obstat tres regule. pma est: qa bona fides nō pa titur qz bis idem exigat. mō fiscus hēbat solidū succedendo. **Itē** nunc hēbit a socio soliduz. ha bebit ergo bis idē. **Alia** est regula qz tenet cede re actionē contra correū cui successit qd non pōt ergo repellit exceptione: vt. l. stichum. s. pe. z. l. modestin^o. j. de sol. z iste tangunt in gl. **Et** glo. ē alia regula qz si soluo solidū: medietatē repetā a nō socio actiōe neg. ge. vt. l. i. z ibi no. **C.** de du. re. ergo obijciam fisco qz non pōt me cōuenire i solidum cū possum a te repetere. hui^o cōtrarij ti more. dicit glo. qz de rigore dicit verū tex. sed d eqtate obstat exceptio. **Sz** contra hoc op. qa si hoc eēt verū: tūc idem eēt in casu qn sunt socij qa de rigore tenent insolidū: sed qa socij: z pōt repetere: tūc de eqtate pro pte cōuenitur. huius ptrarij timore dicit **Ruge.** qz nō est dīa: nisi qa magis apte hz actionē socius qz si nō eēt socius qd dicem^o: certe durū vī mibi qz tātus hō quā tus **Dau.** fuit iuriscōsultus auctor hui^o. l. loque retur ita stulte. z ideo dico qz hic loqtur qn erāt duo rei debēdi ex cā lucratiua: z sic nulla regula obstat. nā nō ob. pīa: qz p successione nō videt hēre solidū: qa nō hz vim solutiōis: vt dixi. **Itē** nec scōa: qa nō dī cedi actio: vt dicit. j. ti. ij. l. mo destin^o. **Item** nec tertia regula: qa non pōt re petere: vt. l. in. l. fal. hoc obseruandū. s. ad. l. fal. sed huic ob. ista. l. in pn. qz loqtur qn duo rei sūt ex ptractu mutui: ergo nō ex cā lucratiua. sed rñ deo qz hz qd pponat in duob^o reis ex cā mutui: tñ ab illo n. s; cū duo. loqf gñaliter i duob^o reis ex cā lucratiua: z sic nō referf ad casum ppositū vel si vis dicere qz ad ppositū pmi casum referf dic qz hec pecunia tota puenit ad illū correū cui

LLLL iiii

v Kannius. bo. na lex. vide glo. no. in. l. debitori. de pac.

Confusio no h3. Adde glo. z bar. in l. focer. solu. ma. z in l. be res a debito re. s. h. s. eodum qrif an successio he. at vim solu. tions vel co. fusiois tm: z qñ succes. sio heat vim solutiois z qñ sit ratio. vide bar. in l. si is q pro eptore de vica. in xxij. col. Itē fallit i rei vē di. q cōpetit heredi s de. functu: quia nō cōfundit fm bal. no. i l. si vxor. C. de bo. auc. iu. di. poss. z ibi an cōfundit tur quo ad fideiussores z hypotecas z qñ succes. sio heat vim solutiois. vi. de pau. d. ca. cōfi. cccxvij. incipit. notā dū est ad cui dentiam.

fiscus nō successit: z sic dicte regule nō obstat ea dem rōne. C. Alterius ptra p dicta op. nā lega. ta liberatōe acceptilatio facta vni ex duob⁹ reis socijs pdest alteri in totū: vt. l. iij. s. nūc de esse. ctu. s. de lib. le. qre nō successio q loco solutiois hē. Itēz snia absolutoria pdest alteri: vt. l. si duo. s. de arbi. z sic cōfusio. So. dicit glo. q cōfusio non h3 solutiois vim: sed istd nō declarat: qz pactum factū vni non h3 vim solutiois z pdest alij in totū: ut. l. eadem. s. i. s. de du. re. z. l. iij. s. nūc de effectu. s. de lib. le. vñ aduerte dixi tibi in. l. ex duob⁹ reis. qz eatenus qten⁹ socius pōt repetere a socio liberato eatenus sibi pdest pactū: vt. l. eā dem. s. i. s. de duo. re. z. l. iij. s. nūc de ef. fectu. de lib. le. mō ad ppositū qñ sunt duo socij si vni est factū pactū: siue ab alia petaf dimidia: siue etiā vn⁹ denarius ptem istius q soluit repe. tet a socio: qz oē cōmodū z incōmodū dz esse cō mune: siue sint socij oīum bonoz: siue illius ob. ligatiois tm: z illud verū qñ accidit durate socie tate. hic nō ista cōfusio fit post mortē: z sic socie tas fit finita non pōt cogi cōicare id qd exegerit solum enī illud exigit qd ipsi q cōuenit soluēdo in diuisione obuenit. z ideo puto q si facta diuī sione inter correos vni fiat pēn: illud nō pdest alteri in pre q sibi obuenit soluenda. C. Ultimo hec. l. inducit ad plures qōnes. pmo iducit per glo. an duo rei debēdi videant inuicē fideiube. re: dixi vobis. s. de duo. re. l. reos. in pñ. f. Que. rit Dy. hic. si pendēte inqstioe supueniat legiti mus accusator: an debeat supfederi in inqstōe. Et videt q sic p istam. l. ibi. vt quēadmodū zc. z de hoc p Dy. in. c. actus legitimi. de re. iur. li. vi. z dicam in. l. si marit⁹. s. i. de adul. z p. l. i. l. ea qdem. C. de accu. Deinde qrit Dy. qdam ac. cusauit alterū. deinde fuit exbānitus. mō iste ac. cusat⁹ dicit q sup accusatioe sua facta p exbanni tum nō dz pcedi p formā statuti quo cauet q q rimonie exbānitoz nō audiant: z videtur q nō possit pcedi per istū tex. ibi: vt quēadmodū inci peret zc. z. l. si post finitā. s. de suspe. tu. z. l. hos accusare. s. hoc beneficio. j. de accu. z. l. iij. s. pe. s. de libe. agno. Et cōtra videtur q possit pcedi postq iudiciū est iam inchoatuz: vt. s. d. iurif. oī. iu. l. cū qdam puella. z ita qdam hnt istā. q. info. lutam: tm videt mibi q sit casus in. l. negāda. C. q. accu. non pos. z. l. si is q reus. j. de publi. iud. vbi accusatioem de nouo non pōt dare deporta tus: sed antiquā psequi. Ad cōtraria rñdeo. pri mo nō ob. l. ista: qz hic supuenit defect⁹ in cā fina li. in qōne pposita supuenit defect⁹ in psona. i. in accusante nō in cā finali: qz non desinit delictuz esse: lz accusator fit exbānitus. Nec ob. l. hos ac. cusare. s. hoc beneficio. j. de accu. qz ibi supueit bñficiū accusato quo pōt vti: lz in qōne pposi ta vtitur ex bāno accusati: qd nō lz per iura. s. al. le. Non ob. l. iij. s. h. s. de lib. agno. z. l. si post fi nitam. s. de suspe. tu. qz ibi supuenit defect⁹ in cā finali vel materiali: vt dixi. s. de ver. obli. l. si plu ribus. s. z si placet.

Si ponamus. Pactū factū vni ex correis nō pre iudicat mandatori. h. d. C. Oppo. qz iputet sibi mādator si soluit: vt. l. si fideiussor. in pñ. s. mā. Solu. dicit glo. hic. mandator seu fideiussor fuit ignorās. sec⁹ si sciens: vt in ptrario: vel fuit pēn psonale. sed tex. aliter soluit. dic ergo qz hic fuit factū pactū vni ex correis debēdi: ita q nō pro. dest alteri reo: z fideiussor soluit pro eo qz rema. net sic obligatus h3 actioem etiā cōtra liberatuz

per rōnem in tex. qz nō poterit auferre accusatō nem mādatori q contēplatoe vtriusqz iter cessit: vt. s. pri. dixi.

Placet. Iste. s. h3 duas lectioes. No. secūdam qz mandatū pōt im pleri per aliū qd procedit in casu. s. nostri qñ in mandato venit dari qd per aliū pōt explicari. C. de ca. tol. l. vna. s. ne aut. secus si fieri: vt ibi.

Fideiussori. Acceptila. tio scā fideiussori q in obligationem non incidit nō prodest fideiussori. hoc dicit.

Im procurator. Cō. tu. macia rei nō auget obligationē fideiusso ris. h. d. hec lex loqtur in fideiussore rez ratā ha. beri. qd in fideiussore iudi. sol. z an iuraf in litez cōtra eū: an intelligat in eo qz crescit illa accusa. tio ppter iuramentū. glo. in. l. i. s. de in lit. iurā. dicit q sic. ego respēdo gl. p. l. iudicatū solui stipulatio certā. j. iudi. so. sed sustinendo eā dic. qñqz iuratur in litē in actioe bonēfidei: z tūc nō datur nisi vna snia: z tunc ad id qd in illa prima deuenit tenet fideiussor: vt. d. l. iudicatū solui. fa. cit qd no. de act. emp. l. i. in pma glo. magna. qñ. qz finium due snie: z tunc fideiussor tenet ad id qd deuenit in prima: nisi forsan intercesserit etiā in secūdo iudicio.

De nouationib⁹ z delegationib⁹. Rēca.

Ex. l. sequenti. C. An pcedens obligatio possit nouari p ciuile tm: ibi. Quero. Et an si seru⁹ pmittit aīo nouā. di nouet: ibi. Quero qd. Et qñter stipulatio ci. uilis possit tollere obligatiōem iurisgētium: ibi. Quero qñ. Qualiter aut intelligat pupillus p rim⁹ pubertati: z femina p prima pubertati z qua liter obligent: z qd de pimo infante z infante: ibi. Venio. Et q sit rō qz infans nec infantie p. rimus: nec pupillus cōtrahens cū tutore: nec p. digus cui bonis est interdictum: nec minor: nec mulier prohibiti per statutum contrahere obli. genf naturaliter: ibi. Quero. Et an adul⁹ obli. getur: vide in fi.

Quatio. Prio dicit qd sit nouatio. Se. cūdo vñ dicat. Tertio qñs dz esse obligatio nouata. Quarto qñs dz eē obligatio nouas: fa ibi: nouatō enī. tertia ibi: illud. qñta ibi: dūmō. prima z scōa pars nō egēt sūmario. tertia z qñta breuiter hoc dicit. Per sequētem obligatiōem etiā natura. lem tm nouat pcedens qñscūqz obligatio fuerit h. d. C. No. pmo qd sit nouatio. C. Scōo vñ di. catur. Itē no. qz naturalis nouat pcedentē. Itē no. qz pupillus sine tutoris auctoritate naturali ter obligat. C. Op. pmo qz nouatio ē stipulatio ideo debuit diffinire nouatiōem. put stipulatio. nē: vt. l. v. s. stipulatio. s. de h. ob. So. nouatōez vocat hic nō ipm cōtractū. f. in mō fiendi: lz esse ctū ipsius h3 glo. z istud diffinit hic. C. Op. j. e. l. aliā. Sol. ibi loqtur de nouatōe necessaria. hic de volūtaria. f. Quero vtrū pcedens obligatio possit nouari p ciuile tm: z glo. dicit q nō: qz ci. uilis sit ex stipulatōe qz h3 p sensum: z sic natura. lem parit: vt. l. i. in fi. s. de pac. S3 glo. nō bñ dic qz possibile est qz ciuilis tm nouet: qz teneris ad. c. sub spe future nūeratiōis: z inde ē ante bien. niū obligatio ciuilis tm: fm glo. nfam: vt no. C. de iur. z fac. igno. l. cū qz. z. s. de p. di. inde. l. i. z

accu. nō pos. z vide q no. bar. in. l. hos accusare. s. l. j. de accu. z bal. in. l. cum mulier. i vit. col. s. fo. ma tri. z caue an Bar. in. d. l. hos accusa. re. s. i. fir. Pri us hic dicit adde qd pe. de anc. in. c. cū inter. d. ex cep. dicit idē in exōicato esse qd dicit Bar. hic in bānito. s3 h3 Jo. an. forte diceret Pñā esse verius nihil tamen allegat. ita vi. cit eē in. c. i. d. accu. z ibi per Abba. ADDE qz pe. d. anc. co. si. cccxvij. t3 qz stāte sta tuto qz stetur dicto denun. ciatoris qz si post venūcia tiōne fuerit bānit⁹ dñici ator: qz vno dicto non sit vanda fides allegat inter. alia hanc. l. z ad hec vide Jo. an. in ad. di. ad spec. in. ti. de accusa. toe v. excipi tur. C. De noua. tionib⁹. rub. C. Qua. tio. et n do tex. tū. de cuius itelle. ctu. vid bar. in. l. singula. ria. ff. si cer. pe. z allegat Jmol. l. scire debemus. de v. obli. adde tm qñ videt posse fieri no. uatio p pēn nudū ex iter uallo iterpo. sitū. l. si ex p. cio. z ibi bar. to. C. si cer. pe. lz hic di. catur qz suffi. ciat qz oriri possit natu. ralis obliga. tio. z ad bar. hic. z p dicta adde pau. de ca. i. l. delega. re. la. i. j. e.

o **Ad** hunc res. sed
C. de vita
te h. glo. vi.
de q. dixi i. l.
q. usufructu.
de ver. ob.
C. Puto q.
sic. Facit qd
no. bar. in. l.
plane. cl. i. §.
i. ff. de le. i. z
cu. bar. trāst
ūge. i. l. q. usu
fructu. de v.
ob. vide ibi
vtrū aut by.
poteca noue
tur: dic ut in
l. creditor. i.
pn. z ibi per
bar. ff. q. po.
in pigno. ha.
C. q. Ti bo.
nis iter
dictū. §. gl. z
ista forte gl.
videt verior:
q. tex. hic di
cit q. stipula
tor: q. facere
meliorē pdi
tōez suā quā
non pōt dici
facere nisi lu
eres. Itē te.
nēdo istā gl.
nō d. z subau
diri ad textū
marie. si ob.
tex. i. l. pupil
lo. q. z ibi so
lū est natura
le remediūz
ordinarium
ad tollendaz
oem obliga
tiōez etiā in
uito credito
re: vt in. l. q.
fic. j. de sol.
vū non ē ve
rū q. plus fa
uam solue.
ti q. nouati
obligatiōe.
ita dicit frā.
de ram. in. l.
certi. pdi. §.
qm. si cer. pe.
d. s. q. usu
fruct.
op. insti. no.
an z q. p. ali
enatiōez mei
usufruct. for
malis vel rei
i qua usufru
ctū hēo amit
tā usufructū
z finaf. vide
bal. z no. bar
zol. in. l. res
quoz. C. de
iur. do. z h. i.
fi. z bal. in. l.
i. C. si pig. pl
gno. datum
fit. ADDE
bal. cōfi. cclx
xxv. iij. lib.
e. s. q. stichū
vid. no.
p. bar. in. l.
triticū. §. de
v. ob. in. l. si
fi. in vltimis
v. pn. c. ti. in
eo. ibi. l. si pri
or. hoc sim.

ligationem. puto tñ q. si iudex interdiceret pupillo vel adulto administrationē ex cā: q. tñ nō obligaret civili ter vel naturaliter. Vidim⁹ qualiter obligetur pupillus ex cōtractu: qd si ex dolo z nō est dubiuz: vt. l. i. C. si aduer. delict. z. l. i. §. an in pupillū. §. depo. **Quid in culpa:** dic vt glo. habuisti in. l. ij. §. ti. pri.

Ex. l. sequenti.

Si dicat in instro ticius pmisit seio. c. in tali cā com putato in hoc oī alio instrumento: an fiat nouatio. Et an actio in rem possit nouari.

Omnes res.

His obligatio pōt nouari si tñ hoc agat. **Bi** citur hic dūmodo hoc agat: qualiter intelligit z agatur. dicit glo. siue tacite siue exp̄sse: vt insti. e. §. pre terea. sed cōtra. C. e. l. fi. So. dicit glo. q. hodie expres se d. z agi. dic tñ q. vbi cūq. oliz fiebat nouatio tacite. hodie fit ope exceptiōis. istā glo. hēo pro hā. z idem t. z gl. C. e. l. fi. z h. z in sūma huius ti. **Dicitur** hic q. erāt obli gatiōes due. **Quero** an vtraq. sit efficax: dic vt dixi in. l. qbus. §. de v. obli. per Ja. de are. z qualiter fiat nouatio dabo materiā in. l. pe. j. de pto. stipu. **Hic** tñ q. ro dī in instro: ticius pmisit seio. c. ex tali cā cōputato i hoc omni alio instro. vtrum ex hoc videat facta noua tio pcedētium: puto q. sic per. d. l. fi. C. eo. z ar. §. de le. iij. l. paulo calimacho. §. i. **Sed** q. ro qualiter fiat taci te. **Hic** vt dixi de verb. ob. l. qui usufructū. z dicaz in. d. l. pe. j. de preto. si. **Quero** vtrū actio in rē possit nouari. **Hic** q. sic: vt. j. ti. ij. l. z vno. §. i. **Quero** nunqd id quod venit per officium iudicis nouetur. dicam. j. eo. l. emptor.

Alibonis interdictum.

Quero qd si nec meliorē nec deteriorē suam cōditionē facit. **Glo.** dicit q. valer: vt. j. de so. l. in pupil lo. z. §. de dolo. l. nō d. z. **Contra** glo. hētis. j. e. l. noua re. **By.** t. z istam per. l. quā alle. **Sed** p. istā determina tiōe. facit glo. §. e. l. iij. So. aut queritur de pupillo cō ueniendo z exigēdo: z tñ requiritur q. vere sit locuple tior. alias si qd ab eo exigereff. efficeretur paupior: z ita loqtur illa glo. aut q. ritur: an sit locupletior quo ad alia z tñ sufficit q. nō sit paupior: vt hac glo. z. l. alle. in ea.

Usufructus debitorē

Ista lex est subtilis. In obligatiōib⁹ q. cōtrahun tur sup reb⁹ inseparabilibus a psona non cadit vera de legatio. h. d. in fi. ibi. coherenti. i. cōtracta sup re que p sone cohereat. **Mo.** q. debeo id petere cuius cōtrariū um nō eēm postulaturus. **Itē** no. q. idem in alijs rebus q. psona coherenti. **Op.** de. l. mulier. §. ex asse. §. de iu re do. quā glo. alle. **Pro** cōcordantia. vide glo. q. inci pit. improprie ponit zc. in fi. z p. cordat in eo qd ibi dicit tur q. non pōt fieri delegatō. In alio discordat qd dicit q. non est liberat⁹ debitor. **Hic** dicit q. est liberat⁹ saltem ope exceptionis. **Hic** q. ibi delegato nihil aberat: z ei cui facta est delegatio nihil aderat. **Hic** aderat s̄m Ja. d are. **Op.** in fi. de usufruc. §. finif. q. non pōt delega ri vel cedi. **Glo.** dicit q. hic est spāle. **Sz** certe nō video rōnem spālitatis. vnde glo. soluit aliter q. hic nundum fuerat usufruct⁹ cōstitutus: z sic actio cedif. **Glo.** nō di cit verū: q. sicuti usufruct⁹ nō pōt cedi: ita nec actio: vt l. corruptiōez. C. de usufru. z. l. ois. §. desinere. §. usufr. quēad. ca. z. l. sempronio attalus. de usufru. leg. nec po test delegari ipso iure: vt hic. q. alius est usufruct⁹ in pso na delegantis: alius in psona eius cui facta ē delegatio: vt. l. stipulatio ista. §. siqs ita. de ver. ob. tñ ppter cōsen sum debitoris z creditoris liberat⁹ ope exceptiōis: vt hic sed cessio nullo mō valeret: q. nō cōsensit debitor: z iō si exigereff. ab eo cui facta est cessio cogereff. soluere aliō pro alio iuitus. **Sed** cōtra hoc videt q. etiā in dele gatione nō liberat⁹: vt. §. de ope. l. l. ope in rerū. cū. l. se. z se. So. non liberat⁹ ipso iure: vt ibi. sed ope exceptiōis:

vt hic. z. l. fi. §. cum mibi. §. de v. ob. **Item** cōtra q. nul lo modo liberat⁹: vt. d. §. ex asse. rñdeo ibi delegatus nō liberat⁹ a creditorib⁹ z legatarijs hereditatis: q. illi nō p̄senserūt delegatiōi: sed p̄sensit solū ille cui debebat fie ri restitutio. **Item** non liberat⁹ ab illo fideicōmissario: q. ei cui est delegatus nil q̄rit: nam in dicta restitutōe ope ratur auctoritas senatuscōsultri trebel. q. non h. z locū in eo cui facta est delegatio. **Op.** z videt q. usufructus finiat⁹ ex psona cedentis: vt. l. necessario. §. fi. §. de pi. z cōmo. rei uen. Sol. ibi non fuit cessus usufruct⁹ sed cō moditas utendi. **Hic** nō fuit actio delegata z usufructus fuit cōstitutus in psona eius cui facta ē delegatio. ideo ex eius psona finif. facit glo. §. so. ma. l. usufructus.

Ad diem obligatio.

Obliga tio pura pōt nouari ad diez. z an diē nō fiet exactio. h. d. **Hic** ē aphibologia q. hā p̄nt dupliciter itelligi: s. hā lec. est in summario. **Quero** si obligatio in diem nouatur in purā: an statim possit agi. z glo. hic dicit q. sic. contra glo. est. j. eo. l. stichuz. §. i. z ibi videbitis. z **By.** hic tangit.

Ita fuero stipulatus.

Obligatio fideiussoris non nouat pncipalem. h. d. Ex. l. sequenti.

Qualiter dicatur fieri incōtinēti. Et an nūeratio dicatur facta cā implende stipulatiōis.

Am pecuniam.

Si vna cā vēit ad implemētū alterius agit ex implemēto nō ex implemēti. h. d. **Op.** de. l. certi cōdictio. §. qm. §. si cer. pe. So. ibi su it inutilis stipulatio. **Op.** de. l. i. §. ij. §. de sti. ser. Sol. ibi noie vnus fuit stipulat⁹ z noie alterius numerauit. **Op.** de. l. qdam cū filiū. §. de ver. obli. z de. l. contra. §. ad mace. glo. so. q. numeratio fuit facta ex interuallo ibi. **Hic** incōtinēti: sed nihil est dicere. **Hic** ergo q. con trarie. l. nō vetāt q. ex stipulatiōe nō nascatur sed q̄ritur cui acquirat⁹: z dic vt dixi in. l. qdam cū filium. **Quero** qualiter itelligat⁹ incōtinēti. z glo. in diuersis p̄tibus dicit: vel parū ante: vel parū. post: vt. l. iij. C. d. edil. edi. l. iurifgen. §. qnimo. z. l. in bone fidei. C. de pac. Ja. d ra ue. dicit hic q. incōtinēti itelligitur ante q. ptes hēant cōtractū pro absoluto: vt. l. cōtractus. C. de fi. instru. di cam de hoc. j. d. sol. l. i. **Quero** qd in dubio: an nūe ratio videat⁹ facta cā implende stipulatiōis: vel ut ex oriatur actio: dic ut glo. sed doc. dicunt q. in dubio siue ante siue postea fiat stipulatio fit semp cā implende sti pulationis numeratio: z nō vere nec fice ex numeratōe nascitur actio: z istud est vtile scire ppter formationem libelli: an intētes actiōem ex numeratiōe vel stipulatiōe. dixi in. l. si ita stipulat⁹. §. grifogon. §. de v. obli. z per doc. de hoc. in. l. certi cōdictio. §. qm. §. si cer. pe. plene dixi ibi. z per **Ly.** in. l. si absentis. C. si cer. pe. **Quero** qd si dixi me stipulaturum z nūero z postea non sti pulor: an nascat⁹ ex numeratiōe actio: z certe sic: q. iuti li stipulatione iterpōsita nascitur actio ex numeratiōe: vt. l. certi cōdictio. §. qm. §. si cer. pe. multo magis vbi ē nulla stipulatio: illū modū arguēdi sequif impator in. l. i. post pn. C. de rei vxo. ac.

Ex. l. sequenti.

An pena vel mora pcedens videat⁹ repetita in ob ligatione nouante.

Stichum.

Stipulatio nouas tollit p̄mā obligatiōez z pur gat morā. h. d. **Quero** vtrū in sequētem obli gatiōem transeat mora pcedens. qdaz q. sic: nisi exp̄sse agat cōtrariū. istud est verū: q. iura ista sunt imutata in hoc: q. hodie d. z exp̄sse agi: vt p̄sumat nouatio. **Sed** circa hoc an pena vel mora pcedens videat⁹ repetita in obligatiōe nouate: an sit imutatū dicā. j. e. l. quotiēs. z plēius i. l. si rē aliquā. j. e. dixi i. l. eū q. ita. §. fi. §. d. v. ob.

277

placiter legē
pau. d. ca.
que vide i. l.
s. alleg. in fi.
istud sequitur
pau. de cast.
ibi dicit qd i
stipulatioe tā
tū necessaria
videf qd dies
fit repetita. l.
i. s. sub cōdi
tione sūt. vt le
ga. no. ca.
C. In. l. q. sic
qz ibi fuit fa
cta expssa rē
vel ibi nō su
it expssa quā
titas in scda
vt p3 ex pdi
ctis h3 pau.
de ca. 2 ibi.

Ex. §. sequenti.
CAn ex stipulatioe nouante obligationē in diē
statim agi possit.

Legata. Obligatio i diē vel pura pōt
statim nouari: sed cōditōalis
demū in cōditionis euentū. h. d. Dic dicit q ob
ligatio in diē statim nouat. C. Quero vtrū ex sti
pulatione nouate poterit statim agi. Glo. dicit q
non sed expectabilis dies: ita dicit glo. sed. s. e. l. i.
diem. no. cōtra. Dicit qdā q hic loquitur in. l. no
stra. qñ expsse fuit dies repetita. l. in diez. loquitur
glo. qñ est dubiū: vt sic in dubio nō intelligat re
petita. ar. l. alle. in glo. ita dicebat do. Old. cōtra
istud dictū videf casus in. l. q. sic. de ver. ob. vbi
in dubio dies repetita videf. mibi videf qd debe
amus dicere in dubio sic. aut in sequenti stipulati
one nulla fuit deducta qñtitas: sed sic dicit qd ex
pma stipulatioe debes pmittis: tūc dies intelli
gatur repetita. aut fuit expssa quātitas: vt. c. que
mibi debes pmittis: tunc dies nō intelligit repe
tita. hoc pbatur. s. de re iudi. l. nenseniū. cum
sua glo. in. l. si prior. cū sua glo. s. sol. ma. nō ob.
l. q. sic. qz ibi fuit scā expssa cōmemoratio diei.

Si quis ita. Cōceptio stipulatiois
nouatis pōt pcedere
stipulationē nouatam. h. d. C. Op. eodē tpe nō
pōt qd oriri & extingui: vt. l. ticio cū morietur. s.
de usufr. So. qd hic dicit eodē tpe non itelligas
in eodem instāti. sed pcedit pmo obligatio ticij
& sequitur postea obligatio nouans.

Idem celsus. Actio iudicati nō
nouatur per stipu
lationem iudicatū solui.

Si decem. Si debita duobus alter
natiue pmittant noua
tio nō cōtingit. h. d. C. Op. glo. de. l. is cui decē.
j. e. So. solue: ut ibi. Item cōtra. j. e. l. a. te. sol. vt
ibi. C. Circa istā. l. querunt duo. pmo quis fuit
iste ticius. So. potest intelligi de ipso debitore:
vel de quodā exneo: & sic erūt due lec. fm hoc q
ritur qd in dubio dicit gl. in dubio psumo: vt. j.
ti. i. l. & magis qd in eo. vel fm quosdam: vt inuis
j. e. l. a. te. & l. is cui. Ista glo. est difficilis. nā ad
hoc: vt pma rñsio pcedat: o3 te sic formare qōnē
quid si iste ticius soluit simpliciter nō exprimen
do pro quo solueret: & intellige q iste ticius erat
ille idē debitor: nō erat exne: & tūc pcedit rñsio
pma q in dubio videf soluere noie suo: vt. d. l.
& magis. j. ti. i. sed si ille ticius fuisset qdam exne
us & dubitaref in quā cām caderet. sol. dic vt. l. i.
& ij. j. ti. i. C. Scōo modo pōt intelligi ista. q. q
in dubio hoc est vtrū ista stipulatio psumatur fa
cta aio nouandi vel nō: & tūc bene pcedit seqns
rñsio: dic vt. j. e. l. is cui. & l. si a. te.

Ex. §. sequenti.

CAn qñ aliquis liberat me iuitum hēat contra
me actionē negociorū gestorum: ibi. Quero.

Si ab alio. Pōt alius me inuitum
liberare. nō aut iuito mi
hi actōem auferre. h. d. Dicit hic qd erāt duo ob
ligati: sed vno soluēte liberaf alter. imo viderur
sūma duplicari. qd enī phibet q tu debes mibi
.c. noie dotis vxoris mee: & vxori alia centū. vñ
de videf obfate in sti. de du. re. in pn. & s. de ac.
& obli. l. lucio. So. intelligas q hic fuit dicit in p
missione eandē pecuniaz: & sic apparet qd sense
runt de eadē pecunia. Quero qñ aliquis libe
rat me inuitū: an hēat cōtra me actionē negocio
rum gestorū. Glo. hic dicit q nō. cōtra t3 glo. in
l. soluendo. s. de ne. gest. Alia glo. in. l. solu. j. ti.
i. itelligit illud qñ soluit p ignorate. sec. p inuū

to. Guil. s. cu. dicit q tunc qñ soluit p inuito ba
bet actionē nego. gesto. qd probat p. l. at si quis
.s. labeo. s. de religio. Item pbatur. l. figs manci
pijs. s. fi. s. de pecu. & qz non esset equū: vt quis
locupletaref cū aliena iactura: vt. l. nam hec na
tura. s. de cōdi. inde. & sic equū est actionē dari:
vt. l. quotiens. s. de prescrip. vbi. & hoc t3 Ly. i.
l. fi. C. de ne. ge. Ad. l. fi. de ne. gest. rñdet Guil.
q qñq3 phibitio fit super tali gestione q ppter
eā gestor incidit in delictum: vtputa phibeo ne
labores fundum meum: nec intres cā laborādi:
tunc si intras delinquis: vt. l. iij. s. de acq. re. do.
merito nō debes hēre actōem negociorū gesto
rum: vt. l. sine hereditaria. s. de neg. gest. sed qñ
phibitio nō facit gestorē delinquere: vtputa p
hibeo tibi ne soluas pro me: si soluis tunc hēbis
cōtra me actōem negociorū gestorū per dictas
rōnes. qd dicit Guil. ipse dicit cōtra casum. l.
pro te. s. man. & sic ista glo. dicit vey. facit. l. si ex
duob. s. de neg. ge. & sic ista glo. vey. dicit: & gl.
que est in. l. soluēdo. intelligat in eo qui soluit p
ignorante. alias male diceret. non ob. l. at figs.
s. labeo. qz spālē est in expensis funeris. Nō ob.
l. figs mancipijs. in fi. s. de pecu. qz ibi ideo qa
seruus pōt obligare dñm iuitū de peculio: ita re
spondet glo. in. d. l. fi. C. de neg. ge. nō ob. q nō
d3 locupletari cū aliena iactura. & qz equū ē actō
nem dari: qa imo non est equū propter prohibi
tionem sibi factam: vt dicitis. ll.

§ pupillus. Vide glo. que
incipit videf su
perflua ibi. sed dicit q nō. C. No. arg. q
possum petere: vt fiat mibi instm liberatōis: vt
magis de facili possim liberationē ostendere: vt
hic. & l. plures apochie. C. de fi. instru.

Qui sub cōditioe. C. Que
ro exēplū
glo. ponit exēplum si stipulor si antichristus na
scetur. nā certū est q nascetur. C. Secundo mō
ponit exēplum glo. si stipulor. c. cū moriar: nam
ista stipulatio est pura: imo nō est pura: qa licet
hoc sit certū q moriar: nō tñ est certuz qñ. ideo
d3 expectari dies: ita no. in. l. i. oibus. de reg. iij. q
re glo. ponit exēplū qñ pmitto. x. si celū tetige
ro digito. nā est certū q nunq celum digito tan
gam. ideo est pura: vt. l. in illa. in fi. s. de n. obli.

Ex. §. sequenti.

CQuādo pmo stipulor iter secundo actuz: an
nouatio presumatur.

Qui actum. Si secunda stipulatio
cōtinet min^o non psu
mit nouatio. sec^o si cōtineat plus. h. d. C. Que
ro qd est hoc dictū qñ scōo stipulor min^o nil agi
tur. dicit qdā q nō fit nouatio ēt si est hoc actū
hoc est falsum: vt. l. q. vsufu. s. de n. ob. Alij di
cūt q sequēs stipulatio nullū h3 cōmodū. tu dic
nihil agitur: qa nouatio nō presumif: & ita debe
mus intelligere cū sumus in materia nouatiōis.
Quero qñ stipulor pmo iter: scōo actum: an no
uatio psumat. glo. dicit q nō: qz aliud ē q in se
cūda stipulatioe deducif. videf q imo fit noua
tio: vt pbatur in. l. q. vsufu. s. de n. ob. fm veruz
& cōem intellectu: & ita d3 intelligi hic: vt sic faci
at ad tñ. nō ob. qd hic dicitur q stipulatur aliud
qa intelligo q stipulaf aliud. s. plus.

Si recte. C. Op. glo. s. l. noua
re. j. e. & l. nō iō. Sol.
dicit glo. hic dicit q fallit in adiecto. fal
lit etiā in qbusdā alijs. Rug. nō vt ista cōtra. sol
uat addit ad figulā cui recte soluit. s. vt sibi debi
tū: tūc ista regula nō cōprehēdit alios cāus enu

C Respōd3
guil. adde q
dicit. s. i. l. i. rē
s. tigrū. s. d
rei vendi.
C § pupil
lus. et h
est casus vni
cus & singu
laris q iudex
nō d3 pdem
nare reū qui
cōueniri po
terat pluri
actio. nisi p
mo actor li
beret reū ab
alijs forma
liter. simili
ter qñ pluri
bus tencor
debeo suari
indēnis per
cautōez legi
timaz ab eo
cui soluo: vt
no. bal. i. d. l.
cū seruū. ad
fi. C. de ser
fu. & ad istuz
tex. adde. l. si
solū. s. d rei
vendi.
C Qui sub
cōditioe. de
intellectu h
s. adde no. p
bar. i. l. si cō
stante. s. i. s.
fo. ma. Et ibi
idistincte t3
q cōditio q
oīno ē extitu
ra: ita demū
ipedit natiū
tatē obligati
ōis si ē ier
ta. an & qñ se
cus si est cer
taz an & ier
ta qñ. hic est
bon^o ter. vlt
tra que add
bonū ter. i. l.
iuri verū de
bitorem. s. fi
mitem. & ibi
no. glo. in d.
soluōis. i. fi
de pdi. inde.
bñ facit ter. i.
l. nisi finita
de tute. & rō
distra. i. pnc.
vbi t3 certuz
fit tutela fini
ri morte vel
pubertate:
tñ nō orif ac
tio nisi finita
ea tutela. vt
ibi. & plene p
bar. i. l. ita sti
pularis. i. ij.
q. j. de v. ob
li. Et ad pdi
cta adde bar
to. in. l. ceteri
mis. e. ti. & vt
de bart. in. l.
heres me. s.
condi. & de
mon.

bC Si ab ali
o. videf ob
stare. an dñi
tor soluens
creditori ere
ditoris fit li
berat. vide
tex. in. l. si so
lutā. de pig.
ac. & ibi bal.

nam ad ea. de condi. z demon. q vult q obligatiões cõditionales nõ trã
scant in fiscu quã seqtur ibi bar. qui dicit illud ibi verũ intelligi in iurib⁹
proueniẽtib⁹ ex vltima voluntate. secus in iuribus cõditionalibus ex
ctu per. l. iter socerũ. §. si. de pac. dot. ad hec allega. p. bar. in. d. l. si. C. d.
contrahen. emp. z l. l. i. C. de pac. conueniẽ. l. ang. z imo. hic qru teneant
z illã glo. in

d. l. nam ad
ea. reputat
singularẽ. l. l.
etiã. C. ad. l.
fal. z qd si fi
scus accepit
bona tãquãz
vacantia. vi.
de q dixi p^o
bal. i. l. iij. §.
cum ex cã. j.
de iure sit. et
adde quod
ad cũ nõ trã
seunt nisi que
ad heredem
extrancũ trã
seunt fm gl.
in. l. i. vbi do
cto. matime
Bart. C. de
ope. li. Itẽ si
bz ius accre
scẽdit: vt bz
sus heredes
fisci. Bal. in
l. i. in. iij. q.
C. quãdo nõ
pe. par. z vi.
de p. Bal. in
l. iudem. §.
i. l. i. col. C.
ad trebel. z i
repe. c. si. vt.
de testa. l. vi.
in. xvij. col.
z iura natu
ralia trãseũt
in fiscuz ho c
est obligati o
nes natura
les fm Bal.
in. l. tam mã
datori. in. ij.
col. C. de nõ
nu. pecu. di.
xi i. d. l. si ma
rito. Itẽ an
in fiscum trã
seant bõa fu
tura. i. que si
ta post publi
cationem. vi.
de Bar. i. l.
i. j. de bonis
dam. z dixi i
l. iij. §. pe. s.
qd qd iur.
vbi Bal. et
Ang. z nõ. q.
quicqd pro
bibitũ est in
aliquem trã
ferri id in cũ
non põt per
cõfiscationẽ
trãfere: vt di
xi in. l. si fini
ta. §. si de ve
ctigalibus. i
ij. col. s. d. vã
no in se. z ibi
dixi pbando
q fecus effec
tibus phibe
retur vende
re illd alicui
quia illud be
ne in eum ex
cõfiscatione
trãfret. Itẽ
nũqd pmoditates pcesse alicui ad tps trãseũt ad fiscũ ex publicatõ: dixi i
d. §. si de vectigalib⁹. Itẽ adde q fiscus q succedit in locum filij bãnti
non põt dicere testamẽtum patris sui nullũ in quo preterijt ipz pater: vt
notã. vult Bal. in. l. si qua pen a. §. de bis qui sunt sui vel alic. iur. qd dcm

deportatus nõ est psona que obligat. quero an
deportat obliget naturaliter z ciuilitur. glo. hic
dicit q nõ obligat ciuilitur sz naturaliter sic. hoc
non est verũ in casu nre legis: q si obligaret na
turaliter: pma obligatio nouaret: vt. s. eo. l. i. qd
est cõtra istũ tex. dico ergo q in casu nostre. l. nõ
obligatur ciuilitur vel naturaliter. z ideo aduer
te tria. nã qdam sunt obligatiões de pterito cõ
tracte: z ab illis per deportationem liberaf fide
iussor a ciuili z naturali z transfundit in fiscum:
vt. s. ti. i. l. si debitori deportato. qdam sunt ob
ligationes de nouo cõtrahẽde z in illis obligat
deportatus naturaliter: vt. l. qdam. j. de pe. qm
retinet ea que iurisgẽ. sunt: vt ibi. qdam sunt ob
ligatiões de nouo pficiende: tñ ex cã de preterito
to: z in illis nullo mō obligant: vt hic. C. Alti
no. istam. l. b. qz existens pditio trahatur retro
ad tẽpus stipulatiõis cõtracte: vt. l. qui potior. z
l. qui balncũ. s. qui po. in pig. ha. tñ hoc est ve
rum si tpe existentis cõditionis repiref extremũ
habile ad obligatiõẽ cõtrahendam. secus si re
peritur inhabile: vel ex parte rei: vt hic. ij. rñso.
vel ex parte persone: vt hac. l. vltimo rñso. tene
menti perpetuo.

- I** creditor. Non intelligitur pena repetita i stipulatione nouate. hoc dicit.
- E**legare. C. oppo. s. e. l. de legare. So. vt ibi.
- Q**uatione. In stipulatione nouante non intelligitur repetitũ pignus vel vsura. h. d.

Ex. l. sequenti.
C Exceptio que obstat deleganti non obstat ei cui facta e delegatio: ibi. No. Et an mulier possit renũciare velleiano z minor beneficio restitu tionis in integrũ: ibi. Secũdo cũ hñ. sequẽti. Et an cũ mutuo pcuratori hẽnti mandatũ ad id: z qz puertat in aliquã cãm: an debeam eẽ sollicit⁹ q in illã cãm puertatur: ibi. Et p hoc. Et an cũ aliquis est delegat⁹ creditori putatiuo: an excep tio que obstat delegãti obstat ei cui facta est de legatio: ibi. Primo. Et quid si delegatio est fa cta creditori uero: ibi. Secũdo. Et an exceptio ppenationis banni: ex cõicatiõis que obstat de legãti obstat ei cui facta est delegatio. vide in fi.

Oli mali. Ista est norabilis. l. z pfunda. z breuiter h. d. Exceptio q obstatat delegãti non ob. ei cui facta est delegatio: nisi cõtra eũ eadez ratio cõcedente exce ptiõis subsistat. h. d. No ta ibi tex. diuersum si iam excesserit zc. q: nõ ha bes alibi ita expfluz. ex hac. l. no. qz exceptio que obstat delegãti. nõ ob. ei cui est facta delegatio. ¶ Scõdo no. ver. diuersum p que dicunt doc. vlt ramõ. qz mulier nõ potest renũciare beneficio velleiano. nã eodẽ mō quo decipitur intercedẽ do eodem modo decipit renũciãdo. l. glo. di cant cõtra z cõsuetudo se hz ita. sed credo qz vlt ramon. dicũt verum de iure per banc. l. de quo per Ly. C. de epi. z de. l. si quis in cõscribẽdo. z in. l. vlti. ad velleia. C. Tertio no. h. idẽqz. qz mĩ

non puto verũ: vt dixi in. d. §. si de vectigalibus. ADDE an in fiscuz trã
scant bona acq sita post pñficationẽ abb. cõsi. xci. ij. lib. z an in legitima fi
lij bãnti fiscus mortuo patre vel matre hẽat ius: z an monasteriũ z fiscus
equiparentur. vide p. dau. de ca. consilio. xxxij.

C Aduerte tria. Quid si fiscus accipiat bona tanqz vacantia an teneat le
gataris. vid
in. l. iij. §. cuz
ex causa. j. d
iure si. z que
ibi dixi.
b C No. istaz
legem. z hoc
dicit Bar. se
in facto con
sultisse. de q
in. l. post. §. i
prin. s. vt le
ga. no. caue.
c Tãñ hoc
est verũ. no.
limitatõz ad
v. l. potior.
z ad. l. q bal
neũ. bene fac
ad hoc quod
no. bar. in. l.
sub cõditioẽ
i. ij. col. j. ti.
p. in. q. i. d
confirmatio
ne donatio
nis.
d Oli ma
li. obstat
ei. Et quãdo
exceptio au
ctoris noce.
at successorĩ
quo ad agẽ
duz. vide gl.
no. z ibi bal.
i. l. vitia. C.
d acq. pos.
e C No. ver.
diuersum. an
mulier possz
renũciare be
neficio velle
iani: z minor
beneficio res
titutionis. d
hoc vltra no
ta. hic no. et
in. c. si dilige
ti. in glo. de
fo. p. c. adde
qd per istum
tex. dixit no.
bar. i. l. si. §.
pe. de condi.
inde. z vide
ad materiaz
Jo. an. in spe
cu. de resti. i
integ. §. qua
liter. ver. sed
nunquid mĩ
nor. z io. an.
de emp. z vẽ
di. in. c. cum
dilecti. z bar
to. in. l. cum
minor. j. rez
ratam habe
cõmunis opĩ
nio. est qz pos
sit renũcia
re velleiano.
ita Bar. i. l.
ij. circa si. s.
titulo. i.
EDDE Jo.
an. in additi
onib⁹. ad spe
cu. in. ti. d. re
nun. §. i. ver
si. cui at iuri.

f C Item oppo. Ista faciunt ad no. q. de qua. j.
g C Ad qõnem. pro ista qõne. vide tex. in. l. liberto. s. de ne. ge. z ibi ang.
z Bar. in. l. ciuitas. s. si cer. pe. do. Ant. in. c. i. de positio. Inno. z doct. in
c. quod quibusdam. de fideiuf.

delegatus sciebat sibi competere exceptionem. & videtur eas remittere: & non potest eas opponere: ut. s. e. l. si quis delegaverit. in p. n. aut ignorabat: & tunc aut sit delegatus ex causa lucrativa: aut onerosa. si lucrativa: tunc aut exceptio que ei competebat erat in personam delegantis & delegati. & non ob. ei cui facta est delegatio: quia non egreditur personam: ut. s. de dona. l. si id quod. s. si cum primus. ita dicitur By. Sed hoc debet intelligi quando delegatus promissit expressa certa quantitate. si vero promissit simpliciter illud quod dicitur: tunc secus: ut no. s. sol. ma. l. si prior. & de re iudi. l. nensenus. in p. n. Prosequitur By. aut exceptio erat in re: ex parte opponentis in personam. aut ex parte illius cui oppo. ut exceptio doli: ut. s. de do. excep. l. ij. s. i. vel in re: ex parte utriusque: ut exceptio quod me. ca. ut. l. apud celsum. s. si. s. de do. excep. & tunc ob. exceptio ei cui facta est delegatio: ut. s. de do. excep. l. iulii. i. rii. de dona. l. ij. s. item si ei. ij. rii. ita dicitur By. quod intellige quod promissit ignoranter tali errore & tutus tali exceptione ex qua ipsi deleganti solutum posset repeti: & promissum condici: ut. l. iij. s. i. & ibi no. s. de consti. pe. Prosequitur By. aut sit ex causa lucrativa: & tunc aut subest eadem causa concedende exceptionis contra eum cui facta est delegatio quod suberat contra delegantem: & ob. exceptio ei cui facta est delegatio: ut hac. l. ver. diu. erfum. & ver. deniqz. & s. ad velleia. l. quibus. s. si mulier. s. op. Ja. que ibi approbatur in glo. ita dicitur By. sed adverte hic: quia ista exceptio quod ob. ei cui facta est delegatio: non est eadem numero cum ea quod obstabat deleganti. est enim nova exceptio quod de nouo tempore secunde promissionis oritur sicut eadem gratia. Prosequitur By. aut non subest eadem causa concedende exceptionis: & tunc aut res est reditura ad delegantem dolosus: & tunc obstat exceptio ei cui facta est delegatio: ut. l. apud celsum. s. apud iulianum. & l. pure. s. si cui. de do. excep. ibi nisi iam diuerterit. ita dicitur By. quod intellige si promissit tali errore ex quo si promississet ipsi deleganti competere conditio: ut dictum est. Prosequitur By. aut non est reditura ad delegantem: & non ob. exceptio: ut. s. de do. excep. l. apud celsum. s. sed & si mulier. & s. auctoris. & s. sed cum legitima. & j. e. l. pe. & s. eo. l. si quis delegaverit. & hac. l. & s. condici. ob. ca. l. si donatur. & hoc in exceptionibus personarum coherentibus. in exceptionibus vero rei coherentibus ut dicitur quod debeant ob stare etiam habenti. non lucrativum: ut in. l. in hoc iudicio. s. si iter socios. s. coi. diui. & l. idem. s. h. s. pro. l. si super. s. per iniuriam. de pig. in. l. si. de excep. rei ven. de excep. l. exceptiones. de reg. iur. l. inuit. s. pe. ita dicitur By. Ista determinatio non est in delegatione: quia contra hac. l. ibi idem in similibus. & ibi per glo. & apparet ex his quod supra dicta sunt de exceptione quod me. ca. & l. allegat. per dy. non loquuntur in delegatione sed in cessione. Ratio differentie patet ex his quod dixi in primo contrario. & sic indistincte dixi eis hoc casu exceptionem non ob stare. Prosequitur By. si non est dubium utrum sciverit vel ignorauerit. dicitur gl. quod si exceptio ei competat ex sua persona presumitur scire: quia in facto suo non est tolerabilis ignorantia: ut. s. ad velle. l. quod. si ex persona alterius presumitur ignorare: quia in alio facto & c. j. de reg. iur. l. q. in alterius. pro suo. l. si. & no. s. e. l. si quis delegaverit By. sed hoc intellige: ut dixi in d. l. si quis delegaverit. Queritur By. quod in exceptione compensationis: Ratio patet ex premissis. est enim exceptio rei coherentis: ut patet. l. si quis a fideiussore. s. de copen. & de excep. l. exceptiones. By. sed illud non procedit in delegatione: ut. s. dixi. Item quia in exceptione compensationis tutus non habet

repetitionem indebiti: nisi potest non in. l. qui inuitem. s. de condi. inde. sed istud procederet in cessione actionis. de quo per By. extra de reg. iur. c. si quis in ius. l. vi. l. y. C. de compen. l. eius. dicitur ut ibi. Queritur dy. quod in exceptione hanc & excōmunicatiōis que poterat opponi cedenti: Respondeo deo patet ex predictis: quia tunc habet originem ex delicto cedentis: nec est delictum circa re: de qua agitur in acquisitione commissum. videtur distinguere an cessione fiat ex causa lucrativa vel non lucrativa: ut. d. s. de auctoris. & s. sed cum legitima. & d. s. si mulier. & d. s. si quis aut. ita dicitur By. i. d. c. si quis in ius. Jac. de are. t. q. indistincte obstat. sed de hoc est glo. in. d. s. sed cum legitima: ut ibi dicitur. Queritur utrum exceptio que obstat deleganti obstat ei cui est facta delegatio. glo. dicit quod circa hoc est adhibenda distinctio quod colligitur ex quibusdam. ll. sed dy. ponit longam distinctionem que eget aliqua suppletione: sed causa breuitatis omitto & c.

Quare.

Supillus.

Op. quod pupillus possit novare: ut. s. eo. l. iij. Solu. verum est si sibi expediat. Sed tunc op. ergo idem erit in pupillo habente tutorem: & cum tutor ita demum potest novare si pupillo expediat: & sic iter eos non est differentia. dicitur gl. tutor potest novare quod est dubium utrum pupillo expediat vel non: sed in pupillo oportet quod sit certum quod faciat meliorem conditionem suam. & hac tenet By. Sed Jac. de are. dicit aliter & quod dicitur. si pupillo expediat exponit. i. expedire putat & sic faciat bona fide: ut. l. cum plures. s. qui bona fide. s. de adm. tu. secus si faceret mala fide animo novandi: ut. l. tutor ad utilitatem. s. de adm. tu. & l. si preses. C. de transac. fm. eum: & predicta intellige quando ista novatio iterponitur super aliqua obligatione in qua veniebat aliquid quod servando servari non poterat. sed si poterat servari non posset novari dicta obligatio: sicut nec res aliena sine decreto. ita no. per glo. C. si aduer. trans. l. i. & ij. facit. C. de p. d. mino. l. si quis ad resolvendam. Queritur quod si pupillus novando non facit conditionem suam meliorem: nec deteriorē. glo. videtur hic velle quod hoc non possit facere pupillus sed tutor. contra. no. s. e. l. iij. & illa tene. dy.

Ex. l. sequenti.

Habens mandatū ad solutionem recipiendam vel mutuum non potest obligare mandantem consentendo.

Debitorem.

Ratio est dicitur Ja. d. are. quia hic sunt inter se diuersa: & sic est argu. quod qui habet mandatū ad recipiendam solutionem: non habet mandatū ad remittendam solutionem quod no. licet enim procurator sit constitutus ad solutionem recipiendam non credo quod sufficiat si consiteatur sibi solutum: vel solutionem recepisse. aliud est enim recipere aliud est consiteri recepisse. Idem in eo qui habet mandatū ad recipiendum mutuum. nam non sufficit quod consiteatur se mutuum recepisse. differunt enim inter se: ut hic. & l. ij. in fi. s. si certum pe. & est tex. cum glo. in. l. i. s. si mutuum. s. si quis in frau. cre. pa. & sic debet dicere in instrō quod dedit & numeravit in presentia mei notarij.

Quatio.

Quidā dicit quod hic est tex. quod hereditas sustinet personam heredis: ut ibi. cuius sustinetur & c. sed non dicit hoc hec. l. q. debes exponere ad heredem illius. s. defuncti cuius. s. defuncti personam interim & c.

Querit dy. & an exceptio quas obstat cessionario. videtur bar. l. l. heredi. s. nos aut. s. & pac.

Debit. ad banc. l. vide Cy. in. l. salus. i. ij. col. j. de fur. Non credo. Adde quod idem t. an. in addi. spe. in ti. s. teste. s. l. v. s. p. e. egi. i. h. Idem t. do. Ant. & ab. i. c. si cautio. de fi. in. stru. idem t. bar. & bal. l. l. ij. s. fin. C. si cer. pe. & bar. to. i. l. no. ab. stulit. C. de noua. Idem t. ang. i. l. ij. s. h. C. d. quadri. p. scrip. & ro. in. l. p. dia. s. d. acq. pos. l. s. riu. t. an. ge. i. l. a. diuo. s. l. s. i. p. tot. s. d. re iudi. que sequitur 3 mol. h. & i. v. s. s. si emptor. idem t. s. sede. de se. in cōsi. l. ij. q. d. l. cipit. tici. fecit procurator. vide bal. i. d. l. no. ab. stulit. & bal. i. l. pecunia. C. d. sol. ADDE quod pau. d. hic refert an ge. s. e. t. r. i. u. s. & illi sequitur eius cōsi. cccc. vij. t. s. p. m. a. z. o. p. i. & bal. cōsi. ccc. xliij. i. lib.

Onideo. **C** Mot. q. filio z seruo pot solui illud qd ipsi mutuaue- runt: vt hic. z. j. ti. i. l. q. seruus. z de pac. l. si vn. in pn. z deposi. l. q. seruus. sic z in monacho. naz mona cho potest solui illud qd ipse mutuat: vel deponit: no ta men possit nouare vel alio modo requittere. tex. est hic. quod no. multum.

Ex. l. sequenti.

Quando minor summa sit in obligatione.

Is cui. **C** Ad istu finem op. s. eo. l. si stichu. s. si decem. z. j. e. l. a. te. Sed rñdeo hic loqtur qñ fuit expresse actū: vel alternatiua p copulatiua ponere. alias secus: vt in cō trarijs. **C** Scōo oppo. fortius in alternatiua quātitatīf mīor tm sūma debet: vt. l. si ita stipulat. fuero. x. aut. xv. z. l. si stipulatus fuero. s. de sbo. obli. ergo minor sum ma videt nouata. glo. rñdet z male. dicit enī minor sum ma est in obligatiōe. verū est nisi eligatur maior. videre in alternatiua sūmarum minor sūma nō inest in obliga tione: z etiā si obligat non pōt solui tanq̄ debita. sed ex causa donatiōis soluet: vt. l. si ita. in si. deleg. ij. z in. ll. al le. pro cōtrario. Quod est verū quādo in sūmis non ca dit affectio: qz pmissē sunt simpliciter. semp enī videtur velle qd minus est: sed qñ ppter aliquā adiectionem in sūmis caderet affectio: tūc vterqz est in obligatiōe si cut in specieb: vt hic est cāus in. l. nra. forte iterest mea magis soluere. xv. que debet ticius q̄ decē que dz scius. Idem si caderet affectio rōne loci vel psonē adiecte: vt j. ti. i. l. qui reis. s. qui stipulatur.

Ex. l. sequenti.

An vsure pteriti tēporis debeantur. z an q̄ venit ex officio iudicis possit in nouationem deduci.

Optor. **B**uas lec. ponit glo. in hac. l. z vtraqz est notabilis: z fm p mā. b. d. **C**ursus vsurarū: ex natura actionis pce dens in stipulatiōe nouante nō intelligit̄ repetit. b. d. **S**ecūdum hanc lec. q̄ro an vsure rōne preteriti tēporis debeant. glo. que est hic videt dicere qz sic. nō tanq̄ vsu ra s; tanq̄ fors. cū enim pmitto qz ticio debeo ex cā em ptonis pmitto qz debebā pro sorte z vsuris. z ideo ille vsure debent. vt fors. **I**stud pbatur. j. rē pu. sal. fo. l. cū pupillus. z. l. seq. z qd ibi no. alio modo legis hec lex: z breuiter. b. d. **A**vsure que debentur officio iudicis in sti pulatiōe nouate nō vident̄ deducte. b. d. **A**duerte ista opi. possit esse s; si ponerem ista s;ba nouationis esse cōcepta q̄quid actiōe ex vedito te dare facere oz pmit to. sed si ponerem s;ba cōcepta in rem q̄qd occasione veditiōis: vel q̄qd ex vedito dare facere oz: tūc debē tur vsure pteriti tēporis tanq̄ fors. **Q**uero an id qd officio iudicis v̄it possit in nouatione deduci. puto qz sic: vt. j. ti. ij. l. z vno. s. i.

Andum cornelianuz.

Si secūda stipulatio cōtinet aliud q̄ prima no uatio nō presumit̄. **I**tem qñ estimatio debet iure actio nis tpe cōtracte obligationis qñ officio iudicis tps pe titiōis inspicitur. b. d. **C** Oppo. de. l. si seruū. s. si. s. d ver. ob. Sol. bene pōt fieri nouatio si hoc est actum: vt ibi. sed in dubio nō psumitur actū: vt hic. **I**te oppo. de. l. si pupillus. la. ij. s. qui actū. s. e. fm opi. quaz tenui vbi aliud stipulabatur z psumitur nouatio. So. ibi non stipulatur: aliud oīno. sed est idem respectu cōmodita tis. **A**lterius op. ad s; itaqz. de re. iur. l. bona fides. z. l. locum. s. cōdemnatio. s. de tabu. xhij. Sol. vt ibi p glo. z per Dy. in. c. bona fides. de re. iur. lib. vi. **T**er tio op. ad si. de. l. vinum. s. si cer. pe. z. l. in hac. s. de triti ca. Sol. hec. l. distinguit oēs illas. qz aut estimatio debe tur iure actiōis z obligatiōis: z inspicitur tps cōtracte obligatiōis: vt hic. z. l. hoīem. s. mā. aut venit estimatio officio iudicis z hēnt locum distinctiones que in. l. con tra. ponuntur.

Ex. l. sequenti.

Que nouatio fiat per litis cōtestatiōem: ibi. Quero. Et an p̄uilegia p̄me actiōis intelligant̄ repetita i stipu latione nouate: ibi. Quero vtrum.

Liam. **P**er litis p̄te. nō fit deterius ius agentis. **I**tem in stipulatione no uante intelligunt̄ repetita p̄uilegia que fauore agētis: vel cause erāt in psona: nisi aliud sit actum. b. d. z ista. l. multū no. z no. eā circa si. z aduertatis. **C** Op. de. l. aliqui. s. de pigno. s. ad velle. glo. signat eam p cō trario. sed istō cōtrariū non debuit signari hic: sed. j. l. pxi. z ibi dicam. **Q**uero q̄ nouatio fiat p lit. cōte. **R**ñ deo tu debes scire qz triplex nouatio est. q̄dam est q̄ est vnus obligatiōis in aliā transfusio: vt. s. eo. l. i. z ista sit per stipulationē z per cōte. factā a volentib; animo no uādī: vt. s. e. l. delegare. **Q**uedā est nouatio hoc est ad veterem actionē noue qualitatis adiectio. z ista dicitur fieri p li. cōte. que sit necessario ab actore: vt hic. nō enī tollitur p̄ia actio: sed ei noua forma adijcī: qz p̄ia nō tollatur patet. s. de ver. ob. l. cū stipulati sumus. z. C. de iudi. l. i. qz noua qualitas adijcīat parz: qz si prima erat t̄p̄alis per cōte. efficitur perpetua z trāsitoria ad heredes: vt hic cū si. **Q**uedā est nouatio hoc est noue actio nis ad veterē adiectio. z ista sit per sniam. de hoc loquit̄ tur. l. si. C. de vsu. rei iudi. z hoc tangit̄ per doc. C. de iu di. l. i. **Q**uero vtrū p̄uilegia prime actionis intelligā tur repetita in stipulatiōe nouate. tex. cuz glo. videt̄ hic dicere qz sic: nisi sit actuz in p̄trarium. **T**u dic circa hoc qz in actione prima nouata qñqz insunt aliqua ad com modū rei: vt dilatio. z ista an intelligant̄ repetita dixi in. l. stichum. s. i. s. e. q̄dam insunt ad cōmodū actoris: z tūc aut ista talia insunt ex cōuentiōe z dispositione con trabētium: vt fideiussores pignora z pene: z ista nō itel liguntur repetita: vt. s. e. l. si creditor. z. l. nouatio. z. C. etiā ob cy. pe. in. l. i. q̄dam insunt ex legali dispositiōe: z tunc aut ista insunt fauore creditoris vel cāe z intelligū tur repetita: nisi aliud actū sit: vt hic. qñqz insunt odio debitoris morosi: vt vsure que veniūt in cōtractib; bo ne fidei: z iste nō intelligunt̄ repetite: vt. s. l. emptor. z in. l. nouatione.

Aulus. **C** Op. de. l. aliqui. s. de pignori bus. s. ad velle. So. vt ibi. qz nō tenuit nouatio cum effectu.

Ex. l. sequenti.

Qñ p̄ cedit obligatio z mora: an p sequentē stipula tōez purget̄ mora z seqns stipulatiō comitat̄: ibi. Alitio

Irem aliquam. **N**ō est aliqua iuris que hēat fortiora p̄traria q̄ ista: z h; ista. l. iij. lec. in glo. z vnā ex glo. **D**y. z **J**a. de are. tenēt tertiā lec. positā in glo. que lz in se s;ba est. tū ego teneo q̄ntam lec. que nō est in glo. **E**t diuido istud p̄ncipium in tres ptes: vt patet ex lra. **E**t fm lec. tertiā positā in glo. b. d. **S**tipulatio cōditionalis nouat purā in cōditiōis euē tum: si tūc res existat: vel ante secūdaz stipulationē post moram desierit: vel post scdām facto debitoris petierit b. d. **C** Op. ad litterā. de. l. quotiēs. s. vnde marcellus. s. e. huius timore sunt hic q̄ttuor lec. vna **R**ug. q dicit qz hoc fuit actū: vt p sequentē stipulationē non nouet̄ mora precedens. **S**ed p̄tra istam op. ex p̄ma stipula tione non pōt agi pendēte cōditiōe: vt. l. pecuniaz. s. si cer. pe. **I**tem nec ex secūda ante cōditiōis euentum: z sic nō poterit agi. **D**icit **R**uge. hoc eēt verum: nisi esset actum. **S**ed op. si res nō existat tēpore existētis con ditiōis non pōt cōmitti stipulatio. dicit **R**ug. verū est: nisi sit actū qz mora nō purget̄. videte ista lect. est vera i se tamē diuinationē cōtinet. **A**lij ergo vt **J**o. timore h; soluūt aliter qz hec res perijt facto pmissoris. vnde ha betur p̄inde ac si res extaret. **C** Contra illam lectu. op po. qz fm hoc istū duo ver. s. s;ba. nisi per pmissorē. z ver. z si pus q̄ repetere bis. idē dicit **J**o. fateor tñ fm suuz

a f Undum cornelia nu. vltimus oppo. p bar. in. l. plane. s. i. de le. i. z in. l. ij. s. melo. de do. ple. b a Lū que ro q. vi. de bart. in. l. i. s. de iudi. c Quedā ē. an dicta i p̄i mo p̄ctu vi deant̄ repeti ta in secūdo. Adde not. p Bar. in. l. ij. de le. i. ad h. ADDE an dictū i p̄mo p̄ctu videat̄ repetitū in se cūdo. De. s. anch. cōsilio eclij. d Cōmodū actoris. de istis p ange. i. l. i. C. de iu di. in repe. et i lec. z ibi re. p̄bendit bar. e Legali di spositiōe. vi de q no. mo der. isti. d ac. s. fuerat in vij. char. i v. an aut z qñ. z imo. i rub. so. ma. in. iij. col. v. itē ad uerte qz p̄uit legiū zc. z h adde no. bar to. in. l. si qz cuz aliter. v. q̄ro. circa se cundum. de ver. obli.

dictū est cā maioris declaratiōis z euidētie: z ita ponit glo. tua in fi. que dz iungi cū dicto Jo. vide glo. q̄ icipit hoc totū. ibi Jo. aliter dixit: z ibi si tñ dicat prius zc. et ita lege istā gl. Ista opi. Jo. est fā in se tñ est diuinare. Item ibi est absurdū q̄ bis repetat. idem cū non declaret magis in secūdo dicto q̄ in pmo. Legunt alij tertio mō q̄ ver. nisi per pmissorem loquat qñ res perijt post moram ante secūda stipulationē. nam hic pōt deduci ī stipulationē aīo nouādi: vt. l. inter stipulantē. §. pe. s. de ver. obli. z. l. si seruū. §. fi. e. ti. sed ver. z si prius loquitur qñ perijt post secūdam stipulationē facto pmissoris z sic in illo §. si prius. t3 opi. Jo. in precedenti nō. z hāc opi. tenet Jaco. de are. z Dy. z Old. z multi Adoder. z est in se verissima. tamē quia glo. inter istam lec. interserit quādam aliam. ideo vide glo. vt eam iūgas prout debes. vide glo. ibi. vel potes p̄mā partem vsqz ibi. alij dicunt z omittē verfi. alij dicunt z assume §. q̄ aut dicit dant: sequitur zc. Ista lec. in se est vera tamē cōtinet diuinationē in se. q̄re alij dicūt totum ecōtra ad istam lectu. q̄ in. l. cōtraria erat mortu⁹ post moram ante stipulationē. hic nō erat mora ante stipulationē sed nō mortuus. z dicit glo. qd̄ est verius: certe ista lec. est omnino falsa in qualibet sui parte. nam in p̄ma parte quando erat mortuus post morā ante secūdam stipulationē non potest loqui. l. cōtraria: qz tunc mora nō purgaret: vt. l. inter stipulantem. §. pe. s. de ver. obli. q̄ non pōt dici ficta obligatio cū iam esset mortu⁹: z sic non erat res super q̄ posset fingi: vt. l. q̄ decem. §. idem r̄sum. j. de so. Item secūda pars qua dicit hic loquitur quādo mora erat ante stipulationē secūdam. sed nō erat mortuus nō est vera: quia tūc mora purgat z definit periculū p̄tinere ad p̄missorem: vt. d. l. stichū. in prin. z. d. l. quotiēs. C̄ Quid ergo dicem⁹. breuiter gl. dat aliā lec. i. d. l. quotiēs. §. vñ marcellus que est verissima. ibi loquitur quādo quis fuit stipulatus post morā sub cōditione re presente. merito pōt habere vim obligatiōis: z intelligit mora purgata. hic vero debet intelligi re absente: vt. l. qui decē. §. idēz responsum. de solu. z hanc tenebāt Jaco. de are. Pet. Andre. de p̄si. z do. Ray. z puto q̄ sit fā: z licet contineat aliquam diuinationē: tamen hoc facinus ex distictione quam facit tex. in. d. l. qui decem. §. idem responsum. de solu. z hanc teneatis. C̄ Cōtra predicta oppo. de. l. parui. de condi. furti. Solu. stipulatio interposita animo nouādi pure purgat moram indistincte siue res sit presens siue non: vt in contrario. sed quādo interponitur sub conditione habet locum distinctio presentie: vel absentie. C̄ Item oppo. mora purgatur quādo per creditores noua dilatio: concedit: vt. l. mora. §. de vsur. sed hic conceditur noua dilatio in conditionis euentū. ergo zc. Solu. illud est verum quādo conceditur noua dilatio p̄ncipaliter. hic p̄ncipaliter agebatur: vt libera ref a prima obligatiōe in euetum cōditionis. vnde dilationem habebat per quādam cōsequētiam alias non. C̄ Oppo. de. l. eum qui. §. fina. §. de verbo. obliga. vbi licet mora nō purgetur: tamen stipulatio conditionalis animo nouādi interposita nō cōmittitur re perempta. Solu. ibi loquitur quādo vnus erat debitor: z ab alio suz stipulatus rem animo nouādi. hic quādo ab eodem debitorē. vñ quātum ad eum videt res extare cum interijt post eius moram non purgatam. secus quo ad alium. ¶ Ultimo Dy. ponit hic vnā distinctionē imperfectā satis ideo esset reepilogāda: vt recolligamus predictas lectu. ideo pro declaratiōe distingue: quando precedit obligatio z mora: an per sequētē stipulationē purgetur mora: z sequens stipulatio cōmittatur. sic distingue. aut secūda stipulatio interponit non animo nouādi: aut animo nouādi. primo casu aut res erat presens z purgatur mora. aut erat absens: z tunc secus: vt. l. qui decem. §. idem responsum. de solu. fm q̄ glo. intelligit illum. §. z. l. parui. §. de condi. furti. aut fuit interposita animo nouandi: z tūc aut pure purgatur mora indistincte

cte: vt. d. l. parui. aut sub conditione: z tunc aut res defert erat esse ante secūdam stipulationē post morā tamē. aut extabat. p̄mo casu mora nō purgatur z nouatio fit: vt. l. inter stipulantē. §. pe. s. de v. ob. z. l. si seruū. §. fi. e. ti. secūdo casu: aut res fuit p̄sens: aut absens. p̄mo casu mora purgatur: z sequēs stipulatio nō cōmittitur si res nō extat tpe cōditionis: vt. l. quotiēs. ver. vnde marcellus. §. e. fallit si esset actum q̄ mora nō purgaret: vt hic fm lec. Ruge. secūdo casu qñ res non erat p̄s: aut res perijt postea facto pmissoris. Itē fallit si res periret factu pmissoris: qz tūc stipulatio cōmitteret: vt hic fm lec. Jo. z h3. iij. lec. quā tēuit Dy. z Ja. d. are. qd̄ ē vey qñ ab ip̄o eodez debitorē erat stipulatus aīo nouādi. secus si ab alio. tunc enī licet mora nō purgetur. tamē sequēs stipulatio non cōmittitur: vt. l. eū qui ita. §. fi. s. de ver. obli. secūdo casu qñ res nō erat p̄sens: tunc mora non purgatur: z sequens stipulatio cōmittitur: vt hic h3 lec. quā t3 glo. in. l. quotiēs. §. vnde marcellus. quā tenēt Adoder. doc. z pbatur in. l. q̄ decē. §. idem r̄sum. j. de solu. intelligendo q̄ ibi secūda stipulatio fuit aīo nouādi. qd̄ dixi q̄ scōa stipulatio cōmittit intellige si ab eodez fuerit stipulatus. secus si ab alio: vt. d. l. eū qui ita. §. fi. s. de v. obli. Item in hac. l. hētis. glo. que ponit casum z nō bene: vt ex predictis apparet z credo q̄ fuit additio ceruotina: ideo de ea non curo.

Si duo. Anus ex reis credendi pōt in alteri⁹ iudicium nouare delegare z nomina debitoris cedere. h. d. C̄ Contra hanc. l. op. de verbo ad verbū. §. de pac. l. si vnus. in p̄n. dicit qdam. ibi ī pacto. hic in nouatione nō est vey: quia tex. ibi loquitur de nouatione. alij dicunt est qd̄ ibi dicit de duobus reis non refertur ad oīa premissa. trussa est hoc dicere. alij dicunt q̄ ibi non erant socij: hic sic. trussa est: qz ibi dicit de argentarijs socijs. glo. dicit ibi loquitur de alia societate. z hāc sol. t3 glo. hic. z ibi z vbiqz Dy. z Ja. d. are. z Old. z oēs excepto Guil. de cu. q̄ dicit totū p̄trariū. ibi loq̄ i duob⁹ reis socijs. hic i duo. reis nō socijs. vide rōnem qñ sunt duo rei socij q̄quidab vno recipit in solutum deberet inter eos cōicari. nam vides q̄ vnus non potest alteri iudicare recipiendo solutionē eodez modo nec nouationē nec pacto. secus quādo non sunt socij: quia tunc pōt iudicare solutioni: z eadē ratione nouatione z pacto: vt hic. z. l. in. l. falcidia hoc obseruandū. §. ad. l. falc. z hec opi. fuit renouata per Guil. que fuit antiqua opi. H3o. in. l. ex duobus. §. de duo. reis. Cōtra istam solutionem facit. l. si duo. §. de arbi. dicit ut ibi dixi in materia de duo. reis.

Iticinus. Exceptio coherens p̄sone q̄ obstat delegati: nō obstat ei cui facta est delegatio. h. d.
Abitari. Qui h3 liberaz peculij administrationē potest nouare nisi animo donandi faciat. h. d.
In summa. Vna stipulatio p̄t nouare plures stipulationes. h. d.

De solutionibus z liberationibus.
 Ex hac r̄ca sequenti
Quid differt solutio a liberatione.
 Ista rubrica p̄tinuatur hoc modo. Dictū est. §. de nouatione obligationū. verū qz nouatio equiualeat solutio ni: vt. §. ti. i. l. si rem. §. fi. ideo ponit hic rubrica de solu. Querit glo. qd̄ differt solutio a liberatione: z glo. r̄ndet q̄ solutio est facti: z sic ponit pro ip̄so actu solutiōis liberatio est qdam effectus iuris qñ q̄s absoluit ab obligatiōe. C̄ Cōtra istud op. primo dicit q̄ solutio est in facto. cōtra imo solutiōis v̄bum generale est: ut. j. co. l. solutiōis. dicit glo. fateor q̄ qñqz ponitur largissime: s3 hic ponitur stricte ad v̄riam alterius liberatiōis. qd̄ qualiter intelligat: dicaz in. l. contraria. C̄ Secūdo op. hic dicitur q̄ solutio facti est. contra imo est iuris hoc est

a o Irē ali. quā vnā distinctionē. an p̄ sequētes stipulationē p̄ditōalē purget mora p̄cedens. z qñ p̄dicta stipulatio p̄mittatur add̄ bar. i. l. eū q̄ ita. §. fi. de v. ob. z dicit rapba. vt dicit d̄sis me⁹. i. l. scire d̄bem⁹. §. fi. de v. obli. q̄ stipulatio purgat moram. vide ibi.
 b C̄ In summa. vide q̄ cōsultuit ro. cōsi. cccccij.

dnij trāstatio. nā si dnij nō transferē nō diceref
 solutio: vt. j. e. l. q. si forte. §. si. sed trāstatio dnij
 dicit esse iuris: vt. l. vbi aut. in fi. §. de pb. ob. er/
 go zc. So. si nos accipim⁹ scm largissime: vt cō
 prehēdat dationē: tūc ista glo. pcedit sine scrup
 pulo: vt. l. in facto. §. d. cōdi. z de. si nō accipim⁹
 stricte. put ē spēs distincta a datōe: tūc vtrū solu
 tio sit facti vel nō dic: vt. l. si ita stipular⁹. §. pos
 suz. z ibi dixi. §. de pb. ob. z q. so. sit facti: vide i
 .l. cōsilio. in fi. §. de cura. furio. tñ debz intelligi
 dictus tex. fm p̄dicta. habetis examinātā p̄maz
 opi. z verā. Alij nō dicunt aliā dñiam inter solu
 tionē z liberationē: q. dicit q. solutio est qñ ob
 ligatio tollit. liberatō est qñ ab obligatōe eximi
 tur remanēte obligatōe in rerū natura: vt in de
 portato: vt vidistis i. l. si debitor: dportato. §. ti.
 .ij. qd glo. nō multuz placz sz satis pōt sustineri.
 Quero vtrū iste ti. loquat de liberatiōibus que
 cōtingūt ipso iure: an de his que cōtingūt ope
 exceptionis glo. dicit q. de vtraqz z bene.

Ex. l. sequenti.

Soluens potest. l. quam velit circa electio
 nē cause dicit: ibi. Tertio. Et i reb⁹ alienis exti
 matur culpa si nō facit illud q. deberet facere q
 libet diligens p̄familias: nisi res aliena cōmis
 sa sit eius arbitrio: ibi. Itē op. Et qualiter itelli
 gas in re p̄nti z incōtinēti: ibi. Quero. Et an cre
 ditor: debeat eligere in cōtinēti in quā cum velit
 ascribere solutionē: ibi. Secōdo. Et an cū credi
 tor: recipit pecuniā z dicit ego: ascribā i talē cāz
 z debitor: velit q. in aliā cām quare disco: dāt an
 teneat reddere pecuniā debitor: ibi. Tertio.

Notiens.

Ista. l. conti
 nual vsqz ad
 q. in his. §. si duos z cōsuevit vide
 ri difficilis: tñ clara ē z diuidit i q̄t
 tuor ptes. Primo loquit qñ debi
 to: solues eligat in quā cām soluat. Secōdo qñ nō
 eligat debitor: sz creditor: Tertio qñ dz fieri ista
 electio. Quarto qd iuris sit nemine eligēte. ha
 ibi. quotiēs nō. tertia ibi. sed cōstituire. quarta
 in. l. ceterū. §. q. si forte. z durat vsqz ad. §. si du
 os. C. op. C. eo. l. i. z de vsur. l. si vsuras. vbi pri
 us videt solutū in vsuras q̄ in forte. glo. dicit in
 telligo istud p̄ncipiū in plurib⁹ causis p̄ncipali
 bus. secus si vna ē p̄ncipalis alia vsuraria: vt in
 cōtrarijs. hoc nō est vey q̄tū ad p̄ncipiū huius
 .l. sup quo posita ē gl. nā qñ debitor: eligat i illā
 cām est solutū in quā eligat nō habita distinctiōe
 causaz. sz dicitū gl. ē verū qñ solutio ē facta sim
 pliciter electiōe a nemine facta. C. Secōdo op. j. l.
 p̄ri. Sol. qd hic dī q. est in arbitrio soluetis est
 uerū nisi creditor: p̄tradicat: ut dicit statū in. l. ij.
 ¶ Tertio op. videt q. solues nō possit dicere. l.
 quā ipse vult in soluēdo: ut. l. in traditiōibus. z
 ibi gl. §. de pac. So. solues pōt dicere legē quā
 velit circa electionē cause in quā soluat. aliā nō
 legē nō possit dicere si soluit debitū cūiūz z na
 turaliter: ut no. in. d. l. in traditiōib⁹. §. d. pac.
 qd tene mēti: q. singularis ē gl. ¶ Tenio ad se
 cūdaz p̄tē z videt q. arbitriū datū creditor: nil
 ipozet: q. debeat semp eligere cām grauiorē:
 sicut elegisset debitor. z sic hec. l. vī frustra posi
 ta. hui⁹ timore sūt in hac. l. due gl. vna est hic.
 alia in. l. ceterū. in gl. magna q. pōit multas solu
 tio. dicit qdā q. pdest in hoc: q. poterit elige
 re debitū cui⁹ p̄bationē nō habebat. istō nō est
 uerū fm glo. z oēs modernos: q. hoc faciendo
 nō faceret negociū debitoris: ut suū. p̄crea istō
 debitū est i cōtrouersia: ergo istud nō pōt elige
 re: ut hic in tex. ¶ Preterea nō esse z nō apparere

paria sunt: ut. l. in lege. §. de p̄trahē. emp. z hoc
 tangit per Ly. in. l. i. C. e. in p̄ma opi. dat ergo
 glo. alias solutionēs ostendēdo quid hoc pdest
 creditor: z i oibus gl. bene dicit. Tñ unū not.
 inter cetera q. ista electio pdest creditor: i hoc:
 q. pōt eligere in cām leuiorē dū tñ sic eligat p̄
 ut in re sua eligeret. qd enī si est hō ita curialis
 z nobilis q. ipse citi⁹ solueret creditor: sine usu
 ris q. ei creditor: q. est cū usuris. sufficit enī q. fa
 ciat negociū debitoris: ut suū negociū gereret.
 ¶ Itē op. d. l. ceterū. j. e. ubi dicit q. semp uide
 tur debere cōputari in cāz duriorē. Sol. illō est
 uerū in dubio. sed si cōstat uel per cōfessionē p
 tiuz: uel p̄ alias p̄batiōes sic ipm geref negocia
 sua: z sic p se faceret z solueret si haberet solue
 re satis est. C. Sz op. fatuitas creditoris nō dz
 obesse debitor: ut. l. nō dz de reg. iur. So. ipu
 ter sibi debitor: q. cū potuerit creditor: ab initio
 eligere z nō eligit uel cū potuerit creditor: eli
 gēti in talē cāz nō resistit: ut. l. qd qe. de reg. iur.
 ¶ Itē op. d. l. si cōstante. §. si marit⁹. §. solu. ma.
 ubi culpa q. in reb⁹ p̄p̄ijs tollerat in alienis pu
 nis. Rñ. aduerte: q. hoc est multū notādū. Cul
 pa in reb⁹ cōibus estimat si aliqs nō facit illud
 in cōibus sicut i suis: ut. l. heredes. §. nō tñ. §. s.
 fami. her. z. l. si soci⁹ socio. §. p socio. in reb⁹ alie
 nis estimat culpa: si nō facit illō qd deberz facef
 diligēs paterfamī. vt. d. l. si cōstāte. §. si marit⁹.
 z. §. d. ac. z obli. l. i. §. is quoqz. qd vey ē: nisi res
 aliena sit p̄missa ei⁹ arbitrio. tūc enī ista p̄ba ei⁹
 arbitrio hoc ipozat: vt faciat illō qd i re sua fa
 ceret ēt si min⁹ diligēter⁹ faceret tex. ē hic cū sua
 gl. qd ē valde notādū. vide tex. ibi quotiēs nō
 nō dicim⁹ id qd solutū sit i arbitrio ē accipiētis
 zc. aliud ē ergo deponere cōmodare vel locare
 vnā rē simplicif. aliud ē p̄mittere i arbitrio tuo:
 q. tūc excularis lz male facias si ita facis sicut fa
 ceres i tuis: vid gl. q. incipit hec exēpla zc. itē vi
 de gl. in. l. ceterz zc. q. incipit nec a credito: zc.
 ¶ Alteri⁹ p̄cedo. hic tex. vī inuere q. dz eligēf
 in id qd p̄ alio qe fideiussurat. aut cui⁹ dies nō
 duenerat. sz iste nō sūt cāe grauiorēs: vt. l. z ma
 gis. ergo zc. Sol. hui⁹ timore qdā itelligūt hūc
 tex. vt dicat nō dz eligere debitū qd ē liqdū sz d
 bitū qd ē in p̄trouersia. vñ cū tex. dicit nō eligat
 debitū qd nō ē in p̄trouersia bñ segtur. aut illō
 qd p̄ alio qe fideiussur. aut cui⁹ dies nō dū venit
 qñ diceret ista nō eligat z sic nō ob. p̄traria. Ista
 lec. nō placz: q. debitū qd ē in p̄trouersia nō p̄t
 eligi donec liqdef. ar. C. de cōpē. l. fi. z. ar. §. de
 re iudi. l. a diuo pio. §. si sup reb⁹. z. §. se. z iō dz
 legi affirmatiue: vt dicam⁹ indebitū qd nō est in
 p̄trouersia. sed si ē liqdū dz eligēf solutū. z qd se
 gtur haud i illud p quo zc. ponat haud p non
 z sic cū aspiratiōib⁹: vt sic haud p nō ponat: et
 q. sequit aut cui⁹ dies zc. illō aut ster. p̄p̄ie.
 ¶ Teniam⁹ ad tertiā p̄ticulā. sed cōstituire vī
 q. ista lra sibi p̄tradicat. nā p̄tio dicit q. dz fieri
 statū cū solutū est z sic re p̄fecta. deide dicit cū i
 re agēda. z sic vī q. debeat fieri añ rē p̄fectā. hu
 ius timore gl. supplet hic q. dī in re agēda sup
 ple q. fuit. alij aliter dicit q. apparebit ex dclara
 tiōe sequētis questiōis. ¶ Quero qliter itelliga
 tur in re p̄nti. qdā dicit parū añ vel parū post:
 z istud ē satis bñ dicitū: vt. l. iij. C. de e dili. actio.
 z. l. modestin⁹. j. e. cōiūcta. l. iurisiur. circa p̄nci
 piū. §. d. oper. l. z. l. in bone fidei. C. d. pactis. tñ
 Ja. d. are. dicit magis itelligibiliter. ea oia dicitū
 tur incōtinēti fieri q. sunt anteq̄ cōtract⁹ vel ali
 us actus sit a partib⁹ habitus p̄ p̄fecto⁹ z ab
 soluto: vt. l. cōtractus. C. de fidei istru. z hoc idē

De solu
 tiōib⁹. Ru
 brica.
 ¶ Noti
 ens. si
 minus
 diligenter.
 Qñ cōmissa
 est res arbi
 trario alicuius
 adde bal. in
 .l. i. C. e. fac
 tex. z qd ibi
 glo. in. l. i. vī
 ditiōe. §. i. d
 bo. auf. iud.
 possi. et ibi
 bar. vbi qui
 bz arbitriuz
 si tenetur de
 leui culpa sz
 Imol. h. te
 nentē exp̄sse
 p̄trariū vid
 bal. i. l. i. ij.
 oppo. C. de
 bis q. pe. no.
 z p hoc pos
 set limitari. l
 si vt certo.
 §. nunc vl
 dēdū. §. cō.

b C. p̄tio p
 secto. Sed
 bar. in. l. i. bo
 ne fidei. C. d
 pac. lz p̄riuz
 z ibi dixi. et
 adde bar. in
 .l. iurigiētū
 . §. qñimo. i
 fi. §. de pac.
 z de hac dic
 tione incon
 tinenti vide
 glo. z bar. et
 qd ibi dixi. i
 .l. iij. §. cum
 igif. §. de vi
 z vi. ar.
 ADDE De
 dictiōe icō
 tinēti bald.
 cōsilio. ccl.
 viij. iij. li.

¶ ¶ ¶ ¶

dicā in solutiōe hic anteq̄ solutio sit habita p̄ perfecta et absoluta d̄z fieri ista electio. **L**y. hoc refert. C. e. l. i. in p̄ma. q. et sic ter. qui hic dicit statim atq̄ solutiō est id est hoc est anq̄ res sit habita p̄ absoluta et q̄ requirit in re agēda et eodē modo itelligo: q̄ res agēda d̄ anteq̄ sit habita: et p̄ perfecta et absoluta a p̄tibus posito q̄ numeratio sit p̄fecta. **S**ecūdo q̄ro video q̄ debitor debeat eligere incōtinēti qd̄ d̄ creditore an possit eligere ex itervallo. glo. mag. in hac. l. ceter. in p̄n. gl. magne v̄f dicere q̄ sic q̄ creditor possit eligere donec viuit nō postq̄ est mortu⁹: q̄ nō trāsit ad heredē. alia gl. in hoc. h. s. cōstitue. re. sup. v̄bo cōstitue. et cōtrariū. istā puto verā p̄ ter. q̄ dicit si alio noīe est solutiō q̄s eorū velit: ergo v̄f q̄ quilibz eorū debeat incōtinēti eligere. d̄z tamē aliquātulū spectare creditore: debitor: et eligentē cū p̄us electio ad eū pertinz. **I**te puto q̄ creditor: debeat facere illā electionē p̄tite debitor: q̄ licitū est sibi p̄tradere. et ex hoc pōt ledi. ergo d̄z eē p̄ns: vt. l. nā ita diu. s. d̄ ad op. **T**ertio q̄ro pone q̄ cū iaz pecunia eēt in manib⁹ creditor: ipse dixit ego ascribā tibi talē causā. debitor: p̄tradit imo ascribas i talē cāz nec cōco: d̄at: an creditor: teneat reddere pecuniaz debitor: volēte. certe puto q̄ sic: et si nō reddat videt eū spoliare p̄ v̄z illa pecunia. ar. l. iij. s. de pig. act. et hoc v̄f sentire gl. q̄ est hic in. l. i. sup. v̄bo in debitu. in fi. gl. **C**enno ad quartā p̄tici lā ibi q̄ si forte. et op. q̄ nō cedat in cāz duriorē: vt. j. e. l. in his. s. i. perator. Sol. ibi loquitur in pecunia redacta ex p̄gnore v̄dito: hic in pecunia soluta. **I**te op. de. l. i. C. e. et de vsur. l. si vsur. Sol. dicit quidā istud d̄z itelligi q̄n v̄traq̄ cā est p̄ncipalis. secus si vna ē p̄ncipalis alia vsuraria: q̄ tūc p̄us cedit in vsuras q̄ in forte. et ita dicit p̄na gl. parua antiq̄ que ē sup. l. i. hodie est sup p̄ncipio legis p̄me vna gl. magna q̄ fuit additio q̄ in fi. sui pōit aliā solutionē ad ista p̄traria: et dicit q̄ nō obstat ille leges: q̄ vsura ē grauior: cā: q̄ debitor: tenaces q̄n soluit vsuras videtur sibi ex bere oculos. et iō est melius q̄ cedat in solutionē vsurarū ne de cetero teneat solvere vsuras. **A**lij dicūt q̄ hoc nō ē verū: q̄ fors parit vsuras s̄ vsura nō parit vsurā. Tu tene p̄mā sol. q̄ l̄z cā fortis sit durior: tū videt p̄us solutiō in vsuras et hoc exp̄ssa cōstitutiōe p̄ncipū: vt in legib⁹ cōtrarijs. qd̄ ē verū si vsura eēt debita ciuilitate et naturaliter. sec⁹ si naturalit tū: vt. d. l. in his. s. i. perator. Et potuit eē ratio odiū debitor: q̄ passus ē vsuras cōcurrere sua mora d̄ hoc no. in. l. si vsuras. C. d̄ vsu. **A**ltimo habemus hic distiguere. nā de ista materia habetis glo. nouā positā in p̄n. l. q̄ distiguat. et habetis gl. antiquā sup. l. ceterū. in fi. gl. magne q̄ similit̄ distiguat. **D**y. etiā d̄ hoc pōit vna suā distictionē. et **L**y. C. e. l. i. q̄s omitto hic dicā forte in p̄cessu ti. q̄ ille sunt ip̄fecte. **A**ltimo no. hac. l. et magis. q̄ in dubio magis videt q̄s solvere vel aliū actuz suo noīe facere q̄ alieno: retigū in. l. si stipulat. s. grifogonus. s. de v̄b. obl. **S**i duos. **C**op. plures fideiussor: res tenent insolidū: vt in sti. de fideiuf. s. si plures. ergo si p̄ vno soluit i solidū alter liberat: vt. l. ij. et. iij. in fin. s. de duore. hui⁹ timore hic. s. legif. duobus modis. vno mō q̄ fideiusserūt q̄libet p̄ parte hoc exp̄sso: et hec ē clara. **A**lio mō q̄ fideiusserūt simpliciter: et tūc obstat p̄trariū. sed r̄ndet duobus modis. **P**rimo q̄ fuit facta p̄ticularis solu. creditore volente. **I**sta nō placz: vt dicā. j. **A**lio modo q̄

A **I**te op. d̄ hac materia vide v̄nū bonū verbum p̄ bal. in. l. i. C. e. hic alleg. et vide ter. no. et ibi bar. i. l. si ex plurib⁹ s. i. h. j. e. et l. i. cū ex plurib⁹. j. e. vbi plene.

B **S**uo nomine facere an p̄sumat quis magis suo noīe facere q̄ alieno. vid bar. in. l. post doct. i. iij. et. vi. lec. di. s. sol. matri. et per bar. in. l. i. s. nūciatio. s. de ope. no. nū. et q̄n q̄s dicatur magis suo noīe soluere quā alieno: vide bar. i. l. si pene. s. de cōdi. inde. Et limita vt p̄ bar. in. l. matri. in v̄f. et gl. de rei v̄di. et ibi v̄ de bal. in fi. An et q̄n q̄s v̄dit rē meam videatur v̄dere noīe proprio. **A**DDERE h̄is v̄tims v̄r bis pau. de ca. cōsilio. c. xxxvi.

C **S**i duos hic. s. legif. hoc nō ē alibi s̄m bal. in. l. p̄ heredi.

solutio fuit facta p̄ticularis creditore iuito: q̄ cū q̄libet esset soluēdo poterat p̄ beneficiū ep̄stole petere diuisione: iō creditore: cogebat admittere p̄ticularē solutionē p̄ fideiussore: et ista est vera. **A**ltius op. si v̄n⁹ fideiussor: ē liberatus creditore: alteri fideiussori qui remāsit in obligatione nō poterit actionē cedere s̄z q̄ teneat: vt. l. vt fideiussor. et. l. cū his. de fideiuf. et sic p̄ cōsequētiā alter videt liberat⁹: vt. l. stichū. s. pe. j. eo. **S**o. illud verū q̄n creditore: nō pōt cedere actionē facto suo: secus si facto debitor: eo inuito: vt hic. ita itelligit glo. hūc. s. s. ti. ij. in. l. si stipulat. s. si. in fi. gl. magne. et iō nō p̄cedit illa solutio q̄ hoc cōtingit volūate creditoris. **I**te nō p̄cederet iste. s. q̄n fideiussor: nō haberet beneficiū diuisionis: vel q̄ alter nō eēt soluēdo. uel q̄ eēt illi b̄nficio renūciatū: q̄ tūc p̄ticularis solutio nō admitteret inuito creditore.

Imperator. **C**iste. s. diuidit i duas partes q̄ p̄io loquit in pecunia redacta ex v̄ditōe p̄gnoris. **S**ecūdo in pecunia soluta scōa ibi: sed et si forte. **I**te q̄libet pars diuidit in alias duas p̄ticias: vt p̄z in ter. vide ter. ibi non habebūtur. et dicit i mo cedere d̄z p̄us in vsuras naturaliter et ciuilitate debitas: uel in forte nō in vsurā debita naturaliter tū. **C**op. q̄ solutio cedat in diuersas cās vsurarū p̄ rara: ut. j. e. l. pupilli. s. pe. Sol. hic sūme debiti p̄ncipalis erat eq̄les s̄z sūme de vsur. diuerse. ibi nō erat eq̄les sūme debiti p̄ncipalis ita itelligit d̄ns. **D**id. l. ij. gl. nō soluat.

Ite op. d̄. l. si finita. s. cū aut. s. d̄ dam. infec. Sol. illa magis cōco: dat q̄ disco: dat: et q̄lter itelligat v̄bū eq̄lter dic: ut ibi. **T**ertio op. j. e. l. paul. s. paul. **S**o. hic loquitur q̄n creditore: nō elegit qd̄ poterat: ut. l. p̄tra. **A**ltimo tene menti. hunc. s. in fi. qui distiguat in. l. i. C. eo. et. l. si vsuras. C. de vsur.

Apuđ marcellū. **Q**uā mēs legis ē certa d̄ ordine nō curaf. b. d. **C**ho. rex. i. l. nec enī. **E**i de glo. q̄ incipit no. ordinē in fi. gl. dic s̄m **D**y. Sol. vbi certa intētio disponētis vel iuris cōis nō attēdit ordo: vt hic et. s. d̄. l. ij. l. cū pater. s. fideiussor. alias secus: vt in p̄trarijs. tu dic lati⁹: vt dixi tibi i. l. ij. s. si p̄s. d̄ vulga. et pupilla. sub. **E**x. l. sequenti.

Clā grauior: d̄ famosa et q̄ debetur ex instro guarētigato p̄tial deberi ex cā grauiori.

I quid ex famosa. **C**ho. q̄ illa d̄ cā grauior q̄ est famosa. et iō si est aliq̄s debitu quo nō soluto q̄s incidet in excoicationē ex cōstitutiōe ep̄i illa dicit rē cā grauior. **I**te illd̄ qd̄ est debitu cū instro q̄ h̄z paratā executionē d̄ deberi ex cā grauiori q̄ illud qd̄ debetur per libelluz: vt hic put loquit de causa iudicati qd̄ tene menti.

I lud. **Q**uero qd̄ si vna sūma ē maior altera. gl. dic nō eē curādū. vt. l. si i duab⁹. j. d̄ re. iij. Tu dicas hic. vt dicā in. l. pupillus. s. pe. j. eo.

I stipulatus. **S**i sūus ē adiect⁹ nō pōt solui d̄no. b. d. **E**t rō hui⁹ ē: q̄ seruus adiect⁹ ad simplex factū solutiōis recipiendē. ideo non transit in d̄m: vt. l. qui heredi. in prin. s. de condi. et demō.

Qui decez. **I**n obligatione q̄tita ris vel sp̄i certe solutiō partis liberat ap̄te. secus in obligatione generis

tarijs. in. l. col. C. de heredi. acti. q̄ l̄z q̄ si possit cogere creditore ad recipiendū p̄tē tamē salit quādo q̄s dedisset duos fideiussores nō insolidū quo casu licz debitor eī noīe non possit soluere partez: tū poterit noīe fideiussor: ita bal. in. l. acceptaz. C. de vsur. i. v. ij. op. alias. vij. colū. et imol. in. l. si stipulat. s. i. j. e.

C **A**lti⁹ op. vide qd̄ dixi p̄ bart. in. l. ex duobus in. l. colū. s. d̄ duoreis.

E famosa ad DE et itelligit q̄n si iur gunt p̄ria et diuerse actiones. s̄z vbi ex vna cā in surgunt diuerse actōes quaz vna sit famosa alia nō itelligit soluere ex illa q̄ nō sit famosa: vt voluit specu. et **I**o. an. in ti. s. ac. et repe. s. s̄. s̄. q̄. s̄. h̄ qd̄ si ille sit tifficit.

C **Q**ui decem. **L**imita istū ter. in ca. su. d. l. si stipulatus sue ro. s. si tici⁹ de v̄b. ob. et no. bar. in. l. stipulatiōes nō diuidit. in. ij. q. s̄. de v̄bo. ob. **I**te dū littera dicit solutione partis p̄tingere liberationē limita hoc veruz si stipulor stichū d̄ari: secus si stipulor stichū mihi tradi vel restitui q̄ solutione partis nō p̄tingit liberatione ita bar. i. l. stipulatiōes nō diuidit i viij. op. s̄. d̄ v̄b. obli. et idē t̄z i. l. si duo. s. depolita.

Ero pcurator: est alienare. Ad do bar. in. l. iij. s. solu. mat. vbi alle gavit aliū tex. Idē dicit i trāsfactōe per ea q no. in. l. i. C. si aduer. transac. idem in renūciatione. vt in. l. magis puto. s. fundum de b C An conuictis psonis. hoc etiā firmit bar.

rebus eorū. ff. per illū tex. in. l. nō solū. s. fo. ma. z lz nō possēt ei solui: tñ poterit ipetrare ptra debito rē: vt res de bita seq̄strē ita dicit Ja. de are. i. l. fin. nōt. in prin. s. d. neg. ge. allegat in ar gumētū. l. si reus parat. s. de pcura. Bal. ibi refe rens Guil. d. cu. rep̄dit Ja. de are. z dicit q. d. l. si reus non p. bar. q. loqui tur i debito re spōte offe rēte. vñ pu tar cōtrariū per regulā. l. i. C. d. pbi. se quest. pecu. nie. nisi debi tor cēt suspe ct: q. tūc p cedit dicit Jac. de are. arg. d. l. fide iusfor. s. h. s. q. fatid. cog. z. l. iperato. res. in. h. j. d. appel. q. tūc magis dicit agere q̄ sibi solui. ad qd vide qd scri pti in. d. l. nō solū. fo. mat. vbi limito qd dicit hic Barto. z ad bar. hic add no. i. l. q. alie na. s. quāq̄. s. d. ne. gel. vide. l. iij. s. d. i. iudi. sol. e. ibi bar. icē dicas d. affi ne. p. l. cum maritū. C. d. solu. cōiūcta. l. marit. de pcura. C. cū ibi no. possēt etiā hec re gula limita ri: vt not. in pñ. d. l. patri p filio. vide licet si sua in teresset lz vi deat d. d. l. si solū. s. solu. ma. z ad ma teriaz adde bar. i. l. i. C. de pecu. z vt tra predicta adde Bart. per illū tex. sequētē opi. Bal. in. l. si lius. C. de pac. z ange. in. l. itez ma gistr. ff. eo. Item possēt forte dicta regula limi tari in cōiun cta persona

nisi in eadē reliqua pars soluat. h. d. Not. text. ibi: deniqz hō. zc. C. Op. ad principiū q nō ad mittat solutio partis: vt. l. tutor. s. lucius. s. de vsur. So. verū est creditore iuito. sed hic volēs recepit. C. Itē op. quādo dicit aliqd in re debi ta nō cōtingit liberatio: vt. l. iulianus. s. i. s. d. s. bo. ob. So. hic pars rei erat soluta pfecte. ideo in illa parte cōtingit liberatio. lz in. l. cōtraria to ta res erat soluta impfecte. iō peti pōt tota res. C. Tertio op. q tot hō peti nō possit imo obli gatio sit i pēdēt: vt. l. iij. s. i. s. d. s. ob. z ibi not. So. vt ibi plene dixi: z ibi examinaui bene mate riam huius. s.

Mod stipulatus.

C. Mo. q adiect' nullo mō pōt libera re: nisi recipiēdo solutionē: vt hic. z. l. cui recte. s. titu. primo.

I stipulatus.

In solutō ne q ad cō modū pupilli nō cedit: tutoris auctori tas nō requirit. h. d. C. Op. j. eo. l. pupill'. So. ibi pupill' erat creditor. iō nō pōt sibi solui sine tutoris auctoritate: q reū liberaf nō pōt sine tu toris auctoritate. lz erat hic adiectus nō credi tor. C. Ad hoc op. q: etiā qñ nō ē credito: req ritur tutoris auctoritas: vt. j. e. l. si fuus daret d cē conuicta. l. siqs sub cōditōe. s. siqs omiffa cā testa. Sol. licet ibi nō esset credito: tñ solutō si bi facta debebat cedere ad ei' cōmodū. iō tuto ris auctoritas requirit ne pdat pecuniā. hic so lutio cedebat ad cōmodū alteri'. ideo diceret si eēt adiect' ad sui pupilli cōmodū requirit tuto ris auctoritas. C. Querit glo. de quo pupillo lo quif. dicit glo. de primo pubertati. C. Quero vtrū tutori possēt solui. habes hoc in. l. stichuz. s. vsufructū. j. eo. dic. vt ibi. Ex. l. sequenti. C. An pcurator: oīuz bonoz possit solutionē re cipe. Et an possit solui conuictis psonis q pnt agere sine mandato.

Ero procuratori.

Hec ē bona. l. z ponit in pñ. duo dicta. z incipit iuriscōsul' tractare cui solui possit z po nit multū dare. C. Quero dī hic q pcuratorū omniū bonoz pōt solui. C. Quero an regratur q habeat liberā. glo. dicit q nō p. l. allega. i. ea. vñ eā que incipit z libera s'm quosdā zc. Aduer te aliq dicit cōtra quoz opi. tāgit gl. in pñ. nā re cipe solutionē ē alienare: vt insti. q. alie. lz vel nī .s. admonēdi. S. pcurator: oīuz bonozū nī pōt alienare: nisi habeat liberā: vt. l. pcurator: cui li bera. z. l. pcurator: totoz. z. l. mādato generali. s. de pcura. ergo zc. Rñ. q hec alienatio fauo re liberatiōis est admiffa: vt. l. eius q in puīcia. s. si cer. pe. C. Scō qro an pūctis psonis q possūt ager sine mādato possit solui. dicit gl. q nō: vt. l. iij. s. lz si forte ex liberis. j. iudi. solui. Ista solutio ē verissima z ē casus in. l. iij. s. vt le ga. no. caue. s. fo. ma. z. l. iij. z. l. q. hominē. s. si gener. j. eo. ti. z ex hoc debes ppēdet formatio nē libelli qñ qs agit tanq̄ cōiūcta psona'. nā cō cludet hoc mō. peto eū cōdēnari mihi tanq̄ cō iūcte psonē talis ad dadū z soluēdū illi p quo agit: vel alteri. p eo legitime recipiēti. nā si dice ret peto eū cōdēnari ad dādū mihi pūcte pōe

furiōsi: quia tunc coniuicta persona potest facere ea que requirunt spe ciale mandatū. l. ij. cū ibi no. s. solu. matri. z videtur tex. in. d. l. patri p fi lio. s. de mino. z q: filia tua nō pōt cōtradicere. z idē p cōiuncto mino. re vel pdigo per. d. l. patri. p filio. Et q cōiuncte psonē nō possit solui re gulariter est tex. z ibi bal. in. d. l. cū maritū. C. de solu. z vide Guido. no. z bal. in. d. l. finautē. i. pñ ei. s. d. neg. gest. z bal. in. l. i. C. qui bus res iu. di. nō nocet vide per an. ge. h. z imol. videlicet an cum cautio. ne d ratio de beat sibi sol ui. Itē q cō iūcte perso ne nō possit solui t3 Spe cu. in. ti. d. cō iuncta perso na in princi. in ver. an cō iuncte perso ne per. l. i. in pñ. cū seq. s. vt leg. no. ca ue. Et dū al. legau. l. filie adde. l. si cuz filio. in. s. i. fm intellec tū doctoruz .s. de cōpen sa. qd no.

nō pcederz: vt hoc tāgā in. l. hoc iure. j. e. C. Al teri' iste s. inter dū vñ cōtra eos q dicit q adie ctus vñ habere mādātū lz sit abis. nā hic appa ret q nō est pcurator: z sic nō habet mandatuz de quo dicit: vt. l. iulianus. s. i. s. de verbo. obli.

Sed z si quis. Hic ponitur et alij duo casus et hoc dicit. Mādātū pōt reuocari. lz nō facultas soluēdi adiecto. h. d. C. Mo. vñ q si mādauē ro tibi q ticio soluas nō ē necesse q ego phibeā te ne ei soluas: lz sufficit q phibeā ticiū accipe te sciēte. nā ex hoc videor phibere ne tu soluas. C. Cōtra hoc op. q sciētia dōitoris nō regraf: vt. l. si pater. s. d manu. vin. So. vt ibi per By. z Ly. C. m. l. mādātū. lz gl. nō so. C. Op. z vñ q possit phiberi ne soluat adiecto: vt. l. cū qs. j. e. z. l. si stipulat' fuero decē in melle. j. e. So. hoc qd hic dicitur fallit si p dicitio pmi adiecti sit mu rata vel lis sit contestata: vt in cōtrarijs.

Ex. s. sequenti. C. Legatū q incipit a pcedēti cōditōe negati ua statū pmittit cū qs ē in mora faciēdi: ibi. Mo.

Sed z si nō uero.

Sp. de. l. qd ergo. in pñ. s. d. bis q no. infā. gl. nō soluit. tu dic quā doqz ē limitatū tps certū in quo debeat cert' hie ri: tūc in illo tpe dōz haberi ratū alias nō valet: vt. d. l. qd ergo. z. l. obligari. s. tutor. s. de auc. tu. qñqz ē dterminatū certū tps ifra qd d3 aliqd fieri: z tūc qñcūqz p̄t haberi ratū: dū tñ ifra illō tps ratū habeat: vt. l. bonoz. j. rē ra. ha. z. l. si qs alieui. s. de acq. here. qñqz nullū tps ē deter minatū: z tūc pcedit ista r̄gula ratibabitōe re tro trabi z mādato cōparari: quā dclara. put d clarat By. i. c. ratibabitio. ex de reg. iur. li. vi. et Ly. in. l. vl. C. ad macedo. C. Alteri' dī hic q ratū habere d3 dñs cū p̄mū certio: fact' ē. imo vñ q qñcūqz ratibabitio seq̄ iducaf liberatio: vt. l. disp̄satorē. j. eo. So. quātū ad liberādūz soluentez sufficeret sequens ratibabitio. sed q/ tū ad hoc ne cōmittat stipulatio de rato loquif hic qd dicit: vt dicā. in. d. l. dispensatorē. Itēz dicit tur sicut in legato cuz de repellendo loquif zc. qd ē hoc dictū. gl. ponit duas pncipales lec. pu ma q itelligat de legato relicto a testatore: z sic neutralit. Scōa q loquat d legato mīssō ab aliq ciuitate. p̄m' intellect' subdiuidit i duas: q: pōt itelligi d legato repellēdo. i. d repellēdo legata rio a petitiōe pene i quā p̄mū legatū trāffūdū: vt. l. eo. s. itē si ita. s. ad. l. fal. vel dic de repellen do legato. id est d repellēdo legatario a petitiō ne legati sibi facti z transfati. in alium si ipse nō accepit: vt. l. iij. s. si quis ticio. s. d adi. lega. Alij dicunt q hic debet itelligi de legato repellen do. id est repudiando. q. d. qs legatū d3 repu diare statz cū sciuit: alias videt agnoscer' ar. s. d le. i. l. si fundū sub cōditōe. s. si tici'. S. hoc nō placz. nō enī vñ agnoscere nisi aliquē actū fa ciat q nō pōt fieri citra ius z nomē legatarij: vt .l. p herede. s. pap. s. de acq. here. cōiūcta. l. si quis ita. cū sua glo. s. de cōdi. insti. ¶ Mo. ergo fm p̄mā lec. quā posui hic super isto vbo q hic ē casus q legatū qd incipit a pcedēti cōditōe negatiua statz cōmittit cū quis ē in mora faciē di: nec spectat q definat posse dari vel fieri. z ē hoc generale i hoc legato nō solū i p̄ca: vt hic.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶

mino restituere psumptio est qd recepit aio lu cradi sibi: vt. l. s. iul. s. pinos. s. ad mace. C. Al timo qro circa h. s. dicit qd conditio cedit cotra muliere. qro que pditio dicit gl. s. pdi. fur. qdã repbendut istã gl. qd cotra vxore nõ daf conditõ furtiua: vt. l. ij. z ibi no. s. re. amo. vñ intelligit hoc de conditõ sine cã. z ita videbat hic dicere Ja. de are. tu potes dicere p conditio furtiua nõ cõpetit viro cotra vxore cõstante mrimonio: vt. l. cõtra. Sz cõneo cotra vxorez bñ põt cõpetere quã cedit viro: vt hic z pbat. s. re. amo. l. iij. in pn. C. Altimio scias qd iste. s. e. quasi fundamen tum materie. l. falsus. C. de fur. z. l. si procurato ri falso. s. de condi. ob cau.

De peculio. Eadẽ so. pdest ad di uersas causas obliga tiõis tollẽdas. h. d. s. z magis dissimile ẽ z ali quãtũlũ dissimile put ẽ in lra simile. s. put ha betis dissimile lra ẽ clara. C. Op. s. l. q. hoiez. in fi. s. e. So. eadẽ solutio pdest ad diuersas cas li beratorias: nõ ad vnã obligatoriã z aliã libera toriã: vt in p. rario. qd dicit: vt dicit. j. e. l. in nume ratiõib. C. Venio ad h. quero que dissimilitu do est inter s. primuz z h. cum videatur dissimi tudo. dicit vt in glo. z clare.

Qui hominẽ. Iste. s. est ẽt subtrã lis. q. hoiez õz i ge nere soluẽdo statuliberũ nõ liberaf: nisi conditio libertatis eo viuo defecerit. sec. si eo mortuo. h. d. tex. ibi. qd si interi. i. añq. credito: agat: vel eo agẽte añ finitũ iudiciũ conditio. l. libertatis alio qñ dixi. s. qd si qd obstaculũ est ipediẽs liberatõ nõ tpe solutiõis õz qd tollaf re exite in rerũ na tura: vt cõtingat liberatio: nõ aut re pẽpt. alio qñ. i. si quocũqz tẽpore ipedimẽtuz cessã facer ret retro liberationez inductã ppe erit zẽ. vt in tex videaris: qd nũc eo mortuo õsinit vsufruct. alien. esse cũ res interi finiaf: vt insti. d. vsufruc. s. finif. z sic videt sblatũ obstaculũ qd tpe soluti onis liberatõis obstabat. Ibi õcessisset. nã ex hoc iteritũ serui finif cõio que liberatõis obstiterat qd nullo mõ pbãduz ẽ: vt. s. p. xi. dixi. C. No. qd qñ ipedimẽtũ primũ cessat regrif rez extare. facit ad id qd dixi in. l. quotiẽs. s. de dõa. z ple ne examiaui i. l. si is qd p ẽproze. s. d. vsuc. C. Itẽ op. de. l. nerati. s. de cõdi. inde. so. ibi hõ debe bat in spẽ hici genere. Itẽ op. s. l. statuliberuz meuiõ. s. pe. s. d. statulib. solue: vt plene no. i. l. nerati. s. alle. Altimio qro. vt hoc sit vez sim plicif qd qñ res a creditoze põt aduocari libera tio nõ cõtingat. z loquo: qñ in obligatiõẽ ẽ rem dari. breuiter dico sic si res põt aduocari re vel spe rone õñij vel vsufruct. qd ps õñij est. casus ẽ hic: vt vidistis in. l. si ita stipulat. s. i. s. d. s. ob. sed qñ res põt aduocari p aliquã actionez pso nalẽ: vt per saluianã vel caluisianã vel forte p ac tionẽ hypothecariã. tũc tex. videt dicere idẽ qd nõ cõtingat liberatio: vt. s. e. l. si rẽ meã. qd itel lige qñ res simplicif soluit z de euictiõẽ nõ ca uet. nã si de euictiõẽ caueaf tũc liberatio õtigit tex. ẽ qd facit hãc distictionẽ i. l. si. s. d. pdi. ob cã. facit ad hoc. j. e. l. q. res. circa pn. s. diuersum.

Ex. s. sequenti.

C Fideiussor: põt accedere p eo qd officio iudi cis põt cõueniri: ibi. Op. Et an qñ p dationez fideiussoris ppetuel actio: ibi. Dat gl. Et an qd dat fideiussore cõstreat debitũ: ibi. Ex hac. Et an iterruptio pscriptiõis facta cotra pncipalẽ i terrupat pscriptiõẽ cotra fideiussore: ibi. Sed ptra. Et an iterruptio facta cotra vnuz ex tutori bus p̄iudicet alijs: ibi. Et per hec.

Qui ho minẽ. vltio quero. Adõ no. p. bar. in. l. nõ quocũ qz. in pn. de leg. i. z in. l. i ter stipulatẽ. s. si rẽ. d. v. ob. Circa h. istius. s. vid bar. in. l. sigf aliã i. ij. col. j. e. z qd ibi dixi videas.

Si quis pro eo. Hic ẽ ita so lenis. s. sicut aliqs qui sit in hoc ti. Pro eo cotra que põt in integrũ restõ postulari põt accedere fideiussor z cursus tps qd pdest reo pñti nõ pdest reo ab senti. h. d. z diuidif. pmo ponit dictũ scõõ dter minationẽ dicti. scõõ ibi: z qd ẽ zẽ. Op. s. l. si qf postq. s. de fideiuf. vbi p liberato tpe nõ põt accedei fideiussor. So. potes dicei qd hic itercei sit sciẽter ibi igno:ãter. vel veri. s. in gl. hic pofat restitui actio cotra debitoze qd no. nã ex hoc ha bes casuz qd p eo qd solo iudicis officio põt que niri põt accedere fideiussor. dixi in. l. i. s. d. fide iuf. C. Sz ptra hoc op. s. l. si debitoz. s. de fide iuf. nã cotra depo:atũ põt actio restitui p ti. vt. C. de sen. pas. z rest. ergo p eo põt accedere fi deiussor: qd ẽ ptra illã. l. Rũ. qdaz est restõ qd dẽ cõcedi ex mera iusticia ex vigore. l. scripte: vt ea qd cõcedif ex ti. de minorib. z ex q. cau. ma. z tẽ p tali põt accedere fideiuf: vt hic. quedã ẽ restõ qd nõ põt cõcedi: nisi ex quadã mera misericor dia: z tũc p tali nõ põt accedere fideiussor: vt. l. cotra. C. Itẽ op. d. hie qd post datũ fideiussore restõ nõ põt peti: nisi isra añũ tm. C. Lõtra per dationẽ fideiussoris iterruptif pscriptõ: vt. l. cũ notiffimi. s. sed z sigs. C. d. pscript. xxx. an. dicit qdã hec corrigif p illã. s. certe euitãda est leguz correctio. alij dicit qd ibi loquit qñ fideiussor daf ante pscriptiõẽ finitã. hic qñ daf pscriptõ ne finitã. rõ qd res facili. cõseruaf qd res exticta resuscitef. No. hãc solutionẽ qd quottidie alle gaf hec. l. ad hoc. z hãc tẽ. By. z eã seqbat. Dl. z vera ẽ in se z p hec nõ soluit cotrariũ. nã put respicim. actionẽ primã extictaz pscriptiõẽ pce dit solutio. s. put respicim. officiũ iudicis p qd ipetraf restõ in itegrũ solutio nõ pcedit: qd istõ officiũ adhuc nõ erat extinctũ. s. pẽdebat: vt ap paret ex tex. z ex his qd dixi in p:io contrario. dat gl. aliã so. qd hic fideiussor: itercei sit igno:ãte de bitoze. iõ nõ iterruptif pscriptio. hec ẽ vera i se s. cõtinet diuinationẽ. Bar gl. qrtã so. nota bilẽ in imẽsuz qd illõ qd dẽ in. l. cotraria. qd p da tionẽ fideiussoris ppetual actio ẽ verũ qñ p lit. cõte. ppetual. sed ea qd nõ ppetual cõtestatione nõ ppetual fideiussoris datioẽ casus ẽ hic. nam restõ in iteg. p lit. cõte. nõ ppetual: vt. l. si. C. de tẽp. in ite. resti. z ẽ mirabilis sol. z He. tẽ eã z est xiffima. Alij dat qntã sol. qd hic dedit fideiusso rẽ ptestãdo qd nolebat teneri p hoc i plusq. ap parebat eũ teneri z p hoc nolebat sibi i aliquo piudicare. hec ẽ notabilis so. ad ptestatiõẽ qd tota die hũt l. cõtinet aliquã diuinationẽ qre te ne solutionẽ pcedentẽ. Ex hac vltia solu. no. qd illõ qd dẽ i. l. cũ notiffimi. qd dãdo fideiussore cõstitef debitũ verũ ẽ qñ dat fideiussore simplicif secus qñ dat i eo qd apparuerit eũ debet in hac so. no. C. Itẽ op. vtilis añ. si currit abñte eo cũ quo õz agi: vt. l. i. s. d. diuer. z tẽp. pscript. s. hic si deiussor: erat abñs: ergo vtilis annus nõ currit tex. tñ dicit cotra. hui. p. rarij timore ẽ facta gl. mag. qd est hic. dicit qdã qd in s. z quidẽ iuriscõ sult. mutat casũ suũ z sic. Jul. in pcedẽtib. ma le dixit. s. certe nõ ẽ xiffimile qd Jul. male dixit set. vñ nõ placet hec sol. alij dicit qd hic dẽ qd an nus p̄erit. l. cõtinu. nã ann. vtilis nõ põt p̄e rirẽ si nõ est ptãs cõueniendi fideiussorez z hec fuit so. Azo. quã sequebat. Dl. vid gl. ibi alij: vt Azo. ista Azo. so. nõ placz: qd s. hoc hec lex nul lũ haberet dubiũ: qd nõ dubitat qd si ann. vtilis nõ ẽ elapsus z sic restõ nõ põt peti qd fideiussor nõ liberaf. dico ergo sic qd reus erat pñs z idẽ

b C Si qd p reo alij di cut ibi vide bar. in. l. fin. C. ex q. cau. ma. z ibi bal alle. hoc.

c C Quartaz so. Et hãc p sing. allegat bal. in. l. quo tiẽs. i. ij. co. lã. C. d. p̄ci. i pe. offe. z vi de qd no. de reg. iur. in. l. nemo. s. tẽ. potales.

a So ad de bal. in rub. C. depositi. in. ix. q. b In nu. mera. tionibus habui. q. Ad de qd idem not. in simili bar. i. l. sicut §. supvacuu ff. q. mo. pi. vel ypo. sol. z bar. i. cõsilio qd icipit pcept arbit vide bal. i. l. si qd ita. C. de pac. inter emp. z vedi. vid. ag. z ful. in. l. si qd be redẽ. C. d. cõ di. isti. z spe. in. ti. d. arbi. §. sequit. v. sed pone ar. biter. z bal. i. d. l. si qd be redẽ. z in. l. ticio centu i pn. j. d. pdi. z demõ. z in. d. l. i. C. de bis q pene nomi. z i. x. col. z q not. bar. i. l. pmi. sceri. in. h. s. de acq. pos. z bar. i. l. si fi de iussor. §. ff. de le. i. et cõ bar. etiaz trãseunt bal. ang. z pau. d. ca. l. d. l. si fi de iussor. §. pen. z bald. i. l. debitor in pe. col. C. de pac. bñ facit qd no. gl. in. l. si cõ fudũ §. fi. gl. i. fin. §. de pac. et gl. magistra. i. l. ab empro re. e. ti. c Trãuis q no. hãc. l. q nõ est alibi q ip faz allegau i. l. fin. C. de pac. pig. z ad hoc no. vide q ibi dixi et

tuc periculũ pecunie est eptoris z etiã piculũ rei qd spectat ad eũ tẽpore cõtractus: vt. l. i. s. d. pi. z cõmo. rei. v. z. l. id. qd. z. l. necessario. z. hac. l. i. fi. C. Sed op. nõne facta dpositõe pecunie debi tor: e liberat: vt. C. e. l. ob signatiõe. z. C. d. v. sur. l. acceptã. so. verũ est qn deponit aõo abdicãdi a se dñiuz z qd creditor possit accipe qn vult. sed hic nõ deponit aõo abdicãdi a se dñiuz: sed ita demũ si res sibi tradat vñ nõ habuit aõuz trãsse rendi dominiũ. ar. l. nõ ois. s. fi. cer. pe.

s **¶ pro me.** C. Op. hz hoc p libã psonaz acq/ raf nobis actio cõtra. l. possessio. §. z si possessio. s. de acq. pos. so. p liberã psonã nõ q/ rif nobis actio sed p factũ libere psonẽ sequit: vt creditor iuste retieat pp quã dõtationẽ no bis actio cõpetit. tex. est i. l. phibere. circa pn. s. qd vi aut clã. vñ ex cõtractu nfo z ex facto istius detinẽtis indebite qrif nobis actio pp factũ ter tij soluẽtis nõ qd ex solutione tertij oriãt actio.

r **¶ Alienatio necessaria nõ iter** dicãt reo crimis. b. d. C. Op. de. l. fi. i. fi. j. de reg. re. so. ibi re" erat cõ tumax hic vero pparuerat. Materã hui" l. exa minauit plene in. l. post cõtractũ. s. de dona.

i **¶ A oibus.** Tex. pmissores. i. fideiussores.

C. Op. d. l. z bñdi. §. fi. cõ. l. se. s. d. pac. So. hic loquit qn liberatio cõtingit ipso iure qd contingit multis modis dicit glo. vt no. in sum ma. azo. z in sti. qui. mo. tol. ob. circa fi. ti.

Ex. l. sequenti. C. dõ dñatus locare fundũ sub pena modica vigof pmissi i quo sit magna pena an si locz deide ptraueiat effugiat penã pmissi vid i fi.

¶ A numeratõibus

i Una solutio põt parere diuersos effec tus nõ p rarios. b. d. z. e. no. tex. in. fi. C. Op. ga in pn. dicãt in numeratõib" z in pmo casu non põt exẽplũ de numeratõe z sic incõgrue loqf. Rñ. fateor: qd de numeratõe nõ ponit p mũ exẽ plus hz d remissõe q hz viz numeratõis. Itẽ op. de. l. q hominẽ. §. fi. s. e. So. possum" dicere qd ibi ponit regula: qd vna solutio nõ parit diuer sos effect". hz hic ponunt exceptiões qd pz: qd in pncipio dñ aliqñ vel alif. vna solutio põt paref diuersos seu plures effect" similes z eadẽ rõnez hñtes in. l. cuz. qd. §. de peculio. s. e. Itẽ põt pa rere plures effect" hñtes diuersas rõnes nõ tñ p rarias: vt hic. sed plures effect" p rarios non põt parere: vt liberatiõẽ z repetitiõẽ eodem respectu: vt liberet tãq solutũ sit debitu z repe tet tãq idebite solutũ: vt. l. p raria. C. Altimo habui qõnez d factõ semel qdã in laudo fuit cõ dñat" locare alicui vnã apothecã z i cõpomis so erat appõsita maxia pena. mõ ille locauit z in locatiõẽ fuit appõsita modica pena postea vẽit ptra locatiõẽ qrif an pmittat pena cõpomis si an pena appõsita i instrõ locatiõis. determiaui p hãc. l. in. fi. ibi tantũdẽ z c. qd locãdo fuit liberat" a pena cõpomis si: vt hic in. fi. sed ista deter minatio habet multa contraria difficilia de qb" dixi. s. de le. i. l. si fideiussor. in. fi.

Ex. l. sequenti. C. Qñ valeat pactũ sup pignore iter debitoz z creditoz: ibi. Cõtra. Et an valeat pactũ qd fa cit vir de dãdo isolutam rem maioris pãij qd sit dos: ibi. Quero. Et qd ẽ rõ qd pactũ debitoz ab initio nõ valet ex post facto sic: ibi. Quero qd. Et an pignora vel fideiussores possint dari pro do.

te reddenda vide in fi.

¶ Namuis. Pactũ d pigno re dãdo isolutuz nõ p iudicat creditoz possidenti. b. d.

Ista ẽ notabilis lex quã non credo eẽ alibi. C. Op. d. l. tici. s. d. pig. ac. So. gl. dicit hic qñ ille q pmissit dare isolutũ possidz iõ nõ p iudicat sibi. ibi qñ possidet creditoz. z sic tale pactũ nõ valeret ad actionẽ hz ad retentiõẽ sic. fm istã gl. no. Possẽm" alif soluere hoc p rariũ qd ista p missio fuit hic facta p stãte mñimonio. iõ inquã tũ cõtinet spẽz donatiõis nõ valet ad actionẽ. z bec so. tãgãt in gl. pua sup. §. spõpõderit. hz ista so. nõ placz: qd hic nõ distiguit vtrũ mñomiuuz fuerit solutũ morte vel diuotio: qd si morte so lutũ eẽt tũc donatio eẽt cõfirmata. z iõ tũc pos set cogi dari isolutũ iõ tene pcedẽte so. C. Lon tra hoc op. d. l. i. C. d. pac. pig. quã hic alle. glo. p cõcor. vbi tale pactũ indistice nõ valet. Rñ. ibi pactũ de pignof dãdo isolutũ fuit appõsitũ ab ipso initio iõ nõ valet: qd ẽ simile pacto legis cõmissorie. hic fuit appõsitũ ex itervallo iõ valz vt. d. l. tici. s. d. pig. act. valet dico ad retentiõẽ vt ibi nõ ad actionẽ: vt hic. z iõ itelligo hanc. l. qñ pactũ ex itervallo fuit appõsitũ. C. Contra hoc op. d. l. si fund". §. fi. s. d. pig. hui" timore d betis scire qñ appõnit pactũ de dãdo pignore isolutũ vel d pignore vẽdendo creditoz iusto p cio tũc tale pactũ indistice valet: vt. l. si fund". in. fi. s. d. pig. iustũ aut pãij extriabit bon" vir. i. iudex: vt. l. si. circa fi. C. d. iure do. ipe. qñqz ap põnit pactũ de vẽdẽdo seu dãdo isolutũ p de bito. z tũc si appõnit ab initio tpe p racti debi ti tale pactũ ẽ nullũ: qd ẽ simile pacto. l. cõmissorie: vt. l. i. C. d. pac. pig. z hoc si agif de dãdo iso lutũ ipñ creditoz. sec" si fideiussor: vt. l. si. i. pn. s. cõtra. ep. z no. i. d. l. i. s. d. pac. pig. z p. C. l. i. titi. s. de pig. act. Qñqz appõnit ex itervallo z tũc tale pactũ valz: vt. l. i. C. d. pac. pig. hz vnã lec. valz dico quo ad itentiõẽ: vt. l. titi. s. d. pig. act. nõ quo ad actionẽ: vt hic. Qñqz sit pmissio de vẽdẽdo vel de dãdo isolutũ simplicif. nõ ad iccto iusto pãio vel p debito. tũc si qdẽ fiat. pmissio de vẽdẽdo vel dicat pign" sit eptũ vel simi lia hba itelligif iusto pãio: vt. l. si fund". in. fi. s. d. pig. si nõ dñ dabo tibi pign" isolutũ vel hẽas isolutũ itelligif tũc p debito z tũc an valeat vel nõ currif ad pcedẽtẽ distictionẽ. casus est hic. ¶ Quero qd si vir faciat pactũ de dãdo vxori isolutũ aliqd nõ obligatũ p dote z ẽ pãij maioris qd dos: Rñ. tũc illud pactũ nullã hz similitu dinẽ cõ pacto. l. cõmissorie. z iõ si qdẽ fieret solu to mñimonio valeret: vt. l. si diuotio. s. d. §. ob. Si nõ fieret cõstãte mñimonio cõtineret dona tiõẽ. z iõ nõ valerz. nisi morte pfirmaref illa do natio: vt ibi plene dixi. ¶ Quero qd est rõ vtz pa ctũ d dãdo isolutũ appõat ab initio vel ex post facto. Rñ. ab initio debitoz pmitterz qd vel let creditoz: vt pecuniã haberet: z sic qñ violen ter: vt habeat pecuniã istõ pactũ fac: qd rõ qñ p mttit ex p" facto cessat. ¶ Quero an illis casib" qb" dixi pactũ nõ valet pfirmef iuramito. dic vt dixi in. l. si qd p e. i. pn. s. d. fideiussor. C. Altio vi des hic qd pignora pñt dari p dote reddẽda z eodẽ mõ dicit quidã qd pñt dari fideiussores p dote reddẽda hz nõ possunt dari p dote cõser uãda per ti. C. ne fide. do. den. z ibi tangãt p gl. z per doc. ego tetigi plene in. l. si constante. §. quotiens. s. soluto matri.

Ex. l. sequenti. C. Quid opetur pactũ cõ daf res insoluz qd si

ang. in. l. fi. f. fulã. in. ix. fal lãtiãz regule negatiue. et ibi imol. i. xi. fallen. dicte regule. s. de v. obli. d. C. Op. d. l. i. vide bar. i. l. iij. C. de pig. in. iij. co lã. in. v. vite rius iuz pãti eta quero. c. Appõnit pactũ. Adde glo. in. c. l. et qd ibi bal. d seu. da. inui. cẽ. l. cõmissio rie. z in. d. l. fi. C. de pac. pigno. f. C. Valz vi. d q dixi i. d. l. pac. pig. g. C. An vale. ar. vide in. l. a diuo pio. §. si pigno / ra. d re iud. h. C. Possunt dari. hz hñt tenuit ludo. in. l. si pãte ipñ. sol. ma. §. add. l. ref. §. de pign. z. l. qd autez §. i. s. d. do. inter vir. et vro. Sz cõ trariũ tenet bal. in. d. l. si constante. z ro. vt dixi p tex. in. l. ij. C. ne fide. ius. do. denf ibi. nulla sa tridatiõẽ sed vroz est opi. gl. z bart. p. l. vnicaz. §. sed vt pleni. C. d. rei vy. ac. z sicut pa ter põt fide. iudere p do. te filij iuxta no. p bar. in. d. l. si pãte §. quotiens ita z vir põt dare pign".

I quis
 s. alia no placet.
 vide bart. z
 doc. i. l. libe-
 ra. C. d. sen.
 z qd no. l. l.
 ficut. j. co.
C Et veris
 simuz. Nota
 bona caute-
 la qn accepit
 re insolutu
 vt fues tibi
 iustu salu
 in cau euic-
 tiōis s; an vi-
 cta referua-
 tio extendat
 ad casu rei si
 tradite vide
 p bal. z doc.
 i. l. libera. s.
 alleg. z vide
 no. i. l. si rez.
 j. e. z i. l. no
 quecuq; s.
 de le. i. i. pn.
 vbi dixi.
ADDE an
 referuatō ex-
 tendat ad ca-
 su rei no tra-
 dite bal. p. fi.
 c. iiii. pmo
 volu.
C Accipien-
 tis faciēda;
 vid bar. i. d.
 l. libera. C.
 de sen.
C Contra p-
 dicta. vide
 plen^o ibi per
 bar. z ibi ple-
 ne dixi post
 bal. vbi. sal.
 z bal. s. bar.
C Liberat^o
 est. Sed ad-
 uerte q; ro.
 z imol. m. l.
 aristo. s. la-
 beo. s. dona-
 sequēdo do.
 Fran. d. rap.
 in. d. l. vlt. s.
 de condi. ob-
 cau. t. enē q;
 p cautionē d
 euictiōe nō
 fit liberat^o a
 pmeua obli-
 gatiōe z di-
 cūt hoc non
 pbari in. d.
 l. vlt. sic te-
 nēt s; barto.
 ad qd vid. l.
 si re meā. cū
 ibi no. s. e. z
 lati^o p imol.
 z ro. in. d. l.
 labeo. adde
 bar. i. d. l. cū
 qd. in. s. qui
 boiez. s. co.
C Infra il-
 lud. De qua
 p bar. in. l. q
 usufructū. i.
 pn. d. usufru-
 lega. vbi ple-
 ne refert se
 pfuluise spo-
 leti z idē dic-
 bal. in. l. ij. in
 fi. C. d. pac. i.
 ter ep. z vē.
 ibi vide z in
 l. ij. z i. l. cu.

res euincat nō irēdit a pma actōe discedē: ibi.
 Alij. Et quando datur insolutu vna res p alia
 re euicta agat pma actione: ibi. Et vt. Et an d
 nunciatio debeat fieri ei qui dedit insolutu si-
 cut venditor: ibi. Quero. Et cuz duo vendunt
 cū pacto de retro vendendo an vno volente re-
 emere partem suā teneatur empto: reuendere.
 vide in fine.

I quis alia. Si spēs p spe-
 cie soluta euic-
 catur in totū: vel in partē liberatio nō
 cōtingit. h. d. C. op. q; debeat agi de euictione
 nō actione pma: vt. l. si pcediū. C. d. euic. z de
 pig. act. l. elegāter. in pn. Solu. hic nō fuit facta
 res accipiētis z fuit euicta p hypotheca. hec so.
 nō placet^o l. s; De. teneat eā. C. d. sen. l. libera. rō
 quare nō placet: q; eodē mō nō liberaf solueō
 rez alij obligatā sicut solueō rez alienā: vt. l. si re
 meaz. s. e. ti. Alij dicūt q; hic soluit eo pacto:
 vt a p̄stina obligatiōe nō discederet. hoc tangit
 gl. hic. z in. d. l. libera. qd est v̄simū^o in se: z est
 notabilis p̄actica. qn tibi aliqd daf insolutu ap-
 ponas pactū q; si cōtingat re euici q; a pma ob-
 ligatiōe nō discedat qd est vtile pp fideiussores
 q sunt in pma obligatiōe: q forte nō sunt in scōa.
 Itē pp hypothē. antigōzē in tēpore z pp mul-
 ta. tñ ista so. s; sit vera in se p̄tinet diuinationē q;
 re glo. sol. tertio mō q; hic soluit spēs p spēs. s; rō
 in cōtrario soluit spēs p pecunia. z hec est vera
 rō. quādo soluit spēs p spēs est quedā pmutatō
 in qua qs tenet ad dandū z ad rez accipiētis fa-
 ciendā: vt. s. de re. pmu. l. i. vñ si rez accipiētis
 nō faceret nō fuit a pma obligatiōe liberat^o. s;
 quādo soluit spēs p pecunia est qdā emptio: vt
 l. iij. s. p emp. z l. si. s. de bo. auē. iu. pos. i. q; qs
 tenet ad tradendū. vñ coipso q; tradidit fuit li-
 beratus. si euincat tenet vtili ex empto de euic-
 tione nō pma. C. Sed cōtra p̄dicta op. de. l. q
 res. in pn. j. e. glo. neutrobi soluit hoc cōtrariuz
 Bp. dicit q; fuit ibi soluta spēs p spēs sicut hic. iō
 nō ob. p̄dictis. hec so. est cōtra tex. z glo. ibi po-
 sitā. vnde Ja. d. are. videt dicere q; pōt agere p
 p̄stina actione: vt hic. z d. l. q res in pn. z etiā vtili
 de euictione: vt. d. l. si pcediū. z l. elegāter. i. pn.
 pal. Istud dictū est cōtra tex. in. d. l. elegāter. in
 pn. vbi dicit q; tollit actio pma. iō dico ad. l. qui
 res q; est sp̄ale ibi fauore dotis: vt spēs p p̄ctu-
 nia soluta: liberationē nō pariat ab actione p̄-
 ma. simile in. l. si cuz dotez. s. si mulier. z qd ibi
 no. s. lo. ma. C. Contra p̄dicta^o op. d. l. si p fun-
 do. C. de transac. vbi spēs soluta p spēs z re euic-
 ta non pōt agi actione pma. So. q; qd dicit
 De. veritas ē q; ibi sp̄ale fauore minuendaruz
 lituz. simile in. l. q̄uis. C. de transac. vbi licz tra-
 factio sit cōtractus innominatus: tamē nō habz
 locū cōdictio ob cam sed agitur actione prescri-
 ptis s; bis: vt cōtractus impleatur fauore minuen-
 daruz lituz. z ideo: vt cōprehendā quosdā casus
 quos in p̄dictis nō nominauī. Et vt plene li-
 queat hec materia distingue: aut vnuz soluit p
 alio ex causa transactōis aut ex alia cā. p̄mo ca-
 su re euicta nō agitur actione pma fauore mi-
 nuēdaruz lituz: vt. d. l. si p fundo. scōo cāu aut
 soluit spēs p spēs: aut genus p genere: aut spēs
 p genere. aut genus p spēs. p̄mo casu aut euinci-
 tur spēs ex cā dñij z sine dubio pōt agi actione.
 pma siue ab initio nō fuit factā accipiētis: siue ex
 postfacto desinat pp alicuius cōditionis euen-
 tū: vt hic. z s. e. l. cū quis. s. hominē. z. C. d. sen.
 l. libera. Aut euincat per hypothecariā vel aliq;
 alia actione psonali: tunc aut ille q; soluit d euic-

tione pmissit z liberatus est actione pma z deby
 agere de euictione: vt. l. fin. s. de condi. ob cau.
 Aut de euictione nō pmissit z deby agi actiōe p̄-
 ma a qua liberatus nō fuit: vt. s. e. l. si rez. Si ve-
 ro datur genus p genere: idē q; deby agi actiōe
 pma s; m̄ distinctionez pcedentē: vt. l. de ferre
 s. fi. z l. se. j. de iure fis. tertio casu quādo spēs
 p genere: aut aliud genus cōsistebat in pecunia
 numerata: z re euicta nō potest agi actione p̄-
 ma sed vtili ex empto: vt. l. si pcediū. C. d. euic. z
 l. elegāter in pn. s. de pig. act. Si vero nō cōsi-
 stebat in pecunia tunc non posset eē emptio. iō
 ageretur actiōe pma a qua nō fuit liberatus: vt
 l. q cōcubinaz. s. si heres. de le. iij. Quarto cāu
 quādo soluitur genus p spēs: tunc indistincte te-
 netur facere rez accipientis: vt. l. si s̄stituto. s.
 heres. de leg. i. z. d. l. q cōcubinā. s. si heres. iō si
 nō fecit debet agere actione pma. P̄dicta q;
 dixi q; actio pma tollit z agitur de euictiōe sal-
 lit in duobus casibus fauore dotis: vt. l. qui res
 in pn. j. e. Item si eēt actuz: vt actio pma non
 tollatur: vt hic s; m̄ vnaz so. posset esse vn^o cāus
 dubitabilis quid si soluitur spēs p spēs: z p pecu-
 nia simul z semel: z spēs soluta euincatur cogi-
 tabitis. Quero quando illud qd est datur in
 solutu euincat vtruz debeat fieri denunciatio ei
 qui dedit insolutu sicut venditor: de hoc hēs
 tex. in. l. libera. C. de sen. z. d. l. qui cōcubinā. s.
 si heres. de lega. iij. C. Alitmo op. ad hanc. l. et
 videtur q; vna re euicta nō debeat agi pma ac-
 tione in totuz: vt. s. de euic. l. cuz plures. sol. ibi
 fuit cōtractus emptiōis z venditiōis. vnde tra-
 dita re actio erat extincta: q; soluz ad tradendū
 tenebat. merito nō pōt agi: nisi p re euicta tñ.
 hic nō actio p̄ia nō erat extincta. Alitmo p hāc
 l. determinauī semel vnā qōnē. duo vēdiderūt
 euicā fundū hoc pacto: vt ille teneat reuēdere
 eis vsq; ad certū tps infra illud^o vnus ex vēdito-
 ribus voluit reemere partē suaz. ego determina-
 ui q; ille nō tenetur reuēdere partē illaz: quia
 emptor ille ab initio nō emisset: nisi insolidū ha-
 bitur^o fuisset: vt hic. p hoc est tex. i. l. qd autē. s.
 fi. z l. se. s. de in diem adiect.

Sed z si quis. Iste. s. pōt intel-
 ligi duob^o mōis.
 vno modo cū dolus fuit adhibit^o a creditore q;
 creditor induxit dolo debitorez ad dandū inso-
 lutū. iste mod^o legēdi nō cōgruit littere: q; si do-
 lo creditoris intercessisset datio insolutu valerz:
 z etiā debitor eēt liberat^o si vellet rataz habere
 dationē insolutu: vt. s. de dolo. l. elegāter. i. pn.
 z qd ibi no. ideo melius est q; hoc intelligam^o
 in dolo adhibito ab ipso debitore in faciendo
 extimari rem vltra q; valeret.

A pupillo. Quā aliquē eē
 locupletē ē cā
 actōis dāde vel denegāde lit. pte. tps
 inspiciat. z ille dī locupletio: q nō ē paupior. h.
 d. C. op. q; inspiciat tps snie: vt. s. d. peti. her.
 l. si a patre. s. quo tpe. dicit gl. fateor q; inspiciat
 tps quo petis z quo iudicat. z sic vtrūq; tu dic
 qnq; aliquē locupletē eē vel nō: est cā actōis dā-
 de vel denegāde: tūc inspiciat tps lit. pte. vt hic
 cū similib^o. Qnq; ē cā p̄denatōis moderāde. z
 tūc inspiciat tēpus snie: vt. l. cōtra. z l. rei iud. in
 pn. s. de re iudicata.
 Ex. l. sequenti.

An recolligens fructus z vtes re: vt domin^o
 presumatur dominus.
Itia. In p̄torio pigno: e fruct^o
 extenuat debitum. hoc dic^o.

usufruct^o. s.
 de usufr. leg.
 per bar.
 ADDE bal.
 cōsi. cccxx.
 ij. iij. l. z bar-
 to. eius cōsi.
 cxcv.
S In pu-
 i p̄llo. s.
 hac. l.
 vide cy. i. l.
 fi. C. de in i-
 teg. resti. et
 gl. z doc. i. l.
 fi. C. d. filio-
 sa. mi. vbi p
 sal. adde qd
 no. in. l. ij. C.
 d. neg. gest.
Ita h
 t lē no.
 vid qd
 dixi p^o bar.
 in. l. negz. C.
 d. cōpēla. et
 post bar. i. l.
 q vniuersas
 s. qd p co-
 lonū. de acq
 re. pos. Sed
 an p dationēz
 insolutu p-
 betur posses-
 sio z dñitum
 vide p spec.
 in ti. d. loca.
 s. nunc ali-
 qua. ver. iij.
 z. lviij. z qd
 no. bar. in. l.
 i. s. d. vsuca-
 pio. z in ter-
 minis bar. i.
 l. legata. de
 adimē. lega-
 bonus text.
 etiā est i. l. fi
 liussa. s. diu^o
 z ibi ange. z
 imol. de leg.
 i. z facit qd
 no. bar. in. l.
 ij. s. d. noua.
 z limita hāc
 l. nisi iure fa-
 miliaritatis
 fructus pce-
 perit z sic ex
 coniecturis
 apparet: vt
 no. Bart. z
 imol. in. l. q
 iure de acq.
 pos. z d ma-
 teria vid qd
 dixit bar. in
 l. ad p̄batio-
 nē. C. loca. z
 cy. z bald. in
 l. iudicia de
 rei vendi.
 ADDE bu-
 ic apostille
 melius per
 bar. cōsi. cxxi.
 incipiente
 in causa que
 stione domi-
 ni cōlli.

Oluta s. q. si. banc. l. dicentē de bitore solue tem credito ri creditoz is ipso iure li berari. limi ta no. vt per gl. z bal. i. l. i. C. de ex cep. z p. bar. in. l. solutum s. soluta. de i. gno. act. z ista nō ē ali bi fm bal. in l. fi. in aspe. col. C. d. pac tis z i. l. fi. ri bi. s. de pig. ff. eo. z vide ad materiaz ter. cū gl. i. l. cū iustu. j. e. b. Atissa s. ctio. q. sit dif ferētia inter satisfacere z soluere vide doc. in. l. i. s. q. satisf. cog. z facit ad. q. de quib. ibi per eos. c. Olu tionis. diffi. lis. Adde q. no. bar. in. l. i. z q. ibi vi xi. j. d. custo. reo. z q. t. co ricā bar. hic videt facere ter. in. l. i. iij. s. soluisse re serēdo istuz s. ad. s. ait ptoz in ea. l. d. re iudi. s. z ange. h. s. p. s. rīa possz re ferri ille. s. ibi ad. s. sig. cōdēnatus. Aliqd p. bal. in. l. i. s. q. fa tisda. cog. et qd no. bar. i. l. itē liberaf. s. i. q. mo. pig. vel by. po. sol. qrit z bal. i. l. fi. C.

Dicit hic in pn. oia pro domino egit. istuz tex. i. ducunt quidaz q. si aliquis recolligit fructus: vt domin. z vsus est re: vt dominus q. dñs psu matur. p. quo videtur tex. in. l. litibus. C. d. agri. z cens. de quo dic: vt dixi in. l. quidam in suo. in fi. s. de condi. insti.

Solutam. s. q. si acceptila. tur subaudi. i. debi tur. quid. i. pp. qd stipulationis noie. i. pp. modū stipulationis solutionis naturalis. de quo dixi in pn. l. j. gl. intelligat aliter. C. p. ad pn. de. l. fi. s. fi. in pn. s. de ver. obl. so. vt ibi ad fi. s. de. l. solutionis. j. e. so. vt ibi dicam. Ex. l. sequenti.

Can soluens indebitū videat donare.

Icū aurum. Indebituz solutū scien ter cōtra agentez ex eadē causa ope ex ceptionis repetit. hoc dicit. C. No. qd dixi i. ca su z est simile in. l. eleganter. s. qui reprobos. s. de pig. act. C. p. qui sciens soluit indebitū vñ donare: vt. l. cuius per erroz. j. d. reg. iur. hic di citur cōtra dicit glo. q. ibi dicitur donatio est ex pone. i. irreuocabilis datio. q. d. nō est pprie do natio. hunc passuz an sit pprie donatio examia ui tibi plene in. l. i. s. de dona. ideo hic omitto. Ad cōtrariuz autē qualiter rñdemus videamus in se. cōtra. C. p. indebitū solutuz scien ter nō repetitur. sed hic fuit solutuz scien ter. ergo non potest repeti. dicunt quidā q. per vias actionis nō potest repeti: sed per vias exceptionis sic. ca sus est hic. sed hoc nō est bene dictuz. nam quā docunqz soluit scien ter indebituz est vera dōa tio: vt dixi in. l. i. s. d. dona. quare doc. dicunt q. quandoqz potest esse alia p. presumptio p. pter q. animus donandi deficiat z potest habere locuz repetitio. ita tangunt doc. in. l. falsus. C. de fur. i. mag. distinctione quaz ibi refert L. j. i. lec. d. hoc tangaz. j. e. l. dispensatoz. tamē quantū ad p. posituz dico q. hic cessat animus donandi: quia apparet q. dedit animo dissoluēdi obligationē z ideo si ex eadem causa agitur ex qua soluit so lutuz repetet ope exceptionis. secus si ageret ex alia causa: quia tunc exceptio non obstat. Itē secus si ab initio sciuisset nullaz cām subesse: qz tunc nullo modo repeteret: vt. l. i. s. de cōdi. in de. C. Item op. de. l. fi. id qd. s. de ver. obl. z de pig. act. l. i. solue: vt in q. libet earuz dixi. C. Que ro vtrū istius eris soluti transferatur dñiuz in ac cipientes. Rñdeo sic: quia consensus est in cor pore: vt. d. l. i. s. de pig. act.

Ispensatori. Banc. l. in tellige: vt habuistis in. l. cuj quis. s. si debitorem s. eodem titu.

Atissactio. C. p. q. aliō p. alio solui nō pōt creditore iuito: vt. l. ij. s. i. s. fi. cer. pe. so. intellige hic creditore volēte: vt dicit gl.

Sluere. C. p. C. de iure d. libe. l. nec emere. et eē d. reg. iur. c. inuito. li. vi. So. per ob liquū hic confertur beneficiuz in inuituz. quod dic. vt no. in. l. hociure. s. de dona.

Ex. l. sequenti.

Si pmittis mibi. x. si vsqz ad calēdas nō sol ueris id q. mibi debes: z ego interiz p acceptila tionē libero te an si nō soluis naturaliter icidās in penam: ibi. Querit Dy.

Solutionis. Ista lex est ali quātuluz diffi

alis. C. p. de. l. solutaz. in pn. z in fi. s. e. vbi solum solutionis nō cōprehēdit acceptilatōem hic dicit cōtra quare male dicit Dy. solum solu tionis accipit large quādoqz z ita hic. quādo qz accipit stricte z ita in. l. cōtra. Istud dicit nō si magis declaret nullius est effect. iō dico sic. quādoqz solum solutionis nō pferit simpliciter s. cuj adiuncto. sibi gra tu pmittis soluere pecuniam: vel dicit statutū si nō solueris pecuniā z familia tūc accipit stricte z requirit naturalis solutō rei adiuncte ad solum solutionis ita loquit. l. soluta. s. e. quādoqz adiungit solum obligatōis. sibi gra si soluta fuerit obligatio z psequit aliquid dicit l. vel pmittis. z isto casu refertur ad oēm oīno liberationez ita loquit hic. ideo si verbuz solutio nis sine aliquo adiuncto pferit: q. refert ad ob ligationez z quocūqz modo sit soluta obligatio sufficit. z hic est casus i. l. nostra. Querit Dy. tu pmittis mibi dare. x. si vsqz ad calēdas nō solueris illud qd mibi debes interiz libero te p acceptilatōem. an si nō solueris naturaliter inci das in penā. Dy. dicit q. non: qz verbuz solutio nis accipitur large: vt hic. parcat ipse mibi: quia ipse nō intellexit banc. l. quare ego dico: fateor q. nō icidit in obligationē seu in penaz: qz credi toris facto illud quod debebatur desit esse i ob ligatione: z eo volente nō est solutum: vt. l. i. cre cutione. s. fi. s. de solum. obl. z. l. ij. circa pn. s. si quis cau. nō autēz liberatur ideo qz soluisse vi deatur: quia in pposita. q. verbuz solutionis fu it apposituz cuj adiuncto. l. si nō soluerit id qd debet iō eius naturalis solutio requirit. secus si fuerit apposituz simpliciter: vt si nō solueret vel si obligatio non fuerit soluta: vt dictum est: et ista sunt multum no.

Ex. l. sequenti.

Can soluens: vt recipiat trāfferat dñiuz.

Uisic. Ista lex ē subtilis z no tabilis. C. p. d. l. q. id q. s. ea lege. s. d. dōa. z. l. i. tibi. s. si cer tū pe. dicit glo. so. vt ibi. Ja. d. are. in. l. suus do talis. s. so. ma. Soluit vno solum quā soluo eo pac to: vt recipiā an trāfferat dñiuz. dic. aut ille q. est redditurus nullū est habituz cōmodū ex tradi tiōe sibi facta: z tūc dñiuz nō trāffer. casus ē hic. aut est habituz cōmodū z tūc trāffer: vt in cō tra. z patz. i. d. l. suus dotalis. s. so. ma. Si vel les dicere lati. p. maiori dēclaratiōe dicas sic. aut solues dz recipē p. tps. aut statū. si pñō cāu trās ferf dñiuz: vt. l. fi. tibi areā. s. de p. scrip. s. z ē rō: qz accipies q. ē reddituz pōt hñe cōmodū me dij tps. scōo casu aut ille pñō dās ex redditōe sibi facta dz remāere obligat. reddēti. aut si dz remāere obligat. reddēti. pñō casu trāfferf do miniū de eqtate: vt. d. l. fi. tibi. s. si. cer. pet. z. l. q. id qd. s. ea lege. s. de dōa. Rō. qz reddēs pseqf cōmodū. scōo cāu aut ille q. statim reddit ex il lo momētaneo dñio cōsequit aliqd cōmoduz z trāfferf dñiuz: vt. l. su. dotalis. so. ma. Aut nul lū cōmodū cōsequit z dñiuz trāstatio ipedit ca sus ē hic. C. Cōtra hoc op. j. e. l. sigs duos. so. p. dicta oia q. dixi habēt locū qñ ille cui soluit te nef reddere ex pacto. s. si statū ipse reddidit ex sua liberalitate trāstatio dñiuz nō ipedit: vt. l. q. tra.

Ex. l. sequenti.

Can cū qs pmittit. x. in frumento frumētum sit i oblig. ibi. Ad pmū. Et an p lit. cōte. qs per dat facultatē soluēdi cum vnuz est in obligatōe aliud in solutione: ibi. Expedito.

I quis stipulatus.

ad. l. fal. ius sus dare ex cā p. dōis i. plende dat argentariuz pmittit p. te volente z acceptante. an videat i. plese cōdi tionē z d. v. solutiōis vi. de bal. no. lo qntē i. l. i. s. q. satisf. cog. z ang. h. z s. bar. h. vide bal. m. l. ij. s. de iurif. om. iudi. bart. et bal. i. l. itē li berat. s. i. s. q. mo. pi. vel bypo. so lui. abbas in rub. extra d. solutio. d. Uisic. q. sit ad hāc. l. vide bal. in aut. ei. q. in ij. col. C. de bo. aut. iud. pos. z in. l. fi. C. d. vñca. z bar. i. l. fin gularia. s. fi cer. pe. z no. per cum in l. lege ticia. de solum. ob. s. qd si in vi tate. z bal. in l. fi. in. i. col. C. de spōsa. z qd in pos sessione vide no. bar. i. d. l. sigs vi. s. differētia. ff. de acq. poss. s. i. quif stipula tue. vi de bal. in. l. fi quādo. s. i. in fi. s. d. le. i. z i. l. stipu latōes nō vi uidētur. z i. l. infūla. de solum. obl.

Ista est notabilis lex et nunquam credo me intellexisse eo modo quo nunc et huic. I. nescirem dare concordiam. nam. II. quas gl. alle. p. concordiam. sunt contrarie. Contestatio litis tollit facultatem solvendi circa rem adiectam ad solutionem et circa personam. hoc dicitur. Nota hic duo. primo si stipulor. x. in melle vel in frumento et similia. x. sunt in obligatione mel in facultate solvendi. Secundo no. q. per litis contestationem. quis perdit facultatem solvendi et hoc nescio alibi. licet gl. alle. p. concordiam. quas daz. II. que vere sunt contrarie.

Ad primum dicitur op. et videtur quod possit promittere solvere speciem per pecuniam vel aliud per alio et est in obligatione. vt. I. i. §. an potest. §. de consti. pecu. et. I. si fundus. in fi. §. de pig. Et vt arbitror huius timore dicit quod hec verba stipulationis fuerunt aliter concepta quod tex. sonat: quod fuit dictum promittis decem: aut mel et ita est bonum simile quod ponitur in fine. I. ita dicitur glo. quidam reprehendunt hanc so. q. vtrumque est in obligatione: et per consequens deberet dari libellus alternativus. et etiam sententia deberet fieri alternativus et posset etiam post sententiam solvere quid vellet. vt. I. eum qui certatur. §. si. §. de ob. obli. Ego sustineo gl. quandoque vtrumque pars alternativus est ita sufficienter composita quod ad obligationem sufficeret vtrumque est in obligatione. et tunc procederet contrarius. sed quando vna pars est recte composita: quod continet certum alia non: quod continet incertum. tunc procedit ista gl. nam promittis dare. x. in. decem consistit obligatio cum adiecto. aut mel in melle non etiam expressa quantitate. id obligatio est nulla in melle. vt. I. triticus. §. §. §. obli. et. I. ita stipulatus. circa primum. et ita debet intelligi. aut mel. scilicet solvens per illis decem. Quod ad obligationem mel non potest intelligi adiectum propter incertitudinem. et tunc procedit exemplum de adiecto: quia adiectus non potest videri ad obligationem cum sibi non potuerit queri per liberam personam. et ideo videtur adiectum ad solutionem. et ita loquitur glo. nostra et est notabilis casus. tamen quia ista lex continet aliquam diuinationem. ideo glo. intelligit hanc. I. per litteram iacet: vt exponam promittis. x. in melle hoc est. x. que mihi debes dabis in melle vel eorum solutionem facies in melle. Aduertatis ponendo casum hoc modo remaneret contra. primo signatur: quod potest promitti solui aliud per alio scilicet ad contra. Rude quod ista verba non fuerunt adiecta seu relata ad verbum obligatum hoc est promittis facere solutionem in melle. sed ad verbum obligationis executivum: vt posses facere solutionem in melle: vel liceat tibi facere solutionem in melle et similia verba. et ita appostillabat hic. d. Quid. que verba mihi satis placet: tamen aliquantulum faciunt violentiam. tex. id intellige simpliciter. putat iacet quod aliquis stipulatus fuit. x. in melle intelligitur mel adiectum ad solutionem tamen. ro. q. non continet interesse ageris sed magis interesse rei. quod apparet: quod mel promissum est in genere. Item quod non est taxatum certum precium mellis. id debet iusto precio merito non continet meum. i. creditoris aliquod interesse. sed solus debitoris qui facilius potest solvere. sed si ponerem quod est promissa certa aliqua species: vt promittis dare. x. in tali fundo: tunc quod mea interesse potest habere fundum etiam per iusto precio propter aliquam affectionem. tunc totum esset in obligatione. f. dare. x. in illo fundo: vt. I. et equo. §. de le. i. ita loquuntur contraria. idem puto si est taxata quantitas in melle vt pura promittis mihi dare. x. in melle ad rationem vnius floreni per quolibet cado seu mensura. tunc quod potest mea interesse: quod vendere plus diceret to-

rum esse in obligatione: vt preallega. I. contra pro hoc facit quod dicimus de loco adiecto. si promitto solvere in certo loco: quod mea potest interesse solui in illo loco non potest mutare locum: vt. I. ij. et p. totum. §. de eo quod certo loco. facit. I. qui romae in primum. de verbo. obli. et idem si promitto tibi dare. c. libras in florenis floreni non sunt in solutione tantum imo etiam in obligatione: Rude. q. floreni habent certam commutationem. unde promitto dare tantum in florenis secundum commutationem. et de ista commutatione limitata contingit quandoque lucrari. Sed pone quod dixi promitto tibi dare. c. in pecunia minuta quid fleuat istud. certe videtur quod nihil releuet: quod in obligatione est pecunia minuta: vt. I. numis. de le. iij. ergo adijcitur ad solutionem illud ideo puto tamen quod aliquid operetur. nam cum secundum consuetudinem potest solui per pecuniam minutam florenis: vt no. in. I. si quis argentum. C. de dona. et dicitur. j. eo. I. paulus. operabitur illud. c. in pecunia minuta hoc est non liceat tibi solvere pecuniam grossam per illis. c. sic enim per litteram. cote. possunt mihi preiudicare in eo quod est in facultate solvendi ita possunt mihi preiudicare per expressionem istorum verborum. Expedito primo casu venio ad secundum dicitur hic quod per litteram. pte. quis perdit facultatem solvendi aliud per alio. contra. §. de peti. here. I. item veniunt. §. cum predictimus. et. I. miles. §. decem. §. de re iudi. ubi durat facultas solvendi donec iudicatum agatur. sed hic sufficit litteram. conte. facta super principali. iste ergo. II. que hic alle. per glo. p. concordiam. sunt directe contrarie. et sic ista. I. remansit singularis. Sol. dicunt quod quod in ipsa sententia deducitur quod habeat facultatem solvendi. Ista so. est vera in se: et non quod ad illas. II. et per hanc so. dico quod in istis confessionibus et punitibus garantigia que habent executionem paratam: sicut sententia si ibi vnum venit in obligatione aliud in solutione durat facultas solvendi donec petatur executio illius iustitiam vel magis proprie donec fiat litis cote. vel quasi contestatione super illa executione. ar. p. dicti. §. cum predictimus. et. §. decem. Item ex predictis dico quod libellus debet formari in casu nostre. I. et in ceteris similibus conventionibus hoc modo: vt petat illud tantum quod est in obligatione: nec habeat necessitate dicere quod ille aliud solvendo liberet. Si enim illud peteret actio: condennaretur ad. x. solvenda in melle quis dubitaret quod etiam post sententiam posset solvere in melle cum hoc diceret in sententia. x. ergo sunt petenda simpliciter. vel si quis vellet adversarius reddere certiorum posset dicere peto reum condennari ad decem: et paratus sum recipere ante litteram. conte. illa. x. in melle unde solutionem predictam factam ad contra. in se vera puto. Sed quero quod si in casu. II. contrarium hoc in sententia non fuisset dicitur: Rude ideo ideo quod noxe deditio esset in solutione quo ad conveniretur iudicatum: vt dictis. II. et ar. p. hoc expressum. §. de doli except. I. fideiusso: evict. non ob. §. hec. I. q. hic loquitur quando vnum est in obligatione aliud in solutione ex dispositione hominis. secus si ex dispositione legis: quod tunc non precludit facultas solvendi: nisi donec iudicatum conveniat: vt predictis. II. Rude. eorum est quod mitti agitur cum. I. quod cum homine: vt dicitur in simili. j. rezra. ha. I. amplius. et secundum predicta intelligo. I. si vero. §. si. §. so. ma. sic etiam possem dicere in hypothecaria in qua si quis condennatur ad rem restituendam licet habeat facultatem conventum offerendi debitum principale: vt. I. mulier. §. q. mo. pig. vel hypo. sol. et idem in multis similibus quod tene menti perpetuo. Tertio habetis hic quod facultas solvendi adiecto tollitur per litis cote. et hoc est clarum.

Advenio ad secundum. Adde quod no. bar. i. I. stipulationes non dividentur. de v. ob. ubi nono restat. v. iug. predicta. et vide in materia quod consilium ut bar. i. consilio incipiente bar. d. tudento. et. ADDE que voluit bald. consilium. cccvij. primo li.

B Cuius ob. adde bar. in. I. si maior. C. de transac. et in. I. stipulationes non dividuntur. nono restat. et v. iug. predicta moueo vnum dubium. §. §. ob. et quod no. bal. i. l. p. hac. C. de temp. appel. et quid si operatur ex vi sponte testatorum die vt in. I. si quis heres de le. i. et ibi bart. et pau. de cast. **C** Tertio habetis. vide spe. in ti. de obliga. et solu. §. i. v. quod si quod no. i. I. si fundus. §. si plures. §. de pig.

¶ Quis offerēti. De

ria huius. l. dixi tibi in l. falsus. §. i. j. de furtis.

¶ An successor possit hē ratuz q̄ factū ē noīe p̄ois p̄lati. Et an heres possit habere ratū q̄ ē factuz nomine defuncti.

¶ Si creditor. No. ex p̄mo dicto

ratū hē illud qd̄ gestū ē noīe filij arogati an arogationē. hoc fac ad. q. vtz successor possit habere ratū id qd̄ ē factū noīe p̄ois p̄lati. Itē an hēs possit hē ratū id qd̄ ē factū noīe defuncti de quo plene vide p̄ do. Dy. eē d̄ reg. iur. c. ratuz ubi q̄ri p̄t̄ et videbitis i. l. si is cui bōis. j. rez. ra. ba. in. ij. n̄so. **¶ No. q̄ ego possū habere ratū eo tpe quo nō possēt mihi solui simile videbitis. j. e. l. cuz decez. §. ij. So. op. j. rez. ra. ha. l. bo nozum. so. vt ibi dicam.**

¶ Ita stipulatus. Per

tutū nō tollit facultas soluēdi adiecto. Itē adiecto a filio p̄t̄ soluere p̄. et qd̄ adiecto soluit p̄t̄ p̄dicia d̄no. b. d. **¶ Op. q̄ d̄ria sit:** vt. l. aliō. j. e. z. l. n̄o. §. i. s. e. so. q̄ hic d̄r̄ n̄bil ite rest̄ dic̄ q̄tuz ad ea que hac. l. dicunt. sed q̄rum ad alia bene interest: vt. l. contrarijs.

¶ Qui. Usucapio creditoris p̄

uētem hoc dicit. vel breuius. So. recōci liaf usucapione. h. d. cōcor. sunt in glo.

¶ Noties. Due cāe lucratue nō

p̄t̄ circa idē cōcurrēt. h. d. **¶ Op. d. l. si is q̄ stichū. §. d̄ act. z ob. sol. itelligē q̄ ibi erāt due cause quaz vna n̄ erat lucratua. hic abe erāt lucratue.**

¶ Ex. l. sequenti.

¶ Spēsatorē. Ista. l. ē mul-

ti no. z breuiſ hoc itē dicit. Debitū i s̄uitute p̄tractū minuit peculū. sec̄ si ē cōtract̄ i libertate. Itē qd̄ semel reprobaui postea approbare nō possū ad actionē p̄sequēdā. h. d. z diuidit i duas p̄tes. p̄ ma q̄n̄ debitores liberāf solutiōe. sc̄da q̄n̄ nō liberant solutiōe. ha ibi: si nō nō liberant. Itē p̄ ma subdiuidit: q̄ q̄n̄qz soluit actori reuocato post libertatē q̄n̄qz an̄ libertatē. sc̄da ibi: cuz nō an̄. n̄. si nō nō liberant. z ē no. tex. **¶ Circa p̄mū dictū gl. format vnā q̄nē d̄r̄ in textu si debitorē liberant. q̄ro q̄n̄ hoc ē verū: R̄n̄. q̄n̄ igno rāt creditorē mortuū eē qd̄ dic̄ vt d̄clarat tex. op̄ tie in. l. si q̄s suos. §. e. **¶ Alteri** q̄ro qd̄ si aliq̄ soluit sciēs mādatū reuocātū eē dicit gl. nō p̄t̄ repeti a d̄no si ille p̄curator: recipiēs ex actis p̄sonis tenet i eo q̄ gl. dicit dispēsatorē non teneri d̄no. itelligē q̄n̄ nō recipit noīe d̄ni. z sic ab initio habuit malū aiuz. alias d̄ns possz habere ratū illā solutionē factā suo noīe: vt i. h. isti. l. Itē illud q̄ d̄r̄ q̄ iste dispēsator tenet ex actis p̄sois solutiōib̄ sciēt̄ vt cōtra. l. i. §. de p̄di. ide. q̄ ille q̄ sciēt̄ soluit idēbitū nō r̄petit̄. Ja. d̄ are. C. de fur. l. h. circa p̄n. distictōis mag. dicit q̄ illd̄ ē vtz q̄ solutū nō repetit̄ q̄n̄ anim̄ donādī p̄sumit. s̄ q̄n̄ soluit falso p̄curatori anim̄ donādī nō p̄sumit. iō p̄t̄ repeti. z dicit ip̄e q̄ ē opi. sua: t̄n̄ vt videat hoc t̄z gl. hic. S̄z p̄tra gl. habem̄. i. l. si p̄curatori falso. §. d̄ cōdi. ob. cau. z istā p̄tem t̄z Dy. z p̄bat p̄ tex. in. l. q̄ fundū. §. sū me. n̄. q̄ si sciēt̄. §. p̄ p̄ro. z d̄ leg. ij. l. cū p̄. §. meuiō. p̄ hoc etiā. §. d̄ cōdi. inde. l. si nō soltē. §. si filio.**

a ¶ q̄s. §. si cre ditor. Adde no. bar. in. l. si p̄cura. fal. so. i. iij. q. d̄ cōdi. ob. cā. p̄ istum tex.

Sz ista gl. possz dicere vtz q̄n̄ q̄s soluit falso p̄curatori sciēt̄ hoc acto q̄ eū faceret liberari s̄z si q̄s solueret sibi tāq̄ dispēsatori seu tanq̄ p̄curatori cū sciēt̄ mādatū eē reuocātū tūc donare vt. ita loquit̄ cōtraria. **¶ Expedito** d̄ p̄rio p̄su venio ad s̄m d̄r̄ hic qd̄ semel reprobaui nō possū postea approbare. p̄tra in. l. quo enī. §. i. j. rē ra. ha. gl. soluit optie qd̄ semel reprobaui nō possū postea approbare q̄tū ad actionē cōtraria. ita dicit gl. q̄ icipit. j. rē ra. ha. zē. quā gl. multū no. Spe. in. ti. d̄ defensore. §. i. s̄. s̄z pone egisti. format istā. q. si semel nō habui ratū sc̄m a defensore mō an nō possū postea ratū hē. dicit ip̄e q̄ nō q̄tū ad mei cōmodū p̄. l. isti. z sic an quo ad exceptionē vt q̄ nō p̄ficiat ratihabitio si semel reprobaui s̄z euz. qd̄ dicem̄. hūc passū dimitto nūc: dicā vobis cras. **¶ Alteri** d̄r̄ hic q̄ reprobadō tollit actio neg. ges. cōtra i. l. p̄poni scribit. §. de neg. ges. Sol. dic actio tollit. i. et natiuitas ip̄edit. z sic cessat cōtrariū.

¶ Pupilli. Pupill̄ nō obliga-

tur sc̄to suo: nisi in q̄tū est factus locupletior. b. d.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ An cū do z tu reddis statim p̄sumatur p̄curator p̄cessisse.

¶ Quis duos. Una res p̄t

solui ex duabus causis lucratuis. Itē in q̄titanibus nō h̄z locū regula d̄ duab̄ causis lucratuis. h. d. ibi q̄ dedisse. s̄z ecōtra pot̄ d̄disse q̄ soluit se ex alio p̄cio p̄cedēte. **¶ Op. due cause lucratue nō possūt cōcurrere circa idē: vt. l. meui. §. duob̄. §. de le. ij. dicit gl. ibi d̄ stricto iure. hic de eq̄tate. vel ibi d̄bebat idē ex duab̄ causis lucratuis. hic ex vna. s̄z certe hic possūt due cāe dici: q̄ quot sūt hoies tot sūt stipulatiōes: vt. l. scire debem̄. §. de s̄b. ob. vel sustinēdo gl. dicit q̄ hic ē t̄n̄ vna cā: q̄ dixit duos hoies nō dixit stichū z p̄p̄hilū: vt. l. si ex toto. §. si. §. d̄ le. i. Sz instat si vna res nō p̄t̄ solui ex duab̄ causis lucratuis multo min̄ d̄z posse solui ex eadē cā. q̄re tenerē p̄mā solutionē. q̄ illd̄ sit vtz de rigore hic d̄ eq̄tate: vt dicā. j. e. l. q̄ decē. §. stichū. **¶ Itē op. de dicto. §. duob̄. sol. illa regula d̄ duab̄ cāis lucratuis nō h̄z locū in q̄titanib̄. casus est hic z plene dico in. §. duob̄. **¶ Itē op. d. l. q̄ sic. §. e. so. ibi ex pacto se astrinxit ad r̄d̄dēdū. hic nō dabat ex mera liberalitate: vt ibi plene dixi. **¶ Quero** qd̄ i dubio q̄n̄ ego tibi do z tu statim reddis: vtz in dubio p̄sumat̄ p̄cessisse pactū. qd̄ q̄ sic. ar. l. si heres pecuniā. §. de sta. li. s̄z certe. l. illa non facit. z puto p̄tra. verū p̄ hac. l. in. h. q̄ loq̄ qd̄ sit p̄sumēdū in casu dubio ex eo q̄ dicit videri. cōtra hoc t̄n̄ facit. l. s̄z z iulia. §. p̄inde. §. ad ma cedo. so. fateor: q̄ si ego statim reddidi p̄sumit q̄ ego ab initio habueri aiuz r̄d̄dēdi nō t̄n̄ q̄ p̄sumat̄ pactū cū creditore. z ita loquit̄ qd̄ dixi. §.******

¶ Seruus. Ista ē notabilis. l.

z breuiſ. h. d. Lon ditio cōsistēs i d̄ado in p̄sona pupilli si ne tutoris auct̄itate vel curatoris nō iplēf. sec̄ si in faciēdo p̄sistit. h. d. **¶ Op. d. l. si stipulat̄ fue ro mihi decē. §. e. so. fm verā lec. ibi pupill̄ erat adiect̄: z ei soluebat ad vtilitatē alteri non ad vtilitatē ip̄si pupilli. hic nō soluebat ad vtilitatē pupilli. **¶ Itē op. d. l. meui. §. d̄ p̄di. z d̄mō. sol. ibi p̄ditio nullo mō effectualit̄ poterat adimpleri. hic sic. **¶ Quero** hic loquit̄ d̄ curatore su riosi z tutorē pupilli qd̄ d̄ curator adulti d̄ hoc habetis no. tex. i. l. luci. §. d̄ manu. te. dic vt ibi.****

b ¶ Isten- d̄ lato: z postea ap- probare. an qd̄ semel re- probaui pos- sū postea ap- probare vid̄ p̄ bar. i. l. p̄ po. de nego. ge. z iō dicit Bal. p̄ illuz tex. i. l. falsus in. ij. col. C. de fur. q̄ fac- tū p̄ cura- torē reuoca- tur; nō possū ratū habere de quo dixi post bar. i. l. si tutor in q̄ cau. i integ. resti. z meli p̄ bal. in. d. l. falsus. in. v. sc̄do querit nūqd̄ factuz circa finē in tellige: vt p̄ bal. in. l. absē- tis. C. si cer- peta. ADDE fe- der. consilio cccxxvij.

c ¶ Quis duos. qd̄ in dubio vide p̄ bar. l. singularia. §. cer. peta.

d ¶ Ipu. s̄ quid d̄ curatore ad ulti. vid̄ bar. z docto. in. l. cōditioni- bus pupill̄. §. de cōdi. z demon.

I hominem. ^{Mo libera-}
 do suum pro noxa pignorum uel in
 quo habetur usufructus. h. d. ^{tur quis dā}
 ista. l. est aliquātu
 lū fortis. **C** Ad. l. istā op. d. l. si oleū. §. r. si tu. §.
 de dolo. so. q. ibi dicitur de dolo dic. i. iudicati
 nomine doli. **I**sta so. nō est bona: q. lex dicitur
 gī in dubio de actioe de qua tractat ti. sub quo
 posita est: ut no. in. l. si. in. pn. §. de cōdi. inde. p
 batur in. l. impatores. §. de in die adiec. ergo de
 bet intelligi ibi de actioe de dolo. **S**o. ibi q. re
 us dedit suz p noxa fuit absolutus ab obserua
 tione iudicij. r. sic q. cū nō fuerit lara snia cōde
 natoria nō potest agi iudicati. sed hic dedit ser
 uum pro noxa post latā sententiā condēnatori
 am. **C** Op. quia per hāc dationem p iudicatur
 creditori r. usufructuario: ut. l. si ex duobus. §.
 si. §. de noxa. r. l. si noxale. e. ti. glo. pōit duas so.
 accipio vltimā dico q. i cōtrarijs creditor r. usu
 fru. erat p̄sens tpe quo fuit iudiciuz agitatū r. se
 cura cōdemnatio merito sibi p iudicat. hic vero
 nō fuit p̄sens. **I**sta so. est hāc p̄batur in tex. r. gl.
 in. l. si is qui. §. de dā. infec. r. l. si finita. §. si qua
 iura sūt. r. §. si de uectigalibus. e. ti. **C** S. cōtra
 predicta op. de. d. l. si noxale. §. si. e. ti. vbi preti
 dicatur creditori etiaz absenti: ut contra euz de
 tur exceptio. so. ad hoc uadit pprie pria so. posi
 ta in glo. q. illud uerū est quādo dominus agit
 contra creditorez uel fructuariuz: ut aut cōferat
 ad extimationez litis aut dimittat ius qd habet.
 hic nō quādo contra tales nō egit. **I**sta so. non
 v̄t hāc quia finis. d. l. si noxale. loquitur etiā quā
 do cōtra eos nō ē actū: r. tamē cōpetit exceptio
 contra eos. unde **J**a. de are. dicit q. veruz est q.
 exceptio competit contra usufructuariuz r. con
 tra creditore: tamē hoc nō ob. potest agi iudica
 ti: ut hic dī. iō quia ille qui dō dare suum p no
 xa tenetur rē accipiētis facere. hic ergo lz accipi
 ens habeat exceptioem donec dānuz sibi emen
 def: nō tamē res est facta p̄fecte accipientis: me
 rito agit iudicati: ut. §. de acq. pos. l. non uidef.
C Cōtra istud dictū op. quia hz exceptionez
 cōtra creditore r. fructuariuz: ergo p̄inde est ac
 si illi nō haberēt actionē: ut. l. si qd obligatione
 §. i. j. de reg. iur. **R**espon. sustinēdo **J**a. de are.
 q. hoc nō cōpetit huic cui suus est datus p noxa
 exceptio simpliciter: ut possit retinere: q. possit
 ille emē dādo. s. dānuz suuz auferre merito: q. a
 sibi habere nō licet pōt agere iudicati ac si tradi
 tus nō esset. cōtra loqur quādo qd habet excep
 tionē que oīno perimit actionē aduersarij. uel
 aliter dico q. ille cui suus est datus p noxa ha
 bet exceptionē cōtra creditore r. fructuariuz: uez
 est si p̄bet de delicto cōtra eos. naz p̄batio scā
 cōtra dñm ip̄is absentibus nō p̄iudicat: ut. d.
 l. is qui. r. l. si finita. §. si qua sunt iura. r. §. si de
 uectigalibus. §. de dā. infec. merito potest age
 re cōtra dñm iudicati ne grauef nouis p̄bationi
 bus r. nouo iudicio cōtra illos. **C** Itē op. extra
 glo. de. l. statuliberū meuiō in pn. r. §. illud. §. d
 statulibe. vbi nō fecit p̄fecte accipiētis: r. tamē
 dādo pro noxa liberaf. **S**olu. ibi causa ex qua
 sperabaf suuz auferri ab eo cui traditus erat ra
 lis qui habebat consumare actionē noxe: r. etiaz
 dñm: ut libertas que sperabaf. sed hic nō erat
 talis cau sa que actionē noxe extingueret: iō du
 rat actio iudicati. pro hoc facit. l. pretor in p̄nci.
 §. de noxa.

Quod in diem. ^C Op. d.
 i. si ita reli
 pegafus. §. de le. ij. r. l. i fideiussor

re. §. cū pollidius. §. de usur. so. illud cū tps ap
 ponit gratia debitoris. Itē op. §. de usufr. lega.
 l. si mihi usufructus in biēniū. so. glo. q. ibi bien
 niuz erat taxatū cā limitande obligatiōis nō cau
 sa differēde solutiōis merito pōt agi ante illā di
 em. satis est bona ista so. uel aliter ibi tempus nō
 fuit adiectū obligationi sed fuit adiectum ad li
 mitandum tempus quo ad usufructus durare
 debebat.

Am decem. ^{Bona lex est}
 hac. l. cōiuncta. l. si quis stipulatus fuerit
 decem in melle in fi. §. e. q. partis p̄ceptio r. litis
 cōtesta. nō eqparatur. simile habent in. l. qui ho
 minē. §. i. §. e. cōiuncta. l. ex duob. §. i. §. d. duo.
 reis. **C**ōtra hoc facit. l. iij. C. de noua. so. aliud ca
 sus est diuersā rōem hñs in quo cogita.

Si fideiussor. ^{Mo. q. ratihabitō}
 sequēs post libera
 tionem fideiussoris recōciliat solutiōne factam
 falso p̄curatori: sed cōtra. j. rē ra. ha. l. si. §. fi. so.
 licet fideiussor hic esset liberatus tēpore tamen
 reus remāserat obligatus: r. sic eo tēpore quo ne
 gociū ratum habitū fuit poterat rei noie solui: r
 ab eo repeti. r. sic nō ob. l. bonorū. j. rē ra. ha.
 Ex. §. sequenti.

C Si tu obligas rez meā primo: r. ego eandem
 obligo scōo: r. deinde ratuz habeo qd fecisti qd
 sit potior. **E**t si ego habeo filium ex concubina
 r. postea ducā uxore ex qua nascatur filius q. mo
 riatur r. cōtraham cum cōcubina quis preferaf
 in successione.

Item si ignorans. ^{Actus}
 interueniens facto hoīs qui impediret negociū
 geri: nō impedit tratihabitionē retro trahi. h. d.
 r. est no. casus. facit ad predicta. §. e. l. si quis of
 ferenti. **C** Op. de. l. bonorū. j. rem ra. ha. so. ut
 ibi dicā **J**a. de are. iducit hūc. §. ad duas. q. p̄
 mo si tu obligasti rē meā primo: ego scōo alteri
 obligauī: tertio ratuz habeo obligatiōem tuā qd
 est potior. de hoc dicā. j. rē ra. ha. l. si indebituz
 alias incipit cū indebitū. §. i. ubi glo. tangit hāc
 q. scōo inducit ad aliā. q. ego habui filiū ex con
 cubina. postea duxi uxore ex qua habui filiū: ter
 tio moritur uxor: illā p̄mā cūcubinā in uxore du
 xi mihi: quero qd tanq. p̄mo genitus preferaf in
 regno uel in ducatu: an natus ex cōcubina q. po
 stea effecta ē uxor: an nat. ex p̄ma uxore: quā. q.
 disputauit **R**icar. malū. r. postea **J**o. an. posuit
 eā in mercu. suis forte sub. c. ratihabitio.

Ex. l. sequenti.

C A qua culpa quis liberetur p oblationez.

Quod in decem. ^{Re pempta p}
 oblationem de
 bitor generis liberatur ope exceptiōis
 spēi debitor ip̄o iure. idem in debitore generis
 ex causa dotis. h. d. **C** Aduertatis op. de. l. si so
 luturus. §. e. sol. ibi nō fiebat oblatio cōgruo tē
 pore r. loco: hic sic. **C** Op. C. de usur. l. acceptā
 ubi nō liberatur debitor p oblationē. so. ibi res
 oblata nō perijt sed erat apud debitorem: hic
 erat pempta. **C** Cōtra hoc op. C. de cōdi. ifer.
 l. si. glo. dicit fallit ibi: ubi per solā oblationē de
 bitor liberatur. certe dñi ibi nō erat debitu: sed
 erat in vim cōditiōis soluēde. ideo oblatiōe scā
 si ille cui debeat solui recusauit habetur cōditio
 pro implera: ut. l. iure ciuil. §. de cōdi. r. demō.
 j. §. reg. iur. l. iure ciuil. ille nō cui debebat solui
 actionez nō habebat: ut. l. si quis sub cōditiōne
 §. si quis om. cau. te. **C** Itē op. de. l. si ex lega

Cti de
 q. cē. Ad
 de q.
 hec. l. fallit i
 debitor ge
 neris limita
 ti quo ad so
 lutiōez: quia
 tūc etiā ip̄o
 iure liberaf
 fm Bal. in
 .l. acceptam
 in. i. colū. C.
 de usur. ubi
 habetur eti
 am q. obla
 tio cum cōfi
 gnatiōe sem
 per liberat
 ip̄o iure. qd
 no.
 Res ob
 lata. S. qd
 si p̄t oblati
 onem factaz
 a d̄bitore ip̄
 se d̄bitor cō
 signauit eaz
 r. postea eaz
 recepit po
 stea perijt:
 dic q. perijt
 periculo de
 bitoris. tex.
 est no. in. d.
 l. acceptam i
 fi. r. uis bar.
 in. l. cui sun
 dus d. cōdi.
 r. demō. S. j.
 quid si debi
 tor nō obtru
 lit sed extra
 neus pro eo
 an debitor li
 beretur. vi.
 de bal. in. l.
 obfignatiōe
 r. ibi glo. C.
 e. r. bar. j. e.
 l. §. fi.

!!!

CSz cōtra h. & p id qd dicit h in tex. l. ij. rñso pbat q ubi qd aliqd v3 al
teri pferre ad fine: ut cōseqat actionē uel n̄ icidat i morā uel illā purget
regrif oblatio: vñ oblatio d̄balis rei i pñtia n̄ extātis nihil h3 opari. ut in
l. fuus si heredi. §. ff. d̄ sta. lib. & no. i. l. p̄tor. §. si qd parat. ff. d̄ no. ope.
nū. & ibi no. bar. & qd ibi dixi p̄ gl. qz vbi op̄ ē scō ibi vba n̄ sufficiūt. c. i.
de eo q mit. i

pos. cau. rei
p. s. illa regu
la forte limi
tari pōt nisi
qd dbeat of
ferre rē que
mōmēto nō
expedit: ut ē
pbatio qz tē
sufficit q v̄
bo offerat se
stati pbatu
rū. l. si is a q
in pñ. s. ut i
pos. le. & hoc
videt de mē
te In. & ho. i
c. post electi
onē. d̄ cōces.
p̄bē. & d. an.
l. c. ex pte. l3
Jo. an. uide
atur sentire
p̄riū i. c. iter
postea. i p̄i
de appel. qd
not. & adde
qd not. bal.
in. l. i. c. ne
lice. ter. pro.
uo. in. i. & ij.
col. & qd no.
gl. & bar. i. l.
ij. c. de edic.
diui adri. cū
sibus. & de
vitate huius
dicti aliqd p
imol. m. l. si
dubitetur. i
p̄i. s. de si
deius. & qd si
mulier non
vult dotari
a fratrib⁹ vel
a patre ne p
statutu excludat
a successione.
vide bal. dicentē
q sufficit of
ferre dotē i
l. si. l. iij. col.
C. de pac. ad
p̄dicta vide
oino pau. d̄
cast. in. d. l. si
dubitetur. i
p̄i. & id qd
not. bar. i. l.
iā tñ. §. nūc
videam⁹. j.
iudi. sol. vi/
de bar. in. d.
l. si mora. & i
d. l. acceptā.
ADDE que
posui i. d. §.
si qd parat⁹.
b C̄ltimo
qro. bal. tñ i
l. acceptā. i.
vj. q. C. de
vsa. & in. l. si
mora. j. fo.
ma. aliter di
cit videt q
vbi qd tene
tur in gene
re offerēdo
liberatur a
duobus. f. a
casu fortui
to & a leuissi
ma culpa p

ti causa. s. de vbo. obli. & l. si seruz in pñ. eo. ti.
vbi videtur qz debeat liberari ip̄o iure. solu. ibi
erat species debita hic erat debitum in genere.
CSz cōtra hoc op. de prin. huius. l. in. §. & sa
ne: ibi aut nūmos & c. plures solu. ponūtur ibi i
glo. tene illaz qz ibi sit speciale fauore dotis: ut
quis facilius inuitetur ad offerēdū & ista placet:
uel dic qz ibi erat pecunia debita in specie. hoc n̄
placet: quia deriuationem continet. C̄tē op.
de. l. creditor. j. e. So. ut ibi. C̄tēz oppo. de. l.
celsus in si. s. de ar. sol. ut in glo. C̄ltimo que
ro⁹ hic dicit si ea sine culpa sua pierint. quero
oblationez a qua culpa liberatur quis. Respon
deo si qdem ante oblationē quis tenebatur de
casu fortuito: ut debitor generis. tūc per illā ab
illo casu fortuito liberatur: & de omni culpa te
netur. casus est hic. si qd ante oblationem tene
batur tñ de culpa: tunc per oblationem liberaf
a leui culpa & soluz d̄ dolo & lata culpa tenetur.
probatu hoc i tex. & glo. s. fo. ma. l. si mora. qd
perpetuo tene menti.

Ex. §. sequenti.

Liberatur debitor delatione alterius.

Si cum mihi. Stipulatio condi
tioalis aīo nouan/
nō tollit effectuz more si res erat presens. alias
secus. h. d. & est no. §. forte non habes hoc alibi
in tex. Nota ex hac. l. idem esserem offerri & per
stipulationē pmitti. C̄tē no. qz alius pro de
bitore offerendo liberaf ip̄m debitorem sicut
si ip̄semet debitor obrulisset. & sic est hic casus q
stiois no. C. e. l. obsignatiōe. quā dixi vobis. s. e.
l. si solutionē. facit. C. de capti. l. cuz postliminij.
C̄ltimo no. distinctionē que hic ponit in tex.
aut seruus est p̄sens aut ignorās: quā nō habes
alibi in tex. de qua questione dixi. s. de noua. l.
quotiens. v̄. vnde marcellus. & l. si rem. in prin.
eo. ti. C̄tē oppo. de. l. parui. s. de condi. fur. glo.
sol. hic vno modo. sed ibi dicit melius: & in glo.
illius. l. declaraf iste. §. nā ibi stipulatio fuit inter
posita animo nouādī pure hic sub cōditione. &
ideo hic distinguit. aut fuit seru⁹ p̄sens aut igno
rans. Item potest hic intelligi quādo stipulatio
fuit interposita simpliciter non animo nouandi
d̄ quo dixi. in. d. l. si rem. in prin. s. de nota.

Stichum. Iste. §. diuiditur in tres
partes. prima loquitur in
obligatione alternatiua. secūda in obligatione
generis generalissimi. tertia in obligatione gene
ris subalterni. secūda ibi: sed ei. tertia ibi: at si ex
his & c. principium loquitur in obligatione alter
natiua. secūdam responsum loquitur in obliga
tione generis. C̄tē hoc op. de. l. cuius. §.
duob⁹. s. de lega. ij. glo. dicit qz ibi erāt due cāe
lucratiue: qa duo hominē in genere legaauerunt.
hic erat tñ vna causa lucratiua. Ista so. est con
tra tex. illius. §. dic ergo qz hic de eqtate potest
solui de rigore nō: vt ibi. sed in obligatione alter
natiua nō liberatur soluēdo neqz de rigore neqz
de equitate: vt in prin. huius. §. ratio quia i obli
gatiōe alternatiua sunt due regule impediētes.
vna est: quia vtraqz res adiicit ad obligationē.
& regula ē qz res in qua non cōsistit obligatio nō
consistit solutio: vt. l. si duo rei. s. de verbo. obli
ga. Alia regula est de duabus causis lucratiuis
que non possunt cōcurrere circa idē. licet i obli

istū tex. i vbo culpa: qz i dubio debet itelligi de leui: vt ē gl. l3 nō allegat i
l. i veditioe. §. de tēpo. de bo. auc. iudi. pos. s. teneo opi. bar. p not. in si.
per gl. i. l. si vt certo. §. cōmo. ff. pmo. & i. l. i. de extia. acti. vicerē tñ i pun
cto iuris sustineri posse opi. bal. qz rō quare offerēdo specie qd liberatur
a culpa leui est qz illā oblationē nō recipiēdo videtur eē i culpa leui ideo

gatione generis nihil adiicitur ad obligationē.
ideo nō est ibi nisi vna regula ipediens. f. de dua
bus causis lucratiuis. merito cōtra illā regulam
de equitate dispensaf: vt hic. sed cōtra hoc facit
tex. qui dicit nisi quidē ipsa. & glo. exponit & ego
etiā dixi. i. ip̄o iure. Respondeo nō est incōgruū
qz ip̄o iure liberaf & liberetur de eqtate. dixi de
hoc plenius i. d. l. meuius. §. duobus. C̄tēno
ad tertium respōsum & oppo. de prin. huius. §.
solutio. dicit quidā qz in prin. huius. §. seruus
ille desijt esse stipulatoris altero iā mortuo & sic
obligatione iā extincta. vnde concordat cū vlti
mo. & hec fuit opi. Bu. quā recitat glo. in prin.
huius. §. Alii dicūt qz in isto tertio responso illi
duo sunt mortui ante stipulationē interpositā.
sed vt glo. dicit illud videt cōtra tex. soluamus
ergo sic. principium loquit in obligatiōe alterna
tiua. finis in obligatiōe generis subalterni i qua
nullū adiicit ad obligationē sicut i obligatione
generis generalissimi: vt supra dixi. & iō in quali
bet cadit solutio. & hāc solutionē videtur hic po
nere glo. in si. fm. Jo. que solutio ē bona. l3 cō
tra videtur dicere glo. in. l. stichum. in prin. s. de
verbo. obli. ga.

Qui hominem. Qui soluit rez
quā habere cre
ditori nō licet nō liberaf. secus si habere sibi l3
qzuis vilē. h. d. C̄tē ad si. de. l. legato genera
liter. s. de leg. i. & qd ibi no. fo. qz dicit vesp̄tilio
nē aut turpē itellige de p̄sona vili nō autē vilissi
ma. ita qz haberi nō expediat. tūc enim nō libe
raretur talē soluēdo: vt not. in. l. contraria.

Ex. §. sequenti.

Qui debet par caponū debet dare viuos.
Promissor. Per istū tex. deter
minat Guil. de cu. qz
si tu debes mihi dare oī anno unū par caponū
qz debes dare viuos: nec liberaris dando mor
tuos. tales enī debes dare qz possum ad liberta
tē pducere eos. ita determinat p hunc. §. Guil.
in. l. qz te. s. si cer. peta.

Si ob triginta. Pe
cuniā
redactā ex venditione pignoris potest
creditor in quā cām vult cōuertere. h. d. C̄tē
de. l. in bis. & de. l. magis. s. e. cū suis cōcor. di
cit. gl. ibi debebatur ex vna causa tñ. tu dic qz
contraria loquuntur in pecunia soluta hic in pe
cunia ex veditioe pignoris redacta: vt. l. i bis.
§. imperatores. eo. ti.

Quod pene. C̄tē
de. l. p̄
dia. s. de acti. empr. & p socio. l. si quis
a socio. & l. apud celsum. §. labeo. s. de doli ex
cep. fo. id qd hic dicit id qd pene nomine intelli
go de pena legali. & sic nō obstant cōtraria. & p
batur hec lec. s. de pig. acti. l. si pignore. & j. de
fur. l. si debitor. secūdo modo potest itelligi de
pena cōventionali. & tūc dicit qz fuit dictum raro
manente pacto ne obstant cōtraria.

Ex. l. sequenti.

**An cessio si faciendā cū plures sunt obligati
p̄cipaliter eadē specie obligatiōis: ibi. P̄rio. Et
quo iure debeat fieri cessio & quo iure petaf: ibi.
Secūdo. Et iquātū sit siēda cessio: ibi. Quarto.
Et iquātū cedaf unū ex pluribus tutoribus: ibi.**

vna culpa
alia cōpēsaf
l. si vbo. de
cōpē. secus i
leuissima: qz
nō debet cō
pensari cū le
uissimā si aliqz
teneat de oī
culpa & casu
offerēdo cō
stituit alium
in leui culpa
& ip̄e offerēs
d̄bz liberari:
a leui & mul
to magis a
leuissima qd
eēt min⁹: vt
no. idē bal. i
d. l. acceptā
C. de v̄suris
neqz de lata
ad leuem fit
cōpēfatio vt
no. gl. in. d.
l. si mora. &
ibi vide bar.
& bal. in. d. l.
acceptā. in
vi. q.
C̄tē culpa te
netur. Quid
si sola mora
ē cā vt qd te
neat de casu
an oblatio li
beret ab ali
qua culpa.
vide bar. in
pallea. l. si
mora.
d̄ C̄tē cū mi
hi. Nota ex
hac. Et adde
qz stipulatio
etiā nulla se
quē purgat
mora p̄cedē
tē vt scrip̄t
post imol. l.
scire d̄bem⁹.
§. si. vbi raf.
no. vide l3
mitationē p
ang. in. l. si
seruuz. §. si
de v. obli. p
tex. ibi quez
dicit singula
rem.
C̄tē offerēdo
liberat. An
si extrane⁹ of
fert p debi
tore liberaf
debitor: sic si
ip̄e offerret.
Adde bal. p̄
glo. in. d. l.
obsignatiōe
C. eo. & bar.
& bal. in. l. cū
postliminij.
C. de capt. &
adde qd no.
bal. in. l. solē
nib⁹. de rei
ven. & in. l.
arborib⁹. §.
qui tñ. s. de
v̄suf.
f̄ C̄tē promif
for. adde bar
to. in. l. i. in
si. s. si qua

Circa primū. Et inquantū cedat vni ex pluribus cor
reis: ibi. Circa secundū. Et inquantū cedat vni ex pluri
bus fideiussorib⁹: ibi. Circa tertiu. Et an cū sunt tres
rei uel tres tutores z unus soluit an debeat cessio fieri
isolidū: ibi. Quero. Et an qñ ille agit ptra unū ex duo
b⁹ insolidū ex actioe cessa z ille deat cedere cōtra aliū:
ibi. Sz qro. Et q actio vber cedi uide: ibi. Quīto qro.

Destinus.

Non ualet cessio fa
cta post solutionem
contra correū pariter obligatū nisi pactū de
cedēdo p̄cesserit. b. d. z diuidit i pres duas. primo qñ
cessio fit post solutionē nullo p̄cedēte pacto. secundo
qñ ante vel post fit p̄cedente pacto. secūda ibi: q si an
te. **C** Mo. q post solutionem nō ualet actionis cessio.
C Secūdo no. q paria sunt aliqd ab initio fieri uel fieri
ex postfacto si ab initio pactū de faciēdo p̄cesserit.
C Op. z uidet q tutor habeat cōtra tutorē actionem
sine aliqua cessione etiā post solutionē: ut. l. i. §. nūc tra
ctemus. s. de tu. z ra. distra. sol. cōcedo oppo. q utlez
haber a. l. non aut sibi pōt cedi a creditore. uide glo. q
icipit. i. actori. z qd dicit in rē utilē: dic. i. actionē utilē. ē
enī hec glo. corrupta uitio scriptoris. **C** Op. q ex in
teruallo possit fieri cessio: ut. l. si minor. s. de admi. tu.
so. ibi. fuit actū tēpore solutiōis q cederetur z ita con
cor. cū ista. sz hoc est diuinare quare dicas q ibi loquit
de duobus dispariter obligatis. nā unus tenebat quia
gesserat tutelā. ali⁹ quia gesserat curā. hic uero ambo:
ga tutelā gesserat. hec so. no. in glo. j. e. l. stichū aut pā
phili. §. si mādato. z ē uera so. **C** Secūdo op. de. d. l.
stichū. §. si mādato. j. e. so. ibi soluit p sua obligatione
tū z hoc cōstabat. Ista est uera so. sed est diuinare. vel
ibi actū fuit de cedendo. certe z hoc diuinare ē. dic er
go: ut no. in cōtrario: ga ibi loquit in pluribus dispari
ter obligatis: sz hic erāt obligati pariter z una actione.
C Itē op. de. l. dñs sticho. s. de pec. le. in prin. so. di
cit glo. soluit eisdē modis. tu dic q hic loquit de duo
bus pariter obligatis. ibi loquit de duob⁹ quoz unus
erat obligatus aliis nō: sed ex alia actioe soluebat ut
puta cā cōditiois implende. uel si diceres ambos obli
gatos erant obligati dispariter. **C** Itē op. de. l. alteri
us. s. de tu. z ra. dif. so. eodē mō q ibi loquit i dispari
ter obligatis. **C** Itē op. de. l. pap. s. man. so. dicit glo.
ibi loquit i mādatoribus vel fideiussoribus in quibus
dic: ut ibi. hic loquit in pluribus tutorib⁹ z correis qui
tenētur p̄cipaliter. certe ibi glo. i oibus mēbris dicit
verū p̄ter q in uno. i eo q dicit q mādator uel fideiuf
sor soluēdo simpliciter pimit oēm obligationē a deo q
nō pōt fieri cessio nō dicit uez p. l. cū bis. s. de fideiuf.
nō uiolādo litterā z per. l. si filius. s. de i rē uerso. rō di
uersitatis ē: ga pluriū tutorū z correoz una uidet obli
gatio lz uere sint plures: ut. s. de duo. re. l. iij. in fi. z. l.
eandē. §. si. eo. ti. sz pluriū mādatorū uel fideiussorū nō
dicitur una obligatio: nec unus soluens v̄f cōtēplatio
ne alterius soluere: ut. s. de fideiuf. l. ut fideiussor. z ibi
dixi. z hoc tenēt cōmuniter oēs docto. **C** Itē op. de. l.
si res obligata. in fi. s. de lega. i. dicit glo. ibi fuit facta
cessio ante solutionē. sed istud est cōtra illū tex. iō dicas
q ibi loquitur i duobus reis quoz unus erat obliga
tus aliis nō. sed soluebat cā liberande z retinēde rei
sue. sz hic loquitur i pluribus pariter obligatis. **C** Pro
declaratiōe igitur materie **Dy.** posuit hic unā distin
ctionē suā bonaz: tu tñ magis p̄fecte z magis late dic
aut soluens soluit noie illius cōtra quē fit cessio. aut il
lius z alterius z tūc cessio ē inutilis siue fiat ante solu
tionē siue in ipa solutione siue post ipam solutionē in
terueniēte pacto: uel non: ga per solutionē tollitur oīs
obligatio: ut isti. qui. mo. tol. obli. i prin. z. d. l. pap. s.
mā. z hic in prin. Aut soluit noie ipsius soluētis tñ z
hoc cōstat. z tūc ualet cessio facta post solutionē nullo
interueniēte pacto: ga actioes cōpetēs cōtra debito
res principales nō extinguitur: vt. l. stichū. §. si mādā

to. j. e. z. d. l. pap. si uero dubitatur cuius noie soluerit.
tūc aut loquitur in pluribus obligatis p̄cipaliter. aut
in pluribus quoz unus ē obligatus p̄cipaliter aliis
accessorie. aut in pluribus obligatis tñ accessorie. aut
in pluribus quoz unus est obligatus aliis non sed ex
alia cā soluit. **P**rimo casu aut plures sunt obligati p̄
cipaliter eadē specie actiois z ex eodē cōtractu uel qñ:
ut plures tutores z correi. z in his serua distinctionem
istius. l. aut cessio fit ante solutionē uel in ipsa solutiōe
uel post icōtinēti uel ex interuallo p̄cedēte pacto facto:
z ualet cessio: ut hic. aut fit ex interuallo nō p̄cedēte pa
cto z nō ualet: ga i dubio p̄sumitur soluere p tota obli
gatiōe: ut hic in prin. aut sunt obligati dispariter: quia
unus una actione aliis alia actioe uel unus ex uno qñ
cōtractu aliis ex alio. tūc in dubio p̄sumitur soluere p
obligatiōe sua: z ualere cessio statim post solutionem:
ut. l. si minor. s. de admi. tu. z. l. alteri. s. de tu. z ra.
distra. **C** Secūdo casu quādo loquitur in plurib⁹ quoz
unus est obligatus p̄cipaliter: aliis accessorie. z
in dubio uidetur ille obligatus accessorie p obligatio
ne sua soluere: ut. j. e. l. si stichū. §. si mādato. z. s. de i
rē uerso. l. si filius. z. d. l. pap. s. mā. z iō cessio possit et
fieri ex postfacto. p̄cipalis uero soluēs uidetur soluere
p tota obligatiōe: ut. l. cū quis. §. de peculio. s. eo.
C Tertio casu quādo loquitur de pluribus obligatis
accessorie soluēs in dubio uidetur soluere p sua obli
gatiōe: z ideo cessio possit sibi fieri ex interuallo: ut. d. l.
pap. s. man. z. s. de fideiuf. l. cū bis. nō uiolādo litte
rā. **C** Quarto casu qñ sunt plures quorū unus ē obli
gatus aliis nō: sed ex aliq cā soluit tūc idē: ga p cā sua
z ad eū p̄tinēte uidetur soluere in dubio: ut. l. z magis
s. eo. z iō et ex postfacto pōt fieri sibi cessio: ut. l. dñs
sticho. in prin. s. de pecu. le. z. l. si res obligata. in fi. s.
de. le. i. **C** Expediuius p̄mā glo. que rāgit cōtraria.
ueniam⁹ ad qñstioes. z hic habemus uidere p̄mo an i
ter p̄dictos deat fieri cessio. scōo quo iure deat fieri ces
sio. tertio qñ deat fieri cessio. q̄rto inquantū est faciēda
cessio. q̄nto q̄rū actionū. sexto qd si cessio nō pōt fie
ri. **P**rimo casu q̄ro an cessio fit faciēda. qdā glo.
in. l. unde q̄ritur. in fi. s. cōmo. dicit q si ē renūciatū be
nificio diuisionis nō pōt peti cessio. doc. illā glo. repre
hendūt. nā q renūciat uni beneficio nō uidetur renun
ciare aliq: ut. l. si dñs. s. de. ser. ur. pre. iō q renūciat be
nificio diuisionis nō p hoc uidetur renūciare benefi
cio cessionis. **P**reterea ego p̄bo inter correos nō erat
olim beneficiū diuisionis. z tñ unus postulat cessionē
cōtra aliū: ut no. in. l. i. C. de duo. re. unde dicendū est
q̄ inter p̄dictos ē faciēda cessio: ut hic. z. l. fideiussorib⁹.
s. de fideiuf. z. l. stichū. §. si mādato. j. e. z. C. de si
deius. l. ij. z. l. cū alter. cū multis si. quas. l. alleg. j. i alijs
qñstionibus. fallit si cōueniatur ex dolo p̄prio uel cōi:
ut. l. si plures. s. de admi. tu. scōo fallit si unus cōuenia
tur ex p̄prio culpa: ut. l. unde q̄ritur. s. cōmo. tertio fal
lit si cēt huic beneficio renūciatū: ut. l. si q̄ in cōscribē
do. C. de pac. z ē expressum fm unā lec. in. l. si stipula
tus. §. i. s. de fideiuf. q̄rto fallit si sunt plures correi ex
cā mere lucratiua: ut. l. in. l. falcidia hoc obseruādū. s.
ad. l. fal. z infra dicā. **S**ecūdo q̄ro utz de iure debeat
fieri z quo iure⁹ deat fieri z quo iure petatur. **Dy.** dicit
hic aut iter eū q postulat cessionē z eum a quo postula
tur p̄cedit aliquis cōtractus uel qñ ex quo possit cre
ditor obligari soluenti z agitur et illo: ut. l. stichū. §. si
mādato. j. eo. alias aut postulabitur officio iudicis:
ut. j. de iure fil. i. fraudē. §. q p̄ alio. z. s. de le. i. l. si res
obligata. i. fi. ita et refert **Dy.** C. de fideiuf. l. cū alter. tu
no dic clarius. quādoqz cessio postulatur ante solutio
nē. quādoqz post. p̄mo casu aut hoc petitur a credito
re agēte ad suū debitū z petitur ope exceptiois: ut. l. si
fideiussores. §. si. s. de fideiuf. aut petitur a creditore
nō agente z tūc petitur officio iudicis uel conditiōe ex
l. fideiuf. s. de fideiuf. aut petitur hoc post solutionē

dru. da. se /
cif. dica. z vi
de bar. in. d.
l. qd ait.
a **O**desti.
n. actio
nis cessio. h
habes mate
riā cessionis
z modū con
sequēdi ces
sionē post so
lutionē. ui
de p ang. in
l. cū his qui
s. de fideiuf.
b **I**psi sol
uentis. Sed
an tūc fide
iussor possit
agere mādā
ti cōtra reū:
bal. q sic i. l.
p ea. in. iij.
col. C. man
da.
c **A**ut loq
mur. An qd
p̄sumat sol
uere nomie
p̄prio. uide
qd not. bar.
in. l. si pene.
§. q̄uis. s. s.
cōdi. indeb.
z uide etiam
in. l. i. §. nun
ciatio. de o
pe. no. nūci.
in proposito
glo. in. l. pa
pi. s. mādā.
que ē melior
de iure secū
dū bal. in. l.
i. i. ij. col. C.
z act. z obli.
z ibi posui
duo vba ad
illaz glo. ibi
in v. ij. opp.
qd ipse sub
dit.
d **Q**uo iu
re. Sz an fi
deiusor qui
soluit p con
dēnato pos
sit petere ab
eo cui soluit
ut caucat de
cōseruando
ipm fideiuf.
indēnem. ui
de bal. in. l.
cū eoz. C.
de senten. z
in. l. cuz uen
dēte. C. ubi
cāc fisa. in
iij. col. ver
quarto q̄ro
inquantū ē.
uide glo. no.
in. l. i. i. fi. C.
ad. l. rbo. de
iac.

11 11 11 11 i)

in casibus in quibus potest peti ut dictum est. et tunc autem potest fieri aliquis contractus ex quo creditor possit obligari solvendo et illo potest agi: ut. l. Stichum. §. si mandato. j. eo. aut talis contractus non potest fieri. et tunc autem illud quod soluebatur consistebat in pecunia numerata aut in alia specie vel quantitate. primo casu poterit agi actione ex emptio quia emisse videtur illas actiones: ut hic in fi. et l. cum his. §. de fideiuss. et l. si dubitetur. in prin. e. ti. si vero consistebat in alia re tunc non potest esse emptio: sed erit quodam contractus inolutus: et ideo putatur quod possit agi actione prescriptis hinc: ut. l. i. §. si quis servum. §. depositi. possit et hoc casu condici illud quod est solutum cum sit solutum ob certam causam que non est secuta. per hoc habuistis glo. i. d. l. cum his. §. de fideiuss. Et predicta haec quae loquimur in pluribus obligatis principaliter vel accessorie non curo. sed quia est unus tamen obligatus: sed alter non: qui tamen soluit ex aliquo causa tunc illi officium iudicis competere: ut sibi cessio fieret: ut. d. l. si rea obligata. in fi. §. de le. i. et l. i. fraudem. §. q. p. alio. j. de iure fil. Predicta omnia habent locum in casu presentis. l. quoniam solvens postulabat sibi fieri cessionem contra alium. alias autem ex diversis causis et contractibus cessiones postulantur: ut. l. is qui putatur. §. si postea. §. quod ubi aut clausula. et l. q. sepe. §. si res. §. de contrah. empr. Et sequitur et quod quae cessionem per quamdam consequentiam: ut l. cum quis. §. si debitor. §. e. et l. si vendidero. §. si ticius. j. de fur. sed non est nostra materia. **T**ertio quod quoniam deat fieri cessio. respondeo ut appet ex his quae dixi. §. circa contraria. **Q**uarto quod in quantum est facienda cessio ista quoniam disputat hic glo. et l. i. C. de duo. re. et l. si plures. §. de adm. tu. quodam faciunt differentiam inter tutores ex una parte: quibus debet fieri cessio per parte. rone quod unum huius actionem contra alium: ut dictum est. et plures correos ex alia parte quibus debet fieri cessio solidum. sed glo. dicit quod hoc nihil est. neque dicit quia est correis daf actio sine cessione iurice: ut. C. de duo. re. l. i. et ibi no. p. glo. Est ergo eadem ratio quae est in pluribus tutoribus. Alibi dicit glo. autem est renunciatum beneficio divisionis et debet fieri cessio solidum. aut non est renunciatum et debet fieri cessio per parte: ita no. i. l. si plures. §. de adm. tu. qua glo. **D**e reprobetur put loquitur in pluribus tutoribus: vel in pluribus correis. nam cum unus habeat actionem contra alium pro parte sua non possit agere solidum contra eum: quia possit sibi conventus obijcere quod petis a me solidum quia si soluissem a te possem repetere parte: ut. l. dolo. §. de doli except. et ita loquitur lex cum pupillus. §. de tu. et ra. dif. et d. l. si plures. §. de adm. tu. sed in pluribus fideiuss. **D**e approbat illa glo. quod unum non huius actionem contra alium: ut. l. ut fideiuss. §. si fideiussor. **L**y. C. de duo. re. l. i. dicit quod est in fideiuss. forte illa glo. non bene dicit nec dicit plus et verum dicit: ut j. dicit. Alia est opinio. **J**o. q. coiter per glo. tenet quod per parte tamen cessio fiat: ut hac glo. p. l. alle. i. ea. doc. tamen. C. de duo. re. l. i. distinguunt circa hoc. tamen quod imperfecte distinguunt: ideo ego examiabo hac. q. p. tres quoniam. prima in quantum cedat uni ex pluribus tutoribus. haec in quantum uni ex pluribus correis. **T**ertia in quantum uni ex pluribus fideiuss. vel madoribus. **C**irca primam autem convenit ex dolo pro vel coi et tunc non debet fieri cessio in aliquo: ut. l. si plures. §. de adm. tu. aut provenit ex culpa. et tunc autem ex culpa pro parte tamen et in nullo sit cessio. aut ex culpa alteri tamen et in totum sit cessio. aut ex culpa coi et sit cessio per ea parte quae contingit corutorem tamen: ut. §. primo. l. vni quoniam. et l. si plures. §. de adm. tu. et l. cum pupillus. §. de tu. et ra. dif. facit. l. cum possessor. j. de cefi. et l. quoniam tamen. §. de peculio. et ad. l. rhodia de iac. l. i. et l. ij. §. equissimum. **C**irca secundam. circa duos reos. dicit autem ipsi sunt obligati ex mera liberalitate: quia nihil ad eos per illa obligatione provenit et tunc in illo sit cessio nisi sint socii: ut. l. in l. falci. hoc observandum. §. ad. l. fal. p. qua. l. tenet hic **D**uil. aut sunt obligati ex alia causa: et tunc autem sunt plures cor rei ex contractu vel quasi in quo venit dolus vel culpa. et debet illa obligatio tractari. et tunc ideo dicit quod supra primo dixi in pluribus tutoribus. Aut sunt obligati alias ut puta quia acceperunt pecuniam mutuo vel quia promiserunt ex causa emptionis vel simili. et sic de tali obligatione primitiva

tractat non de ea quae descendit rone doli vel culpe. et tunc autem negocium pertinet in totum ad conventum et in nullo sit cessio. aut in totum ad alium correum et in totum sit cessio. aut pertinet ad utrosque communiter et sit cessio tamen per illa parte per quam pertinet tamen ad illum correum per. l. sup. allega. et per id quod nota. in glo. i. l. uir uxori. §. si. §. ad uelleia: et quod dixi vobis in l. reos. in prin. §. de duo. re. reprobata in oibus predictis distinctis. glo. posita in d. l. si plures. vbi an sit renunciatum beneficio divisionis vel non per rone **D**e supra dictam. **C**irca tertium casum. circa plures fideiuss. **D**e tenet illa distinctionem. sed si est renunciatum beneficio sit cessio in solidum alias per parte. putatur quod ista distinctio non sit. nam posito quod beneficio divisionis sit renunciatum: si opinio. **D**e. esset haec ista actio quae creditor habet contra fideiuss. haberet in se illud onus annexum quod actionem solidum teneretur cedere contra alios. cum ergo ista causa transiret ad fideiussos cui facta esset cessio: ut. l. proponius. §. cum quis. de acqui. pos. §. et l. apud cellum. §. de auctore. et quod ibi no. de doli except. si igitur fideiussor ageret ex actione sibi cessio solidum contra alium fideiussor diceret iste secundo conventus cedas mihi actiones solidum contra alios. et sic haberet necesse cedere contra seipsum. et sic peteret per parte sua quod reddidit esset contra. l. dolo facis. §. de doli except. et sic est eadem ratio in pluribus fideiuss. que est in pluribus tutoribus. dico ergo quod fideiussori contra principale ceditur in solidum. contra fideiussor non sit cessio per parte fideiussoris: ut dicitur. j. pri. q. et hoc sit ideo in fideiussoribus quod in tutoribus quasi tamen glo. i. d. l. cum his. et l. cum fideiubeat. §. de fideiuss. **Q**uero iuxta hoc pone quod sunt tres rei vel tres tutores vel fideiussos et unus soluit solidum. an saltim per duabus partibus ceterorum fiat cessio solidum. glo. que est hic dicit quod sic et bene. et est ratio quod tale ius debet cedere quod est apud eum: ut. l. Stichum. §. pe. j. e. et l. ij. C. de fideiuss. et hoc est tamen glo. et **L**y. ibidem. C. de duo. re. l. i. **A**ttamen. **J**a. de are. hoc intelligit quando alij duo sunt solvendo. nam si alter eorum solvendo non esset tunc deberet iurice periculum contrari. ar. l. uey. §. si cum tres. §. p. so. et l. si plures. §. de adm. tu. **S**ed intellectus **A**zo. ita est tamen **D**e. et **L**y. tangit in l. ij. C. de duo. reis. **S**ed quero quando ille cui facta est cessio contra alios duos solidum agit contra unum in solidum ex actione cessio: an debeat illi cedi actio sibi cessio contra alios. dicit **D**e. quod sic: quia est utilis cessio potest cedi: ut §. ad trebel. l. i. §. de illo. et l. ex asse. et ibi no. eo. ti. et l. emptor. et ibi not. C. de heredi. vel act. ued. **Q**uero quid quod actio debet cedi. respondeo personalis et hypothecaria contra principale et contra fideiuss. ut. C. de fideiuss. l. ij. et l. cum alter. et §. de fideiuss. l. fideiussoribus. et l. cum his. **I**tem debet cedere officium iudicis quod cedi potest: ut. l. si minoris. §. de adm. tuto. et l. q. si minor. §. si. §. de mino. **I**tem putatur quod debeat cedere naturalis oblationem tamen si illa solas habet: quia et cedi potest: ut. l. si eius. §. ad trebel. **S**ed quero iuxta predicta an in hac cessione regatur ille solennitates quod ponunt in l. per diversas. et in. l. ab anastasio. C. ma. rui. non ut expresse dicitur: in tex. i. d. l. per diversas. **S**eptimo quod quod si creditor dictas actiones non potest cedere. respondeo ut plene dixi in. d. l. si stipulatus. §. si ex duobus. §. de fideiuss. non sunt alta.

I alieni. **C**onmixtio numerorum reconciatur solutio. h. d. **C**onmixtio quod mixtione non efficiatur recipiens: ut. l. si frumentum. §. de rei ven. et isti. de rei divi. §. si frumentum. so. spate est in numeris propter singularia precepta: ut. l. singularia. §. si cer. peta. **Q**uero hic loquitur quoniam bona fide accepit. quod si accepit mala fide. **R**ui. mixtio non reconciliari solutionem nec dominium sibi acquirit. ar. l. de eo. §. si quis. §. ad exhiben. et l. rogasti. in fi. §. si cer. peta. et l. sed et si pater. in. fi. §. ad mace.

E cumiam. **P**er aspectum quiritur dominium rei solute. h. d. **M**out quisque. **Q**uelibet obligatio dissoluitur eo

Circa primum. Idem no. barro. et bal. i. l. i. C. de trasac. post **L**y.

Quinto quero. uide que dixi per diversas. C. manda.

Stipulat. §. si lacc. Isti tex. tene meti singlr i h. ad id qd no. bal. p illu tex. i auc. vos data. C. de dona an nup. de depositario q i iudicio fecit regere deponete cu uellet ei restituere depositu ut ex pte facte i iudicio debeant restitui depositario ubi dixit q sic z fac. qd no. bar. i. l. si reuo parat. §. de cura. h. i. mol. hic z oeo. h. bal. i. auc. §. q pro. pta. i. h. d. si nu. pe. t. q. si in pma cita tiode cofiteaf re no code naf i expsis vt ibi p. in cozpe ad qd uide no. per bal. in. l. non ignorat. C. de fruc. z lit. tis. expens. b. C. habes i gl. Adde gl. z doc. i. l. i. fi. C. de an. na. excep. c. I cu come lius.

Zimita hac l. h. 30. an. i addi. spec. i. ti. de depo sito. i. rub. ni si creditor ia acceptauit il lu i debitoze q: te no pot madao illud mandatu re uocare p. l. si ego. §. de ne. gest. AD DE q id e t. pau. de cast. bic an. z ale. i. l. q usufru ctu. §. de v. bo. obli. bal. i. l. fi. C. d. no uat. d. C. Ibi nec cam. Mo. q pactu inuti le opaf id e qd simplex madau. qd no. fm bal. i. l. pe. in. vij. col. C. d. act. z obli. sed § hoc z § illuz tex. bal. in. l. iij. C. d. §. h. e. §. pmit. stip. iducit illum tex. add. bar. i. l. fi cu sun du. de pac. z ad hac. l. u. de oino bar. i. d. l. i. §. de pac. bic alle. z tex. i. l. fi cu tu. C. d. co. traben. z co mit. stip. e. C. Uel ini micus. Ad d. bal. z imol. i. l. cu q ita. §. q sibi. §. de v. ob. z oino bar. i. l. i. co. firmado. §. de cofir. tuto. bar. i. l. falsus. C. de fur. bal. i. l. madau. z i. l. cu madau. C. madau. z bal. in. l. pater. §. si. §. de legi. tuto. z ibi Ly. z bal. z facit qd no. l. c. ij. de pcur. li. vj. z bar. i. l. liberto. §. lar. de annu. leg. Et limita nisi de bitor habeat facultate soluendi dno unu z pcuratori seu adiecto aliud qm p mutatione status i psona pcuratoris uel adiecti no itelligit mutata uo luras dno z sic nec potestas soluendi illi. casus e not. i. l. stichu in. §. usufru. ubi hoc no. ang. j. co. z vic et ut hes p bar. §. e. i. l. cu q. z. q dixi i. d. §. q sibi. z ad bar. bic p istu tex. adde bal. in. d. l. pater. vbi istud itelligit ee ue

mo quo ligat. h. d. C. Op. de. l. sicut. z. l. i oibus s. e. fo. q. hic v. pot. dissolui no negat qn z alijs modis possit dissolui: utputa cofusione uel alijs modis.

Stipulatus. Veres adie cti no pot so lutione recipe. h. d. C. Quero qe ro. di cur qda q more adiecti v. reuocatū madau qd glo. rep. h. d. z b. ut habes i glo. Dicit ergo q ro e ista: qa solutio put i psona adiecti cofers e mere facti: id ad heredē no trāsit: ut. l. q heredi. i prin. §. de cōdi. z demō. dixi i. l. e. u. §. qui sibi §. de verbo. obli.

Silacē. Res i diuidua quo ad solutio nē pot qbus dā ex heredib sol ui madau iudicis. h. d. e pulcher casus z menti tenēdus. Quidā dicit p huc tex. q actio depo siti no nascit nisi dolo cōmisso. h. glo. dic z me lius q obligatio z actio ad rei restitutionē stati nascit facto deposito. sed actio rōne doli no ori tur nisi dolo cōmisso: qd dic ut habes i glo. Ex. l. sequenti.

Procurator cēsetur reuocatus si post mada tu effectus est ribaldus.

I cu cornelius. Pa ctum de soluēdo tertio ex itervallo appositū idē opaf qd simplex madau. h. d. singularis lex z meti tenēda quā nescio alibi. Mo. text. ibi nec cam habuisset z c. Mo. q dixi i sumario. facit ad hoc. §. de dona. l. hoc iure. §. si qd dicit. C. Op. §. e. l. no pcuratori. so. aliud i adiecto tpe stipu latiōis cōtracē. aliud i isto pacto ex itervallo ap posito qd dic: ut dixi i. d. §. si qd dicit. C. Itē op. C. de iure do. l. ij. z. l. cu maritus. §. si. §. de pac. do. sol. ibi ille cui dbebat solui fuit stipulatus hic secus. C. Altiō ex hac. l. no. duo. prio hēs hic ca sū. q. not. §. de pac. l. i. q si pmittis mibi q da bis illi tertio nullū ius qrif. Itē p fi. h. l. deter minat q. z alij doc. q si p madau fcm p. cu. e fac qd a ribaldus uel inimicus uel aliaskōdi tionē mutauit i deterius: q v. eo ipso reuocatū madau: ut hic z. l. cu quis. i prin. §. eo. ti. z hoc tenet Li. C. de sur. l. falsus. i prima questione.

I tuo seruo. Qui soluit d bitū naturali ter tm non repetit. h. d.

Wisti. C. Op. de. l. cu q. §. §. de pe culio. §. e. fo. itellige prin. huius. l. q lis pēdet uel absolutus est dñs: qa i peculio nihil erat. uel soluit certā ptez non sufficientē ad debitū: secus si soluisset totū ut in contrario.

Olidū. C. Ibi no minus quat i rate q die. dic. iō si offe ratur post diem non teneor recipe sine interesse secundū Ja. de are. Ex. l. sequenti.

de cofir. tuto. bar. i. l. falsus. C. de fur. bal. i. l. madau. z i. l. cu madau. C. madau. z bal. in. l. pater. §. si. §. de legi. tuto. z ibi Ly. z bal. z facit qd no. l. c. ij. de pcur. li. vj. z bar. i. l. liberto. §. lar. de annu. leg. Et limita nisi de bitor habeat facultate soluendi dno unu z pcuratori seu adiecto aliud qm p mutatione status i psona pcuratoris uel adiecti no itelligit mutata uo luras dno z sic nec potestas soluendi illi. casus e not. i. l. stichu in. §. usufru. ubi hoc no. ang. j. co. z vic et ut hes p bar. §. e. i. l. cu q. z. q dixi i. d. §. q sibi. z ad bar. bic p istu tex. adde bal. in. d. l. pater. vbi istud itelligit ee ue

ru quo ad debitores sciētes cōditionē deterioratā. h. qd si effectus fuerit furiosus: idē dicas fm bal. i. l. i. i. ul. col. C. de senten. Et adde q si mutat statū icōpassibile madau uel i quo pot dñs minus qd pus reuocat mada tu h. bal. i. d. l. madau. m. vj. col. z ibi ponit multos casus. f. De iure. Jaco. de are. Itē cu bar. cui? opi. e uerion: h. bal. i. l. falsus. in. ij. col. C. de fur. z i. l. i. C. qui. res iud. no. no. z in. l. q. q. in pti. C. de p. cur. z i. l. nā z nocere. et ibi ang. §. d. pac. z adde tex. i. l. solu. tu. §. soluta. §. de pigno. act. z no. i. l. fideicōmis. §. si rē. ff. de leg. iij. Con trariū tenuit spe. i. ti. d. p. cu. §. ut aut. ver. verū ad euitādas. p. ter. z gl. i. d. l. iij. sed opi. bar. e uerion z facit. l. uer bū exacte. d. vbo. sig. z u. de bal. i. l. itē magistro. i lec. antiqua. §. de pactis. z ibi alex. Et adde q cri gere et ueri ficat i spote soluēre. v. in d. l. i. cu do. tē. §. si post. fo. matri. u. de ibi imol. z uide bar. i. l. i. i. ul. col. C. de sentē. z hac. l. limi ta: nisi pcur. habeat libe rā admistra tionē illius cāe: qa tunc poterit trāsi gere z forti solutionē re cipe: ut i. ca. q. ad agēdū de p. cu. lib. vj. i. h. §. si in instrumē to continet. Cōcedimus i pdictis ple nā z liberaz admistra tionē qa tūc intelliget li berā soluz su per instantia nō super cā. Nec pot so lutionē reci pe ut singu la. dixit bar. in. l. q. rome. §. calimach. de vbo. obli. z pdicta ue ra quādo ha

Can pcur. hñs madau ad exigēdū possit solu tionē recipe: ibi. Tñ. Et an pcur. possit actionē iudicati itētare. Et an pcur. ad lites pntes z futu. possit petef sniaz executiōi mandari: ibi. Hero.

De iure. C. Procuratori li tis no pot solui nisi ad hoc datus sit. h. d. no. l. C. Mo. q. p curatori litis no pot solui. simile i. l. h. si tm. §. de pac. fo. not. q. pcuratori no dat actio iudicati. C. Ad pmū dictū op. de. l. iij. C. de noua. z d. so lu. l. iudicū. sol. Jaco. de are. Ibi fuit dat pcur ator ad exigēdū qd vbu iportat ab initio extor qre: ut. l. fideicōmissa. §. si rē. §. de. l. iij. iō ei pot solui. hic fuit dat simpliciter ad agēdū fm euz: qd satis placet. Tñ ptra hoc op. de. l. iij. §. fo. ma. z qd ibi no. ubi vbu exigēdi non cōtinet q possit recipe solutionē. Rñ. madau de exigēdo qnqz sit suo uel alij q i iudicio ee no pot: z tūc si ne dubio referet ut solutionē possit recipe. nā ad actū iudicialē no pot referri: qa suus no pot ex piri i iudicio: ut. §. e. l. si qd suo. Aut referet ad li berū. z tūc aut referet simpliciter aut cū adiucto. Prio casu itelligit q possit agere z solutionem recipe: ut. l. iij. C. de dona. z. l. iudicū. de solu. aut pferet cū adiucto: z tūc aut adiugit actui ex periūdi i iudicio: ut si dico facio pcuratorez ad agēdū exigēdū z c. z tūc sine dubio iportat: ut solutionē possit recipe: alias nihil iportaret. aut adiugit vbu recipiēdi solutionē: ut facio te pcuratorē ad exigēdū z solutionē recipiēdū z c. z tūc sine dubio vbu exigēdi no cōtinet q possit solutionē recipe: qa ppter expsiōnē alteri ap pet pferētē noluisse sub illo vbo ad exigēdū cō prehēdi q possit solutionē recipe. z ita loq. l. iij. §. fo. matri. C. Itē op. de. l. cu q. §. si debito rē. z. l. i. h. no pcuratori. §. e. So. ibi loquit i gñali pcuratore oium bonoz. hic loq. tur i pcura. ad litē tm. z iō dico q si pcurator esset ad lites z alias gñalis ei no posset solui ex uigore illi madau: qd hz ad lites: h. ex uigore gñalis madau ei posset solui: ut i cōtrarijs. Hoc ē apper i tutore cui hz litis exercitiū sit madau: tñ ei pot solui ex uigore gñali admistratiōis: ut. l. q. si forte. §. i. §. eo. ¶ Venio ad fm dictū. v. hic q pcurator nō hz actionē iudicati: imo hz hz ope exceptiōis repellat: ut. l. i. pcurator. §. de procur. ubi d. q hz actionē iudicati: hz exceptiōe repellat. potes dicere q ibi loq. tur de exceptiōe facti uel itētio nis. uel dic q pcurator hz actionē iudicati dire ctā. utilis aut cōpetit dño sine cessiōe: ut. l. i. cāe. i. h. §. d. pcur. iō pcurator agēs iudicati exceptio ne repellit. z qd hic d. q ei actio iudicati nō da tur: itelligit ope exceptiōis z hoc pl. placet qa repio ecōtra qm pcurator ē cōdēnatus q ipē te nef directa z dñs utili: ut. l. iij. §. si ex cōuētiōe. §. de re iudi. z ibi no. in ulti. glo. §. z tñ cōstat q in pcuratorē actio iudicati nō datur: ut. d. l. iij. i prin. §. regu. iur. C. Cōtra hoc op. de. l. ij. z. iij.

buit admistratiōne certe cāe specialiter nominate: secus si fuerit consti tutus pcurator ad cām quā talis est habiturus cū tali: quia tunc intelli git solā de lite seu instantia: z quo ad illa tantū dicitur talis habere libe rā admistratiōne fm bar. in. d. §. calimachus. quod bene no. z pungit raph. hic non tamen firmat. ADDE an habēs madau ad agēdū z exi gēdū possit recipere a sponte soluente. pau. de ca. cōsilio. xlvij. C. Plus placet. Adde quod habetur in. l. si procurator meus. z quod ibi no. bar. §. de procurato.

¶ ¶ ¶ ¶ iij

Formati-
one libelli.
vide in glo.
i. l. rescripti.
s. de pactio.
b. Solutio-
ne recipere.
ide t3 bar. in
l. si tati. s. d.
pactis.
c. Alie. Ti
de ad h
l. intellecti. l.
vo z qd ibi
scripsi. s. co.
z bal. in. l. q
in aliena. s.
quaq. s. de
nego. gest.
d. Morabi-
lis. l. Et no.
hic tex. q ma
ter no e legi
tima admini
stratit bo
noz. vt alle
bal. in. l. qui
aliena. C. de
pcur. z d in
tellectu bu
ius. l. uid bal.
p. bar. in. l.
si vt ppois.
C. de rei ue.
bn pot ee co
missoria. l. si
bi committi
administratio
bonoz. ta p
tutores qz p
alio. l. si ma
ter. z ibi bal.
C. ad uellei.
z uide in. d.
l. q i aliena.
s. quaq. de
neg. ge. AD
DE q pul
cre cofuluit
bal. cofilio.
eccc. xxviii.
iij. li. p qua
dam ducissa.
c. Ex plu
ribus.
una glo. Ad
de bar. in. l.
in stipulatio
nib. de do.
z qd ibi dixi
z uide bal. i
l. scitibus. in
iij. q. in prin.
C. de no nu.
pe. z in. l. pe
cunie. C. de
solu. z ibi in
ter alia dicit
q talis con
fessio probat
naturalē nu
merationē si
no pot oppo
ni exceptio
no numera
te pecunie. z
uide bar. i. l.
si ita stipula
e. s. grifogo
nus. s. de v.
obli. z pau
de cast. hic q
clare loqur
z distinguit.
f. Lucius ac
ceptil. Facta
acceptilatio
ne no potest
opponi exce
ptio no nu.

s. de adm. tuto. so. tutor h3 admistratiōe ge
neralē nō solū ad lites. z iō pōt actionē iudicatī
intētare ex uigore gñalis admistratiōis sibi con
cesse. idē dico i pcura. q h3 mandatū ad lites: z
alias haberet gñale mādātū. nā ex uigore istius
mādātū gñalis possēt actionē iudicatī intētare. et
hoc ppetuo tene mēti. nā semel i ciuitate ista dī
cebā q pcurator ad lites non poterat petere q
snia mādaref executiōi. hoc tñ intelligo uey qñ
petit executionē snie i q ipse fuit pcura. nā snia la
ta finitū ē ei mādātū. ita loqf hic z iā noua lis i
cepit ee. s3 snias latas añ mādātū sibi scū nō uī
deo qre nō possēt petere mādari executioni uel
qre actionē iudicatī intētare nō possit cū istud ali
quo respectu possit dici lis z litis exercitiū ē mā
datū. Et idē dico si eēt fact. pcurator ad lites p
sentes z futuras q petere possit executiōi sniam
mādari z actionē iudicatī intētare ex uigore mā
dati ad lites futuras nō ex uigore simplicis mā
dati. p hoc facit qd no. gl. z ego clari dixi i. l. dā
ni. s. si is q uicinas. s. de dā. ifec. z hec sunt mul
tū utilia ad formationē libelli. nā pcurator q ē
ad agēdū z nō pōt solutionē recipe dz cōcludēf
i libello reū cōdēnari sibi: ut. l. i. C. de sen. z dādū
z soluēdū dño uel alij legitie recipiēti. p eo. nā si
peteret reū cōdēnari ad dādū sibi nō pcederet
libell. nisi i casu i quo possēt solutionē recipe:
ut dcm ē sup. z eodē mō qñ pcura. itētaref actio
nē iudicatī uel peteret executionē snie. s3 si sibi nō
pōt solui dz petere cogi ad soluēdū dño. p hoc
fac qd dixi i cōiūcta psona i. l. no pcura. s. eo. ti.

Modlibet. C. Op. de. l. si is
qui. s. si. j. e. t. fo.
q dī hic qōlibz debitū itellige qd possit
fit ab initio exigi. nā si ē debitū qd nō possit exi
gi non uidetur mādātū q exigatur.
Ex. l. sequenti.

**An solues negociorū gestori bñ soluat. Et p
cur. hñs mādātū ad uēdēdū cēfēf habere man
datum ad solutionē recipiendam.**

Alie. C. Ex re pupilli p eñeū nō
tutorē sibi nō qñt nisi i sub
fidū. h. d. z ē notabilis. l. C. Op. d. l. q
i aliena. s. quaq. de neg. gest. z. l. q hominē. s. si
nullo. s. e. z. l. si qd offerēti. i. prin. s. e. Sol. dicit
qdā hic ignorauit dōitor solues istū eē negocio
rū gestore i p rarijs sciuir. s3 certe iste tex. loqf ēt
i sciēte: ut i. l. p3 qre gl. soluit aliter q hic solu
tū ē negociorū gestori ex posteriori cōtractu: ibi
ex pcedēti. ita dicit glo. s3 qd uult dicere gl. ista:
Rñ. hic solutū ē ex posteriori cōtractu. f. celebra
to cū mere negociorū gestore: ibi ex pcedēte cū
gestore negociorū nō cōtracto. ista ē hā so. quaz
no. nā de pcur. an sibi possit solui habuistis mul
ta specialiter i. l. hoc iure. s. e. ti. Itē habuistis q
pcuratori dato ad cōtrabēdū pōt solui ex uigo
re illi cōtractus. q. n. mādāt q cōtrabat uī mā
dare q recipiat solutionē. s. e. l. q suus: z iō qui
h3 mādātū ad uēdēdū h3 mādātū ad solutionē
recipiēdā: s3 de negociorū gestore i nulla pte ha
bes expssū sicuti hic. aut enī soluit neg. gest. illd
qd alias dēbat dño absqz scō sui gestoris z nō
pōt solui ei: ut. d. l. q i aliena. s. quaq. s. de neg.
ge. z. l. q hoīem. s. si nullo. s. e. cū si. aut dēbat
dño ex cōtractu celebrato cū ipō gestore. z tunc
aut solues ignorabat hoc ad dñz p tinerē z idī
fictē liberaf: ut hic. aut sciebat: z tūc aut gestor
ē soluēdo z liberaf: aut nō ē soluēdo z nō libera
tur: ut hic. z hāc doctrinā nescio alibi ita bñ sic
hēmus hic. C. Altiō op. q isti argētarij i disticte
teneant pupille: qā ex re pupilli qñtur sibi actio

p aliū: ut. l. si ut pponis. C. de rei uen. ergo fuit
illi pupille qñta actio icōtinēti. qdā hoc fatētur.
alij dicit: z hoc t3 glo. hic q illd ē uey i tutore p
quē qñtur pupillo ex re sua idistincte ēt si pupil
li noie nō cōtraheret: s3 p eñeū nō qñtur pupil
lo nisi i subfidū hic ē no. casus i. l. nra. hoc ēt t3
Ja. de are. s. qñ ex scō tu. l. ij. z ibi ipse hoc no. qd
tene mēti. Ex. l. sequēti.
C. Quid ipotent ista hba cōfiteor me habuisse
z habere.

Ex pluribus. C. Ista
ē bona.
l. z breuiter. h. d. clausula gñalis restrin
gitur ad specificatā tñ si hoc pōt fieri salua rōe
recti smōis. h. d. no. l. C. Op. q clausula gñalis
referatur ad oīa: ut. j. ti. i. l. pluribus. sol. hic pōt
referri ad specificatā tñ salua rōne recti smōis.
ibi sec. ita dz itelligi qd no. i. l. empt. s. luci. s. d.
pac. z ibi plene dixi i. l. aureli. s. gaio. s. d. libe.
leg. C. Alteri qro ista hba p fiteor me habuisse
z hēf z c. quid iportat una glo. hic dicit q ipor
tat remissionē p pactū. z ē gl. sup. h. gaia. alia gl.
in hoc eo. s. dicit q ista hba hñt uim cuiusdā cō
fessōis facte sub spe future numeratiōis: z iō in
fra. xxx. dies possēt opponi exceptō nō numera
te pecunie. z ē h. gl. h. s. qd dicem. Rñ. z dico
q i casu nri. s. nō vī scā spe futurū nūeratiōis qd
appet qā dixit accepto tulisse cui acceptil. nā
tura ē ut qd cōfiteatur se accepisse lz nō acceptit.
nec pōt oppōi exceptio nō nume. pe. casus ē. j. d.
acceptil. l. si accepilariū. z iō dicit donationē p
acceptil. fieri: ut. l. mortis cā capitur in fi. s. d. do
na. cau. mor. secus eēt in alia simplici cōfessōe.

Lucius ticius. C. Ille q h3 mā
datū recipiēdi
solutionē ex certa cā nō pōt ex alia cā fāpe. h. d.
C. Op. q dōitor possit eligere i quā cāz uult: vt
s. e. l. i. dicit gl. illud uey i creditor p sēte: s3 hic
misat pcura. in unā cāz tñ. iō in aliā cām nō pōt
sibi solui. ista solu. ē optia. uel dic solues uolebat
cāz eligere ex interuallo qd nō lz. cū. n. p cēfisset
petitio limitata: ut solueret in certā cām z fuerit
secuta in determinata: solutio dz limitari secū dū
pcedēte petitionē: ut. l. si fideiussor. s. i. s. de in
terro. ac. z insti. de inuti. stip. s. preterea.

Lucius. C. Simplex solutio referf ad
cām antigorē si utraqz ē usu
raria: lz una grauiorib. pregrauēf usuris. h. d.
C. Op. q debeat inspici cā grauior: ut. s. e. l. i.
cū. l. se. Rñ. hic utraqz cā erat usuraria nec atten
ditur q una pgrauetur maiori pōderi usurarij
qd ē no. C. Itē op. q. hic nulla sit cā uetustior:
quia qlibet est cōtracta eadē die: ut hic dicitur.
so. nō debet inspici dies obligationis cōtracte:
sed dies solutionis. quod tene menti.

Ilius. C. Solu. scā ei heredi q
postea p in iteg. resti. est
absolutus liberat debitorem. h. d.
Ex. l. sequenti.

**Qui pmittit mihi pro alio me mandante est
tutus contra me doli excep.**

Debitor. C. Per noua
tionē debitor i
uitus z p ratiōes poterit liberari. h. d.
C. Ho. q ille q promittit mihi pro alio me man
dante est tutus cōtra me doli. excep. tene mēti.

Mihi. C. Anumissio simi
lis ē morti. h. d. C. Op.
de. l. si hoīem. s. de edil. edic. So. ma
numisso nō ē similis morti p oīa: ut ibi. C. Itē
opp. de condi. inde. l. neratius. solue ut ibi.

pecu. z circa
ea q hic di
cit bar. uide
tur forte co
gitandū. per
id qd ipse
met no in. l.
aurelius. s.
gaio. de li.
be. lega. i. v.
idez p decla
ratione. z ui
de barto. z
Jmol. in. d.
l. acceptilariū
s. i. j. tit. i. h
allega. uide
cum.
C. Lucius. ti
ci. uide no.
bal. in. l. i. C.
eo. tit.
C. Lucius.
op. uide bal.
i. l. iperator.
de stat. ho. q
allegat glo.
istā p singu.
Et no. q in
instrumētis
si op. ē debz
apponi bōza
ne uaget in
icerto. z ita
alle. bal. in. l.
p scriptiōe. i
viii. colū. C.
si cōtra ius
uel uti. pub.
uide qd no.
bal. in. l. pe
tes. in. x. col.
C. s. pactio.
q si reperit
tur aliqua i
strumēta cō
secta i codez
dic z cū eis/
dez testibus
psumitur fa
cta incōtinē
ti: unū post
aliud. et ad
hanc glo. bñ
facit qd no.
bal. in. d. l. si
qs eū. d. vul
z pup. z de
hoc an expe
diat i instru
mento appo
nere bōz. ui
de Jo. an. in
addi. spe. de
instru. edit.
s. breuiter
in addi. inci.
hora z c. qd
not.

**Debi
tor. mi
hi pro alio.
Uide quod
nota. bal. in
l. si. C. de cō
sti. pec.**

Ex. l. sequenti.

In cessione agitur debeat exprimere utrum agat utrum vel directa. Et an de ista cessione debeat fieri copia an litem contestatam.

De duo rei.

Obligatio principalis p confusionem extinguit accessoria: secus i alia pre principali. Item cui ad idem cooperit due actioes dz exprimere qua intet. h. d. C. Op. de. l. si duo. s. de arb. ubi pactu uni alteri nocet. fo. hic no erat socij ibi sic. qd dic ut plene dixi sup s de duo. reis. l. ex duobus. C. Circa hac. l. form at qdaz qone utru qn cessionari agit debeat exprimere utrum agat utrum vel directa. z Uber. de bobio dicebat q obe bat exprimere p hac. l. id e dz. i. l. si mibi. i prin. s. de leg. i. z assignat rone: qa pot esse q contra utile obstaret exceptio q no obstaret contra directam z ecotra. hoc uli mu qd pot ee q exceptio q obstaret directe actioi z no utili. z ecotra pot Bi. in. c. p possessore. de reg. iur. li. vi. z no. p glo. i. l. quonies. circa prin. s. de adm. tu. p. bas p tex. i glo. in. l. cu macipiu. circa fi. s. de edil. edic. de hac. q. habes in Spe. de cura. s. segtur. uer. sed si qraf. z h. se. ego tn cosuet sum dicere q ego non uideo qliter hoc possit pcedere. na ille q itretat directas actioes intet eas pcuratorio noie cedetis: ut. l. plane. s. fa. herc. ille q intetat utiles: lz narratione fundet ex psona alteri: tn concludit reu condenari sibi uel simpliciter uel suo noie qd e idem: qd p. bas. C. de cura. l. q stipedia. un no possit uidere q ex libello no appareat q intetat directa uel utile. lz si ex libello no apperet teneri opi. p dicto. C. Sz possz qri an de istrumeto cessionis debeat fieri copia an lit. cote. Ista qone disputauit Jaco. bu. z determinauit sic. aut agit directo nomine cedetis. z tuc qa aut pcuratorio noie dz an oia facere fide de instro cessionis: sicut alius procurator simplex: qa alias sua psona no e legitima. aut agit utrum nomine suo: z tunc no debet facere copiam. z ista. q. pot Spe. uidetur mibi in ti. de cessi. acti.

De is cui.

Numeratio pecunie alienatione uel obligatione no parit nisi ea consumpta uel dno satisfacta. creditor tn agens id restituere tenet. h. d. C. Op. s. e. l. si alieno. fo. hec supple p illa: qa hoc e uerum nisi nmi eent comixti. C. Itē op. q fideiusor possit agere ante q conueniat: qa id sibi abesse uidet i quo e obligatus: ut. l. si m adato. s. i. s. man. fo. illud uer. est qn mediate obligatione fideiusoris debitor e liberatus: ut. l. contraria. z. l. si is q negocia. s. man. lz hic p tale obligatione fideiusoris debitor no liberatur. ergo zc.

Ex. s. sequenti.

Debiti appellatio uenit illis qd exigi pot. Et si testator m adauit reddi cuiusqz debeti recipere non debet audiri creditor qui except. potest repelli.

Flauius

Solutu simpliciter uidet solu tu i cam efficacē. z m adatu de solu uedo ad cam efficacē uidet directu. h. d. ista. l. no. tex. ibi qa no e simile zc. C. Not. q appellatio debiti simpliciter sca refertur ad debitū qd pot exigi. aliud no dicitur debitu pprie lz abusive: ut. l. si fideius. s. fideius. s. de fideius. C. Alitio no. q m adatu simpliciter de soluen do refert ad debitū qd pot exigi. C. Contra pm u opp. de. l. qd dieb. s. dñs. s. de codi. z de. fo. ibi qd debi ti refert ad suū q no pot teneri ciuilitet. un de necessitate dz itelligi de naturali. C. Alitio iste tex. i fi. facit ad qone de eo q m adauit i testō suo reddi cuiqz debenti recipere q ex illo testō no dz audiri creditor q exceptioe poterat repelli forte ppter cursū decenij ex forma statuti b ciuitatis. p hoc. l. legam. z ibi dixi. s. de libe. le.

Ex. l. sequenti.

Quando electio est creditoris una re perempta an alia peti possit: ibi. Habes ergo. Et quid quando electio est debitoris: ibi. Reassume.

Stichum.

In obligatione altera natua sine culpa debitoris altera re pempra i supstite obligatio tatur durat. idē si unior pijt ei scō. z p iteritū alteri postea cōtingentē liberaf debitor a directa: sed ad extimatio nē prioris utiliter conuenit. h. di. Ista lex diuidit. prio qn erat electio creditoris. fo qn erat electio debitoris. fa ibi. q. si pmissor zc. Itē fa subdiuidit i tres ptes. pria quādo una ex reb alternatiue obitit pijt sine culpa pmissoris. fa qn pijt culpa pmissoris. tertia qn una pijt culpa pmissoris alia sine culpa. fa ibi eniuero. tertia ibi tū z si alter. tex. ibi no comiserit stipulationē. i. no fuit i mora. C. Examinem hoc prin. p pticulas. Ex prio dicto no. q qn e electio creditoris una re pempra illa q supst pot peti nisi mora pcesserit: quia tuc mortu tū pot peti. C. Op. q possit peti et mortu: ut. l. si suū. s. fi. s. de sbo. ob. solu. ibi loqtur qn decessit post morā. lz istud prin. qn an morā decessit. C. Secūdo op. q quādo decessit p morā possit creditor petere eū q supuiuit: qa lz ei uariare: ut. l. si qs stipulatus sit stichū. s. de s. ob. fo. istud dz itelligi qn pcessit electio z debitor fuit i mora p lit. cote. ita q creditor uariat no lz. alias posset uariare z eligere uiuentē: ut. l. ptra. possit et itelligi hoc qn aliqz eet creditor ex testō quo casu sca electioe uariare no pot: ut. l. huiusoi. s. stichū. s. de le. i. Habes ergo hic qn electio e creditoris. aut una ex rebus pijt ante electionē z ate morā: z solus q supst pot eligi: ut hic inuit. aut post electionē z post morā. z tuc aut creditor habebat facultatē uariadi: z tuc adhuc poterit uariare petēdo uiuentē uel mortuū extimatioe: ut. l. si qs stipulatus fuerit stichū. s. de s. ob. aut non habebat prātē uariadi: z tuc solus ille q e mortuus poterit peti: sic si solus fuisset i obligatioe: ut i hoc pri. C. Venio ad haz pte. dz hic q supst eq pot peti. cōtra i alter natuis utruqz dz peti: ut. l. ubi aut. s. q illd. s. de s. ob. fo. ibi qn utraqz res supst hic quādo una erat iterēpta. C. Contra hoc op. de. l. cu res. s. q rone. s. de le. i. fo. fa teor q ille tū q supuiuit dz peti: vt dictū ē. tn ille pmissor cuius erat electio liberaf soluēdo mortuū extimatio nē: ut. l. ptra. C. Itē op. z vt q debitor sit liberatus p unius iteritū absqz sui culpa. p. l. hmoi. s. stichū. s. de le. i. z. l. statulib. s. fi. s. de le. ij. gl. dicit hic q hoc e ueruz quādo una ex reb pijt ate electionē debitoris: secus si post: ut. l. cōtrariis. Aduertatis. ll. cōtrarie loquūtur i ultia uolūtate q electioe facta statū fit executio a iure: z trāssert dominiū i legatariū merito ad eū spectat piculū iteritus: lz i cōtractibus no ē sic. z iō re pempra debz pite ipsi debitori cuius ē dominiū: ut. C. de pig. ac. l. pignus. facit. s. de le. ij. l. si is cui. sustinēdo tū glo. dico q loqtur glo. qn res pijt post electionē debitoris z morā creditoris. z sic merito ad eū spectabat periculū. ar. i pri. h. l. z. l. si suū. s. seqf. s. de s. ob. C. Venio ad s. eniuero. z i isto s. e qdā gl. sup sbo iterim. que itricat istū tex. q de se. pcedit clare z plane: iō de illa gl. no curo. C. Op. ad tex. nā lz hoc seqref istud icoueniēs q si mortu eēt lōge p ciosior no possit peti ei extimatio. z sic delictū debitoris cedet ad comodū ei qd e hoc pncipiū i fi. Breniter gl. itelligit: ut ista absurditas eui tel q eo casu quo mortu erat maioris p cū illo casu poterit peti: z hoc colligif ex rōe tex. ibi qn id p petitore i penaz pmissoris zc. C. Ex quo no. q debitor ppter culpā suā priuaf facultate eligēdi: z trāssert i credito rē. C. Secūdo op. de. l. cu res. s. q rone. s. de le. i. So. ibi res pijt absqz pmissoris culpa. C. Quero circa istū s. qn mortu erat p ciosior qd petet creditor. ut q pos sit petere solu uiuentē: ut hic i tex. ibi qn is iterim no alit zc. lz hoc seqf istud mirabile q petēdo uiuū cōseqtur extimatioe mortuū. uel meli dico q petā mortuū: ut ei extimatioe cōseqtur. simile i. l. si suū. i fi. s. de s. ob. z qd ibi dz i tex. q pot peti solus ille q uiuit: itelligi qn mortu erat melior. z istud placet. C. Venio ad s. tū z

I duo rei. for mat. q. Quādo ali cui cōpetit due actioes: an cogat exprimere qua agit. add qd bar. i. l. natu rali. s. ni bil cōe. i. xvj col. s. d. acq. poss. all. C. y. i. l. fi. C. cōia dele. z uide bar. i. l. gal. p. i. s. fi. et. in fi. s. de li. z possib. z i l. i. i. prin. i fi. s. de edē. z qd dbeat exprimere. lz bal. i. l. i. fi. C. de acti. z obli. z in. l. fi. qs in rē. s. d. procura. C. Instru mento. uide bar. i. l. q sti pedia. C. de pcurato. C. Is cui. s. flaur. uide no. bar. to. i. d. l. i. cir ca fi. s. fi. cer tum pe. C. Ultimo no. uide tex. in. l. hoc iure. s. fi. qd f. uo. s. de do. na. fallit ubi debitor non possit uisifica ri: nisi i natu rali debito. l. dieb. s. dñs de codi. z d. mō. C. Facit ad q. Si testa tor mandat solui oia de bita an ueni ant debita p scripta: uide bal. i. l. id qd paupib. C. d. epif. z cle. z illud etiaz lz z sequitur ludo. i. d. l. fi. deiusor: obli gari. s. de fi. deiusor. Ad cui ueritate e uidēdu an pscriptio tol lat ipso iure actiones. de quo p bal. z ang. i. l. i. C. si aduer. cre. z qd ibi di xi. z hic add Jmol. i. c. fi. de pscript. in xvij. col. et xij. col. ibi. vbi lz s. bar. to. z p. de. d. ancha. in. d. c. si propter tua debita. d. referip. i. vj. z sequif idē

in. ca. ad no
fram. el. ij.
de iurcur. &
vide i. c. ad
aures. el. ij.
de p. scrip. &
dic: ut p an
ge. i. l. legf.
§. si uia. §. d
ufuc. & bar.
in extrauag.
ad reprimē.
in ver. fine
fig. i. fi. AD.
DE q. cū te
stator man
dat solui de
bita q. debz
intelligi de
efficacibus
pau. de cast.
confilio. cc.
xlv.

a Tichuz.
§. aditio
naturalis o
bligatio. Ad
de quod no
uoluit bart.
in. l. si is qui
heredem. de
cōdi. in deb.
b Quod
vulgo. Et
no. glo. hic i
v. duntaxat.
que vult q
appellatione
rei ueniant
fideiussores
quā dānat lu
do. in. l. i. §.
de fideiuf.
c Nō tran
seat. hoc bñ
no. p limita
tione. d. l. i.
§. de fideiuf.
fm pau. de
cast. ibi sed
hic t3 cōtra
rium.

si alter. op. & ut q alia re mortua absqz sui culpa: mero iure possit cōueniri pp culpā admiffā i priā: ut. l. si ser uū. i. prin. §. de n. ob. solu. illud ē uey qñ una res tm d bebat. h qñ plures dbebat̄ur alternatiue. ex quo no. q mora cōmissa i una ex reb' alternatiue dbitis nō uf cō missa i alia re qd tene mēti. **¶** Alteri' ad hūc nō. op. di cif h q daf de dolo. ptra. in. l. mora. §. de n. ob. so. ut ibi. & l. si fideiuffor. §. de dolo. **¶** Reassume ergo qñ ē electio debitoris. aut pñt una de reb' alternatiue debi tis. aut utraqz. pño casu. aut pñt añ electionē uel p'. si añ: aut absqz sui culpa: & tūc creditor pōt petere soluz eū q supuiuit: ut hic. debitor nō pōt soluere extimatio nē mortui: ut. l. cū res. §. q rōne. §. de le. i. si nō sui cul pa: tūc aut res q pñt erat uilior & solū p illū q supest po test peti & solui: ut hic i n. eniuero. aut erat pñciosior: & tūc pōt peti ēt mortu' ut ei' extimatiōē psequitur: ut ex rōe h' tex. colligif. Si nō pñt p' electionē: tūc aut erāt res debite ex testō & pñt piculo creditoris cuius erāt iā scē: ut. l. hmōi. §. stichū. de le. i. & l. statulib. §. si. §. de l. ij. & l. apud aufidiū. de opti. le. idēz itellige nisi culpa dbitoris pierit. & tē tenef. l. acqli. qā rē alienā iteremir. Si nō erat dbitor ex cōtractu. tūc aut p' electionē cre ditor fuit i mora recipiēdi: & idē qā pñt piculo credito ris: ut hic no. i. gl. qd itellige nisi dbitoris culpa itercef serit: ut. dixi. i. l. q decē. i. pri. §. e. si nō creditor nō fuit i mora: tūc pñt piculo debitoris cui' erat: ut. §. dictū ē. Secūdo casu qñ abe res pierūt. tūc aut utraqz pñt cul pa debitoris: & tūc trāfferē electio i creditorē: ut hoc §. eniuero. aut una pñt sui culpa: alia sine culpa. & tūc aut fuit culpa cōmissa i re q ultio loco pñt: & illa tm de bebit de stricto iure peti sicut si sola fuisset i obligatio ne. ar. h'. l. cōiūcta. l. si fuū. i. fi. §. de n. ob. Si nō culpa cōmissa fuit i re q pño pñt: tūc re fo casu pempta debi tor liberaf mero iure: s3 actiōe de dolo tenef: ut h. i. fi. **¶** Alitio uos habetis h i. h. §. q fideiuffor tenetur de eqtate qñ dbitor sine herede dcessit. Lōtra imo ut q teneatur de rigore: ut. l. mortuo. §. de fideiuf. so. illd ē uey hereditate iacēte q sustinet psonā defuncti. meri to de rigore fideiuffor accedēs tenef. s3 h loqtur qñ d' sijn eē spes aditiōis quo casu dicūtur bōa uacātia nec ē psona nā uel ficta i quā obligatio sustēter: iō d' de eq tate teneri: ut. l. sine here. i. pri. §. admi. tuto. fac ad hoc qd no. p. doc. i. l. itelligef. C. d. l. u. pig. **¶** Quero d' hic qñ debitor decessit sine herede fideiuffor tenetur. **¶** Quero an de nouo possit itercedere fideiuffor q añ nō itercefferat: & dic ut dixi i. l. postq. i. pri. ut le. no. ca. **Ex. §. sequenti.**

¶ An aditio extinguat obligationē: & an successio hēat uim solutionis. Et an ille q iefficaciter ē obligat' dire cta succedat & efficacif obligato utili cōfirmef directa. Et an mulier succedēs pncipali amittat bñficiū uelleāi. **Aditio.** **¶** In isto. §. ponūtur tres effect' adi tionis hereditatis. nā qñqz obligatio extinguitur iure cōfusiōis. qñqz. n. extinguitur iure solu tiōis. qñqz obligatiōē cōfirmat. **Ex** pño dicto no. q aditio extinguit obligatiōē iure cōfusiōis qd ē uey qñ p hoc heres nō dānificatur nec ē necesse ei ut habeat ur loco solutiōis ad euitādū danū: ut dixi. §. d fideiuf. l. urāni'. & l. heres a debitore. §. si. e. ti. **¶** **Ex** fo dicto no. q successio extinguit obliga. iure solu. qd ē iō qā hic tractabat d' ponēda rōe iter heredes & legatarios p de ducēda fal. uel trebel. & iō nisi uim solutiōis hfer heres dānificaret: qā naturalif obligatio' alias effectū hfer nō pōt nisi fiat solutio. merito loco solutiōis cedit: ut. l. si ei. §. de euic. & qd dixi uobis i. l. urāni'. **¶** **Ex** tertio di cto no. q qñ ille q tenef directa iefficaciter succedit ei q tenef utili & efficaciter priā directa pfirmat. sicuti enī pncipalis extinguit accessoriā: ut. l. si duo. i. fi. §. e. & l. ge neraliter. §. de fideiuf. ita directa extinguit utilē: ut hic: & l. si heres. i. pri. §. ad treb. rō aut qre illa exceptio exti guif ē: qā cessat ei' eqtas. **¶** **¶** Alteri' no. q qñ mulier

itercedēs succedit reo pncipali extinguit' exceptio uell. rō qā cessat ei' eqtas. **¶** Ad istud op. imo qñ fideiuf. succedit pncipali extinguit' accessoria & remanet pncipa lis: ut. l. si duo. i. pri. §. e. & l. gñaliter de fideiuf. so. itel lige q mulier hic iterceffit pncipaliter i se obligatiōē suscipiēdo: ut gl. diē. **¶** **¶** Itē opp. q ab initio nō ualet: tractu tps nō cōfirmat: ut. l. qd ab initio. eē de reg. iu. li. vj. gl. soluit: uel melius dic ut no. p. Di. in. c. nō con firmatur. extra de regu. iu. li. vi.

Ex. §. sequenti.

¶ An cū fideiuffor succedit dbitori extinguat' obli. fide iussoria: ibi. Reassume. Et cū fideiuffor succedit pnci pali cū beneficio iuētarij: an teneat: uide i fi.

Quod uulgo **¶** Iste ē difficilis. §. multū & iste. §. i. n. ecōtrario h3 duplicē lfam. s3 unā ē ibi una tm negatio. fm aliā ē ibi negatio duplex. put ē una negatio. **¶** Iste. §. diuidif i du as pres. priā loquit qñ fideiuffor succedit debitori effi caciter obligato. s3 loqt qñ fideiuffor succedit debito ri tuto exceptiōe trāsitoria ad heredes nō ad fideiuf. s3 ibi ecōtrario rē. & fm istā pone casū & lege lfam. tex. ibi dūtaxat. diē gl. i. oino subaudi ita q nulla obstat ex ceptio: ut i fi. eiuidē gl. **¶** **¶** Alitio ad nō. ecōtrario put ē una negatio tm. tex. diē sic ecōtrario nō pōt dici tolli fideiuf. obli. rē. s3 quā lfaz ista ps subdiuidif i duas p tes. priā pōit dciū. s3 exēplū. s3 ibi. nā si miōri rē. s3 h3 aliā lec. put ē hic duplex negatio diē sic: ecōtrario non pōt dici nō tolli fideiuf. obli. rē. & s3 hāc lec. legif duob' modis. uno mō q pño loqt iste n. ecōtrario qñ fide iussor succedit debitori tuto except. psonali nō trāsito ria ad heredes neqz ad fideiussores. Secūdo istud p baf p simile qñ fideiuffor succedit dbitori tuto except. psonali trāsitoria ad heredes nō tm ad fideiuf. ut bñfi ciū restitutiōis i ite. ista lec. tāgif i glo. puula sup nōbo d'sensione. alio mō legi pōt q totū loqt uno casu. & pri mo pōat dciū i gñe. s3 exēplū. & ista lec. tāgif i glo. sup nōbo ecōtrario. tex. ibi retinef. i. cōsuare s3 io. uel. i. ipe dire quomin' fortiaf effectū suū: sic d' i vulgari. tene as ipz ne faciat tale qd. i. ipedias ipz s3 Ruge. ita apo stillabat dñs Oldra. **¶** **¶** Aduertat' pñā lec. put ē una ne gatio tm t3 Ruge. ex q no. q pp bñficiū restitutiōis in itegrū qd cōpetit pncipali cōseruat' obli. fideiuf. ne ex tinguat' successiōe. **¶** **¶** Lōtra istā lec. op. de lfā q diē reti nere fideiuf. obli. s3 Ruge. expōit retinef. i. ipedif quo min' fortiaf effectū suū: ut dixi. **¶** **¶** Itē h' istā lec. op. de lfā q diē i fine q auxiliū restōnis fideiussori cōpetit. diē Ruge. uey ē si ueniat: ut heres. sec' si cōueniat ut fi deiussor. **¶** **¶** Itē h' istā lec. ē alia lec. h'. §. put ē hic duplex negatio. s3 ad istā lec. rñder Rug. q nō ē bōa. alij tm p hāc lfaz put ē duplex negatio dānat opi. Rug. & ēt pp nōbū retinef & pp fine h'. §. & sic tenēt opi. directe pñā q bñficiū restōnis qd cōpetebat pncipali nō ipedit qñ extinguat' obligatio fideiuf. **¶** **¶** Ad hāc lec. op. & ut q bñficiū restōnis nō trāseat ad fideiuf. ut. l. si miōr. §. d pcur. & C. de fideiuf. mi. l. i. & ij. soluūt qdā q illd uey ē nisi fideiuffor succedat miōri. & istā opi. tenet gl. & qñ oēs. alij dicūt q hoc d3 itelligi i illis casibus i qb' bñfi ciū trāsit ad fideiufforē: ut si dol' creditoris iterceffit: uel alias: ut no. i. ll. pñijs. s3 ista lec. eēt nā i se: tm nō ha beret dubiū. qd dicemus. cōiter tenef opi. gl. mihi nō uī q qñbz opi. pōt eē nā i suo casu. nā tu dbeas scire q tūc omū successiōe extinguit' obligatio fideiuf. qñ p hoc cōditio creditor' dterior nō fit: ut. l. heres a dbitof. §. q si hic fu'. §. de fideiuf. & l. debitor. §. de sepa. **¶** **¶** Ad p positū h3 bñficiū restōnis nō trāseat' ad fideiufforē. tm si fideiuffor eēt habitur' regressū h' minorē minor pos set assumere defēsiōē p fideiuffor suo & uti h' credito rē iuitū bñficiū restōnis: ut. l. idēqz. §. gñaliter. §. man. sec' si nō eēt habitur' regressū. & isto casu itelligo opi. gl. & alioz q dicūt obli. fideiuf. extingui: qā p hoc cōdi tio creditoris nō fit deterior: qñ ipsemet uel ei' heres

777

posset creditorē ei^o excludere ab actiōe intērata contra fideiussorē. sed si ponerem^o q^o fideiussor nō erat habiturus regressū, cōtra minorē: tūc minor nō posset assumere ei^o defensionē z uti suo bñficiō: ut dixi fm **Di. in l. marcellus. s. de fideiuss. z isto casu sit vā opī. Ruge.** q^o fideiussoris obligatio nō extinguit^r z q^o nō hz bñficiū restōnis: ut fideiussor. rō ne p hoc fiat deterior p ditiō creditoris. **Reassume ergo sic. aut fideiussor succedit debitori efficaciter obligato z sine dubio extinguitur fideiussoria: ut hoc. s. in prin. cū si. aut succedit dōbitori naturaliter tm obligato: z sine dubio nō extinguit obligatio fideiussoria: ut l. heres a dōbitore. s. q^o si hic seruus. s. de fideiuss. aut succedit debitori obligato naturaliter z ciuilit^r: sed tuto exceptiōe: z tūc aut erat exceptiō q^o trāsīt ad fideiussorē z heredē z sine dubio extinguit obligatio fideiussoria: q^a p hoc nō fit deterior cōditio creditoris. aut erat exceptiō q^o nō trāsīt neq^z ad fideiussorē neq^z ad heredē. z idē q^a extinguit accessoria: q^a z p hoc nō fit deterior cōditio creditoris: ut hic. i. p. ecōtrario. fm unā lec. aut erat exceptiō q^o trāsīt ad heredē nō ad fideiussorē: ut bñficiū restōnis. z tūc i hoc sunt opī. q^s cōcordat: ut sup dixi. **Ultio formo qōnē.** fideiussor succedit dōbitori efficaciter obligato: z fecit inuētariū. nūc si cōuenit ut fideiussor dicat q^o obligatio fideiussoria ē exticta: q^a succedit pncipali si puenit ut pncipalis. heres dicit hereditas nō ē soluēdo z fecit inuētariū. **Querit qd iuris. Di. posuit hāc. q. s. de fideiuss. l. gñaliter. z determinat q^o fideiussor nō possit vti ista exceptiōe q^o ei^o obligatio sit exticta. nā p hoc fiet cōditio creditoris deterior qō esse nō d^z: ut. d. l. debitor. de sepa. z l. heres. s. q^o si hic seruus. s. de fideiuss. z hoc. s. pterea bñficiū uni cōcessit nō d^z ad alteri^o iniuriā extēdi: ut l. ipuberū. s. de admi. tu. hoc idē t^z l. i. l. scimus. s. in cōputatione. circa prin. C. de iure deli. z Spe. in ti. de fideiuss. s. i.****

Ex. s. sequenti.

Can p restitutionē in integrū tollatur obligatio fideiussoria. Et quo iure fuit inducta obligatio naturalis.

Naturalis obligatio

Naturalis obligatio pacto z iureiurādo tollit ipō iure qō pdest fideiussori. hoc dicit. **Op. fm glo. de l. si un^o. s. pactus ne peteret. s. de pac. fo. pactū obligatoriū cōtrario pacto tollit ipso iure: sec^o i pacto liberatoriū rō q^a p rōptiores z c. ut. l. arrian^o. s. d. ac. z ob. **Cōtra hoc ē glo. op. z v^o q^o p iuramētū sola obligatio ciuilit^r tollat^r sicut p sniam: q^a eiusdē p rōnis ē: ut l. ij. s. de iureiurā. cōiuncta. l. iulian^o. s. de cōdi. ide. solu. intelligo istā d iureiurādo uolūtario delato a pte p rō: z sic hz cōsensū. facit. l. q iurasse. i. si. s. de iureiurā. sec^o i iuramēto necessario: q^a tūc haberet eādē rōnē: quā hz res iudicata.****

Itē op. s. p rō. bñficiū restōnis nō pdest fideiussori. solu. aliud ē bñficiū restōnis: ut ibi. aliō i pacto uel iureiurā. ut hic. z hoc uoluit dicere iuriscōsult^o cūz hic posuit hūc. s. p^o pcedēte: qō appet: q^a ē hic loqtur in minore cui scm ē pactū. **Cōtra hoc fortiter op. nā p restōnē i integrū cogit qō liberare pupillū: z sic deuenit ad pactū. ergo p psequēs fideiussor liberaf: ut hoc. s. Jac. de are. z l. C. de fideiuss. nu. l. ij. circa fi. uariāt multū i sol. h^o. s. dicētes: q^o p restōnē i integ. nō tollit obligatio: s^z psona eximif qō nō placet: cū tale bñficiūz ad heredes porrigat: ut l. nō solū. s. de iteg. resti. ergo psona tm nō eximif. uel dicūt ipsi q^o hoc casu erit idēz qō ē qñ pncipalis sine herede decessit. quo casu fideiussor tenet hz pncipalis nō sit: ut. s. e. l. circa fi. pncipij. q^o qd ipsi dicāt tex. habem^o hic q^o soluit hāc cōtrarietate. dico q^o p restōnē i integrū tollit ciuilit^r obligatio: z remanet naturalis. sed p pactū tollit ēt naturalis qō pdest fideiussori. z hoc uolūt dicere isti duo. s. z hoc p bas in. l. ij. s. s^z utrū. s. de mino. z si dicis q^o p restōnez deuenit ad pactū. ergo z c. **Rū. q^o i pacto hoc d^z expri****

mi nē porrigat ad fideiussorē: ut. d. s. sed utrū. de hoc dicā. j. de acceptil. l. z p iusurādū. s. si legatoy. Item posses dicere nōne bñficiū restōnis ē ex eqtate sicut p pactū: ut. l. i. s. d. mino. solu. illa eqtas ē limitata quaten^o se porrigit ad minorē: nō qten^o porrigit ad fideiussorē uel ad pte. ita ēt pactū qñ limitat^r sic nō porrigitur ad fideiussorē uel ad aliū. **Ultio d^r hic naturalis obligatio. q^o quo iure sit inducta naturalis obligatio. glo. dicit de iure gen. Ja. bu. disputauit de hoc. isti. de act. i prin. breuiter p ista glo. habem^o casū. j. d. reg. iur. l. cū apli. i. si. licet ipse nō alle. hāc glo. nec illū tex.**

Questum. **Tūc pater adijcit a filio ad solutionē cū p rō actio nō q r r f. s^z fili^o idifficte a p rē adijcit. h. d. **Circa p rō. q^o qñ ē hoc q^o p filiū stipulatē nō q r r f actio p rō. r r deo qñ fili^o i castrēsi peculio stipulat. **Quero qd si fili^o stipulat si bi aut patri i casu i quo p rō acq r r f. qdā dicit q^o stipulatio nō ualet. glo. dicit cōtra z bñ ut habes i ea. **Itēz q^o qñ p rō stipulat filio eo casu quo patri nō pōt acq r r f: an stipulatio ualet. gl. dicit q^o nō. s^z nō dicit uex. imo illo casu filio acq r r f utilis: ut. l. qd cū q s. s. i. s. de ver. obli. z dixi plene. in. l. quod d f. eo. ti.********

Ex. s. sequenti.

Can usufructus tollatur capitis diminutione.

Usufructus

Usufructus itricat^r. pmo loqt an possit solui adiectio capite minuto. so an possit solui uel cā cōditiois iplēde dari ei q representat psonā adiecti ratiōe admistratiōis. tertio an hoc possit fieri i psona ei^o q representat psonā adiecti rōne dñij. sa ibi. nā si furiofi. tertia ibi. ceterū q suo. tex. ibi erit dari. si ergo i id tps pōt cōferri. ergo talis casus supueniēs nō ē de modis tollēde: vt. s. de usuf. l. ticio. de usuf. le. l. usufructus inutiliter. **Ad p mū dictū op. de. l. cū q s. in p rō. s. e. dicit qdā q^o hic fuit spāliter actus q^o p capite minuto posset solui: sed illud ē diuinare. **Itē ē cōtra tex. q dicit stipulari possum^o z c. z nō dicit q^o sic fuerit scm: sed q^a sic pōt fieri. uel dicit glo. q^o est spālē i usufructu. ista non placet aduerte nā qñ stipulator usufru. mibi aut ticio. ali^o ē usufruct^o i psona ticij: z ali^o i psona mea: ut. l. stipulatio ista. s. si q s ita. s. de s^z bo. ob. z iō ne auferat^r facultas soluēdi aliā rē: iō durat facultas q^o possit sibi ad huc solui. **Itē ē alia rō fortior. nā usufruct^o nō q r r f dñio p mediā psonā procuratoris: ut. l. q ita. s. i. z ibi no. s. ad trebel. z iō cū stipulor mibi aut ticio usufructū non uideor stipulari sibi ut pcuratori meo: iō capitis diminutiōe ista facultas soluēdi nō tollit: uel dicit q^o hic fuit minut^r capite p emancipationē: z sic statuz suū mutauit i melius. **Quero utrū usufruct^o iā cōstituz^r tollat^r capitis diminutiōe. gl. dicit q^o sic fm **Dug. Tu dic vt habes hodie i. l. corruptionē. C. de usuf. **Uenio ad faz p rē z op. de. l. luci^o. s. turela. z. s. fi. s. de admi. tu. so. aliud ē soluere tutori debitū. aliud est dare cā iplēde cōditiois uel ei soluere: ut adiecto. **Itē op. de. l. seruus. s. e. so. illa intelligitur secundum istam.**************

Si creditor. **Sola puētiōe rex facta ad creditorē nō liberaf debitor nec fideiussor. h. d. **Op. z v^o q^o liberaf fideiussor uel debitor saltim ope cōpēsatiōis: ut isti. de ac. s. i. bonefidei. qdā farenf istud cōtra: q^o nō liberaf ipso iure sed ope cōpēsatiōis. tu potes dicere q^o liberaf ope cōpēsatiōis eo q^o illud quod ad euz peruenit opud eū non durauit: sed coactus fuit restituere.****

Dolo. **Perceptiōe rei oēs liberaf. s^z pceptiōne pncij nō liberaf possessor rei. h. d. ad istā. l. facit. s. de pe. here. l. ēt. s. penul. qō dicit ut ibi. facit ēt qō dixi i. l. locū. s. cōdenatio. s. de ta. exhi.**

Si mādato. **Qñ obligatiōes sunt dīspares soluēs ēt ex iteruallo pōt petere q^o sibi actiōes cedantur. h. d. z hz multū de fundamēto. l. modestin^o. hec lex. tex. ibi tutori q negle**

a C Formo q. Adde q no. dixi post bart. in. d. l. generaliter.
b C Naturalis obligatio. Limita z intellige: ut p bar. i. l. q ex ceptione. s. fi. de condi. inde.
c C Tollit ciuilit^r: uide bar. z no. in l. vbi cūq^z. d fideiuss. sed bar. s^z ruz t^z in. l. iulian^o. de cōdi. ide bi. i. xij. col. d C Usuf. ctū: uel dic. Uel dic q^o fuit hic di. minutio capitis.

C Per capitis diminutionē tūc dicitur stat^o mutari quādo obuenit ppter eman cipationē. in e. i. fi. Et no. q^o i casu isto pupillo soli solui nō poterit qd bal. dixit esse sin gu. qd nor. Et ad istum tex. dū uide tur uelle q^o ita dñm pos set ipleri cō ditio in pso nā tutoris si in utilitate z pupilli fue rit ueruz uī de ro. p^o bar to. i. d. l. iul. s. de condi. inde. qui di cit q^o hic de bet subaudi ri maxime.

pit couerit: debitoré pupilli. no. q. ex itervallo agit ut actio ceda. f. C. No. secúdo q. iure actionis cessio petif qd plene examiabo in. l. modestin. s. e. C. Itē op. d. l. modestin. s. e. ubi dicit q. ex itervallo nō pōt fieri cessio. so. hic obligatiōes sunt dispares. ibi pares. Ista so. est uera. & plene ibi dicam.

C Si credi-
tor. ADDE
uide bal. cō-
silio. cccvij.
pmo lib.

Si creditor. Iste. s. ē bñ no. Si credi-
tor nō pōt cedere actiōes
mādatōri uel fideiussōri exceptiōe cedēdaz actionum
repellit. h. d. C. Op. de. l. si stipulat. s. si ex duob. s.
de fideiuss. solue: ut ibi plene dixi. C. Quero dñ hic sua
culpa. qro qd si sua culpa accidit ne possit actionē ce-
dere. so. si hoc cōtingit p sniaz iniustā quā creditor ha-
beret ptra se: idē qā exceptiō rei iudicate trāsīt ad mā-
datōrē & fideiussōrē: ut. l. exceptiōes. s. de excep. nō er-
go d3 opponere exceptiōē cedēdaz actionū: s3 excep-
tiōē rei iudi. s3 si alias sine sua culpa accidisset sibi:
tūc ei nō iputaf: ut plene dixi in. d. s. si ex duobus.

Si inter emptorē. C. l. op. d. l.
cū emptio. s. d
reclan. uen. so. ut in glo.

Ex. l. sequenti.

Qualiter i cāu h. l. subueniat pupillo cōtra tutorē.
Et q̄liter cōtra dōitorē. Et q̄liter ptra creditorē pupil-
li q fraudem participauit.

Pupilli. C. Delegatio tutoris liberat
debitorē pupilli ita demum si
fuerit facta bōa fide. h. d. & bōa. l. & ei. pncipi
piū ē singulare nescio alibi. C. Op. & uidet q. debitor
soluēs sit ipō iure liberat: ut. l. q. si forte. s. i. s. e. & l. lu-
cius. s. si. & s. tutele. s. de admi. tuto. so. illud ē uey qñ
soluit bōa fide. sec. si mala fide: ut hic. Cōtra hoc op.
qa si bona fide soluit debitor subuenit pupillo p ti. C.
si aduer. sol. so. dicit qdā q. ibi loquit qñ soluit pupil-
lo cū tutoris auctoritate. sec. si ipi tutori. trussa est p. l.
ēt. C. si tutor uel cura. iterue. unī fateor cōtra: qa lz ipso
iure liberet tñ pupillus pōt restitui si ē lesus. C. Quero
i casu hui. l. q̄liter subuenit pupillo cōtra tutorē. certe
p actionē tutele: & hoc sine dubio. C. Secúdo qro q̄li-
ter subueniat pupillo cōtra debitorē. Rñ. uel ipso iure
qñ p̄ria obligatio nō sit sublata qñ debitoris supuenit
dulus. uel qñ bōa fide p restitutionē i ite. C. Tertio q.
ro q̄liter subuenit pupillo cōtra creditorē pupilli qui
fraudē p̄cipauit. hic dñ q. subuenit iterdicto fraudat-
torio. s3 qd iterdictū istud sit dubitat. nā qdā dicit q.
hoc iterdictū nō reperit alibi: & dicit hoc iterdictū sic
olim fuisse. gl. rep̄hēdit & dicit hoc inuenim. in. l. si po-
stulāte. in prin. s. ad trebel. lz de hoc aliq. titul. nō re-
piat. alij dicit q. istud iterdictū fraudatoriū p se non ē
iterdictū: s3 ē titul. s. de his q. i frau. cre. Jo. an. i arbo-
re ut uoluisset qd istud sit iterdictū p se: & huic interd-
cto fecit spālē cellulā. Ross. ēt i libellis suis pseq. iter-
dictū hoc spāliter. vnde ego puto q. istud iterdictū sit
spālē: nec alibi repiat q. hic. nec ob. si dicit q. hic loq̄
de iterdicto. de his q. i frau. cre. qa istud h3 locū qñ qd
alienauit res suas. sed hic tutor nō alienauit rē pupilli
nec ob. l. si postulāte. qa fateor q. ibi iterdictū fraudat-
toriū accipit. p iterdicto. de his q. i frau. cre. & hoc ut te-
nere ēt ia. de are. si iḡr uis itelligere hanc. l. q. creditor
p̄cipauit fraudē cū tutore: & ppter illā fraudē cōue-
niat de necessitate dicem. q. ē spālē iterdictū qd ē hic:
& nō ē alibi i tex. s3 i glo. C. si uē. pig. aga. l. i. & C. de iu-
re sis. l. iij. in glo. mag. sed si uellem. dicere q. creditor
p̄cipauit fraudē cū debitorē soluēte: tūc qa ille debi-
tor i fraudē alienauit res suas. possit hic accipi iterd-
ctū fraudatoriū p illo. f. de his q. i frau. cre. & isto respe-
ctu illa lec. procederet: s3 p̄cedēs lec. plus placet.

Ex. s. sequenti.

Cū r̄cedit a trāsactiōe possit agi actiōe p̄ria uide i fi.
Si cum pupilla. C. Trāsactiōe re-
scissa ex q̄ iducebat

exceptio tollit exceptiōis effect. p trāsactiōē iduct.
b. d. C. No. hic q. trāsactio scā a tutore nō pōt rescidi
a pupilla aduersa pte iuita. C. Secúdo no. q. pte uolē
te pōt rescidi quo ad oēs ei. effect. C. Aduertatis op.
q. ista pupilla possit istā trāsactiōē rescidere: ut. l. i. &
ij. C. si aduer. trāsac. so. uey. ē si eēt lesa: qa haberet i in-
teg. rest. s3 hic nō fuit lesa: imo negociū fuit utiliter ge-
stū. ergo & c. ut. l. nā postea. s. si minor. s. de iureiurā. &
lz gl. dicat q. hoc sit iō qa ipā nō fec: s3 tutor. tñ ista rō
nō ē bona q. eodē mō restitutio daf siue tutor interue-
niat siue nō: ut. l. ēt. C. si tu. uel cu. iterue. dic ergo q. ē
iō qa nō fuit lesa. C. Ad fm op. q. actio nō cōpetat: qa
actio semel exticta nō pōt ampli. resuscitari. l. q. res. s.
are. j. e. dicit glo. q. hic actio p̄ma sublata ē exceptiōe
nō ipō iure: qa si ipō iure nō possit resuscitari: ut i con-
trario. glo. mouet hāc. q. C. de trāsac. l. si diuersa. mibi
ut q̄tū ad casuz. l. p̄positē q. glo. nō dicat uey. nā hic
maḡar. tenebat ex delicto. & actiōes descēdētes ex dli-
cto tollūtur p pactū ipō iure: ut. l. si tibi. s. q̄dam. & l. si
unus. s. pact. ne peteret. s. de pactis. dico ergo q. ter.
uoluit directo soluere q. actio utilis restituit q. p̄ri. fue-
rat directa. & sic qd dñ q. actio exticta nō resuscitat. fa-
teor eadē: s3 utilis sic: ut hic. & uidebitis in. d. s. are. j.
Dic ergo tria r̄ba qñ recedit a trāsactiōe an possit agi
actiōe p̄ma. uel q̄liter. dic aut p trāsactiōē fuit subla-
ta actio ope exceptiōis: aut ipso iure. p̄rio casu pōt age-
re p̄ma actiōe: ut hic. fm istā gl. q. dicit uerū i se. aut fuit
sublata ipō iure. & tūc aut ē talis actio q. nō pōt p̄tū cō-
uētiōe restaurari: ut actiōes descēdētes ex dlicto. & tūc
a lege restituit p̄ma: ut hic aut pōt restaurari p̄tū con-
uētiōe: & tūc d3 agi cōditiōe sine cā uel ob cām: ut se re-
ponat i p̄stinā obligatiōē: ut. l. si qs accepto. & quod
ibi no. s. de cōdi. ob cau.

Soror. C. Periculū nomis cessi p̄tinet ad
cessionariū. h. d. C. Op. s. so. ma. l.
si cū dotē. s. si mulier. dicit gl. spālē est ibi in dotē. tu dic
aut loq̄ris de piculo inopie subsecute p. cessiōes & loq̄-
tur iste. s. aut loq̄ris de piculo inopie subsistētis tēpōr
cessiōis & loq̄ cōtraria. l. & qd plene dixi in. l. q. satisfā-
re. s. de fideiuss. i noie r̄o uēditō cuius sit piculū. dic ut
l. si noie. & l. se. s. de her. uel ac. uen.

Eum in eodē. C. Biat hic q. p̄ciū cō-
uertit p rata in quolibz
creditorē. cōtra. s. e. l. i bis. s. impator. so. ut ibi. & dic
ut ibi dixi.

Hires. C. Euicta re p alio debito i
solutū data p̄ma actiōe agit
nisi dolus creditori iputef. Itē ad liberatiōez
sufficit rē p̄se cte solutā ex postfacto creditoris fieri. h.
d. ualde singulariter. pncipiū ē hoc. & diuidit i q̄tuor
pres. p̄ria qñ res data i solutū euictā & recipiēti eā i so-
lutū nō pōt dolus uel culpa iputari. secundo qñ pōt ei
iputari culpa. tertio qñ pōt ei imputari dolus. q̄rto qñ
res data insolūtū ab initio e. editoris p̄fecte nō efficit.
sa ibi. diuersū. tertia ibi. huic applicaf. q̄rta ibi. rē aut.
C. No. ex p̄mo dicto q. euicta re p pecunia i solutū da-
ta agit p̄ma actiōe. cōtra i. l. si p̄diū. C. de euic. & l. ele-
gāter. i prin. s. de pig. acti. hui. timore dicit Bi. q. glo.
q. ē hic itelligit q. fuit data i solutū res p pecunia. nō di-
cit uey. s3 Bi. itelligit q. dos erat i specie: & sic fuit solu-
ta res p re. s3 hoc uidef cōtra tex. Ja. de are. aliter di-
cit: ut dixi in. l. si qs aliā. s. e. tu dic hic esse spālē fauor
dotis. arg. ei. qd no. in. l. si cū dotē. s. si mulier. s. solu-
matri. iō dixi q. iste ē casus singularis nec credo eē ali-
bi. istā materiā tractaui pleni. in. l. si qs aliā. s. e. C. Ae-
nio ad uer. diuersū. ep. q. qs teneat re euicta extraor-
dinario iure: ut. s. de euic. l. minor. & l. si cū uēditō. s.
si is. hui. timore glo. itelligit hūc p̄. qñ libert. donauit
alicui fundū: iō re euicta nō tenef de euictione: qa fuit
donatio: ut. l. ad res donatas. s. de edil. edic. certe fm
hoc iste p̄si. nō haberet dubitationē: nec faceret aliqd

Pupilli.
ctio qua
liter. Mora.
de interdeo
fraudatario
& adde bar.
in. d. l. i. C. si
uē. pig. aga.
& ibi ponit li
bellum.
C. Si cū pu-
pilla. actiōe
p̄ma. Si d
cōsensu par-
tū recedit a
trāsactiōe
an agit acti-
one p̄ria. Ad
de bar. in. d.
l. si diuersa.
& scripsi post
Saly.
C. Soror.
Uide bar. p
istuz tex. no.
i. l. pretorie.
la. ij. de pre-
to. stip.
C. Uires.
ut dixi i
l. Hic est spe-
ciale fauore
dotis & etiā
idē t3 bal. in
l. libera. C. d
senten.

ad pmissa: nisi sustinendo glo. uelis dicere qd donatio hic incepit a pmissione et soluit libert. unde re euicta alias tenet de euic. ut no. in. l. aristo. in fi. s. de dona. s; qn reuocatur p fauianā de euic. nō tenet. et hic ē singularis casus. tñ lz hec lec. i se possit sustineri: nō tñ congruit lse in pposito. nā fm hoc res q debet solui. sed materia huius. l. ē quādo soluit aliud p alio. iō alij ponit hic casū qd libert. suo creditori cui debebat decem dedit i solutū rē ualētē. xx. in fraudē psoni. unde illud qd ualet ultra decē reuocat patron. actio. fauia. et tamē creditor nō pōt agere actiōe pma: ut hic. S; cōtra hoc op. de. l. si qd aliā. s. e. ubi pte euicta agit actiōe prima. so. fallit illud qn euincit p actionē fauianā: ut hic. ratio pōt eē fm qd dicit Bi. qd creditori pōt imputari culpa in eo qd recepit a libero rē maioris p̄cij p minore. uñ propter sui culpā hoc cōtingit. nā sciendo suas p̄ditiones hoc debuit cogitare: ut. l. qd cū alio. j. de regu. iu. et ideo dico si creditori nō pōt imputari culpa: qd p hoc nō debet uerisimiliter credere psonū fraudari: tūc duraret pma actio re euicta: ut. d. l. si qd aliam. s. eo. uel ageret de euict. si ē pmissū: ut. l. si. s. cōdi. ob cau. **Genio ad h. huius applicat. hic habes lz minor restituatur nō tñ restituit actio creditori. cōtra. C. de repud. q. fi. in iudi. i. integ. resti. l. i. z. l. i. cāe. la. i. in fi. z. l. se. s. de mio. huius timore qdā dicit qd istud qd hic dicit in tex. huius applicat et applicat p̄cipio. l. nō p̄rio p̄cedētī n̄so: et sic cōtrario cōcor. certe hoc nō uñ de mēte iuriscōsul. tñ ē enī uiolare l̄ram. uñ dic fm glo. qd applicet p̄cedētī n̄so. ad cōtrariū n̄deo qd hoc: iō qd minor fuit circūscriptus dolo creditoris. qd not. qd p hoc limitat tota illa materia de repu. que sunt in iudicio i integrū resti. nec habes hūc casuz i terminis nisi hic. sed rōnē habes in multis locis. argu. ad hoc. l. si t̄ia. s. de fideiuf. facit l. ppter ueneni. s. neptis. s. ad fill. **Genio ad uer. rē aut. d. h. qd soluēdo rē castrēsis peculij uidet soluere rē alienā. cōtra. j. de castrē. pe. l. hereditatē. s. p̄ i. p̄ri. z. s. cū fili. gl. nō soluit. Bi. dicit qd i prin. illi. s. libertas tenuit ppter p̄s ius patris. in fi. s. qd dicit intelligi h; istā. l. C. Itē op. de. l. qd rē. in fi. C. de euic. Sol. ibi i uēditōe i qua nō regrit qd qd faciat rē accipiētis. sufficit qd tradat nisi esset in dolo: ut. l. huius quē. i. fi. s. de acti. emp. **Quero utrū sint plures casus i qd ex futuris i p̄teritū extimam. gl. multos enumerat. dicit ut in glo.******

Mibi decē dare. C. l. a. leuior uel durior adiectionē nō uariat hoc dicit. **Op. nō pōt eē plus i accessorio q̄ in p̄cipali: ut. l. h. qd accessōis. s. de fideiuf. z. l. grece. s. illud. e. ti. so. nō pōt eē plus i accessoria obligatio ne: ut in contrarijs. sed hic loquitur in adiecto in quo nulla obligatio fundatur.**

Ex. s. sequenti.

Quare i sumaru alternatiua id qd est minimū sit in obligatiōe. Et an uideatur adiectum i fraudē usuraru cuz dico p̄mittis mibi dare ticio. x. hinc ad pasca: et si nō dederis p̄mittis. xx. noie pene.

Qui stipulatur. C. Itē ē. s. difficilis. p̄mo loquitur qn ppter adiectū stipulatio ē conditionalis. et hoc colligit ex di ctiōe si. secūdo qn ē cōditionalis: et hoc appet ex mēte expressa. tertio qn de hoc nihil appet. q̄rto ponit unuz casū qn adiectus adijct ad maiore quātitatē q̄ p̄ncipalis. secūda ibi. z. iō. tertia ibi. z. ubi. q̄rta ibi. cōtracta. **Op. ad h. qd in accessorio nō pōt eē plus: ut. l. grece. s. illud. s. de fideiuf. z. insti. de fideiuf. s. nec pl. so. ut dixi. s. p̄ri. s. nā hic i adiecto q nō apponit ad obligatiōe. C. Itē op. qn alternatiua cadit iter sumas sp̄mior ē i obligatiōe: ut. l. inter stipulatē. s. si stipulat e. z. l. si ita stipulatus fuero. x. aut. v. de h̄bo. ob. so. ibi ei dē debebat solui. x. aut. v. hic diuersis. ita dicit glo. z. bñ. rō in alternatiua summarū: iō minimū est in obligatiōe qd inter summas nō cadit affectio. s; ubi effectio cō**

deret utrūq; esset in obligatione: ut. s. ti. i. l. si is cui. x. z. ibi dixi. sed hic rōne adiecti pōt mea iteresse. forte facilius soluerē unī alteri. x. q̄ tibi. v. uel ppter affectionē quā habeo ad psonā adiecti: q anteq; restituat tibi ali quod cōmodū sentiet uel ppter aliā rōnē. sed ubi ē eadē psona ista affectio nō cadit. **Extra glo. op. ad se cūdū n̄sum. z. ut qd in quātitatibus nō possit pena esse maior sorte. qd sic eēt i fraudē usurarū: ut. l. cū allegas. C. de usur. hic d̄ cōtrariū: qd si nō soluo qnq; p̄mittō dare decē. solu. illud in obligatiōib; dādī mere. s; istud nō uidet mera datio qn cōfertur datio i psonā alteri. uel si dicas qd sit mera datio: tñ h; eadē naturā quā h; obligatio facti: ut uidistis in. l. liber hō. i. fi. s. de h̄. ob. z. l. si pena eo. ti. z. p hoc possunt usurarij facere fraudē ut dicat sic p̄mittis dare ticio. x. hinc ad pasca: et si non dederis p̄mittis mibi uiginti noie pene. nā tūc nō uidetur adiectū i fraudē usurarū p hanc. l. ul. rñ. **Quero postq; qnq; sunt soluta adiecto reliq; qnq; q̄liter petetur. nā adiectus nō h; actionē. p̄ncipalis stipulator nō uidet h̄re actionē: qd illa qnq; ultra uñ stipulat. alteri nō sibi. Rñ. stipulator p̄ncipalis hoc petet: qd interest sua ut soluat suo pcuratori. cōstat hūc adiectū eē pcuratorē suū qd appet: qd eū cōuenit actiōe mādati: ut. l. liber hō. s. fi. de h̄bo. ob. z. l. stipulatio ista. z. l. si qd ista lā. e. ti. s; h; nō eēt pcurator suus haberet mai. dubiū.****

Mibi rome. C. Itē. s. diuidit i tres partes. p̄ma loquitur i obligatiōe mixta dādī z faciēdi. s; qn i obligatiōe mere dādī. tertia qn i obligatiōe mere facti. secūda ibi. liberaretur. tertia ibi. aut ubi.

Si seruus. C. h̄uc. s. habuim. i. l. i. s. de stipulatiōe seruorum.

Ex. s. sequenti.

Aliud ē obligatiōe extingui: aliud obligatiōe cessare. Et actio extincta nunq; reuiuiscit.

Aream. C. h̄uc. s. habuistis expeditū i. l. in ter stipulatē. s. sacra. s. de h̄. ob. nam hic habetis eadē argumēta z eadē rōnē qd habuistis sibi z breuiter. h. d. Exēptio speciei debite de rez natura uel cōi cōmercio obligatiōe p̄mit nec reuiuiscit impedimēto submoto. trāslatio h̄o i corpus integrale obligatiōe nō p̄mit: s; res ip̄a d; peti extimatio h̄o p̄stabilif creditori. h. d. **Nota aliud ē obligatiōe extingui. aliud ē obligatiōe cessare. de hoc dixi i. l. ij. s. i. s. de h̄bo. ob. C. Secūdo no. qd obligatio extincta nūq; suscitaf. C. Tertio no. qd area p̄missa cui edificū ē super impositū pōt peti: lz extimatio debeat p̄stari. C. Op. qd si iterū fact. ē seruus iterū possit peti: ut. l. si chorus. s. fi. s. de le. iij. so. pōt peti ex noua uolūtate nō ex p̄ma. z ista ē h̄a. C. Itē op. qd actio extincta resuscitet: ut. l. puilli. s. i. s. eo. ti. z. l. q̄uis. s. si mulier. ad uell. z. l. ij. s. fi. s. si ex noxa. cau. aga. z. l. si cū qd. s. fi. j. de fur. dicit glo. ista ē regula cōtraria sunt sp̄alia. tu dic ut plene dixi i repetitiōe. l. meuius. s. duob. de le. ij. C. Itē op. d. l. suū filij. s. si aree. s. de le. i. so. aliud in legato aree: ut ibi. aliud i p̄missiōe aree: ut hic. **Altio. qd glo. alle. hic qdā p cōcordātia q̄ sunt cōtraria. iō uide glo. z eā corrige q̄ icipit pōt determinare. z ibi: ut. j. d. fur. l. si cū. s. fi. dic qd ista cōtradicit: iō debuit eā ponere cū alijs: i qbus fallit regula. Itē ibi. de ser. ur. p̄di. l. si qd edes. in istis duab. ll. de capi. di. z. l. i. l. si qd edes. nō fallit regula. uñ d̄buerūt poni sub cōcordātijs q̄ faciūt regulā.****

Ex. l. sequenti.

De qua pecunia uideat scā p̄missio uide i prin. Et an una pecunia p alia iuito cred̄tore solui possit: ibi. Secūdo. Et cui. exp̄sis d; fieri approbatio monete cū sint officiales ad hoc d̄putati: ibi. Quero. Et an cuz moneta mutatur de qua debet fieri solutio: ibi. Quero quid. Et cum do tibi pro dote centum florenos de beam recipere extimatiōem secūdū qd currebat floren. tūc t̄pis: uel h; qd currit t̄pe solutiōis: ibi. S; q̄ro.

Qui stipulatur. habet eandem naturā. Et sic nota cautelā singulare; si uis facere qd usura possit excedere fortem. Et per ista limitantur. no. per bart. in. d. l. stipulatio ista in. s. alteri. de h̄bo. obl. z ea que no. bar. in. l. cuz seru. s. d. d. z demō. z in l. rogasti. s. fi. s. cer. peta. z hoc sequitur an. lz do. io. hic distinguit i cōsuetō sene rari uel non uide qd no. moder. inst. de act. in. s. oēs autē. tu de hoc uide bal. restrigē tē in. l. cū al legas. in. v. col. z in v̄si. oppo. C. de v̄tur. Cum quo concordat roma. in d. l. stipulatio ista. s. alteri. rapha. i. d. s. alteri. t; opi. bart. hic nisi stipulatus esset dare pcuratori meo: qd uideor stipulati mibi. d. l. stipulatio ista. s. si qd ista. z uide tamē gl. ibi in uer. uireo habebit. roma. in. l. sed s. fi. s. si qd cau. t; opi. bal. in cōsuetō senerari. z p hac cautela est tex. i l. fi. in fi. C. de cōtrabē. empt. iuncta l. i. C. de p̄ct. pig.

a **Aulus** rñdet. alia mo neta. An aut qd teneat accipe monetā pro ea extimatiōe q̄ est taxata a publico. dic q̄ sic. alias pu nitur: ut no. bar. i. l. q̄ fal. sū. j. de fal. al. le. tex. in. l. i. C. d. fal. mo. ne. ibi uide qd sit mone ta fal. z qua pena puniat eā expēdēs: uide. l. lege cornelia. co. ti. de fal. b. **C** Secūdu s̄uetudinē. Adde bar. i. l. sp. de reg. iur. c. **C** Logif re cipe. Adde qd not. bal. p. petrū i. l. nō aplius. s. fin. de le. i. Quid si reli quo alicui. xx. lib. boloninoz bōno niētiū: q̄ istd ē genus sub certa specie iclūsu nō potest fieri solu tio de muti nētibz s̄ sint eiusdē ualoris z mater. idē d̄ argēto: nisi se aliter habe at consuetudo. pno. i. d. l. si q̄ argē. fm 3mol. Itē si pecunia currit pa riformiter hoc nō erit de iure: ex quo est paritas mater: z nō interest creditoris. p l. q̄ extrinse cus. de ver. ob. Et huic l. adde quod no. bar. i. d. l. i. si. d̄ aur. z ar. le. z di cit bar. l. l. ta lis scriptura in fi. prin. re ferendo. ibi dy. de leg. i. q̄ si pecunia debet: ut spe cies: ut pecunia q̄ ē in ta li sacco uel bursa nō potest fieri solu tio alterius pecunie: licz et esset eius dē materie z forme. quod bene no. d. **C** Alterius

Aulus respondet. **C** Ali pit creditorē. Quero quando pmitto tibi cētū libras: de q̄ pecunia uideor pmittere. Rñ. de mone ta q̄ currit i ciuitate cui respectu d̄ solidus z libra: ut l. numis. de le. iij. **C** Sz q̄ro qd si i ciuitate sunt due mone te q̄ruz respectu d̄ solid⁹ z libra: ut ē florentie. nam qñqz d̄ solidus z libra respectu florenorū minoruz ātiquorū: de qb⁹ ualet floren⁹ auri. xxix. solidos. Itē ē alia moneta⁹ eoruz noua: ut floreni noui: de qua ualet floren⁹ tres libras: de qua itelliget si pmitto tibi cētuz lib. Rñ. fm cōsuetudinē ciuitatis z s̄similitudinē iudicabuntur ista. q̄ dico s̄ s̄uetudinē: iō dico: qa ē ibi cōsuetudo q̄ in pānis z i serico appellatio solidi z lib re referat ad florenos minutos antiquos. z i alijs reb⁹ intelligat de florenis nouis. Itē q̄ dixi z s̄similitu dinē. dico qa si itelligerem⁹ appellationē solidi z lib re referri ad monetā nouā contingeret q̄ res magni p̄cij dare p modico uel ecōtra. si itelligerem⁹ de moneta antiq̄ contingeret q̄ res uilis p̄cij dare p magno. vñ sp̄ debem⁹ inspicere hāc s̄similitudinē ex q̄litate rei: ut l. sp̄ i stipulatiōibz. z ibi not. de regu. iur. z facit pro hoc. l. imperatores. s. de cōtrahen. emp. **C** Secundo q̄ro uidi q̄ pecunia itelligat pmissa utrū possit debitor unā pecuniā p altera soluere. hic iuriscōsult⁹ uidet uel le q̄ nō si creditor est ex hoc sensurus aliq̄ icōmodū. ergo a cōtrario sensu si nullū icōmodū ē sensurus: cre ditor ut uelle q̄ d̄bitor qa possit soluere unā pecuniā p alia. Sz contra aliud. p alio iuito creditore solui nō potest ut. l. ij. s. i. s. si cer. pe. z. l. eū a quo. e. ti. vñ dixerunt qdā: ut glo. dicit. q̄ sp̄ cū creditor non uult: d̄ sentire incōmodū: qa sit cōtra uolūtātē suā. iō sibi solui nō poterit. ar. insti. de ac. s. p̄terea. certe nō credo q̄ iuriscō sult⁹ dicit hic dānū qd ē diminutio p̄monij: vt. l. ij. z iij. s. de dam. infec. s̄ s̄ nō ipleat uoluntas creditoris: nō tñ p hoc minuitur et p̄monij. ergo zc. un̄ alij d̄ cūt q̄ cogit recipe⁹ si aliq̄ dānū nō patit. Ad id qd d̄ q̄ aliō p alio zc. rñdeo q̄ nō d̄ solui aliud p alio fictio ne h⁹. l. imo idēz uidet solui: l. alia sit forma. ar. l. si q̄ argētū in prin. C. de dona. z. l. i. in fi. z. l. ticia amice. de au. z argen. le. declaro hic pecunia d̄ esse talis q̄ pbeat suā utilitatē i forma eq̄litate sicut in materia: ut. l. i. s. de cōtrahen. emp. z iō si tu debes mihi boloninos de ar gēto z tu dares mihi aliā monetā argēteā eiusdē lige: hoc ē eiusdē bonitatis i materia: l. z essent diuerse for me: tñ idē ut solui: ut. ll. cōtrarijs. sed si tu dares mone tā alteri⁹ materie⁹: q̄ nō esset eiusdē lige de iure possit creditor licite refutare qa aliud pro alio solui non pōt: ut dictū ē. un̄ qd hic d̄ in tex. in aliā formā. intelligatis tñ de eadē materia. igif si tu q̄ debes pecuniā minutā uelles dare florenos uel ecōtra licite possent recusare de iure: l. z de cōsuetudine obseruet cōtrariū in ciuitate ista z in multis alijs: ut no. in. l. si q̄ argētū. C. de do na. cui cōsuetudini debem⁹ stare: ut. l. impatores. s. de contrahen. emp. **C** Quero qñ moneta approbatur ab his q̄ appositū sunt a cōi: oportet q̄ aliquod expēdāf. Quero cui⁹ expensis d̄z fieri uel soluētis uel creditoris. Rñ. expen. cōib⁹: ut. l. iij. s. i. s. fini. regū. **C** Quero qd si moneta est mutata: de q̄ moneta debet solui. Rñ. hec mutatio pōt duob⁹ modis cōtingere uel q̄ mutet materia uel forma: ita q̄ in bonitate aliqua mutatio cō tingit uel q̄ nō mutet materia uel forma: sed mutat ei⁹ bonitas in hoc q̄ floren⁹ auri uel alia moneta de argē to grossior ualere p̄ hodie q̄ cōsueuerat. pmo mō d̄ cūt nostri doc. z bñ si qdē de moneta antiqua repiaf: z ei⁹ cursus nō est reprobatus: poterit z debet de illa moneta antiqua solui. sed si nō reperiaf uel eius cursus est totaliter reprobatus d̄z solui extimatio illi⁹ monete antique: ut. l. elegāter. s. q̄ reprobos. s. de pign. act. z ē exp̄ssum in. c. olim cām. d̄ cens. z no. p. Li. in. l. in mi

noris. C. in q. cau. i iteg. resti. nō ē neceff. Secūdo mō cōtingit mutatio: ut dixi. z hic est aduertēdū si qdē de bitor non ē in mora: tūc liberatur soluēdo illā monetā absqz dubio: qa uariatio nulla cōtingit circa bonitatez rei it̄secā. nā i eadē forma z materia reddif fm q̄ d̄z: ut. l. res in dotē date. s. de iure dot. z. l. cū qd. s. si cer. pe. sed cōtingit mutatio respectu extimatiōis: qd nō iputat debitori q̄ nō ē i mora: ut. l. uinū. s. si cer. s̄ si debitor fuisset i mora diceret tu icōtinēti oē detrimē tū inde p̄tingēs a tpe more ad eū: ut. d. l. uinū. z istud ē subtile z difficile uidere. **C** Aduertatis: nā uos scitis q̄ quādo qd ē i mora in nō soluēdo: ipē nō tenet de i teresse: qd cōsistit i lucro: s̄ de itereffe qd cōsistit in dā no: ut. l. si sterilis. s. cū p uēditorē. de acti. emp. mō uideam⁹ in casu pposito utrū creditor ē dānificat⁹ q̄ si pecunia minuta sit minus bona in sui extimatiōe. an iō pdiderit lucruz q̄ si ab initio habuisset illā pecuniā emisset ex ea plures florenos q̄ possit emef mō: sic fu isset lucratus tñ. nā si hoc esset itereffe nō attenderef: ut. d. s. cū p uēditorē. **C** Aduertatis res d̄ d̄teriorari qñ ei⁹ extimatio respectu pecunie ē uilior: ut. d. l. uinū. s. si cer. pe. z iō in ceteris speciebz q̄ extimāf p pecuniā: ut l. si ita. s. de fideiussio. illud ē facile uidere. s̄ si pecunia q̄ nō extimāf p res: ut. d. l. si ita ē uidere: utrū una pecu nia p aliā extimef. breuiter mihi vñ q̄ pecunia auri uel argēti grossa extimef p minutā. z hoc appet ad sensuz. minuta aut nūq̄ extimāf p grossiorē. nō enī possū dice re q̄ p florenū extimef un⁹ num⁹ puus. z p consequēs nec duo nec tres: z sic de singulis in infinitū. aceru⁹ aut nūmoz uel una summa nūmoz bñ possit extimari p florenū: sed ipi nūmi singulariter cōsiderari nō: z hoc pz ad sensū. Itē pbatur. illa res d̄ extimare aliā q̄ ē cō uertibilis z pmutabilis i aliā quācūqz: ut. l. i. s. de con trahen. empr. s̄ moneta pua ē pmutabilis in oēm ma iorē. ergo p illā extimāf maior. s̄ moneta magna nō ē cōuertibilis i oēm minorē. ergo p monetaz maiorē nō extimāf minor. mō ad ppositū. si debes mihi cētū lib. pecunie minute: dico q̄ pecunia mutata nō d̄ d̄teriorata respectu extimatiōis sue: qa nō h̄z aliq̄ quo exti mef. iō creditor diceret amisse lucruz non passū fuisse dānū. merito hoc nō iputabit debitori: ut. d. s. cū p uē ditorē. Nec ob. l. numis. de i lit. iurā. qa l̄z in nūmis ueniat itereffe extra rē uerū est i eo qd non consistit i lu cro. Sed si tu poneres q̄ ego deberē tibi dare centū flo. auri in cal. ian. z floren⁹ ualebat tūc quattuor lib nūc cū soluis ualet minus. dico q̄ a tēpore more perti net piculū ad debitorē: ut. d. l. uinū. rō qa cū florenue x extimetur p pecuniā minutā: z extimatio floreni ē mu tata apparet q̄ florenus est deterioratus in extimatio ne. sicut dicimus in uino z in alijs speciebz. **C** Idē dico de qualibet moneta grossa q̄ p minutā extimāf. Anuz tñ uolo te scire q̄ augmētū uel diminutio extimatiōis floreni uel alterius monete que modico tēpore dura uir: ut una die duob⁹ uel pluribus diebus: uel qñqz nō est attēdenda: ut. l. p̄cia rerū. circa fi. z qd ibi not. s. ad l. fal. **C** Sed quero qd si ego mutuau i tibi uel in dotez dedi tibi centū lib. in florenis: nunc uis mihi reddere: an ego cogar recipere uel tu dare in eadem extimatiōe que erat tūc: an in ea que est nūc tēpore solutiōis. Rñ. ista s̄ba soluo centū lib. in florenis: hoc est dicere istos florenos do tibi in solutū pro cētū lib. ut. l. si stipulat⁹ fuero. x. in melle. s. e. z iō nō possunt peti nisi centū lib. sicut si aliqua res esset data in dotē pro extimata: ut. l. cū dotē. C. de iure do. z. l. si extimatio. s. so. ma. z. dā nū z lucruz in florenis cōtingēs pertinet ad eū qui rece pit. iō illa uerba non operant aliquid. sed quid esset in deposito si depono apud te centū lib. in florenis quid teneris reddere: breuiter dico idē. nā hic ego uideor ti bi illos florenos uendere pro illis cētū libris z preciaz apud te deponere: ut. l. certi conditio. s. fi. z. l. seq. s. si cer. pe. facit. l. si ex p̄cio. C. si cer. pe. Sz qd si fuit dictū

de in inte- resti. Et co casu quo te- neatur dicti exicij com pere an pos- sint copare- re per pecu- ratorum: vi de ang. ple- ne in-q. bo- no. c. in. iij. q. iij. q. pri- z adde hic q not. imo. z moderni. i. l. regulare. in s. si qo alio. ff. ad trebel. ADDE an exicij: vel bannitoz d- bitozes libe- renf solu- do fisco bal- cofi. c. c. c. iij. lib. Et an bannit' possit citari ad ci- uitate ad qua e exba- nitus: uide bal. confilio c. c. c. x. iij. i. libro. Pericu- lum credito- ris. Ad hoc faciunt opti me not. per Di. i. l. si qo urori. s. apd labeone. de sniur. z ibi barto. Tertio q- ro. Not. pro debitoribus bannitoz qui soluit fisco uel camere. z contingit plures d fa- cto. adde q si iusu magi- strat' soluit pfamif coa- ctus soluisse de acquire- re. domi. l. li- ber ho. z ibi ang. p Dy. i. l. liber ho. in prin. s. de he- re. isti. faciur nota. in. l. cu- te. C. q met- cau. z quod not. uoluit bar. i. l. si mu- licr. s. i. ff. re- rum amo. z bal. in. l. fal- sus. i. pe. col. C. de fur. z q istud statu- tum iducat iustuz metu- tz bal. i. l. oes in fin. C. ad treb. z vide l. hosti. z mo- der. in. c. l. s. offi. dele. Cu de for- te no pnun- ciat. Not. q lz in causa app. no pro- nuncief be-

q. ex cau. i. poss. ca. l. fulcinius. §. qd sit latitare.

Lum de sorte. Pecunia ce- dit in cam exps- sam a soluete. h. d. No. nouu modu pnuciadi i ca appel. na no pnuciat' hic bu iudicatur uel male fm forma data i. l. eos. C. de appel. sed alit- ter dixit. ad hoc facit qd dica in. l. cu apud sen- proniu. j. iu. sol. facit. l. offidi. z ibi gl. s. de. iij.

Valerianus. Cedit i cam antiquio- re. h. d. C. Hora istu. §. q ex libro z scriptura re- cipiētis solutione probaf i qua cam ipse recepit si aliud non apparet.

Ticius mu. Quod in cam ide- bita est solutu cedit in debitū. h. d. uide glo. q icipit facit. s. ibi. C. de fu- deius. l. i. s. ibi spale fauore ultime uoluntatis z alimētorū. hic aut in odiu usurarū. Itē. l. cu de i- rem uerso. s. de usur. fo. ut ibi.

Ex. l. sequenti.

Qualiter una causa dicat grauior altera.

Am ex pluribus.

Ego dixi uobis. s. eo. l. i. q Bi. ibi summabat ista materia. Sz ego p declaratione pntis materie: z eoz q no. glo. i. l. i. s. eo. z qd ibi no. Bi. z p declaratioe eoz q no. C. e. l. i. de- bes uidere q qnqz dubitat in qua cam debeat couerti pecunia soluta. qnqz dubitatur de pecu- nia ex pignoru ueditioe redacta. Circa primum dico: aut sunt plures cae principales: aut plures cae usurarie. aut e una ca principalis z usuraria i seipsa. prio casu aut debitor solues soluit p pecu- ratorē aut p seipm. si p pcuratorē: aut habebat m adatu limitatu ad soluēdu i certa cam: z i alia cam no pot itelligi solutu: ut. s. e. l. si ex plurib. §. i. Aut no habebat m adatu limitatu: z tuc idē qn soluit p seipm. Si ho soluit p seipz: z tuc aut elegit i qua cam soluit z creditor cōsensit uel tacuit: aut no elegit. pmo casu si qdē ca qua elegit cōtinebat debitū i illa cedit: ut. s. e. l. i. i. prin. z. l. pri. in pri. si ho cōtinebat idebitū pinde e ac si no elegisset: ut. s. l. pri. i. si. Si ho no elegit tunc aut creditor ipse elegit in qua cam accipet debi- tore cōsentiente: z in illa cam cedit: ut. s. e. l. i. §. i. z hoc si ca e certa. sed si electio cae eēt dubia re- currim' ad cam antiquiore pinde ac si nulla ele- ctio eēt facta: ut. s. l. pri. §. pe. Si ho un' elegit z alter cōtradicit: z tuc ipedit solutio: ut. s. e. l. i. in fi. cū. l. se. z tuc debitor habebit offerre z cōsi- gnare i qua cam uult: ut liberef: ut. l. obfignatio- nē. C. e. ti. aut neuter aliqd dic. z tuc aut una ca e grauior altera: z cedit i cam grauiore: ut. s. e. l. in bis. La aut grauior cōsiderāda e circa quat- tuor. na qda ca dī grauior: quia ledit status uel famā nostrā: ut ca famosa: z in ista i dubio sp pri- mo itelligit solutu: ut. s. e. l. si qd ex famosa. z. l. cū ex plurib. z dico plus q si inter istas cas eēt una grauior altera: qa p unā solutionē qo custo- dit famā suā p alia custodit mēbrū uel uitā: cer- te itelligit solutio facta i grauiore cam. ar. l. i. j. s. bonis eoz q mor. sibi cōsci. Qnqz dī ca grauior q respicit nostrū primoniū: ut qa est penalī uel usuraria. z in ista p' pcedēte pri' itelligit solutu: ut. s. e. l. cū ex plurib. tū i hoc aduertēdū: qa si una ca cōtinet maiorem penā pecuniariā q alia uel maiores usuras: ista grauior q e i maiori uel miori quātitate no ispicit: ut. l. si ex plurib. §. fi. s. e. C. Tertio dicat ca grauior respectu ualidio- ris obligatiōis: utputa qa una debet sub pigno- rib' z bypotheca z alia sine: z ista uidet solutu

post illas: ut. d. l. cū ex plurib. §. e. ti. Idē si de- beo cū fideiusfore: ut. l. z magis. s. e. ti. Quar- to dī ca grauior respectu affectiōis: qa i una ca teneor p me in alia p alio. certe i illa q teneor p me uidet solutu post pcedētes: ut. s. e. l. cum ex plurib. z. l. z magis. s. e. ti. Quito dī ca gra- uior respectu facilioris exactiōis: qa una pot exi- gi icōtinēti: qa bz forte parā executionē. alia nō: z in ista uidet pri' solutu post pcedētes: ut. l. si qd ex famosa. z hac. l. Sexto dicat ca grauior: hoc e grauioris quātitate: z istud nō attēdit: ut l. si in duab. j. de reg. iur. Si ho nulla ca est gra- uior altera. tuc aut una e antiquior: z cedit i anti- quiorē: ut. s. eo. l. in bis. §. fi. z. l. cū ex plurib. in fi. s. e. z. s. l. pri. §. pe. z itelligo cam antigorez nō ispecto tēpore cōtract': s. tpe quo dī fieri so- lutio: ut. l. si ex plurib. §. fi. s. eo. ti. si ho nulla e antiquior: tuc i quālibet cam p rata cedit: ut. s. e. l. illud. z. l. pupilli. §. pe. dū tū in cam q p'inet debitū naturale tū i dubio nō uidet solutu: ut l. si is q. §. fi. s. e. ti. Secūdo casu p'cipaliter qn sunt plures cae usurarie. aduerte aut ex una ca debet naturaliter ex alia ciuilit' aut ex utraqz ciuilit'. pmo casu uidet in dubio solutu i caz q ciuilit' debet: ut. l. i. bis. §. impator. s. e. C. Se- cūdo casu qn ex utraqz ca ciuilit' debebat. tuc aut una ca erat antigor alia: z in illa prius cedit: ut. l. si ex plurib. §. fi. si nō erat antiquior: tuc ce- dat in quālibet cam p rata: ut. d. l. illud. s. eo. ti. Tertio casu p'cipali qn e una ca p'cipalis z usuraria. tuc si usure debētur ciuilit' z naturalit- ter: pmo uidet solutu i usuras q i forte. sed si de- bet naturaliter tū: prius in forte: ut. d. l. i. bis. §. impator. s. e. z. l. si usuras. C. de usur. Restat uidere d pecunia redacta ex ueditioe pignoris. isto casu distingue. aut creditor uult illa couertef pri' in debitū p quo pignora nō sunt obligata z nō pot: ut. s. e. ti. l. paul. §. i. z ibi no. i. l. pupil- li. §. pe. s. e. Aut uult couertere i cam p qua pi- gnora sunt obligata: z tuc aut una ca e antigor altera: z in illa dī couertendo pri' i usu- ras q i forte: ut. s. eo. l. pupilli. §. pe. Si ho una ca nō erat antigor altera. tunc aut iste cause erāt eqliis sūme in sorte aut disparis. pmo casu cedit in quālibet cam eqliter nō attēta disparitate usu- rarū: ut. d. l. in bis. §. impator. s. e. Si ho quāti- tates erant dispares: tunc cedūt p rata quātita- tis sortis: ut. l. pupilli. §. pe. s. e. ti. sp tū couertif dicta quātitas prius in usuras q in forte: etiā si usure essent debite naturaliter tū: ut. d. l. in bis. §. impator. Quero circa hac materiā qd d pe- cunia quā creditor dī suo debitori: an possit sibi eā cōpēfare in quā caz uult. Rū. si qdē creditor habebat bona debitoris obligata p cōsequens nomē suimet: tuc pot ipse soluef sibi ipsi: z puto q pot iputare in quā cam uult: si cō dicim' in pe- cunia ex ueditioe pignoris redacta. z idē dicere in pecunia exacta a debitore debitoris: cuius no- men erat obligatū: ut. l. nomē. C. q res pig. ob. poss. eadē enī e rō. sed si nomē obligatū nō erat: tuc illa pecunia non cedit i solutu: nisi apposita cōpēfatiōe: ut no. i. l. iij. s. de cōpēsa. z sic erit in electioe ditoris: i quā caz cōpēfatiōe oppōat.

Alte restitutā. C. p. d. l. fin. §. fi. aut auaritie. C. cōia de le. Rū. hic loqf i alienatiōe necessaria ibi i uolūtaria. ar. ad hoc s. e. l. reo. uel aliter spale e istud fauore dissoluē- darū obligatiōnū: ut. l. arrian'. s. de acti. z. obl.

Uod dicimus. C. Mor. tex. ibi nō

ne uel male iudicatū: tū ualef senten- tia. Idem te- net. Sal. i. l. eos. C. d ap- pel. ver. iu- xta predicta quero.

obligari. in prin. s. de auc. tuto. **C**Op. pupil-
lus nō liberare soluedo: ut. l. q. si forte. §. si. s.
ti. i. ergo nec per accept. ut. j. e. l. i. die. nō deo pu-
pillus nō liberare soluedo. uerū est: nisi cōsum-
ptione secuta. acceptatio ergo equiparatur so-
lutioni: cui solutione secuta est postea consum-
ptio ita debet intelligi hic.

Er procuratorē.

Quero quod mandatū requiratur.
Rū. qdā dicit spāle mādatū: et ista ē uera. Alij
dicunt q. sufficit generale mandatū cū libera. et
ista nō est uera. nā tutor habet generale manda-
tum cū libe. ut no. in. l. mādato generali. s. de p-
cura. et tamē nō potest accepto ferre: uel ei acce-
pto ferri: ut. l. et p. iusu. §. tutor. j. e. **C**Sed que-
ro que est ratio q. p. procuratorem nō potest no-
bis q.ri liberatio p. accept. dicā. j. e. l. et p. iusturā.
§. tutor. j. e. ti. Itē q. ro utrū accept. inualida pp.
defectū p. cu. hēat vim pacti. dicā. j. l. an inutilis.

Ex. l. sequenti.

CAn acceptatio sit nulla p. appositionē diei.

A diem.

COp. de. l. q. i. die. j. e. ti. So. acceptila-
tio nō recipit diē uel cōditionē expres-
sam: ut hic. sed tacitā sic: ut in cōtrario. **C**Secū-
do op. solutio potest fieri sub conditione: ut. l.
sub conditione. s. ti. i. ergo eodē modo accepti-
latio que eius exēplo est inducta. **A**duerte dicat
sic solutio prout est actus nō potest fieri sub con-
ditione. s. quia uere statim soluitur: sed effectus
liberationis potest conferre sub cōditione: ut. l.
contraria ita hec uerba acceptilationis non pos-
sunt esse conditionalia: ut habeo. acceptūq. fe-
ro si imperator uenerit in italiā: ut glo. exempli-
ficat. sed si dicerē sic habeo acceptūq. fero pure
hoc acto: q. ista acceptilatio liberet te si impera-
tor uenerit in italiā: certe credo q. ista accepti-
latio ualere exēplo solutionis: ut. l. contraria. un-
de debes inspicere utrū cōditio apponatur ipsi
acceptilationi an effectui: ut uidemus in solutio-
ne. nā ipsi solutioni uel acceptilationi nō potest
apponi: quia si ibi sit repugnantia seu contradic-
tio. quod enī ego receperim i. presentia uel i. pte-
rito: et q. hoc idē pendeat ex futuro euentu ē cō-
tradictio. ideo nō recipit cōditionē uel diem. s. j.
effectus liberationis bene pōt pendere ex futu-
ro: ut. s. dixi. **Q**uero dicitur hic q. acceptilatio
non recipit diē. quero utrū acceptilatio sit nulla
per appositionē diei: an annullē appositio diei
et acceptilatio remaneat ualida. dicunt quidam
acceptilationez remanere ualidā exēplo solutio-
nis. Alij dicunt aliud in acceptilatione aliud in
solutione quātum ad hoc. rō quia in solutione
creditor habet uere. merito contingit liberatio
incontinenti. sed in acceptilatione nō habet ue-
re. et ista placet mihi. rō quādo i. acceptilatio-
ne apponit dies uel cōditio ē peccatū i. forma:
quā i. ipsa forma ē cōditio: ut sup. dixi. merito nul-
lā liberationē parit: ut. j. e. l. an inutilis. in prin.

Iuribus.

CAcceptilatio generalis referē
ad oīa: nisi appareat eē sensū de certis.
h. d. **C**Mo. q. s. ba. liberatiōis generalia referū-
tur ad oēs obligatiōes: ut hic. et dixi. s. ti. i. l. si ex
plurib. §. i. plenius dixi i. l. aureli. §. gaio. s. de
libe. leg. Ex. l. sequenti.

CAn acceptilatio facta p. pcuratorē nō habētē
speciale mādatum ualeat ut pactum.

A inutilis.

CHic est du-
plex littera una

Minu-
tilis. ui
de bal. i. l. nō

negatiua: alia affirmatiua. et fm utraq. h. d. **S**i
acceptilatio peccat i. forma nō h. vim pacti. sec.
si peccat i. materia: hoc dicit. fm unā lec. h. vim
pacti. fm alia nō. **Q**uero q. ē h. ior. lectura. gl.
hic disputat finaliter: et bñ fm oēs determinat.
aut acceptilatio peccat i. sui forma: quā sub cōdi-
tiōe uel i. diē uel iter abñtes: et nō habz i. se tacitū
pactū: ut h. aut peccat i. materia: et tūc h. i. se tacitū
pactū: ut. j. e. §. accepto ferri. et. l. si accepto la-
tū. j. eo. **C**Mo. ergo q. mai. ē peccatū in forma
q. i. materia. **Q**uero qd si ē peccatū i. cā efficiē-
ti: quā scā ē p. pcuratorē nō habentē spāle māda-
tū: ut. s. eo. l. iij. certe puto q. uim pacti habeat.
p. hoc iduco. s. de p. cu. l. q. cū q. rōne. et p. dicta i.
tellige nisi faciēs acceptilationē fuerit prudens
sciēs q. nō ualere nō facturū si sciret ualere. et de
hoc o. q. constat. nā lz nō psumat ignorare ius:
tū quā ius uult hāc cōuētiōne i. casib. p. dictis sal-
tim ualere iure pacti psumit hoc sciuisse et q. uo-
luisse hoc mō ualere prout ualere pōt. de hoc
dixi plenius. de s. bo. obli. l. i. §. si quis ita.

Seruus cōmunis.

CSer-
u. cōis
q. querit obligatiōne potest q. rere obligatiōis
liberationem. h. d.

Accepto ferri.

COp. de. l. si ac-
ceptolatu. j. eo. et
l. cū emptor. s. de resc. uē. So. nō pōt tolli p. ac-
ceptilationē p. tate acceptilatiōis. s. i. ui pacti sic:
uñ h. vim pacti. Itē op. j. e. l. et p. iustur. §. et si fi-
deiusfore. So. ut ibi. **C**Itē op. C. s. transac. l. ut
responsum. dicitur ibi.

Filiusfamilias.

CObligatio
civilis tollit p.
acceptil. nō p. toria. Itē sublata p. cipali tollunt
accessorie unūq. i. d. h. d. **C**Op. de. l. si q.
reū. §. idē iul. ubi p. pōt liberari p. acceptil. So.
uerū ē iure pacti nō iure accepti. rō quā nō tenet
civiliter: s. s. peculio. **C**Sz cōtra hoc op. j. p. xi.
rū. ubi dñs liberaf p. accepti. lz dñs teneat de pe-
culio. So. dñs accepto ferēdo ipse sibi nō pōt li-
berari iure acceptilatiōis: sic nec p. ut h. s. p. ac-
ceptilationē factā a seruo: liberato seruo q. tenet
s. bis: et p. p. sequentiā quāndā liberaf dñs: ut h.
idem esset in patrono: ut. s. p. xi. rū. **C**Item op.
p. q. actus civilis tollat obligatiōnem iuregē-
tiū uel de iure pretorio: ut uidemus in nouatio-
ne: ut. s. de noua. l. i. So. nouatio tēdit ad eun-
dē effectum ad quē tēdit prima obligatio. s. ad
obligatū. iō quilibet obligatio patit se p. imi et
nouari p. alia obligatiōes: sed acceptil. directo
tēdit ad p. imēduz. uñ nō pōt p. imere: nisi obli-
gatiōnem que de iure civili est uerbis i. d. uctā. ita
no. hic. et insti. qui. mo. tol. obli. §. i. **D**icitur hic q.
accepti. est iuregētiū. cōtra imo ē iure civili i. tro-
ducta a Vallo aquilio: ut. l. uno. §. i. j. e. ti. So.
dicunt quidā iuregētiū approbata hoc non pla-
cet nō enim potuit approbare iuregētiū id quod
non cognouit. uel dic dicit glo. q. est iuregētiū
p. pter pactū quod h. in se. ista ē satis bona. uel
aliter est iuregētiū p. fictionē. nam acceptilatio ē
imaginaria so. sed solutio de iuregētiū est: ut. s.
de cura. fur. l. cōsilio. in fi. et. s. ti. i. l. pe. ergo rē.

Ars.

CItam. l. et sequētem de
iusturandum. §. i.

Mod in diem.

COpp.
de. l. acce-
ptilatio. et. l. in diē. s. eo. Solu. hic ha-
bet diem uel conditionem tacitam: secus in diē
expressa: ut ibi.

codicilli. C.
de testa. p. ca-
no. in ca. si-
gnificasti. de
boni.

b C. Filiusfa-
Itē opp. Ac-
ceptilatio si
perimit obli-
gationem iu-
ris gentium:
nū deducit
in stipulatio-
nē aio nouā
di factam. et
de ratiōe vi-
de bal. post j.
glo. i. l. fi. C.
eo. et uide
Sal. post gl.
et Ja. bu. i. l.
actiōe. C. de
trās. in prin.

¶ Per iusiurandum.

¶ Op. qd non est tractu verbis: non pot tolli verbis: vt. s. e. l. an iutilis. §. accepto ferri. So. obligatio que tractat iureiurando tractat verbis: ita dicit gl. Ja. de are. videt dicere qd hoc non est veru: qa iuramentu obligatio non inducit: sed obligatioe ia inducta quis per iuramentu cogit obseruare: sed hoc puto veru in oibus pter qd i liberto. na libertus solo iuramento obligat: vt plene dixi. s. de fideiuf. l. si qs pro eo. i. pri. Ex. §. sequenti.

¶ Aliquas regulas circa acceptilatione tam affirmatiuas qd negatiuas vide in fi.

¶ Si id quod i stipulatione.

¶ Legaz tex. vsqz ad. §. eu qui. z postea tradaz vobis regulas per quas apparebit declaratio istius materie. **¶ Op.** de. l. loci. §. i. s. si ser. ven. z. l. qui in sella. in pri. s. de ser. rusti. p. dio. So. ab initio pot separatim constitui iter ab actu: sed postq act est constitut vel pmissus non pot ab itinere separi per acceptil. vt hic. **¶ Alteri** op. ad. §. illud. z videt qd vsu fructu sit ps fudi. vt. s. d. vsu fruct. l. iij. ergo videt qd possit p acceptil. tolli. So. lex ptra loquit in vsu fructu formali qd dicit ps fundi. hic loquit in vsu fructu causali qui erat in obligatioe qd vsu fructu causalis non dicit ps. pterea cu acceptil. fit d vsu fru. fit de vsu fru. formali put est sepatus a pprietate: sed ille non erat in obligatioe: sed erat in obligatione vsu fructu causalis. **¶ Sz** ptra hoc op. extra glo. s. de fideiuf. l. si a reo. §. de eo. vbi fideiussor potest accedere in vsu fructu: lz pncipalis pmissit fundu. ergo apparet qd non est aliud. Solu. aliud est in actu obligatio: nis: qa pmittedo vsu fructu habet respectu ad causa: lez vt vniat cu pprietate: qd causalis erat in obligatioe: sed in actu liberatioe cu tractat de sepatioe z ppetate z necessitate habet respectu ad formale qd in obligatioe ne non erat. possum etia soluere alio mo ptrariuz de. d. l. iij. s. de vsu fru. vt dicam qd vsu fructus est ps fudi. sed integralis: qa ex vsu fructu z pprietate constituitur fundus sicut cemetia: z paries est domus: vt hic dicitur: sed illud qd tex. hic dicit qd q accepto facit dz totuz vel parte accepto facere. dz intelligi de parte discretiua: vt. iij. iij. v. zc. vt. s. e. l. pars. vel de aliq parte certa: vtpu ta de tali dimidia a tali pte sic pfnata. **¶ Sz** cotra hoc videt qd hic dicit in tex. parietem vel dieta. in eo qd dicit dieta est quedam pars discretiua: ergo videt qd possit accepto ferri. So. intellige de dieta que per se non consistit nec coheret solo: ita qd parte discretiua non faciat: sed magis est qdaz accessio seu supficiet: vt uidiſtis in. l. si duo. §. labeo. s. vti possidetis. **¶ Venio** ad. §. si quis vsu fructu. **¶ Oppo.** de precedenti. §. na sicut se habet vsu fructu ad fundu totu: ita hz se vsus ad vsu fructum: ergo ista acceptilatio hic non dz valere: sicut in pcedentibz dicitur est: pterea sm hoc remanet fructus sine vsu: qd esse non pot: vt. l. per seru. §. i. s. de vsu z ha. huius timore dicit glo. qd lz tollat vsus per accep. tamen remanet ei qd moditas. certe sz hoc ista acceptilatio nihil releuaret. qre glo. dicit qd ista remissio valet ad hoc qd pprietari possit alijs pstitueret vsu: z ego qui prius habebam vsu fructu: habeo comoditate vsus z vsu fructu in eo qd sup est. alias nihil habeo si nihil superest: sz hz hoc non tenebit iure acceptilatioe extinguetis vsu: sz magis iure cuiusda pmissionis pmittendo aliu pferri mihi qd satis placet. Sz de vno dubito: an ide sit i pcedentibus ut videar pmittere debitori meo qd alij constituat vsu fructu: vel iter p accept. pdictas. dicit qdaz qd sic: qd mihi videt oino cotra mentem tex. qui facit expressaz differentiaz inter ista: z io Jaco. de are. dicit qd sit aliud hic: z aliud i pcedentibus. ratio acceptilatio sit verbis: io in ea sba multu attendunt. sz qn ego pmitto vsu fructu: z postea tu liberat me ab vsu saltim accep-

tilatio cu obligatioe pccordat cu sba: qa vsus erat in verbis obligatioe sicut in verbis accept: sed i pcedentibus secus: naz si pmissisti mihi fundu sm sba vsu fructus in obligatioe non venit. Itē si pmissisti via sm sba iter i obligatioe non est: ita dicit Jaco. de are. **¶ Venio** ad. §. si is qui hoiem. op. de. l. si vnus. §. sed z si generaliter. s. de pac. So. dicit qdā hic voluit in totu renuciare obligatioe ibi non. Alij dicunt aliud i accept. vt hic: aliud in pacto: ut ibi. z ista vera. ratio qa acceptilatio e imaginaria. so. vñ sicut p solutione unius tota obligatio soluit ita p accept. ut hic. **¶ Itē** op. de. l. hoiem. s. de opt. leg. So. aliud i repudiatione: ut ibi. aliud i accept. ut hic p rone predicta. **¶ Ultimo** ex pdictis i materia acceptilatioe collige aliqs regulas negatiuas: z aliqs affirmatiuas. Pria uidelicet qd valet acceptilatio pris in obligatioe diuidua: ut hic: in uer. plane. Secunda qd valet acceptilatio qn sit de oibus pibus itegralibz: ut hic: in s. finalit iter z actus. Tertia qd valet acceptilatio si fit de toto itegrali: ut in. §. illud. Quarta qd valet acceptilatio si fit de eo qd non est i obligatioe: tñ potest solui creditore inuito: ut in. §. si is q hoiem. So regulas negatiuas. Pria non valet acceptilatio pris i obligatioe diuidua: ut hic. in. §. i. Secunda non valet acceptilatio ei: qd non est in obligatioe: ut in. §. illud. Tertia non valet acceptilatio unius pris integralis eius qd e in obligatioe: ut. d. §. illud. in quo tñ distingue. aut acceptilatio concordat cum obligatioe saltim verbis: et non valet: ut supra dixi.

¶ Eum qui fundum. **¶ Op.** de. l. si vnus. §. illud. s. de pac. So. aut dolus est commissus: z pot accepto ferri: ut i ptrario. aut loquimur de dolo committedo: z n pot accepto ferri per ratione positā in tex. z quia esset contra bonos mores.

¶ Si stichum. **¶ Si** acceptilatio non valet in expresso non valet i tacito. **¶ Op.** de. l. si vnus. §. si stipulat. s. de pac. rñ deo ibi stipulatio erat pura: z sic acceptilatio valet i expresso. hic uero in expresso non ualuit: quia in rerum natura non erat tēpore existentis conditionis.

¶ Et si fideiussori. **¶ Acceptilatio** interposita sup obligatioe uerboru p psequentiā tollit obligatione alio mo tractaz. b. d. **¶ Op.** s. e. l. an iutilis. §. accepto ferri. So. hic consequit reus per aliu qd per se non posset: z sic per psequentiā quod pncipaliter non posset. **¶ Op.** j. proxi. §. So. ut ibi uidebitis. **¶ Item.** oppo. j. e. l. i. §. qui ita. So. ut ibi uidebitis.

Ex. §. sequenti.

¶ Que est rō qd acceptilatio facta fideiussori pendete conditioe cu existētia non fingit que retro obligatu porrigat ad ipm fideiussore: ibi. Quero q. Et an si facta e acceptilatio reo trabat ad fideiussore: ibi. Sz qro. Et qd si e liberat fideiussor acceptilatioe: ita qd porrigat ad reu pncipalem: an possit repetere a reo ac si soluiset: ibi. Quero quid.

¶ Si legatorum.

¶ Qui ita. **¶ Glo.** uariat i intellectu istoz. §. Ac acceptilatio facta fideiussori pendete conditioe cuius existētia non fingit que retro obligatum non pdest pncipali. b. d. **¶ Op.** s. pxi. §. ubi acceptilatio facta fideiussori pdest pncipali. dicit glo. hic i psona fideiussoris tñ uult dicere hic fuit actus qd acceptilatio eet psonalis: nec porrigat ad reu pncipale. ista so. tene meti: na i ti. de libe. lega. l. iij. hēs qd sp cu qs non uult acceptilatione porrigi ad pncipale dz liberare fideiussore pacto non acceptilatioe. sed hic habes qd etia acceptilatioe pot liberari vnus: ita qd non porrigat ad aliuz qd satis placet: quia hoc uideo i solutioe q fieri potest unius: ita qd non porrigat ad aliuz: ut. l. i. hif. §. i. s. ti. i. ergo

¶ Per iusiur.
Adde
bar. i. l. q. iu
rassē in pri.
de iureiurā.
in ver. pos.
sumus etiaz
soluere et.
vide bar. in
l. q. vsu fru.
de ver. ob.
¶ Si lega
toru. §. qui
ita. satis pla
cet. pot ac
ceptilatio fie
ri pncipali
cu hoc qd si
trāseat ad si
deuissorem:
z hoc sequit
Imo. in. l. si
heres pecu
niā. ad treb.
vbi etia ro
ma. lz ange.
ibi ptrariuz
tenuerit. sed
fulgo. in. l. i.
ad fi. l. de
trāfac. tenet
cotra istam
glo. contra
quā etia hic
tenet cuma
per tex. in. l.
si is q reus
s. de libe.
le. sed rñ de
vt ibi p bar.
z adde glo.
z bar. in. l. si
et excep. §.
labeo. s. qd
me. causa. z
bar. i. l. a sen
tentia. i. pri.
j. de appel.

Vm

I ego Item op. et uide omni no bar. post glo. i. l. si co uenerit. s. alleg. p. bar. b. C. laetur statuto. add bal. i. d. l. si. C. d. cadu. tol. z ibi d. xi. z bal. i. l. nemo marti res. C. de sa cross. eccle. Adde quod d. abb. sicu lus. in prin. in. ca. l. loca. in glo. super vbo sub co. di. vic. colli. ge ex glo. q. pena apposi ta in vno ex correlatiuis no extendit ad reliquos vbi gl. vult q. pena apposi ta in vno ex correlati uis. s. codu. ctozi non ex tenditur ad locatores. et ad ide e alia glo. iuncto tex. in cle. i. de consangui nita. et affi. vbi apponi tur pena co traberi ma trimoniū cū moniali et eadem pena replicatur i ipsa monia li quasi pēa apposita in masculo nō bz locum in ipsa femina cōtrabete. z vide ibi gl. in ver. con tra. refert ta men q. hic Bar. et in d. l. si. tenet cōtrariū: vñ facit distin ctionē no. z cōcludit ide abb. q. aut si est omnino eadez rō in correlatiuis et nō dz pē na extendit ut p. et no. in. c. super d. vsur. ubi pe na apposita mutuat ad vsuras: non tamen extē ditur ad re cipientem: quia non est eadez ratio: vt ibi no. et sic refert qd uoluit bar. in. d. l. si. licz hic simpliciter loquat. Aut est eadē

I accepto. C. No. q. vbi ap ponit acceptila tio nō requirat numeratio: z ei non pōt opponi exceptio nō numerate pecunie. z ad de hanc. l. pro casu ad id qd dixi. s. ti. i. l. si ex pluri bus. in prin. z ibi adde hanc. l.

Ex. l. seqnti.

I ego. C. Resoluta vna pte ptra ctus tot' ptract' resoluif.

h. d. C. Op. de. l. cū empor. s. de resc. ven. dicit glo. hoc nō cōtingit natura accep. sed magis pte cōuētiōis. C. Itē op. de. l. si cōue nerit. s. de pac. So. gl. hic erat res itēgra ibi nō: vel tu dic breuiter q. ibi remisit precū aīo donā di hic nō: z eodē mō solue ptrariū d. l. si tibi ha bitationē. s. locati. C. Itē op. de. l. si celsus. s. si fundū. s. de ptabē. emp. So. ut in glo. C. Ulti mo no. hāc. l. ad. q. cauef statuto: q. null' pos sit emere frumentū sine licētia officialis: de ven ditore nihil dicit: an idē videt statutu in vendi tore. hic tex. cū si. facit q. sic. pro hoc. C. de iudic. vidu. l. si. vbi statutu in muliere intelligit d. viro. pro hoc videt exp'ssuz. C. de cup'ssis z lucro dā. l. ij. li. xi. in ptrariū facit. C. si quis alteri vel sibi l. vl. sed si rōnē legis p'deras nō est ptra.

De p'toris stipulatiōib'.

Retoriarum.

C. Nec. l. diuidit i pres quat tuor. pmo poit diuisionem sti pulationū. scōo qualibet ptez diuisiōis psequif. tertio dicit q. lter debet iterponi. q. rto ad cuius iuridi. spe ctat cognitio sup. eis. scōa ibi: iudiciales. tertia ibi: stipulationū. q. rta ibi: q. si sit. C. Op. hic po nit p'toria vt gen' iudicialif vt species. s. iste sūt spēs coequeue: ut. l. v. s. de n. ob. z isti. de diuifi. stipu. ergo male dicit hic. C. Et eodē mō. op. de cōibus hui' ti. dicit glo. diuersimode accipif iu dicialis z cōmunis hic q. ibi. glo. hic z i. d. l. v. s. n. ob. z insti. de diuifi. stipu. psequif suū errorez: nō. n. bñ itellext diuisionē stipulationū: vt dixi i. d. l. v. sed q. tū ad ppositū dico q. eodē mō acci pif p'toria stipulatio hic z ibi. s. q. est introducta ab edicto p'toris. Ad ptrariū duz dicit ergo est spēs coequeua ad iudicialē: nō deo q. ibi ponit diuifio stipulationū in genere: s. hic diuidit so lū illa spēs diuifiois stipulationū p'toriarū. z iu dicialis ibi accipif vno mō. s. iuenta a iuriscōsul. vel ab alijs p'tis viris nō a p'tore: s. hic loquit d iudiciali: hoc est de inuēta a p'tore: vt iudicium sit ratū: merito est qd a spēs istius generis subal terni: qd est p'toria stipulatio: z eodē mō dico d cōi. C. Itē op. q. spēs stipulationuz sūt q. tuor: vt ibi. hic dicit q. est vna tm. q. re male. rñdeo ibi diuidunt oēs stipulatiōes: hec vna tantū.

Ex. s. sequenti.

Iudiciales. C. Op. ad p'mū dictū dicit hic q. stipulatio

iudicialis dicit q. iterponit ut sit ratū iudiciū: vt iudicatu solui zc. ptra stipulatio iudi. sol. iterpo nit vt sit rata snia: nō ut sit ratū iudiciū. dicit gl. pcedo q. hic accipif pro snia: z iō ois stipulatio p'toria q. respicit effectū snie dz dicit iudicialis: z iō stipulatio de ope. no. nun. iterponit d opere d'moliedo: q. ten' per sniaz apparebit iuste edi ficatu: z iō qa respic effectū snie: iō dicit iudicia lis: ut. l. stipulatio. s. bz aut. s. d. ope. no. nū. Itē dicit hic cautioales zc. cōtra ois stipulatio pōt dici cautioalis: ut. j. s. z sciendū. Sol. pcedo q. largo mō sumēdo ois stipulatio pōt dici cautio nalis: s. hic accipif stricte. Quero i quo differt cautioalis a iudiciali: Rñ. qa cautioales nō iter ponunt respectu alicui' snie: sed iudiciales sic. Itē dicit hic q. iste cautioales hñt istar actionuz. Quero qd est hoc dictū. dicit glo. qa sicuti p actionē agim': ut qd nobis def uel fiat z ab iui to extorquem': ita istas stipulatiōes exigim' ab inuitis. fallit i stipulatiōe rē ra. ha. q. nō exigitur ab iuito: ut. l. mut'. s. pena. s. d. pecu. vbi causa tiue cogit cauere qd d rato si vult admitti nō p' cise. Bi. rep'hēdit hāc gl. nā nec alie stipulatio nes d' qb' hic loqf exigunt ab iuito: ut pzi stipu latioē legatorū quā nō cogit p'stare ille qui vult pati imif. i possessionē. Itē i stipulatiōe dāni in feci: ut. l. p'tor. in prin. s. de dā. ifec. q. re By. su stinēdo glo. dicit q. glo. habuit hūc itellectū q. oēs stipulatiōes d' qb' hic loquit pnt. pncipalif peti: z iō hñt istar actōis p'ter q. stipulatio rē ra. ha. q. nō petif pncipaliter: s. per modū except. qd ea p'seqf: ita uoluit dicere glo. credo q. glo. habuit hūc itellectū: tñ ego puto q. idē sit i sti pulatiōe rē ra. ha. qd i alijs vt possit pncipaliter peti: nā hic nō loqf i stipulatiōe rē ra. ha. que in terponit i iudicio. illa. n. uel eēt iudicialis: quia respicit effectū snie: uel eēt cōis: qa respicit pro cessuz z sniam: s. loqf d ea q. iterponit extra iu diciū: utputa qñ soluit pcuratori: uel qñ iterpo nitur super alio actu q. fit extra iudiciū ut appa rebit ex eadē glo. pone p'taxi tecū tanq' cū p' curatore uel solui tibi tāq' pcuratori possū age re p'tra. te ut ostēdas te pcuratorē uel caueas d rato. casus est hic vbi dicit cautio bz istar actio nis: hoc est pōt exigi ab iuito p officii iudicis. pbo ille q. uendidit tanq' creditor dz docere se creditorē eē: ut. l. i. C. credi. euic. pi. nō de. ita q. p'trabit: ut pcurator dz docere se pcuratorē eē: z ibi Ja. bu. hoc tenebat. Itē ille q. uendidit no mē ut creditor: dz pbare se creditorē eē: ut. l. si nomē. s. d. here. uel ac. uē. Itē ille q. locat ut vsu fructuar' dz docere se vsufructuariū: ut. l. si qd domū. s. i. ergo eodē mō pcur. q. p'trabit: ut p' curator dz docere se pcuratorē: ut hic: uel ca ueat d rato: ut hic: z. l. i. C. d. procur. z iō non est dicendū q. id qd dicit hic fallat i stipulatiōe rē ra. ha. qa eēt dicere q. iuriconsultus male dice ret hic. Itē dicit hic ut sit nouatio. q. rō q. noua tio fit per istas stipulatiōes. duplex est opi. qd d dicit q. fit nouatio: hoc est noue act. adiectio: q. pma nō tollat sicut i nouatiōe q. fit per li. cō. z per sniaz ut dixi i. l. alia. s. d. noua. Alij dicunt q. fit nouatio pprie. pma opi. ē: nā iste stipu latiōes q. ex necessitate iterponunt non nouat: nisi expresse agat. ut. l. pe. j. e. probat i. l. stichuz. s. si legata. s. de noua. C. Quero posito q. est actu q. interponat aīo nouādi qd nouabit per istas stipulatiōes. Et primo q. rō de stipulatio ne legatoruz qd nouat qñ hoc agit: Rñ. nouat actionē ex testō i euētū p'ditionis uel dici. ut. d. l. stichū. s. legata. s. d. noua. glo. dicit ueruz q.

rō: puta vt frumentum vel simile si uedatur sub pena: et tūc eadez sit em pto: et ven ditori zc. vi de ibi p' bar. i. l. nemo. C. de sacrosan ccele. et ut de pe. de an cha. in cle. i. de hereticif. z uide bal. in. l. i. C. de seruo com manu. uide bar. in. l. bo. na fideo. s. de ac. em. et bal. i. l. do lum. C. de peri. z pmo rei ven. z bal. in auē. q. semel. C. quo z qñ tu dex. z uide post Sal. q. dixi in. l. p. perandū. s. i. de iudi. ADDE an correlatiuo rum sit idēz ius. bal. cō filio. xliii. li. secundo.

C. De p'to. stipu. Rub. Reto riarū. s. iu dicialis. po ne p'taxi te cum. Adde bar. in. l. p. cura. q. p'ro euictioe. s. de procu. et ibi bal.

a **C** An sit ue
 ra. vtruz ex
 ceptio possit
 nouari: vide
 s. r. no. bar.
 i. l. ita stipu
 lar. i. v. op.
 vl. pris. de
 uer. obli. et
 ange. in. l. si
 isul. e. ti.
 b **C** Deniqz.
 Vide alex. i.
 .l. i. q. satis.
 cogan. an si
 promitto li
 berare fide
 iusorem ab
 obligatione
 qua recipit
 pro me erit
 remediū: vi
 de fing. bal.
 in. l. ii. C. de
 senten. que
 sine cer. qua
 rita. r. quid
 est securitas
 uide bal. in
 auc. agricul
 tores. C. q.
 res pig. ob.
 pos. r. hic ad
 de bal. in. l.
 sancim. C.
 de uer. fig.
 r. spec. d. ep.
 r. uen. s. i. v.
 sed qd si in
 istrumentis
 uide ange.
 in. l. papi. in
 .s. si qd mor
 tis. s. de in
 offi. testa. et
 pau. de ca. r.
 bal. in. l. i. s.
 qui satisfac
 cog. r. adde
 qd si pmitto
 te facere se
 curū an libe
 rer per sim
 plicē pmiss
 fionez. adde
 qd tex. in. l. i.
 .s. q. satisfac
 cog. videtur
 pbare qd te
 neoz dare si
 deiussores:
 uel pignora
 qd itelligit
 ange. ueruz
 qd post pro
 missione fa
 ctā per ali
 que ego p
 mitterem te
 facere tutuz
 r. securū: qd
 tunc itelligi
 tur cū fide
 iusore uel
 pignore: ali
 as nihil im
 portaret. l. q.
 bis idē. ff. d.
 uer. obli. de
 quo ibi urd
 per eum: et
 hoc etiaz te
 net ang. hic
 et est tex. in
 .l. pretor. s.
 hoc interdi
 cto. in fi. s.
 de ope. no.
 nun. vbi per
 roma. quez
 uide.

nouat in euentū pdictōis qñ legatū erat pditio
 nale. Itē in euentū diei qñ hoc est actū: pōt enī
 agi ut obligatio in diē nouet incōtinēti: ut dixi i
 .d. l. stichū. §. legata. Itē hec stipulatio pōt in
 terponi sup legato puro: ut. l. hec stipulatio. in
 prin. r. l. etiā. s. ut le. no. ca. r. tūc nouaret incon
 tinēti sine dubio. ¶ Scō hoc uideam in stipu
 latione de tutela qd nouet si hoc agif. Rñ. ista
 est stipu. rē pup. sal. fo. q. nouat actio. tutele q. dz
 oriri tutela finita: ut. l. si pupillus. s. de noua. qd
 dic ut ibi fuit dictū. ¶ Tertio uideam in stipu
 latione rē ra. ha. qd nouet. dicit glo. q. nouat pdi
 tionē idēbiti q. cōpeteret cōtra suū. pcuratorē si
 stipulatio nō ēt iterposita: ut. l. si sine. in prin.
 .j. rē ra. ha. Ex hac glo. habes q. nō loqf. de so
 lutiōe q. fit i iudicio iudice p. cipiēte: nā tūc non
 hēret locū pdictio idēbiti: ut uidebitis in. d. l. si
 sine: r. p. bal. in. d. l. i. C. de cōdi. inde. ¶ Quarto
 uideam de stipulatiōe dāni ifecti qd nouet qñ
 hoc agif. glo. dicit q. per hāc nouaf iterdictum
 qd vi aut clā. cōpetēs aut ppetitur si facias op.
 qd mibi noceat: pro quo illud iterdictuz ppete
 ret: r. ista est bona opi. Alij ut A. d. ar. Jo. Azo r.
 Hugo dicūt nouari actionē. l. acq. uel in factū
 q. cōpeteret si illa stipulatio nō esset iterposita:
 qd nō uidet uerū: nā stipulatio dāni ifecti non
 porrigif ad ea dāna: pro qb. p. offer agi. l. acq.
 ut. l. fluminū. §. p. terea de dā. infec. Alij dicūt q.
 nouaf quedā exceptio q. cōpetit dāni passo cō
 tra dñm dom. ruinoso: ut non aliter dñs tollat
 nisi oia tollat: r. d. dāno futuro r. p. terito caueat:
 ut. l. pretor. in fi. r. l. seq. s. dā. infec. Ho. mirabilē
 glo. fm quā habes q. nouaf exceptio. ¶ Exami
 nemus hoc an sit uer. nouatio est vni. obliga
 tionis in aliā trāssusio: ut. s. de noua. l. i. ergo ex
 ceptio nō nouaf: qd nō est vni. obligationis in
 aliā trāssusio. glo. in. l. rescriptū. §. si pacto. s. d.
 pac. dicit q. pactū pducit istos effectus: nā tol
 lit naturalē elidit civilē: r. obligat quē naturalit
 ter nō petere: ut. l. si vn. §. pact. ne peteret. s. d.
 pac. mō illa naturalis obligatio que uest i pacto
 pōt nouari: ita dicit glo. i. l. rescriptū. §. si pacto
 Aduertatis: licet illa naturalis obligatio possit
 trāssundi i aliā obligationē p nouationē: tñ aliq
 effectus resultat ex pacto nō pnt trāssundi in
 aliā obligationē. Preterea ponam q. est excep
 tio que nō orif ex pacto. s. ex alia eqtate: ut. l.
 qui equitate de doli excep. quo nouabit ista: vi
 dete. dico q. nō pōt pprie nouari: hoc est i aliāz
 obligationē transferri: sed pōt per stipulationē
 cōtractā tolli illa equitas que excep. pducebat:
 ut in exēplo posito hic in glo. habebā excep. ut
 dñs nō tolleret rudera nisi oia tolleret r. caueret
 de dāno p. terito r. futuro: certe iteposita stipula
 tione dāni ifecti tollif illa equitas qua induce
 batur illa exceptio: r. ista dicit nouatio: uide i si
 mili habebat marit. exceptionē ne cōueniat nisi
 inquantū facere pōt: pmittit so. ma. aio nouādi
 certe tollif equitas que exceptionez pducebat.
 Idē in muliere que cauit: secūdo q. p. dit excep.
 .l. velle. Idē in herede qui cauedo p. dit excep.
 .l. fal. ut. l. vlti. C. ad. l. fal. r. eodē mō dico in eo
 qd dixi. s. ti. i. l. r. vno. §. i. q. officium iudicis et
 rei uendī. nouaf nō pprie q. fit vni. obligatio
 nis in aliāz trāssusio cū officii iudicis r. rei uē.
 nō p. supponāt obligationem. sed dicit nouari:
 hoc est nouā actio. induci: p. quā illa equitas p.
 quā officii inducif: p. mif: r. idē dico in rei ven.
 Alij uero dicūt q. nouaf quoddā iterdictuz qd
 datur ei qui dānuz passus est: per qd dñs cogif
 aut rudera tollere aut edes pro derelicto hēre

q. uocal iterdictū de ruderb. tollendis: s. quo
 habes in. l. pretor in fi. s. de dā. infec. r. ista pōt
 ēe satis bona. ¶ Venio ad. §. cōes: dicit q. hic
 oēs stipulatiōes sunt que sūt in iudicio sistendi
 cā. ¶ Quero quare uocant cōes. glo. rñdet tri
 bus modis. primo qd partiz respiciūt pcessum
 iudicij: partiz respiciūt sniaz: ista est bona: ut p.
 in exēplo hic posito de iudi. sisti. Alij dicūt q. di
 citur cōis iō: qd iterponif tā ab actore q. a reo. s.
 hoc possum. ponere exēplū per auc. generaliter
 de epis. r. de. r. de li. cōre. auc. libellū: sed hoc nō
 placet q. hec. l. exēplificet per illas: quoniaz ille
 nō sunt cau. p. torie a p. tore inducte: de quibus
 tractat hic ti. sed possumus sustinere ut dicant
 p. torie: qd ab inuitis extorquentur ut intelligaf
 prima glo. huius. l. Alij dicunt q. dicunt cōes:
 qd iterponunt tā in iudicio q. extra iudiciū: sed
 nō placet: qd ille que iterponunt extra iudiciū
 non sunt pretorie: de quibus hic titulus tractat.
 ¶ Venio ad. §. r. sciendū. dicit hic ut quis cau
 tior sit r. securior. uides q. idē uident iportare
 ista sba: facere me cautū r. facere me securū: et
 subijcif in tex. iterposita stipulatiōe: r. sic fideiuf
 for nō requirit: alibi s. bñ cautōis cū fideiussore
 accipitur: ut. l. pretor. §. deniqz. de ope. no. nū.
 r. s. qui satisfac. cog. l. i. r. ex hoc dicit Ja. s. are.
 in. q. illa si promisi te facere securū liberor pmit
 tendo per simplicē stipulationē: qd uerba cau
 tionis in dubio itelliguntur s. eo qd minus est:
 sed hic uerificatur in sola stipulatiōe: ergo rē.
 hēs de hoc gl. i. l. si mādato r. i. i. fi. s. man.

Ex. §. sequenti.

¶ Aliquos casus i quib. requirit satisfactio cū
 fideiussore i euictiōe uide in prin. Et qñ iminet
 euictio debeat dari fideiussor p illa tantuz que
 eminet an generaliter: uide in fi.

Stipulationum. C. op. d. l.
 inde. s. de ope. no. nū. So. ut ibi. C. Itē op. de
 .l. i. in prin. s. de ripa muniē. So. ut no. e. l. §. i.
 ¶ Tertio op. d. l. si finita. §. deceteris. s. d. dā.
 infec. So. qd hic d. de edibus: intellige de edi
 bus priuatis. secus de publicis: ut in. l. p. traria.
 r. iō glo. que hic itelligit de edibus publicis uel
 priuatis: nō bñ loquit fm Di. ¶ Venio ad. §.
 stipulatio duple. op. q. requiraf satisfactio cum
 fideiussore: ut. l. si post. C. de euic. dicit glo. illd
 uerū qñ i limine p. tract. iminet euictio: r. sic sūt
 duo casus. vnus qñ hoc cōuenit: ut hic dicit in
 tex. ali. qñ euictio iminet i limine p. tract. ut. l. si
 post. C. de euic. r. l. pe. s. de peri. r. cōmo. rei uē.
 Itē est tertius casus in. l. i. in fi. C. de bo. ma. qñ
 pater uēdit de bonis filij: s. quidā doc. aliter iu
 telligāt. Quart. casus est qñ uēditio per rescri
 ptū principis pfirmaref. ar. l. vniuersa. C. de p.
 ci. impe. offe. Quint. casus est: qd d. satisfacere si
 est p. s. uetudo: ut. l. q. si nolit. §. qd assidua. s. de
 edil. edic. r. l. si prius. §. i. s. de aqua plu. arcen.
 ¶ Sed quero qñ iminet euictio: an dabunt fi
 deiussores tantū pro illa euictione que iminet:
 an generaliter quocūqz mō euiceref. Dy. dicit
 quocūqz mō euiceref. ar. l. §. i. s. de rescin.
 uen. r. idē tenēt doc. in. l. si post. C. de euic. s.
 glo. non declarat in. d. l. pe. §. i. de peri. r. pmo.
 rei uen. Secūdū hoc inuēta est frans: per quaz
 uenditor cogetur satisfacere: qd emptor facit si
 bi moueri qōnē: tūc nō cogetur emptor sibi sol
 uere precū: nisi sibi satisfidetur p oī euictione. s.
 an cōtra istā fraudē sit aliquod remediū: dicaz
 cras. ¶ Ultimo qrit glo. qñ iminet euictio: vtz
 fideiussio petatur pncipaliter: an s. ope excep.

ADDE qd
 si statutum
 dicat q iter
 affines fiat
 cōpromissū
 recepta secu
 ritate: an de
 beat itelligi
 cū fideiussō
 ribus uel pi
 gnoribus.
 bal. consilio
 .cliii. li. v.
 c **C** Stipula
 tionum. op.
 q requiraf.
 Quando dz
 caueri d. eui
 ctione. adde
 etiam ultra
 hic not. per
 bar. aliquos
 casus nota
 tos per glo.
 in. l. qui rez.
 C. de euic.
 d. Quia af
 fidua. Adde
 .l. si fundus
 .s. de euic.
 fm glo. i. s.
 quod autē.
 in auc. de fi
 deiuf. r. ibi i
 tex. ponitur
 alius casus
 i quo satisf
 datur d. eui.
 qui reassu
 mitur i auc.
 nisi. C. de e
 uictio.
 e **C** Tenent
 docto. Ad
 bal. in. l. non
 iccirco. C. d
 cōtrabē. ep.
 r. bar. i. d. l.
 si post per
 fectam.

vij

Quod si sit aliqua pulchrum tractatus. Quomodo intelligatur summatim: uide plene bar. in extrauagan. ad reprimen. in uerbo summatim: et plene in. d. l. a diuo pio. in. §. si super. de re iudi. et per cundez in. l. iudices. C. de iudi. et in. l. si constante. i. l. q. s. solu. ma. post predicta adde q. ubi requiritur libellus ibi non requiritur processus ordinarius fm bal. l. c. i. §. in super et in. c. cu su per. de pbi. feu. alie. per fede. et vid qd no. bar. i. l. nec qe qd. §. de plano. §. de of. p. colul. et leg. et ibi dixi. et adde q. in istis causis sumariis: in quibus proceditur sine figura iudicii publicatio attestati onuz est necessaria. ca. si. a. p. rario sensu de heredi. lib. vi. quod no. ad ea q. no. i. d. l. p. l. a. C. d. senten. qd tñ intelligi quando ille contra quez sunt pducti testes hoc pe tit. si autem hoc non pe tit no uidet necessaria: quia semper uidetur nota iudici dicta testiu: ut no. glo. i. d. ca. h. de heredi. et in. c. qualiter. §. debet. de ac cu. et q. hic per bar. dicitur ponit specu. in ti. de offi. iudi. §. postremo uer. v. et i. §. vi. et se. qd no. bar. in. l. iii. §. sciendū. §. ad ex biden. et si a statuto fit metio q. ca cognoscat sumarie que pbatio reg ratur: et an tunc i sumariis requiratur plena pbatio et ad materia uib bal. i. l. i. C. ut in posses. lega.

pra petentē p̄ciū: qd vltimū ē vep: ut in glo. Ex. §. sequenti.

Summatim cognoscat q̄liter d̄z itelligi: ibi. Tu dic. Et an snia qua pnūciai satisfandū sit inter locutoria uel diffinitiu: ibi. Ad p̄traria. Et q̄n iterlocutoria possit reuocari: ibi. Sed tūc.

Quod si sit aliqua.

ponitur tertia pars i q̄ ponit cuius sit iurisditio sup istis stipulationibus: et diuidit hic. §. primo loq̄ q̄ mouet p̄trouersia tpe stipulatiōis iterponēde: et an debeat iterponi. scōdo q̄n mouet post stipulationē iterpositā uel añ. §. q̄liter debeat iterponi. scōda ibi: §. et si qd. dicit hic q̄ sumatiz p̄tor cognoscat. p̄tra imo plene: ut. l. iij. §. si forte. §. de dā. ifec. dicit gl. qdā dicit hic fallit q̄n sit missio ex secūdo decreto: uel aliter ibi nō q̄rif an sit satisfatū uel nō: §. qd nō ē satisfatū dubitat an missio sit faciēda: et bona est ista so. Circa sumariā tñ cognitionē dic: ut no. i. l. iij. §. sciendū. §. ad exbi. ita dicit glo. §. certe p id qd dicit ibi nullū itellectū hēbis. do. Jo. fagioli de p̄sis fecit d hoc vñū pulchrū tractatū quez Spe. ponit de p̄bo ad p̄bū i ti. de of. iu. dicitur ut ibi. D̄y. dat hic vñā suā doctrinā i duob⁹ p̄bis: et dat talē regulā: et dicit q̄ regula est q̄ vbi cūq̄ agit de cā sup q̄ snia lata ē tribuit ius finale: et aufert plēnuz ius vni et dat alteri. ibi desiderat plena cāe cognitio: §. sufficit semiplena: ut. l. ij. §. qd. in bo. pos. fue. et. l. iij. §. si cā cognita. §. de bo. pos. ita dicit D̄y. Tu dic si lex dicit sumatiz cognosci in casu in quo snia lata nō parat plēnū p̄iudiciū: et tūc sumatiz itelligit tā i ordine q̄ etiā i p̄batiōe: qd sufficit semiplena p̄batio: forte etiaz p iuramētū: ut. l. thesaur⁹. §. ad exbi. et iō i p̄mo decreto nō req̄rif plena p̄batio: ut no. i. auct. de exbi. et itro. reis. §. suscepto. Idē dico i cā alimētorū i q̄ cognoscat sumatiz si remanet cā filiatio nis: et idē i similib⁹: §. si lex vtiq̄ isto vocabulo sumatiz i cā q̄ plēnū p̄iudiciū parat: et tūc itelligit sumatiz quo ad ordinē: §. p̄batiōes requirunt plene: ut. l. de submersis. C. de naufra. li. x. et ita itelligit. c. sepe. de n. sig. in de. et iō i secūdo decreto qd parat plēnū p̄iudiciū req̄rif sumaria cognitio: tñ p̄batiōes debēt eē plene: ut. l. iij. §. sed et si forte. §. de dā. infec. et plene dixi in. l. si finita. §. iul. et. l. fulcini⁹. §. i. qd ex cau. i. pos. ea. et hoc mō d̄z itelligi i. d. l. iij. §. si cā cognita. §. de bo. pos. et. l. ij. §. qd. or. i bo. pos. serue. Quāq̄ lex nihil dicit circa cognitionē: et tūc itelligit d̄ plēna cause cognitio: ut. l. iudices. C. de iudi. nisi eēt cāe breuiore: ut i auct. nisi breuiore. C. d̄ sen. ex peri. reci. Ad secūdū dicitū op. et videt q̄ postq̄ snia est lata iudex est funct⁹ officio suo nec pōt addere uel strahere: ut. l. iudex. et. l. paulus de re iudi. hui⁹ timore iste n. legif duobus modis. p̄mo q̄ hic dicit addi uel detrahi añ sti pulationē iterpositā et añ iussū factū de ea interponēda: et dicit addi minui: addi q̄ p̄tor mortuus dixit: et sic nō ob. p̄trariū. C. Sz ad istā lec. op. de. l. i. p̄uentionalib⁹. §. de n. ob. So. vep ē qd nō pōt addi uel detrahi. f. ab alio q̄ a p̄tore: sed a p̄tore sic: uel aliter et meli⁹ nō pōt addi uel detrahi et a p̄tore viuo: nisi q̄ten⁹ p̄cederet d̄ mēte p̄toris mortui: ut. l. si finita. in p̄n. §. de dā. iij

b Tabet satisfari. an sententia qua pronunciatu satisfanduz esse uel nō esse interlocutoria sit uel diffinitiu. et ad no. hic per bar. bene facit quod no. doc. in. c. si. de re iudi. in illo articulo an sententia super possessione sit diffinitiu. et no. bal. in ru. de re iudi. C.

c Reuocari. Tene menti que interlocutoria potest reuocari et. et facit quod hic dicitur ad no. in. l. ad prin cipem in fi. §. de appel. et no. hāc gl. q̄ snia inter locutoria la ta que alias nō potest re formari nec corrigi: pōt tamē de con sensu p̄tium ut alle. bal. in. l. si diuer sa de trāfac. secus tamē i diffinitiu: ut ibi p glo. d C Iudex pnūciauit. Seq̄ pau. de ca. i. l. qd iussit. de re iudi. et p hoc dicit q̄ non pōt reuocari iterlocu toria qua p nūciatur nō esse p̄ceden duz sup libel lo tanq̄ in epto: uel si absoluit p̄ ab instantia nā trahit se cū executio ne: qd faciūt ut nō speret ampli⁹ diffi nitua super cā illa sicut q̄n est facta executio per hominez. ad de bar. in. d. l. qd iussit i qbusdā lec. c Reto rie idē est pro mittere. Ad de imol. i. l. i. §. si quis ita. ad fi. §. d uer. obli. et bal. in. l. iul. §. qui satisf. cog. vbi q̄ rit an sit idē promittere soluere qdē nationē qd eēt si ipē idē promitteret soluere iudicatum.

fec. et ita pōt itelligi hic. secūdo mō pōt itelligi q̄ hic addat uel detrahaf post iussuz factū a p̄tore ante stipulationē interpositā. Ad p̄traria rīdeo q̄ funct⁹ ē officio suo: vep ē i snia diffini tiua: §. ista ē iterlocutoria p quā iudex iubet satisfari uel nō satisfari: ergo et. ut. l. qd iussit. §. de re iudi. fm hoc uidet q̄ iste uer. d̄z itelligi q̄n satisfatio petif icidēter. nā si peteret p̄cipalit ista eēt snia diffinitiu que decideret illā cāz: tñ etiā si esset diffinitiu putarē idē: qd in istis que expediunt mero iudicis officio: ita durat officiū iudicis postq̄ semel iudicauit si subest equitas sicuti p̄mo ut appet hic: et. j. e. l. pe. et dixi plene i. l. qd iussit. circa fi. §. de re iudi. tertio mō pōt in telligi q̄ hic addat uel detrahaf post stipulatio nē iterpositā. Sed tūc op. qd videt q̄ hoc iudex nō possit facere: ut. l. sed et si qd. §. si qd cau. So. dico q̄ nō pōt post stipulationē iterpo sitā: nisi uolētib⁹ p̄tib⁹: uel nisi cā cognita p̄p̄ iussū errorē uel ex alia iusta cā: ut. d. l. sed et si qd. §. si. et. j. e. l. pe. qd no. multū. habes eniz q̄ snia iterlocutoria pōt p iudicez reuocari ante q̄ sit executiōi mādata: ut. l. qd iussit: §. postq̄ ē execu tiōi mādata nō pōt reuocari: nisi uolētib⁹ p̄tib⁹: uel nisi cā cognita ex iusta cā: ita no. hic: vide glo. que incipit adif añ eā ibi. Itē qd. quā glo. nō multū. Pleni⁹ dixi in. l. qd iussit. §. de re iudi. qd hic dicit q̄ q̄n iterlocutoria est mādata executiōi facto hois: idē puto q̄n secū trahit exe cu. ut puta iudex pnūciauit te nō audiendū uel nō eē te admittendū ad p̄bandū et similia que hois execu. nō requirūt. cū enī a lege fiat execu. nō poterit reuocari: nisi sicut hec cā cognita uel p̄tib⁹ uolētib⁹: ut. l. si is. §. de le. ij. et. l. apud au fidū in fi. de opt. leg. q̄rto pōt itelligi hic qd iudex addit uel detrahit. addit q̄ dicit aliq̄ p̄tū: qd satis pōt p̄cedere. ar. l. de die. in prin. §. qui satisfda. cog. Quero qd si mutata ē i aliā for mā q̄ p̄tor dixit: Rñ. tunc nō erit p̄toria: ut hic dicit glo. et pleni⁹ dixi in. l. in cōuentionalibus. §. de verbo. obliga.

Retorie. C. No. q̄ q̄n in sti pulatione venit factū in diuiduū ad quēlibet heredum trā sit insolidū: ut. l. ij. §. ex his. §. de ver. ob. et. l. ea dez. §. h. et. l. in execu. §. secūda spēs. e. ti. C. Se cūdo no. q̄ stipulatio que cōtinet q̄ritatē diuiditur inter heredes p̄missoris: ut. l. ij. §. i. §. de ver. ob. et. l. eadē. §. h. et q̄ hic dicitur quīs pos sit dici aduersatiue ponit si. correctiue. C. D̄p. et uidet q̄ stipulatio iudi. sol. p̄tineat certā q̄ritatē: ut. l. iudi. sol. §. ti. ij. So. p̄tinet incertā q̄ritatē añ sniam: sed post sniam certā q̄ritatem: ut ibi. C. Alitmo no. q̄ idē est p̄mittere iudi. sol. et p̄mittere solui iudicatu: ut hic fm diuersas lit teras: nam quidam habent iudicatu solui: et qd dam solui iudicatum: hoc tenet De. et Ly. re fert. C. vñ legitimi. l. h. in. i. q.

Ex. §. sequenti. C. An ille solus qui possidet debeat pueniri cū defunctus cōuētus rei vendicatioe decessit plu ribus heredib⁹ relictis: ibi. Reassume. Et an cū cōuenit ille qui possidet reo defuncto ante lites p̄testatā p̄cedet sup eodē libello porrecto de functo: ibi. Quero. Et an cū ille qui possidet in solidū possit p̄dēnari pro hereditaria portione

ex eadē instantia reo defuncto post litē pte. an actor possit icape nouā instantiā: ibi. Quero qd.

Sed si unus. C. Iste. §. est subtrahit: et diuidit in partes tres sūm lec. veriorē et cōm. in pma decedit qd rei uen. puent' an li. pte. et querit q̄liter heres q totaz res possidet in rei ven. p̄dēnef. In se cūda q̄liter heres p̄dēnef i stipulatiōe iudicatū solui. In tertia decedit re' post li. cōte. i rei ven. et q̄rit q̄liter p̄dēnef heres q totū possidet in rei uen. scda ibi: inquatū. tertia ibi: s; si lit. lec. quā. §. posui fuit lec. A. P. J. o. et hi discordant a p̄dictis. et dicūt q̄ et post li. pte. possessore defuncto: ille solus heres tenet q possidet: et hunc uer. s; si lite. itelligūt i stipulatiōe iudicatū sol. et iō pro ista. q. declarāda uideam' rōnes. p vtra qz pte: et finaliter p̄cludem' id qd nobis uidebitur. A. P. J. et alij dicūt q si possessor puentus rei vē. decedit an li. pte. ille solus heres tenet q possidet si post li. pte. qlibet tenet p hereditaria portioe: s; vn' possideat: et ita itelligūt hanc l. p eis uidef casus i. l. si possessor. §. de rei ven. vbi tex. not. dicit an iudiciū acceptū. p̄terea hic tex. dicit s; li. pte. et sic ponit dictionē aduersariā: sed ei' natura est aduersari p̄cedētib': ut l. ij. §. ne qd eū q i ius voc. et ibi no. et l. hoc ampl' §. de his aut. §. de dā. infec. ergo in p̄cedenti. §. dixit qd decessit an li. pte. ut aduersario sit bona. p̄terea actiōes hereditarie trāscūt ad heredes p hereditarijs portioib': ut l. p hereditarijs. C. de here. act. vñ si possessor decessit ante li. pte. solus ille heres q possidet tenet: q̄a defunctus nulla obligatiōe tenebat euz nulla obligatione sit obligat' q rei ven. puenit: ut insti. d. ac. §. i. sed cū decessit iā li. pte. cepit teneri d̄funct' ex illo q̄si p̄tractu q celebrat' i illa p̄testatiōe: ut l. iij. §. idē scribit. §. de pecu. merito ad heredes trāscūt p hereditarijs portioibus: ita dicunt A. P. J. et al. C. S; op. q̄ ista rō nō sit hā: nā i. §. idē scribit. dicit q̄ q̄si p̄trahit i iudicio per sniaz nō i pte. Rūdet ista glo. et illa dicit vey. nā p li. pte. qd obligat' ei q̄ in snia deuenit: et sic i vtroqz casu q̄si p̄trahit: ut p̄bat hac glo. p̄iūcta euz illa qd no. q̄rto p̄bat ip̄si i eo q dolo defijt possidere distiguit an decessit an li. pte. an post: ut. §. de rei ven. l. cū aut. et heredes post li. pte. tenent oēs: s; nullus possideat. ergo eadē rōne hic illi q nō possidet tenebunt. iste rōnes sūt eoz. Ad l. in p̄trariū alle. rūdeo q̄ oēs illas itelligo i eo q decessit an li. pte. ut i glo. tñ ista rōne ē p̄fecta ut ostēdā allegādo istas. l. p alia pte: ut infra dicaz. Alij ut Jo. Azo et Hug. dicūt q̄ etiā si decessit an li. pte. ille q possidet solus tenet pro eis. facit. §. de rei ven. l. si possessor. certe ibi decessit an li. pte. ut ibi dicit i tex. Itē pro eis facit. §. cōmo. l. sed mihi. §. heres. dicit A. P. J. et al. ibi decessit an li. pte. ista nō est bona so. nā ibi in. §. heres defunct' erat obligat' ad rē restituendaz ex p̄tractu: ergo qlibet heredū d; tenent p pte: sicut A. P. J. dixit in eo q decessit post li. pte. sed p A. P. J. rūdeo q̄ illud ibi sp̄ale i p̄tractib' bone fidei: sed rei ven. nō est de istis. ergo et. nec obligatio que orit' ex illo quasi p̄tractu qui celebrat' in iudicio. hoc tetigi in l. eadez. §. cato. §. de h. ob. et doc. tangūt in l. p hereditarijs. C. d here. act. tertio facit pro Jo. l. si plures. §. d vi et vi ar. So. dicit A. P. J. ibi decessit an li. pte. non uidef hā ista so. eadē rōne: q̄a ibi defunctus tenebat obligatiōe et actiōe psonali: hoc est iterdicto vñ vi. ergo debuit trāfire ad heredes sicut A. P. J. et seq̄ces dicūt i eo q decessit p li. pte. sed rūdeo

a C Sed si vnus. Finaliter cōcludem'. Sal. in l. pro hereditarijs i .xl. op. C. de here. act. dicit q̄ lite cōtesta. conueniuntur pro parte hereditaria et illo quasi con tractu: s; i instantia.

pro eis p ea q̄ no. p Dy. i. l. q fundus. §. si tu ex pte. §. ad l. fal. vbi dicit q̄ ibi iō: q̄a actio psonalis h; cōcomitantia cū rei ven. et iō trahit ab ea: ut p̄tra illū def insolidū q possidet: s; nos nō possumus sic hic dicere i illa obligatiōe: q̄ orit' ex li. pte. nā ista h; ortū p se sepatū et distinctus a rei uen. nec orit' simul cū ea. Itē facit p Jo. et seq̄ci bus: q̄a si possessor li. cōte. defijt possidere sine dolo: et culpa est absoluend': et ecōtra si incipit possidere est dānādus: ut l. finalit. §. i. §. de rei uen. per qd uidef q̄ heres q est eadē psona euz defuncto q defijt possidere nullo mō teneat: et ille q̄ cepit possidere teneat insolidū. Ad hoc respōdet glo. p A. P. J. multū notabiliter q̄ illud qd dicit. heres est eadē psona cū defūcto ē uez p ea pte p qua ē heres p alia pte dicit extrane' ut p̄bat i. l. cū a matre. C. de rei ven. simile dicitur i seruo q̄ representat psonā dñi p p̄tribus dñicis q̄ alijs est extraneus: ut l. seruus cōis sit oium. §. de stipu. suo. et iō si ad vnū ex heredib' puenit tota possessio ē p̄inde ac si puenisset ad extraneū p portioib': p qbus nō est heres: et iō ex illo iudicio teneri nō pōt: vñ gl. tenet opi. A. P. J. et al. et idē Dy. hic et Ly. i. l. p hereditarijs. C. d here. ac. Sed p̄tra p̄dicta facit: q̄a si ad vnū ex heredib' puenit tota possessio facto testatoris uidef sua culpa defijt possidere: q̄ culpa uenit post li. pte. ut l. si hō. §. de rei vē. sed si puenit sine facto testatoris nō uidef q̄ aliqd sit heredib' ip̄tandū: q̄a d̄sierūt possidere absqz sui uel defuncti culpa p ea q̄ dicta sūt. §. uidef gl. magnā. vltimo uidef istud. p̄bare C. A. P. J. ibi nō uidef q̄ q̄si res puenit ad vnū facto testatoris uel heredū q̄ nō debeamus distinguere: vtrū lis fuerit cōte. uel nō: maxime sū iura hōdierna sū que p solā libelli oblationē fit res litigiosa: ut in aut. litigiosa. C. de liti. et iō si testator legaret vni rē adhuc tenent heredes: ut l. ij. et aut. nunc si heres. C. de liti. idē ergo si vni ex heredibus p̄legat: qm̄ pro alia portioe dicit extraneus: ut dixi. qm̄ vero puenit ad vnū absqz facto defuncti uel heredū: tūc fateor q̄ illi q nō possident nō pnt cōueniri: d̄sierūt enim possidere absqz dolo uel culpa. sed est ille q possidet insolidū ex eadē instantia insolidū cōueniri nō possit: sed q̄ illa obligatio instantie nō tenet eū: nisi p hereditaria portioe: ut supra dictū ē. Reassu me igif p̄dicta sic: qm̄ cōuentus rei uen. decessit relictis pluribus heredibus. aut cōueniebatur vtrū q̄si dolo defijt possidere. aut cōueniebatur quia uere possidebat. primo casu aut decessit an li. cōte. et heredes tenent i factū. Aut post: et tūc qlibet tenet vtrū: ut l. cū aut. §. d rei ven. cum l. p̄ce. secūdo casu si possessio puenit ad quēlibet ex heredibus pro hereditaria portioe non esset dubiū. sed si puenit ad vnū tm̄: seu ad aliquos tunc dicit. aut ille reus decessit ante li. cōte. aut post. primo casu aut puenit ad vnū tm̄ facto testatoris: et qlibet ex heredibus tenet: ut d. l. ij. et aut. nunc si heres. C. de liti. aut absqz testatoris uel heredū facto: et tenet solū ille q possidet ut hoc. §. in prin. et de rei ven. l. si possessore. Si vero decessit post li. cōte. tunc aut possessio puenit ad vnū facto testatoris uel heredū: et qlibet tenet p parte hereditaria: ut hac glo. et d. l. ij. et aut. nunc si heres. Si vero puenit absqz facto testatoris uel heredū: tunc ille qui possidet ex eadem tenet pro parte hereditaria tm̄. Alij q nō possident absoluunt ut supra dictū est. Quero dixi q̄ ante li. cōte. reo defuncto ille solus q possidet tenet aliquo casu: an sup eodē libello

b C Res peruenit. Circa ista uide an ge. et Imol. in d. l. si euz homines. in fi. §. de hde iusto. dicit in .l. i. in prin. §. ad treb.

c C Quero dixi. Cū an ge. q tenet hic p̄trariū.

viii

¶ Quero qd. vtrū de functo reo post li. pta. possit actor de nouo incipere ptra heredē: illi primo iudicio renūcia re. qd. tene mēti ad no. in. l. edita. r. adde not. p. Amol. i. l. pe. nalis. j. ad. l. fal. i. pri. r. fa. cit. ad ca. q. habentur in. l. si. cuz. ho. minez. s. de. fideiuf. r. vi. de. bal. in. l. seruus. s. d. infami.

¶ Reto. ric. Ci. de. ale. remissue in. l. ii. in. prin. r. ibi. ange. r. ange. in. l. si. ab. arbitro. q. satis. cog. c. Sotoz. Idem. tenet. ange. in. l. si. ab. arbitro. q. satis. co. gan. r. bar. i. l. iii. circa. si. d. fideiuf. r. qd. i. fideiuf. tore. vide. gl. r. ibi. per. bal. in. l. mu. lier. C. d. iu. re. do.

¶ Reto. ric. Opp. ad. pma. lec. An. qd. tene. tur. satis. dare. ut. r. libere. si. vult. dare. pignora. et. nō. fideiuf. res. glo. sūt. cōtrarie. ut. hic. p. bar. r. i. d. l. i. quas. tamen. doc. ibi. post. bar. uident. con. cordare. vi. deliz. q. gl. hic. r. simile. pcedant. qn. simplicit. p. fertur. ver. bū. satis. dare. a. l. uel. ab. ho. mine. secus. si. dicat. satis. detur. cuz. si. deius. fore. r. quia. tūc. for. ma. ē. seruā. da. r. tūc. p. cedunt. glo. cōtrarie. fa. cit. l. paulus. s. de. solu. r. l. deterio. rē. de. vsu. et. habitatione. uel. glo. hic. loquitur. qn.

procederet porrecto cōtra defunctuz videt qd nō: qd pro alijs partib' psonā defuncti nonre/ presentat: ut dictū est supra. In cōtrariū videt qd iste tex. alias nullā cōtineret dubitationē: pu to qd sup eodē libello pcedat: nū debet i pro cessu ligdari quō ipse possideat insolidū: lz ipse sit heres pro pre: r hoc mō cū eo fiet li. pte. per istū tex. **¶** Secūdo qro dixi qd post li. cōre. reo dfuncto ille q possidet isolidū cōdenat soluz p hereditaria portioe eadē istātia. **¶** Quero qd si actor velit nouā instantiā reincipere. **¶** By. vide tur tenere qd possit. in ptrariū facit. C. quō r qn iudex aut. q. semel. r in cor. vñ sumit. puto **¶** By. verū dicere: nā q semel actionē pponit cogit in ea pistere ptra eundē: s; nihil phibet ptra aliū dirigere petitionē suā r renūciare prime uel nō renūciare: ut. l. iij. in. fi. s. de. duo. reis. ita in pro posito cū libellū do ptra heredē possidentē iso/ lidū do libellū tanq' ptra possessorē: nō tanquā ptra heredē. ut. l. de. eo. in. fi. s. ad. exhi. r sic cō/ uenio cū tanq' extraneū. **¶** Venio ad secundū dubiū de stipulatiōe: ut ponit in tex. **¶** Quero qd iter istū heredes pueniant ex stipulatiōe. iuris/ cōsul. hic non determinat. vna glo. dicit qd reus pncipalis r fideiuf. tenent insolidū. heredes nō p pte: r istud dicit glo. parua posita sub ver bo pmittat: alia glo. magna in fi. dicit aliter. aut pmissor decessit an li. pte. r ille q possidet tenet isolidū: sed pdenat pro pte. Alij q nō possidēt tenent r cōdenant p pibus tm. post li. rō pte. oēs tenent pro pib' tm: r dicit gl. q i hoc oēs cōcordat. **¶** Sibi nō videt aliter qd hec stipula tio eaten' teneat quēlibet ex heredi. qten' tenet ipsa actio pncipalis: r inquantū in pmo iudicio qlibet heredū pdenat in tantū hac stipulatione tenent. tex. est in l. penales. s. iul. s. ad. l. fal. ra tionē hui' dixi in l. eadē. s. cato. s. s. ob. facit. l. in. depositi. s. depo. sm hoc tor' iste. s. loq' in cōuēto rei uē. licet p'dicta sint vera possit aliter itelligi qd hic. s. loquar sm pcedente qn qd cō ueniebat iterdicto de ope. no. nun. i. quo. venit res: hoc est operis restitutio. q actio cū sit in rez scripta: ut. l. pe. de. op. no. nun. eadē ibi dicenda q erunt dicta sunt in rei vendi.

¶ An qui satisdedit r fideiuf. effectus est nō soluēdo itez teneat satisdare. **¶** Ex. l. sequenti.

¶ Retorie. **¶** C. Lōcor. sūt i gl. **¶** Quero qd in eo qui tenet satisdare ex pmissiōe r satisde dit: r fideiuf. est fact' nō soluēdo: an itez teneat satisdare: certe puto q non: quia piculum inopie subsecute ptnet ad creditorē: ut. l. pupil li. s. soror. s. de. so. aliud est i istis p'torijs stipu latiōibus que interponunt officio iudicis: nam finita pma fideiuf. ad huc subest equitas que inducit officiū iudicis ad faciendū eā itez iter/ poni: sed qn promisi satisdare r satisdedit finita prima obligatione nulla remanet actio: p quas possuz cogi ad itez satisdandū. **¶** Ex. l. sequenti.

¶ Quid uertatur in cāe cognitione ad hoc ut dno qraf sine cessione: ibi. Quero.

¶ In omnibus preto/ rijs. **¶** Ex stipulatione p'toria per pcuratorē qraf actio dno sine cessione cā cognita: su cuti ex ptractibus insistoris. h. d. **¶** Op. r videt qd indistincte in p'torijs qraf dno sine cessione: ut l. in. cause. in. fi. s. de. procu. r. l. si. pcurator. e. ti. So. dicit Ja. de. are. illud est vep' i stipulatiōib'

iterpositis in iudicio. secus si eent iterposite ex tra iudiciū: qd tūc nō dat dno sine cessione nisi cā cognita: ita loquitur hic. **¶** Quero qd ueritas i cāe cognitione. itellige si pcuratoris copia haberi nō possit. ita qd nō pōt cedere ppter ei' absentiam uel mortē: sicut dicim' in insitore: ut. l. i. in. fi. s. de. insti. r hoc in fi. r. l. dāni. i. fi. r. ibi. no. s. d. dā. infec. r. C. de. act. r. ob. l. i. r sic vides qd inter p'torias stipulatiōes iterpositas extra iudiciū r alias q'tū ad acquisitionē nō est differētia. **¶** Se cundo qro qliter hec stipulatio fuit cōcepta. di cit glo. itellige qd pcurator fuit stipulatus dno ad instar tutoris uel curatoris. secus si sibi noie dno: qd tunc idistincte sibi qrit: s; dno cedere te net per actionē mādati. videte si pcurator sti pularet ipsi dno: stipulatio esset ipso iure nulla: ut no. s. de. ver. obli. l. stipulatio ista. s. si. qd insu la: r ibi dixi. facit qd no. in. l. i. s. d. stipu. ser. simi le vides in snia que nō valet si cōferē in psonaz dno absentis: ut. l. i. C. de. sen. vñ itellige hic qn procurator est stipulatus sibi nomine domini: alias non valeret.

¶ In omnibus preto/ rijs. **¶** Hides hic qd licet de natura preto/ riarū sit ut cōmittat ad interessē: ut. l. ij. s. icertā. s. e. tamē si pena apponit cōmittit ad penam: nec desinit esse p'toria: quia pena apponit lo/ co interessē de mēte p'toris: ut hic: r. j. e. l. fi. **¶** Ex. l. sequenti.

¶ An uerū sit qd cū quis fideiubet uel dat fidei/ iusforez teneat delegare oia bona sua. **¶** Et an cū qd pmittit idonee cauē sufficiat nuda pmissio.

¶ Retorie. **¶** Dec. l. legi i gl. **¶** duobus modis sm vnaz lec. dicit. **¶** In p'torijs stipulatiōi/ bus nō pōt quis dare pignora uel depositū fa cere loco fideiuf. sed fideiuf. tenentur dare. sm alia lec. dicit qd nō cogit quis dare pi gnora uel facere dpositū pro fideiuf. potest tamē si vult. tex. ibi fingitur. i. fingi pōt sm vnaz lec. vel fingit. i. fingi cogit: potest tamē si vult s; alia lec. **¶** Op. ad primā lec. v. l. promissor. s. fi. s. de. cōsti. pecu. So. aliud cuz promitto satis dare: r sic teneor ex mera cōuētiōe: ut ibi. aliud cū teneor ex edicto p'toris: ut hic. istā lec. tenet prima glo. istud idem tenet. j. de. regu. iur. l. i. eo. s. nemo per glo. r. C. de. li. cōte. auc. offeratur: vbi tenet qd quis nō pōt dare pignora uel facerē dpositū si vult. r qui tenet hoc assignant rōnez: qd p'torie stipulatiōes sunt ita limitate: r ita cer ta forma est eis data a q nō est recedēdū: r hoc vidi quādoqz tenere Ja. bu. hec opi. non est ve ra per. l. i. s. an. pignoribus. s. de. colla. bo. quo ruz leg. l. fi. s. si. legatarij. q. ll. expresse loquitur in p'torijs stipulatiōibus. pro hoc videt tex. i. l. habere. s. i. j. de. ver. signi. nec. ob. hec. l. quia debet exponi. fingitur. i. fingi cogit: r istud te net secūda glo. hic: r. s. qui satisda. cog. l. i. r an auē. de. exhiben. r intro. reis. s. suscepto: r hoc tenebat **¶** Bar. fill. quod puto verū per. l. plus cautionis. j. de. reg. iur. **¶** Alterius op. qd nō re quiratur fideiuf. ut. s. e. l. i. s. stipulationum. So. regulariter requiritur fideiuf. fallit in ca sibus: ut ibi. **¶** Itē op. qd qnqz pignora de ne cessitate requirant: ut insti. de. satisda. s. si. vero aliquis. dicunt quidaz ibi speciale qn dñs satis dat pro suo procuratore: uel uerius ibi nihil di citur de pignore qd tradat: s; dicit de hypothe ca: vñ cogit bñ qd obligare bona: nō tm pigno ra tradere: ut hic. **¶** Quero an hoc sit verū in

creditor ue lit. cōtraria loquunt qn er editor no lit cogita. ut de et bal. in .d. auc. offe ratur. in. v. col. r dicit sing. bar. qd si p'tas tenet satisdare an introitū offi cii qd si ē ido neus soli cau tiōi cū hypo theca bono rū: creditor ita dicit i. l. qd qz. C. d. sū. patrimo. li. xi. dicit et singu. bal. i. l. sciendum .C. quorum ap. qd si sta tutū dicit sa tista. presta ri sm quali tatez p'sone qd est bone ste vite: r p bate fidei sufficit sola cautio: r ad .q. bar. hic an in satisd. p'torijs p tes possit qd detur pign' p fideiuf. re: vide glo. in. l. i. C. d. fi deius. r ibi bal. i. ii. col. qd sic r tunc nō erit p'to ria: sed dice tur cōuētiō nalis: ut per glo. r bar. i. l. i. in. fi. r in .l. in. cōuētiō nalis. s. eo. **¶** An au tez pte iuita hoc fieri pos sit. **¶** Jaco. bu. in. d. l. i. de pcura. et in .d. l. i. q. satis da. cogit. te net q non. uide **¶** Cy. in .d. l. i. C. de procura. et ibi et glo. q limitat qn lex vteretur verbo satis dare seu ca uere. s; vbi lex expresse diceret de fi deiusfore: tūc secus eēt q limitatio fuit **¶** Sali. ibi in fine. **¶** C. Debz ex poni. Idem tenet glo. in .l. i. C. d. pro cura. vid ibi est qd dicit i .l. i. q. satisd. cogan.

0000 iiij

Approbatur consuetudo. Item tenet bar. in l. si prius. in ii. q. 5. de ope. no. nun. et imol. et pau. de ca. in l. diuortio. §. interdum. §. solu. ma. et ang. in l. i. §. qui satisfada. cogan. facit tex. in §. si quis aut pro pecuniaria. i. auct. de san. epis. sed contra tenuit mo. in d. l. si prius: et hoc quia per tex. in d. l. filio: ut lega. no. ca. apparebat illam cautionem mediocrem et non nudam: et prima opi. tenet bar. in d. l. l. qui satisfada. cogan. et vide ibi alex. et quis teneat cauere cum pena: vide glo. l. d. l. ii. §. si dubite tur. §. d. iudicis: et dixi in l. sancim. C. de ver. fig. p. bar. et bar. j. e. l. fi. et dixi p. bar. in d. l. i. in fi. q. satisf. cogan.

B An sufficiat. uide ale. in m. l. ii. i. prin. q. satisf. cogan.

C No puto uerū. hoc tenet spe. de pigno. et alius cau. et ibi p. io. ca. et bal. in l. exccuto. re. C. de exe. rei iu. pau. d. ca. in confi. xxxviii. i. in christi no. mine amē. p. fatū testū. et uide in cōfi. cccxxvi. cir. ca. finē. l. qñ dicatur con. grua caute. la: et qñ dicit cautio p. l. a. r. i. arbitrio iudicis qua. liter dicit ar. bitrari. uide bal. in l. fi. i. iiii. col. C. de peti. he. et in l. sancim. C. de uer. signi.

Aulus. Ad euidentiā debe. tis scire q. heres istitur. sub pendēte p. ditione pot. petere bonorū possessionē: ut. l. ij. §. si sub p. ditione. §. d. bo. pos. fm. tab. C. de l. iter. oēs. §. q. satisfada. co. bu. ius timore hec. l. legif. duob. mōis. pmo. Pau. lus no. approb. do qd. seqf. alio mō. Pau. no. reprob. do qd. seqf. ut glo. dare dicit q. dicit bñ i. oibus preter. q. in fi. ibi dū dicit q. vbi agnouit bo. pos. nō satisfad. et. que glo. est cōtra. l. inter. oēs: nā sine dubio tenet satisfad. ut ibi.

A pretorius. C. de l. de die. in pn. §. q. satisf. co. dicit qd. a. q. ibi loqf. i. stipu. latiōib. iterponēdis. hic i. stipulatiōe iā iterposi. ta. tu dic. siue sit stipulatio iterposita siue iterpo. nēda p. toris ē iterpratio: tñ i. his q. p. tinet ad p. paratoria iudicior. iterprat. p. actore: ut. d. l. de. die. i. alijs iterprat. put. ei. suggerit. eqat. C. de. §. d. pac. l. veterib. et l. stipulatio ista. §. i. stipu. latiōib. §. d. ver. ob. So. aliud i. p. uentiōalib. sti. pulationibus: ut ibi. aliud i. pretorijs: ut hic: ut dicit tex. in l. i. p. uentionalibus. §. de ver. ob.

Qualiter et qñ psumat nouatio: ibi. Et ideo. Et an nouatio sit facta si pmo. pmitto. x. in ka. lendis. Pau. secundo i. kalendis Augusti. ibi. Quero. Et an nouatio dicat: cū pmo. dedi fide. iussorē d. iudicio sisti et iudicato soluēdo: de i. de. do. alios fideiussores. uide in fi.

Valerianus. C. ista. l. est dif. ficilis et subtilis. et alias i. cipit valerian. et alias i. cipit p. ses et h. d. In stipulatiōib. pretorijs iteruētu noue. p. sone: nouatio non presumitur ipso iure: s. ope. exceptionis. h. d. C. de. q. secūda stipulatio nō. ualeat: ut. l. q. bis. §. de ver. ob. ut dicit glo. non. ualēt ambe: q. ex vtraq. nō pōt. exigi in soliduz: tñ vtraq. ualet et h. effectū. tu dic. veri: ut ibi. di. xi fm. Ja. d. are. q. secūda nō ualet qñ p. tinet tñ. q. tū p. ma. hic nō p. tinet aliud: iō ualet secūda. C. de. op. de. l. iudex. §. de re iudi. So. hic loqf. in snia iterlocutoria: ibi in diffinitua: certe ideo. puto si ista eēt diffinitua: fm. qd. dixi in l. i. §. i. §. e. ti. C. de. et nūc itro materiā nouationū quā. materiā p. misi me dictuz. hic: et uide q. p. noua.

Loqui mur in stipu.

lationibus. Et adde quod semper ex consensu partium potest restringi effectus stipulationis nouantis et nouate: videlicet et non fiat ipso iure nouatio uel similia: fm. glo. no. quā ibidem no. bar. in l. in personam. §. i. §. de pac. et ibi est singu. glo. uolens q. stipulatio nouans tollit primam ipso iure: quando simpliciter in personam transfunditur. secus si cum alia mī

tionem tollatur prima ipso iure nō ope exceptio nis prout hic dicitur: unde uidef. obstare. l. i. §. de noua. et insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. dicit glo. hic pretor uoluit facere istam nouationem non contrahentes: nam si cōtrahentes uoluis. sent prima esset ipso iure sublata. C. Lōtra hoc oppo. quia imo stipulator hoc uoluit: cum iter. uentu noue persone fm. ista tēpora presumebat nouatio: ut. C. de noua. l. fi. et insti. qui. mo. tol. ob. §. preterea. So. dicit glo. distingne tres ca. sus. aut agitur expresse q. fiat nouatio et fit. aut agitur expresse q. nō fiat: et vtraq. obligatio re. manet: et non fit nouatio: ut. l. iij. §. si ex conuen. tione. §. de re iudi. aut agitur tacite: et tūc rema. net vtraq. sed prima ope excep. reijcif. ut hic: nisi sit actum q. remaneat. ar. l. fideiussor. in pn. §. qui satisfada. cogā. istud quod glo. dicit q. qñ tacite agitur non fit nouatio ipso iure: est cōtra. tex. et glo. §. de noua. l. i. et ij. prout loquimur h. bec tēpora: ideo Guil. de cu. dicit hanc glo. di. cere uer. in stipulationibus pretorijs. nam i. cō. uentionalibus: siue agatur tacite: siue expresse fiebat nouatio: ita no. ipse in l. rescriptum. §. si. pacto. §. de pac. quod satis placet. De. tñ ut re. fert Ly. C. de noua. l. vl. dicit q. hoc est ideo: q. stipulatio interponitur cuz alijs personis: ideo nouatio ipso iure non presumitur: quod nō pla. cet: quia interuentu noue persone magis de fa. cili deberet presumi nouatio: ut. d. §. preterea. insti. qui. mo. tol. ob. et l. vl. C. de noua. et j. dicā.

Itē op. q. nullo modo fiat nouatio nisi agat expresse: ut. l. vl. C. de noua. et d. §. preterea. gl. que est hic dicit unum mirabile q. in modo fa. ciendi nouationem nihil est imutatu: quia tacite et expresse poterat fieri oliz et hodie: sed i. mo. do presumēdi nouationē fieri tacite est imuta. tū: facilius enim presumebatur olim et difficili. hodie. et hoc tenet Ja. de ra. et dicebat esse suaz opi. ut refert Ly. in l. vlti. C. de noua. tñ q. egd. dicit est contra cūsum. d. l. vl. et d. §. preterea: et contra id qd. tenet glo. in l. ij. §. de noua. et ideo dico q. hodie est imutatu: quia nouatio non fit nisi expresse agatur. Et ideo pro declaratiōe p. nitis materie si queris qualiter et qñ presumif. nouatio dic. aut loqris fm. iura antiquissima ante tpa. ff. et tūc siue addebat siue detrahebat iter. uētu cuiuslibet noue p. sone p. sumebat nouatio: et d. iure isto fit mētio i. l. fi. C. d. noua. et i. d. §. p. terea: et ibi glo. aut loqmur fm. tpa. ff. et tūc i. stipulatiōib. p. torijs nō fiebat nouatio ipso iure nisi expresse ageret hoc a p. nb. ut hic: sed fiebat ope excep. Si nō loqmur i. stipulatiōib. p. uentiō. nalib. tūc aut scda p. tinet plus q. pria: aut min. aut tantū dē: aut aliud prorsus. P. rō casu p. su. mebat nouatio. Scdo casu nō p. sumebat: ut. l. q. usufructū. §. de ver. ob. et l. si pupill. §. q. aut. §. de noua. qd. itellige qñ scda p. tinebat minus re. Si nō p. tinebat min. tpe dic. ut dicā ista i. qōni. bus. tertio casu qñ p. tinet tantū dē: tūc aut iterue. niebat noua p. sone et p. sumebatur nouatio nisi eēt actū q. eēt duo rei: ut. l. iij. in pri. §. d. duo. reis. aut nō iterueniebat noua p. sone: et non p. su. mebat nouatio: ut. l. scire debemus. in pn. §. de. ver. ob. q. rto casu nō p. sumebat nouatio: nisi ex. p. resse hoc ageret: ut. l. fundū cornelianū. §. de. noua. si nō loqris h. iura hodierna. C. nūq. p. iu.

fecatur per istum tex. s. bar. ibi tenuit cōtrariū. C. Presu. mebatur nouatio. Bar. idem tenet i. l. q. bis idē. et in l. scire debemus. i. princ. §. de uerbo. obli. et bar. in l. ita stipular. co. ti. in op. vlti. partis. tex. ad intel. lectū. l. duo societate. et i. l. singular. si cer. pe. in. iiii. colū. et uide in ma. teria que re. missiue scri. psi in l. dele. gare. §. de. nouatio. C. Hodie nouatio. Cō. trarium te. nuit bar. in. l. certi con. dictio. §. si. nūmos. in. duobus lo. cis si cer. pe. taf. et forte melius Ja. de bel. i. sua disputa. que incipit i. xpi. nomine ca. uetur. l. mu. nicipali. et i. l. i. postq. li. ti. C. de pac. et Jac. bu. i. l. fi. C. d. no. uatio. et ray. in l. si pacto. quo penam. C. de pac. et Guil. de cu. et bal. in l. re. scriptum. §. si pacto. §. d. pactis. et ful. in. d. l. fi. et bal. in. d. l. rescriptum. Idem tenet Jmol. et cu. ma. et pau. de ca. hic: et idem tenet Jmol. in. d. l. delegare. §. de noua. et Fulgo. in. d. l. certi cō. dictio. et Li. et Ray. in. d. l. fina. et imol. cum. et. Pau. de. ca. in. d. l. ii. §. de noua. et uide om. nino ange. in repe. l. i. C. de iudi. et qd. dixi q. per interue

Vm

tum noue persone nō fiat nouatio tacite: pbatur fm quosdam p. d. l. fi. ibi vel aliam psonam adhibuerit: et ibi nihil penitus prioris cautele ino- uari. naz dictio nihil est vniuersalis negatiua. l. si is qui ducenta. §. vtruz ibi nihil. §. de re. dub. et in. l. ii. §. cōmuni diui. et dictio penitus importat idem q̄ omnino. l. ii. C. de edic. diui adri. tol. no. arch. in. c. i. de sup. neg. prela. lib. vi.

sed ita est q̄ negatiua iū- cta dictioni oīno idēz q̄ nullo modo .l. i. nauē sau- keli. cum gl. in verbo oī- no. §. loca. §. cē. l. qui vsu fructum. §. de ver. ob. C. Titrum videat. Quī prime obli- gationi adij- ciuntur vel adduntur si deiussores noui an sit facta noua- tio. Adde q̄ pro opi. bar- to. est tex. cū glo. in. l. iiii. §. ex cōuen- tione. in gl. i verbo pig. §. de re iud. et ibi li- mitat pau. d. ca. nisi in se- cunda datō ne fideiusso- ris dicere: do istos fide- iussores vel ista pignora fm quod p- mum erant vel quod p- mis per. l. si rem. §. oēs d pigno. ac. et vide bal. i. l. nouatiōe .C. de fide- iusso. et imo. hic in. xii. li- mitatione: et vide que di- xi in. d. l. iiii. §. si ex cōue- tione. §. eo. ADDE que sensit bal. p. no. in hac. l. cōsi. c. l. iiii. li- bro primo et vide Ro. cō- silio. c. xxi. b. In hu- iusmo di. q̄rit glo. Adde bar. i. d. l. ii. §. si p bal. i. l. fan- cimul. C. de verbo. sig. C. Penaz promittere: vide bal. l. l. iiii. i. prim. de cōdi. ob. cāz et i. l. vniuer- sa. C. de peci. impa. offer. et in. l. fanci- mus. de ver- bo. signi. et in. l. executorem. in. v. col. C. de execu. rei iud. ange. et imo. et pau. de ca. in. l. diuortio. §. interdum. fo. ma. et imo. in. l. si pius de oper- no. mun. et bar. in. d. l. ii. et. §. si. in. l. de ac. §. actionum p moder. glo. in. l. ii. §. si dubitetur. §. de iudi. d. Arbitrio iudicis. vide bar. in. d. §. quāuis. et no. bal. in. l. vniuersa. in. d. colū. C. de preci. impe. of. et bal. in. l. sancimus. de verbo. si. et in. l. iiii.

miſ nouatio: nisi hoc actū sit expſse: ut. l. vl. C. d. noua. z. d. §. p̄terea. tñ vbiq̄qz oliz p̄sumebat nouatio tacite: hodie nouatio fit et ope excep. vt. l. ij. §. de noua. P̄dicta omnia sunt vera i stipulationibus coequalibus. sed si vna esset sti- pulatio principalis: alia esset penalī an fiat no- uatio. dixi plene in. l. stipulatus. circa cōtraria vl- time partis. §. de verb. ob. ¶ Quero quid si ego promisi tibi dare decem in foro maij: postea p̄- misi dare decem in foro augusti: an poteris age- re ex prima stipulatione. dicit glo. q̄ nouatur p̄- ma ope excep. cōtra. cum scōa cōtinet minus tē- pore cum p̄mittatur in tēpus lōgius. ergo non p̄sumitur nouatio: ut. l. qui vsu fructum. Rū. il- lud verum quādo cōtinet minus re. sed si conti- net minus tēpore: quia p̄mittit in tēpus lōgius semp videt fieri termini progatio: vt. l. cum sti- pulatus sum mihi a pculo. §. de verbo. ob. meri- to nouatio fit ope excep. ¶ Ultimo quero aliq̄ dedit fideiussores de iudicio fisci et iudicatum sol- ui: postea iterato dedit alios fideiussores vtrum videatur a prima obligatione recessum vt p̄mi fideiussores sunt liberati: videt q̄ sic ope excep. p̄ hanc. l. sed nō puto. nam hic debet itelligi q̄ obligatio principalis ē renouata et noui fideius- sores dati: et ideo puto q̄ si ille q̄ primo r̄spondet et p̄mittat: et iterato det alios fideiussores primi sunt liberati ope excep. per hanc. l. sed si post p̄mos fideiussores datos alios daret: et ite- rum alios daret nulla facta mentione prime ob- ligationis: tunc primi fideiussores non essent li- berati: et secundi eis accederent. argu. l. si ticius §. de fideiusso.

Ex. l. sequenti. C. An in stipulationibus si p̄missi stare tuo sim- plici sacramento de expensis et interesse: an vale- ar: ibi. Querit dy.

A huiusmodi. C. pp. de. l. non aut. §. de arbi. glo. dicit q̄ ista. l. cōtinet cōsilium q̄ certa pena iſeratur: non autem q̄ si omitteretur stipulatio vicietur. facit ad hoc. §. e. l. in omnibus. et ij. C. Querit glo. vtruz quis cogatur promittere penam: et arguit glo. pro et contra multum solēniter: vt in ea patet. finaliter determinat q̄ quis penam promittere nō cogatur nisi velit: vt. l. ij. §. si. §. qui satisda. co. z. l. sed et si quis. §. si. §. si quis cau. idem tenet glo. i. d. l. ij. §. si. §. qui satisda. cog. ¶ Bar. sil. dicebat in- distiacte cogendum certam penam promittere hodie propter cōsuetudinem: vt. l. q̄ si nolit. §. quia assidua. §. de edil. edic. et idem tenebat Ba. bu. Alij dicebant distinguendum: an hec stipu- latio iſerponatur super re extimabili: et loquitur ista glo. an super re inextimabili cogatur p̄mit- tere certam quātitatem: vt. l. procurator ad ex- hiben. §. si. j. rem. ra. ha. z. l. iiii. j. de custo. reo. Alij vt Oldra. dicunt hoc totum relinquendum arbitrio iudicis: vt. l. ij. in. fi. §. e. ti. mihi videtur

in prin. de condi. ob. cau. e C Dicit glo. Et est alia glo. in. l. ii. §. si dubitetur de iudi. que est sin. fm ange. et imo. in. l. diuortio. §. interdum. ff. so. ma. f C Secundo querit Dy. Adde bal. in. l. i. C. de sen. que pro eo quod iter est. in. iiii. colū. et Bal in auc. iubemus. C. de iudi. et q̄d no. bar. in. l. theo pompus. de do. plega. et ia. bu. et bal. in. d. l. iustu- randuz q̄ ex cōuentione et p̄ do. bar. in. p̄. icipi. qdā hīs bo- na cōiā: et ali- quid p̄ imo. i. l. custodia §. i. et. §. si. i. §. pu. iu. et an. de bu. in. c. sinez li- tibus. in. pe- col. de do. et cōtu. et i. c. ii. de fide i- stru. et spec. de teste. §. re- stat. uer. hoc tñ ibi. xlii. S3 an istud pactum trā- seat ad sin- gulares suc- cessorum: vi- de Buil. de cu. in. l. cum d̄bitozes. C. de iudi. in. fi. et quid in successore vniuersali. p̄ Ro. in. l. si eximendi. §. si. §. ne quis eum qui in ius vocan- est: et istud facit an va- leat pactum q̄ stetur p̄i uate scriptu re. de quo p̄ Imol. in. c. cuz. p. tabel- lio. de fide i- strumē. per Bal. in. l. i. perator. de sta. ho. et q̄d dixi p̄ bal. in. l. nuda. in. iiii. colū. C. de dona. et illud dictuz Innocen. re- fert et Bal. in. l. de qui- bus. C. de le- gi. et Ange- in. l. pactum inter here- dez. de pac. §. et vide Ro. in. l. i. §. de iureiurā. et in. l. i. §. si na. §. de ver- bo. obliga- et istis adde Bar. in. l. i. §. et si quis. §. quefituz. §. si quis cau- tio. et Bar. in. d. l. iustu-

q̄ omnes bene sentiant. vnde dico sic: an pena debeat inferi vel nō: hoc est arbitrio iudicis re- linquendum: vt. l. ij. in. fi. §. e. ti. hoc autem debet iudex arbitrari in casibus. primo si interpona- tur super re inextimabili: vt. d. l. procurator. ad exhi. §. si. secundo quādo sufficit nuda cautio si ne fideiussores: quia hoc fideiussores est facile: ita dicit glo. no. in. l. iiii. §. quāuis. §. si cui plus q̄ p̄ .l. sal. tertio quādo hec satisfactio interponitur ad purgandam moram: seu ad euadendam ali- quam penaz vel obligationem in quā iciderat: tunc equum est q̄ certa pena promittatur et ma- gna: ita dicit glo. nota. in. l. iiii. in. fi. §. de ali. iud. mu. cau. fac. Quarto: si est cōsuetudo: vt. l. q̄ si nolit. §. quia assidua. §. de edil. edic. z. l. si de pi- gnore in. fi. §. de pig. ac. z. l. si prius. §. i. de aqua plu. ar. Querit Dy. secundo quid si in stipula- tionibus promisit stare de expensis et interesse tuo dicto vel tuo iuramento an valeat: et quid operatur talis stipulatio: certe valet: et si arbitra- bitur bene stabitur suo dicto. alias reducetur ad arbitrium boni iuri: ut. l. hec venditio. j. de con- trahen. empt. z. l. in personam. §. generaliter. j. de regu. iur. ita dicit Dy. Spec. de proba. §. vi- dendum. ver. quid si d̄r: videtur dicere q̄ talis cōuentio nihil operetur. d̄ns Ly. in. l. si quis in- conferendo. C. de epis. z. de. dicit q̄ talis con- uentio nō valet: quia per hoc quis inuitaret ad delinquendum: vt. l. cōuenire. §. de pac. do. non ob. l. iusiurā. quod ex cōuentione. §. de iureiur. quia post debitum cōtractum bene possum ali- cui deferre iuramētum: sed de debito cōtrahen- do iuramētum deferri nō potest. arg. eius quod dicimus de pacto. l. cōmis. f. an interponatur ab initio vel ex postfacto: ut. l. quāuis. alias incipit calipodius. §. de solu. nō ob. l. theopompus. de dote prele. quia illud in vltimis uoluntatibus: et hoc tenet Dy. Alij dicūt q̄ id quod dicit Dy. q̄ reducatur ad arbitrium boni iuri non proce- dit: quia uerba stipulationis promitto stare di- cto tuo vel simplici uerbo tuo: uel tuo iuramen- to: que uerba importāt meram uolūtatez: ideo nō est locus reductioni ad arbitrium boni iuri: ut. l. cum qdam. de le. ij. z. l. fidei cōmissa. §. quā q̄. de le. ij. z. l. utrum. §. i. §. de re. du. z. l. fidei- cōmissa in. fi. §. de fidei cō. liber. Quid dicemus puto q̄ si p̄mittit stare simplici tuo dicto: seu p̄ bo uel tuo iuramēto: q̄ istud me nō obliget q̄n ego possum hoc reuocare anteq̄ tu declares. ca- sus est in. l. si qs iusiurā. C. de re. cre. z. iureiurā. ubi erat facta declaratio in iudicio que hz vim stipulationis: ut. l. cum ostēdimus. §. de fideiuf. tu. z. tñ pōt reuocari: multo magis si hoc est sc̄m extra iudicium. sed postq̄ qs declarauit dico q̄ ualet eius declaratio: tñ dy reduci ad arbitriuz boni iuri: ut. l. si libertus. §. de ope. li. z. no. in. l. pe. §. de arb. z. l. si pro ca. C. de do. pro. et q̄d ibi no. per glo. et per doc. nō ob. si dicit q̄ per hoc inuitatur ad delinquendum: quia arbitrium bo- ni iuri tollit cōtrariuz. nō ob. si dicit q̄ q̄n p̄ferē

rādū q̄d ex cōuentione. §. si. et in. l. si qs in cōscribendo. C. de pac. et Jo. an. in. ti. i. de pba. §. si. §. qd si de hoc. g C Adde nō obliget ro. in. l. i. ne qs cum q̄ in ius voca. et in. l. q̄ bona. §. qdam. de dā. ifec. et ante eū Buil. de cu. in. l. cū debitoris in. fi. C. de iudi. in discursu videtur tenere q̄ ista cōuentio sed: nō transeat ad heredē. Et no. q̄ papa non pōt facere q̄ stetur dicto partis q̄ aduerſarium. tex. est. iiii. q. ij. indicas.

Facit hz Dy. No. q arbi ter psumitur in dolo si enozmter ledit: e seq tur bal. i. l. i. i. viii. col. C. de his q pe. no. et in rub. C. de pena iudi. q ma iudi. p bar. in. l. i. si societatem. s. arbitroz. s. pro socio. et cum bar. tranfit et in hoc do. an. de bu. in. c. finem in pe. col. de dolo et cotu. et bal. in. c. i. s. item sacramta in. iii. col. de pa. iur. fir. allegat no. p bal. bic q si enoz miter ledit psumitur in dolo.

Rem pu pilli saluam fore. Rub.

Pupilli. No. q pa ria sunt pro mittere tute lam salua fore et rem pu pilli fore sal uas: ut. l. i. i. .C. de tuto. et cura. qui satis no de derit. et bal. in. l. i. co. ti.

Rem pupilli vel adolescentis salua fore. Ex. l. sequenti.

An ois tutor teneat satisfacere et que regrant anteq tutor possit administrare.

Am pupillo. Quo quado pot agi tutele ac. glo. dicit q tu tela finita: vt. l. nisi finita. s. de tu. z ra. distra. Quero an ois tutor teneat satisfacere. glo. dicit q sic: nisi sit testamen tarius vel datiuus ex inqstione: vt insti. de satis da. tu. z cura. s. i. alibi videt glo. velle q idistin cte ois tutor satisfacit: vt no. C. de tu. z cura. q sa tis no dederunt. l. i. alibi gl. distinguit z melius. aut quis est datus ex inqstione a iudice maiore z no satisfacit. aut a iudice minore: z tunc sic: vt no. in auc. vt hi qui ob. ha. phi. res. mino. s. pe. de hoc per Ly. C. de tu. vel cura. qui satis no de de. sup. rub. Quero que requirunt ad hoc vt tutor possit administrare. dicit glo. q satisfacit in casibus predictis. Itē q iurent bene admini strare: vt i. auc. vt hi qui ob. ha. perbi. res. mino. s. si. certe z alia plura requirunt: vt no. s. de le gi. tu. l. legitimos eo addito q defensionem p mittat fm formam. l. vi. s. defensionez. C. de ad mi. tuto. z ibi de hoc per doc.

Ex. l. sequenti.

An ex stipulatioe notarij det utilis pupillo si ne cessione: ibi. Quero. Et an in pventionalib qratu rutilis sine cessione: ibi. Quero cum. Et qn notarius stipulat fit necesse q stipulet tanq pu blica psona: vide in fi.

Ipupillus cum. l. sequē. Mo. melius est pprum q coe: z ideo hic fit vt stipulet pupillus p se vel p ser uum vt sibi querat directa. nam qn stipulat per alium qritur sibi utilis z apud alium est directa. Quero vtz ex stipulatione notarij det pupil lo utilis sine cessione. z tex. hoc no exprimit. dy. dicit q sine cessione z nihil allegat. habes tex. in. l. ij. C. de ma. coue. Quero cum hoc fit vtz in stipulationibus prorijs z iudicialibus q ex con tractu nobis querit utilis qd in pventionalib

in simplicem voluntate no habet locu arbitriuz boni viri: quia semp itelligit: du tñ dolus absit: vt. l. creditor. s. lucius. s. man. sed dolus presu meret si plus debitor arbitraret. ergo zc. Al timo hec. l. facit fm Dy. q sit triplex iteresse. s. interesse singulare z coe z couentionale. videtur hic q pmittit certa qntitas p iteresse. Alij dicunt q hic est casus in pstrarium. l. q no est nisi vnuz iteresse. hoc aut estimef diuersimode: qnqz est i matione singulari: qnqz coi: qnqz est i matione co ueta: vt hic. z hoc Pla. psuevit tractari. C. d se. que pro eo qd iteresse. z Dy. ponit in. c. mora. de re. iur. li. vj. z gl. ponit in. l. i. in prin. s. de ac. ep.

Rem pupilli vel adolescentis salua fore.

Ex. l. sequenti.

An ois tutor teneat satisfacere et que regrant anteq tutor possit administrare.

Am pupillo. Quo quado pot agi tutele ac. glo. dicit q tu tela finita: vt. l. nisi finita. s. de tu. z ra. distra. Quero an ois tutor teneat satisfacere. glo. dicit q sic: nisi sit testamen tarius vel datiuus ex inqstione: vt insti. de satis da. tu. z cura. s. i. alibi videt glo. velle q idistin cte ois tutor satisfacit: vt no. C. de tu. z cura. q sa tis no dederunt. l. i. alibi gl. distinguit z melius. aut quis est datus ex inqstione a iudice maiore z no satisfacit. aut a iudice minore: z tunc sic: vt no. in auc. vt hi qui ob. ha. phi. res. mino. s. pe. de hoc per Ly. C. de tu. vel cura. qui satis no de de. sup. rub. Quero que requirunt ad hoc vt tutor possit administrare. dicit glo. q satisfacit in casibus predictis. Itē q iurent bene admini strare: vt i. auc. vt hi qui ob. ha. perbi. res. mino. s. si. certe z alia plura requirunt: vt no. s. de le gi. tu. l. legitimos eo addito q defensionem p mittat fm formam. l. vi. s. defensionez. C. de ad mi. tuto. z ibi de hoc per doc.

Ex. l. sequenti.

An ex stipulatioe notarij det utilis pupillo si ne cessione: ibi. Quero. Et an in pventionalib qratu rutilis sine cessione: ibi. Quero cum. Et qn notarius stipulat fit necesse q stipulet tanq pu blica psona: vide in fi.

Ipupillus cum. l. sequē. Mo. melius est pprum q coe: z ideo hic fit vt stipulet pupillus p se vel p ser uum vt sibi querat directa. nam qn stipulat per alium qritur sibi utilis z apud alium est directa. Quero vtz ex stipulatione notarij det pupil lo utilis sine cessione. z tex. hoc no exprimit. dy. dicit q sine cessione z nihil allegat. habes tex. in. l. ij. C. de ma. coue. Quero cum hoc fit vtz in stipulationibus prorijs z iudicialibus q ex con tractu nobis querit utilis qd in pventionalib

net idem imo. bic: et in. c. dilecti. de arbi. sed spec. tenuit prium in titu. de arbi. s. si. ver. sed quid si stipulatus est: qz eius no interest. ergo zc. dic vt in. l. stipulatio ista. s. alteri. s. de verbo. ob. cum fini. istam opi. sequitur imo. in. d. ca. dilecti. de quo vide in. d. l. v. s. si. p. alex.

Officialis publici. p stipulationem nuncii vel alterius publici officia

lis nobis q rif stipulato vt ilis et qd de notario iudice vel sa cerdote: vi de bal. post bar. in. l. i. s. huius studii de iusti. z iu re. et bal. in auc. genera lif. C. d. epis. et cle. l. viii. col. et in. x. z bal. i. l. post qz. C. d. pac. vbi oino: vi de. z vid bar to. in. l. pos. sessio. s. i. de acq. pos. et imo. i. d. c. i. de eo q mit. in pos. cau. rei fr. sac. c. qz. s. d. vsu. lib. vi. et i. c. cum pidez. de pactio. et qd no. bal. z ange. in. l. cu pro quo. p luz tex. s. de in ius voca. Et qd si iud. der sibi sti pulatur an acqrat par tibus: vide Cui. de su. i. l. si quis ma ior. C. d. traf ac. z qd eti az queratur absent: te / net glo. in auc. matri. z auie. C. quando mu hier officio tu. fun. po i verbo vel le. et dixi in. l. in cause. de procura. et uide om nino Bal. quando iud. der stipula tur in. l. i. C. per quas p so. no. acqui rum. i. pe. co li. pe. anch. in. c. i. de ren. num. dicit q illud quod geritur i pre sentia iudi cis aduersa rio non pre sente: ita de mum pciu dicat geren ti officiu si iud. ad hoc tendat vt su um impen dat offm z no alias. allegat no. per Ly. in. d. auc. sacramenta. et cu Bar. etiaz hic tenet bal. in. l. no alter. de adop. z in. l. i. s. exigere. de magistra coue. p ludo. in. l. stipulatio ista. s. si stipuler. de verbo. ob. bal. in. l. ii. in fi. C. vt in pos. lega. et do. anto. in problemo decreta. in vlti. col. per Bar. in. l. si quis vxori. s. si fugituum. j. de fur. sed an iudex querat non subdi to: uide in. l. i. s. si quis. de verbo. obli. et vide spec. in ti. de arbi. s. i. ver. sed qd si stipulatus. et qd no. ange. et imo. in. l. i. s. si. et ibi dixi. de verbo.

Quare tutor cogitur gerere. z an tutor qdaz gessit qdam no: p no gessit ten catur.

On quasi. Mo. hic q ea q stricti iuris sunt ex tentionem no recipiunt. nam hic uides q qui promittit rem pupilli saluam fore non te netur nisi ad id quod uenit in actione tutele di recta: no ad id qd uenit in actione utili. facit ad hoc. l. si pregnans. z l. si vacce. s. de euic. z de le ga. i. l. no quocuzq. s. si. cum sua glo. C. Secun

dat offm z no alias. allegat no. per Ly. in. d. auc. sacramenta. et cu Bar. etiaz hic tenet bal. in. l. no alter. de adop. z in. l. i. s. exigere. de magistra coue. p ludo. in. l. stipulatio ista. s. si stipuler. de verbo. ob. bal. in. l. ii. in fi. C. vt in pos. lega. et do. anto. in problemo decreta. in vlti. col. per Bar. in. l. si quis vxori. s. si fugituum. j. de fur. sed an iudex querat non subdi to: uide in. l. i. s. si quis. de verbo. obli. et vide spec. in ti. de arbi. s. i. ver. sed qd si stipulatus. et qd no. ange. et imo. in. l. i. s. si. et ibi dixi. de verbo.

Per stipulationem notarij. Quid in arbitro stipulante penam p parte parente laudo an valeat. glo. tenuit q sic. in. l. litigatores. s. quod ait p eoz. s. de arbi. quod seqtur ange. in. l. y. s. si. de verbo. ob. et ibi plene te.

vm

obli. qd aut possit tabellionem creare: vide p Inno. m. c. euz. p. tabellio. z spe. i. ti. de instru. edi. §. restat. v. qd aut possit: et no. bar. i. l. nec. n. d. ad ep. ADDE. qd possit creare notarios. Quid. c. si. lxxv. z an ex eius stipulatioe agi possit sine cessione. et qd qd in instrumto est iuramentu z pceptu garentie: vide Ro. c. silio. lxxvi.

C Hanc stipulatione 3. Ad hunc tex. vide bar. to. i. l. ita stipulatus. i. ii. q. de verb. ob. et d. isto tex. facit festum bar. in. d. l. ita stipulatus.

Eruuz Non e alibi secudu bal. in. l. do. nationibus. de acq. pos. Et si ad speciel datus ad litem. Curator ad lites: an satisfact: et an faciat iuentarium vide qd dixi post bar. i. d. l. de creationibus: et bal. in. l. nul. l. hic alleg. bal. in. l. qui habz. §. si pupillus. §. de tutel. z bar. in. l. si hereditas. in. pn. C. de tel. tu.

Judicatum solui. Rubri. Quertur plura. in quo differat ista cautio z claz de re de fendeda ab illa de iudicio sili: z nu quid peura tor rei teneatur cam prestare: vide q dixi post bar. ro. in. l. si sili. us. q. satisfada. co. Et quod debeat fieri instrumtus in hac cautio ne: vide bar. to. in. l. i. de in li. iur. sed quid in fore se q recessurus est isalu tato hospite si nihil possidet an habeat hac cautione prestare vide bal. in. auc. ei. qui. i. prin. de bo. auc. iu. pos.

do no. tex. eius quod querit Bi. in. l. i. in prin. s. de admini. tuto. quare cogitur tutor gerere: qa etiam no gerens tenet vtili. ibi danf plures actiones: vnam habes hic. z ad hoc vt possit tenere ex stipulatione rem pupilli saluam fore. querit glo. an teneat vtile ex stipulatione: qdam dicit q sic: vt Bar. glo. dicit cōtra z bene. C. Quero qd si tutor qdam gessit qdam no: an p no gestis teneat hac stipulatione: puto q sic: quia tenet directa. ar. l. si tutor. in prin. s. de auc. tu. cōiuncta. l. i. in prin. s. de admini. tuto. z hoc. §. tene menti hunc. §. quia notabilis est.

Hanc stipulationem.

C Ho. q tutor pot cōueniri demū finita tutela. sed curator statim. cōtra. de admini. tu. l. actus. Solu. vt plene no. C. de admini. tu. l. aduersus. dic vt ibi plene quia est longa materia.

Si tutor. C. Quero ptra quez agef: dicit glo. ptra defensorem eius vel ptra curatorem datū bonis. z hoc vltimum placet. id vero quod dicit de defensore q veniret in iudicio noie capti ab hostibus pcederet si ille captus reuertet. si vero ibi moreret qd gestum est no valeret: vt. j. que sen. sine ap. re. l. i. in fi. ar. ad hoc in. l. si seruus cōis meuij. §. seruus capto. §. de stipu. seruo.

Si quis curator.

C Op. q et si no gerit teneat: vt. l. ij. in fi. s. de cur. bo. dā. glo. dicit aliud in curatore dato bonis: vt ibi aliud in curatore adultri: vt hic. Vel dic fm Bi. ibi gessit ex voluntate: hic ex necessitate. ar. l. iij. §. in eo. de admi. rez. ad ciui. pti. C. Quero q est rō differentie inter tutorem z curatorem. dic vt in glo. C. Quero quid e hoc dcm in se reuoluit. due sunt opi. vna idest sepius stipulatio cōmittit. f. quotiens male gerit: z ista est vera. Alia vt dicamus reuoluit. i. obligatio vna deuoluit in aliam vltimaz. vbi gfa. pro mala administratione tenebar tibi dare cētum: statim cum no exigo illa cētum prima obligatio quertit in aliam scōam qa no exegi. z sic de singulis. iz hoc no placet: qa vna actio deuoluit in alia. ita demum si actoris interest: vt. l. diuorti o. s. de ne. ge. sed hic actoris no interest. ergo zc. qre tene pmam. Sed ad illā op. de. l. si duo. §. de arb. So. ibi mera pena: hic interest.

Eruuz. C. Op. de. l. i. in pri. s. de hbo. ob. Solu. fallit hic: ut hic dicit p glo. z dixi plene in. d. l. i. in prin. s. de h. ob. Ex. l. sequenti.

C An curator ad lites teneat satisfdare: z an in vctarium facere.

Si ad spēs. C. Quero datus ad litē teneat satisfdare. glo. dicit q sic p hac. l. quā tene mēti. sed an teneat facere iuētariū. glo. t3 q no in. l. de creationib. C. de epif. au di. ar. ad hoc. l. nullū. §. cū aut. C. de epi. z cle. z ar. l. hoc iure. s. de so. nā cū curator ad lites no possit solutionē recipere: vt. d. l. hoc iure. ergo no dz facere iuētariū qd fit postq recipit: ut. d. §. cū aut. Alij dicit q tenet facere iuētariū: qa salteza ad eū pueniūt ista cause. ar. hui. l. z. l. cyprogra

C Quod intellige. An aut sit differentia inter stipulationem iudicati solui: et stipulationem solui iudicatum: vide bar. et ibi dixi in. l. ii. in prin. de preto. stipu. Et de clausula iudicatum solui de re defendenda et de iudicio sili: vide no. per bar. et ibi oino pau. de ca. in. l. si cum hoie. s. de fideiussio. et dixi in. l. grece. in prin. s. de fideiussio. ubi dixi q q promittit defendere pro mittit siliere z adde pau. de ca. i. l. iudicatum solui. la. i. j. eo.

C Alieno noie. secus si altum defendat suo noie nam tūc no tenetur satisfdare. tex. et exemplū habes i. l. si cū vno. si ex no xa. ca. aga. s. b. C. Sed hodie. Adde glo. z qd ibi no. in. l. si pcura. s. de pcura. i. C. Tertio q ro. Sed pone q aliquis promittit se fieri iurivtz videatur pmittere iudicatum solui dic q sic etiam siliere pmittere videtur. glo. e qua ibi multum no. ange. in. l. si cōmissa. j. rem ra. habe. Quid si promittit parere mādatis curie. An sit idem: vide Pal. in. l. cū pro quo. de in ius vocā.

Am pupillus.

C Innu. it hic q noia no sint in patrimonio. ptra. j. de hbo. fi. l. bonoz. So. fateor q noia sunt in patrimonio. sed ea q a debitore debet exigi no sūt in patrimonio: z eo inspectu sic loquitur bec. l. C. Quero vtz vsure veniat in hac stipulatione. qdaz q no. tu dic ptra rariū: vt in duabus. ll. seq.

Postea cuz. l. seq.

C Ho. q fideiussor simpliciter acceptus tenet in vsuras que veniunt officio iudicis ex natura ac. de hoc in. l. quero. s. loca. z. l. cētum capue. s. de eo qd cer. loco. z ibi dixi.

Plures.

C Nec lex dimidif. pmo ponit vnu dicit q fideiussor vni tutoris no bz dñficiū diuisiōis. scōo rīdet quidā tacite obiectioni qre secus fit in plurib. tutorib. tertio format vna obiectione z ei rīdet qre secus i fideiussorib. alioz. scōa ibi nec qsq. tertia ibi cetex. z est pulchra z notabilis. l. ista. C. Op. s. de fideiuss. tu. l. si pupill. So. ibi erāt plures fideiussores diuersoz tutorū. hic erant vnius tñ tutoris fideiussores.

Judicatum solui.

Ex hac rubrica.

C An dz iterponi ista cautio z a quo dz pstar: vide in pn. Et an debeat a pcuratore pstar: ibi. Tertio. Et an cū pcurator pmittit z pncipalis p eo in que prius fit hēda executio: ibi. Querit dy. Et qd si dñs q pcuratorem releuauit no possidet imobilia qualiter fiet: ibi. Querit dy. Et an pcurator possit releuari a cautione de defendēdo in instruo: vide in fi.

C Glo. cōtinuat. dixit de pretorijs stipulationibus in genere z psecutus est unā spēm. nūc psequitur aliaz spēm. Et circa rubricam qrunf plura. Primo quā debet iterponi ista cautio. dicit glo. ante li. pre. ut. l. de die. §. si seruus. s. q satisfada. cog. idez no. isti. e. ti. §. si vero. qd itelligit nisi pcurator iterueniret post li. ptesta. quia tūc etiam iterponeretur: ut. l. ij. C. de cōsor. eiusdez litis. z no. in. l. pōponius. §. rati. s. de procura. Secūdo quero a quo debet prestari ista cautio. dicit glo. olim a quocūqz suo vel alieno nomine cōuēto reali vel personali actione. hodie no prestatur ab eo qui suo nomine conuenitur: ut i sti. de satisfda. in prin. z. §. sed hodie. in eo q dicit q olim prestabatur a puento suo noie psona li no dicit verum: ut dixi uobis scōm Dy. in. l. si cum hominem. s. de fideiussio. z Tertio quero

C Releuatus. Mo. in cautela qua tradit ange. in. l. si filius. q. satisfada. co. que est q. si dñs est multum longinquus a loco iudicij q. poteris opponere q. ille dñs qui fideiussit p. pecu. nō possidet imobilia & si ea possidet in loco longinquo a iudicio & ea retulit in. l. §. possessio. co. ti. qd no. q. de facili poteris euadere iudicij si petis a pecu. actoris p. cauere de iudicio fisci et iudicatu solui i ca. recō. uentio: vi de bar. circa pe. col.

C Logitur in cautione. Sed qd si p. cura. cōparet & ad vñs articulu in ca. an debeat satisfadare. allegat glo. q. no. in. l. x. in pn. de regu. iur. quā alle. doc. in. d. l. si filius qui satisfada. cogū.

C Un. mo. dus. Hodū releuādi p. curatoz de satisfadatione: vide. j. et dicit bar. i. d. l. si defūct. §. i. qd aut si daret i releuatiōe fideiussorē alterius fori & pmitteretur p iudicē seu notariū alterius fori: vide. sing. per Ly. et p bal. in. l. ii. C. per quas perso. no. acqr. Et d. isto modo releuādi vide. ang. in. l. fideiussor: obligari. in prin. de fidei. et fulg. i. d. l. si filius. q. satisfada. co. ADDE Jo. an. in addi. spec. in. ti. de pcura. §. vt aut. verfi. §. nūqd talis.

C Querit Dy. Quando principalis fideiussit fore p. pcur. de iudicatu soluendo an hēat beneficiū excus. sionis. Et ad de q. tales p. pcur. dicitur ex. vtrum prestet ista cautio a procuratore q. habet mādatum. glo. dicit q. sic. ut. C. de satisfada. l. i. in fi. & fideiubet p. suo pcuratore dñs si est p. sēns. si vero esset absens. pcurator iuenit sibi fideiussores. primum quod dicit: siue habeat mādātū siue nō est verum: lz sit secus in cautione de rato que nō prestatur cum est certum de mādato: vt. C. de procu. l. i. z. j. ti. i. l. nec satisfadatio. rōnes dic: ut. l. nō solum. §. qui alieno. §. de pcura. & p. doc. in. l. i. C. de pcura. fm q. dicit si est absens dñs procurator sibi inueniat fideiussores. dicit Dy. est verum nisi esset a dño releuatus per p. missionem factam notario recipienti noie quorum itererit prout cōsuetudo est. & tex. dicit in sti. de satisfada. §. si vero aliquis. & isto casu dñs dominus fideiussor: quia etiam p. absente & ignorante potest quis fideiubere: vt. l. fideiubere. §. de fideiussor. & l. ex mandato. §. i. §. mā. **C** Sed circa hoc querit an saltem nuda cautione teneatur procurator pmittere: lz sit a dño releuatus. Spec. in. titu. de satisfada. §. expedito. circa prin. §. tenet q. nō. sed cōtra hoc facit quia obligatio fideiussoria nō pot. esse sine principali: ut. l. fideiussor obligari. in prin. §. de fideiussor. sed hic nō est principalis. ergo dñs nō potest dici fideiussor. Quidam volētes sustinere istam opi. dicunt q. hic fideiussor accipitur sine principali vt no. in. l. ij. §. i. §. qui satisfada. co. & ita loquitur. l. si barfatoram. C. de fideiuss. sed hoc nō est bene dictum: quia speciale est in cautione de iudicio fisci vt dicatur fideiussor sine principali: ut no. in. l. ij. §. i. §. qui satisfada. co. & ita loquitur. d. l. si barfatoram. sed nostra. l. loquitur in cautio ne iudicatum solui in qua requiritur principalis & fideiussor: ut. §. tit. ij. l. pretorie. Unde alij volentes hoc sustinere dicunt q. procurator est principalis qui obligatur per li. pre. in qua si cōtrahit: vt. l. ij. §. idem scribit. §. de pecul. & no. i. l. ij. §. fi. §. ti. ij. Hoc nō est bene dēn. nam p. li. cōtesta. quis obligatur instantie: nō autem obligatur ei quod in sentētia venit quod apparet: quia in procuratore nō fit executio: ut. l. plauti. §. de procura. hic autez loquitur in cautione iudic. sol. in qua nullo modo procurator reperitur obligatus: & sic esset fideiussoria sine principali. Alij volentes hoc sustinere dicunt q. hoc nō est mirum q. fideiussor sit sine principali sicut alias quādo principalis sine herede decedit: vt. l. stichum aut pampbilum. circa fi. prin. §. de so. & l. sine herede. §. de admini. tuto. sed hoc non est bene dictum: quia ab initio nō potest contrahi obligatio fideiussoria sine principali: lz ex post facto possit quādoq. sustinere: ita no. §. de depo. l. i. §. idem pompo. probat in. l. postquā. in pn. vt le. no. ca. Bi. hic non bene se firmat. dicit tamen q. est argu. q. procurator ipse debeat cauere nuda cautione. §. de usufruc. earum reruz que vsu consu. l. tribus. & argu. l. filio. & l. si quando. §. i. §. vt le. no. ca. Dominus Ly. in. l. i. C. de satisfada. mouet istam. q. & dixit me audiente q. ista fuit prima questio que fuit sibi commissā postq. redijt de bononia: & determinauit q. procurator debet cauere iudicatum solui: vt sic ipse sit principalis dñs fideiussoris. hoc probat per. d. §. si vero aliquis. in sti. de satisfada. vbi dicit q. dominus fideiubet pro procuratore suo. ergo procu

promissores: ut no. glo. in. l. in eo. in prin. de regu. iur. et no. in. l. ii. in pn. qui satisfada. co. et vide que no. j. proxime et quod dixi in rub. post Bar. §. de fideiussor. Et an habeat locum beneficium excusationis in fideiussor. iudic. solui. bal. in. l. cum eorum. C. de sen. vbi dicit q. nō regitur excusatio. Contrarium tenuit ipse et rectius. in. l. fi. C. de vsur. rei iudic. qd in constitutore. glo. tenet q. habet locuz. §. si qd igitur. in auc. de fideiussor. adde q. lz pater puentus de peculio habeatur loco fideiussoris iudi. sol. tamen nō habz in eo locum beneficiū excusationis: ut no. Bar. et doc. in. l. cū filius. in pn. de ver. obli.

rator est principalis. pro hoc. §. de pcura. l. minor: vbi dñs minori & fideiussoribus succurritur. ergo apparet q. pcurator est obligatus. Ita. de are. tangit hanc qōnem. j. e. titu. l. si ad defendēdum. & ibi dicit sic. modus releuādi procuratorem potest esse duplex. vnus modus q. dñs p. mittat procuratori suo notario recipienti noie eorum quorum itererit & det vnum fideiussorez ipsi notario: tunc sufficeret quia esset principalis & fideiussor: vt. d. l. et si ad defendēdam. j. e. l. melius facit lz ipse non alleget. l. si defunctus. §. de procur. Alio modo releuatur q. dñs ipse promittat simpliciter nec dat fideiussores: tunc nō sufficit sed pcurator debet cauere nuda cautione: ut. l. i. §. exigere. §. de ma. cōue. quod mihi placet: vt. d. l. tribus. de usufruc. earum reruz que vsu consu. & l. si quādo. §. i. §. vt le. no. ca. hoc sentit glo. in. l. iij. §. quāuis. §. si cui plusq. per. l. fal. lz ita fit de iure: tamē etiam in multis partibus consuetudo obseruat contrarium: nec vidi vnq. obtineri sup. ista exceptione. Querit di. quādo promittit procurator & principalis fideiubet pro eo in quē prius fiet executio: dicit Bi. reuera dñs est principalis: & ideo cōtra eum fiet prius executio & cōtra fideiussorem in subsidium: ut in auc. de fideiussor. in prin. & §. i. facit ad hoc. §. de pac. l. fideiussoris. cum. l. se. & l. de die. §. qui mulierem. §. qui satisfada. co. quod intellige nisi esset pcurator in rem suam. argu. predictaruz legum. Querit quid si dominus qui pcuratorem suū sic releuauit nō est soluendo nec possidet imobilia. Respōdeo nō videtur idoneus fideiussor: ut no. in auc. de exhi. & intro. re. is. §. sancimus. & saltem nō potest releuare procuratorem suuz a cautione de iudicio fisci: quia ipse dominus si esset presens cogereatur eaz prestare: vt. l. sciendum. §. qui satisfada. cogū. Querit vtrum possit releuari procurator in instrumēto procurationis a cautione de defendendo. Spec. in. titu. de satisfada. §. expedito. verfi. item queritur. videtur dicere q. nō: quia si dominus promittit de defendendo quod debebat facere procurator promittit factum alienum quod non potest. debet ergo dicere sic. promitto me facturum & curaturum q. defendet & sic procederet. cōtrarium puto q. promittendo de defendendo simpliciter sufficit. nam in pretorijs stipulationibus talis pmissio resoluitur: vt videatur promittere se curaturum & facturum: vt dicit in. l. quotiens. §. de verbo. obli. & l. stipulatio ista. in prin. e. titu. **C** Sed quero vtrum promissio ista facta per procuratorem sufficiat substituto ab ipso procuratore. rñ. non: ut. l. si ante acceptum. j. e. ti. & ideo cōsuetudo est vt dicatur q. ipse pmittit pro ipso procuratore & pro substituto ab eo zē.

C Rūdeo. Adde bar. in. d. l. sciendum. §. i. §. si cui plusq. per. l. fal. lz ita fit de iure: tamē etiam in multis partibus consuetudo obseruat contrarium: nec vidi vnq. obtineri sup. ista exceptione. Querit di. quādo promittit procurator & principalis fideiubet pro eo in quē prius fiet executio: dicit Bi. reuera dñs est principalis: & ideo cōtra eum fiet prius executio & cōtra fideiussorem in subsidium: ut in auc. de fideiussor. in prin. & §. i. facit ad hoc. §. de pac. l. fideiussoris. cum. l. se. & l. de die. §. qui mulierem. §. qui satisfada. co. quod intellige nisi esset pcurator in rem suam. argu. predictaruz legum. Querit quid si dominus qui pcuratorem suū sic releuauit nō est soluendo nec possidet imobilia. Respōdeo nō videtur idoneus fideiussor: ut no. in auc. de exhi. & intro. re. is. §. sancimus. & saltem nō potest releuare procuratorem suuz a cautione de iudicio fisci: quia ipse dominus si esset presens cogereatur eaz prestare: vt. l. sciendum. §. qui satisfada. cogū. Querit vtrum possit releuari procurator in instrumēto procurationis a cautione de defendendo. Spec. in. titu. de satisfada. §. expedito. verfi. item queritur. videtur dicere q. nō: quia si dominus promittit de defendendo quod debebat facere procurator promittit factum alienum quod non potest. debet ergo dicere sic. promitto me facturum & curaturum q. defendet & sic procederet. cōtrarium puto q. promittendo de defendendo simpliciter sufficit. nam in pretorijs stipulationibus talis pmissio resoluitur: vt videatur promittere se curaturum & facturum: vt dicit in. l. quotiens. §. de verbo. obli. & l. stipulatio ista. in prin. e. titu. **C** Sed quero vtrum promissio ista facta per procuratorem sufficiat substituto ab ipso procuratore. rñ. non: ut. l. si ante acceptum. j. e. ti. & ideo cōsuetudo est vt dicatur q. ipse pmittit pro ipso procuratore & pro substituto ab eo zē.

C Spec. in. ti. Adde bar. to. in. l. i. §. i. §. de satisfada. et qd ibi dixi & hoc operetur: vide. bar. in. l. si defunctus. §. de pcur. ADDE an stāte statuto q. nullus p. cu. defensor rei audiatur nisi pmo satisfidet. d. beat admitti pcur. pro quo dñs fideiussor. §. Ro. cōf. lio. l. xii. et ibi vide ad apo. stillā. alex. §. in vbo vnus modus.

C An sententia lata contra principalem possit mandari executioni sine nouo processu contra fideiussorem contractus: ibi. Querit vtrum. Et an sententia lata contra principalem mādatur executioni contra fideiussor. iudi. sol. ibi. Et quero. Et quid de fideiussore de iudicio fisci: ibi. Querit an. Et an exacto fideiussore iudicatum solui sit necesse agere cōtra dñm via ordinaria: vide in fi.

Ex. l. sequenti.
C An sententia lata contra principalem possit mandari executioni sine nouo processu contra fideiussorem contractus: ibi. Querit vtrum. Et an sententia lata contra principalem mādatur executioni contra fideiussor. iudi. sol. ibi. Et quero. Et quid de fideiussore de iudicio fisci: ibi. Querit an. Et an exacto fideiussore iudicatum solui sit necesse agere cōtra dñm via ordinaria: vide in fi.

In stipulatione. qro vtrum. An snia lata p principale possit postea fieri excussio p fideiussorem: et qd ecotra. An si sit lata p fideiussore videatur codenatus pncipalis: vide bal. in. d. l. fi. in. ij. col. C. de vsur. rei iudi. Adde q no. in. l. cum filius. de ver. ob. et in simili. Quid in fideiussore re re ra. ha. vide bar. j. ti. i. in. l. si sine. s. cum aut. ad fi. Quid in fideiussore de defen-

dendo: uide .j. e. in. l. si qd. s. si plures. p. quid. d. suza. l. d. l. pnti. C. de his qui ad eccle. cofu. et bal. in. l. duobus. in. s. q. iuravit. s. de iure iurs. z in. l. grege. s. de pig. hic alle. Et vide gl. in. c. i. de iure iu. li. vj. z archi. pi. q. i. c. i. c. qdaz z fmo. in. l. a snia. in. pn. de ap. et ali. qd puz in. l. in duob. in. iiii. col. d. duo. reis. et plene p bal. insti. de satisf. da. s. fi. vbi tade residet cum bar. p bal. no. i. ad. di. spe. in. ti. de senten. in. xvj. col. et bal. in. l. siue in duplum. alias est. l. ii. in. s. fi. cum. l. seq. s. qui satisf. cog. b C Habet aliquas exceptiones. no. q fideiussor pot oppone re ex psona sua aliquas exceptiones quas no potest pncipalis tene me. ti hoc. Et q possit oppone re fideiussor cotra exceptione sententie: tenet bal. post iac. bu. in. d. l. fi. s. i. i. ii. col. veru. quero nunqd i ista cum seq. de vsur. rei iudica.

A stipulatioe. C. Op. de .l. cedere die. j. de p. si. dicit glo. fateor q dies cedit sed no venit. glo. no dicit vey. na tps qd daf iudicatis miseratiois gra idulget solutioni: nec ipedit die obligatiois cedere z venire: ut. l. si cu militi. s. de ppe. sed. l. cedere die. logtur de die q uest obligatioi. C. Op. q an sniam cedat dies: ut. l. cu qrebaf. j. e. so. hic loqtur cu stipulatio comittit ex clausula qd hbu sonat. Sz clausula de defendedo vel d dolo malo pot comitti an sniaz ut. l. p. raria. z p. baf. j. e. l. iudi. sol. C. Quero dr hic sz exactio in tps reo pncipali idultuz differ. Quero vtz snia lata ptra pncipale possit mandari executoi ptra fideiussore sine nouo pcessu. gl. in. l. vl. C. de vsu. rei iu. simpliciter dicit q sic. ide Ja. de are. s. de fideiuf. l. si qd p. eo. s. si nimos. tñ fm oes illud no hz locu i fideiussore cotract sed in fideiussore iudicij: z q i fideiussore ptractus n fiat p. baf. i. l. grege. s. si a debitor. s. de pig. z. l. a snia in pn. j. de ap. z. C. de his q ad eccle. p. f. i. pnti. s. adiacetes. hoc t. vld. z spe. in. ti. de execu. snie. s. seq. s. sed nuqd snia. hoc tenuit Garfias z dñs Jo. an. in. c. i. de iniur. z d. da. da. li. vj. z. l. in. d. l. vl. de vsu. rei iu. z. guil. de cu. in. l. ii. in. fi. s. q satisf. da. co. vñ teneo hoc p ho q in fideiussore ptractus no sit executio sine nouo pcessu. Sed an i fideiussore iudicij. s. hoc sunt opi. z io hic reuoco in dubiu. Et qro an i fideiussore iudi. sol. fiat executio. glo. dicit q sic in. d. l. vl. de vsu. rei iu. z vñ tex. hic in hac. l. pte. rea si aliter dices seqref istud q res abiret in i finitu. na ptra fideiussore daret de nouo libellu z ipse rñderet pcurator z daret fideiussorem iudi. solui: z tuc itez hres necesse dare libellum ptra illu fideiussore. z sic de singulis vsqz in ihni tu z nunq fieret executio. z ista e vna opi. Alia fuit opi. d. dof. q in fideiussore iudicatu sol. ex clausula qd hbu sonat fiat executio sine nouo pcessu: ut hic in. d. l. vl. C. de vsur. rei iu. sz ex clausula de defendedo vel de dolo no possit fieri executio sine nouo pcessu: qd apparet: qa no hz expedita quantitate: sed comittit ad interese qd e v certu: qd secus e in clausula iudica. sol. ut. j. eo. l. iudicatu sol. el. ij. z hoc t. Guil. de cu. in. l. ij. i. fi. z. l. se. s. q satisf. co. p illu tex. alij sunt q dicut simpliciter q in fideiussore iudi. so. no fiat executio z hoc dicebat Ja. bu. p. l. duob. s. ergo si qd iurauerit. s. d iureiu. vbi ipe dicebat ee casuz. Preterea pot esse q fideiussor hz aliqs exceptiones qd no hz pncipalis: ut. l. ideqz. s. gnaliter. s. ma da. z plene no. in. l. fideiussor. s. qd a. eo. ti. Preterea res iter alios acta zc. vt. C. res iter alios acta zc. z hoc tenebat dñs Rai. z dicebat ee casuz in. l. ista: vbi dr q cedit dies stipulatiois: no dicit q snia mades executioni. qd dicemus. puto q ptra fideiussore iudicatu solui acceptu i iudicio ex clausula qd hbu sonat fiat executio sine nouo pcessu. hoc pbo p tex. d. l. vl. C. d vsu. rei iu. ubi dicit statim ex quo hbo sic arguo. hbu statim si gnificat sumaria cognitione absqz ordine iudicario: ut. C. vñ vi. l. momentanee. ergo apparet q no dz fieri nouus pcessus ordinarie. Preterea hbum statim seu cofestim iportat vt no reqraf noua snia: ut in auc. de icel. nup. s. i. col. ij. z

C Verbum statim. Verbu statim significat summaria cognitionem zc. Idem dicas de verbo illico z quanto citius et qzcelerime: ut in. l. si qd. et ibi bar. C. depositi. z de dictione statim: uide bar. tex. et ibi imo. in. l. di uortio. in. ii. col. ff. so. ma. istis adde oino ange. in auc. de litigio. circa pn. Adde bar. in. l. i. perator. j. de iure fisci. qd de verbo pntinus: vide no. in. l. ii. per Bal. C. vt li. pen de. et ibi qd si in instrumto apponit verbu pntino et instrumtum istud sit pcale iudex illico pro ducto eo poterit sine ali quo pcessu et solenitate illum condē nare. Et de ista dictione est tex. i. l. iiii. s. in amittē da. de acq. posses. ADDE an fideiussori d iudicio nisi sit offerendus libellus Jo. an. in addi. ad spec. i. ri. de fideiussor. s. sequit in prima addi. d. C. Adref executi. Ad de bar. in. l. i. ad fi. s. de confes. e C Adref executionez Ange. hic. z et Bal. in. l. duobus. s. qui iuravit de iureiu. f C Quero an: uide bal. in. l. q crimē in. vj. q. C. qui accu. si possunt plene p Ja. de bel. in disputa tione: quā ponit i. l. sancimus in. ii. q. C. de fide iusso. z uide qd no. in. l. eum p quo. de in ius vo ca. z. l. ii. s. fi. q satisf. co. g C De clausula: uide bar. to. in. l. pin. de. s. no. s. ad. l. acq. h C Intelli go. Adde bar. z qd ibi dixi in. l. tale pactuz. s. q puocauit. s. de pactis.

ibi no. ergo zc. Preterea no e dubiu q p fessio sca cora iudice meref executi. absqz noua snia: ut. l. i. C. de p. f. ibi na z soluere cogit. z. l. si de bitori. s. de iu. Sed iste q in iudicio pmisit iudicatu soluere ia e p fessus se debere illud qd iudicabit. ergo zc. Preterea debitu e liqdu iudici: ut iudici: ergo meref executoz: ut. l. ij. C. de execu. rei iu. n. ob. l. si duob. s. ergo si q iurauerit: nec illd qd dr q fideiussor possit hre exceptioez quaz no hēbat pncipalis: qa hoc pcedo. tñ hoc exaiabif in illa sumaria cognitione q sit tpe executionis: ut. l. a diuo. s. si sup reb. s. de re iu. z sic fideiussor no ledef. no ob. q dr res iter alios acta zc. qa hoc no e vey idistincte spaliter qñ actum e cuz alio te volēte z pntiēte: ut. l. sepe. de re iudi. Ad ob. bec. l. q dicit in stipulatione zc. qa fateor q snia lata ptra pncipale no mandaf executioni ptra fideiussore. sed stipulatio q fideiussor obligat e iudicatu soluere declarata per sniam illa meref executione sicut snia. z iste e casus in. l. nra. vñ aduerte modū quo executione peret: ut p. z p. dicitis. Quero an in fideiussor de iudicio nisi fiat executio. Guil. de cu. q no. i. d. l. ij. in. fi. s. q satisf. da. co. Reperij q dñs Jo. fagioli de pñs in qdā sua dispensatione tenuit cotra p. l. sancimus. C. de fideiuf. qd mihi satis plz duob. pcurrentib. Primo q certa pena sit pmissa si non steterit iudicio. z sic stipulatio hēat certā quantitate z liqda. Scdo q sit apposita certa dies sifedi in iudicio. ita loqtur. d. l. sancim. qd pbo qa tex. ibi dicit statim. ergo zc. ut. s. dixi de hbo statim. Itē tex. ibi dicit oino p soluat q denotat execu. si uero hfer die limitata: tñ non hfer certā penaz: sed comitteret ad interese. ad huc dico ide q meref execu. per rōnes qd dixi supra in fideiussore iudi. sol. qa vñ cofessus se debere interese si no steterit. z si dicas quō meref executio: cū quantitas no sit certa: Rñ. in ipa executione certificabit z declarabit istud interese si cut apparet qñ ferf snia icerta in uniuersalibus iudicij: qa certificabit in execu. ut no. in. l. i. in pn. in prima glo. magna. s. de edē. sic dz itelligi. l. i. C. d. sen. q si. cer. quāti. Et ita ēt practica quoridie i instris guarētigionatis seu p fessionatis q meref executione ex forma statutoz p italie. na si no pntēt certā quantitate merent nihilominus executione declarata prius z limitata qritate. si ho no pnter declar die sifedi in iudicio si meref executione. casus e in. l. ij. in. fi. j. eo. rōne ibi dicā icōtinēti. idē dico de clausula de defendedo. na si hz certū z limitatuz tps in quo debeat defendere meref executione: alias no: ut. j. e. l. iij. in. fi. z ibi dicā. in clausula ho de dolo dico simpliciter mereri executione: ut dicā statuz. j. e. l. iij. in. fi. In oib casib p dicitis in qb dixi executione mereri itelligo si sit talis stipulatio iter posita in iudicio coram iudice alias secus. ar. l. ij. C. de execu. rei iudi. z. l. minor. xxv. annis. cui fideiuf. s. de mino. rō qa tuc no e liqdu iudici: nec vñ cofessio facta cora iudice. C. Quero qd de stipulatioe rem rata hfi. an meref executione. dicam. j. re ra. ba. l. si sine. s. i. C. Quero qñ fideiussor iudicatu solui e exactus facta contra eū executione: utrum ipse habeat necesse agere contra dñm via ordinaria. f. actione mandati.

a **C**redo sic. An aut si fideiussor capiatur p debito possit p eundem iudicem facere capi pncipale icideter: lz alias no esset suus iudex. bal. videf vel le q sic in fideiussore iudicium: no aut actus fm eum no. vt in. l. cu coru. C. de sen. r in. l. fi. C. de vsur. rei iudi. et qd ibi dixi post bal. in fi.

b **C**um lite pma acta. Que acta pereat pempta instatia: uide bal. in. l. ii. C. de ede. et in. l. pperandū. p cy. C. de iudi. qd si finita est iurisditio delegati q: reuocat? e an acta pe reat: et d no uo ordinari us cognoscat: et an ex eisde actis: uide bal. i. l. edita. in. viii. et. ix. q. C. d ede. et uide no. uerbum Bal. in. l. ii. C. de fruc. r l. expē. et in d. l. gesta. in. i. col. et uide bal. in. ti. de pa. costā. in. ver. i. cau. fis. r ibi de citatione an pereat et eū ibi oino uideas: uide q dixi in. l. i. C. de fruc. r l. expen. et an iurisditio d legati pereat pempta i stantia: uide glo. r doc. i. c. pe. de iudi. et ange. r imo. in. l. iudex. in. prim. d re iudi. uide bar. in. l. ii. s. i. ff. vi bo. rap. uide imo. i. c. qz uis. de re iudi. et i. c. cāz q de testi. r qd no. bal. in. l. eos. C. de sal. Adde bal. in. d. l. pperandū. s. si qdez. et in no. in. c. con suluit de of. dele. Quid aut si pp in. eptum libel. lum secuta est absolutio. dic q oia peunt fm bal. in. l. ii. C. de fru. r l. ex. pē. r adde q sp acta r snia lata inter alios p tertiu aliquale p iudicium inse rūt: lz no plena pbatione fm glo. in. l. si duo patroni. in. prim. de iurcurā. et in. l. iiii. in. prim. de ap. bar. in. l. admonendi. in. xi. col. de iurcurā.

c **C**ui respiciūt. Et ad materia adde q lz cōfessio dñi i una cā p iudicet in alia: secus e in cōfessione pecu. fm cōpote. et Jo. an. in. c. p inquisitione de elec. et seqtur imo. in. c. i. in. iiii. col. ut li. nō cōte. cōfessio in uno iudicio nō p iudicat allegati qñā in alio. glo. e no. in. aut. itez possessor. r i cor. pore. C. q po. in. pi. ha. et uide bar. et bal. in. d. l. ii. de ede. et id qd ibi dixi et an cōfessio un? in uno iudicio p iudicet alteri in casu in q snia lata cum uno nocet alteri: uide bar. j. pxi. et p do. an. i. c. qz uis. de re iudi. r ibi p ab. in. pe. col. et uide bar. in. l. plufozios. s. i. de ap. et uide q dixi in. l. sepe. i. iii. q. de re iudi. **C** De effectu testiu: uide bal. i. addi. spec. in. ti. d istru. edi. in. vi. col. in. v. acta. et p do. an. in. c. albericus. de testi. ubi t3 p bar. et pleni? p eū in. d. c. cām. el. i. circa pe. col. co. ti. videlz q iudex alteri? istatie nō possit iudicare ad finē: ut in alia instatia fidē faciāt: sed debēt testes ite rū pducit: nisi mortui eēt fm distinctionē. i. fi. C. de testi. et. c. pñtata. c. f. e. ti. p q alle. tex. in. c. cū cām. e. ti. in. fi. cum glo. in. vbo iure uoluerūt. et tenent bal. et sal. in. l. gesta. in. i. col. C. de re iudi. p. d. l. fi. de testi. do. ab. in. d. c. cūz cām. tenet opi. bar. hic: et dicit q tex. ibi itelligit in arbitro. r adducit alia satis leuia. idē tenet imo. in. d. c. cum cām. motus rōne ne fa cultas pbationū angustet p. l. qñ in. fi. C. de ber. sed bar. in. d. l. gesta. t3 p

an vero possit cōtra dñm ipetrare executionem An. sic sine pcessu ordinario. tex. e. i. l. fi. in. fi. C. de vsu. rei iudi. qd dixi q i fideiussore iudicio si sti sit executio itellige si nō steterit tpe debito in iudicio: nō si p sniam fuerit iudicatu: qa p sniaz liberaf: vt. l. grece. s. r post litē. s. d fideiusso. Ex. l. sequenti. **C** An pempta istatia pereat oia acta: ibi. Alteri? Et an cū peunt acta pñtētia ad litis ordina tionē peat effectus ipsoz actoz: ibi. S3 qro. Et an scā in vno iudicio faciāt fidē in alio: ibi. Que ro. Et an dcā testiu faciāt fidē in alia istatia: ibi. Uideamus. Et an cū aliqs e accusatus de crimi ne publico r sup accusatiōe exaiati testes: si peat istatia r supueniat alius accusator an testes rece pti i pma faciāt fidē in scda: ibi. Juxta. Et an qñ sunt exaiati testes pite parte r publicati in cōru macia an faciāt fidē iter alias psonas: uide in fi. **C** Am lite. **C** Perēpta istatia li beraf fideiussor iudi catū solui. h. d. **C** Quero qñter lis pierit dicit glo. lapsu triēnij r istā tene. **C** Alteri? dicit glo. q finita cā triēnio pma acta nō ualēt. doc. di cūt aut sūt acta pñtētia ad decisionē cause vt cō fessioes r attestatiōes r similia: r tūc nō pereūt lz pñtētia e in scda: ut. l. i. iudem? C. de li. cā. r. l. cūz antea. s. fi. C. de arbi. r. l. ul. de testi. r no. in. l. p perandū. s. fi. C. de iudi. hoc in attestatiōib? vñ esse vey fm Ja. de are. si in pma istatia dcā testi um fuerūt publicata: alias secus: ut. l. gesta. C. d re iudi. r ita itelligit ipse glo. q e. s. de his q i frau. cre. l. iij. circa fi. r ita refert cy. C. de iudi. l. pperandū. s. fi. Ann. tñ vñ velle pñtariū eē de testi. c. albericus. fed. j. dicā. aut sūt acta pñtētia ad litis ordinationē: vt libelli oblatio citatio r fidei ussoz datio: r ista peūt. ita loqtur hic r ita dz i telligi qd no. in. l. fi. vt pponis. C. qñ r qñ iudex r ibi p doc. r hoc t3 Inno. eē de testi. c. cām. el. i. **C** Sed qro lz acta pñtētia ad litis ordinationē peant an peat effectus eoz. vbi gñā p li. pte. qs efficit malefidei. actio ppetua. Itē trāsīt in he redē. Itē fit liti. res: an pempta istatia peūt oēs isti effectus: glo. in. l. ii. C. de fruc. r l. expē. dicit q sic. sed in. l. pperandū. s. i. dicit pñtariū: r ista e nā quā eē t3 Inno. i. d. c. cām. pbat ergo ex pñti ctis q acta pñtētia ad ordinationē litis peūt p epta istatia quo ad effect? futurof: lz quo ad effe

rium eius qd hic. nā vult ibi q attestatiōes nō publicate nullo mō faci ant fidem in alia instatia nec possint publicari p iudicē alterius istatie. Et idē uidetur velle cy. post Ja. de are. in. d. l. pperandū. in. s. fi. et bar. in. l. i. cum duab? seq. s. q in frau. ere. q ita itelligit gl. ibi in. l. iii. facit qd no. glo. et bar. in. l. solā. C. de testi. et bar. in. l. ii. C. de ede. et expē hoc tenet

Ja. d mata. et bal. in. d. l. fi. C. de te sti. et cy. ibi trāsīt cū bar to. hic pla cet mihi opi nio. do. an. et sequaciuz per. d. c. cūz cām. cū glo. bñfacit: qd no. gl. et bar to. i. l. admo nēdi. in. xiii. col. de iure. iur. in. v. q. ro qd si di cta testiu: ex quo isertur q quādo at testatiōes nō sunt publica te illud qd dicitur i ar bitro i. d. l. fi. bz locū in iudice ex idē pitate rōif. qz maiō ita te: s3 quādo sūt publica te corā iudi ce nō bz lo cū qd dicit in. d. l. fi. qa attestatiōes idistincte fa ciūt fides in alio iudicio. c. cām. el. i. de testi. r. d. l. gesta. fm ia. bu. r bar. in. d. l. fi. r p bar. in. l. per hāc ad fi. C. de tē. appel. et in. d. l. ii. C. de ede. et hic inno. in. c. cū in tua de testi. r in d. c. cāz. ful. r p. Pau. de ca. in. d. l. ii. C. de ede. et bal. i. d. l. fi. ubi assigna uit bonā rō nem differē tie: licet ipse met Bal. et ange. in. l. ii. in. ii. col. C. de ede. et in. d. l. pperandū. s. fi. teneat pñtariū. s. q beāt locū distinctio. d. l. fi. ut no. glo. in. d. l. pperandū. s. fi. et nō bene: ut ibi eē p cy. et ange. et ita itellige no. p cy. in. d. l. ii. C. de ede. et hoc eē tenet late bar. in. d. l. ii. s. i. ff. vi bo. rap. Sed an attestatiōes nō publica te in cā pncipali faciāt fidē corā iudice appellatiōis. dixi post sal. in. d. l. ii. C. de ede. et tenui q sic. et dicit bal. in. l. fi. qz in hoc gen? C. de epif. et cle. q cōfessio spōtanea de crimine nō facit fidē in alio iudicio si in pñ mo cōfessus fuerit absolutus. alle. inno. in. c. mulieri. de iurcur. facit qd dixi in. l. iterdū. s. i. in. i. col. ff. de fur. Et qd in testibus examinatis in lo co lōginquo: uide bar. in. l. ii. C. de naufra. li. xi. et qd no. in. l. cū ab initio et in. l. fi. qz ex signato:ibus. quead. te. ap. uide imo. in. c. cum in tua. de te sti. et bal. in. d. l. ii. C. de eden. Et istis adde bar. in. l. admonēdi. in. v. qro qd si dicta testiu. s. de iureiu. q dicit q dicta testium recepta pñtatos faci unt semiplenā pbationē si mō nō possūt exaiari: alias secus. et in materia uide glo. et bar. in. l. reus. j. de cri. expi. heredi. et bal. in. d. l. gesta. i. i. col. et in materia adde glo. et no. ibi p doc. in. c. cum dilectus. de or. cog. et ibi an acta facta in iudicio sumario faciāt fidē i plenario. et inno. in. c. fi. e. ti. an pbationes facte in dilatoriō pbent in pncipali. et uidetur dice re q nō: nisi in cōfessione. ad qd uide do. an. in. c. i. de pba. et no. p bar. in. l. ii. ff. vi bo. rap. et qd dixi. in. l. de ac. s. sequens. **C** Dicta publicet. Ista sin. limita in casu primo p bar. in. l. eos. circa pñ. j. de sal. et adde bar. in. l. fi. et bal. in. i. col. C. de testi. uide q dixi ad ca q dixi hic bar. post ab. in. c. cām. de testi.

... rium eius qd hic. nā vult ibi q attestatiōes nō publicate nullo mō faci ant fidem in alia instatia nec possint publicari p iudicē alterius istatie. Et idē uidetur velle cy. post Ja. de are. in. d. l. pperandū. in. s. fi. et bar. in. l. i. cum duab? seq. s. q in frau. ere. q ita itelligit gl. ibi in. l. iii. facit qd no. glo. et bar. in. l. solā. C. de testi. et bar. in. l. ii. C. de ede. et expē hoc tenet Ja. d mata. et bal. in. d. l. fi. C. de te sti. et cy. ibi trāsīt cū bar to. hic pla cet mihi opi nio. do. an. et sequaciuz per. d. c. cūz cām. cū glo. bñfacit: qd no. gl. et bar to. i. l. admo nēdi. in. xiii. col. de iure. iur. in. v. q. ro qd si di cta testiu: ex quo isertur q quādo at testatiōes nō sunt publica te illud qd dicitur i ar bitro i. d. l. fi. bz locū in iudice ex idē pitate rōif. qz maiō ita te: s3 quādo sūt publica te corā iudi ce nō bz lo cū qd dicit in. d. l. fi. qa attestatiōes idistincte fa ciūt fides in alio iudicio. c. cām. el. i. de testi. r. d. l. gesta. fm ia. bu. r bar. in. d. l. fi. r p bar. in. l. per hāc ad fi. C. de tē. appel. et in. d. l. ii. C. de ede. et hic inno. in. c. cū in tua de testi. r in d. c. cāz. ful. r p. Pau. de ca. in. d. l. ii. C. de ede. et bal. i. d. l. fi. ubi assigna uit bonā rō nem differē tie: licet ipse met Bal. et ange. in. l. ii. in. ii. col. C. de ede. et in. d. l. pperandū. s. fi. teneat pñtariū. s. q beāt locū distinctio. d. l. fi. ut no. glo. in. d. l. pperandū. s. fi. et nō bene: ut ibi eē p cy. et ange. et ita itellige no. p cy. in. d. l. ii. C. de ede. et hoc eē tenet late bar. in. d. l. ii. s. i. ff. vi bo. rap. Sed an attestatiōes nō publica te in cā pncipali faciāt fidē corā iudice appellatiōis. dixi post sal. in. d. l. ii. C. de ede. et tenui q sic. et dicit bal. in. l. fi. qz in hoc gen? C. de epif. et cle. q cōfessio spōtanea de crimine nō facit fidē in alio iudicio si in pñ mo cōfessus fuerit absolutus. alle. inno. in. c. mulieri. de iurcur. facit qd dixi in. l. iterdū. s. i. in. i. col. ff. de fur. Et qd in testibus examinatis in lo co lōginquo: uide bar. in. l. ii. C. de naufra. li. xi. et qd no. in. l. cū ab initio et in. l. fi. qz ex signato:ibus. quead. te. ap. uide imo. in. c. cum in tua. de te sti. et bal. in. d. l. ii. C. de eden. Et istis adde bar. in. l. admonēdi. in. v. qro qd si dicta testiu. s. de iureiu. q dicit q dicta testium recepta pñtatos faci unt semiplenā pbationē si mō nō possūt exaiari: alias secus. et in materia uide glo. et bar. in. l. reus. j. de cri. expi. heredi. et bal. in. d. l. gesta. i. i. col. et in materia adde glo. et no. ibi p doc. in. c. cum dilectus. de or. cog. et ibi an acta facta in iudicio sumario faciāt fidē i plenario. et inno. in. c. fi. e. ti. an pbationes facte in dilatoriō pbent in pncipali. et uidetur dice re q nō: nisi in cōfessione. ad qd uide do. an. in. c. i. de pba. et no. p bar. in. l. ii. ff. vi bo. rap. et qd dixi. in. l. de ac. s. sequens. **C** Dicta publicet. Ista sin. limita in casu primo p bar. in. l. eos. circa pñ. j. de sal. et adde bar. in. l. fi. et bal. in. i. col. C. de testi. uide q dixi ad ca q dixi hic bar. post ab. in. c. cām. de testi.

Sed et si cum tutor.

Ibi administrabat: id est administrare poterat de iure. Et nota-
bile casum in v. sed et si qdaz: qd illud qd fa-
cit tutor est necesse qd faciat tanq̄ tutor: ut pu-
pillus teneat. **C** Contra hoc op. de l. post mor-
tem. §. i. et qd ibi no. s. qm̄ ex facto tuto. et l. cum
post. §. i. s. de adm. tu. So. qm̄ tutor ignorat se
tutorē: tūc sine dubio nō facit ut tutor: ut l. pe.
s. de eo q pro tu. ne. ge. sed qm̄ scit se tutorē da-
tum si qdem facit mētionē officij: vt qa dicit ra-
lis tutor: lz non dicat tutorio noīe facere videt:
ut. d. l. cum post. §. i. de adm. tuto. et l. ul. s. de v-
sti. si vero nō facit mētionē de officio si qdem
cōtractus celebrat sup re p̄tinentē ad pupilluz
videt in dubio facere tutorio noīe si vterqz con-
trahētium sciret ipm̄ tutorē: ut. d. l. post mortez
§. i. et qd ibi no. s. qm̄ ex facto tu. secus si alter cō-
trahētū ignoraret vel aliud exprimeret: ut hic.
tutius ergo est qd semp in oībus actibus appo-
nat tutorio noīe. facit ad p̄dicta qd dixi in l. i. §.
nūciatio. s. de no. ope. num. et l. si ita stipulatus
§. grifogonus. s. de vbo. ob. In iudice aut an
requirat qd sciat se iurisdictionē habere dic vt di-
xi in l. multū. s. de cōdi. et demon. **C** Ex v. si tu-
tor. no. qd quo ad res que nō sunt de administra-
tione tutoris ipse habet vt c̄neus. facit ad hoc
s. de adm. tuto. l. vel ex parte. et l. si duo. et s. de
so. l. quero. **C** Contra hoc op. de l. per tutores
s. de adm. tu. So. aliud ex parte cōuenti ut ibi
aliud ex parte agentis: ut hic.

Si reus.

C hō modo iuriscōsultus tractauit de p̄sonis que p̄nt
istam stipulationē recipere que stipulatio habet
in se tres clausulas: ut. j. eo. l. iudicatu solui. Hic
incipit tractare de prima. s. de clausula de defēde-
do. et de hac tractat hic. et in duabus. ll. sequen.
C Op. ad ver. ob rē. s̄m hoc ista stipulatio nūq̄
cōmitteret: qa semp existeret aliqs qui eū defen-
deret cum qlibet extraneus admittat ad defen-
dendū: ut. j. e. l. iaz tū. §. iul. Rū. illud qd hic d̄
existere p̄t: intelligatis. i. existat de facto: ut sic s̄
bum p̄t denotet actū magis q̄ potētiam: ut. l.
iij. §. si qs sic acceperit. s. de statuli. vel aliter et
melius dico qd tunc uidebit nō posse extare qm̄
facta solēni req̄sitione cōsanguineoz et amīcoz
nullus ē qui eum defendat s̄m formā. l. item ait
pretor. §. si. et l. se. s. ex qui. cau. ma. et l. hoc aut
§. i. s. qui. ex cau. in possess. ea. et hoc sentit glo. et
doc. tenent. **Ex. §. sequenti.**

C Postq̄ facta est executio siue a iure siue ab
hoīe tollitur facultas purgādi moram.

Si plures.

C Adora p̄missa i nō de-
fendēdo p̄t purgari vs-
qz ad snīam post snīam vero uel solutionē pur-
gari nō p̄t. h. d. Et est iste ualde notabilis. §. et
allegauī ipsum multū fortiter in materia. l. si usu-
lam. s. de verbo. ob. in tex. in l. is aut. ibi absolui
debet: dic. f. ab obseruatione iudicij. Item in l.
iam tū. ibi solutum est: qd est falsum et iniquum.
C No. primo qd post li. p̄t. p̄t purgari mora.
C Contra hoc op. de l. si usulam. de ver. ob. glo.
nō solu. dicit qdam ibi in cōtractibus hic in iu-
dicijs: uel ibi loquit in principali cōuentio hic in
fideiussor. trusse sunt. So. ergo dicit **De. et idē**
sequebat dñs Anto. de p̄sis in repetitione. l. si
usulaz: hoc ideo. qa stipulatio citius cōmittitur
q̄ debeat. ideo in alio releuet: ut vltiori tēpo-
re admittatur purgatio. declaro hoc qm̄ qs tene-
tur ad sc̄m nō cōmittit stipulatio ad totale ite-
resse: nisi cum trāsierit tū tēpus quo factuz illud

a **C** De. l. p̄
mortem. vi-
de bar. in. l.
q in aliena
§. si is q. de
acq. heredi.
Dñ tutor et
similes p̄su-
mantur sa-
cere noīe of-
ficij vel pro-
prio. adde q
no. bal. in. l.
post vote. in
iij. et meli⁹
in. v. lec. sol.
ma. et in. l. i.
§. nūciatio
de ope. no.
nū. vide bar-
to. i hac ma-
teria hic et i
d. l. post vo-
te. in. v. lec.
et in. l. post
mortem qm̄
ex facto tu.
et in. d. l. §.
nūciatio: et
in. l. qui mi-
bi donatus
et bal. in. l.
h. s. si quis
ca. variat. d
qbus oībus
vide ro. i. d.
l. post vote
q tenet opi.
D q. q̄ quoz
tenet Bar.
ibidē. in. vj.
lec. et in ol-
bus alijs lo-
cis p̄dictis
dic vt ibi di-
xi.

b **C** Si plu-
res. l. si usu-
lam. Et ibi
bar. i. u. op.
ii. partif.

phci potuerit: ut. l. si stipulatus essem abs te. et l.
stipu. nō diui. §. plane. de vbo. ob. vnde hic nō
deberet stipulatio ob rem nō defensam cōmitti
nisi trāsierit tū tēpus quo iudicium potuerit p̄-
fici. sed quia istud icertuz uel forte expectare cēt
lōguz: ideo cōmittit stipulatio ab ipso initio ad
iteresse totale: et quia reus in hoc grauat: iō ad-
mittit purgatio lōgiori tēpore. f. usqz ad snīam.
C Scōo no. qd cōtra fideiussorē de defendēdo
opus est noua istātia. nam hic uides qd cōtra eū
sit de nouo li. conte. **C** Contra hoc op. de eo qd
dixi vobis. s. e. l. i. So. hic nō erat limitata certa
dies qua deberet sistere et defendere. ideo cum
citius cōmittat stipulatio lōgiori tēpore admit-
tatur purgatio: vt dictū est. ne ergo auferat reo
facultas purgādi morā suam s̄m beneficiuz hu-
ius. l. requirit qd de nouo fiat p̄cessus. auferetur
enim sibi si hic stipulatio haberet paratā execu-
tionē sed si esset limitata certa dies: tunc putarē
qd haberet executionē et non admitteret purga-
tio ultra li. cōte. ut dixi. s. eo. l. i. **C** Tertio in. l.
iaz tū in prin. no. qd facultas purgādi moraz pi-
mitur post solutionē factaz. et ideo dico qd post
q̄ facta est executio siue a iure siue ab hoīe tolli-
tur facultas purgādi moram: ut hic. et l. qui ob
rem. s. de cō. ide. que cōcor. cum ista. et plene di-
xi in. l. si usulam. s. de ver. ob.

In hac stipulatione.

C Stipulatio
semel commissā ad interesse totale vltierius nō
cōmittit. h. d. **C** Op. j. e. l. fi. So. itelligē hic qm̄
est cōmissa ex una clausula ad totale interesse: et
qd totum exigat. secus si nihil exigatur: quia pri-
ma purget. vt. s. l. iij. in. fi. uel si nō exigat: nisi p̄
parte: ut. d. l. h. j. e. tunc enim alia clausula pote-
rit cōmitti in alia parte.

Ex. §. sequenti.

C Cum fideiussor venit ad defendēdum vtruz
debeat satisfacere. Et an sufficiat qd quis dicat se
paratum defendere.

Nunc uideamus.

C No. tex.
ibi si nō ex-
trinsecus et. quia ē notabilis tex. Itz no. casuz
in ver. qd si qs cum et. **C** Quero qm̄ fideiussor
uenit ad defendēdum utrum debeat satisfacere.
tex. dicit hic qd nō. et hoc uidef tenere Rog. j. p̄
xi. §. si ex fideiussoribus. glo. tenet hic p̄trariū. et
ē ibi qd placet: quia tales fideiussores nō habēt
mādatum de defendēdo sed de soluēdo: ut. j.
ea. l. §. in hac. ideo tanq̄ extraneus debet satis-
facere. **C** Sed quero hic tex. distinguit aut offert
se defensuz cum satisfactione aut sine. **C** Quero
utrum sufficiat qd qs dicat se paratum defende-
re et satisfacere: an vero ē necesse qd habeat fide-
iussores ad manus: et puto qd sic: nec sufficiat v-
bo tū offerre: ut. l. seruus si heredi. in. fi. s. s̄ sta-
tulibe. et ar. s. de so. l. qui decē. §. idem rūdit in
fi. §. circa qd dic: ut. s. de op. no. nūci. l. p̄tor ait
§. si quis paratus. Item d̄ hic istius stipulatio-
nis nullam partem cōmitti. **C** Quero quare di-
cit nullam partem. dic ut in glo.

Si ex fideiussoribus.

C Quero quid est hoc dē ceteraqz eadem eē
hic sūt tres opi. una **D**ug. scōa Jo. et qlibet ista
rū est uera. tertia fuit Rog. et illam reprobaui. s̄
p̄xi. et de his tractabit. j. e. l. si ante acceptum.

Ex. §. sequenti.

C An qd defendit sine mādato si succubat repe-
tat sumptus: ibi. **C** Contra. Et quid de eo qui defē-
dit cum mādato: ibi. **C** Scōo.

c **C** No de-
beret stipu-
latio. Adde
bar. in. l. sti-
pulationes
i. v. seu. x. q.
s. de v. ob.

In hac stipulatione. Iste est notabilis. §. et in multis locis allegavi in §. qd tñ rē. et gl. multaz. ll. et male intellectus iudicio meo. C. Mo. tex. ibi qñ iuxta mada tñ rē. of hic qñ si succubuit repetit qd soluit: nō tñ repetit sūpt. ptra qñ et illud qd soluit nō vñ posse repetere. nā snia nō ligavit dñm: vt. j. e. l. si añ. et l. plauti. §. de pcur. et l. iiii. in pn. §. de re iudi. So. nō repetit qñ eū liberaverit ab obligatōe pñina q̄ tenebat et repetat neg. ge. vt. l. de q̄ re. §. si. §. de re iudi. ita debetis intelligere hic. C. Itē of hic si obtinuit repetit sumptus. secus si succubuit. ptra. C. mā. l. et. et. §. de pcura. l. q̄ pprio. §. litis. di cit gl. ibi loquit de mādātū hñte. hic de eo q̄ mādātum nō h̄z. C. ōtra hoc itē. op. q̄ et si nō h̄z mādātū sufficit negociū vtiliter eē ceptū: vt. l. h̄z an vltro. §. i. §. de ne. ge. So. gl. hic nō bene exprimit: s̄z alibi dicit aliud in cōtractibus: aliud in iudicijs. ita nō. in. l. ex pte in pn. §. fa. her. Pe. §. in. d. l. et. vt tenere q̄ idē sit in ptractib⁹ qd in iudicijs: nō tñ vltra declarat. nos tñ declarem istā materiā sic. et pmo videamus de eo q̄ defēdit sine mādāto gerēdo negocia alterius. dic qñqz pstat q̄ vtiliter defendit: s̄z succubuerit qd pōt eē: q̄ iterest rei: vt snia cōdēnatoria def pp stipulatōez de euic. vt. l. vtiqz. §. de rei vē. et l. at q̄ natura. §. cū me. §. de ne. ge. isto casu sine du bio sūptus repetent: q̄ vtiliter gestū est vsqz ad fi. vt. d. l. h̄z an vltro. §. i. C. Itē pōt ptingere si expediebat reo magis defendere q̄ sniam pati in nō defensum: vt in cā noxali et dñi infecti. isto casu similiter repetent expēse: vt. l. p̄tor. §. bis h̄bis. §. d̄bo. auc. iu. pos. et idē dicemus hic si forte erat pena pmissa si nō defendere longe maior q̄ sit id qd est iudicātū. nā pstat q̄ vtiliter gessit licet succubuerit. Quāqz vtiliter gessit ab initio: sed inutiliter si nūit: q̄ succubuit. et hoc pōt ptingere si ab initio pposite actiōis nō debebat reus p̄dēnari. s̄z p̄dēnte iudicio aliqd supuenit pp qd reus fuit iuste p̄dēnatus. qd cōtin git in casibus nō. in. l. nō pōt. §. de iudi. et isto casu. expēse facte vsqz ad id tps quo vtiliter gerebat repetunt. s̄z expēse facte postea nō repetunt. ar. l. si q̄ inficiatus. §. depo. qñqz pstat q̄ inutiliter cepit et inutiliter finiuit: q̄ succubuit: et tūc expēse nō repetunt. casus est hic. et si diceret iste defensor q̄ ab initio ipse hēbat iustā cām igno rātie: nō pp hoc diceret vtiliter cepisse. nā debuit p̄fide rare anteq̄ ad defensionēz accederet diligēter: vt. l. q̄ in alterius. j. de reg. iur. nā h̄z iste aliū defendat: tñ finaliter tēdit ad actōem q̄rendā sibi ptra aliū: et ideo debuit sibi ab initio diligēter p̄spicere: vt. d. l. qui in alterius. In du bio ergo snia declarat ipm nō vtiliter ab initio cepisse. et ita loquit hic. C. Scdm hoc si qñs an dñia sit inter iudicia et ptractus. dico q̄ nō in effectu. s̄z in iudicijs est hoc plus q̄ apparet snia: ex q̄ declarat inutiliter ab initio gestū. qd nō est in eī iudicialib⁹. C. Scdm q̄ro de eo qui defendit cū mādāto an repetat sumptus litis. breuiter dicit aut iste defendit vtiliter: q̄ obtinuit et sine dubio repetit expē. casus est hic. sed si inutiliter: q̄ succubuit: tunc aut hūit spāle mādātū ad defēdēdū in tali cā et repetit: vt. l. et. C. mā. et l. qui pprio. §. litis. §. de pcur. et. §. mā. l. qui mutuz. §. si. et ibi nō. et l. i. §. si pcurator. §. si q̄ ius di. nō ob. si h̄o hēbat mādātū ad soluēdū nō ad defēdēdū: tūc est idē qd si nullū hēbat mādātū: vt hoc. §. Si h̄o hēbat mādātū ad soluēdū: tūc si qdē assumpsit ab initio defensionē iniustā calūniose et euidēter sūptus litis nō repetit: alias repeteret: vt. l. nō est ignotū. C. de admi. tu. facit. §. de le. ij. l. qui solidū. §. et. rō q̄ ex eo q̄ hēbat necesse soluere incūbebat sibi de necessitate q̄ iusticia debiti examinare. et sic nō vñ se defensionē sponte offerre sicuti in p̄cedētib⁹ casibus. sed si hūisset mādātū ad defēdēdū gñale tñ: tūc puto esse idē qd qñ mādātū nō h̄z. nā in hoc mādāto generali nō venit vt inutiliter defendat: vt. l. si pcurator. §. de cōdi. inde. C. Sed contra p̄dicta op. nā qñ vincit recuperat expen. a victo. p. l. p̄perādū. §. sinatū. C. de iudi. ergo nō vñ posse agere

pra pncipalē. So. intellige hic qñ non potuit recuperare expen. forte q̄ aduersarius hēbat iustāz cām litigandi. Quero in casu huius. §. quādo obtinuit q̄ actōe expen. repetet. glo. innuit q̄ vtili mandati qñ iuxta mandatuz fecerit: licet mandatum non fuerit: vt dicit tex. quod est notabile verbum. ar. pro hoc. §. man. l. si. §. si.

Ex. §. sequenti. Plures defensores admittunt vbi qd puenit pluribus actionibus: et ideo si accusatus de pluribus criminibus et vnum sit per qd ingeratur pena sanguinis in alijs debet procurator admitti: ibi. Op.

Si tamē plures. C. Dic ē notabilis §. no. tex. ibi ofiderate. f. hoc actore. C. Mo. ex tex. in eo q̄ dicit desiderante hoc. f. actore q̄ in his q̄ p̄tinēt ad vtilitatē p̄tis iudex nō d̄z iterponere suū offm: nisi ad p̄tis petitiōez facit. §. de iudi. l. ad pemptoriū. pro hoc. §. de dā. infec. l. iiii. §. hoc aut iudiciū. et ibi hūc passuz plene examinaui. C. Se cūdo no. q̄ ex parte rei defētio nō pōt diuidi in plures. C. Tertio no. q̄ ex pte actoris actio pōt diuidi. §. Op. de. l. oīum. §. de pcur. Sol. dicit gl. mirabiliter quando aliqs puenit plurib⁹ act. tūc p̄t iteruenire plures defensores pro q̄libet acti. s̄z si puenit vna: tūc defētio illius non d̄z scādi in plures. ita loquit hic quod tene menti: ad qd nō quā vidi de scō. Anus accusabat de pluribus criminibus iter q̄ erat vnū qd igerebat penā sanguinis. cōparuit pcurator. iudex pnūciauit ipm nō eē admittēdū pp illā penā corpālē fm materiā quā dixi. j. de pub. iudi. l. pe. §. ad crimē. certe male fecit. nā debuit eū admittēre in alijs criminib⁹ q̄ penā sanguinis nō igerebat: q̄ ista defētio pōt scādi. ar. d. l. oīuz. et. j. ad turpil. l. i. §. si plura. C. Scdm op. §. de pcur. l. si q̄ cum pcura. §. vnus. breuiter si iudiciū est ceptum cū defūcto cogunt h̄des dare unū defensorē: vt hic. alias nō viderent defendere. sed si nō est ceptū cū defūcto: tūc cū p. l. xij. ta. diuidat actio inter h̄des poterit iudiciū diuidi: vt in. l. p̄traria. et ita ibi gl. vñ sentire. C. Tertio op. ad id qd dicit de h̄dib⁹ actoris et op. q̄ cogant simul agere: vt. §. de edili. edi. l. q̄ si nolit. §. q̄ si plures: et. §. fa. her. l. si familie. So. istud vep: nisi natura negocij exigat q̄ p vnū agat: vt in. ll. p̄trarijs. l. glo. alleget istas. ll. pro concor. C. Itē op. de. l. b̄mōi. §. si. §. de leg. i. So. plures h̄des nō cogunt agere vna actiōe: vt. l. p̄traria. C. Ultimo iste §. facit q̄ si ex pte rei p̄stituant plures pcuratores insolitū: ita q̄ nō sit melior p̄ditio occupātis vt moris ē: q̄ talis procurator nō debeat admitti. circa quod dic vt determinat hodie per cano. in. c. si duo. de pcura. li. vj. tangam. j. eo. l. si ante acceptum.

Iudicātū. C. Istā materiā de re defendēda habuistis expediat. §. l. proxi. §. pe. et vsqz huc materiā de re iudicata incipiet statim. j. l. proxi.

Ex. l. sequenti. Que est rō q̄ stipulatio iudicātū solui facilius cōmittitur qñ ptingit mutatio ex pte actoris q̄ ex pte rei: ibi. Bie ergo. Et q̄liter fiat mutatio p quā mutat iudiciuz: ibi. Aduertatis. Et an cū pcurator q̄ satisfecit substitu it aliū extinguant stipulatiōes. Et qd op̄ref ponere in instris pcuratiōnū q̄ melior nō sit cōditio occupātis: s̄z qd vnus incepit alijs possit psequi vide in fi.

Iate acceptū. C. Istā ē difficilis. l. sicut est aliqua q̄ ē in isto libro. et diuidit i ptes tres. pmo pōit vnū dcm b̄mēbre. so ponit rōnē. tertio ponit duas illatiōes ex rōne. fa ibi. nā vt cōmittat. tertia ibi. et iō. Et breuiter hoc dicit in sūma. Adutata cōditioe defensoris et rei de h̄ite mādātū ad nō h̄itē: vel econtra vel ipm pncipalē actore sciente stipulatio iudicātū solui cōmitti nō poterit. secus actore ignorāte. h. d. ista. l. valde notabilis et subtrilis. C. Op. et vñ q̄ postq̄ pro pcuratore fuerit satisfatū nō possit reuocari: q̄ res nō est ite-

In hac stipulatione repetit sūptus. In defensor succedēs repetat sūpt⁹. Adde bar. i. l. ij. C. de ne go. ges. et l. i. l. ij. §. pe. §. de p̄tio iudicio tutelē. b. C. Si tamē plures opp. de. l. oīum. S̄z an quis possit agere per plures pcuratores. Et an iudex debeat ipsoo admittēre: ul de bal. i. l. i. l. xliij. col. C. de cōfess. et in nocē. in. c. in nostra. de pcur. et bar. h̄ adde bal. in. l. h̄. C. si plures vna sent. et l. ij. §. de exercitoria. et in. l. non tñ. de pcur. Sed qd in tpe si actor velit cōstituerē pcura. soluz p duob⁹ mensibus et nō ad totā cām: an reus debeat audiri. Sui. de suza. q̄ si in. l. iij. C. de pcur. vtrū sit possit qd accusari de plurib⁹ criminibus vnico li bello. vide. l. libelloz. i. §. si. de accusa. c. Logunt heredes. Ad ista ad bal. in. l. si p̄diuz in. iij. col. C. de edili. acti. et quod no. bar. in. l. iij. §. cato. in. x. q. de v. obli. d. Non debeat admitti facit quod no. bar. in. l. si marituz. j. de adulte. et vide bal. i. l. si qñ. C. de testi. et vide in. l. pluribus. de pcur. et gl. no. ij. q. vi. c. forma. Iate acceptū. op. de. l. in cause. Cōtrariū tenet pau. de ca. in. d. l. iul. i. pn. iij. col. i. §. ur qñ cōtin git mutatio ex parte rei et. quod singulariter li-

¶ ¶ ¶ ¶

mita fm ag. in d. l. iul. q. satisfda. cog. qñ ageretur actõe famo. sa p. tex. not. in l. faus. in h. s. de infa. mi. vide ibi latius p. euz.

C No exti guif. Et ma le fm ange. ibi quem vi deas.

C Sustine re. Tu adde fm ange. ibi de dicetes se nescire quis spūs reuela uerit illi gl. hoc. vide p. cum.

C Retro / trahit. Et sic no. i. d. l. iul. cū gl. p. quā colligit q. p. dationē legi timi pcura / toris dñs vi def. ratus ba bere qd. ge stus fuit per falsuz pcura torem.

C Seqref q. l. ista. Et hoc et clari⁹ tenet ang. in d. l. iul. rep. o bido glo. ibi per ea q. dicit bar. h. naz il la glo. videt velle q. in p. cur. rei eo q. iudiciū tene bat etiam si agat sine mā dato q. si p. ratificet nō trahat retro nā dicit ange. hoc eē p. ge neralitatē. l. h. s. de iudi. vide bal. in d. l. iul. in fi. p. in.

C Rō va ē. Et de hoc ē no. gl. i. d. l. iul. in addit. quam ibi cō muniter te nēt doc. Ad dūt tñ q. pōt alia ratio assi gnari videt q. ois pcura tor veniens ex pte acto ris semp. el leg. mādatū t. venit tāq. pcur. iō mā datuz supue niēs nō alte rat cōditōez psonē immo ipsaz vificat si ex pte rei venit sine ali quo mādato t. nō tanq. p curator. cū dā datuz supue niēs bñ alte.

gra: vt. l. si defūct. s. de pecu. So. satisfdatio ipedit reuo cationē tacitā q. fit morte: vt. d. l. si defūct. ⁊ quo ad illā reuocatiōe facit rē nō eē itegrā: s. nō ipedit reuocatiōez expse. ita no. in. l. an litē. s. de pecu. ⁊ q. tū ad hoc satisfda tio nō facit rē nō eē itegrā. nā satisfdatio est qd. pparato riū ad iudicia. ⁊ pparatoria nō faciūt rē desinere esse ite grā: vt. l. si pecuniā. de p. di. ob. eam. **C** Scōo opp. dñ hic in pñ. stipulatōez cōmitti. s. ar. a diuisiōe: aut dicit stipu latōez cōmitti ex clausula de re iudi. ⁊ male dicit: q. ta lis snia nō ligat dñm: vt. l. plautius. s. de pecu. ⁊ per pñs nec fideiussores datos ab eo. aut dicit cōmitti ex clausu la de re defendēda: ⁊ male dicit: q. fuit defensuz: vt. hic dñ in tex. aut dicit cōmitti ex clausula de dolo. ⁊ male di ctū est: q. nullus dolus iteruenit. huius timore. l. ista tri bus modis itelligit. qd. a vt. Rog. dicunt q. cōmittit ob rē non defensam. Alij q. cōmittit ob clausulā de re iudi. **D**ug. ob clausulā de dolo. **I**ste lec. tāgunt in glo. mag. se. Rog. dicit q. hic cōmittit stipulatio ob rē nō defēfaz: nec ob. qd. hic dñ q. bec res fuit defēsa: q. verū est: sed mutata fuit p. ditio p. sone. ideo nō vñ defēdi. **I**sta opi: est falsa: q. eñe penit. veniēs ad defensionē ipedit istā stipulatiōem cōmitti: vt. l. iam tñ. s. nūc videam. s. e. er go multomagis si idē defēdat: l. q. l. itas muref. vñ legif alio mō fm Jo. q. hic cōmittat ex clausa iudicatū solui. **A**d hoc qd. dñ q. bec snia nō ligat dñm. dicit Jo. hoc est in odiū reuocantis q. nō certiorauit actorē. ista opi. Jo. placet: s. nō rñsio. nā bec snia lata p. tra talē pcuratorez reuocatū actore ignorāte ligat reū sicut si nō eēt reuoca tus: vt. l. si pcuratorē. s. de pecu. ⁊ ibi no. ⁊ l. i. C. de satisf da. ⁊ ibi no. ⁊ ista est nā opi. fm omnes. **T**ertia opi. fuit **D**ug. q. dicit q. hic cōmittit ex clausula de dolo. **A**d illō qd. dñ q. hic nullus dolus iteruenit. rñdēf q. dolus est. p curatorē reuocare nec certificare de hoc actorē. sed hoc nō placet. nā bec stipulatio ob clausulā de dolo cōmitti tur ad itereffe: vt. l. iudicatū solui. ⁊ ibi no. j. e. ⁊ l. nouif sima. s. cū snia liget eū eodē mō quo ligaret si pcurator reuocatus nō eēt: vt. supra dixi. ergo nō interest actoris. **P**reterea cū ista stipulatio cōmittat ad totale interesse ex clausula iudicati: vt. supra dixi nō pōt cōmitti ex clau sula de dolo: vt. j. eo. l. cū q. rebaf. vñ daf alia rñsio q. hic fuit cōmissus dolus ex pte rei: vt. pro se daretur snia. nec hoc multū placet. nā hic dolus nō hūit effectū si ponamus fm pcedētē lec. eē latā sniaz pro actore. **P**reterea rō q. hic ponit in tex. nā vt cōmittat ⁊ c. locū nō hēret: te neamus ergo opi. Jo. q. hic loquat de clausula iudica ti. **S**umus expediti de pmo ver. venio ad ver. q. si quis. **C** Op. de pñ. huius. **S**ol. dicit Rog. q. qñ actor scit sti pulatio nō cōmittit ob rē nō defensam: q. nō defen dat: q. nō est illud iudiciū in quo fideiussores se obliga uerūt. ⁊ sic istud non defēdi cōmittit in alio iudicio q. in eo: in quo fuit facta pmissio. sed in pñ. l. h. sit aliud iudi ciū: tñ est qd. iputef reo qui pcuratorez reuocauit. **I**sta glo. Rog. psequit opi. suam. qd. s. reuocauit. ideo dicas q. s. in pñ. l. snia tenet eas psonas q. s. teneret si reuoca tio secuta eēt. secus in hoc ver. qñ actor sciuir: quia tunc snia reū nō ligat: ideo fideiussores nō tenent. **Q**uid aut velit dicere Rog. cū dicit q. est aliud iudiciū declarabo vobis. **V**enio ad ver. nā vt cōmittat. ⁊ op. de pñ. hu ius. l. vbi mutat cōditio p. sone: tñ stipulatio cōmittitur. **S**o. dicit glo. q. illa rō nō est sufficiēs. s. est rō: q. qñ ac tor fuit sciēs reus q. reuocauit pcuratorē nō fuit in dolo sed in pñ. l. fuit in dolo fm **D**ug. ista glo. p. sequit lec. **D**ug. quā supra reprobauit: ideo dicas q. in pñ. non vñ mutata p. ditio pcuratoris cū eodē mō reus ligaret per sniam sicut pmo. **V**enio ad versū. ⁊ ideo op. s. de his qui no. infa. l. faus. vbi est idē iudiciū: ⁊ tenet si fideiuf for vel pcurator succedit dño. **S**o. glo. nō sol. **A**lij dicūt q. remanet idē iudiciū quo ad pncipales psonas: vt. ibi nō quo ad fideiussores: vt. hic. **T**u dic q. h. sit idēz iudi ciū: tñ nō est eadez p. ditio p. sone qd. requirit ad hoc: vt. bec stipulatio cōmittat. **V**enio ad vltimū rñsuz ⁊ hic

pēdet totū. **C** Op. de l. iul. s. qui satisfda. cog. vbi si cō ringit mutatio de nō hūte ad hūte mandatū stipulatio nō extinguit. dicit glo. fm quosdā q. hic mutatio cōtin git an li. pte. qd. pbat p. tex. q. dicit si an acceptū ibi post ⁊ eodē mō soluat. s. de pcur. l. in cause. s. h. bec so. non est nā nā post li. pte. maior dñ mutatio fieri q. an: ⁊ ideo facilius deberet extingui fm glo. in. d. l. iul. **P**reterea dicit **D**y. in. l. iul. dñ petiturus fūdū. ⁊ sic appet q. lis nō erat pte. cū vñ pncipio futuri tps: s. erat pte fāda. **P**reterea bec so. erat cōtra casum. l. i. s. h. s. q. mo. pig. vel hypo. fol. soluamus ergo istud p. tra. eodem mō quo soluemus. j. pxi. **C** Op. de l. in cause. s. h. ex pte. s. de pecu. ⁊ d. l. iul. **S**o. ad. d. l. iul. fm quosdā ibi loquit in stipulatiōe de iudicio fisti. hic in stipulatiōe iudicatū sol ui: q. lec. an sit nā q. tū ad illā. l. examinetis: vt. ibi: rñ q. tū ad istā. l. nō est bona so. naz cautio de iudicio fisti faci⁹ extinguit q. cautio iudicatū sol. vt. l. grece. s. ⁊ post litē. s. de fideiuf. vñ si ista extinguit mutatiōe p. sone: multo magis extinguit illa. s. vt. illa. l. itelligit in cautione iudi catuz solui pcederet oppositio de illis duab. l. fo. glo. ibi loquit qñ ptingit mutatio ex pte actoris: hic qñ ptingit ex pte rei. **I**stā tenet glo. hic ⁊ ibi oēs tenēt eā. sed vi dere rōnē est difficile. glo. ponit hic duas rōnes pncipa les. pma q. in. l. nra psona mutata nō defēdit legitime in. ll. p. trarijs legitime est in iudicio. **I**sta rō est falsa per versū. ⁊ ideo. in eo q. loquit de pcuratore q. heres extitit dño. **I**te est p. tra vltimū rñsum cū sit mutatio de nō ha bente ad hūte mādatū. vel cū defensor succedit dño in oib. istis casib. legitime defendit. ⁊ tñ stipulatio non cō mittit: vñ glo. assignat aliā rōnē q. in. ll. p. trarijs nō pōt iputari dño vel eius pcuratori. q. re itez. nō exegit cautio nē: q. eēt nimis graue reo q. toties ab eo exigeret ex fa cto ipsius actoris. s. hic pōt ei iputari. nā mutata psona vñ perere cautioem de nouo cū mutatio p. sone cōtingat scō ipsius rei. ⁊ sic est qd. reo iputef. **I**sta nō est nā. nam put hic loquit de morte cuz procurator reo hñs extitit. nō est qd. iputef reo qñ decessit. vñ gl. in. l. iul. ponit du as alias rōnes. pma qñ mutatio ptingit ex pte actoris nō dñ mutatio p. pte. nā qñ nullū hēbat mādatum nō poterat agere: ⁊ sic iudiciū nullū. merito qd. nullū est nō pōt mu tari. s. ex pte rei pōt fieri defēso et sine mādato: ⁊ iō vñ iudiciū. ⁊ ideo supueniēte mādato dñ mutari iudiciū qd. erat aliq. bec rō sic itellecta non vñ nā p. l. iij. s. si forte ex liberis. s. e. vbi ex pte actoris erat aliq. iudiciū: q. cō iūcta psona agebat. ⁊ tñ supueniēte mādato vel ratiha bitioē nō extinguit. vñ nō plz ista rō: s. gl. videat illā vel le sustinere. in. d. l. iul. do. **Z**dar. fill. itelligit istā rōnez alio mō: vt. dicam. sic. ex pte actoris nō pōt q. s. venire i iudicio: nisi actoris noie. ⁊ iō supueniēte mādato vel rati habitioē retrorahit: ⁊ fingit negociū semp. ad actorez p. tinuisse: vt. l. si pupilli. s. vñ q. rñf. s. de ne. ge. merito sti pulatio cōmittit: q. nulla variatio. s. ex pte rei pōt quis venire ad defēdēdū aliū suo noie. vñ supueniēte māda ro eū defēdit alieno noie: ⁊ sic cōtingit mutatio: nec pōt retrorahi cū ei noie nō sit gestū. fm istā rōnē seqref q. l. ista nō hēret locū: nisi cū aliq. vñt ad defēdēdū sine mā dato suo noie aīo nouādi. sec. si vñret vt. pcurator l. h. nō eēt. vel si vñret ad defēdēdū tāq. gerēs negocia rei: q. a tūc supueniēs ratihabitio vñ mādatū rei traheret retro ⁊ nulla ptingeret mutatio fm eū: qd. t. z. guil. de cu. in. d. l. iul. hoc nō plz mibi p. istuz tex. q. loq. gñaliter. **P**reterea qñ aliq. defēdit sine mādato p. sniaz p. tra eū latā. ipse so lus dñfor obligat. ⁊ p. illa fideiussor itercessit. s. qñ sup uenit mādatū snia ligat dñz: vt. l. plauti. s. de pecu. ⁊ p. illa obligatiōe fideiussor nō itercessit. merito nō d. z. tene ri. nec curo si ipse defēfor iteruenit tāq. gestor negocio rū: q. fideiussor nullū hūit respectū ad illā obligatiōem que oritur ex illo negocio gesto: s. solū ab obligatiōez q. oritur p. sniaz q. mutatur p. supueniēs mādatuz. **D**ic ergo q. rō nā ē: q. qñ ptingit mutatio ex pte actoris nō mutatur ille respect: cui respectu fideiussor iteruenit.

nā ipse sp. pmisit respectu iuris qd ē: vel erat apd actorē:
 & siue iudiciū exerceat p actorē vel eius pcuratorē: vel p
 ei' pūctā psonā: sp illd ius actoris i iudicio deducit. sed
 qñ ptingit mutatio ex pre rei mutat iste respect': cuius re
 spectu fideiussor pmisit. Ecce i exēplis. l. nre qñ hñs mā
 datum ddit fideiussores pmiserūt fideiussores respectu
 snie q ligaret dñz & fere in pcuratorē secuta reuocatiōe
 mādati: si iste respect' n mutat: qa actor ignorauit n ex
 tigitur satisfactio. sec' ē si mutat: qa actor sciuit: qa tūc
 snia n t3 nisi illū dēforē sine mādato. Idē i alio ex' qñ p
 curator hñs extitit dño. nā reuocātū est mādatū cū ipse
 idē rei sue pcur. eē n possit: & sic i eū tāq in pcuratorē fa
 ctū snia ferri n pōt. Idē i tertio rñso qñ ddit fideiussorē
 dēforē sine mādato. nā intercesserūt fideiussores respectu
 snie: q ipz dēforē tm ligaret secuto mādato ligat dñz. &
 sic n ē illa snia p q intercessit. merito satisfactio extinguit.
 Ad vnū tm aduerte q illa pba solutiōis glo. q i hñs
 ptingat mutatio ex pre actoris: h ex pre rei sūt bōa qrtū
 ad casū. ll. hñaz. h tu potes loq gñal' fm pe. vt dicam'
 q ibi ptingit mutatio ex pre recipiētis satisfactiōem: h ex
 pre satisfactis. Per h volo dicere q si actor ddisset satisf
 factiōem fm formā autē. gñaliter. C. d. epi. & de. & fm for
 mā autē. libellū. C. d. li. 2. si ex ei' pre ptingeret mutatio ex
 tingeret datio fideiussoris: qa mutaret respect'. C. Al
 teri' op. d. l. iij. §. stipulatiōes. §. e. So. eodē mō ibi ex pre
 actoris ptingit mutatio h ex pre rei. C. Itē op. §. d. iud. i.
 l3. So. ibi d satisfactiōe nihil dicit. Expediūt d hñs rñso ad
 qōes. & pmo qro h dñs si an iudiciū. Quero qd si post li.
 2. ptingat h mutatio. gl. dicit idē p rōez q pōit i ter. Alij di
 cūt: qd p' p'hibere n pōt. ita dñs i gl. i. p cui' dclariatiōe
 duo sūt vidēda. pmo an p' li. 2. possit fieri ex pre rei ista
 mutatio. Rñ. q qñ i cepit dēforē pcurator p' li. 2. nō pōt
 reuocari eo iuito sine cāe cognitione: s3 co volēte pōt re
 uocari ēt ignorāte actore: vt no. i. l. si pcuratorē. i. h. §. d.
 pcur. i. h. vltie gl. h qñ ab initio dēdit aliq sine mādato
 tūc puto q aduersario iuito n possit fieri p' li. 2. ista mu
 tatio. nā cū ille dēfor cepit eē obligat' actori ista actio n
 pōt auferri ab iuito: vt. l. stichū i. h. §. d. noua. C. Hoc p'
 misso vōo ad aliō: vtz si ptingat mutatio ex pre rei p' li.
 2. liberent fideiussores dñs q sic vt h dñs gl. & ē tex. i. l. i.
 in h. §. q. mo. pig. vel hypo. sol. C. Quero qd si dñs satisf
 dedit p seipo i casib' q' suo noie p' uer' oliz satisfabat
 vt dixi vobis i. l. si cū hōez. §. d. fideiuss. si postea dat pcur
 ratorē: an fideiussores teneant. gl. h i vltia pte. l. sup. h
 bo satisfactiōe: dicit stipulatiōes n extinguit: & bñ dicit qa nō
 mutat ille respect' cui' respectu intercessit fideiussor. nam
 ipse intercessit p snia q teneret dñz. h snia lata i pcuratorē
 t3 dñm. ergo & c. sec' si supuēisset defensor sine mādato.
 C. Alteri' qro. nos hēm' h i plurib' gl. q p talē mutatio
 nē mutat iudiciū. ita no. i pma gl. mag. q ē sup hbo con
 trac. post pñ. idē dñs i alia glo. mag. q est sup hbo pmitti.
 que icipit qñis. idē dicit vlt. gl. mag. circa pñ. qd dicitur.
 Aduertatis: ista mutatio pōt fieri altero d' trib' mōis.
 & h n dclariāt doc. alicubi. vno mō fm q no. i. l. mutari. §.
 de pcur. qñ oia acta d nouo fiāt: h vno momento. sic reci
 pio libelluz put recept' fuit. & sic li. 2. & sic rñ. isto casu dñs
 mutari iudiciū: h ē istātia. & h casu extinguerent satisfacti
 tiōes: tā ex pre actoris q ex pre rei: vt. l. iij. §. e. & l. iij. §. et
 si forte ex liberis i. h. dēret ergo isto casu ex itegro pmittit:
 vt. d. ll. Qñqz sit ista mutatio p cessiōem iure istātie: vt
 no. i. d. l. i. cāe. §. si ex pre. §. d. pcur. & iō hui' cessiōis ē: qa
 ad h vt snia valeat requir' q pcedat libell' & li. 2. vt. l. p
 latā. C. d. sen. vñ si vn' ē effectus dñs istātie snia n possit
 ferri: nisi ad illū aliū ptingeret ius istātie. iō sit ista cessiō
 isto casu. si ex pre actoris h. it n extinguit stipulatiōes qz
 ipse recepit vt ibi. sec' i pmissiōib' qz fecisset: vt sup dixi.
 h ex pre rei extingueret satisfactiōem: vt hac. l. tm diceret idē
 iudiciū & eadē istātia. & qd i istis gl. dñs q n ē idē iudiciū
 dñs intelligi: h ē si ē eadē snia pp diuersitatē effect': vt dixi
 sup. Tertio mō sit ista mutatio h mō: pcuratori ppetit
 directū ius istātie dño ppetit vtile. pōt dñs pseq eadē in

istātia respectu iuris sui vtilis abiqz aliqz cessiōe sibi scā:
 vt. l. paul'. §. de pcur. & l. dñs litis. C. de ap. ex pte hō rei
 pōt. pseq ēt qz si ad eū ius istātie n ptingat: qa qz pōt ve
 nire ad dēforē dñs: vt. l. iā tm. §. nūc videam'. §. e. & isto ca
 su ēt dñs idē iudiciū: h ē eadē istātia. & qd h dñs q ē aliō iu
 diciū dñs intelligi. i. alia snia pp diuersitatē effect'. C. Alte
 ri' qro qd si ptingat mutatio h mō: qa pcurator q satisfacti
 dit substituit aliū: an extinguit stipulatiōes. Rñ. aut p
 curator substituit aliū ex vtrute mādati sibi scā de substi
 tuēdo: & tūc ille substituit' vt pstituit' a dño: vt. l. i. circa fi.
 §. de pcur. & iō sic mutatiōe psoe pcuratoris extingueret
 satisfactio. ita h. §. si pcurator substituit eū ex vtrute iuris
 sui sibi qñti p ptest. tūc n extinguit' sicuti qñ re' satisfactiō
 pro seipo. & ipse idē ddit pcuratorē: vt no. h i gl. & dixi. §.
 Et iō dico qñ re' ddit plures pcuratores h adiecto: q
 nō sit melior cōditio occupātis: s3 qd p vnū ceptū fuerit
 ali' possit. pseq. & si lis fuerit cepta p vnū q ddit fideiussor
 res. si postea fuerit p aliū termiata extinguit fideiussoris
 datio: qa ille ali' supueniēs ē dat' a dño n a pcuratore. &
 iō ē satisfactiō p alio supueniēti. C. Altiō circa istā mate
 riā q mutatio faciat extingere istā stipulatiōes distingue:
 vt dicam plene. j. eo. l. cum apud sempronium.
 i **Judicatum solui.** C. hāc. l. dclari
 ra vt in glo.
 s **Ad defēdēdū.** C. Ista ē bo
 na. l. C. Que
 ro qñ h est q dñs teneat satisfactiōem p suo pcura
 tore. Rñ. qñ dñs ē pñs i ciuitate vel i ortis fm gl. vt. l. et
 qui i foro. de pcur. sec' ergo si dñs eēt abñs. C. Sed qro
 qd ppositū vñ dñs satisfactiōem vel ali'. Aduerte h est vtile
 pp dilatiōes. nā si pcurator cū mādato peteret dilatiōes
 ad faciēdū cōparere dñm: vt p eo satisfactiōem dare sibi iste
 termin' si affereret dñm eē pñte: alias sec'. defēfor hō si
 ne mādato n pōt istā dilatiōes ipetrare: qa ipsemet dñs si
 bi inuenire fideiussorem. ita intelligit hāc. l. Jaco. de are.
 C. Quero an sufficiat illa satisfactiō quā dñs facit in istro
 pcuratiōis. dicit vt dixi. §. e. super rubri.
 s **Si seruus.** C. Op. gl. de. l. si qz tibi
 suum. C. de euic. Sol. ibi
 decessit an li. 2. h post. & eodē mō solui. l. si ser
 uus. §. de euic. rōnem huius vide vt no. in glo. §. de rei
 ven. l. vtiqz.
 s **Si reus.** C. Op. j. e. l. vir bonus. dicit vt
 ibi videbitis.
 Ex. l. sequenti.
 C. Que sint exceptiones que impediunt litis ptestatio
 nem & qualiter debeant proponi.
 c **Am querebatur.** C. Ista. l.
 diuiditur
 in tres qnz. pmo pōit vnā. q. hō oñdit dubiū
 qōis. tertio facit vnā allegatiōes i qōe. qro qōez dtermin
 nat. qnto pōit vnā nouā qōez. hāc ibi. dicebā. tertia ibi. ec
 ce eni. qra ibi. p inde vidēdū. qnta ibi. p inde & si forte
 vqz ad. §. h. & breuiter. h. d. Bifinitiuā lata p'rumacē
 extinguit actōes cōpetere ob rē nō defēfaz: nisi sup ea fu
 erit pus lis pte. Itē quocūqz mō definat actio cōpetere
 vel lis fuerit terminata stipulatio ob rē nō defēfaz finit
 . h. d. ista. l. notabilis. tex. ibi vnā clausulā dicit. i. vnā hbo
 rū pceptionē. C. Itē ibi vna clausula. i. ad vnū itereē cō
 mittat. By. vel dicit vna clausula. i. una hborū cōceptio.
 Itē ibi cōmitti possit & vt q nō ecce eni & c. ut sequit. Itē
 tex. ibi cepit nō defēdi. & iō cū nō videat cōmissa ex clausu
 la ob rē non defēfaz pstat cōmissam eē ex clausula iudiv
 cati. C. Op. C. de secū. nup. aut. sed & si qz. So. ibi obli
 gatio sepi' cōmittit a lege n ex pco. C. Itē op. j. ti. i. l. si
 pcurator. & l. i. qñ. §. si qz curator. §. ti. i. So. stipulatio
 semel cōmissa ad totale itereē nō pōt apli' cōmitti: vt h.
 sec' si eēt cōmissa ad itereē p'culare. qd dicit vt plene di
 xi i. l. si sic. §. de h. ob. tāgā. put ad pñte. l. p'inet. j. e. l. si.
 C. Itē op. dñs q ob rē nō defēfaz stipulatio cōmittit cum
 sup ea fuerit lis pte. hō mō cōmittit statū cū nō defendit:

rat eius p
 tionē. & i. co
 extinguit si
 pulatio fide
 iussoria: qd
 satis placet.
 sed nō vide
 tur de mēte
 dñs. fill. vt
 refert bar. §
 p'ori.
 a C. Duo sūt
 vidēda. vide
 bal. l. i. iij. C.
 de app.
 b C. Hoc mō
 Adde quod
 no. bar. in. l.
 pcurator p
 sentis. d. ob.
 ob. & bar. in.
 .d. l. mutari
 . §. de pcur.
 c C. Non ex
 tinguit. S3
 qd si fiat mu
 tatio rei: eo
 qa ingredit
 monasteriū
 vel det se in
 arrogatiōem
 vide p doc.
 in. d. l. iul. q
 satisfactiō. cog.
 ad hoc bene
 fac. l. i. j. & qd
 ibi no. de cu
 ra. bo. dam.
 An autē iste
 substitutus
 possit reuo
 cari a pcur.
 vide bar. in.
 .d. l. post litē
 in fi. §. de p
 cura.
 d C. Hoc adie
 cto. Adde
 bar. i. l. si qz
 in fi. §. co.
 e C. Ista
 i catū
 sol /
 vi. Sed an
 ista. l. debeat
 intelligi de
 obseruatiōe
 & oblig. vide
 in. d. l. si re'
 paratus. de
 p'ocura.

a Irbo nus. Uide quod no. bar. in. l. no. videt. r. i. l. i. s. de re iudi. r. ibi vi de. b Impedit litis contes. C Mo. d. ex ceptionib. li tis ingressum ipedientib. Adde nota bal. in. l. ex cep. ad. fi. C. de pbari. Et ad materiaz adde q. exce ptio transa ctiois. exce. sol. r. excep. accep. r. exce ptio rei fini te. Item qn cautum estet hoc mo vide lz no def ac tio r. familia Itē exceptio iurifuradi i pedunt: qd vltimū limi ta r. amplia: vt dixi in. l. ij. in. fi. s. de iureiur. Itē limita vt ibi dixi qn ipe ditur litis i gressus in. l. postquaz liti. C. d. pac. qd duplicif et li mita. primo qn si fuit scā mentio litis pēdentie vt cōsuluit pe. de ach. apud ferariā i cō fi. vij. incip. apud ferariā Itē nisi exce ptio pempto ria eēt noto rja: qz in no tozio si attē dif iuris oz do. c. vestra. de coha. ele. r. mulie. ita t3 archi. r. se quif lapus. r. do. car. in. c. sup litte. rio. d. rescri. Itē ibi opp. qz statutu ē obscurū. ita no. t3 Anno. in. c. cū iter. de p̄sue. r. se quif bal. in. d. l. postquā liti. Item si op. exceptio tua si iterez fm bar. in. l. posthumus. in. s. si quis ex his. s. de inof. te. r. vi de q. ibi dixi Itē si op. ex ceptio tibi si cōpetit ius agendi scōz bal. in. l. ma

vt. s. e. l. iij. §. ob rē. So. ne cōmittit. lz secuta snia credif nō cōmissa fictioe iuris: nisi fuerit lis cōte. ita loquitur hic. C. Sz op. p̄tra. hoc li. pte. nō ipedit purgari morā stipu latiois ob rē n̄ defēsam. imo quocūqz defēdēte vsqz ad sniaz extinguit: vt. l. iij. §. fi. r. l. an tñ. §. nūc videam. s. e. lz ille i que fert snia ex hermodicio v̄f cōpre: r. se de fēdere: ga ei abūtia dei replet p̄ntia: vt. l. pperandū. §. fināt rē. C. de iudi. ergo et post li. pte. secuta snia extin guif stipulatio. Sol. qñqz post rē n̄ defēfaz qz n̄ cōparet ad defēdēdū vel hē vel fite: r. tūc stipulatio cōmittit cū effectu: vt. l. iij. §. ob rē. s. e. qñqz cōpet ad defēdēdū fi cte: r. tūc extinguit stipulatio. ita demū si lis n̄ fuerit p̄t. vt hic. qñqz cōpet ad defēdēdū hē: r. stipulatio ob rē n̄ de fēfaz extinguit nisi sup ea fuerit lata snia vel solutio scā: vt. l. p̄traria. C. Quero hic d̄f q. requir li. pte. qro super quo requir li. pte. glo. vacillat. dic q. requir li. pte. sup sti pulatioe ob rez n̄ defēsam: vt p̄z ex tex. C. Ultio aduerte ad vnū. d̄f in. c. i. de li. pte. li. vj. q. exceptio rei finite ipe dit li. pte. lz in hac. l. in h̄fi. p̄inde r. si forte. colligif q. ex ceptio solutiois trāfactiois r. acceptilatiois est exceptio rei finite. ergo li. pte. ipedit. r. de exceptioe trāfactiois n̄ ē dubiū: vt. l. elegāter. §. si post. s. de p̄di. ide. r. l. fr̄s. C. d. trāfac. Idē puto de exceptioe solutiois r. acceptilatiois. r. de q̄lz alia p. quā pcludif actori actōez n̄ cōpetere. hoc p̄bat. P̄rio p. istā. l. q. dicit istas eē exceptioes rei finite. Scōo p̄bat p. l. si pupilli. §. videam. s. de ne. ge. vbi d̄f sine actione nemo expif. ipedit ergo. l. ipm expiri: r. sic i pedit ne qs expiat ne agat: ipedit ergo pte. simile vide tis in. l. nā postea in p̄n. s. de iureiu. vbi p̄tor dicit actōez nō dabo. idē ē dicere q. nō patiar eū agere. r. iō exceptio iurifur. ipedit li. pte. hoc tñ ita demū est vey si iste exce ptioes p̄nt p̄bari icōtinēti. alias si requerit altiorē idagi nē resuarent post li. pte. ita no. in. l. nā postea in p̄n. s. d. iureiur. Est tñ aduertēdū in mō pponēdi istā exceptioez nā dz qs dicere. dico n̄ potes agere: ga n̄ hēs actōez. sec? si diceret. dico q. n̄ foues iusticiā: ga solui: ga tūc nō opy poneret ad p̄cessuz: lz magis ad merita cāe. C. Ultimo no. hic q. sicut fideiussio de iudicio s̄isti extinguitur lata sententia: vt. l. grece. §. r. post litem. s. de fideiussio. ita fi deiussio de defendendo.

Si fuero. C. Mutatio actiois vel rei ipedit stipulatioez iudicatu sol. p̄mitti. b. d. C. Op. q. postq̄ vna actio fuit semel p̄posita n̄ potu it alia pponi: vt in auē. q. semel. C. quō r. qñ iudex. Sol. dic q. ista stipulatio fuit it̄posita an̄ libellum: vel dic q. post libellū p̄ductū fuit it̄posita. r. loqf hic fm iura an tiq̄: fm que licebat mutare vsqz ad li. pte. vt. l. edita actio. C. de edē. vel dic q. actio n̄ fuit mutata: lz fuit alia actio cumulata fm materiā in. d. l. edita. r. sup actioe cumula ta fuit iudicatu: merito n̄ cōmittit stipulatio. C. Itē op. de. l. r. an eādē. s. de excep. rei iudi. vbi variatio actionis nihil opaf. So. dic q. hic fuit variat̄ actio r. res: vel fuit variata actio tñ: si sup ea noiatis fuerit it̄posita stipula tio. secus si stipulatio fuerit it̄posita simpliciter super causa: quia tunc procederet illud quod dicit glo.

Ex duobus. C. Op. j. e. l. ex clausula. Solu. fa teor q. contra quēlibet fideiussorem stipulatio committitur insoludum: tamen ipsi habent beneficium diuisionis.

Quotiēs. C. Bon. §. ē r. no. q. qñ fideiussor repetit a dño id qd soluit dz docere dñm liberatum vel cauere de eo defendendo: quod no.

Indicatu. C. No. q. q par. ē sol uere n̄ cogif suscipere iudicium: vt hic. r. l. si debitori. s. de iudi. r. l. si re. s. de p̄cur. C. Quero quid ē hoc dñm: neqz enim est equū aut iudicio rē. glo. se inuoluit. Ista est h̄itas vt di cas non est equū iudicio astringi: scilicet iaz incepto aut ad institutionem cōpellī. f. noui iudicij.

Clausula. C. Op. r. v̄f q. ex clau sula doli n̄ cōmittat in solidū: vt. j. e. l. nouissima. So. q. hic d̄f ifolidū declarat in tex. ga p. pte litis pōt cōmitti r. p. pte nō. Itē d̄f ifolidū respectu fideiussoris: ga qz tenet ifolidū: lz hēat bñficiū epistole. n̄ aut itelligas ifolidū: hoc est a to tale interesse: ga istud nō h̄z locū in clausula de dolo: lz hēat locū in alijs clausulis vt vidistis in. l. cuz querebat. Ex. l. sequenti.

Exceptio que cōpetit p̄tra aliquē p̄pter rez quā hēre sibi non licet impedit litis ingressum.

Ir bonus. C. Op. s. e. l. si re. Du ius timor sūt h̄ plures opi. lec. p̄ma q. ibi loqf qñ qs n̄ cogif se defēdere p̄uilegio p̄sonali cōpetēti ipsi reo. hic n̄o qñ qs n̄ cogif se defēdere pp naturā actiois it̄tate: vt ga p̄tra p̄rez r. p̄sonū itentabat actio famosa: vel rōne rei petite: vt ga iude? petebat mācipiū xpianuz vel petebat liber iprobate lectiois. Ista sol. ē satis bona fm quā nota: q. ista exceptio q. cōpetit p̄ri r. p̄sona ne in t̄tes actio famosa ipedit li. pte. ga tex. hic dicit p̄tor iu dicitū accipe n̄ cogif. C. Itē no. q. illa exceptio q. p̄petit p̄tra h̄ticiū vel iudeū vel p̄tra aliū petentē rē quā sibi ha bet n̄ lz ipedit li. pte. fm hac lec. quā tene mēti pp statu ta terraz q. phibēt n̄ subiectos r. nō alliberatos h̄re pos sessioes in territorio. C. Scōo mō legif q. hoc intelligif qñ lis erat finita trāfactioe solu. vel accep. vt. l. cū quere bat. §. p̄inde. s. e. r. ita itelligit Jo. q. no. ga fm hoc est exp̄ssū hic q. exceptio solutiois r. acceptilatiois impedit li. pte. nā hec glo. se refert ad illos casus q. ponunt in. §. p̄inde. r. sic oēs illi casus q. ibi ponunt ipediūt li. p. Alij soluūt p̄tra aliter r. dicunt. refert an exceptio supuenit post satisfationē datā r. qs dz defēdi: vt. l. p̄traria. an cō petebat tpe it̄posite satisfatiois: r. tūc n̄ dz defēdi: vt hic. C. Ad istā lec. v̄z ad p̄mū mēbrū op. s. e. l. hec stipu latio. vbi cūqz qñcūqz supuenit cā pp quā qs n̄ dz defen di stipulatio cōmittit. So. ibi loqf in cā pemptoria que ius agētis pimit: vt solutio trāfactio r. familia. §. l. si re. loqf qñ supuenit quoddā bñficiū tēporale r. personale. C. Itē ad scōm mēbrū op. ga si exceptio cōpetebat tpe it̄posite stipulatiois satisfādo v̄f renūciare: ga p̄mit tit iudi. sol. r. p. p̄ns. p̄mittit defēdere: r. sic defēdere dz. alias stipulatio cōmittitur. Sol. gl. de hoc dubitat. j. qñ ap. fit. l. fi. an p. satisfādoez iudi. sol. videaf renūciatū ex ceptōi fori: vt ibi p̄z. h̄itas ē q. n̄ v̄f renūciatū nisi exp̄sse qs renūciat. casus ē in auē. offeratur. C. d. li. cōre. de hoc tāgil p. Ly. C. de sportu. l. vl. circa si facit. s. fi. qs in ius voca. nō ie. l. i. C. Quarto mō legif ista. l. q. hic supueit cā in p̄sona ip̄h̄ defēforis pp quā ipse defēdere n̄ cogebatur. q. cāe ponūt in. l. mur. §. fi. cū. l. se. s. de p̄cur. r. tūc ad otrariū respōdetur q. ibi supuenit exceptio i p̄sona p̄ncipalis hic in p̄sona defēforis. C. Quinto mō le gitur in legato q. h̄z ius reuocādi domū: vt. l. ij. §. legati. s. de iudi. C. Contra istā lec. posset oppōi: q. v̄f p. satis datōez huic beneficio renūciare: lz nō ē vey: vt sup dixi. Reassume ergo materiā hui. l. sic. aut superuenit exce ptio q̄re quis nō cogatur suscipere iudiciū in p̄fōa ip̄sius defensoris. aut superuenit in reo p̄ncipali. r. hoc fo casu aut superuenit exceptio ex natura actiois it̄tate vel rei petite. aut superueit ex p̄uilegio p̄sonali cōpetēti ipsi reo. r. hoc fo casu aut tale p̄uilegium cepit cōpetere ex postfacto. aut cōpetebat ab initio. vt ex predictis patet.

Quissima. C. Hec lex diuiditur in tres ptes. p̄mo loquitur ad q̄tpa porrigatur stipulatio doli. fo ad q̄s p̄sonas. tertio ponitur declaratio primi dicti. fa ibi itaqz. tertia ibi doli aut. r. h. d. clausula doli cōmittitur pp do lū cōmissū ab initio stipulatiois vsqz ad finē iudicij ex do lo p̄ncipalis r. h̄dis ei: r. ēt exnei si p̄ea fuit adiecta. b. d. tex. ibi sc̄m demonstrat. qñ diceret p̄tinet doli futuro tpe cōmittēdū. vel dic fm Ja. de are. demonstrat cessatio

male appellatū z bñ iudicatus fm formā. l. eos .C. de ap. hoc pbat hic. z no. in. l. offidius. s. de leg. iij. z. l. cyrographis. §. i. z. ibi no. s. de adm. tu. facit ad hoc. s. de solu. l. creditor. §. i. qd tene mēt. **T**ertio no. q. cautio iterposita corā pmo iudice pme cause nō cōmittitur corā iudice appellatiōis. **Q**uero ergo pro huius declaratiōe qd si in stipulatiōe nō est expressum nomē iudicis: an cōmittat in cā appellatiōis. **A**par. syl. disputavit hanc. q. z determinavit q. cōmittat: q. qd tū ad ista que respiciūt dilatorias exceptiōes cā appellatiōis vñ eadē cū pma: vt. l. ita demū. C. de pcur. s. dare istos fideiussores respicit exceptiōes dilatorias: vt. l. pōpo. §. rati. s. de proci. ergo zc. **I**sta fuit opi. **A**par. syl. sed dñs Guil. de cu. dicit q. ista. l. loquit qñ reus q. satisf. dedit fuit absolutus: z actor appellavit: secus si ipse fuit pdenatus: z ipse appellasset: q. fideiussor ipse teneret ne sit in sua pte se z suos fideiussores liberare: vt. l. ne in pte. s. de arbi. ita no. Guil. in. l. iul. s. q. satisf. cog. dñi glo. or. in. l. ij. C. de pcur. z indistincte q. in cā appellatiōis nō cōmittit: z hoc ibi tex. vñ pbare q. simpliciter loquit hic. vñ tex. insti. de satisf. §. si nō aliqs in fi. §. pbatur p rōnē pmutatione instātie liberātur fideiussores: vt. l. ij. s. e. ti. s. cā appellatiōis dñ alia instātia a pma qd appet: q. post publicatiōez noui testes recipiūt qd nō possent fieri si eēt eadē instātia: vt colligitur ex. l. vlt. C. de testi. z. l. p hāc. C. de tēp. ap. z ibi p doc. **N**ō ob. qd dicit **A**par. syl. q. qd tū ad exceptiōes dilatorias vñ eadē cā appellatiōis cū pncipali: q. hoc fateor: z iō q. hoc nō petijt in prima nō pōt hoc petere in s. s. nō qd tū ad ipsas satisf. dationes. se parata enī est exceptio seu petitio satisf. dationis ab ipsa satisf. datione: nō ob. l. ne in pte: quam Guil. allegat: q. iputer sibi actor q. nō petijt de nouo satisf. dari in cā appellatiōis in q. defensor nō audiretur sine noua satisf. datione: vt. d. l. ij. C. de pcur. z in. d. §. si nō aliquis. insti. de satisf. hoc appet p rōnē. nā si iudex appellatiōis pdenat: oritur actio ex ista snia pdenatoria nō ex pma qd tū cū qz confirmata: vt. l. furti. s. de his qui no. infa. z no. in. l. eos. C. de ap. sed pro illa snia nō satisf. dedit. ergo zc. fateor tñ q. si reus victus appellasset z appellatiōez nō fuisset psecutus: q. fideiussores tenerētur: quia tūc ex snia prima oritur actio nō ex s. in q. iudex pfirmat primaz quia appellatiōem nō est psecutus: vt. l. h. C. de tēp. ap. **Q**uero pone q. corā vno iudice fuit satisf. datus: iudicauit successor eius: an stipulatio cōmittatur vñ q. nō: vt. l. iij. in pñ. s. e. z hic. **T**u dic breuiter qñqz post iterpositā satisf. dationem est recessum a pmo iudice: z itur ad aliū iudicēz alterius tribunalis: z tūc stipulatio nō cōmittit: vt in. d. l. iij. in pñ. s. e. **Q**ñqz itur ad aliū iudicē eiusdē tribunalis forte ad collegam vel successorem. **T**ūc est aduertēdū an in stipulatiōe fuerit adiectū pprū nomē iudicis: z tūc stipulatio nō cōmittitur: nisi eēt adiectū quie in eius locum successit vt hic. si nō pprū nomē nō fuit expssū: tūc stipulatio cōmittitur: quia idem iudex vñ z idē iudiciz: vt. l. pponatur. s. de iudi. z hoc vñ tenere Spec. in ti. de offi. iudi. delega. §. excipitur. s. quid si plures. **Q**uero satisf. dedi apud iudicē ordinariū ppo noie nō expssō qui demū cāz delegauit an fideiussores teneātur. **R**ūdeo sic: quia vñ idē iudiciz: vt. l. vbi acceptū. s. de iudi. z qd ibi no. **Q**uero hic loquitur de stipulatiōe iudicātū solui. quid de stipulatiōe iudicis si sit: an mutato iudice extinguatur. **R**ū. idem qd

in ista: vt in auē. de his q. gre. ad ap. circa pñ. col. vj. terigi in. l. grece. §. post litē. s. de fideiuf. **Q**uero quid in stipulatione de rato: vtrū mutato iudice extinguatur. **Q**y. p̄suluūt q. extinguit nec durat in cā p. l. istā. z insti. de satisf. §. si nō aliquis. z pbatur p tex. d. l. ij. C. de pcura. q. l. loquitur simpliciter de qñ satisf. **Q**uero posito q. eēt pcepta stipulatio fm p̄siliū claudij positū in fi. huius. l. an cōmitteret stipulatio in cā appellatiōis. **R**ūdeo ista s̄ba dicūt quie in ei⁹ locū substitut⁹ erit. credo q. nō cōprehēdant iudicē appellatiōis qui est maior. nec collegā: sed solū successorē vel delegatū in ei⁹ locū positum. ar. l. s̄bis civilib⁹. s. de vulga. z pup. **Q**uero vtrū defēsor qui satisf. dat cogat adijcere in stipulatiōe p̄mitto soluere iudicātū p hūc iudicē: vel per iudicē appellatiōis. vñ q. sic: ne alias eēt frustra cōsiliū hui⁹. l. Breuiter de substituto cogit p̄mittere: vt insti. de satisf. §. si vero aliquis. si cut nec cogit cām appellatiōis psequi: vt. l. inuius. C. de pcur. **U**ltimo quia videtis hic q. iudicis mutatiōe qñqz extinguit stipulatiōe iudicātū solui: z de multis alijs mutationib⁹ sup̄ vidēstis. **P**ro declaratiōe hui⁹ distingue: cū q̄ritur qua mutatione extinguitur satisf. datio iudiciorū distingue. aut p̄tingit mutatio rei petite: z extinguitur satisf. datio: vt. l. cū q̄rebat in fi. fm vnā lec. s. e. ti. aut cōtingit mutatio actiōis p̄p̄site: z tūc aut fuit mutata actio tñ: z nō cā: z tūc aut fideiussor fuit datus simpliciter: aut expresse in illa actione: vt dixi in illo fi. §. aut p̄tingit mutatio iudicis: z tūc aut mutatio contingit per modū cuiusdā recessus: quia recedo ab vno iudice z vado ad aliū. aut p modū appellatiōis. aut p modū cuiusdā surrogatiōis. **P**rimo casu stipulatio extinguitur: vt. l. iij. in prin. s. e. ti. qd intellico si vado ad aliū iudicēz alterius tribunalis. sec⁹ si irē ad collegā p̄mi: quia tūc dicit dicā. in tertio casu qñ p modū surrogatiōis. **S**cdo casu qñ p modū appellatiōis: idem quia extinguitur satisf. datio: nisi aliud sit expresse actus: vt in auē. de his qui ingre. ad appel. in prin. z ibi no. z. C. de pcur. l. ij. z insti. de satisf. C. si vero aliqs reprobata distinguitur. Guil. de cu. z **A**par. syl. vt supra dixi. de quo etiaz tangit **E**y. in. d. l. ij. **T**ertio casu aut fuit expssū nomē propriū z extinguitur datio fideiussoris. aut non fuit exp̄sum z nō extinguitur: quia idē est iudiciz: vt. d. l. pponatur. s. de iudi. z. l. vbi acceptū. z ibi no. e. ti. z qd no. in spec. de iudi. dele. §. excipitur. ver. quid si plures. **Q**ñqz p̄tingit mutatio circa psonas litigantiū: z tūc aut p̄tingit mutatio circa substantiā p̄sone: aut circa qualitātē. pmo casu aut illa p̄sōa rep̄stat eadē q. p̄sōa litigabat: vt quia eius h̄s vel eius pcurator z stipulatio nō extinguitur: vt. l. ij. in fi. de preto. stipu. et qd no. in. l. fi ante acceptū. in glo. super s̄bo satisf. datur. s. e. ti. si nō illā personā nō representat tūc satisf. datio extinguitur: vt. l. iam tñ. §. videamus. z. §. se. z. s. e. ti. scdo casu qñ p̄tingit mutatio circa q̄liratē. dic aut cōtingit mutatio ei⁹ que recepit satisf. dationē z nō extinguitur satisf. datio: ut. l. in cause. §. si ex parte. s. de pcur. z. l. iulia. s. qui satisf. cog. aut cōtingit circa personā satisf. dantis: z tūc aut ex tali mutatione cōmutatur effectus snie: z satisf. datio nō extinguitur: vt. l. fi ante acceptū. primo rñ. s. eo. ti. aut mutatur effectus snie: z tūc extinguitur satisf. datio: vt dicta. l. fi ante acceptum. ij. rñ. z per omnes alios casus illius. l. z. l. i. in fi. s. qui. mo. pig. vel hyp. sol. **Q**ñqz p̄tingit mutatio instātie: z tūc datio

a Tene mēti. Adde hic tex. quez ibi ad hoc not. abb. in. c. cū Joā. de fi. in sru. Et ibi dicit abb. in vlti. colum. q. iudex pōt reformare sniam nō solum ad petitionē appellatiōis: sed et ad petitionē appellati: licet videatur dicendū ipsum appellatum per taciturnitatē cōfirmasse sententiam: vt in. l. fi. C. de sen. que sine cert. quā. qd not. **ADDE** q. panoz in. c. euz causam. extra de re iudi. dicit s̄ bar. eē glo. i. l. p̄feso. C. de sententiis. que dicit q. iudex appellatione infirmo mandato sententiam quā reus fuerat absolutus videtur tacite illum condēnare: ita q. nō est opus alia condēnatione: z il laz glo. dicit secutus cal. in. c. signifi cauerunt extra de exceptione. z in. c. rainald⁹. eē de testa. latius ibi vide. **b** Ab ipsa satisf. datione. in. ii. colum. An satisf. datio debeat p̄stari i causa appella. Adde bal. in. l. eos. §. cautione qui est. §. fi. in prin. C. de ap. q. idē tenet quod bar. h. p̄ter quaz in satisf. datione de causa appellationis pro sequēda per illum tex. et saly. in. l. ii. C. de pcur. secutus verba Jac. but. ibi t̄z idē qd bar. hic.

ADDE Jo. an. in addit. ad spe. in ti. de satisf. dō. §. expedito ver. bec aut.

C Distin. gue. Et ad i. lectuū isto ruz hic vide aliqua p. Li. in. l. ii. C. de procurato. z vtrum extinguat virtus iuramenti calumnie: z de materia ple ne per bal. z ang. z ibi de materia. s. q. satisf. cog.

fideiussoris extinguitur: vt. l. ij. s. eo. ti.

Ex. l. sequenti.

CAn stipulatio iudicatum solui semel comissa iterum comittatur.

S Junus. **C**Ex nra pmo ponit duo dicta. fore spōdet cuidā tacite obiectioni. ha ibi: quoniam in vnus zc. z in fi. huius. l. sumat seipsaz hoc mō. Hec stipulatio ex duabus clausulis pōt comitti ptra diuersos: s; ptra eūdē nō: s; pualet cā iudicati. h. d. **C**Op. de. l. cū qrebas. s. e. Sol. tex. in fi. vult soluere: qa ptra eūdē non pnt comitti isti due clausule: vt ibi: s; ptra diuersos sic: vt h. Et ideo vt ista materia tibi liqueat distingue. cū qritur vtrū stipulatio iudicatum solui semel comissa iterum comittatur. aut qrit de iteratione ex eadem clausula: aut ex diuersis. Primo casu nō comittitur amplius q̄ semel: vt. s. e. l. iaz. tñ. s. in hac. fallit in hac clausula de dolo: vt. s. eo. l. nouissima. z est rō: qa comittit ad particulare iteresse: vt ibi vidistis. Scōo casu aut qrit de iteratione comissionis quo ad effectum exactionis: aut de iteratione sm rigiditatē iuris. pmo casu aut contra eūdē z semel comissa iterum nō comittit: vt hic: z. l. cū qrebas. s. e. aut ptra diuersos: z tunc aut est psecutus totū iteresse: z amplius non comittit: z comissa nō exiget: vt. s. e. l. si ex duob; s. quoties. aut est psecutus prem: z tūc pōt pluries comitti: vt. d. l. si ex duob;. z. d. l. ex iudicatum. z hac. l. in pn. Scōo casu qñ qrit de iteratione sm rigiditatē iuris: z tunc dico q̄ pōt sepius comitti: vt hic in fi. Sed dubitat que pualet: z in hoc est aduertēdū. postq̄ clausula ob rē non defensaz. est comissa. aut res incipit defendi postq̄ sup ista clausula est iudicatum vel solutus: aut añ. pmo casu pualet clausula ob rē nō defensam: vt. l. iam tñ in pn. s. e. ti. si ante. z tūc aut post li. cōte. aut ante. si post: aut incipit defendi s; pualet clausula iudicati: vt hic in fi. z. l. iij. in fi. s. eo. aut incipit defendi fite: z preualet clausula ob rem non defensam: vt. l. cū querebatur. si s; añ litis pte. defenditur sine dubio preualet clausula iudicati: vt dicta. l. iij. in fi. s. eo. ti.

CRem ratā hēri: z de ratihabitione. Rica.

CDas partes habet hec rubrica. primo rem ratam haberi. hoc est de illa stipulatione rem ratam haberi. secundo dicit de ratihabitione. hoc est qualiter possit haberi ratum.

Uz quis. **C**ñ cōuenit iste cui exceptō rei iudicate ppeteret: si s; pcurator exegisset stipulatio de rato pmittit. h. d. **C**Ex. ibi pro dño

exponit **Dy.** i. pro eo q̄ stipulatus fuit de rato. **C**Op. ad id qd dicit de p̄fideiussore stipulatio ista comittit ad iteresse: vt. l. si comissa. j. e. z. j. e. l. pri. s; cōfideiussoris nō iterest si alter fideiussor cōuenit. vt. l. vt fideiussor. s. de fideiuss. ergo hec stipulatio nō comittit. So. intellige q̄ isti fideiussores erāt socij: z sic qd in fi. dñ de duobus reis referat ad vtrunq; vel aliter dicas q̄ tex. z glo. hic hūit respectū: qa si fideiussor puenit de beret sibi cedi actio: ideo molestare ille q̄ p̄us fuit absolutus sm **Dy.** s; pcedens so. magis placet. Et p̄dicta sunt s; put nos ponimus hic q̄ iste p̄uētus fuit absolutus. Itē possemus ponere q̄ iste p̄uētus fuit p̄denatus z soluit: tūc sine dubio iterest eius ne fideiussor pueniat. nā fideiussor p̄uētus bēret regressum ptra p̄ncipalē de

bitore: s; iste fideiussor p̄mo p̄uētus q̄ soluit ad hoc: vt possit repetere per actioez mādātū dñ p̄ncipalem debitorem defendere: vt. s. titu. i. l. si ex duobus. s. quotiens. z sic eius interest fideiussorem non conueniri. non habetis hic alia.

A stipulatiōe. **C**uos habetis

vnā magnā glo. q̄ nō tēdit nisi ad positionez casus. z h; hic tex. duas lec. p̄ncipales. ha ibi circa fi. glo. ibi. s; pone casum: tñ sm primā expositionez littere lec. huius. l. variat q̄rtur vel quinq; modis: tamen tu tene secū dā expositionem littere que est clara z plana.

Ex. l. sequenti.

CAn pcurator minoris siue s; siue falsus tenet cauere cū adiectione q̄ si minor petet restitutionē in integrū dabit q̄ti ea res erit: ibi. **S**ecūdo. Et an qui p̄mittit rataz h̄re sniam arbitri sub pena petēdo restitutionē in integrū: vel eaz reduci ad arbitriuz boni viri incidat in penam. vide in fi.

Am minor. **C**ista ē no-

tabilis. l. z vidit in pres q̄rtur. Primo loquit in pcuratore s; minoris. Scōo in pcuratore falso minoris. Tertio dat p̄siliū circa vez pcuratorē. Quarto dat p̄siliū circa falsum pcuratorē. ha ibi idemq; tertia ibi z ideo. q̄ta ibi mandato s; zc. tex. ibi aliqñ si nō pueniat. dic. i. si hec clausula de prestando iteresse si restitutio petat nō apponere. Itē ibi p̄sentiat. i. ratū hēat. Itē ibi dari oportet de iure cōmuni minore nō h̄nt ratū nec petente restitutionē. **C**Op. z v̄ q̄ minor nō possit p̄stiture pcuratorem: vt. l. neq; C. de p̄cu. dicit glo. dic q̄ hic p̄stituit cū auctoritate tutoris vel curatoris: vel dic q̄ illa in iudicio: sed ista ē iudiciū. dicit glo. hec pōt eē s; si ponis minorē nō h̄re curatorē. nā sicut ipse possit solutiōez recipere: vt. l. si curatorē. C. de in inte. resti. eodē mō poterit ad hoc pcuratorē p̄stiture. ar. l. diuus. z qd ibi nō. s. qui petat tu. z. l. et. s. absens. s. de ma. vin. z qd no. c. d. resti. spo. c. ex pte. **C**Quero duo. pmo qd velit dicere tex. ibi aliqñ si nō cōueniat zc. glo. vacillat. tu expone sm qd dixi circa tex. **S**ecōo q̄ro an cogat pcurator falsus. z etiam s; cauere cū hac adiectione q̄ si minor petit restitutionē in inte. dabit q̄ti ea res erit. qdā vt **D**id. dicunt pcuratorē falsum nō debere cauere: nisi p̄sentiat vt hic. z sm hoc s; pcurator astringit plus q̄ falsus sm eū: s; **R**og. dixit minus itelligit q̄ hoc signat: q̄si dicat malus in intellectus est q̄ plus astringat s; pcurator q̄ falsus. **S**o. s; posuit hic glo. suā breuē sic nō p̄ oia rectū p̄siliū dat **S**o. q. d. nō est ratū pcuratore nolente cauere cū nō cōpellat. vñ glo. dicit pcuratorē vez z pcuratorē falsum posse cogi prestare istā cautionē si minor petet in inte. restitui z causatiue: vt ei aliter non soluat: nisi caueat. p̄ dicta s; nisi debitor nō curet cauere sibi: quia tūc non cauet nisi pueniat zc. z ita loquitur iste tex. **A**lij dicūt q̄ ista est mala l̄ra z corrupta. gl. tñ residet in p̄cedēti sm quā hēs notare q̄ pcurator minoris s; vel falsus cogit cauere si minor petit restitutionē in integ. qd no. qa hoc op̄pōes adhuc ad mille infra: z hoc probatur per **Dy.** z spe. de p̄cu. s. rōne quoq; p̄stitutiōis. ver. Itē q̄ p̄stitutiōis. **S**a. de are. tenet p̄trariū. nā nō dñ defēsor vel pcurator cogi ad illud ad quod nō cogere p̄ncipalis p̄terq̄ quo ad illā cautionē de qua loquit. l. s; z hec. s. defendere de p̄cu. z. l. minor. s. qm. eo. s; ip̄e minor nō cogere

maior. C. de trāfac. z for. mā hui; cautionis vide per bar. in. l. procur. cum petere. j. e. z. l. in. l. i. C. de procur. z allegata ibi. z no. q̄ ista stipulatio cōmittit q̄ p̄mittit pot̄ facere q̄ rare q̄ dñs hēat ratuz z nō facit. ita no. bal. in. c. i. s; ad hec. in ti. hic finitur lex. de in de incip. cōsue. re. quod no.

CRem ra. ba. Rubri. s. q̄. c. quo mo do dbeat cauere pcuratorē ra. ba. vide de bonū tex. in. l. nō soluz. s; puentuz. de p̄cu. z ad materiā rati habiti. vide bal. in. l. obf uare. s. post hoc. ff. d. of. p̄oconsul. **C**De rato vide discre tiam iter ra tuz z firmū per bar. z fa ly. in. l. id qd pauperibus de epi. z cle. z vide q̄ di. xi in. l. si quis

a C. Ultimo. ADDE pau. de ca. dicit vba bar. et notanda du dicit qd pro mittes rata bituru saliam arbitri no incidit in pena si petit reductionez.

referru ad differentiaz mandati qd si veniat qd ex illo capite si aut qd no veniet qd rone iniquitatis tenete. sed qd actus gerit per seipsum no pot heri respectu nisi ad iniquitatem sine vel laudiu pmitendo venire extra vel age scere censet pmississe no petere reduci de qd ad arbitriuz boni viri rone iniquitatis. aliis nihil opera ref ipsa promisso. io no dz distingui an subcubatur vel no sicut si expresse renunciasset dicitur appella/ tioni z hoc plz. die pau. qd quid dicit bar. z Dy. licet coz dem frequentius allegatur tu adde qd dictu bar. in pmo sequitur bal. consilio. lxxxij. i. li.

b c. minor. s. falsus. de intellectu hu. ius. s. vide. fimo. in. d. l. nemo pot. d. leg. z bar. p. bal. in. l. i. C. de arbi. z in. l. posthumo. C. de col. p. bar. z bal. et vide bar. et voc. i. l. si tu. tot. C. in q. cau. in inter. rest. z bar. in. l. ij. C. si ex. fal. istr. z ibi per gl. z bal. z an appella dovideat fa. teri iudice a quo fuisse iudic me. vi. de bal. in. l. eos in prin. in vl. col. C. de app.

renunciare bnficio restitudois. imo no v3 si renu ciaret: vt. l. si intra. z ibi no. C. de in ite. resti. z. l. si iudex circumcto. s. de mino. z. l. doli exceptio. vcr. diuersuz. s. de noua. ego puto qd glo. ista di cat veru in casu suo. l. in solutioe. na no cogitur qs soluere pcuratori nisi caueat pdicta cautoe. Ro qa minori posset taliter soluere qd bnficiu restitudois cessaret. l. soluendo iudicis auctate: vt. l. ait ptor. s. pmitit. s. de mino. vñ p aduen tu pcuratoris no dz eius pditio fieri deterior: vt vidistis in. l. ij. s. defedi. s. ex qui. cau. in posses. ea. s. in pcuratore q venit ad litigandu: puto qd vey dicat. Ja. de are. qd no cogit p stare ista cau tionem qua no cogere p stare pncipalis. qd dico in pcuratore vo: idē intelligo in pcuratore falso. C. Ultimo iduat hac. l. in ar. qd si minor copro mittit in arbitru z pmitit pena si si parebit sine qd petedo restitudois in inte. no incidit in pena. Itē dico si aliqs pmitit se bituru rata sniam ar bitri z ea petit reduci ad arbitru boni viri no i cidit in pena. na rata bz qd hoc petit. z io dz exps se ad iici qd no petet reduci ad arbitru boni viri que clausula qd opes no. p Dy. i. l. qd a cu fitiu. s. de ver. ob. z. c. scienti. de reg. iur. li. vj.

falsus. appellat bz rata sniam. ratio qa alias no ppeteret sibi ius appelladi: nisi snia eet aliq: vt. l. si expsim. j. de ap. vñ pfirmat sniaz ta qd sic lata no taq bñ lata. facit. l. ppo. scribit. s. de ne. ge. an aut appellado videat qs appro bare sniam nulla. dic vt. d. l. si expsim. C. Dicat hic cu ad auxiliu coe. Quero qd vult dicere au xiliu coe. dicit glo. coe oium codenatorz vel coe rei z pcuratoris. C. Quero qd si decursuz sit ad auxiliu spale restitudois in iteg. dicit glo. idē: vt. s. p. qd illud auxiliu est cōtra ius coe. secus si eet fm ius coe: qa peteret in iudicio vel ex iudi ciu. glo. no hūit maluz respectu: s3 vba sua n sūt gñalia. ideo est aduertendu an aliqs venit cōtra ea rone qd posset et si verus pcurator litigasset z no vñ iprobare: vt hic. z in pn. huius. l. sec. si ve nit ptra ea rone qd si verus pcurator non sit.

Procurator. C. In hac casum duobus modis. C. Op. qd cautio de rato hodie no possit comitti: qa dñs iurat de calunia: vt in auct. pncipales. C. de iura. calu. er go vñ hñe ratu factu a pcuratore. glo. rñdit: cer te post iuramentu pot pcuratorē reuocare z ei cō tradicere. tu dic vt no. z melius in. l. pompo. s. z si is. s. de pcura. z vide glo. qd incipit qliter s ibi: s3 ar. ptra. s3 in oib est repire fauore vel aliaz iustā cam. C. Quero qd dñs videat hñe ratum. Rñ. qñciqz facit illud quod facere no pot est: nisi illud sit ratu quod factu est a procuratore: vt in exemplo hic posito. facit. l. pro herede. s. pomponius. s. de acquiren. here.

Tutore. C. In ca suspecti pcurator ex pte rei cogit cauere de rato. h. d. C. Op. z vide qd ex pte actoris pstel ista cautio: s3 ex pte rei suffi ciat cautio iudicatu solui: vt. l. non solu. s. qd alie no. z. s. se. s. de pcur. So. spale est in ca suspecti tutoris. z in qbusda alijs q ponunt in. s. si stat. z. s. se. in. d. l. no solu. rō qñ p cautionē iudicatu solui est cautuz actori no dz interponi cautio de

c. Tutore. Op. z vide. An pcurator rei no tm pcur. actoris. Adde bar. in. l. de pupillo. s. meminisse. s. de noui ope. nucia. Procurator: defensor ex necessitate. Et vide qd no. dicit bal. i. l. quorios ad fi. C. de pci. iper. off. z in. l. ta madori. C. de no nu. pe. in. y. col. z quis dicat defensor ex necessitate. vide bal. in. l. ij. C. de pac.

rato. qd enim interest sua dñs heat ratu vel no si sibi soluit: certe nihil. s3 qñ dño no est cautuz: vt in ca status vel suspecti: vt hic. tuc etiā ex pte rei debet cauere de rato: vt hic.

Is cui. C. Hñs no pot ratu defuicti in his q ad hñe de no traseut. h. d. C. Op. de. l. si qs offereti. s. si. s. de solu. So. ibi in his q ad hñe de traseut hic in alijs: vt no. p Dy. de reg. iur. c. ratu. in pe. q. li. vj. z. l. p. atomi. s. de acq. here. dicā pleni. j. e. l. bonoz. C. Itē op. de. d. l. p. atomus. So. spale in resti. in iteg.

Procurator. C. Propo sio actois ptra qua exceptio rei iudicate non ob staret si dominus verus egisset non facit stipula tionem de rato comitti. h. d.

Ex. s. sequenti. C. Si pñctus meus petit re ab eo cui ego vedi di z pmissi de euictioe ego possuz coparere z pe tere copromissuz vigore statuti loquētis de cau sis inter pñctos copromittēdis: ibi. Per hoc. Et an ex debito naturali possit obijci compnesa tio: ibi. Secundo.

Si procurator. C. Hic ē m vuz singularis. s. z. h. d. Defensor ex necessitate pot exceptio nē ex sua psona pponere. h. d. aduerre. C. Op. z vñ qd postq dñs recepit pecuniaz a pcuratore vñ hñe ratu factuz ab eo: vt. l. qdā. s. de euic. z. l. cū indebitū. C. de pdi. inde. z sic postea no pot iprobare. So. itellige hic post iprobationē scāz sibi solutū. C. Itē op. qd ista exceptio doli qd cō petir pncipali cōperat et ipi pcuratori: ur. l. quo eniz. s. iul. j. e. So. dicit qdā: vt Ja. de are. hoc ee vey qd et pcuratori cōperat: qd mibi no placet. na exceptio doli qd cōpetit ex ratihabitioe fa cta postea post iprobationē cōpetit ipsi pcura tori sicut dño: vt. l. p. traria. z no. in. l. dispensato rez circa finē. s. de solu. s3 bec exceptio doli non causat ex ratihabitioe. no enim pot hñe ratu: qa termini sūt mutati: vt. l. cū indebitū. j. e. z. l. bo. noz. s3 causatur ista exceptio ex debito naturali quod ipsi dño no pcuratori cōpetit. Cōtra hoc op. si cōpetit dño z no pcuratori: ergo dñs qui defendit pcuratorē no poterit vti ista exceptioe cū no obeat melior pditio ee pcuratoris seu de fensoris qd dñi: vt. l. si minor. s. qm. s. de pcur. Rō ibi loquit in defensore volutario. hic loqui tur in defensore necessitate. necessitate tñ causa tiua: qa si pcuratorē no defederet pcurator ha beret regressum ptra eū: vt hic dicit: vñ pot ex ceptionē ppōere ex psona sua. simile in. l. idē qz. s. gñaliter. s. mā. z facit. l. s3 z si lege. s. item. s. de peti. here. qd no. p Dy. in. l. marcel. z ibi dixi. s. de fideiuf. Per hoc ego determinauit qd si pñctus meus petit re ab exneo cui ego vedi di z cui de euictione teneor qd ego coparēs pos sum petere qd fiat copromissum ex vigore statu ti loquētis d qōib copromittēdis iter pñctos. In contra. fortiter facit. l. vēditor. s. de iudi. qd dic vt in disputatioe mea q incipit pñctū ciuita tis pifane decreuit. C. Quero dicit hic qd stipu latio comittit. qro ad qd comittat. dicit qd am ad sūptus litis tm: vt. l. si sine. s. cū aut. z. s. mar cell. glo. dicit qd comittit ad totā qñtitate: z ad

C. Cōpetat Adde glo. z bar. in. l. cu3 bis. s. fide. iussor. z in. l. iterdu. z ibi bal. de codi. indebi. C. Determi nau. ad hac. q. vide bal. in. l. i. C. vbi in re actio z post bal. ibi qd dicit bar. in. d. l. vēdi. tor. p bal. in. l. eptoz. C. de euic. pe. de anch. l. c. significasti. de fo. cōpe. An aut cleri cus defēdes actorē possit declinare so rū. gl. ponit. xj. q. i. cleri. cū. spe. in ti. de pmo de creto. s. re. stat. ver. qd si dominus. z guil. d. cu. in. d. l. cū cle ricus. C. de epi. z cle. Ad de qd dicit bal. in. l. si q. s. de his q sunt sui vel alie. iuris. qd pater in cas bus in qbus ex dicto filij pot dānu pa ti poterit i. pune decli nare foruz filij forte cle ricus hoc si possit: de q per cūde i. l. reos. C. de accu. z bar. i. l. pen. s. ad crimē. de pu bli. iud. i. vj. col. z ad bar. to. hic vide guil. de cu. i. auē. clericus. C. de epi. z cler. z glo. z. q. i. clericū.

Si quis

Et

Et

Et

Et

Et

ym

a C Exceptio doli. S. hoc no videt ve ru p no. per bal. in. l. ij. C si aduer. sol. b C Si qd a pcur. op. q vide in. l. i. iuradu q ex couetioe. cu duab' seq. in glo. mag. ad h. de iureiu. c Tuz. a quali ter pstituat. Vide aliqd per bar. in. l. i. actor. C. d. appel. d C Sequat decretu. Et adde qd legif z no. ma xime p bal. l. oes. C. d. epi. z cle. sed ad que ptimeat iuenire acto rez seu cura torem an ad minorem an ad aduerfa riu z an ad iudicem spe etet illu da re adulto ad lites nemine petere: qd tutor bz cuz pupillo lites vide de istis per bal. in. l. mut'. S. i. q. s. de pecu. z actor a tuto re pstitutus dz pducere actoris z tu tela simul z qd: vtrum si mul oppo. p pre. vid bal. j. de ne. ge. i. l. i. liberto. S. qd. Jre an possit minor ad curatore z actori pe tedi cogi p dditores vel creditores. vide bal. i. l. i. ait ptoz. S. i. ff. de mino. vbi dicit q sic. z an ac tor: possit co stitui ad fu tura. vide bar. in. l. i. cui eoz. S. sed si ita. ff. qd cu. iusqz vni. no mi. z ibi bar. in. iij. col. in telligit pdi. eta q aut est dat' ab vni. uersitate: et pot qz itelli gif actor. i. iudic': aut est dat' a pri uato z si po. terit. si autē daf ad cas simpliciter i telligitur ad

totu interesse. z hoc velle tex. hic tn plenius di ca in. d. s. cu aut. z. s. marcellus. S. Scdo quero certu est q secuta absolutio a ho debito rema net debitu naturale. vtz ex tali debito possit op poni copesatio. fm gl. q est hic v' casus qz copē satio possit opponi in glo. sup hbo excepti. hoc tenebat By. doc. oes nri tenet cōtra. p. d. l. quo enim. z qd ibi no. ad hāc. l. rñdēt qz hic est excep tio doli nō copesatiois. nā copesatio est debiti z crediti ptributio. z sic o3 q actor z reus iuicē sint debitores z creditores. hic aut est vnu debi tuz qd penit z de quo exceptio oppōit. ita tenet doc. C. de compēsa. l. ex cā. z ibi plene vide Ly. C. Quero vtrū dñs iste possit suscipere defensione istius pcuratoris eo inuito. glo. q est hic dicit q nō. C. Sed ptra hoc op. de. l. solutionē. s. de so. Rñ. ibi loquit qñ suscipiebat aīo nouandi: z vo lēte actore reo inuito. secus vt ibi dixi. C. Jte cō tra hoc op. glo. de. l. i. pcurator. s. de pcur. glo. nō soluit. dicas qz ibi ambo pcurtūt in iure iam qñto dño. hic loquimur in iure qñredo qz pcura tore inuito nō pōt qñi dño. ita itelligit dñm Jo. C. Quero an isto casu cū pcurator nō patit dñz defendere possit agere cōditione indebiti vel si ne causa ptra dñm. rñdeo nō: ga dñm illud sen tit sua culpa z dñm quod quis sua culpa zc.

Si quis a procurato

re. C. No. tex. ibi: sed labeo zc. C. Op. qz pcura tor ex pre rei nō caueat d rato: s3 ex pre actoris: vt. l. nō solū. S. qui alieno. s. de pecu. So. spāle in cā status: vt dixi. s. e. l. tutorē. C. Op. q' in cau tione de rato nō cogat qz inserere certā sumaz: vt. l. h. s. de pro. stipu. Sol. hic spāle: ga iterpo nis sup re inestimabili. C. Ultimo no. qz ista sti pulatio cōmittit eoipso qz dñs ratum nō hēat. de quo dicam. j. e. l. quo enim. S. i.

Ex. l. sequenti.

Qualiter actor tutoris pstituat: ibi. Venio. Et an cā regraf in pstone actoris: ibi. Scdo. Et an actor iste debeat cauere de rato: ibi. Hoc p mīso. Et qñ pupillus ratum hēbit: ibi. Quero. Qualiter aut pstituat actor ciuitatis: ibi. Uēio. Et an cū pupillus pstituit pcuratorē cū auctori tate curatoris possit tutor illuz solus reuocare: ibi. Sed iuxta. Et an psumat decretū cū iudic' vel actor ab vniuersitate pstitutus est: ibi. Ulte rius. Et an iudicus debeat cauere de rato: ibi. Hoc p mīso. Et qd de magistratu ciuitatis: ibi. Venio ad tertiu. Et an in curatore dato bonis cū cōsensu creditorū requiraf decretū vide in fi.

Tutor

facit mētionē de qttuor psonis quaz prima tenet cauere de ra to: tres nō. C. Op. de. l. item eoz. S. actor. s. qd cuiusqz vniuer. So. si pset de mandato actoris vniuersitatis nō cauet de rato: vt hic. sec' si non pset: vt in ptrario. Venio ad qōnes z primo circa actorē tutoris qro qliter cōstituat'. rñdeo dz pstitui solēniter z cū decreto: vt insti. de cura. S. h. z ita dicit hic glo. circa pñ. s3 infra in. e. glo. circa mediū dicit qz modus pstituedi est qz pce dat mandatū tutoris z sequaf decretū iudicis. hoc est qz tutoris mādātū iterueniat. z qd tutor ipse pstituat actorē cū decreto iudicis: v' pbari in tex. hic cuz dicit actor a tutore datus qñ ipse tutor det. hoc v' pbari in. l. solent. s. de tutelis. vbi tutor dat pmittente iudice. In ptrariū v' qz ipse iudex dz dare ad petitionem tutoris: vt. l. fi actor. C. de ap. l3 glo. ibi aliter sentiat: z. d. s. fi. insti. de cur. z hoc sentit hic glo. parua sup hbo

datus. duz dicit. i. dari petitus qñ iudex det ad petitionē tutoris. hītas est qz vtraqz pctica ē bo na. vel qz tutor ipse pstituat actorē z iudex inter ponat decretū. vel qz iudex ipse pstituat ad peti tionē tutoris: vt no. glo. in. l. neqz. C. de pecu. eo aut absente nō possit pstitui: vt. C. q. da. tu. pos. l. curatorē. S. Scdo qro vtrū regraf cā in pstone actoris dico qz sic: vel cā necessitatis pp iirmi tarē vel abntā necessariā: vel cā voluntaria pba bilis tñ: vt pp honestatem: vt in muliere vel alia egregia psona: vt. l. decreto. s. de admī. tu. z. d. S. h. isti. de cu. z qd no. in pdicta. l. curatorē. C. qui da. tu. pos. Hoc p mīso qro vtrū talis ac tor debeat cauere de rato. glo. dicit hic qz qñ cō stat de mādato tutoris tñ: z nō de iudicis decre to: tūc oio dz cauere. ita loquit hic dū dicit tex. actor a tutore dat': nec aliqd dicit de decreto. Si ho de vtroqz pstaret: tunc nō caueret. ar. l. i. C. de pecu. z. l. ne satisfatio. j. e. ti. Ross. in libel lis suis in ti. de acti. ex sti. rē ra. ha. dicit qz actor oimō dz cauere ēt si cōstet de decreto. z dicit qz hoc tenuit qdā suus doctor qz vocatus fuit lra rolus. Pro hoc facit iste tex. q dicit oimō. z rō nē dicit ipse iter actorē z alios qz hic noiant: ga actor cōstituit a nō dño: alij a dño. do. Ol. dicit idē qz ēt si pstat de mādato z de decreto dz cauere actor. rō ga in pstone actoris regraf cā vt di ctū est. vñ si cā cēt surreptitia decretū cēt nullū: vt. l. cū ho. S. subuētū. s. d. hēdeico. li. z. l. i. S. hec hba. j. ne vis fiat ei. vñ adhuc est dubiū de man dato an sit validū mādātū actoris: l3 pset d de creto z de mādato. inuit ergo qz si de cā pstaret legitime qz tūc nō caueret. z ista sua opi. pl3 mī bi multū. C. Quero d quo cauet iste actor tuto ris. glo. dicit qz dz cauere qz minor ratū hēbit. z fm Rog. dz pmittere certā sumā pecunie si mi nor restitutionē petat: vt. l. iij. S. i. s. e. ti. de hoc ho dic vt dixi ibi. tñ de pmo dubitat z v' qz nō debeat cauere qz pupillus ratū hēbit: s3 qz ratuz hēbit tutor qui eū pstituit: vt. l. i. S. i. de cu. bo. dā. p hoc facit ga nō dicit ipse actor agere: imo tutor agit p actorē: vt. l. i. C. de acto. a tu. dā. vi dete dubito in hoc: tñ finaliter p mō dicerē ad uertēdū ad modū pstituedi. nā si qdē tutor ipse pstituit cū decreto iudicis: tūc teneat cauere rē ratā tutorē hīturū: vt. d. l. ij. S. i. de cu. bo. dā. ni si forte cēt dubiū de tutela. nā tunc sicut ipse tu tor tenet cauere: vt. l. vulgo. s. de admī. tu. ita actor pstituit' ab eo: ga tñ durat offm actoris qz tū durat offm tutoris: z eis dz modis regulaf: vt no. in. d. l. neqz. si ho actor cēt pstituit' a iudice petere tutorē: tūc ipse gerit negocia pupilli: z p pupillo tutoris piculo. tūc puto qz ista glo. pcederet qz caueret rē ratā hīturū pupillū. hoc est vtile scire: ga qñ tutor vult releuare in instro actoris actorem ob onere satisfā. tūc si pmittit pupillū ratū hīturū: qd faciet actor cū debeat p mittere se ratū hīturū. tutius est tñ qz pmittat se z pupillū ratū hīturū: vt sic cōprehēdant tā tu tor qz pupillus. C. Quero qñ poterit pupill' ra tū hīre. rñdeo fact' adult': vt. l. si pupill' in pñ. s. noua. Quero vtrū bona istius actoris sint obli gata pupillo p admīstratiōe. Rñ. si qdē cōsti tut' a tutore: tūc ipse gerit pteplatiōe tutoris nō pupilli: vt. d. l. i. C. de acto. a tuto. dā. z ar. l. mā dasti. s. de ne. ge. iō bōa tūc cēt tacite obligata sicut bōa tutoris: vt. C. de admī. tu. l. p offō. p hoc facit. s. de pui. cre. l. dabim'. S. i. z quod ibi no. facit. C. de iudi. l. pperādū. S. pe. z hoc suffi cit circa p mū. Venio ad actorē ciuitatis. pmo qro qualiter pstituat. glo. dicit qz in istis nō re

presentee. C. Dico q sic. Cōtrariū dixit bar. in. l. neqz tuto res. C. de pecu. z ibi dicit qz cā non est necessaria. C. Sint obli gata. an bōa actoris sint obligata pu pillo vel admīstratori vide bal. i. l. pperādū. S. h. C. d. iudi. C. p mīso qro. Quali ter pstituat actor ciuitatis. vid bal. per illū tex. i. l. oes in fi. pñ. C. d. epi. z cle. z vide bal. i. l. neqz. C. de pcur. ad h. z de h an regrafur decretū. vid per bal. in. l. i. C. de ser. recipubli. ma nu. z dicit bal d' i. l. si cau tiones. in. iij. colū. C. q ac cu. non pos. qz vbi sit fin dicus alicuius collegij psonaz non requirit au ctortas iudicis: qz est mādātū pri uatū nō pu blicū. sec' in iudico ciui tatis vel ca stris: qz ē pu blicus. adde bar. z Jmo. in. l. i. S. fin aut collegiū per illū tex. ad trebel. et Jmo. i. c. pe titio. in glo. de procur. z bal. refert in. d. l. nulli. in penul. colū. Jmo. i. c. fi. de procur. z bar. i. l. ij. C. de largitio. li. x.

777

a C Est iprobare. Et qd si qs pducit scripturā q dicit me obligatus ego...

b C Est approbare. Lautela tñ est i hoc casu mathei. de mathe. in. xxx. no.

tis. C. si cer. pe. ibi p gl. 7 p doc. 7 hoc casu pōt verē dicere. Ru. qñqz gerit actus q pōt respicef...

c I qō vni. duob' reis. Qualiter in iure itelligā tur duo rei. addē glo. et ibi bar. i. d. l. si duo. in...

d Ad p' a nō peti verbū peti. Mo. ad q. postitam per bal. in. l. i. in...

I qōmissa. C. p. imo v' q' iterē n' hēaf rō lucri. ut. l. si sterilis. S. si p uēditores...

I quis vni. C. hic hēs q' egpaf stipula tio rē ra. ha. 7 aplius nō peti quo ad ea...

Qñ cōmittaf stipulatio cū qs pmittit nō cōtrauenire. vel nō petere. ibi. Et iō. Et an cū ma...

Qñ cōmittaf stipulatio cū qs pmittit nō cōtrauenire. vel nō petere. ibi. Et iō. Et an cū ma...

Qñ cōmittaf stipulatio cū qs pmittit nō cōtrauenire. vel nō petere. ibi. Et iō. Et an cū ma...

Q plus non peti.

Ista ē valde solēnis. l. 7 ē multuz singularis. no. tex. ibi hoc enī nō petit 7 c. Et breuiter. h. v. Petitio cū p'festatiōe solutiōis receptio: 7 p'festatio stipulatiōis apli' nō peti cōmittere faciūt...

e C Aditi' agif. An mit' agaf cū. l. qz cū hoie. Adde q no. bar. in. l. si ista. lam. de v. ob. in fi. i. ptis. 7 qd opi. bar. sit va' p'bas in. l. si qs maior. C. de...

ter nō significat nisi ex li. pt. vel ex aliquo actu: 7 ex his q hic ponunt. C. Itē op. s. de in ius vo. l. q' uis. so. ibi libert' tenet in ius n' vocare: vñ ex...

ter nō significat nisi ex li. pt. vel ex aliquo actu: 7 ex his q hic ponunt. C. Itē op. s. de in ius vo. l. q' uis. so. ibi libert' tenet in ius n' vocare: vñ ex...

ter nō significat nisi ex li. pt. vel ex aliquo actu: 7 ex his q hic ponunt. C. Itē op. s. de in ius vo. l. q' uis. so. ibi libert' tenet in ius n' vocare: vñ ex...

.l. i. C. si aduer. vendit. 7 quid importet. vide bar. in. l. cum postea. C. de pac. 7 adde. l. i. 7 quod ibi bal. C. de testi. 7 in. l. i. in p'ncip. C. de p'scrip...

ly bal. 7 Sg li. i. d. l. si qs maior teneant illā solutionē. f. q' lex si qs maior. loq' qñ p'missum n' dicit q' ibi spāle est rōne p'iurij: ut ibi dicit L. 7. 7 h' addē do. ato. i. c. si diligenti. de so. cōpe. vid que in mate ria no. bar. i. l. i. criali. C. de iuris. om. iu. 7 illud qd dicit q' miti us agaf 7 c. limita vt p Sal. i. l. i. in. iij. q. C. de infā. C. Respicit annullatiōes. Hoc dem pt pcedere res pectus iudi cis supioris ihibētio: qa duri' agitur alienatiōe rei quo ad nulli tatē act' cuz. l. qz cuz bo mie iuz no. in. e. raynal d'. de testa. 7 i. l. filius. S. diui. d. le. i. S3 respe ctu mādati pncipis. ita annullat illud sic lex: vt no. Immo. i. c. si. de accusa. 7 idē no. i. d. e. raynald'. et Jo. an. in. c. cōstitur'. de p'cef. p'be. p quo. c. ut no. strā. de ap. 7 c. si soli. 7 c. si capitulo b' p'cef. p'be. li. vj. 7 gl. i. c. eo tēpore. d elec. li. vj. et ita p' p'dicta t3 abb. limitā do bar. h' i. c. dilectus. de p'reben. g C Mō mo uere. Mō qs pmittit con trouerfiā nō mouere. ad de. l. l.uci'. S. tres heredes ad trebel. 7 ibi bar. 7 in...

q possit sol
ui pcurato
ri: de cuius
mādato du
bitaf cū cau
tione de ra
to z pro sua
opi. facit qd
no. spe. in ti.
de pūctā p
sona: z qd re
tuli. s. in. l. si
pcurato
ri. de solu.

ondat mādatū z lras publicas: vt. l. i. C. de mā. pñ. Nec
ob. qd ibi dī in tex. ex puatis negocijs zc. ga ibi loquit i
exatore publico ad exigēdū id qd ptinet ad publicū vl
ad puatū: vñ mādatū publicū p̄debat. z sic dī itelligi
in. d. l. nō so ū. §. q alieno. sec. qñ p̄dīt mādatū puatū:
vt h. cū si. C. Itē op. z nunc intro glo. de. l. pcurator ad
exbi. §. i. s. e. vbi dī q stipulatio cōmittit ad totū. so. fm
Rug. illa itelligit fm istā: vt ibi no. Sed Jo. dicit aliter
z melius q ibi cōmittit ad totū: vt pz in tex. l. p̄trarie. in
ver. sed cū debitor. nec ob. bec. l. ga ibi loquit in pcura
tore falso cui p̄tūputari cur exegit ab inuito. h loquitur
in pcuratore nō cui nō p̄tūputari si dñs obtinuit: quia
hoc p̄tingit vel culpa debitoris vel iudicis iniuria: s; so
lū litis ipēdia p̄tūputari: ga ista debitor euitare nō
potuit. C. Quero de duab. qōnib. q sūt in glo. sup n̄bo
hoc casu. pmo qñ falsus pcurator egit z succubuit. dñs
postea egit z obtinuit ad quid cōmittat stipulatio. dicit
glo. ad totūz qd dñs exegit z nihil allegat. pbat in. l. iij.
§. si. ¶ Secūdo q̄ro retēto eodē thēmate. pcura. falsus
egit z succubuit ad qd cōmittit stipulatio de rato cōtra
falsuz pcuratorē z eius fideiussorē. Jo. dicit q similit̄er
cōmittit ad totūz itereffe qd pbat p tres rōnes h in glo.
pmo simpliciter qñ n̄us procurator egit postea dñs nō
hñs ratū egit: tūc siue obtineat dñs siue succūbat ad tā
tūc dē cōmittit stipulatio: vt h. in. §. cū aut. z. §. marcell.
ergo eodē mō in falso pcuratore. s; p̄stat q si dñs obti
nuisset cōmitteret stipulatio in totūz: vt dixi. s. in. pxi. q.
ergo zc. C. Preterea sufficit ab initio itereffe: vt. l. qui
aut. §. i. s. si qd cau. Sed pone q debitor q fuerat abso
lutus n̄e erat debitor in. c. statim dño agēte incipit ite
resse sua. in. c. ergo l; dñs postea succūbat ad totūz. c. d; z
agi. C. Preterea iniuria facta vni alij non d; p̄desse vel
obesse: vt hoc. §. cū aut. z. l. excep. s. de fideicō. s; h dñs
qui postea egit succubuit p iniuriā iudicis. ergo ista iniu
ria nō d; p̄desse pcuratori: vt teneat ad minus. iste sunt
rōnes glo. quā glo. vide q incipit. l. cum hibi: sicut ergo
nō ago zc. Istud t; glo. s. e. l. pro. ad exhibē. §. i. in fi.
pme glo. mag. put ibi dicit maxime. hoc t; exp̄sse in. ll.
allegatis. s. de iureiur. Hoc. cōter tenēt p̄trariū z bene.
nā stipulatio d̄ rato n̄ cōmittit nisi ad id qd itereffe: vt. s.
.e. l. si cōmissa. z. l. in stipulatiōe. sed ego sum absolutus
a dño z a n̄o pcuratore nō itereffe mea: nisi in sūptib.
ergo soluz ad sumptus cōmittet. pro hoc v̄ casus. j. e. l.
fi. in pnc. C. Preterea si reus fuit absolutus a dño non
p̄tū dicere se absolutū p iniuriā iudicis: vt. l. si suus plu
riū. §. i. s. de leg. i. z qd no. in. l. stipulatio ista. §. qd si for
te. s. de n̄b. obl. z sic nō p̄tū allegari p̄tra pcuratorē sua
itereffe in toto debito. C. Preterea qñ ex postfacto de
finit itereffe z cessat dānū de p̄terito non sufficit ab ini
tio itereffe: vt. l. si cū. §. qui iniuriāz in fi. §. s. si qd cau.
s; h secuta absolutoria cessat dānū de p̄terito. ergo zc.
Et p hoc apparet r̄sum ad oēs rōnes Jo. nō enim ob.
pma rō: ga nō p̄cedit illa similitudo inter pcur. falsum et
verū pp diuersitatē rōnū. Nō ob. scōa rō. ga nō p̄tū re
docere sua itereffe in toto debito: ga diceret p̄tra sniāz
pro se latā: z ga cessat dānū de p̄terito: vt dixi. Et eodez
mō nō ob. tertia rō: ga nō p̄tū allegare sniāz latā pro se
esse iniuriosam. nō ob. l. pcur. ad exhibē. §. i. s. eo. p quā
glo. hoc t; in. l. alias. s. de iureiur. ga ibi loquit qñ falsus
pcur. obtinuit z exegit z dñs succubuit. merito itereffe
debitoris in toto: eo qd soluit pcuratori. q̄stio n̄ra loqui
tur qñ falsus pcurator succubuit: z etiā dñs: s; si velles i
telligere qdñē istius glo. ibi dū dicit. q̄ eq̄ insolidū d; cō
mitti: etiā vbi ego dñm iniuste sup au zc. q pcurator fal
sus me vicerat: tūc ista glo. diceret verū p dictā. l. pcur.
ad exbi. §. i. C. Et ideo pro declaratione huius materie
debes assumere q̄tuor p̄binatiōes in pcura. n̄o: z quat
tuor in falso. In n̄o pcuratore p̄ma p̄binatio est quādo
n̄us pcur. pmo egit z succubuit. dñs postea egit z obti
nuit: certe cōmittit stipulatio ad exp̄sas lit. tm̄: vt in. §.
cū aut. fm vnā lec. C. Scōa p̄binatio est qñ n̄us pcura.

a Contra
oia. vide et
oio h q̄ ba
beo. per me
in. l. si quis
maior. C. de
transac. vbi
nō.

egit z obtinuit. z dñs postea egit z similit̄er obtinuit. tūc
v̄ idē q solū ad exp̄sas litis cōmittat stipulatio ista: vt
in isto. §. cū aut. fm vnā lec. Hoc tñ itelligo qñ illi pcur
ratori fuerat solutū: ga hēbat mādatū ad solutionē reci
piendā: z sic sentit glo. alias in nullo cōmitteret stipula
tio. nā etiā si ipse dñs egisset z obtinuisset non facta solu
tiōe nō obstaret sibi exceptio rei iudicate: vt. l. euident̄er
.s. de excep. rei iudi. sic nō d; nocere si egit n̄us pcura. z
obtinuit. z sic stipulatio nō cōmittit: vt. j. e. l. §. si pcura.
Idē si soluisset illi n̄o pcuratori nō hñti mandatū ad re
cipiendā solutionē. nā tūc hec stipulatio nō posset cōmit
ti: ideo ga dñs egit z iudicatū vel sniām ratā nō habuit
per eādē rōnē: s; hñ p̄tū cōmitti: ga nō h; ratā solutiōez
si sup hoc fuit cautū. C. Tertia cōbinatio est qñ pcura
tor n̄us egit z obtinuit z dñs egit z succubuit: z tūc cō
mittit stipulatio aii exp̄sas litis tm̄: vt h̄i ver. marcell.
fm vnā lec. qd itellige si pcuratori fuit solutū: vt hēbat
mādatū ad hoc: alias secus: vt sup dixi. C. Quarta p̄bi
natio est qñ pcurator n̄us egit z succubuit: z dñs simili
ter egit z succubuit: tūc nō potest cōmitti stipulatio: nisi
ad litis ipēsas: vt h in ver. marcell. C. Possum ad de
re qntā cōbinatiōe qñ pcurator n̄us egit z obtinuit si
ue succubuit non curo: z dñs postea egit: nec obtinuit:
nec succubuit: s; lis p̄det vel p̄empta est istātia vel alio
mō finita rei interitu isto casu nō cōmittit stipulatio: nisi
ad exp̄sas. ita p̄tū itelligi h̄i fm. marcell. fm vnā lec.
quā tangit h glo. sup n̄bo admiserit. C. Videam de fal
so pcuratore. z in eo p̄ma cōbinatio est qñ falsus pcura
tor egit z succubuit dñs egit z obtinuit cōmittit stipula
tio ad itereffe totale. ad id qd dñs est solutū z ad expen
sas: vt. l. iij. in fi. s. eo. ti. z no. h in glo. C. Scōa p̄binatio
est qñ falsus pcurator egit z obtinuit: dñs egit etiā obti
nuit. z idē ga ad totū itereffe cōmittit. ar. d. l. iij. in fi. s.
.e. ti. C. Tertia p̄binatio est qñ falsus procurator egit z
succubuit. dñs egit z similit̄er succubuit. z i hoc sūt opi.
vt vidistis sup hac glo. ego tenui q solū ad imp̄sas cō
mittit: vt in. l. si. in pñ. s. e. ti. C. Quarta p̄binatio est qñ
pcur. falsus egit z obtinuit. dñs egit z succubuit. ista sub
distinguit in duos casus. aut iste falsus pcurator exegit
idebitū: z stipulatio de eqtate cōmittit ad totū itereffe.
s; de rigore ad nihil: vt. s. hac. l. n̄. q si pcurator p iudi
cē. aut iste pcurator exegit debitiū. z tūc sūt opi. in. l. pro
cur. ad exbi. §. i. s. e. ti. n̄itas est q ad totū itereffe cōmit
tit: z ad totū id qd illi falso pcura. est solutū: vt. d. l. pro
cu. ad exbi. §. i. z. s. n̄. pxi. q si debitiū. C. Quinta cōbi
natio est qñ falsus pcura. egit z obtinuit siue succubuit.
dñs postea egit: nec ad finē litē p̄duxit. isto casu si qdēz
pcur. egerat z exegerat statiz cōmittit stipulatio ad totū:
ga in toto itereffe rei statim cū nō habet ratū: vt. l. pcura
tor ad exbi. in fi. z. l. quo enim. §. i. z. §. iul. s. eo. ti. In ca
su tm̄ nō p̄tū ex ea stipulatiōe agi: nisi post sniām: vt. d. l.
pcur. ad exbi. in fi. s. e. ti. s; si pcurator egit z nō exegit:
tūc statim cū dñs agit cōmittit stipulatio ad litis impen
sas. z si postea plus impendet vel dñs exigeret ad plus
cōmitteret: vt. l. si pcur. s. e. ti. qd dixi in dño agēte: idē i
telligas in eo q hēret ab eo cām: vt. l. cū idebitaz in fi. s.
.e. sec. si ageret alius q ab eo cāz nō hēret: vt. j. e. l. pcur.
C. Restat in glo. vna qd. pcur. n̄us egit z exegit. dñs si
militer egit z exegit: vtrū dñs posset repetere a n̄o pcur
ratore illud qd ipse exegerit. glo. h sup n̄bo iniuria in fi.
t; q nō: ga si dñs hoc cōsequeret a debitore z a pcura
tore eēt iniuria. z sic qdā itelligūt istū tex. ista lectura re
prehēdit p. l. q negocia. s. de ne. ge. z p. l. q p̄pria. §. p
cura. vt in ceteris. s. de pcur. z p. l. ex mādato in prin. s.
mā. C. Cōtra oia p̄dicta opp. venire p̄tra de facto non
facit stipulationē cōmitti: vt. l. p̄tinu. §. cū qd. s. de n̄b.
obl. s; si n̄us pcurator egit: dñs nō p̄tū postea agere de
iure. ergo egit de facto: vñ non d; cōmitti. glo. bec q est
posita sup n̄bo ipēsa. fatef q hec stipulatio est hui. na
ture q cōmittit et si aliqs solū de facto agat. mibi v̄ q
hic nō agat de scō: imo de iure: ga res iudicata cū pcur

dica. z Barto. hic. z adde qd vbi lex requirit mandatum pro forma non equiparatur ratibabitio mandato. sed Baldum nota. in. l. penultima. in quinta columna. de executione rei iudicate. z nota qd ratibabitio no trahitur retro in preiudicium iuris iam quesiti sententia secundum Baldum in autentica ei. C. de tempo. appellatio. z vide nota. in materia per glo. Barto.

z que ibi dicitur in. l. si vero. C. i. qui bus causis i integroz restitutu. non est ne. per Baldum in. l. si vxorem. C. de condi. in ser. z vide p istam legem in materia. nota. glo. in capi. ratibabitio. de regulis iuris. in sexto. vbi bonum no. z vide plene Jaco. de bel ui. in. l. per fundum. s. de seruituti. rusticoz pcedioz. z per Joannes andreas in regula ratibabitio. de regulis iuris. S; quid de illo brocardo scientie. an sint patria a pncipi. scire et post scire z peti. vide Baldum in. l. cuz ancillis in fine. C. de incestis nupt. z quantum tempus requiratur ad ratificandū. vide in. l. ratum. s. de solutionibus. Utruz ratibabitio trahatur retro. vide Barto. in. l. aliena. in principio. s. de pigno. ratitia actio ne. z Barto. luy in. l. si fū duz. s. de pigno. z in. l. qui ergo in principio. s. de his qui notantur in familia. AD. DE an ratibabitio retrahatur z quādo tertio possit p iudicare. Balduz cō filio. xc. primo libro.

Nota qd tacens z permittens labi tempus videtur tacite renūciare iuri suo. l. ij. C. in quibus causis. Quod intellige veruz in iure querendo. sed in iure quesito cursus prescriptionis non inducit consensum renunciantis: vt no. in. l. si. j. eodem. z no. Bal. in. l. i. C. de integroz resti. z etiaz vide que dixi post Bar. in. l. si quis arbitrato. de verborum obligatiōe. z est tex. in. l. alienationis verbo. de verborū significatione. quo ad p̄mū dictum hic allegat Bar. l. finalem. ff. in quibus causis in integroz resti.

istud est ideo: quia potest huic ratū habenti imputari culpa tacite repudiationis. nam tacēdo per centum dies videtur repudiare: vt. l. i. §. ita autem. s. si ta. tel. nul. exta. facit quod no. in. l. si ego. s. de nego. ge. istud non placet mihi. quid enim si mortuus est iste cuius nomine petita est bonorum possessio. certe nulla culpa potest sibi imputari. z tamen non heres potest habere ratum: vt. l. i. si is cui. s. co. Preterea hic sunt duo. primum est ius petende bonorū possessionis. z de hoc loquitur By. quia videtur tacite repudiare. scōm est agnitio facta per istum gostorez. z ista nunquam fuit repudiata: quia de hac non dicitur. constat enim qd si semel repudiasset non posset postea ratum habere: vt. l. dispensatorem in fi. s. de sol. sed ego video quādo quis expresse repudiavit primuz ius super quo actus est celebratus non impeditur ratibabitio: vt. l. cū mihi decem. §. ij. z. l. si quis offerenti. §. si. s. de sol. ergo hoc non impeditur propter tacitam repudiationem. sol. ergo quantum ad signata cōtraria: dico qd ratibabitio retrahitur quādo ratum habetur tempore quo negociuz potest geri. secus si defectus superueniat. ita loquitur hic. Sed contra hoc op. de. d. l. cum mihi decem. §. ij. z. l. si quis offerenti. §. si. sol. licet dubitem hic superuenit defectus ex. l. dispositione. ibi ex dispositiōe hominis. ratio quia in his que respiciunt nullitatem ipsius actus durius agitur cuz. l. q̄ cum homine: vt. l. si libertus. de iure patro. z dixi in. l. amplius. s. co. ti. Et ideo pro declaratione huius materie distinguo. quādoqz superuenit defectus ex parte gerentis. quādoqz ex parte ratum habentis. quādoqz ex parte rei. p̄mo casu ratibabitio nō impeditur: vt hac. l. ij. rñ. secūdo casu aut superuenit defectus ex. l. dispositione z ratibabitio impeditur: vt hac. l. i. rñ. et. l. seq. in fi. aut superuenit defectus hominis facto. z tunc aut quis vult ratum habere in preiudicium eius qui gessit illum actū: quia ratum habetur: z tunc non impeditur ratibabitio: vt. l. cuz mihi decem. §. ij. s. de solu. aut in preiudiciū tertij. z tunc aut ille tertius fingitur vna p̄sona cuz gerente. z idem quia potest ratum haberi. exem plum in duobus reis. in. l. si quis offerenti. in fi. s. de sol. aut est persona prorsus extranea: z in eius preiudicium non potest ratum haberi: vt. l. si partem. §. fina. s. queam dmo. ser. amit. z. l. potior in fi. s. qui poti. in pig. ha. ita intelligitur quod dixi in. l. cum indebitum. §. fina. s. e. titu. Tertio casu quando superuenit defectus in re: super qua aliquid agitur ratibabitio impeditur: vt. l. necessario. §. qd si pendente. s. de pericu. et cōmo. rei ven. z. l. eum qui ita. §. si. s. de verbo. obli. z. l. quotiens. s. de noua. Sed quero qd si defectus impediens ratibabitioem superuenit: z postea cessauit: an impeditur ratibabitio. Respondeo non. sufficit enim extrema esse ha-

z. l. factam. §. si quis bonorum. s. ad trebel. quam ad hoc allegat Bal. in. l. i. in. xvj. col. C. quando non pe. vbi dicit qd in iure obtinendo cursus temporis habet vim efficacissime repudiationis.

b C Habetur tpe quo. Limita vt per bar. in. l. i. C. qui admit. in pe. col. c C Determinare questionem. vide Balduz in. l. cum quis. C. de na. li.

bilis. nō curo de medio: vt. l. existimo. s. de s̄b. obliga. z. l. sed z si in conditione. §. solemus. s. de here. insti. facit quod dixi in materia fictionis translatiue in. l. si is qui pro emptore. s. de vsu. ca. z per hoc possumus determinare q̄stiones. aliquis habuit cōcubinam z filium ex ea: postea accepit vxorem que mortua est: nunc vult accipere concubinam in vxorem. an matrimonium impediat legitimationem filij primo nati. z per predicta videtur dicenduz qd non: z ita videtur ponere pro constanti in quadaz sua disputatione Richar. malūb. quam disputationem ponit Joannes andreas in mercu. suis scilicet in. c. si ne culpa. de regulis iuris. libro sexto. Quero vtrum factuz nomine defuncti possit haberi ratum per heredem. By. tractat in cap. ratum. in penulti. q. de regulis iuris. libro sexto. z ibi determinat qd aut fuit gestus actus q non solet trāfire ad heredem: z non potest per heredem ratum haberi. l. si is cui. s. eodem. z arg. huius. l. in principi. aut est actus transforius ad heredem: z potest per procuratorem ratum haberi: vt. l. si is cui. s. eodem. z. l. si sine. §. si procuratori. ita dicit ipse z bene. Quero vtrum gesta nomine alterius possint haberi rata per abbatem monasterij: quod ingressus est postea. Respondeo sic: sicut dicimus de patre arrogatore. s. de solu. l. si quis offerenti. §. si creditor. Quero vtrum gesta nomine prelati possint rata haberi per successorem in prelatura. By. dicit qd sic in dicto. c. ratum. in vltima questione si fuit gestum nomine prelati tanquam prelati: z sic contemplatione ecclesie vel dubitatur. ar. eorum que supra diximus de herede qui representat defunctum: vt. l. annua. §. vltimo. de annu. lega. secus si nomine prelati tanquam priuate persone: quia ratuz alius habere non potest: quod eius nomine nō est gestum: vt. l. si pupilli. §. sed si ego. s. de neg. gestis. quod satis placet. Querit vltra By. vtrum gesta nomine vnus canonici possint rata haberi per canonicum qui ei postmoduz successit. Innocen. dicit qd non. nam in iuribus canonicis succedit capitulum: licet alius succedat in prebenda. ita no. per Innocen. extra de elec. c. qd sicut. in glo. super verbo propter bonum. quod est notabile non habetis hic alia.

Ater breuiter hoc itē dicit. Quādo quis succedit ei quem promisit ratum habiturum successio pro ratibabitioe habetur. hoc dicit notabilis lex z mēti tenēda. Et facit ista lex ad ea que dixi in. l. cum vir. circa finē. s. de vsuca.

Ex. §. sequenti. An tutus prescriptione. xxx. annorū solvens repetat: ibi. Nota.

Procurator Defectus superueniens ex pte ra. ha. ex. l.

no induci census quasi non fuerit in totum sublatus. vide moderniores de hoc: vt p̄ Imol. in. c. si. de p̄scrip. z in. c. ad auro. c. ti. z bal. in. au. ad bec. in. v. col. C. de vsur. z limita p̄m bal. z ang. in. l. bene a zenone. C. de quadri. p̄scrip. nisi statutū diceret ois obligatio z actio. ad hoc. vid̄ bar. in. l. sequit. in. §. si m̄. de vsuc. z q̄ ibi dixi referendo bal. in. d. c. si qd. z p̄ ang. in. repetitiōe. l. i. post mediū. C. de iudi. z in statuto inducente p̄scrip̄tionē. an tollat naturalē. vide no. bal. in. c. eccle. sancte marie. de p̄stiti.

Imolā. et Baldū. in. l. plāc. §. vxoz solu. ma. vi. de tex. no. in. c. tanta. qui fi. sint legi. z vide pau. de castro in. l. pompo. i. §. que situz. s. de acqr. posses. z ibi dixi p̄ imol. facit qd no. bar. in. l. cuz qui. s. s. flabomi. z vult allegare Jo. an. i mercu. in regula si. ne culpa. d C Nomi ne defuncti. Et vtruz heres possit ratificare pro defuncto: et quod possit est tex. z ibi Bal. in. l. si ab vno. s. ne go. ge. c Quero vtrum. Ad. de no. in. l. si tutor. C. in quibus causis in integ. resti. non est necesse.

Ater p̄. s. p̄ cura tot. remanet obligatus. vid̄ late bal. duz in. l. cū quis in. vij. colūna. C. d̄ iuris z facti ignotātia in. q. statuto ca uetur. et in. c. si go per triginta si d̄ seu. fu. con. trouer. inter do. z vasa. Imol. in. d̄ cto. c. si. de p̄scrip. tenet cōtra d̄ cta p̄ Bart. hic. de quo plene p̄ do. antoniu. et Imol. in. c. ad auro. de p̄scri. z vi. de hosti. in. c. significa. uit. de cen. vbi dicit qd si cōtra cen sum fuerit p̄ scriptuz poterit nihilo. min⁹ de no. /

dispositione impedit ratihabitionem. h. d. et est aliquantulum difficultas. ¶ No. hic ar. fm glo. q. tutus exceptioe. xxx. an. si soluat repetere potest ar. s. de adm. tu. l. si pupillus. vbi dicitur q. prescribens similis est soluenti. contra liberatus tpe adhuc remanet obligatus naturaliter: vt. l. obligatiouuz fere. §. placet. de act. et obli. et d. fideiuf. l. vbi cunq. et ibi no. s. de neg. gest. l. at qui natura in prin. et ibi no. ergo soluens no. repetit. So. dicitur By. q. licet tpe non tollat naturalis tollit: tamen omnis eius effectus. et sic potest repeti solum vt hic. Idez tenet By. C. de iur. et fac. igno. l. cum quis. sed Guil. de cu. in. l. i. in fi. s. qd. quis q. iur. videt dicere simpliciter q. remaneat naturalis cum suis effectib. Spe. tangit de hoc d. p. scrip. §. i. vbi. i. vbi dicitur circa hoc dicitur. quandoq. quis liberat tpe ex co. uentione: q. voluit esse obligatus usq. ad tps tantuz non ultra: et tunc ista conuentio habet uim pacti: vt. l. cum qui ira. §. qui ita. s. de uerbo. ob. merito naturalis obligatio tunc tollit et civilis remanet sicut p. pactuz: vt. l. si vnus. §. pactus. s. de pactis. quandoq. quis liberat tpe: q. tenet actione temporali. et tunc dico q. tollit civilis tantum et remanet naturalis: vt. d. l. at qui na. in prin. et qd. ibi no. s. de nego. gest. quandoq. quis tenet actione perpetua: sed liberat. xxx. an. vel. xl. an. prescriptioe: tunc dico q. liberat a civili. naturalis uero remanet q. uis civilis tollere non potest: vt. in. de iur. re natu. ge. et ci. §. sed naturalia quidem. tollitur tamen omnis effectus eius obligationis naturalis: vt. l. si cut. et l. o. e. s. C. de prescri. xxx. an. vbi dicitur sit plenissima munitione securus. et sic ois effectus naturalis obligationis tollit: et hoc vltimu tenent vltimontani vt refert Ly. in. l. vlt. C. ex qui. cau. ma. Nec ob. p. dictis. l. si quis postq. s. de fideiuf. q. eam intellige: vt. ibi dixi. Qualiter ergo hanc. l. intelligemus dico q. possumus ea intelligere fm primum modu q. liberatus est t. e. pore ex p. uentione: tunc cum tollat naturalis no. impedit civilis: sed competit repetitio. ¶ Sed contra ista lec. op. q. actus medius impediens superueniens facto hominis non impedit ratihabitionem: vt. dixi. s. l. pr. Solu. que ibi dixi hnt locum q. superuenit actus medius post celebratum actu. de quo rato hndo tractat hic factu hominis: hoc est p. uentio ipsa precessit illud qd. postea securu est soluz ex iuris effectu. Scdo modo potest intelligi hic q. quis liberat tpe actioe temporalis. Sed tunc ob. q. cum remaneat naturalis obligatio: ergo repetitione impedit in debiti soluti. vt. l. erro. C. ad. l. fal. et l. cu. quis. C. de iur. et fac. igno. Rudeo hic non repetit: q. fuit solutus falso pcuratori cui nullo modo debebat: et ideo concedo q. si dñs superueniret et defensione isti us pcuratoris sibi soluentis suscipet possit doli exceptione opponere: vt. l. pecu. ad exhi. §. i. s. e. Tertio mo pot. intelligi q. est liberatus tpe prescriptione. xxx. uel. xl. an. tunc potest repeti cum omnes effectus naturalis obligationis sint sublati: et hoc prout habet respectus ad iura hominum. tamen illa lec. no. congruit bene huic. l. q. s. h. bec tpa s. o. p. prescriptio. xxx. an. erat incognita: vt. no. l. qui occidit. §. i. s. ad. l. a. q. l. i. iul. al. as incipit non solum. s. ex qui. cau. ma. et in au. c. vt. eccle. ro. gau. prescrip. c. an. §. i. facit qd. dicam in. l. in omnibus. s. de diuer. et tem. prescrip. no. sunt hic alia.

¶ Sequitur de priuatis delictis. l. ix. ¶ Glo. continuat. dicitur est sup. a de obligatiombus descendentes ex contractibus. sequitur

videre de actionibus descendentes ex delictis: q. ex delictis quandoq. oriuntur actiones et obligationes ad priuatam utilitatem. Item oriuntur quandoq. accusationes priuate: quandoq. oriuntur accusationes publice: premittit hic de priuatis delictis: q. maiorem conformitate habent cum precedentibus. in sequenti libro dicit de publicis iudicijs. Ex. l. sequenti.

¶ Quando actiones descendentes ex delictis non dantur extra heredes: licet dolus committat ex contractu siue delicto: ibi. Veritas. Et an actio penalit def. contra heredem in actionibus descendentes ex delicto: ibi. Et ideo. Et an actio penalit def. contra successores prelati: ibi. Quero. Et an iure naturali teneant heredes delicto defuncti: ibi. Item. Et an confessio defuncti in criminali transeat ad heredem: ibi. Item quero. Et an de iure civili heredes usurarij teneant ad restitutionem usuraru: ibi. Alterius.

Iulius ¶ Hec lex diuidit in tres partes principales primo loquitur quando accusationes ex delicto transeunt contra heredem. Secundo quando transeunt ad heredem. Tertio quando transeunt contra eundem mutata conditione. secunda ibi: heredes. tertia ibi: non tantum. Hec prima pars subdividit in duas partes. prima loquitur de actione penalit. scda d. psecutoria. scda ibi: sed quis. ¶ Op. s. de nau. feno. l. si. fo. ibi de actionibus penalib. que descendunt ex contractu. hic uero ex delicto. ¶ Scdo op. de. l. ex contractu. s. de act. et ob. so. dicit glo. hic loquitur quando delictum committit circa contractum. l. contraria loquitur qui delictum committit extra contractum. ita dicit glo. Aduerte videre glo. C. ex delict. de. l. i. que ponit quosdam casus speciales: in quibus dicitur actiones descendentes ex delictis non dari contra heredes: licet dolus committat ex contractu seu delicto. Idem no. in. l. si hoiem. §. daf. s. depo.

¶ Veritas est ista. si quidem delictum uenit purgandum p actione descendente ex contractu transit contra heredem. ita loquitur. l. ex contractu. et l. ex depofiti. s. de act. et ob. et d. l. si hoiem. §. daf. cu. simi. si no. dolus uenit purgandus p alia actione ex contractu: tunc siue dolus sit commissus in contractu siue extra nunq. daf. contra heredem. ita loquitur in. l. de ppe. et temp. act. §. aliqui. et ois casus enumerati in. d. l. i. C. ex delict. de et in. d. §. datur. ¶ Itē op. et videt dicitur heredem teneri: vt. C. ex delict. de. l. i. so. post lit. ptest. non tenet: nisi d. eo qd. ad eum puenit: et hoc modo loquitur hic et sic concordat cu. illa. ¶ Sed ptra hoc op. j. ad. l. iul. re. l. ij. sol. fallit ibi fm diuersas lec. ¶ Itē op. de. l. si p. fure. in fin. s. de p. di. fur. vbi conditio furtiua datur etiam in eo qd. non peruenit. dicit glo. ibi q. conditio furtiua no. orit ex delicto: sed ex varijs figuris causaruz qd. est falsum: vt. l. si mulier. §. si. s. re. amo. et l. si ambo. §. quotiens. s. de compensa. Dicendum est ergo q. fallit ibi propter frequentiam furtozum: vt. ar. j. de penis. l. aut facta. §. si. et hoc tenet By. Ja. de are. et omnes. Item extra glo. op. s. ad sil. l. gaus. sol. dicunt quidam ibi loquitur quando delictum committitur in non faciendo: tunc pena transit ad heredes. hic quando delictum committitur in faciendo. ego puto q. sit trussa: q. hoc non habet rationem. quare veritas est ista. ibi propter non vindicatam mortem defuncti fuit inflicta pena ipso iure. qd. apparet: q. possessio: conueniri potest

¶ De puatit delictis. ru.

¶ Iulius §. qd. autes. Adde bald. in rubrica. C. de priu. dot. in pen. colu. ad istuz tex. limitans tem ista materiam in fi. et sentit glo. in fi. et ang. ibi pro intellectu huius materie.

¶ Sed liberatur. Adde bal. in. l. si pe. ne. s. d. con. inde. qui dicit q. licet in contractib. prescriptio. i. lapsus prescrip. tempore iure no. tollat naturalis obligatione vt. hic. tamen dicit ipse secus in delictis in quib. prescriptio ipso iure perimit obligati onem: q. lex dicit causam in totum aboleri. d. l. sed vnus. §. si ante de iniurijs. ¶ Dico q. possumus. No. etiaz q. prescriptio no. tollit ius ipso iure: sed ope exceptionis. vt. not. bal. et ang. in. l. i. C. si aduer. cre. vide que ibi dixi. et per bal. in. l. si. i. ij. op. C. d. edic. di. ni adri. tol.

